SG

FIGURE
BIBLIE
CLARISSIMI

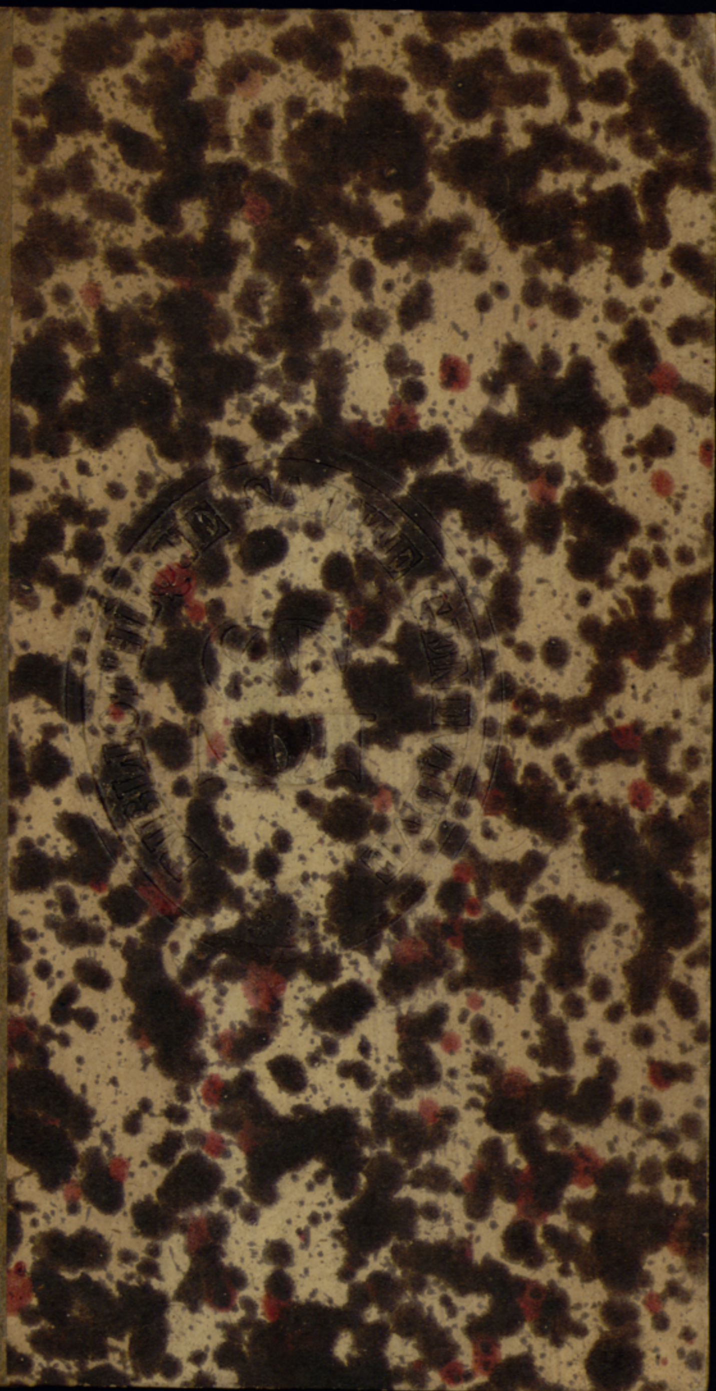

Figure biblie clarissimi viri fratris Anthonij de Rampegolis ordinis sci augustini.

Anthoine Rampegoli ou de bennes Theologien de lordre de St. Augustin, estoit de benes et il a esté estimé dans le 15. siecle en 1418. il disputa au Concile de Constance contre les Hussites et il sy acquit beaucoup de louange. divers autheurs parlant tres avantageuse de luy. il composa quelques ouvrages et entr'autres des sermons et des figures de la bible dont nous avons diverses Editions mais il y a tant de fautes meme contre la foy qui n'est pas sans sujet que le pape Clement 8. en a defendu la lecture.

Venales extant sub diuo Claudio vici beati Jacobi.

Ins[illegible]

tabula.

Animaduerte lector ad tabu-
lam infra scriptam notans ibi
tria. primo scias materias figurarū
per numerū distinctas vt prima ma
teria significetur per numerum pri
mum. scilicet per vnitatem. secunda
vero per dualitatem ⁊ sic deinceps
secūdo no. particulares figuras seu
moralitates cuiuslibet materie esse
distinctas per litteras alphabeti. vt
prima figura cuiuslibet materie co-
gnoscatur per A. secunda per B. ter
tia p C. ⁊ sic deiceps. Tertio scias
q vbicunq de aliqua materia alibi
fiat mentio inuenies in fine illius
materie assignatas materias in qui
bus de illa fit mentio cum littera il
la significāte vel indicante. hoc idē
scias fieri in moralitatibus illisque
in hoc opusculo materiā nō habent
propriā vt in pcessu tabule te clare
intueri non dubito.

¶ Abstinentia prima.

A Quod corpus non obedit spiritui ni
si substracta esca per ieiuniū. Figu.
de Absalon qui fecit comburi sege-
tes Joab. i

B Quod diabolus nō inuenit locū in
nobis cum corpus receptaculū per
ieiuniū ⁊ abstinentiam attenuatur
Figura Daniel qui primo destruxit
ydolum postmodum occidit draco-
nem. i

C Quod corpus indomitum precipi-
tat se ⁊ spiritum Figura milites pha
raonis simul cū equis suis submer-
si sunt in mari rubro. i

D Quod corpus restringēdum est per
abstinentiam ne confundat spiritū.
Figura Jsmael percutiebat fratrē
suum. i

E Quod corpus psto est dissipare mu
nitiones anime iussu diaboli. Figu
ra Nabuzardan destruxit muros
herusalem. 2

F Quod corpus crapula sopitum in-
ducit ignē luxurie. Figura loth i so
domis fugit incendiū sz peccauit cū
filiabus vino ebrius. 2

¶ Accidia.

De accidia vide in fine operis hui⁹ A
ibi posita est qr in exēplari non fuit
reperta ordine suo. cxxxij

¶ Aduentus domini

Ubi luxuria. A. Ubi icarnatio p to A
tum. vbi beatitudo. C. vbi grā. C.

¶ Adulatio

Quod fugiende sunt laudes homi A
num ⁊ adulationes ⁊ audienda est
fraterna increpatio. Figura in omi
sacrificio ponebat sal ⁊ ab eodem p
hibebatur mel. 2 B

Quod adulacio vt quidez deceptor
est simulans malum bonum. Figu.
Achab rex israel credit falsis pro-
phetis. 3

Qd adulator primo blādit postmo C
dum percutit detrahendo. Figura.
pharisei duxerūt christum ad supci
liciū mōtz vt inde pcipitarēt eū 3

Quod recipiens adulationes sbse D
quenter ɔfunditur. figura. volumē
erat in ore dulce vt mel ⁊ fecit vētrē
amaricari 3

Quod qui delectatur laudari sepe E
remanet confusus. figura. Rex ba
bilonis dedit potū laxatiuū regi se
dechie postq fecerat eū saltare. 3

Quod laudatus preuenitur a sup- F
bia ⁊ cupiditate. figura Susannam
vnctam aggressi sunt senes iudi-
ces. 3

Ubi detractio. B. Ubi glia vana. F G

¶ Aduersitas.

Ubi pacientia. E. Ubi pauptas. L
vbi mundus. A.

¶ Amicitia.

Quod multi non amant nisi qtum A
durat commoduz. figura. de. 3. ami
cis Job. 4

Quod christus fuit verus amicus. B
figura de quodam apocriso qd ma-
gister recitat in tertio libro regū de
structione ⁊ pullus eius positis i va
se vitreo 4

¶ Anima.

Baptismus

Beatitudo. 12.

Charitas. 14

C Consolatio

¶ Excusatio auctoris.

PRolixius q̄ putaueram scri-
bens posco a peritioribus ve-
niam quam si propria non meminie-
rit imperitia tamen excusat me sim-
plicium rudiūq; compassio quibus
nisi panem diminute dimisissem nec
ipsi quid sumerēt: nec aliis quid sor
tirentur inuēto remāsissent a cepha
li: prouectis et grandibus saturatis
q̄ non foret vt arbitror pietatis ne-
gociū: cum me fateor amplius sim
plicium q̄ sapientium debitorē. ex
cusat me non minus temporis breui
tas vrgens et labor michi aliunde
impensus: cuius sociorum charitas
testis est. oportebat enim meipsum
per horas diuidere ꝛ vtriq; operi in
sistere indefesse. Laboraui igitur al
goris tempore die noctuq; somno et
requiei mentis et corporis parcens:
vt breui qđ optabam concluderem
interuallo qđ ꝛ feci diuina gratia co
adiutus. Sed quia opusculum incor
rectum et inreuisum reliqueram ca-
ptaui tempus alibi vbi reuiderem ꝛ
corrigerem errata magis aptum. et
dn̄s michi gratiam postulanti con-
cessit. Correxi ergo opusculum a ca
pite rescribēdo et quasdam figuras
occurrentes addendo a quibus gra
tia (vt dixi) dn̄i nr̄i Jesu christi: nec-
non sanctorum doctorum a quibus
iam non de paleis spicas excussisse:
sed de archa me fateor recepisse fru
mentum. Ideo cum aliqua bene con
dita q̄s inuenerit laudet Jesum chri
stum et sacros eius doctores. vbi nō
minus debite dictū fuerit volo meo
defectui imputari. Supplicans ta-
men legētium charitatem vt pro me
inutili operario apud christum ꝛ iu-
dicem nostrū humiliter intercedat.

¶ Amen.

¶ Incipiūt figure clarissimi viri fratris Anthonij Rampegoli de Janua ordinis heremitarum sancti Augustini. ¶ Prologus

Eligiosis viris i xpo dilectissimis dentibus Neapolim ɔuentus ordinis frm heremitarū scti Augustini fr Anthoni⁹ Rāpelog⁹ de Janua ordinis memorati Salutē Dilectiōi vrē postulata cōferēs metuo nō icōgrue ne littus maris arauerī. Dūqꝫ mīto labore sudoreqꝫ cōsidero velut insipida reliquatis mei impitia exigente. Jtaqꝫ receptis lābruscis vñ race mi sperātur et vrā frustret intētio ⁊ mea sine fructu ārte pacta opa ɔticescāt Retrahūt aūt q̄ ꝓtuli instigat aūt man⁹ largitoris q̄ sapiētiā prestat puulis ⁊ viris prudentiā postulātib⁹. Nā sctā⁊ mentiū precibus icliata largiēda donare nouit ⁊ elargita sui roris bñdictiōe ꝑfūdēs suscipiētis ⁊ seminētis culturā abūdāti⁹ fecūdare. Urget etiā ad hoc op⁹ qm̄ noui vos meā inertiā nō latere cū impfectū meū viderint oculi vestri. Jdcirco sagitte q̄s proprie ignorātie arcus iaciet prescite minus sferiēt presertim cū mee tāto ampli⁹ imbecillitati cōpati teneamini q̄to aptius vrā percepit dilectio me modicū qđ noui sine arrogantia postulātibus imptiri. Jn huius modi figurarū compēdio ne loco refectiōis fastidiū generē succicte loquar ⁊ clare vt mihi ꝓpa valitudo ꝓmiserit. ma lens opusculū sub breuitate ɔponere diuisiōib⁹ ac subdiuisiōib⁹ lectorꝫ exercitio derelictis: q̄ nimia ꝓlixitate ɔfūdere intuētes. Materias em̄ distinguā ꝑ ordinē alphabeti pauciores ⁊ plures i fabrica collocās vbi decēter necessitatē ꝓspexero suadere vt āt q̄sita facili⁹ occūrāt tabulā finito libro ordiabo spūsscti gr̄a adiuuāte. Jn hoc igr̄ opusculo si quis piā vrm vel legētiū quisqꝫ se nouerit ꝓfecisse memierit cultoris inutilis q̄ lzfruges inutiles paucasqꝫ ꝓduxerit mēte tñ ⁊ corpe fideliter laborauit loco ꝗ effect⁹ affectū recōpensās aiaꝫ meā supno recōmēdet agricole: vt saltē cū hora vndecia venerit operātib⁹ nō qđ iustū fuerit tribuat id qđ consueuit egredi a sue misericordie largitate.

¶ De abstinentia

Castigo corpus meum. prime adcor. 9. Non est aial adeo indomituꝫ quin cito ꝑ substractioneꝫ esce dometur atqꝫ domesticet sicut pꝫ de erodio et accipitre. Spūaliter nulluꝫ aimal hūano corpe siluestri⁹ ⁊ indomitū nisi fame dometur: fame vero ob abstinentiam ⁊ ieiunia compulsum statim subdituꝫ fit spiritui. A

Figu. 2. reg. 14. Cum absalon proprijs dementis expuls⁹ fuisset a patre rege nec ex se posset apud patrē pacē inuenire plures requisiuit Joab amicum suum quem mitteret intercessorem ad regē qui superueni re contempsit quousqꝫ Absalon missis seruis suis oēs segetes illius fecit cōburi. quo facto venit et cuꝫ patre eum reconciliauit Spiritualiter per Absalon subaudi spꝫ qui ex proprio cōsensu peccati turbat regem ⁊ patreꝫ Dauid. i. christū ꝓpter quā turbationem repellitur a consortio regalis curie. i. celestis gratie et ad reconsiliationem necessariū est corpus per lachrimarum effusionem ⁊ alijs operibus penitentie opus que eo excluso ⁊ rebelli nullatenus fieri pñt. cōtennit igitur venire et spūi subdi duꝫ messes sunt in agro. i. dū fruitur crapula. sed abstinentia arctatum ⁊ substractis supfluis statim Fig

obediens efficitur et onere peniten- tie assumpto spiritus ad christi mi- sericordiam statim redit. Iō bona ē abstinentia seu ieiunium per qđ aīa a vicijs liberata xp̄o sic coniungit. vñ. Aug. i sermone de ieiunio. Ieiu- Aug nium purgat mentē. subleuat sensū carnem spūi subijcit. cor facit contri tū et hūiliatū: cōcupiscētie nebulas dispgit: libidinis ardores extinguit charitatis lumen accendit.

B Si scđm carnē vixeritis morie- mini. Ro. 8. Cupiens inimicū fugare et a se ꝓcul pellere destruat illi receptaculum. Exemplum de lu po: et alijs beluis. Si quis em̄ lupo destruit foueam fugit procul carens reclinatorio. Spūaliter receptaculū hostis nostri dyaboli est humana ca Am. ro cū delicate nutritur. vñ Ambro. in quadā ep̄la. Quicunq; se dilitijs corporalibus dederit in diaboli ꝟu tute manebit. debemus igitur per abstinentiam et ieiuniū corpus mor tificare vt dyabolus citius a spū ca rēs corporis subsidio superetur. Fi. Fig. Dani. 14. vbi legim⁹ ꝙ Daniel pplo destruxit ydolū nomine baal et post ea drachonem qui latebat sub ydo- lo. Spiritualiter per baal qđ interp̄ tatur ventus subaudi corp⁹ hūanū vñ in Iob. ventus est vita mea. Igr̄ mortificato corpore. mortificata sūt omnia tela drachonis. s. dyaboli sub carnis delectationibus quiescentia hie. vñ hie. ait. Ardentes dyaboli sagit te ieiunioꝝ et vigiliarum frigore re stringende sunt.

C In chamo et freno ma. eo. con. ꝑs. 31. valde periculosū ē eq̄tare super equum indomitū et precipue iuxta rupes seu aquas profundas: quia sepe tales equi precipitāt ascē sores. Iō tales equi pro equitentiū salute domandi sunt abstinentia et laboribus. Spiritualiter per hmōi equos subaudi hūana corpa. Esay. 31. equi eorum caro. Igit̄ nisi hi equi dometur abstinentia et labore prom pti sunt p̄cipitare spm̄. verūtñ nota hāc dr̄iam inter equos materiales et hūana corpa. quia sepe materia lis equus ita p̄cipitat militē ꝙ ipse non precipitatur corpus aūt nunq̄ȝ precipitat e pōt aiam quin ipsuȝ pre cipitetur. vñ Criso. de reparatiōe la Cri. psi. si inquit aiam negligimus nec corpus saluare poterimus. Non em̄ anima ꝑ corpe. sȝ corp⁹ ꝑ aia fctm̄ est q̄ ꝗ qđ primū est negligit ⁊ qđ in ferius est excolit vtrūq; corrumpit. Qui vero ordinē seruat. ⁊ colit qđ p̄ mū est ꝑ primi salutē saluabit etiam scđm. Fig. Exo. 14. Pharao ⁊ excer Fig. citus ei⁹ precipitio intrauerūt mare rubrū ⁊ submersi sunt simul cū eq̄s eorum descendentes in profundū q̄ si lapis Spūaliter ꝑ mare rubꝝ sub audi mundi diuitias in q̄bus equi nr̄i adeo se imergūt ꝙ sil' vna cū spū ad interitū submergūtur ⁊ oēs ꝟtu tes pariter perimūtur. Gre. li. 3. Mo Gre. ra. Domināte carnis vicio oē qđ ho mines fortiter egerint perdunt. ⁊ dū ventri nō resistitur simul cuncte vir tutes obruuntur.

D Seruus meus deriget me. 2. Re. 19 Abusio magna est tan- tam dare libertatem seruo vt domi- num derideat. corpus nostrū est ser- uus spiritus. et spūs dei est seruus. Aug Aug. in soli. tractans illud. ꝑs. om- nia subiecisti sub pedib⁹ ei⁹: vt tuus inq̄t esset totus hec super omia tua dominatus est homo exteriora nem pe pro corpe cuncta creasti corpus propter animam. aiam propter te vt hec exteriora possideret ad seruiti- um. te autem ad solatium seruus igi tur ille. i. corpus accepta libertate in dominum suum insurgit irrisio- nes et contumelias inferens. Iō ve lut ingratus seruus domandus est ieiuniorum ⁊ abstinentiarū verberi Fig. bus vt mansuescat. Fig. Geñ. 21. vbi legimus ꝙ ysmael naturalis filius

Agar ācille verberabat Ysaac legitimum filium sponse. qḋ sarra moleste ferens accepta ptāte ab Abrāā viro suo afflixit matreȝ et filium pane et aqua repellens vtrumqꝫ a se demū. Agar humiliata nimis cuȝ filio domi restituta est. Spūaliter per Sarram que peperit Ysaac anima denotatur que dum parit bonū op⁹ tribuit deo solatium et risuȝ. p Agar que interpretatur solennitas vigilie notatur caro humana que de festis gaudijs non curat dūmodo hec possit sollennizare vigiliam et gaudere cum mundo. filius eius spurius est carnalis appetitus qui nec legittimus nec de dei et anime coniugio natus est. Inuadit enim filium libere. i. sanctum anime propositum nec sinit ipsum in pace viuere. Hec anima xpi sponsa nullatenus ferre debet potenter potestatem super carnem et carnis appetitus habere. affligat igitur ipsuȝ pane et aqua pellens a se procul p dissensum voluntatis. ꝛ sic depositis vicijs et prauis actibus suis ipsa caro subdatur sic
Am. ad mandatum voluntatis. vñ. Ambro. de offi. Jeiunium est mors culpe excidium delictorum. remediuȝ salutis. radix gratie et fundamentum castitatis.

Erui dominati sunt nostri.
E Tren. 5. Uerecundum est magno principi q vilis et rusticus seruus ei contumelias inferat. Humanus spiritus est magnus princeps. ps. Minuisti eum paulominus ab angelis. vilissimus seruus est humanum corpus. Esaye. 40. omnis caro fenum. sed aliquando contingit q caro surgit contra spiritum repleta voluptatibus per suggestionem diaboli intm̄ q quicquid in anima nobilitatis erat totum diruitur
Fig. corpore procurāte. Figu. 4. re. 25. vbi legimus q nabuȝardan princeps coquorum destruxit muros hierusaleȝ ex precepto regis Nabuchodonosor. Spiritualiter Nabuȝardā qui interpretatur palea corpus denotat. hierusalem significat animaȝ que ad dei ymaginem facta ē vt ipsa deum videat ꝛ requiescat in pace in id ipsū Igitur Nabuchodonosor rex babilonis. i. dyabolus rex confusionis iubet carnem crapulis repletam animam succendere concupiscentie igne muros destruere animalia et honestatem et virtutes. Et tunc ptȝ ingressus eius velut dirupte ciuitatis cunctis brutis suggestionibus vt porcorum stabulum fiat que prius erat trinitatis habitaculum. Et hoc est q ipi anime. Ber improbat in li. meditationum. O inquit anima hūana isignita dei ymagine decorata: similitudine: dotata in fide: desponsata in gratia: rationis particeps. deputata cum angelis. beatitudinis capax quid tibi cuȝ carne tua. nunquid vilius sterquilinium inuenisti? Ber.

Inueniet eam scopis mundatam. Ma. 12. clibanarius volens furnum mundare scopam prius mittit in lutum: deinde ponit ipsam in furno madefactam ne ignis incendio cremetur Spiritualiter diabolus ponit corpus in lutum crapule: vt facilius postmodum ponat illud in ignem seu fornacem libidinis. Nam madefactum ebrietate libidinis incendia nō perpendet que in statu abstinentie abhorrebat. F
Fig. Gen. 19. vbi legimus q existēs Loth in sodomis perpendens sodomorum incendia fugit sed vino crapulatus in monte cum proprijs filiabus commisit incestum. Spiritualiter hō inter crebras demonis temptationes non pōt incēdijs libidinuȝ superari vel maculari si sobrietatꝫ clypeo se defendat. Et tñ profectus ad cōtēplationis mōteȝ si crapula preueniat duab⁹ filiab⁹ suis. s. mētꝫ ꝛ cor Fig.

poris voluptatibus inquinatur. Hic
Aug Aug. vicium gule detestans ait in
li. ad sacras virgines. Ebrietas in-
quit flagitiorum omnium mater est culparum que
materia. radix criminum origo viciorum
turbatio capitis. subuersio sensus. tem
pestas lingue. procella corporis. in
sania voluntaria. ignominiosus lan
guor turpitudo morum. dedecus vite. ho
nestatis infamia: anime corruptela hec
abstinentia fuganda sunt

¶ De adulatione.

A Erat in ore meo dulce tanquam
mel et amaricari fecit ventrem
meum. Apo. 10. Dicunt medici quod est
dulce est opiculatiuum et ratio est quia
stomachus nimis delectatur in dulci. ideo
nimis ipsum retinet in se nolens il-
lud aliis membris condiuidere. ideo
obest corpori. Oppositum est de ama
ro quod stomachus non solum proiicit
sed etiam quicquid per illud in sto-
macho tactum fuerit. Ideo prodest ama
ra medicina quia pellit superflua.
Spiritualiter dulce est de se audien
ti bona audire et est sibi velut mel in
ore adulatorum compositio: sed anime
Gre. viscera replentur languore. Gre. in
omel. 2. super Eze. Nichil est quod tam
facile corrumpat mentes hominum
vt adulatio: plus enim nocet lingua
adulatoris quam gladius persecutoris
Ideo fugienda est adulatio et recipi
enda est fraterna correctio que licet
auribus sit amara vel lit tamen ab anima
omnem languorem peccati. Iohannes in le-
uitico. Figuraliter est preceptum fi
Fig. liis israel. vt sal poneretur in sacrifi
cio mel vero nunquam. Moraliter deo
facimus sacrificium quando ob amo
rem eius aliquid boni agimus de ex
terioribus rebus in misericordie ope
ra elargitis. vel etiam quando corpus no
strum ei immolamus penitentia macera-
tum. si ergo volumus sacrificia no-
stra deo esse accepta atque grata non ad
misceamus in ipsis adulationis mel

i. nec nos ipsi de bono opere glorie-
mur nec adulatorum accipiamus
fallatias sed nosipsos arguamus et
aliorum increpationes humiliter au
diamus et nobis non nocebit: sed sa
lutem obtinebimus. vnde Au. 2. de Aug
trini. Magis optabo a quolibet re-
prehendi quam ab adulatore laudari
Nullus enim est reprehensor formi
dandus amatori veritatis. laudator
vero errat et confirmat errorem. pe-
trus ra. in quadam epistola Cum enim sal
correctionis in omni sacrificio acce
ptetur a domino. mel adulationis in
omni sacrificio reprobatur

Vulnus et plaga tumens non B
est curata medicamine. Esa.
i. Pessime facit medicus qui egroto
videns vulnus insanie plenum clau
dit illud ante plenam purgationem
licet videatur placere egroto. est enim
aliquando dulcius infirmo subire
mortis periculum quam substinere ama-
rum remedium. Spiritualiter adu-
lator est pessimus medicus. videt enim
interdum mundi diuites tumescere
superbie vulnere et non conatur hanc
extrahere et curare insaniam per in
crepationis emplastrum quod pro-
pheta commemorat di. Increpasti
superbos maledicti qui de. a. man.
t. Et alibi superbis comminando
ait vos autem sicut vnus de princi
pibus cadetis siue moriemini. i. cum
prauis angelis cadetis. Adulatio.
n. claudit vulnus superbie per blan
dimenta quibus clauso vulnere: et
cor et viscera putredine replentur
mortali: in qua magis sibi elatus com
placet quam in sanatiua increpatione
et sic miser decipitur. Esa. Popule
meus qui te beatum dicunt ipsi te
decipiunt. Figu. 3. Re. 22. Achab Fig.
rex israel noluit credere Michee
prophete domini sed adherens fal-
sis prophetis ingressus est ad bellum
contra regem syrie. percussus est in
ter stomachum et pulmonem et mortuus est

vespere ⁊ canes lixerūt sāguinē ei⁹.
Spūaliter p̱ achab Regem quilibꝫ
homo notatur q̄ regere ac dirigere
regnum suum.i. semetipm̄ habet.p̱
micheam pphetam dei notatur cor
rector verax a quo quilibet vere vi-
uere cupiēs debet appetere corrigi
debetq̧ ipsius increpationes patiē
ter audire.p̄s.corripiet me iustus p̱
falsos pphetas subaudi adulatores
implētes animos hominū laudibus
falsissimis vt ipse sic decept⁹ ponat
se contra regem celi. sed percussus
sagitta diuine sentētie corruit vespe
i.hora mortis et tūc canes īfernales
sollicite bibunt eius sāguinē. et tūc
potest cognoscere q̄ decipiebat̄ adu
latorum laudib⁹ et laudatorꝫ falla-
Se. ciīs. Señ.epl'a.46. hec recitat de
alexādro. Alexāder iquit cum esset
in obsessione cuiusdam ciuitatis sa-
gitta quadā vulneratus est. cū igi-
tur resperso sāguie sui vulneris do-
lor cresceret carnis obstupuit et coa
ctus assistētibus ait omnes inquit
iurant me esse filiū Iouis. Sed vul
nus hoc me esse hominē clamat.
Ecce qualiter percussus cognouit a
dulatorꝫ mendacia q̄ añ vuln⁹ nul
latenus aduertebat

C Omnis homo p̄mo bonum vi-
num ponit tu aūt qd̄ deterius
est Io.ij. No. q̄ in conuiuijs bene or
diatis sp̱ bonū vinū reseruat̄. et rō ē
q̄r bonū vinū vltimo sūptū facit r̄ce
ptū cibū bñ digerere. Iō i nuptijs
vbi xp̄s erat i q̄b⁹ nulla potuit eē in
ordinatio optimuꝫ vinū ex aqua xp̄i
virtute factū posteri⁹ tanq̄ꝫ melius
reseruatū ē. Spiritualit̄. Conuiue
ecclesie prius debent sumere pena-
lia ⁊ amara huius mundi memores
calicis tam amari quem domin⁹ pro
nobis bibit vnd̄ ipse i tresñ. Recor-
dare transgressionis mee absinthij
et fellis. sic igitur facientes intrabi
mus cellaria vite future vbi inebria
ti abvbertate dulcedinis domus ei⁹

exultabimus sine fine. sed omis ho
mo.i. ois adulator terrena tantum
sapiens qui per hominē intelligit̄
eo q̄ homo dicit̄ ab humo qd̄ est ter
ra semper ministrat melius vinū.i.
sp̱ pfe[c]it in facie hominis blandimē
ta et falsas laudes in quibus miser
homo inebriatus ruit in interitum.
figura. Luc.4. Pharisei duxerunt Fig.
iesum ad supercilium mōtis vt inde
precipitarent eum. Spiritualiter p̱
phariseos subaudi adulatores qui a
summo vero diuisi sunt. hi.n. quādo
q̧ conantur seruuꝫ dei adducere ad
summum laudis vt inde precipite-
tur ad interitum. Et si tunc homo
faceret qd̄ fecit christus qui abscon
dit se vt videlicꝫ conaretur latere in
humilitate ⁊ moitis ↄsic erat ōe non
corrueret. sed natura humana tam
prona est suscipe hmōi adulationū
falsa vt que sit penitus euidēter nō
esse ab alijs dicta suscipit tanq̄ꝫ va
Señ.epl'a.60. Cicero inq̄t nobis pla Se
cemus si inuenimus qui nos bonos
viros dicant qui prudētes, qui san-
ctos non sumus modica laude con-
tenti. quicquid in nos adulatio sine
pudore congesserit tanq̄ꝫ debitū ap-
prehendimus optimos nos esse ⁊ sa
pientissimos affirmantibus assenti
m⁹ cū sciam⁹ illos mentiri sepe adeo
quoq̧ indulgemus nobis vt laudari
velim⁹ in id cuius ↄtraria maxime
facimus

Quomodo potest quis gustare D
qd̄ gustatum affert mortem.
Iob.5. ²No. q̄ aliqui sūt ita validi
comestores vel potatores q̄ licet co-
gnoscant cibuꝫ et potum sibi quan
doq̧ nocere, nō propter hoc ab sti-
nent. Ideo laborātes in podagra cō
sueuerunt dicere pro vno bolo cen-
tum vhe Spiritualiter verba adula
torum ita placent elatis q̄ licet illa
sciant animabus nociua nichilomi
nus presēs delectatio vincit future
amaritudinis cogitamē. Interdum

tamen redeuntes ad se illud qd̄ eis
dulce fuit aurū faucib⁹ turbat ⁊ mo
Fig. lestat stomachū ꝯsciētie. Fig. Apoc.
10. vbi iubetur volumē comedi qd̄ in
ore comedentis erat tanq̄ mel dul-
ce: sed postmodū subsecuta est ven-
tris amaritudo. Spiritualiter subau
di per volumē os adulatoris in quo
multa inuoluta sunt arte deceptiōis
composita vt decipiant ipsi de vani-
tate in idipsum. Adornāt em̄ verba
sua et depingunt mēdacijs vt splen
deant in conspectu audientis q̄ qui
dem verba q̄uis falsa ita auide ela
tus absorbet vt qui multum sitit po
tum ⁊ postmodū anima eius reple-
bitur calculo. vn̄ ꝓuer. 23. Ne cōtē
pleris vinum dum splendescit in vi
tro ingreditur blande / nouissima au
tem eius mordebunt vt coluber.

C Cum gustasset noluit bibere.
Mat. 27. No. q̄ q̄̄uis mlt̄a sint
pericula ceco īnest tamē vnum satis
graue ei quia pot est aliquando bibe
re eque bene venenum sicut vinum.
Spiritualiter. Ambiciosus est cec⁹
quia ambiciositas ceca plus ꝯsumit
Señ q̄ possit vt ait Señ. Adulator. n. si-
bi ꝓpinat cibū mortiferū loco igno-
minie est honor indigno quādo in fa
ciem sibi ꝓfert laudes falsas quib⁹
quādoq̄ assumptis ab elato seu am
biciosō subsequitur cōfusio vitupera
bilis etiam in conspectu gētium: q̄z
interdum cognoscunt gentes lauda
tum carere virtutibus quas tacēdo
cum laudatur se confitetur habere:
Fig. ⁊ tūc laudes ꝯtunt̄ i dedec⁹. Fi. 4.
Re. 25. vbi magister recitat in histo
ria q̄ rex babilōis in magno existēs
conuiuio fecit ad se adduci sedechiā
regem israel captiuū suum quē ca-
ptum excecauerat ⁊ post saltationē
et ludum quē coegit eum facere co-
ram discumbentibus propinauit illi
haustum lassatiuum: qui statim corā
omnibus totus deturpatus est quo
dolore et confusione percusso ad pa
rietem capite miserabiliter mortuus
est. Spiritualiter. per regem babilo
nis subaudi dyabolum qui puluere
arrogantie excecat hominem et suū
captiuū facit. cogit eū saltare hinc-
inde per mundi prospera ⁊ querere
humanas laudes ⁊ parat̄ꝫ fiuis dia
boli. i. adulatorib⁹ per eos ipse dya-
bolus propinat potum cōfusionis et
ignominie qui assumens corā astan
tibus vituperatur quia laudes ipsi⁹
cognoscunt esse falsas. vnde Abac.
2. repletus est ignominia ꝓ gloria.

K Oleū peccatoris nō impinguet
caput meum. ps. 14. Nota q̄
musce libenter resident super caput
impinguatum fedantes illud sepe. ⁊
replentes vermibus. Spiritualiter.
due musce putride sunt: superbia et
cupiditas que semper simul peruo-
lant libēter ⁊ residēt super ambitio
sum: ⁊ vna semꝑ est relique sociata
Aug Augu. in epi. ad quendam militem.
Superbia ⁊ cupiditas intantum est
vnum malum vt nec sup̄bia sine cu-
piditate: nec sine superbia possit cu
piditas inueniri. Adherent igit̄ he
musce suꝑ vnctum oleo adulationis
quia vt elatus possit suꝑ alios extol
li totum se cupiditatib⁹ accōmodat
obtētis igitur diuitijs ꝑ phas ⁊ ne
phas superbie se tradit. Deturpat̄
igitur ab his muscis anima per infa
miam ⁊ aliquādo moritur in pecca-
Fig. to huiusmodi vnctiōis infecta. Fig.
Dan̄. 13. Susanna igressa pomeriū
caput suū vnxit quo facto statīꝫ duo
praui senes aggressi sunt eam: ⁊ ip-
sam turpiter infamatam fere condu
xerunt ad mortem. Spiritualiter.:
Susanna anima. oleū adulatio. duo
senes: duo peccata supradicta que
prompta sunt animam condemnare
adulationibus deditam. ergo adula
Bed tionis oleum fugiamus. Beda super
lucā 3. Ipsa peccati nutrix adulatio

est que sicut oleum flammis in culpa ardentibus solet administrare fomentum.

¶ De amicitia.

A Amico fideli nulla est comparatio. Eccli. 6. Nota quod canis blanditur hospiti dum est in mensa sperans ab eo recipere os aut frustum panis aut aliquem morsellum: sed mensa leuata voluit illi dorsum. immo interdum latrat contra ipsum. Spiritualiter. dum homo est in mensa prosperitatis vite presentis multos amicos habet. falsa tamen dilectione amantes: quia vt recipiant morsellum sed si per successum aduersitatis et paupertatis mensa prosperitatis deficiat voluunt illi dorsa Ecclesia. 6. est amicus mense qui non permanet in die tribulationis: imo sepe velut canis latrat contra illum quem prius simulabat amicum. Tales enim amici sunt dyabolus, mundus, et propinqui. Fig. Fig. Job. 2. Dum esset in prosperitatibus tres eius amici multum eum reuerebantur. cum vero destitutus temporalibus bonis: et percussus plaga magna sedebat in sterquilinio erant illi verbis et iniurijs onerosi. Spiritualiter. hi tres supradicti amici blandiuntur homini misero in hac fugaci vita: sed non vt seruiant: imo potius vt morsellum capiant. dyabolus expectat animam: mundus carnem, et filij pecuniam. deposita vero mensa vite presentis cum sederit peccator: corporaliter in sterquilinio sepulchri et anima plaga insanabili in inferno ab his amicis recipiet retributiones prauas. quia a dyabolo cruciatum: a mundo ignorantiam: a filijs negligentiam. non cognoscet illum mundus. et filij de ipso non curabunt amplius: ergo praua est amicitia que solum in prosperitate diligit. ideo Isi. Isid. 3. de summo bo. In prosperitate incerta est amicitia. nescitur autem an persona, an felicitas diligatur Sepe enim per simulationem amicitia colitur: vt qui non potuit aperte decipere fraudulenter decipiat.

L Lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo. Apoca. 1. No. quod B sanguis multum amicatur nature cuius exemplum est: quia vbi sanguis percipit esse necessitatem ibi statim succurrit. vnde videmus dum homo erubescit sanguis vadit ad faciem eo quod facies patitur. dum autem homo mori timet facies eius palescit: quia cor patitur et sanguis relinquens faciem vadit ad cor vt ipsum confortet. Spiritualiter. Christus multum amicatur humane nature: quia vbi videt necessitatem incumbere: statim et presto est subuenire. videns enim humanum genus morte succumbere nec colligens se ad illud: totum suum effudit sanguinem priusquam permitteret eum mori scilicet hominem. Fig. Fig. iij. re. 6. vbi magister recitat in historia scolastica quoddam dictum. scilicet dum fabricaretur templum non est audita vox malleatoris et causa assignatur: quia salomon plenus sapientia fecit includi in vase vitreo pullos strutionis quos sic inclusos strutioni ostendit que videns quod vas frangi non poterat vadens ad nemus portauit vermen nomine tamar et verme rostro interfecto vermis sanguine liniuit vas illud vitreum et ad linimenta sanguinis statim vas fractum est et pulli liberati sunt. Spiritualiter Omnes eramus clausi in vase limbi propter peccatum primorum parentum, nec poterat vas illud frangi per aliquam creaturam: demum videns pater celestis creaturam suam. scilicet homines ad ymaginem suam conditos quos filios adoptauit detineri captiuos descendens ad nemus vite presentis

vermen huma ne carnis attulit: et fu so proprio sanguine contriuit portas ereas: et liberauit suos captiuos. Zac 9. Tu quoque in sanguine testamenti eduxisti victos tuos de lacu vbi non erat aqua: patet ergo christum verum esse amicum qui tanta pro nobis fecit nichil inueniens quod sibi placeret in opibus nostris: sed ex sua sola bonitate subuenit omnibus necessitatibus

Am. nostris: prout expedit vnde Am. super Lu. li. iiij. Xps omnibus omnia factus est pauper pauperibus / diues diuitibus / flens flentibus / sitiens sitientibus profluens abundantibus in carcere cum captiuis / cum maria flet cum apostolis epulatur / cum samaritana sitit / in deserto esurit vt cibus primi hominis quem preuaricatione gustauerat ieiunio dominus solueret.

¶ De apostolis.

Crescite et multiplicamini et replete terram. Gen. i. No. quod pater habens multos filios scientes bene mercari ipsos mittit per mundum vt acquirant et multiplicent domum suam Spiritualiter dominus noster Jesus christus pater misericordiarum et deus totius consolationis domum suam s. ecclesiam multiplicari volens filios suos apostolos sanctos elegit et misit in mundum cuilibet talentum predicationis committens ex quo repleta est et multiplicata sancta ecclesia fidelibus.

Fig. ps. impleta est terra. po. t. Fig. Gen. xlviij. Jacob patriarcha moriens vocauit. xij. filios suos predicens que de illis futura erant de his igitur multiplicatus est populus dei tam paruis quam in maximis facultatibus Spiritualiter per iacob patriarcham subaudi xpm qui vocatis apostolis sue passionis tempore omia futura tam de se quam de illis dixit et illis talentum spiritussancti in penthe. dedit quo accepto perfecti sunt in omnem terram mittentes sonum eorum et sic repleuerunt ecclesiam tam personis fidelium quam doctrinis et gratijs. Nam licet pauci essent et idocti: tamen scientia mirabili orbem repleuerunt. vnde Aug. Aug

ij. epla ad volusia. Ex paucissimis et peritissimus et vilissimis apostolis multiplicatur et sublimatur copiosissima agmina clarissima: ingenia acutissima: eloquia doctorum accutissimorum et facundorum auctorum

Haurietis aquas in gaudio de fontibus saluatoris Esa. xij. No. B sitientibus nichil delectabilius potu / et precipue itinerantibus magno itinere vnde quando fontem inueniunt auide ad illum declinant Spiritualiter presens est quedam peregrinatio pergens de loco natiuitatis vsque ad mortem indefesse et sine morula / nec valet aliquid ab hac peregrinatione reticescere Sen. de doctrina mortis Uita nostra peregrinatio est et cum multum de Sen. ambulauerimus redeundum est ad hoc enim nobis nascentibus. nam terminum ineuitabilem posuit quem qui multum distulit non euasit. In hac igitur peregrinatione tanta fuit aque penuria. s. gratie quod omnes sitis ariditate mouebantur. vnde propheta plorabat di. ps. 41. Sitiuit anima mea ad deum fontem viuum. etc. sed veniens christus dedit nobis aquam de petra s. gratiam de seipso: de qua scriptum est. petra autem erat christus et postmodum per riuulos sanctorum apostolorum ipsam infudit vt fidelium populi biberent

Fig. abundanter Fig. Exod. 15. et nume. 33. Filij israel venerunt in helim vbi erant. 12. fontes aquarum. Spiritualiter. filij israel sunt christi fideles. s. christiani veri. Ueniunt enim in helym que interpretatur inuocatio dei quia veniunt ad fidem per quam deum et dominum nostrum saluatorem inuocamus et credimus. Ibi sunt 12. fontes. s. 12. apostoli effundentes aquas dulcedinis charitatis et doctrine quibus mundus totus rigatur. vt patet de beato Paulo. qui directe fons viuus fuit saliens in vitam eternam. vnde

Cri. Crisos. de laude pauli. O inquit quam mirabiles fluuios nobis genuit paulus non secundum paradisi fontē quattuor tantum sed etiam multo plures ac quotidie fluentes. non terram irrigantes: sed animas hominū ad producenda virtutum germina suscitantes.

C Placebit deo super vitulum nouellum. ps. 68. no. quod magis acceptum est donum cuius paruum alicuius donantis cū magno affectu quem habet quam alterius ditioris dādo amplius sine affectu et sibi retinēdo ptē eius qd habet. Sic enim legimus nos saluatorem de paupercula que plus phariseis dederat que tantum duo minuta in gazophilaciuz posuit. Spiritualiter deo est magis acceptum donuz datum pauperum de illo modico qd habent quam diuituz diuidentium cum deo q possidēt. quia pauperes licet nō habeāt exteriora que donent dant nichilominus interiora. s. affectionem et voluntatē quibus argentuz et auruz comparari nō possunt. vnde Amb. i li. de viduis. vbe Am rius est minus e paruo quam thesaurus e maximo quia nō tantum qd detur: sed qd remaneat ppēditur. Nemo enim plus tribuit quam q sibi nichil relinquit. Diues ergo si multa dat tamen quia sibi adhuc retinet propriam voluntatem talia operari potest quibus omne qd dedit deturpatur. eo quod plus dyabolo et pec Gre cato tribuerit quam deo. vnde Gregorius. 30 li. mo. loquens de diuite elemosinario male tamen viuente indigenti inquit proximo exteriorem substantiaz prebet: sed vitam suā a nequitia nō custodit. Rem enim suam deo tribuit et seipsū peccatō hoc qd minus ē obtulit auctori et hoc qd maius ē seruauit iniquitati igitur oblatio beatorum apostolorū qui licet essent pauperes rebus exterioribus et qd relinquerēt nō habebāt. quia tamen negātes seipos secuti sūt dominum multum fuit deo placita et accepta. plus est enim corpus quam vestimētū et plus valet volūtatis libertas quā nemo potest cogere quam totus mūdus plus ergo dederūt imolantes seipos mēte et carne et reddētes deo qd ab eo acceperant vt sicut ipse dei filius vt agnus imaculatus est imolatus pro totius humani generis salute. ita ipsi vt nouelli vituli imolati sunt xpo vt pro omniū fideliū ppitiatiōe. Figu. Fig. Exo. 24. vbi deo oblati sunt. 12. vituli. Ber. in sermone apostolorum Pe Ber. tri et pauli. Scimus inquit quod viri isti nec sibi vixere nec sibi mortui sunt. sed ei qui pro ipsis mortuus est. Magis autem pro nobis omnibus propter illum pro nobis facit eorum vita eorū doctrina et mors ipa etenim in conuersiōe eminentiam in predicatione sapientiam in passione paciētiā nobis beati apostoli contulerūt que etiam vsque hodie cōferre non cessant misericordia pleni et sctāꝝ orōnū fructibus.

Fundamenta muri ciuitatis omni lapide precioso ornata. apoc. 21. Inter alia que requirunt ad edificium fortiter exgedū est vt lapides D bene ordinent: ideo consueuit domificator extēdere perpēdiculū ne ordo lapidū i edificio positorum deficiat ex illo enim instrumēto ppēdit si lapis excedit lapidē plus quam debeat. Spūa. ecclesia sancta edificata ē velut castrū fortissimū. Cā. 6. Terribilis vt castrorum acies ordinata. Ideo artifices eius perpendiculo diuine sapientie ordinauerunt ipsam in articulis fidei intantū rectū seruantes ordinem quod est ipsis hostibus. i. demōibus terribilis in aspectu. ideo fugiūt a cōspectu eius huius nāque sanctissime domus edificatio. fig. est iosue. 4. vbi dñs precepit ipsi Jo. Eligein quit dñs. 12 viros per singulas tribus et precipe eis vt tollāt de medio iordanis alueo vbi steterūt pedes sacerdotū. 12 durissimos lapides quos ponāt in loco castrorum vbi fixeritis hac nocte tētoria Spūalit hec verba sūt

dei patris ad dñm nrm Jesum xpm saluatorem q̃ preelegit.12.viros q̃s apostolos noiat. Luce. 6. Lapides durissimi.12.sunt articuli fidei quos impossibile est cõteri aut frãgi. Sũt eñ singuli a singulis apostolis ordinati. Accepti sunt autẽ de medio iordanis alueo.q: recepti sunt de sacre scripture fluuio vbi firmiter pphete dei astiterũt illos suis vaticinijs affirmãtes imobiliter. Ponunt eñ hi lapides in loco castro⁊.i.in ecclesia sancta: vbi hac nocte.i.in hac enigmatica luce vite p̄sentis oẽs fideles tentoria.i.cor ⁊ aim figant quousq̃ perueniat ad pmissionis patriã vbi facie ad faciem qđ nũc credimus in tuebimur.i hoc ergo castro manẽtes sic viribus ⁊ pbitate abũdat vt ab

Gre. hostium nemine possunt penitus superari. Gre.in quadã omel. Fortes facti sunt sancti: terrena despiciunt/ celestia appetunt/ demonib⁹ imperãt carnem domãt: spiritũ roborãt: virtutibus corruscant/ mori possunt/ flecti autem nequeunt.

C Acies ordinata. Cãti.6. N. q̃ inter alia que sepius pcurant victoriã in bello est ipsarũ acierum ordo. Oppositũ vero.s. cõflictũ ptingit sepe ex inordiato militũ pgressu vñ. Veget⁹ de re militari. Nichil in quit in acie magis custodiẽdũ est q̃ vt omnes milites incedẽdi ordinem seruent qđ aliter nõ potest fieri nisi vt ambulare celeriter ⁊ equaliter exercitio discãt. Periculum eñ ab hostib⁹ semp grauissimum sustinet dimissus ⁊ inordiat⁹ exercit⁹. Spũalit̃ ecclesia sctã dei cui⁹ acies est optime ordinata sup no duce. habet eñ suos principes ⁊ tribunos.s. sanctos apostolos portãtes vexillum eterni regis ⁊ parit̃ incedẽtes cũ illo quos christi fideliũ multitudo miro ordie sequitur. Ideo non est possibile nos

Fig. perire. Fig. nũeri. 2. Ubi legim⁹.12. principes fuisse electos: super filios israel q̃ habebant populũ instruere de legibus mãdato⁊ dei/ quib⁹ obseruatis vicebãt hostes ⁊ pficiscebant̃ ad terrã pmissionis. Spũaliter.12. principes signt.12. apostolos a deo ordiatos sup populũ christianũ.ps. Constitues eos pncipes.s.o.t. Ipsi eñ docuerunt nos verbo ⁊ ope mãdata dei q̃ cõsistunt in operib⁹ charitatis.his eñ seruatis cũ deo ⁊ pximo debellamus hostes nostros.s. demones ⁊ peccata ⁊ sic libere accedimus ad terrã pmissionis etne. Uexilla igit̃ charitat; ipi beati apostoli nos p̄cedẽtes portauerũt. ideo ante nos pstrauerũt inimicos diuina potestate. vñ Augu. in s̃mõe de

apostolis. Dedit inq̃t dñs potestat̃ apostolis sup naturam: vt eam curarent. sup demones: vt eos vincerẽt. sup elemẽta: vt ipsa imitarẽt. super mortẽ: vt eam contẽnerẽt super angelos: vt corp⁹ dñi ministrarẽt. hec autẽ potestas trãslata est ad successores s̃m illud Apo: 2. hi sunt q̃ habent potestatem claudendi celũ ⁊ cõuertẽdi aquã i sanguinẽ. hec Aug. Aug

F Ortitudo ⁊ decor indumentũ pruer.33. Uegetius de re militari. Inter alia q̃ psueuerũt ptra hostes victoriã inducere dicit esse armo⁊ pulchritudinẽ. vñ ipe ait. plurimum eñ terrorẽ hostibus armorum splendor importat. Quis credit militem bellicosũ cui⁹ dissimulatiõe situ aut rubigine armã fedantur. Ecclesia igit̃ sancta q̃ victoriosa semp extitit cõtra hostes semp arma pulcherrima ⁊ gẽmata claritat; lucis ⁊ splẽdoris habet. Tãtus eñ fuit doctrine Apostolorum splendor q̃ sua luce vndiq̃ fugat tenebrarũ pricipes hmõi sic fulgẽs idumẽtũ. Fig. Fig. fuit Exo.28. vbi legimus q̃ vestis sacerdotalis continebat.12.lapides preciosos quibus tota splendebat. Spiritualiter. vt dictum est: ecclesia sancta nitet ⁊ splẽdet vita ⁊ doctria

12. Apostolorum. vt ipsa ex ipsis lapidib⁹ in fide sponsi sui firmissime solidata ex suo decore compararet aurore luci: ex sua fortitudine aciei castrorum. Cā. 9. Que est ista et ce. Nam ex fide beatorum apostolorum velut aurore luce totus mūdus ē in xpo solidatus. vñ. Basilius tractās illud Mat. 5. vos estis lux mundi. Adueniēte inquit luce aurore egritudines alleuiantur homines in sōno excitantur. Aues garriunt. bestie ad latibula sua fugiunt. Sic veniente fide apostolorum mundus fuit edificatus in credendis. fecundatus in operibus bonis. alleuiatus a peccatis. excitatus a negligētijs. animatus ad contemplationem celestium. et ereptus de potestate demonum

Basi

Date vos illis mādūcare Marci. 6. cap. In curijs bene ordinatis vbi magna comedit gentium multitudo de necessitate requiritur ministrandi ordo vt bene omnibus et ordinate prouideatur secundū locum tps et decentiā personarū de cibo et potu necessario. Fi. 3. Reg. 4. Salomon plenus sapientia vt ipsi⁹ curia esset bene ordinata ordinauit 12. prefectos ex filijs israel quos cōstituit supra prouisionem ciborum vt prouideretur domui ei⁹. et intm̄ ordinate erāt eius mēse ꝛ fercula que ponebantur ꝙ hec sapientia eius p̄dicabatur vbiqꝫ. vnde veniēs regia austri quasi in extasi facta ex admiratiōe talis ordinis dixit illi. Beati sunt serui tui. ꝛc. Spiritualiter. Curia ecclesie est optime ordinata ꝛ omnibus prouidetur vt decet. Nam sapientia Salomonis. i. xpi ibi ordinauit. 12. prefectos. i. 12. apostolos qui omnibus scd̄m statum suū apposuerūt panem sacre scripture. Jō Paulus qui est vnus ex illis prefectis dicit sapientibus ꝛ insipientibus debitor sum. Est enim ibi ordo cibor tā pro magnis ꝙ̄ pro mediocribus et paruis. vñ hugo de sancto victore. in refectorio sacre scripture tres mēse ponuntur. i. tres intellect⁹ vz hystorialis, mystic⁹, ꝛ moralis. prima mensa simplicibus. scd̄a doctorib⁹. tertia est communis vtrisqꝫ. In prima cibus est grossior. In scd̄a subtilior. In tertia est dulcior. Prima continet saporem. secunda vim mysteriorum. tertia dulcedinē morum. prima pascit myraculis. secunda figuris. tertia prouerbijs. hec hugo. Igitur regina Saba hoc est natura angelica veniēs videre miracula laudauit sapientiā filij dei ꝛ letatur de societate nr̄a: qm̄ ex nobis debet perfici curia eorū in celis. vñ. Orig. omel. 19. Agūt angeli laudātes dn̄m diē festum ꝛ letātes sup his qui refugientes consortia demonum per exercitia virtutum. Angelicis festinant se sociare consorcijs.

Hug
Frig.
Hug
Orig

Impulsus euersus sum vt caderem ꝛ dn̄s suscepit me. ps. 117. vtilius est homini ambulanti per dirupta ꝛ periculosa itinera ī loco plano cadere dum casurus est ꝙ̄ expectare vt cadat in p̄iculoso: passu vbi est mortis periculum: quia cadens in plano non potest multum ledi et ex casu leui edoctus casum grauem euitat. Sic moraliter videmus ꝙ vtilius est ꝙ pater corrigat filium in pueritia cum delinquit ꝙ̄ expectet vt vir factus puniatur a iudice. Nā prima punitio est virga disciplinę. scd̄a ꝓ aliqñ est patibulū mort; Ideo dr̄ ꝓuerbio. 13. Qui parcit virge odit filiū suū. ꝛ hie. dū hostis est paruus occide eū vt malicia elidat in semine. Spūaliter christus pr̄ nr̄ benignus qui de durissimo lapide scit producere viuam aquā ꝛ de densissimis tenebris lucem clarissimam hunc modum tenuit in beato Paulo apostolo quem voluit cadere in

Hy
Hie.

plano itinere ante q̃ pergeret ad ru
pem profundam iniquitatis ad quã
tendebat. maluit em̃ cũ adolescẽtez
corrigere virga sua et baculo suo q̃s
b⁹ predestinatos dirigit. et q̃s amat
sent q̃ dierũ malorũ inueteratũ. et
no patibulo condẽnari: ꝑcussit ipm
dñs corꝑali cecitate illustrãs nichi
lomin⁹ eũ supna claritate vt de lupo
faceret agnũ: et de raptore seu ꝑse-
cutore vas electiõis atq̃ doctorẽ gẽ
Fig. tiũ fabricaret. fig. Numeri. 22. vbi
legimus q̃ Balaam et seniores ma
dian videntes q̃ta signa faciebat po
pulus israel et quõ vicerãt amorre
os dixerũt ad inuicẽ. pp̃lus iste delebit
nos de terra vsq̃ ad radicẽ q̃admo
dũ bos herbã: et sic stipẽdiatũ Ba
laã miserũt ad maledicẽdũ pp̃lz dei
qui eorũ ꝓpheta erat: putabãt em̃ q̃
si pp̃ls isrl' per aliquẽ ꝓphetã male
diceret ipz in bello succũbere dño
ab eo recedente Sed dũ iret Balaã
percussit dñs asinã sup quã m sede
bat inde increpat⁹ ab asina didicit
a deo quid facturus esset circa ꝑpl'z
israel. Cũ ergo puenisset ad locũ vbi
filijs israel maledicere decreuerat/
mutauit maledictionẽ in benedictio
nẽ et laudẽ di. Quã pl'chra taberna
cula tua iacob moriat aĩa mea mor-
te iustorũ. Quod audiẽtes madiani
te stupore repleti dicebant. Quid
nã hoc est q̃d dicis cũ i hoc miss⁹ sis
vt pp̃lo huic malediceres et tu illi
bñdicis? R̃ndit nequaq̃ loqui valeo
nisi q̃ de⁹ mihi loqui precepit. Spi
ritualiter videntes principes phari
seorũ pp̃l'z xp̃ianũ crescere et signa
et prodigia in mũdo fieri. stridebãt
dentibus et furẽtes dicebãt. Iste po
pul⁹ crescit et mltiplicat Quid hoc
est. homines em̃ ydiote et sine litte
ris trahũt post se totũ mũdũ. nisi ex
tinguamus eos extinguẽt nos et ra
dicitus delebũt nos Et tũc dederũt
saulo epistolas ad damascũ vt si q̃s
inueni. et hu⁹ vie viros ac mulieres
vinctos perduceret hierusalem. Sz
dũ iter faceret percussus est a dño
percussione pia in qua deposita erro
ris furentis insania mutatus ẽ i vi-
rum alterum et factus ẽ agn⁹ de lu
po/ et lumẽ de tenebris ab illo qui
oĩm est artifex omniũ habens sciaz
omnia prospiciens venit ad synago
gas et vbi Madianite sclz pharisei
putabãt ipz debere pp̃lo xp̃i maledi
cere cepit bñdicere eis/ asserẽs q̃m
hic est filius dei. sed increpatus a ꝑ
fidis multomagis ꝯualescebat et cõ
fundebat eos di. Quam pulcra. ꝛc.
Moriatur anima mea. ꝛc. hec dice
bat apostolus et predicabat loquẽs
de regni dei magnitudie di. quoniã
oculus nõ vidit. ꝛc. Et iterũ q̃s me
separabit a charitate xp̃i mors an ã
gustia? ꝛc. Sic igitur percussit dñs
petraz et fluxerunt aque adeo latis-
sime vt biberẽt homies et iumenta/
quia tanta est sapiẽtie et doctrie ei⁹
abundantia vt sapientes et insipien
tes a deo refecerit vt nemo sit qui ꝓ
uet eius eloquio salutari. vñ Cri. de Cri.
laude pauli omel'. i. Paulus terrã si
mul ac mare greciam ac barbariam
omnem prorsus regionẽ sub sole q̃si
volãs cucurrit vt simplici labore, ve
lut in vacuum itinera ꝑcurrens/ sz
peccatorum spinas pariter euellẽs.
verbũ pietatis vbiq̃ seminans. erro
res fugans. veritatem reducẽs. ex
hominibus angelos faciẽs. quinimo
ipsos homines quasi ex demonibus
angelos prouehens.

¶ De ascensione

Nubes suscepit eũ. Act. i. No- A
ta hanc differentiam esse int
leuem nubẽ/ et nubes grossas et cõ
densas/ quia a prima subsequit dul
cis pluuia. ab alijs vero tonitrua ful
gura et tẽpestates. Spiritualiter. nu
bes xp̃i duplex obsequium faciũt scz
cum venerint ad exequendum vniuer
sale iudiciũ/ quia tunc videbunt fi-
lium hominis venientem in nubib⁹

celi. Mat. 24. Tunc enim erũt ful
gura et tonitrua et clamor tubaruz
adeo terribilis q̄ vndiq̃ mortuos su
scitabunt. sed domino ascendente in
celum leuis nubes illi prestauit obse
quium postq̃ per nubē descēdit gra
tia sancti spūs rigās omniuz fideliū
Fig. corda. Figura. 3. Regū. 18. Nubecu
la parua ascēdebat de mari et i ipa
quasi vestigium hominis. et sequit̄.
et facta est pluuia magna super ter
ram qua multis annis priuata exti=
terat. Spiritualiter. Nubecula ascē
dens de mari fuit humanitas christi
que de penalitate fluctuum nr̄e ini
quitatis ascendit ad celū sp̄ associa
ta diuinitati. et postmoduz in pēthe
coste facta est pluuia gratiarū i mū
dum qua priuat⁹ extiterat per q̄nq̃
milia annoruz et vltra et sic madefa
cta corda fideliū tali pluuia germia
uerūt velut cāpi fruct⁹ suauitatis et
odor gratos deo q̄bus mediantibus
redditi sumus ad salutis patriā a q̄
Gre. prius exules fueram⁹. vñ Gre. omel'
29. In hac inquit solēnitate deletū
est cyrographū nostre dānationis. i
mutata est sentētia nostre corruptio
nis. illa em̄ natura cui dictū est t̄ra
es et i t̄rā ibis / hodie in celum iuit.

TEmpus est vt reuertar ad eū
B qui me misit. thobie. 12. Not.
q̄ peregre proficiscēs postq̃ diu ex
tra patriā ditat⁹ est et diu icola fuit
libenter consueuit reuerti ad propa
vtpote si in loco vbi fuerat recepiss;
iniuriā. hoc em̄ exemplū patet de fi
lijs israel quib⁹ egyptij inuidebāt
in prosperitate in gētibus et in diui
tijs. Spiritualiter dñs noster Jesus
xp̄us peregre profectus est et abijt i
regionem longinquā quando venit
de celo in terraz. et hic multuz dita
tus est in familia crescens et profici
ens in thesauro sapientie et sciencie
coram deo et hominibus. sed operā
te inuidia affectus est a iudeis con=
tumelijs et iniurijs. ideo eos reliqns
hodie redijt ad propriam patriam.
Figu. Gen. 29. Jacob profectus in Fig.
Mesopotamia seruiuit Labā p Ra
chel pulcra. et tamē data ē ei lya lip
pa oculis. demum vero Rachel. sed
de lya eo q̄ esset fecunda multos ge
nuit filios. de Rachel tantum duos
Jacob tandem passus multas a La
ban iniurias reuersus est ad terram
natiuitatis sue icolumis nec obfuit
q̄ Laban cum seruis suis persecut⁹
est redeuntem. non enim valuit illi
quicq̃ impedimenti prestare Spiri
tualiter xp̄s de celo descēdens venit
in hunc mundum. et conuersat⁹ cuz
Laban propinquo suo. i. cum popu=
lo iudeorum. Laban enim candida
tio interpretatur et denotat populū
supradictum prophetijs et lege dei
decoratuz. Seruiuit xp̄s illi populo
predicando et mira signa int̄ eos fa
ciendo vt reciperet Rachel / id est sy
nagogam in sponsam quam summe
diligebat ita vt sperneret omnē aliā
Non sum inquit missus nisi ad oues
que perierant dom⁹ israel. sed nega
ta est sibi et tūc suscepit lyā. i. eccle
siam tunc lyppam oculis. hoc est ec=
clesia que gentilitatis errore tūc ce
ca persistebat. Fecundata est igitur
fide et genuit ei filios multos / q̄z gē
tium multitudinem ac plenitudinez
Deinde vero recipiet Rachel scilicz
post introitū gentium multitudinis
ex illa vero tantum duo filij expectā
tur scilicet qui ante xp̄i aduentuz in
carne saluati sūt scilicz prophete et
patriarche. et illi qui in diebus illis
saluabuntur scz post aduentum illi⁹
iniquitatis filij. videlicet ātichristi q̄
visa illi⁹ fallacia reuertentur ad deū
et cognoscent suuz redemptorē chri
stum. prosequamur tamen hystoriā
afflictus Jacob a Laban. i. christus
a populo iudeorum pergens ad ter
ram natiuitatis sue reliquit populū
illum. nec obfuit q̄ facerent custodi
ri sepulcrum in die resurrectōis sue

vt ipsius iter impedirent qm̄ perter
riti sūt custodes ⁊ facti sūt velut mor
Aug tui Ascēdit igitur incolumis intrās
ciuitatē suā vbi nobis parauit igres
sum expeditū et liberū. vn̄ Aug. ptra
ctās illud verbū eleuatus est in ce-
lum. ⁊c. ait dn̄s noster iesus xp̄s dū
naturā humanā sydenbus imposu
it credentibus celum patere post se
posse monstrauit dū vincētē in cele
stibus eleuauit victorē mortis quo
sequimur ostendit

Via aquile in celo .puer. 30 No
quod aliq̄ aues tante nobilitatis
sunt quod captam predam deferūt dn̄o
suo. Spiritualiter xp̄s dei filius aq̄
la superna tāte fidelitatis fuit erga
patrem suum vt captām predam in
vite presentis deserto ad quā capiē
dam missus fuerat. s. humanā natu-
ram quam vsq ad inferos secutus est
Fig. detulit in celū patri. Figu. Deut. 32
vbi aquile xp̄s assimilat vbi sic dicit
pars aūt dei ppl's eius. Et subditur
inuenit aūt eum in terra deserta in
loco horroris et vaste solitudinis. et
iterū subditur. sicut aquila expandit
alas suas et assūpsit eos atq porta
uit in humeris suis. nā ipse dei filius
humanā naturam quam diabolus
deiecerat propter inuidiā de paradi
so christus de faucibus eius velut p̄
dam auferens carnem assūptam hu
manam patri celum ascendens pre
sentauit. nosq in suum consortiū as
Leo. socians sedibus paradisi associauit.
vnde Leo papa in sermone ascensio
nis. Nō solum hoc inquit paradisi
possessores firmati sumus. sed super
na celorum in christo penetrauimus
ampliora recepturi per suā ineffabi
lem gloriam quam per diaboli inui
diam perdideramus quia quos dia
bolus de primi habitaculi felicitate
deiecit hos dei filius sibi concorpo
ratos ad patris dexteram collocauit

Venite post me Mat. 4. No. D
quod palacij magni pricipis ostia
custodiūtur ne igrediātur extranei
Ideo pauperes persone et debiles
habentes causas ad principem tan
diu expectāt ad ostium quousq ali-
quis magnus Baro cui nō tenent
porte ingrediatur ⁊ sic se ponūt post
eum et intrant et ipsi. Spiritualiter
ante christi aduentū clausa erat ia
nua regni celorum. omnes eramus ex
tranei qui debueramus esse angelo
rum consortes. Ideo plorabat Da
uid in p̄s. di. Extraneus factus sum
fratribus meis. sed ascendente christo
sto eterni regis filio cui libere patuit
ingressus porte nobis aperte sunt vt
post ipsum libere etiam nos ipi possu
Aug mus ingredi Unde augustinus i ser
mone. Ignota inquit ante christi ad
uentum via vite. quia nullius adhuc
resurgētis fuerat temerata vestigio
at vbi dominus resurrexit nota facta
solo attrita est plurimorum. ⁊c. Nā
ipse dominus noster descēdens de
celo per humilitatē ascendit cū glo
ria et portam quam nobis clauserat
nostra superbia aperuit eius humili
tas. Figu. Apo. 3. posui ostium ap-
Fig. tū coram te quod nemo potest clau
dere eo quod modicā habes virtutem
hec verba figuraliter dicta sūt a pa
tre filio domino nostro iesu christo co
ram quo positum est ostium celi ap-
tum penitus inclausibile eo quod modi
cā habuit virtutem id est humilita
tem que licet modicum et abiectum
ipsum videri fecerit forma serui idu
tum: nichilominus deus pater exalta
uit illum ⁊ donauit illi nomen quod
est super omne nomen ⁊c. philip. 2.
sequamur ergo ingredientem ipsum
sectātes huius humilitatem vt simus
Ber. eius sublimitatis cōsortes Bernar
in quadam epistola Funda in te fun
damentum humilitatis et peruenies
ad fastigiū charitatis vis capere cel
situdinem dei: cape prius humili-

tatem christi.

¶De auaritia

Qui aufert in sudore panē qua si qui occidit proximum suū Eccle.34. Nota q crudelius est occidere proximū q̄ extraneū: et horribilius est occidere fratrem suū q̄ alienū et quanto maior est coniūctio tanto amplius crudelior dicit esse lesio. Spiritualiter nulla coniūctio maior esse potest q̄ spiritualis societas et fraternitatis religio. quod patet / quia interdum carnalis pater tēporalia bona diuidit a filio et frater a fratre et soror a sorore / sed religionis fraternitas habet omnia indiuisa. vn̄. Augusti. in regulis. Sint vobis omnia communia. &c. Ille ergo fr̄ qui ductus auaritia hanc fraternitatē fraudare attēptat vt faciant proprium de communi aufert panē vite proximis suis et ipsos q̄tum in eo ē occidit. Figu. Gene.4. Chaym occidit Abel fratrem suum cui⁹ sanguis de terra clamabat ad dominū pro huius vindicta quam etiā dn̄s fieri voluit inde postmodū Lamech occidit Chaym intra folia arbor̄ sagitta sua putans feram interficere. Spiritualiter per Chaym qui inf̄p̄tatur possessio subaudi religiosum proprietariū qui agrum possidē de mercede iniquitatis similem factum Iude qui habebat loculos Iste aūt non solum interficit Abel fratrem suum sed omnes alios quorum vite facultatem occultat. Talis enim est natura auari vt omnes decipiat et acq̄rat ipse sol⁹ quod possideat. vn̄ Augustinus in quodam sermone. Auarus / velut infernus omnia deuorans vellet nullum esse. vt ipse solus omnia possideret. Sed quia falsus religiosus contra votum quod fecit hac vtitur impietate deus iuste cum ipo agit substrahens ab eo paternalē pietatē. Ber. monacho habenti prop̄ um negabit deus proprium suum quod est misereri semper et parcere Bene ergo dicitur q Chaym moritur inter folia / quia auar⁹ de fructibus nichil capit. tantum eīn vmbrā faciunt folia et in autūno deponuntur. Sic diuitie mortis tempore saltem amittuntur. ps. Cum interierit non sumet omnia. Percutitur enim sagitta lamech vt fera. Lamech interpretatur correctio. dira enim correctione corrigetur auarus qui obliuiscitur pauper misereri. vnde scriptum est Iaco.2. iudicium sine misericordia fiet illi qui non fecit misericordiam. Sagitta ergo mortifera peribit cum sine remedio ad infernum mittetur. Hiere.30. Plaga crudeli et insanabili p̄cussi te Recte ergo auarus comparatur fere. cum ipse ferali more studeat omnes perimere omnia bona diripiendo. vnde Augustinus de verbis domini. Que ē ista auiditas concupiscentie cum et ipse belue habeant modum. Tunc enim rapiunt quando esuriunt. parcūt vero prede cū saturate fuerunt. Que est ista animarum insania amittere vitam / et appetere mortē / desiderare aurum et amittere celum.

Multiplicate sunt super capillos capitis mei. psal.39. Capilli nascuntur ex superfluo / non enim sunt propria substantia corporis. Ideo inciduntur et nasuntur. faciūt enim ad ornatum corporis quando debitam quantitatem non excedunt ideo ne nimium crescant resecandi sunt. Spiritualiter per capillos subaudi diuitias que nō sunt nostre sz mundi. Job.1. Nudus egressus sum ex vtero et cetera. Nudus reuertar illuc &c. Naz sicut f̄m corporis sanitatem capilli raduntur quādo nimis

crescũt sic diuitie secundũ aie salutem qñ nimis augentur pauperibꝰ erogentur: qꝛ tempore necessitatis aucte recipiũtur. vñ hortatur. Aug. in quadã epl'a. Si vis esse mercator optimus fenerator egregius da qđ non potes retinere vt recipias quod non poteris amittere. da modicũ vt recipias centuplum. da temporalez substantiam vt recipias eternaz hereditatem. sꝫ multi sunt qui ĩ tm̃ crines suos multiplicari permittũt seu crescere negligentes pauperes xp̄i ꝙ et ipsi nimis diuinam iusticiaz expectant cõtra se. Ait em̃ dñs vestri capilli oẽs numerati sũt. ac si dicat scio quibus idigetis ⁊ scio quid possidetis. Et scio quid proximis denegãtis. Ber. clamant pauperes quid facit aurum in freno. nr̃m est o diuites quicquid superflue expenditis. Sed capillorum grauedine sup flue implicati incidunt diuinam sententiam vt eorum pecunia sit in perditionem cum ill's. Figu. ij. Reg. xviij Absalon persequebatur Dauid patrem suum et dum cesariẽ magnam haberet fugiens in prelio contigit vt per eiꝰ cesariẽ quercu captus remaneret suspensus: et a persequentibus est tribus laceis transfixus et miserabiliter mortuus. Spiritualit' Absalõ est auarus qui patreꝫ suum persequitur. i. xp̄m in membris suis negando pauperibus necessaria. capitur a quercu. i. a diuina iusticia vulneratur tribus lanceis: qꝛ expoliatur in morte diuitijs: corpus traditur vermibus: et aia demonibꝰ Eze. v. fili hois accipe gladium acutũ et rade tertiã partem capillorum et vẽto eam disperges. aliã vero tertiam igni combures reliquam vero gladio diuides. prima pars q̃tũ ad corpus qđ pulueri ʒatur vt vento dispergatur. secunda vero q̃tum ad aiam que igni traditur in inferno. tertia quantum ad diuitias filijs et nepotibus derelictas que sepe ense vel gladio diuiduntur. vñ Hiero. in quodam sermone Auarus est bursa principum. cellariuꝫ latronum ⁊ rixa parentum.

Excussus sum sicut locusta p̄s 18. Nota. ꝙ locusta habet vẽtrem maiorem tota alia corporis p'te. fertur enim ꝙ roze repleta mane euacuatur inualescente sole. Spiritualiter appetitus auari est maior toto mundo. rõ est quia mundus est certis limitibus terminatus. appetitus vero auari nullo clauditur termino. Repletur roze. i. mundi facultatibus modis omibus quibus valet siue per rapinam, siue per vsurã ⁊ omni arte quã scit expoliendo proximos. Sed cuꝫ repletus fuerit euacuabitur et vt locusta excutiet' inualescente estu diuine iusticie cuꝫ videlicet eterno tradentur incendio. Job xx. Diuitias quas deuorauerat euomet et de ventre eius extrahet eas deus. Fig. Exo. x. vbi legimꝰ ꝙ flãte austro venerunt locuste sup terrã egypti vastantes omne viride et destruentes omnia que erant in cãpis deinde orante Moyse flauit ventꝰ occidentalis ⁊ proiecte sunt in mare Spiritualiter subaudi per locustas auaros vt dictum est flante igit' austro qui est ventus calidus ⁊ tumidꝰ per quem notatur prosper successus vite presentis. auari impinguant' et stant i egypto qꝛ tenebris inuoluuntur. vastant omne viride et omne in agris natum qꝛ eis nulla p̄t in aia virescere virtus quin statim radicitꝰ euellatur. he sunt locuste quas vidit beatus Jo. admodum equorum magne. Apo. ix. Que a bestia. i. dyabolo potestatẽ nocendi acceperat. Jõ. Innocentius de vilitate cõditionis humane: q̃s multos inq̇t seduxit cupiditas: q̃s plures perdidit auaritia Balaam redarguit Assellã: quia captus cupiditate promissorum dispo

Aug. Ber. Fig Eze Hie. C Job Fig Inn

fuerat maledicere israel. Nachor populus lapidauit: quia tulit argentum et aurum de anathemate hierico. Naboth interēptus est vt achab suam vineam possideret. giezi lepra perfudit: quia tulit et petijt argētū et vestes sub nomine helysei Judas laqueo se suspendit qui vendidit et tradidit iesum Ananiam et Saphiram subita mors extinxit: qꝛ de precio agri defraudauerunt apostolos hec Inno. bñ ergo subditur ꝙ flante vento occidentali .i. aduenicnte vindicta diuine iusticie per mortem occiditur et proijcitur in mare tempestatis gehenne miser auarus.

IN trauerūt aque vsqꝫ ad animam meam. ps. lxviij. Dicitur ꝙ omnium fluminum aque intrant in mare et tamen mare non redundat Cuius ratio potest esse quia tam grandis est sinus maris ꝙ quasi nichil omnia mundi flumina mari comparata reputātur. Etiam qꝛa est motus circularis in aquis secundum Isidorum. Ideo dicit Salomon ꝙ omnia mundi flumina intrāt mare vt fluant iterum. Spiritualiter per aquam que continue fluit et labitur subaudi diuitias in quibus nulla quies est. Cito enim repetet fortuna quod prestat vt dicit. Señ. per mare subaudi cor auari. Unde. Esa. lvij. Cor impij quasi mare feruens quod quiescere non potest. Conatur. n. auarus obturare meatus fluminum ne fluant cum pecuniam cumulans credit semper possidere ipsam. nam erga hoc cor eius iugiter feruet cogitationum procellis qualiter acquiret. qualiter acquisita conseruet. Est. n. ibi motus circularis quia acquiruntur cum labore conseruantur cum timore: et amittuntur cum dolore. Uñ. Gre. 5. moralium prius nanqꝫ mens auari dolorem habuit in ipsa sue concupiscentie fatigatione qualiter cōcupita ra- Gre.

peret quomodo aliqua blādimentis aliqua terroribus auferret. At post ꝙ acqsitis rebus peruenit ad desiderium. alius hunc dolor fatigat vt cum sollicito timore custodiat quod cum graui labore meminerat acquisitum. Hincinde insidiatores metuit atqꝫ se qđ ipse fecit ab alijs sibi fieri pertimescit. hec. Gre. Igitur in diuitijs occupatio pessima et delectatio nulla est vera. hoc probat labor humanus qui propter diuitias satagit ad omne malum. Quod plane figuratum est. Exo. vij. in prima plaga pharaonis vbi aque egyptiorum conuerse sunt in sanguinem et mortui sunt pisces qui natabant in eis Spiritualiter diuitie peccatorꝝ ⁊ auarorum conuerse sunt in sanguinem et mortui sunt pisces. i. virtutes et bone actiones conuerse quidē sūt diuitie in sanguinis effusionem vbiqꝫ locorum vt patet. Fig.

IN tenebris ambulant. ps. lxxxi. No. ꝙ in tenebris nihil visu discernitur. homo. n. non cognoscit proximum suū ab extraneo. Spiritualiter auaritia comparatur tenebre. Sapiē. 2. excecauit eos malitia eorum. i. auaritia. auaritia. n. velut cecus neminē cognoscit. Figu. Exo x. vbi legitur ꝙ in nona plaga egyptij fuerunt super terram totam tenebre que palpari poterant. Ita vt frater fratrem non videret. Spiritualiter per tenebras subaudi vt dictū est auaritiam et cupiditatem que adeo hodie mundum tinxerunt et corda hominum fedauerunt ꝙ frater fratrem non cognoscit. nec etiam filius patrem. Augu. insatiabilis auaritia patri non parcit nec matrem cognoscit: fratri non obtemperat nec amico fidem seruat. Inuadit bona vidue et rapit rem pupilli testimonium falsum profert occupat res mortui quasi non esset ipse moriens. deterior feris que parcunt prede cum E Sap Fig. Aug

fuerunt saturate.

F Nolite solliciti esse in crastinuz Mat.vi. Nota q aliqui boni cibi sunt pro eadem die qua parantur. In crastinum putrescunt. Spiritualiter vita presens describitur pro hodie eo q hodie tempus presens designetur. per cras intelligitur vita sequens in qua quilibet recipiet mercedem eius secunduz proprium laborem. vnde scriptum est Cras respōdebit michi iusticia mea Diuitie igitur et bona temporalia bene valent in vita presenti optima enim sunt ad emendum celum. Sed hic tantum hodie. Sed in future vite crastinum reseruate putresiunt et seruatorem cruciant. Ja.5. Diuitie Fig. vestre putrefacte sunt et c. Fig Exo. xvi. preceptum fuit filiis israelis in deserto vt quilibet colligeret tantum de Manna quantum ei sufficeret pro illa die. Quodcunque vero in crastinum seruabatur ebulliebat vermes Spiritualiter preceptum est fidelibus vt quilibet laboret opere manuum suarum qd manducet. sed caueat ne pauperes fraudendo cumulatam pecuniam reseruet in crastinum. Quia nichil ei proderit quin immo secum erit in perditionē. Si quis vult in vita sequenti non egere hic pauperibus erroget bona que secum portare non valet recipiendo Gre. in celo. Gregorius i omel. Res suas cum moreretur diues secum tulissz si ad petentis vocez cum viueret donasset. nam terrena omnia que seruādo amittimus largiēdo seruam9.

G Thauri pingues obsederūt me ps.xxi. dicitur q thaurus indomitus aqua madefactus multum hinc inde saltat. omnia vult ferire omnia vult percutere. Spiritualiter per thaurum indomitum notatur auarus: cuius cor induratum ē erga proximum: erga deum: erga se ipsum sine omni cōpassiōe. vn. Inn. de condi. vilitatis humane. Inn. Auarus inquit offendit deum offendit proximum: offendit seipsum Nam deo detinet debita proximo necessaria sibi oportuna subtrahit Igitur quādo madefactus est aqua. i. qn impletuz est cor cupiditate et auaritia omnia percutit qz nullus est modus acquirendi adeo prauus quē auarus exercere non tentet. Figu. Exo. primo vbi Fig. recitat magister q de fluuio egipti vbi preceperat Pharao paruulos hebreos mergi. exibat qdam anial ad modū thauri et habebat in hūero dextro signum lune corniculate. Et tūc egyptij venientes adducebāt omnia genera musicorum ad quorū sonitū thaurus saltabat et vocabāt eum egyptij deū aquis sed eadē die euanescebat. Spūaliter thaurus vt dictū est auarū significat habet. n. in dextera sua. i. in tota intētione vanitatē: et vanā spē q bene per lunā corniculatā denotat habitat in fluuio egyptiaco. i. in cupiditate diuitiarum tenebrosa vbi diabolus iubet submergi fideles aquis quos valet et congregātur erga ipm egyptij. i. demones et principes tenebrarum pulsātes instrumēta tētationū suarum demonstrantes et suggerentes prauos et ineptos modos acqrēdi. Et miser auarus ad oēs illos mouetur et intendit qliter illos omni studio valeat excercere. Gre. Greg xvi. mora. Cum in qt cupiditas domiari dicit subiect9 oibus malis demōstratur. Sed hoc vanum simulachrū subito euanescit ps 36. Trāsiui et e. n. e. q. eū et nō ē inuentus locus ei

H Seruietis dijs q non dabunt vobis requiem die ac nocte. Hieremi. 16. Nota q ibi dura ē seruit9 vbi magnus est labor et paruum lucrum vbi magna afflictio et nulla remuneratio. Spiritualiter scdm apostolum auaritia est ydolorum seruis

tus et est in ipsa afflictio magna mi sera retributio quia auaro et cupido nulla prestatur requies: et semper afflictio precedit suam mercedē. vn
Aug de Augu. in quodam sermone. auarus anteq̄ lucretur seipsum perdit
Fig. anteq̄ aliquid capiat capitur. Figu Exo. p̄mo et vltimo. vbi legimus q̄ filij israel seruierunt pharaoni lutū et palleas colligentes vt edificaret eius ciuitas super quibus positi sūt superstites vrgentes eos ad laborē ne ociosi vacarent. deinde ordinatū est vt masculi qui nascerentur necarentur et femine nutrirentur. Spiritualiter pharao denotat dyabolū regem egypti id est tenebrarum qui cecitatis filios id est cupidos et auaros sub dire seruitutis vinculo ligatos detinet. cogit eos dispergi per vniuersum egyptum id est mundum ad colligendum paleas. id est diuitias ordinans super eos vxores et filios qui velut superstites eos vrgēt congregare pecuniam in labore et erumpna cum iniurijs et mortis periculis nec permittunt eos vna hore anime saluti vaccare. Dicit enim vxor viro suo. Quare non me induis vt vicina mea a viro suo induitur. Nunquid tu non est ditior et probior eo. vade inquit per egyptū et congrega paleas q̄ melius potes Ac si dicat. Execa in te spirituale lumen et per tenebras eterne mortis scilicet peccati discurre et omnibus quibus vales modis q̄ q̄ turpibus et dānabilibus satage et congrega pecuniam ne status deficiat ne filij et vxor tua a ceteris coniuicinis despiciantur. Ecce qualiter superstites isti vrgent hodie filios israel id est christi fideles ad rapinam et vsuras. Jubet Pharao omnem masculum necari quia dyabolus modo predicto conatur omne sanctum propositum extinguere et culpas nutrire que procurante ipso nascuntur in anima. patet ergo quibus dn̄s auarus seruit qui videlicet hic laborem et in futuro eterna ministrent supplicia. vnde. Cris. omel. 9. super Cris Mat. qui pecunie seruit et presentibus constringit et futuris paratur.

I Ncenderunt igni sanctuarium tuum. ps̄. lxxiij. nota. q̄ existens in loco vel castro vbi ignis supponitur et non potest inde fugere debet ad altiorem turrim festinare ad quam ignis non potest attingere ibi potest se ab inimicis tueri et euadere periculum incendij. Spiritualiter dyabolus calidissima malitia plenus vt possit sic castrum ecclesie dominari fere totum mundum cupiditatis et auaritie impleuit incendio. vnde scriptum est. Totus mundus positus est in maligno scilicet in malo igne cupiditatis et pauci valent fugere ignem hunc. hieremie 6. cap. A minimo vsq̄ ad maiorem a propheta vsq̄ ad sacerdotem auaritie student. nullum ergo facilius est remedium q̄ per contemplationem ascendere diuinorum bonorum atq̄ celestium altitudinem. Tunc enim sordescent hec inferiora pre nimia super celestium dulcedine et afflictus in his charitate accensus se ab omni incursu liberabit dyaboli. Figura. iudi. 9. vbi legitur q̄ cū Fig. Abimelech succendisset oppidum thebes gentes illius loci fugerunt ad turrim et cum conaretur Abimelech ad ostium turris ignem supponere vt saltem execaret ibi existentes domina quedam fragmen mole vibrans desuper caput Abimelech percussit qui mortaliter ictum sentiens a proprio armigero se iussit interfici. Spiritualiter Thebas que interpretatur bonitas vite recte fidelium ecclesiam denotat in

ea enim pre ceteris nationibus vi
get vite bonitas quam sancti euan
gelij doctrina continet. Abimelech
qui interpretatur nubilū dyabolum
significat tenebrosum et obscurum.
Conatur igitur accendere ecclesiā
igne cupiditatis et auaritie cui⁹ sū
mo desiderio et appetitu ꝙ plures
vt dictum est cordis oculis sunt pri
uati. Sed veri fideles ad turrim con
templationis ingressi ignem cupidi
tatis fugiunt et euadunt. Nam vna
scintilla celestis glorie considerata
omnem delectationem pn̄tis vite su
Aug perat. Unde Aug. in li. de moribus
ecclesie. Tanta est inquit pulchritu
do iusticie tanta est iocūditas lucis
eterne vt etiam si nō liceꝛ amplius
manere nisi vnius diei mora ꝓpter
hanc solum innumerabiles anni hu
ius vite pleni diuitijs et confluētia
bonorum temporalium recte merito
ꝙ contemneretur. hec August. tan
tus igitur est iocus celestium contē
platio et est ibi charitas dn̄a omniū
virtutum que secū fidem et sp̄em ꝑ
ducens Abimelech et exercitū ma
ctat et fugat. vn̄. Cassiodo. sup. p̄s.
Cas. charitas est mors criminum. virtus
pugnātium. palma victorum. cōcor
dia mentium. societas electorum.
quam fides concipit ad quam spes
currit cui perfectio omniū bonorum
seruit. Igitur dyabolus percussus
charitatis iaculo propria extinguit
nequitia

R In medio ignis nō sum estuat⁹
Ecclesia. li. magna virtus est
per constantiam veritatis sustinere
penam ignis cū ceteris penis ignis
incendium sit molestius. idcirco san
cti martyres constantes dicuntur
qui ob christi amorem ne seruirent
ydolis hanc penam calcauerūt Spi
ritualiter virtuose hodie agit qui re
pulsis cupiditate et auaritia q̄ sunt
ydolorum seruitus se exponit sustine
re ignem paupertatis et egestatis
vt cū propheta dicat igne me exami
nasti et nō inuenta est in me iniqui
tas: et precipue cum videamus ho-
die tam clericos ꝙ seculares terrē
nis inuolui. deus tamē illos non de
relinquit qui pro eius amore pauꝑ
tate pulsantur: cū dicat ꝓpheta. ti
bi dere. est pa. orphano tu eris adiu
tor. Figura. Dan. 3. vbi legimus ꝙ Fig.
tres pueri nolentes adorare ydolū
vt rex preceperat ad sonum diuerso
rum instrumentorum iussu regis in
fornace missi sunt sed vi sua ignis a
missa contra pueros succendentes
fornacem extinxit pueris sanis et il
lesis remanentibus. Spiritualiter.
rex babylonis denotat dyabolū ydo
lorum auri et argenti cupiditatem
et auaritiam genera diuersa musi-
corum ad quorū sonitum babilonij
cadentes in terra adorant ydolum.
i. diuersos modos acquirendi et ra-
piendi aliena significat. quos demo
nes suggerunt cupidis et auaris q̄
dum vident et audiunt cadunt ad
terrena per affectum et modos illos
per effectum exercent. succenden-
tes fornacem sunt superstua succen
dentes honores et mundi pompam
pretendentes que velut sufflatorū
accendunt appetitum hominum ad
imitandam et sectandam auaritiam
sed cito igne illo extinguntur quia
repentibus demonibus eorum ani-
me gehenne eterne cruciande tra-
dentur. pauperes aūt qui per patiē
tiam seruantes puritatem verbi pu
ritatem intentionis et puritatē opis
vincunt cupiditatis et auaritie ap-
petitum et quasi aurum et argentū
examinati incolumes portantur ad
celum quod quidē quasi altero mar
tirio adepti sunt Ber. in quodā ser. Ber.
Quod martirium maius est ꝙ inter
epulas esurire: inter vestes multas
et preciosas algere. paupertate pre
mi inter diuitias quas offert mund⁹
quas ostendit malign⁹ quas cupit

et affectus. propterea pauperib⁹ pariter et martyribus regnum celorum promittitur. quia paupertate emitur sed in passiõe pro christo absq3 ablatione percipitur.

2 Simulacra gentium argentum et aurum opera manuum hominum. ps. cxiij. et. cxxxiij. consueuerunt fieri aliquando in tabernis simulacra depicta puta animalia siluestria cum extraneis actib⁹. aliqñ pingitur asinus medicus q̃ inspicit vrinale quãdoq3 simia que legit vulpes que pulsat cytharã. hec em̃ pinguntur vt homines curiosi libẽtius declinent ad tabernam et emant vinum. Spiritualiter. dyabolus cognoscens humanum appetitum esse pronum ad simulacra et ydolatriam pecunia cõtemplanda et etiam exercẽda seu colligẽda in sua taberna hoc est in mũdo depingit statuas et ymagines argẽti ⁊ auri vt cupidi ⁊ auari videtes declinẽt ad cellariũ dyaboli. i. ad pecuniam et vsuram furta et rapinam qđ fere omnes faciũt gẽtes hodie relictis deo et animarum salute. ps. Omnes declinauerũt simul inutiles facti sunt nõ est qui fa. b. nõ

Fig · est vsq3 ad vnũ. Figu. 3. reg. 12. vbi legimus q᷑ mortuo Salomõe venit Jeroboam seruus profugus faciens se regem israel contra Roboam filiũ Salomõis. Et ne populus in hierusalem ascenderet adoraturus deum in templum qđ Salomon fuerat fabricatus fecit fieri duos vitulos aureos quos populo prebuit adorãdos dicẽs. hi sunt dij tui israel q̃ te eduxerunt de egypto hos adorabitis. timebat em̃ regnum suum minui si populus ascendisset in hierusalẽ deum adoraturus. Idcirco illos duos vitulos ordinauit. Spũaliter. Jeroboam qui interp̃tat̃ diuisio populi significat dyabolũ qui conat̃ diuidere fideles a christo dño suo ⁊ ab amore fraterno et ne populus ascẽdat ad templũ dei. i. ad ecclesiam quã verus salomon. i. christus suo sanguine fabricatus est vt fugiẽtes pctõres repropiciaret ⁊ pacificaret patri. Erexit i hunc mundũ duo ydola aurea. scilz cupiditatẽ ⁊ auariciã. Scit em̃ q᷑ si fideles intrarent templum dei audire verbum dei cõfiterent̃ peccata et ceteros actus ecclesiasticos operando quos christus obseruari precepit populus eius sc3 peccatores minuerent̃ et ampli⁹ nõ rediret ad ipsum Ideo populum suũ precepit hos vitulos adorare asserens aurum et argentum esse deos qui homines educant ab egyptiaca egestate. i. a confusione paupertatis. curetis solũ de pecunijs dicit diabolus. de diuitiarum congregatione templum dei penitus dimittentes. Et prochdolor q̃ bene obeditur ei: quia non tantum quisq3 de populo suo ascendit ad templum dei: sed qđ detestabilius est qui videbant̃ in tẽplo dei esse et etiã ipsi ministri tẽpli descenderunt ad vitulos ita vt pauci cũ vero rege christo permaneant. patet ergo grande malum qđ auaricia peperit in hoc mũdo. vñ Raba. super Math. 6. O opes maligne auaricie bonis anim⁹ detestande quẽ illesum: quẽ inconcussum dimittitis? Tu genus hominũ cõfudisti. Tu discipulũ comitem christi ab apostolatu precipitasti. Tu milites custodientes sepulchrum captiuasti Nunquid non bene dictum est. Pecunie obediũt omnia? Rab

Musce morientes perdunt suauitatem vnguenti. Ecclĩastes. x. M Nota q᷑ musce nunq̃ vadunt super scutellã dum cibus est ibi calidus s3 cum tepescit et refrigescit residẽt ibi fedãtes ipsum. Spũaliter. dũ cor humanũ retinet calorẽ charitatis semp est procul musca cupiditatis. Ratio est q2 opposita nõ se ꝯpatiunt̃ i eodẽ. Aug. in quodã sermone. Radix oim bonorum est charitas. Radix oim ma= Aug

loꝝ cupiditas est. ambe simul esse n possunt ⁊ nisi vna radicitus expellatur alia plantari non potest. Frustra enim conatur quis ramos pscidere nisi radicem studeat extirpare. Igitur tepefacta ⁊ refrigerata charitate fidelium a cordibus eorum musce cupiditatis ⁊ auaricie in cordibus eorum sic creuerūt ꝙ fere totum mundum
Fig. fedauerūt. Fig. Exo. 8. vbi legitur ꝙ quarta pharaonis plaga fuit muscarum multitudo: quarum tanta erat infestatio vt vix possent homines viuere. Spiritualiter. subaudi per has muscas infestas cupiditatis ⁊ auaricie actus q̇ adeo sunt fedi ⁊ infesti vt omnes hūanos mores moderno tēpore prophanauerunt: sed sicut moriens musca dulcedinem amittit: sic auarus in morte omni bono priuatur. Luce. 16. Mortuus est diues et sepultus est in inferno.

N AQue multe populi multi decurrentes ad mortem. Apoca. 17. Nota ꝙ q̄diu terra coopta est aq̇s non potest homo de terre cōditione iudicare: sed aquis de terra remotis quando terra nuda videtur potest homo de terre q̄titate experiri. Spiritualiter. subaudi ꝑ aquas terrenas diuitias propter similitudinem fluxus in vtrisq reperti: ergo cum mēs nostra terrenis dedita est operitur diuitiarum affluentia et nequaq̄ cognoscere valet statum vite sue: sed cum ei fortuna tergum vertit repetens qđ prestauerat percipiet q̄tum anima in eisdem erat sterilis et sine
Fig. bono. Figu. Gen̄. 1. Dixit dn̄s. Congregētur aque que sub celo sunt in vnum locū ⁊ appareat arida. Spiritualiter. cum deus exigente iusticia auarum spoliat ex terrenis diuitijs. tunc ad seipsum reuersus videt ⁊ cognoscit animam suam in diuitijs vt dictum est aridam et sterilem extitisse. Unde Ecclesiastes. 2. Magnificaui opera mea. ⁊c. et in fine subditur et conuersus ad illa que operate fuerant manus mee vidi in omnibus vanitatem et afflictionem animi et nichil firmum manere sub sole.

QUi de terra est de terra loquitur. Jo. 3. Nota ꝙ existens in planicie terre non potest bene iudicare de q̄titate: sed si in locum eminentem ascēderit plenius et certius iudicabit. ideo q̄to homo remotior est a terra ei terra breuior apparet. Unde dicūt Astrologi ꝙ si esset possibile hominem vsq ad speram lune eleuari terra ei appareret vt pūctus Spiritualiter. homies diligētes terrena iudicant illa magna. ps. Beatum dixerunt populum cui hec sunt. sed hoc pro tanto contingit: quia nō eleuant cor aliquando ad celestia. Q.
Grego. in mora. Carnales homines presentem vitam diligūt: quia q̄ta sit eternitatis gloria non attendunt et dum perennitatis dulcedinem nō considerant cursum stationem firmū lapsum arbitrantur habitaculū. Figu. Eze. 8. vbi spiritus eleuauit ipm Ezechielem inter celum ⁊ terram ⁊ cōuersus vidit abominationem aspexit terrā et ecce vacua. erat. ⁊c. Spiritualiter. Ezechiel interp̄tatur auxilium dei ⁊ denotat hominem a deo adiutum quem spūs san. ad celestium subleuat meditationem qui postmodum retro aspiciens que prius affectuose amabat visis celestibus nuncupat ponderosa et vana. Unde idē Grego. in omel. si consideremus fratres charissimi que et q̄ta sunt que nobis promittuntur in celis vilescūt animo omnia que habentur in terris. Gre.
Fi.
Gre.

NE absorbeat me profundum. ps. 68. videmus sensibiliter ꝙ in eadem aqua aliqua supernatāt ⁊ veniunt ad littus. Aliqua vero profundum petūt ⁊ remanent ibi: ⁊ hoc est propter dispositionem recipiētiū prout grauia sunt aut leuia. Spiritualiter. per aquam que cito labitur no P

tantur bona fortune. In eisdem em̄
quidam positi sunt et statim submer
gūtur: vt qui cupiditate per affectū
pleni sunt. Quidam vero sciunt ita
vti diuitijs ꝙ licet multum affluant
illas cum pauperibus diuidendo ve
Fig. nīūt ad vite eterne littus. Fig. exo.
14. Filij israel itrauerūt aquas ma
ris que diuise sunt et sic ambulātes
per medium earum peruenerunt ad
littus: egyptij vero similiter intraue
rūt et diuerse aque vnite sunt ⁊ ope
ruerunt ipsos et descenderunt in ꝓ
fundum quasi lapis. Spiritualiter.
filij israel sunt veri fideles q̀ patrē
suum christum vidēt oculo pietatis
diuidunt em̄ cum proximis suis sub
stantiam. et sic per medium eorū. s.
virtuose tenendo medium inter aua
riciam et ꝓdigalitatē. s. libere agen
do vbi cōsistit virtus. Egyptij vero
sunt caligine cupiditatis excecati q̀
nolunt propria diuidere: sed volunt
diuisa sibi vnire bona proximorum
sibi quomodolibet vsurpando et tūc
ad profundum interitus eos mergit
auaricie procella. ps̄. Ueni in altitu
dinē maris et. t. d. m. Patet ergo ꝙ
vsus diuitiarum bonus est ad salutē
abusus vero ducit ad gehēnam. vñ
Am. Am. li. 9. super Lu. Discāt diuites
non in facultatibus crimen haberi:
sed in his q̀ vti nesciunt. Nam diui-
tie vt sunt impedimēta reprobis ita
sunt bonis adiumenta virtutis.

Q. Aperi os tuum et adimplebo il-
lud. ps̄. 80. Nota ꝙ vas plenū
repleri nō potest nisi euacuet᷑ prius
qr esse duo corpora in eodem est im-
possibile. Spiritualiter. cor hominis
est vas quoddam qđ si auaricia re-
pleatur: ibi nō potest esse gratie ple
Leo. nitudo. s. christꝰ. vnde Leo papa in
sermone die iouis sancte. Amore pe
cunie vilis est omnis affectio. ⁊ ani
ma lucri cupida etiam pro exiguo pe
rire nō metuit: nullūq3 est iusticie in
illo corde vestigiū vbi auaricia sibi
fecit habitaculum. Auarꝰ igitur: qr
nequaq3 valet aperire cor pie ⁊ mi-
sericorditer pauperi: sed impietāte
plenū non valet diuinam gratiā re-
tinere seu recipere. Idcirco moret᷑
in sua impietate morte damnatiōis.
Figu. zacha. 5. vbi angelus ostēdit
zacharie amphoram in qua mulier Fig.
erat intus i interroganti zacharie q̄d
esset angelus respondit. Oculus eo
rū in vniuersa terra. ⁊ positū est sup
os amphore talentum plumbi et in-
terrogāti zacharie quid est: angelꝰ
respondit. hec est impietas. venerūt
tandem due mulieres habētes alas
milui amphoram de terra tollētes ⁊
eam secum portātes. et interrogāti
zacharie angelum dñi quo deferunt
amphoram ille mulieres: Respōdit
angelus. vt edificetur sibi locꝰ itra
sennaar / ⁊ ponat᷑ ibi sup basim suā.
hec omnia zacharie ostensa sunt in
spiritu. Spiritualiter. mulier in am-
phora est auaritia in anima: ⁊ recte
nominatur oculus eorum in vniuer
sa terra siue in finibus terre. per ta
lentum plūbi quo clauditur os am-
phore notat᷑ impietas qua claudit᷑
cor auari. nam sicut auarus impius
est pauperibus q̄bus claudit viscera
pietatis: ita diuio iudicio sibijpsi est
crudelis vt os suū aperire nequeat
ad diuinam gratiā postulandā. ps̄.
Muta fiant labia dolosa. Señ. in ꝓ Sen.
uerbijs. Auarus nulli est bonus si-
bi autē est pessimus. Unde bene per
angelum dicit᷑. Impietas per duas
mulieres alatas alis milui. Due sūt
circa auaritiam cōditiones pessime
scil3 auiditas in acq̄rendo: ⁊ austeri
tas in retinendo. Nam he due soro
res velut miluus omnem modū q̄s-
uis immūdum ac turpem suggerūt
auaro. vna accendit ad acquirendū
Alia ipsum ligat ne largiatur. Job.
18. Tenebit᷑ plāta eius laqueo ⁊ ex
ardesc3 ꝯtra eū ignis Deide he due
mulieres tollūt aīam auari de libro

vite et deferũt eã in terraz sennaar que interp̃tatur excussio dentium et recte denotat tenebras exteriores.s. inferni vbi erit fletus et stridor dentium. ibi stabiliet eternaliter super basim suam quam sibi sua procurauerit culpa. patet igitur q̃tum malum procurent he due conditiones ipsi auaro: q2 in acquirendo et tenẽdo molestant in hac vita, et in sequẽti eterno tradũt incendio. Grego. in
Gre. quadã omel. Auarus hic inquit ardet estu cõcupiscentie ac multiplici cura custodie, ⁊ postmodum ardebit igne gehenne.

Ignis cõbusiit peccatores. p̃s.
R cv. Nota q̃ ignis ordinat9 vtilis est et necessarius vsui propter cibum. Nõ em̃ vescitur crudis homo vt bruta: idiget em̃ igne algoris tp̃e ignis vero inordinatus nimis est periculosus. cõburit em̃ aliquãdo substantiam et personam. ideo in seruãdo ignẽ ne ledat magna requiritur cautela. Sp̃ualiter. duplex est ignis ſm scripturã. s. charitatis ⁊ tal' ignis est necessarius ad salutẽ: de quo dicitur Luce. 12. Ignẽ veni mittere in terrã. et quid volo nisi vt ardeat? ⁊ al'ter est ignis cupiditatis ⁊ auaricie: ⁊ hic est periculosus nimis: quia ip̃m subsequũtur omnia exterminia. p̃s. Ignis grãdo. n. g. s. p. In suos autores cadit et deuorat ⁊ a luce diuina separat. p̃s. Sup̃ cecidit ignis ⁊ nõ viderunt solem. Figu. Leuit. x. Na
Fig. dab et abiu posuerũt in turibul' suis ignẽ alienũ: cu3 tñ preceptũ fuisset Moysi et aarõ patri eor̃ q̃ de igne altaris dei solũ poneret in turibulis et ideo igne subito extincti sunt. Spiritualit. duo filij Aarõ denotãt corpus et sp̃m: vel possum9 intelligere clericos et religiosos quib9 precipit ignẽ sanctũ ponere in turibulis. s. in virtutibus anime, et in sensibus corporis charitatẽ habere. et p̃hibent accipe ignẽ cupiditatis et auaricie tam in volũtate q̃3 in ope eo q̃ auaricie deditus causat peccatu3. vnde Leo papa. virũ catholicũ et p̃cipue Leo. dei sacerdotem sicut nullo implicari errore: ita nulla oportet violari cupiditate. Mẽs em̃ pecunie auida nec abstinere nouit a proh:ibitis nec gaudere concessis nec pietati adhibere consensum. Debẽt. n. de altari dei. i. de cruce christi ignẽ assumere charitatis et sic in suis turibulis fuare Tũc etiã ex ipsis odorẽ deo per gratiar̃ actionẽ et p̃ximis p̃ bona operationis excẽpla donabũt: sed prothdolor m'lti interdictũ ignẽ atq3 p̃hibitum accendẽtes nõ odorẽ: sed intolerabilem dederunt fetorem. Berñ Ber. sup̃ Can. q̃ sine miserabili gemitu dicendũ nõ est christi opprobria sputa, flagella, clauos, lanceã, crucem. hec oĩa in fornace auaricie cõflãt in acquisitione turpis questus et p̃ciũ vniuersitatis suis marsupijs iclude re festinãt. Hoc sane a iuda scarioti differẽtes: q2 ille om̃e eor̃ emolimẽtũ denarior̃ numero appẽsauit. Isti voraciore ingluuie lucror̃ infinitas exigũt pecunias. hoc Ber. et loquit 9tra prauos clericos siue religiosos et malos prelatos vẽdẽtes diuina ⁊ prophanantes iusticias ⁊ leges dei p̃pter pecunie cupiditatẽ: sed ip̃i cũ Juda eterno incẽdio cremabuntur.

¶ Beatitudo.

Pascentur agni iuxta ordinem A suum Esa. 5. No. q̃ in nuptijs bene ordinatis semp̃ quilibet ponit in loco sibi decẽti: puta miles cũ militib9. scutifer cũ scutiferis: baro cũ baronib9. Est em̃ ibi paterfamilias omnes collocãs ſm vniuscuiusq3 dignitatẽ. Sp̃ualiter nuptie eterne beatitudinis sunt optie ordiate: q2 ibi nullus introducit indignus. Nã paterfamilias ſm sue iusticie regula3 vnicuiq3 reddit ſm exigentiam meritorum. Fig. Geñ. xliii. Joseph cum Fig. dñaretur toti9 regni egypti fratres

suos mutauit & illis magnum parauit conuiuiu3. posuit usq3 illos in mensa iuxta primogenituram eodem tamen cibo cuctos pauit. Spiritualiter per Joseph subaudi christum qui libere donatur toti regni celestis. p fratres vero eius subaudi oes electos. igitur christus cum suscipit ad eternu3 conuiuiu ibi eos collocat fm gradus merito4. Nam christus est primogenitus patris: ideo in eterna hereditate sedens ad dexteram patris tenet primu gradum. Psal. Ego primogenitu ponam illum. & c. post ipm quilz collocabit fm ppinquitate spiritualem que est per gradus charitatis que in presenti vita seruat. na qui magis in mundi tribulationibus et angustijs de ppiuquo secuti sunt christi vestigia ipsi ppinquores christo sedebunt. Pascentur tn eode cibo: q2 eadem perfecta & lucida diuine essentie visione fruentur. Hac ia sancto4 anime i illa gloriosa ciuita-
Aug te obtinet. Un Augustinus in epla ad cirillu hec se fatet audiuisse a beato hiero. sibi iam apparete mortuo in luce candida. qui hiero. tanq3 expertus de hoc & de alijs informauit lege eplam si habes. sic igitur ordo in ista patria sancta seruat talis: q2 vna gloria omnes fruunt & tn plus et minus fm precedetia merita pre-
Gre. minantur Gregorius. v. lib. dial. tractas illud in domo patris mei. & c. si enim inqt dispar retributio in illa beatitudine eterna no esset vna poti mansio q3 multe essent. Multe ergo masiones sunt in quibus & distincti bono4 ordines & pro meritorum cosortio cominiter letant. Et tn vnu denarium oes laborantes accipiunt qui in multis mansionibus distingutur: q2 & vna est beatitudo qua illic percipiut & dispar retributionis qualitas qua per opa diuersa sequunt.
B Qui biberit ex hac aqua non sitiet ineternum. Jo. iiij. Nota q in balneo aque q3to plures itrat tanto amplius eo4im aqua crescit & attingit superi. Ita q quilibet existentium plus habet de aqua et tanto amplius circuuenitur. Spiritualiter. per aquam subaudi beatitudinem eternam sine qua desiderium et anime nostre sitis non valet extingui. ps. Sitiuit anima mea ad deu3 fontem viuum. & c. In illa ergo tanta erit amoris perfectio & abundantia glorie q q3q3 illuc intret electorum innumerabilis multitudo non tame propter hoc quisq3 minus habebit. Augu. super ps. Hereditas inquit christi cuius coheredes sumus non tamen minuitur copia possessorum nec fit angustior numerositate coheredum: sed tanta est multis q3ta est paucis: tata singulis q3ta omnibus. Figu. Numeri. xx. Percusso lapide tanta manauit aqua vt sufficienter biberent homines & iumenta. Spiritualiter. petra percussa virga fuit christi humanitas ppter nostra pcta vulnerata. Esa. liij. Propter scelera populi mei percussi eum Tanta ergo fuit virtus sue sacratissime passionis q latissime aque glorie conferuntur volentibus abundanter. Esa. lv. Omnes sitietes venite ad aquas & qui no habetis argentum id est virtutes & merita absq3 vlla commutatione: emite vobis vinum & lac. Bibent ergo omnes de aqua celestis glorie cosequente eos petra: petra autem erat christus Et bene dicitur q bibent homine. et iumeta. i. iusti et peccatores sinus meritis: desinentes tamen peccare et couertentes per lacrimas ad misericordiam. ps. Homines & iumeta sal. do. & c. Ecce quead modum multiplicata est misericordia sua. vnde Cassiodorus super illud. ps. Extendens celum sicut pellem sic ait. Bene inquit dominu3 celum dicitur extendere vbi meretrices et publica-

Aug (margin, beside "bebit. Augu. super ps.")
Fig. (margin, beside "nibus. Figu.")
Cas. (margin, beside "Cassiodorus")

nos eum cōstat admittere. Nam cū
sint celi per iusticiam iustorum facti
sunt ex gratie largitate peccantium

INebriabsitur ab vbertate dul=
cedinis dom⁹ tue. ps. xxxv. No
ta q princeps magnus cupiēs ma=
gnificū facere cōuiuiū q̄ttuor studet
inter alia obseruare. s. tempus aptū
quo scilicet gentes a distantibus ad
conuiuium vocate libere possint ve=
nire: ne niuium seu aquarum inun=
datione prohibeantur. secundo exi=
gitur locus aptus. s. speciosus ma=
gnus ⁊ amenus: vbi non solum con
uiuantes cōmode sint in mensa: im
mo quo ad lectos ⁊ cameras p qui=
ete. tertio q inter alia sumēda in cō
uiuio prouidendum est de optimo vi
no. Ratio est: quia in conuiuijs req=
ritur leticia et gaudiū: et vinum pre
omnibus habet illa causare. ps. Ui=
num letificat cor hominis. quarto et
vltimo solent magni principes pro=
trahere conuiuium non solum vna
die: sed multis vt appareat eor ma
gnanimitas et largitatis abundan=
tia. Spiritualiter. Christus dei fili⁹
rex supern⁹ et princeps regum ter=
re in cōuiuio et refectione eterne be
atitudinis hec omnia seruare voluit
Fig. Figura hester. i. vbi legimus q as=
suerus rex magnus q̄ regnauit ab
ethiopia vsq in indiam tertio anno
regni sui fecit conuiuiū magnum in
domo sua itrabili que colūnis argē
teis sustentabatur. Habebat gem=
mas diuersi coloris ad instar siderū
in tecto admodum etiam signorum
stellarum firmamenti et erātibi le=
ctuli aurei et argentei prout in eo=
dem libro legitur numerantur ibi in
numerabiles ornatus. Erant etiam
ibi mense mire pulchritudinis et bi
bebant vinum precipuum et optimū
nec erat qui cogeret ad bibēdum et
durauit conuiuium. lxx. diebus. Igi
tur istud cōuiuium fecit rex princi=
pibus suis et inclitis prouinciarum
Spiritualiter. per Assuerum qui in
terpretatur beatitudo notatur chri=
stus deus et homo q̄ regnauit a ma
ri vsq ad mare, et a flumie vsq ad
terminos orbis terrarū. In ipso em̄
omnis beatitudo corporis animiq
cōsistit: quia sua beatitudo nostra est
beatitudo. Ergo si magnus est ma=
gna est beatitudo nostra. Unde Au Aug
gusti. in soli. circa finē. vere dñe ma=
gnus es tu sup omnes deos: et mer=
ces tua magna est nimis. neq enim
magnus es tu et parua merces tua
sed vt magnus es tu magna est mer
ces tua: quoniā nō aliud tu et aliud
merces tua: sz tu ipse magna merces
nimis tu ipse coronatio et corona. tu
promissor et promissio: tu remunera
tor et munus: tu premiator et p̄miū
felicitatis. Iste igitur princeps tam
grandis tempus obseruauit debitū
quia tertio anno imperij sui. primus
annus fuit status nature. secundus
status legis. tertius status gratie.
Obseruauit igitur q veniret tempo
ris plenitudo i quo serenitas verna
lis gracie lucificaret orbem et fuga
ret peccati emendāne amplius pro
hiberentur inuitati venire ad nupti
as quēadmodū prohibiti fuerant p̄=
cedentibus annis. Igitur sic purga
to aere per diuinam gratiā. spūssan
ctus humanam naturaz vocat ad cō
uiuium dñ i. Canti. 2. di. Iam hyēs
trāsijt ymber abijt et recessit: surge
amica mea et veni. parauit etiaz do
mum ornatā mirabiliter scdm magni=
ficentiam regni sui. ps. cxi. Gloria ⁊
diuitie in domo eius. Tāta em̄ solē
nitas apparatus est et intantum no
stram considerationem transcendit
vt vnum minimū eius non possum⁹
cogitare. vñ Aug. i epistola ad ciril
lum protestatur audiuisse ab anima
hiero. sibi apparente in quadā splē
dida luce infrascripta verba cū em̄
vellet Augusti. componere librum Aug

de aie beatitudine supradicta anima apparuit sibi dicens. O augustine credis tu totum mare in vase reponere paruo? aut credis vniuersuz pugillo includere? vel credis tu celū et sydera a suo cursu retrahere? Nā sicut supradicta facere non posses: sic nec minimam partem beatitudinis anime separate quam hȝ in glīa non potes determinare. hec Augu. sed dicitur ista domus camerata auro et argēto gēmis pro tanto vt sciamus qm̄ multe et diuerse māsiones in domo dei sunt diuino splendētes amore. vt quilibet inuitatus. i. predestinatus sua mansione contentus adeo existat vt nullatenus inuidiaz vnus alterius capiat propter nimiā caritatem: imo vt tm̄ quis de bono proximi gaudeat q̄tum de suo proprio. vnde Grego. in mora. tanta inquit vis in illa pace nos sociat vt qđ in se quisq; nō acceperit hec se accepisse in alio exultet: vna cunctis erit beatitudo leticie quāuis non sit omnibus vna sublimitas vite. erit enī ibi ciborū affluētia: que cōsistit in visione beata: ꝛ societatē sine fastidio capiemus modo mirabili ꝛ super excellenti. vn̄ Aug. super Jo. omel. 3. Talis inquit illa delectatio pulchritudinis erit vt tibi semper presens sit et nunq̄ satieris si enim dixero q̄ non satiaberis fames erit. si dixero satiaberis fastidiuȝ timeo vbi nec fastidium erit nec fames. Quid dicam nescio si deus habet quod exhibeat. Erit in ipso conuiuio vinū precipuum per quod subaudi diuinum gaudium super electos qđ ipse christus eis promisit in euāgelio. Jo. 15. di. Gaudiū inquit meū in vobis sit. Istud gaudium cor electorum letificat. nec est qui cogat ad bibendum quia tanta est glīe dulcedo vt nemo ad illius fruitionem indigeat. p. lxx. dies quibus durauit conuiuium subaudi eternitatem. Nam quilibet horum numerorum quibus efficitur septuagenarius numerus quandam dicunt plenitudinem. 7. nanq; diebus tota comprehenditur temporis plenitudo. per denarium vero totus numerus complectitur. Naȝ si vltra progrediaris repetes quod dixisti. Igitur supernum conuiuium per infinita secula seculorum in omni perfecta leticia om̄i excluso defectu penitus remanebit. vnde Aug. in soliloquio. Ibi erit eterna refectio. perpetua dilectio: iocunda possessio. Ibi dies sine nocte: vita sine morte iuuentus sine senectute. pulchritudo sine deformitate: fortitudo sine debilitate: leticia sine dolore. tranquilitas sine labore. et sine omni fallatia veritatis vera cognitio.

Veni in terram quam monstrauero tibi. Gen̄. 12. Nota q̄ sūt q̄plures qui vellent bene comedere et bibere ac etiam dormire et nullatenus laborare. Tales nominamus pultrones qui cōsueuerunt pegrinorum habitum assumere. et dum terram elemosynis affluentem inueniunt dimissa peregrinatiōe ibi requiescunt. ideo premium peregrinantium non recipiunt. Spiritualiter. nōs promittitur premium eterne beatitudinis nisi legittime per semitas mandatorum dei illuc accedētibus. Unde Augustinus. in libro de paradiso. Tu inquit qui veram requiem que post hanc vitam christianis promittitur queris et hac causa inter amarissimas huius vite molestias se queris suauem et iocundam gustabis: si eius qui tibi eam promisit mādata dilexeris. sed multi sunt qui habitum christiane peregrinatiōis portantes quos modicus accedendi labor et demorandi torpor adeo ab huiusmodi peregrinatione subtrahit vt a celesti patria totaliter efficiat alienos. Figura Numeri decimotertio. Redeuntibus. 12. exploratoribus

quoꝫ Moyses miserat ad terram ꝓ
missionis ⁊ portantibꝰ de triplici ex
cellētissimoꝝ fructuū genere illius
terre aiati sunt filij israel ad ꝓlium
vt terrā illā obtinerent: sciētes eam
tā vberē et fecūdā. sed audiētes ter
ram illam habere gygātes de terra
enach magnos et potētes ꝯmoti sūt
turbati sunt tremor apprehēdit eos
Jdcirco dicebāt vtinā mortui fuisse
mus in egypto: cur eñ venimꝰ huc
vt nos et paruuli nostri morte moria
mur. Tantus igit̄ stupor fuit atqꝫ ti
mor et pauor ꝙ nullatenus ingredi
voluerūt: sed remanserunt in deser=
to vbi fere omnes mortui sunt. Spū
aliter christus volēs pplm xp̄ianuꝫ
quē ab egyptiaca s̄uitute liberauit
ducere ad promissam beatitudinem
per. 12. apostolos suos fructū beati=
tudinis ꝑdicte nobis mãifestat ⁊ oñ
dit. et hec est triplex prout tribꝰ mo
dis fruemur visione diuina. Ber. in
Ber. quodā sermone. tripliciter inq̄t eter
na illa et perfecta beatitudine frue=
mur deo vidētes eū in omnibꝰ crea
turis. habētes eū in nobisipsis ⁊ qḋ
in his oibus ineffabiliter iocūdus sit
atqꝫ beatus ipsam in semetipsam co
gnoscere trinitateꝫ. Animari igitur
debemꝰ desiderio talis patrie ĩ qua
tāta est magnitudo dulcedinis quā
nō sufficimꝰ cogitare. sed anteq̄ il=
luc perueniatur pugnare oportet cō
tra genꝰ hoim enach. i. contra vicia
et peccata q2 non coronabit̄ nisi qui
legitime certauerit. Enach interpre
tatur fortis seu terribilis et bene de
notat humani generis inimicū vt di
ctum est hoc nanqꝫ genus nūq̄ nos
desinit ĩpugnare manifeste et occul=
te. sed sic eum ꝓstrauit xp̄s vt vires
eius sint multipliciter diminute. Li
gatus est enim princeps inferni: vt
nos ĩfestare nequaq̄ possit: nisi q̄tū
ad nostrū spectat exercitiū. Nā licꝫ
furore repletus super fideles irruat
moderat tamē suam rabiem diuina

maiestas ne q̄tū appetit ledat. vnd̄
Augu. sup psal. Dyabolꝰ vult ple= Aug
rūqꝫ nocere et nō preualet: q2 ptās
sua sub ptāte dei est. Nam si tantuꝫ
posset nocere q̄tum vult aliquis nō
remaneret iustoꝝ. sed nos debemus
secure resistere ei. q2 q̄to ei resisti=
mus tāto ampliꝰ debilitat̄. Sunt ta
men q̄plures prius cupiētes reuer
ti in egyptum sup ol!as carnaliū af
fectionū/ et disponere se mortis eter
ne periculo in presentis vite deserto
q̄ ex modico labore ad tam sollēneꝫ
patriaꝫ festinare. hi bene de egypto
sunt/ quia carna!iū caligine inuoluti
nequaq̄ possunt quāta sunt eterne
vite gaudia intueri. Quoniam si de
fructibus apostolice doctrine gustas
sent cū Paulo sentirēt passiōes hu=
ius temporis minime condignas ad
futuram gloriam quaꝫ deus prepa=
rauit diligētibus se. ideo Ber. in li. Ber.
de meditationibꝰ/ dulcedinem fru=
ctuum cōsiderās predictorum dicit.
O aia mea si ꝯtinue oportet nos tor
menta perferre si ipsam gehennam
longo tempore tollerare/ vt xp̄m in
gloria sua videre possimus eius san
ctorum et collegio sociari nonne est
dignū pati quod triste est vt tāti bo
ni tanteqꝫ glorie participes habere
mur? Jnsidientur ergo demones pa
rent sua tentamenta. frangant cor=
pus ieiunia: premant vestimēta. la=
bores grauent. vigilie excitent. cla=
met me iste. inquietet me ille. frigꝰ ĩ
curuat: calor vrat. caput doleat. pe=
ctꝰ ardeat. inflet̄ stomachus. pale=
scat vultꝰ infirmer totus. et deficiat
in dolore vita mea et anima mea ge
mitus ingrediatur: putredo in ossi=
bus meis et subtus me scateat vt re
quiescam in die tribulatiōis et ascē
dam ad p. ac nostrum.

¶ De charitate.

Suadeo tibi emere aurum a me A
⁊c. Apocalipß. 3. Nota ꝙ inter
omnia mundi metalla aurum est pre

ciosius. habet enim hanc proprieta
tem quia potest reduci ad minimaȝ
subtilitatem nec vnq̄ sub martello
frangitur/ puta si sit perfectum. spi
ritualiter charitas comparatur au
ro ratio est quia aurū ab aurora. vñ
aurora quasi hora auri. Nam in au
rora aurum generatur in visceribus
terre: sic charitas generatur ex fide
que aurora dicitur Nam tanta est fi
dei et charitatȝ copula ꝙ sine chari
tate fides mortua ē. et sine fide cha
ritas ceca dicit̄. habet charitas hāc
auri proprietatem/ q̄a nūq̄ sub mar
tello aduersitatis presentis vite frā
gitur. ducitur em̄ vsq̄ ad tenuitatē
paupertatis et nuditatis martyrij ꝛ
Aug mortis et tamen non succumbit. Au
gusti. de laude charitatis. In chari
tate pauper ē diues. sine charitate
omnis diues est pauper. In aduersi
tatibus tolerat In prosperitatibꝰ tē
perat In duris passionibus fortis ē
In bonis operibus hylaris est In tē
tationibus tutissima In hospitalita
te latissima. Inter bonos fratres la
tissima. inter falsos patiētissima hec
Aug Excedit igitur virtus charita
tis omnem aliā v̄tutē et omnibꝰ ē
fortior et cōstātior. Ideo deꝰ in alijs
virtutibus mediū seruans in chari
tate modū excedit. Iō apostolꝰ cha
ritatē eius nimiam vocat dicens ꝓ
pt nimiā charitatē qua dilexit nos
Notandū tamen est ꝙ in auro ē da
re optimū sub cuius genere nullum
melius: Ita est in genere charitatis
deuenire ad optimam que parē non
habet scȝ cuȝ amore dei perfecte q̄s
diligit inimicum vt. s. de malo eiꝰ do
leat vt de proprio ac etiā de bono
gaudeat. Isido super illud psal. La
tum mandatum tuuȝ nimis. Glo. tūc
est latum mandatum nimis quando
de inimicorum malo dolemꝰ: sȝ hoc
perfectissimum aurum scilicȝ chari
tatis i nobis inueniri nō potest nisi
Fig. diuina gratia mediante. Figura Ge
ne. 2. vbi legitur. ꝙ terra euilath quā
rigat fluuius de paradiso egrediēs
producit aurum et subditur ibidē et
aurum terre illius optimum est. spi
ritualiter euilath interpretatur do
lens et bene significat animam com
passiuam que tantum de inimici ma
lo dolet q̄ntum de proprio et hec vt
dictū est perfectissima charitas ē et
optima. veruntamen ne capiar i ver
bo idisciplinato non dico ꝙ charitas
possit esse ita perfecta qn possit ꝑfi
ci et augeri. sȝ dico ꝙ ista est optima
respectu inferiorū. Igitur hoc au
rum optimum non est a nobis sed a
flumine paradisi. i. a diuina gratia
irrigās aīam nostram. vnde Jac. pri
mo. Omne datū optimū et omne do
num perfectum de sursum est descē
dens a patre luminum.

Transtulit austrum de celo. ps B
77. Nota ꝙ auster adeo est
calidus ꝙ eo flante ligna aromati
ca simul cōgregata in aliquibus re
gionibꝰ calide inflammātur. fertur
etiam ꝙ per istum modum renoua
tur fenix. Spiritualiter per austrum
subaudi charitatem. Abac. 3. deꝰ ab
austro veniet. Igitur cū in corde no
stro congregamus illius aromatica
nemoris scilicet sancte scripture elo
quia que scilicet a christo vel ab eiꝰ
apostolis seu prophetis ex dilectio
ne dicta sunt statim descēdēs ignis
diuini amoris accēdit charitateȝ in
nobis per quam renouatur mens no
stra ruginibus peccati purgatis ꝑ
ignem sancti spiritus tota refulget
sanctitate. post quam subsequitur a
lia austri proprietas quia mentem
quam spiritussancti gratia mundat
a culpa aptificat et disponit ad vti
les lachrymas emittendas. Figura Fig.
3. Reg. 18. posito per helyam holo
causto super altari descendit ignis
de celo. ꝛ c. succendit et populꝰ totꝰ
credidit prophete balaach extincti
sunt ꝛ fuit abundans pluuia super

terram sine qua terra steterat trib⁹ annis et sex mensibus. Spiritualiter per helyam subaudi penitentez per holocaustum cor contritum penitentis. per ignem descendentem subaudi charitatem animam succendentem ad amorem. Extinguuntur prophete Balaach quia excluduntur suggestiones et tentationes dyaboli. subsequitur pluuia lachrymarum per quam gratiarum fecunditas nascitur in aia quib⁹ prius erat priuata. Et sic anima non solum accenditur amore sed etiam illuminatur lumine omnium gratiarum. vnde
Gre. Gregorius omelia si quis diligit me ⁊c. Spiritussanctus inquit in igneis linguis apparuit quia omnes quos repleuerit ardentes pariter et loquentes facit

C Ignem veni mittere in terram et quid volo nisi vt ardeat. Luc. xii. Nota. quod hyemali tempore in nobilium domibus ignis nunquam extinguitur et fit vt aliquando venientes de foris viatores madefacti calefiant. Spiritualiter anima humana est domus nobilium quia ibi habitat pater filius et spiritussanctus qui sunt persone nobilissime. vnde. Jo. 14. ad eum veniemus et mansionem apud eum faciemus. debet igitur ibi nutriri ignis charitatis vt sacre scripture verba et inspirationes venientes e celo calore spiritussancti foueantur et letificentur. Ideo sicut ordinata est supra nutritionem ignis materialis persona specialis in domo magni principis ita debet esse in anima vt virtus aliqua ad quam spectat semper ignem charitatis gubernare vt ardeat.
Fig. Figura. Leuiti. 6. vbi precepit dominus filijs israel dicens. Ignis semper in altari meo ardebit quem nutriet sacerdos subijciens ligna. Spiritualiter altare dei ē cor humanum. sacerdos qui dicit̄ sacra dās denotat memoriā. Sacerdos iste. scilicet memoria debet ligna preparare quibus ignis accenditur in corde et debent esse ligna pinguia que sunt magis apta succēdi talia sunt ligna crucis. iō memoria preferendo cordi nostro recordatione crucis et passionis xpi statim ignietur cor nostrum et nunquam extingui poterit charitas christi in nobis cum ipsa de se inextiguibilis sit. Augu. enim nouerat hunc ignem nutrire in se recordationem beneficiorum dei. Ideo. c. 18. Soliloquiorum di. O ignis qui semper ardes ⁊ nunquam extingueris. O amor qui semper serues ⁊ nunquam tepescis. vnde mihi verbum exprimam signa dilectionis tue erga me propter innumerabilia beneficia quibus ab initio educasti me. post beneficium nempe creationis quando in principio de nichilo ad imaginem tuam honorificans et exaltās me inter eas creaturas quas fecisti et nobilitans vultus tui lumine quod significasti super luminare cordis mei quo ab insensibilibus et sensibilibus pariter discreuisti. et paulominus ab āgelis minorasti parum hic fuit ante conspectum bonitatis tue. sed me filium adoptiuū tuo sanguine singularibus maximisque donarijs tuorum beneficiorum sine intermissione nutristi. hec Augu. Aug

De excelso misit ignem. Tre. i. No. quod ignis est elementum leuissimum. sed locus est ei superi⁹. naturaliter enim habet ascendere. Tanta est enim acutas sua quod dum materia apta in quam possit agere ei appropinquat statim descēdit vt in ipam agat vsque ad formam suam introducendo hoc patet de vaporibus eleuatis per solē vsque ad prope sperā ignis ipse inflammat descendens. Spiritualiter quamquam spiritussanctus naturaliter habitet in celis et in beatis animabus nihilominus tanta est actio amoris illi⁹ quod si aliqua corda dispo

sita inueniat in terris que solis ra- cio id est fidei cōstātia sublevet ad spei supernorum altitudinē stati de scēdit cor replens et secundans per gratiam. Figura. Luc. i. Cū zacharias dimissa turba exterius igi essus fuisset ad altare incensi descendit āgelus et sibi nunciauit Johannem. Spirituali. per zachariam q̄ interpretatur memorans deum subaudi cor deuotum quod iugiter diuina beneficia cum gratiarum actione commemorat. Igitur intrans secretum mētis ascendensq̄ supra se versus celū fide recta atq̄ certa spe que non cōfudit statim spiritum sanctum sētiet descendere annunciatem sibi gratiam sed opus est vt turbatio foris relinquatur quia cor occupatum turbine terrenorum sancti spiritus gratiam recipere non valet. vnde Gre. in moralib⁹ Mens inquit nostra ad cōtemplāda meterna non perducitur nisi ab his que exterius implicat se per studiose subtrahatur Igitur q̄s spiritussanctus sic dispositos inuenit ascendit. et formam sue virtutis ꝛ cōstantie in eos imprimit vt omnia valeant fortia superare. vnde idē Grego. omel. ij. super Ezechie. tractās illud prouerbium fortis est vt mors dilectio tua sic ait. fortis est vt mors ꝛc. quia sicut corpus mors interimit sic ab amore rerum temporaliū eterne vite charitas occidit. Nam quez pfecta charitas absorbuerit ad terrena foris desideria velut insēsibilē reddit neq̄ sanctus quilibet pro domino mori potuisset i corpe si prius a terrenis desiderijs mortuus non fuisset in mente

Fig. Gre. Gre.

Non comedetis ex eo crudum quid Exo. 12. Nota q̄ cibus q̄ tūcūq̄ delicatus si crudus comedatur comedētē ledit et offēdit si apt⁹ erat coqui coctus vero delectabilis est et bonus vt patet de pullis et piscibus et alijs multis Spiritualiter nulla virtus potest bonum nutrimētum dare anime nisi igne charitatꝫ coquatur. Naz sicut cruda digeri nō valent ab humano calore nisi prius digeruntur igne. sic nulla actio pōt progredi ab humana natura q̄ q̄cq̄ valeat ad cibum meritorium anime nisi prius ignis sancti spiritus eā decoquerit. vnde Apo. i. Chor. 13 nūerans fere omnia optimorū genera subdit. charitatem autez non habuero nihil sum. Figura Exodi. 16. cum filij israel reciperent manna i deserto tentauerunt illud crudum cōedere. sed gustatum reliquerunt tanq̄ insipidum: et tunc precepit Moyses illud decoqui igne quo facto comederunt illud sapidum et bonum. immo secundum aliquos omnem bonū saporem erat continens. Spiritualiter. per manna celicum datuz notantur opera nostra que facimus que si bona sunt desuper sunt donata. cum secundum apostolum. 2. Chor. 3. non sumus sufficientes quicq̄ ex nobis boni cogitare. necdum facere. Igitur hec bona que largiente domino facimus si in nobis inueniant ignē charitatis optima sunt et sapida ad nutrimentum vite eterne. si vero fiāt a nobis nō existentibus in charitate magis ledūt q̄ nutriūt. vt patꝫ de scientia que inflat et hominez ducit ad elationem ꝛ sic de alijs. Et iō Ber. Cibus indigestus corpus corrumpit: inflatum ꝛ idropicuz reddit Si autem digestus fuerit nutrit: sic omnis virtus in stomacho anime indigesta generat malos hūores. mali inq̄ humores sunt mali mores

E. Fig. Ber.

In digito dei eijcio demonia. Luc. xi. Not. cuz sūt multe gentes ꝛ diuerse simil' si quis velit quēq̄ illorū particulariter cognoscere oꝫ

illum digito demonstrare cū prono mine demonstratiuo. verbi gratia. In platea sunt.3.pueri. quero a te quis illorum sit filius petri et tu re spondes michi extendendo indicem ille est Spiritualiter nulla talis pōt reperiri differētia discernēs bnoos a malis qualis est charitas illa er go est que distinguit filios dei a filijs diaboli. Idcirco xp̄s de proprijs filijs ait. In hoc cognoscent homines q̄ discipuli mei eritis si habueritis pacem adinuicem. et in hoc sibi oppositus est diabolus q2 summe p̄ omnibus bonis odio habet charitatem. Ideo plus ad ipsius extinctionem conatur. Unde
Gre. Gre. in pastorali. Sicut nichil preciosius est deo ratione d lectionis. Ita michil est desiderabilius dyabolo extinctione charitatis. Unde subdit quisquis enim seminando iurgia dilectionem proximorum perimit hosti dei familiarius seruit. Iō ex charitate distinguntur
Fig utriusq̄ serui. Fig. Exo.8. vbi legimus q̄ magi pharaonis deficientes in tertio signo clamauerunt digit⁹ dei est hic. spiritualiter magi pharaonis sunt serui dyaboli. Ueruntamē non discernuntur a moyse et aaron seruis dei in primis duobus signis quia siquis peccat contra patris potentiam fragilitate preuētus remittuntur sibi peccata. Iterum si quis peccat cōtra filij sapiētiā ⁊ sit ignorantia ductus etiam remittitur peccatum. dico semper penitentia preuia. Sed si quis per obstinationem voluntatis peccat contra bonitatem spiritussancti. nec in presenti. nec in futuro remittitur peccatum et sic apparet qui sunt deficientes vi tutib⁹ et in om̄i bono qn̄. s. ad signum charitatis attingere non possunt etiam q̄tuncūq̄ multa alia faciant signa Un̄ Aug. super Jo. sermōe. lx. Alia
Aug munera mea habent vobiscum et non mea non solū naturam sensum vitam rationem et eam salutem que omnibus peccatoribus communis est: verumetiam linguas sacrā p̄ phetiam scientiam: fidem: distributionē bonorum temporalium pauperibus et traditionem corpis sui vt ardeāt sed qm̄ charitatē nō hn̄t nihil sunt michil eis prodest

Ignis ante ipsum precedet. ps. xcvi. No. tempore noctis non ē tutum ire sine igne. ratio quia potest cadere in uenta fouea et in multa incurrere praua accidentia sine remedio. Spiritualiter vita nostra p̄pter enigmata humane cognitionis nocti comparatur. Ideo intutum est ambulare per ipsam precipue cū plena sit grauibus accidentibus sine lumine vel igne charitatis Ad hoc ideo pius dominus lumen. scilz spm̄ sanctum nobis celitus misit. vt ab eo protecti perueniremus ad patriam. Figura. Exodi. 13. Postq̄ filij israel exierunt egyptum transeuntes per medium maris rubri: et fuerunt in deserto. nescientes quā viam tenerent misit eis igneā columnam que nocte precedebat viā lucens super populum. die vero protegebat eos ab estu. spiritualiter postq̄ xp̄s eduxit populum credentium de egypto inferni per effusionem vnde cruoris eius ne vagaret per desertum huius vite plene diuersis periculis misit sibi ignem spūs sācti quo protegeretur nocte ab aduersitatibus: tribulationibus multis. et virtute luminis charitatis cognoscere viam quam oporteret tenere vt per multas tribulationes intrarent regnum dei: de die vero protegerentur ab incursu et demonio meridiano qui populum christi nititur decipere prosperorum successione. Igitur charitas est omnimodo ductrix populi totius ad deū. August. de laude charitatis. Charitas est actio rectitudinis oculos semper habēs ad deū

G Fig. Au

glutinium animarum societas fideli um. actio non frigida. actio non fracta. non fugax.

¶ De carne humana.

A Filia babilonis misera. ps. 136 quia pater nimiam sibi reputat confusionem lapsum proprie filie ideo subiungit custodiam ipsi quo usque viro suo tradatur. Ideo cum interdum delinquit nullatenus impunus dimittenda est. Spiritualiter caro humana est filia spiritus propter maioritatem et reverentiam spiritus a deo data est sibi vt subiectam. sed confusio nimia redundat in spiritum ex carnis peccato: debet spiritus ipsam tenere sub iugo et nullatenus eidem indulgere peccanti. Figura Iudi. xi. cum Iepte pugnasset contra Amon et ipsum debellasset votum deo vouit quod quicquid sibi occurret redeunti a pugna domui sue deo sacrificaret Occurrit ei vnica filia. Cui dixit decepisti me filia et tu ipsa decepta es. que postquam duobus mensibus cum sodalibus suis virginitatem suam deplorauit data est in sacrificium secundum quod vouerat Iepte. Spiritualiter Iepte interpretatur salus et denotat iustum salutem querens fortiter dyabolo resistendo. sed habita victoria contra spiritum ei propria caro obuiat cupiens ipsum decipere et voluntatem inclinare. sed ipsa decipitur quia per duos fontes lachrymas effundens cum aliis sodalibus suis. i. cum omnibus aliis appetitibus sensitiuis comprimitur. Et per membrorum mortificationem fit de ipsa sacrificium deo et sic spiritus alleuiatus proprio carnis onere: seuerior fit ad pugnandum contra dyabolum et eius tentationes. Sic igitur hec filia spiritus est mortificanda donec viro suo. id est sepulchro tradatur. cruciatus eius sunt ieiunia. orationes vigilie et ceteri corporales labores quibus mortificata fit deo acceptum sacrificium et ex ipsa. vnde Gregorius in moralibus Gre. Dum carnalis vita corrigitur et vsque ad abstinentie atque orationis studium a proficientibus peruenitur quasi in altari iam caro incenditur vt inde in conspectu omnipotentis dei sacrificium redoleat vnde prius culpa displicebat.

B Filii alieni mentiti sunt michi. 2 re. ps. xvii. Nota quod nullum maius periculum ciuitati vel aciei vacanti bello est quam intestina proditio. Ideo semper cauendum est a simulatione proditorum quia improuisi magis ledunt. vnde dicit Amb. de Am. officiis. Incassum inquit contra exteriores inimicos in campo bellum geritur si intra ipsa vrbis menia ciuis insidians habeatur: Spiritualiter vita humana est militia super terram quia continue aduersarius noster dyabolus tanquam leo rugiens circuit querens quem deuoret. oportet ergo continue resistere nos tentationibus: sed primo calcandi sunt domestici aduersarii. s. corporales sensus qui sunt spiritus proditores nam cum plenius infidelitatem confirmant atque promittunt confisus in his spiritus grauius seducitur. Ideo sic tractandi sunt atque arctandi vt seruire non autem ledere valeant. Fig. Iosue. 9. vbi legimus quod gabaonite audita strage quam fecerant Iosue et Fig. populus israel de duabus ciuitatibus timore perterriti sub fraude et dolo miserunt nuncios ad Iosue indumentis veteribus coopertos saccos veteres habentes calciamenta antiqua et fracta et panes durissimos et in frusta quasi ex antiquitate fractos. hi namque simulantes per supradicta a longinquis partibus missos dixerunt iosue et populo de longinqua regione venimus componere pactum vobiscum ne occidatis nos

nec faciatis quicq̄ mali. nos vero
amici vestri erimus. et interrogati an
habitarent in terris quas dominus
daturus populo se spoponderat.
Responderunt mentientes ꝙ non:
et tunc Josue et populus non consu
lentes dominum pacti sunt cum illis
sed dum per tres dies ambulassent
filii israel inuenerunt eos habitare
in terris eis promissis a domino: ac
fuisse mentitos super omnia promis
sa. et sic volentibus eos occidere fi-
liis israel prohibuit Josue sed con-
damnauit eos isto modo. Ut habitā
tes in medio filiorum israel portarēt
aquam necessariam: tam ad lauan-
dum q̄ ad bibendum omni multitu
dini. Jterum cederent ligna et hu
meris portarent quibus tota multi
tudo indigeret. Spiritualiter
Gabaonite interpretātur valles me
sticie et bene significant corporales
sensus in quos labuntur omnia feda
mundi. sunt enim sentina totius vi-
te presentis: obiectis namq; mundi
caducis et vanis statim sensus illa
suscipiunt et mittunt versus spiritū
que si per consensum recipiat labit̄
ad vallem peccati atq; ad interitum
laci infernalis. Hi ergo videntes Jo
sue et populum israel .i. spiritum et
virtutes eius stragem facere de sug
gestionibus et tentationibus mun-
di et dyaboli timent hoc idem fieri
de ipsis per mortificationem et affli
ctionem penitentie ⁊ sic simulant se
procul habitare a delectationibꝰ vite
presentis: pretendunt enim suos ap
petitus esse antiquos atq; fractos ⁊
nullius valoris. promittunt enim ha
bitare procul ab anima nec impedi-
re populum virtutum ab ingressu ter
re promissionis eterne vite. Hec igi
tur omnia spondent sub dolo et pro
mittunt sub fraude. Consulendum
esset tunc dominum vt audiremus
eum dicentem per apostolum suum.
si secundum carnem vixeritis morie
mini. sed spiritus parcēs corpori suo
nimia compassione statum istum in
uenit post tertiam diem suo itineri
obuiantem: inuenit igitur Gabaoni
tas. id est corporales sensus post cō
tritionē et confessionem et satisfacti
onem obuios atq; oppositos ad inte
cidendam viam ad patriam. s. ad p-
seuerentiam. Ex hoc enim apostolꝰ
conquerebatur dicens. Uideo aliam
legem in membris meis repugnan-
tem legi mentis mee. et captiuanta-
tem me in lege peccati. Sed tunc fit
clamor filiorum israel vt moriantur
hi proditores quia clamāt sacre scri
pture doctores. vt membra et sensus
corporis nostri mortificemus vt ser-
uiant. Et tunc Josue. id est spiritus
hanc debet proferre sententiam vt
oculi producant lachrimas necessa
rias ad saluanda peccata et ad ine
briandum christum. Jtem ꝙ mem-
bra corporis portent super se ligna
crucis christi quotiens necessarium
fuerit accēdi ignem charitatis i vno
quoq; bono opere quod egredietur
ab anima et sic poterunt tute et sine
periculo spiritus ⁊ virtutes eius ha
bitare cum anima. si vero sic nō mor
tificentur et que illis placita sūt ab
eis non auferantur nequaq̄ valebit
spiritus supernam promissionis ter
ram per contemplationem intrare.
vnde Ricar. in libro de contemplati Ric.
one. Nunquam inquit affectus no-
ster ad desiderium supernorum per
fecte accenditur nec intellectus ad
celestium contemplationem acuitur
nisi cura carnis etiam in licitis ⁊ ne
cessariis frequenter ⁊ fortiter repel
latur.

DEiecit eos dum alleuarentur.
ps. 72. Nota ꝙ princeps ex- C
pertus plures proditionem inimicō
rum nunq̄ debet de ipsis confidere
immo sicut videt eos erigi statim

debet eos opprimere ac taliter pro- strare q nullam habeant amplius nocendi facultatem: propterea scri- ptum est. de inimico tuo non cõfidas ineternum. Spiritualiter. Iudici um rationis dicitur esse princeps in nobis et ad ipsum spectat opprime- re impugnationes hostiles: que int dum fiunt contra animam nedum a mundo et a dyabolo verumetiam a proprijs corporalibus sensibus qui omni conatu student animam capti uare. Ideo potius debent compes- ci et captiuari q̄ anima captiuetur

Fig. Figura Josue decimo. Ubi legitur q obtenta Gabaon per Josue quin- q3 reges congregatis exercitibus suis. scilicet. amorreorum venerunt deuastare ipsam. sed tunc Josue ip- sos debellatos persecutus est. Et facta oratione ad dominum stetit sol q̄diu prostrasset magnam hostium partem deinde grando celitus mis- sa fere omnes occidit illos qui euase rant gladium Josue. Et tunc Jo sue quinq3 reges captos collis eo calcatis fecit suspendi in ligno et sic stare vsq3 ad vesperum. Inde ipsos fecit proijci in speluncam et lapidi- bus cooperiri. Spiritualiter per Josue subaudi rationis iudicium. p quinq3 amorreorum reges. qui nq3 sensus corporales qui videntes ga- baon. id est carnem rationi subiectã quam suam esse deputant congrega tis suorum prauorum desideriorum exercitibus conantur ipsam exter- minare. id est extra suos terminos. s. spiritus obuiam proijcere. Sed Jo sue congregato exercitu domini. s. ieiunio: abstinentia: temperantia: la chrymis: contritione. &c. Aggredi- tur. 5. reges in virtute christi et non ecclipsatur diuina gratia vt pugna. i. penitentia conterat magnam par tem prauorum desideriorum. Reli qua vero occidit supernorum contẽ platio. Nam quemadmodum gran do vermes occidit ita feda corporis desideria contemplatio diuinorum. Quinq3 vero reges calcatos per ve ram obedientiam Josue suspendit in ligno. quia. 5. corporis sensus confi- git cruci christi stigmata imponẽdo illis prout apostolus fecisse fatetur. Et hoc vsq3 ad vesperum mortis. postmodum vero de ligno huius mũ di depositi sunt proiecti in speluncã id est in foueam vel sepulchrum vbi vsq3 ad diem iudicij morabuntur. et Josue. id est spiritus securus intrat cum exercitu suorum meritorum ter ram promissionis vite eterne. Sic igitur debet spiritus suo iudicio cor poris sensibus dominari ne se eri- gant et nisi sic subijciantur animã suo pondere necabunt. vnde Grego. in morali. Nos inquit gestam9 laq- um nostrum nobiscum. Circunferi mus inimicum nostrum nostram car nem de peccato natã in peccato nu tritam. corruptam nimis ipsa origie Sed multo amplius praua consue- tudine conuiciatam. hinc est q tam acriter aduersus spiritum cocupiscit q assidue murmurat et impatiens est disciplinе. illicita suggerit: que nec rationi obtemperat nec vllo tem pore rubet. Gre.

Percutiens maxillam Iudicis israel. Michee. quinto. Nimis est grandis audacie percutiens iu- dicem suum dominum suũ et ad ma gna se exponit pericula. veruntamẽ tanta est interdum familiaritas et amor int vtrũq3 q recipiẽs pcussio nẽ neq̃ q̄ pcutiet. vt p3 de puero pcu tiẽte matrẽ ac de puella percutiẽte patrem Spiritualiter in familia aie dicitur esse iudex & dñs ipsum ratio nis iudicium. Omnia enim tam aie q̄ corporis habet dirigere & iudica re: ac etiam punire sed interdum in tantũ est excecatũ & amore proprie P

carnis preuentuz q nihil de percus-
sionibus sentit Interdum eniz susci-
piens ictum mortalem peccati non
Fig. sentit. Figura Esdre. 2. c 4. Ubi le-
gimus q apemen filia Bezacis con-
cubina regis sedens iuxta regem ad
dexteram auferebat diadema de ca-
pite eius et imponebat sibi et pal-
mis cedebat regem de sinistra ma-
nu et ore aperto intuebatur euz que
et si arriserit ei arridet rex. nam si i
dignata fuerit blanditur ei donec re-
consilietur. Concluditur Fortis et
audax est mulier que vincit regem.
Spiritualiter apemen filia bezacis
i. caro filia terre sed et ad dexteram
cum eius locus sit ad sinistram ele-
uat dyadema spiritui et sibi imponit
cum imperium qd est rationis iudi-
cij sibi vsurpat et spiritus subijcit
ei. percutit regem malo desiderio et
spiritus arridet ei per consensũ. si i
dignatur non potens obtinere inter-
dum illicita q cupit spũs illa operan-
do que cupit reconsiliat et sic miser
spũs iudicio rationis deposito mul-
Sen. tipli ci seruitute cruciatur. Uñ Sen.
epi. 12 Multis inquit seruiet qui suo
corpori seruiet hui9 nimis amor nos
timoribus inquietat sollicitu[illegible]b9
onerat et contumelijs obijcit

G Mulier molesta erat adolescenti
Geñ. xxxix. Nota tantam esse
molestiam qua vxor virum stimulat
cum cupit quicq obtinere ab ipso
q fere reperiri non valet qui possit
Hie. se defendere. Unde scdm Hiero. Ha-
bet nescio quid latentis veneni caro
feminea qua sepe prudentiores vi-
Uale rilus superantur. vñ. Ualeri9 in epl'a
ad ruphinum. Jupiter inquit rex ter-
renus q etiam deus celorum et rex
pre strenuitate singulari corporis in-
comparabilis mẽtis elegantia post
europem mugire coactus est. Ami-
ce ecce quem bonitas sup celos ex-
tulit femina brutis comparauit po-
terit et te femina cogere ad mugitũ
si non es maior Ioue Spiritualiter
per feminam sic molestam subaudi
carnem humanam. que die noctuq
spiritum suis desiderijs tantum sol-
licitat vt relicto deo et cultu sacra-
mentorum sanctorum illum proijci-
at libere in manu hostium infernali-
Fig. um. Figura. Jud. 16. Dalida totiens
et tantum tentauit sansonem fortis-
simum virorum q ab eo elicuit vbi
vires eius consisterent. q nimis pre-
uentus mulieris molestia dixit ei q
in septem crinibus capitisq eo dor-
mientem gremio eius fecit illi radi
crines et perditis crinibus tradidit
eum in manibus philistinorum qui
sibi erant inimici mortales: qui san-
son ab eisdem tentus excecatus est
deinde precipitio domus interijt.
Spiritualiter per Dalidam que in-
terpretatur paupercula subaudi car-
nem humanam. Que pre cunctis
mortalibus creaturis in hunc mun-
dum aduenientibus ipsa indigenti-
or est et nudior. vt patet in primor-
dio eius natiuitatis. quia cunctis a-
nimantibus nascentibus cum pro-
prio indumento inuenientibus gra-
tis escam suam super terram ipa mi-
sera egrediens de vtero matris nu-
da in labore et erumna cogitur sibi
acquirere victum et vestitum. Hec
igitur tam egens: tam misera . tam
pauper intantum fortissimum San-
sonem id est spiritum quem nequa-
quam superare valet totus philisti-
norum. id est. demonum exercitus
molestat ac etiam suis mal's tentati-
onibus sollicitat: vt neglecto studio
proprie salutis obdormiat in gremio
corporalis affectionis: quo facto ip-
sa ab eodem excludit spiritussancti
dona in quorum gratia tota cõsistit
spiritualis virtus et sic miser a de-
monibus excecatus atq [illegible] mo-
ritur et dãnantur morte demonũ Ja

circo nisi fugiam⁹ carnis affectionē anteq̄ȝ nos sic seducat eternalit᷑ mo riemur. Ideo nullatenus est amāda que amatores suos qui ipsam colūt vt deum et nullatenus cupiūt ipsaȝ derelinquere sic nouit deo ꝓmitten te tractare. vnde Gregorius. 3. mora
Gre. lium. Qui inique carnem suam deo preposuit iudicante deo agitur vt ex ea amplius in igne crucietur. hic ita q̄ȝ relinquere eam non vult. et tamē ab illa abstrahitur. Illic eam relinq̄ re appetit: et tamen in ea ꝓpter sup plicia reseruatur.

F Mulier autem preciosam animā viri capit. ꝓuer. 6. No. q̄ tan ta est mulieris astucia atq̄ȝ audatia q̄ cum vult quasi impossibilia facit et agit. vn̄ Valerius ad rufinū. Au
Vale dax est inq̄t ad omnia q̄cunq̄ȝ amat et odit femina et artificiosa est noce re cū vult. Sed ne longo sermone te suspendam lege Aureolum Theo phrasti ꝛ medeā Iasonis: ꝛ vix pau ca inuenies impossibilia mulieri. Spi ritualit᷑. tāta est spurcitia carnis hu mane. et adeo in suis desiderijs po tens est inclinare spiritum ad ei⁹ vo luptatum contagium vt quasi nichil impossibile sit ei. Ideo mltos ꝓstra uit diabolus illa preuia quos nunq̄ȝ sine ipsa vicere potuisset. Idcirco cu ius spiritum nō potest ipsa tentatio ne decipere illam sibi studeat adiu tricem habere. Figura. 3. Regū. 22. vbi legimus q̄ cū Achab rex israel vineā Naboth appeteret sibi vniri pro horto olerū nec ipsam obtinere posset precio ab ipo Naboth dicēte quoniaȝ paterna hereditas ei⁹ erat proiecit se ad lectuȝ dolore plenus. Quem cum sic eum aspiceret tristē Iesabel vxor eius inuestigata causa doloris statim scripsit epistolam. Ut captus Naboth adiudicaretur mor ti testibus falsis mediantibus et sic factum est. et lapidatus est a populo illa procurāte cu⁹ vineam possedit postmodum achab libere. Spiritua liter. subaudi per Naboth liberū ar bitrium iudicio rationis regulatum Per regem Achab nota dyabolū q̄ cupit de vinea nr̄a id est de aīa no stra facere hortū olerum: vt sua ani malia bruta: id est suggestiōes ac tē tatiōes nephādas ibi pascat ac nu triat. Tentat igitur dyabolus ꝑcio emere vineam nostre anime: cum no bis promittit delectationem peccati cui si per consensum respondem⁹ iā factum anime nostre forūȝ et sic pre ciosam vineam quam dn̄s plantauit et redemit suo precioso sanguine taȝ vilissimo vendimus precio. Cum ve ro respōdet fidelis nequaq̄ȝ vendā animā meam que est paterna here ditas ad ymaginē dei cōditam que est xp̄i coheres in celesti regno. Cru ciatur tunc dyabolus non valens ob tinere cupita. Nō habet vnde pascā tur hostiles et brutales suggestiōes sue. Cōqueritur Iezabel interrogat causaȝ sui cruciat⁹. Dicit em̄. Ecce non consentit Naboth michi vende re vineam. renuit delectationē quaȝ sibi ferebam in precium que redun dabat in te. Quid faciam nisi me iu ues moriar? Et tunc Iezabel que in terpretatur sterquilinium: id est hu mana caro: collectis duobus testib⁹ iniquis atq̄ȝ mēdacibus scilicet pre sumptione indiscrete venie et spei lō giorꝫ. Iubet lapidari rationis iudi cem: id est peccati duritie cooperiri. Quo mortuo in peccato diabol⁹ ani mam libere possidet carne misera ꝓ curāte. Et sic patet q̄ misera ac pes sima ac detestabilis sit putrida caro humana que non obstante nature eius enormitate fetida tam grauis presumit agere contra spiritum. hoc est qd̄ plorat. Innocentius de vilita Inn
te conditionis humane dicēs. Quis det oculis meis fontem lachrymarū vt fleam miserabilem cōditionis hu mane ingressum culpabilem conuer

fationis progressum: damnabilē dis
solutionis egressuȝ. Consideremus
enim cum lachrymis de quo factus
sit homo. Quid facit homo: ⁊ q̄d fa
cturus sit homo. Sane formatus est
de terra: conceptus est in culpa: na
tus est ad penā. Agit praua que nō
licent: turpia que non decent: vana
que non expediunt. Agit similiter
praua quibus offendit deum: offen
dit proximū: offendit seipsum. Agit
turpia quibus polluit famaȝ: polluit
conscientiam. Agit vana quibus ne
gligit sena. Negligit vtilia: negligit
necessaria. Fit cibus ignis qui semp
ardet et vrit. inextinguibilis. Esca
vermis qui semper rodit: semper co
medit immortalis massa putredinis
que semper fetet et sordet horribilis

S Adueniat regnum tuū. Math.
6. Semper hereditarie debe
tur regnū legitimo filio. Ideo ne iur
gium sit post mortem patris consue
uit pater coronare ante mortem fu
turum regem: quia tanta est proter
uitas aliquorum q̄ q̄tumcunq̄ no
uerint non illis regnum deberi: ni
chilominus per phas et nephas stu
dēt illud vsurpare ⁊ surripere illi cui
recto iure debetur. Spiritualiter. re
gnum hominis atq̄ imperium debe
tur spiritui: et non corpori. Ratio est
quia spiritus est filius dei per quan
dam similitudinem: corpus vero li
cet sit plasma dei: est tamen de limo
terre. Ambo ergo fratres sunt: scilȝ
spiritus et corpus: nō eiusdē tamen
matris. i. materie: quia corp⁹ de ter
ra: spūs vero non de terra: sed ad si
militudinē dei fact⁹ est. Nichilomi
nus tanta est aliquando ipsius cor
poris ambitio vt in detrimētū spirit⁹
velit regnare: ⁊ sibi regnum neq̄ter
vsurpare. Ideo ipsius nequitie ob
Fig. uiandum est. Figura. 3. Regū. i. Se
nescente Dauid q̄ ordinauerat Sa
lomonem sibi succedere in regnum
surrexit Adonias filius Agid: ⁊ as
sumptis quinquaginta viris conse
quentibus dicebat. Ego regnabo.
Sed tunc Bersabee mater Salomo
nis preuenta Nathan pphete con
silio conq̄sta est Dauid regi: q̄ ado
nias frater Salomonis vellet sibi re
gnum ascribere contra decretum re
gium. Et tunc rex Dauid fecit vngi
Salomonem in regem et poni super
mulam suam et sic duci per terram
clamante populo. Viuat rex. Spiri
tualiter. per Dauid subaudi christū
per Salomonem filiū Bersabee sub
audi spiritū. Nam interpretatur pu
teus sacietatis. Nam spirit⁹ huma
nus est vas et puteus capax glorie
in qua cōsistit eterna sacietas. vnde
in persona pphete loquit̄ in ps. Sa
tiabor cū apparuerit gloria tua. ado
nias filius Agid significat corpus
filium terre Agid interpretatur ad
uena per quem subaudi carnē ipsaȝ
que est aduena et extranea ab omni
spiritali substantia. Cōgregatis igi
tur quinquaginta viris. i. quinq̄ sen
sibus corporis pugnantibus contra
decem precepta decalogi nititur su
per spiritum abusiue regnare et con
tra decretum christi quo dicitur. Si
sm carneȝ vixeritis moriemini. Sed
tunc Bersabee. i. celestium contem
platio Salomonem ducit ad christū
qui eum vngit gratia qua superat ⁊
vincit corpus. ⁊ ascendēte Salomo
ne. i. spiritu super equū regis. i. passi
onem christi vel crucem per medita
tionem clamant omnes vires anime
viuat spiritus: depositis appetitib⁹
sensitiuis corp⁹ efficitur spiritui sub
ditum atq̄ obediēs. Igitur patet q̄
corpus nimis impinguatum spiritū
nititur supplantare. Ideo obuiandū
est ei opportunis remediis. vñ Ori Orig
geñ. super leuit. omel. 8. Nescitis si
corpus vel carnem nutriatis ⁊ ipm
frequenti mollitie ac iugi delitiaruȝ
fluxu foueatis: insolescet necessario

aduersus spiritum et fortior illo effi citur qd si fiat sine dubio in ditionē suam redactum spiritum cogit suis legibus et vitijs seruire. Si vero ad ecclesiam frequenter venias aurem litteris diuinis admoueas explana tionem mandatorum celestium capi as. Sicut cibis et delitijs caro. ita spiritus verbis diuinis conualescit et robustior effectus carnem sibi pa rere cogit ac suis legibus obsequi.

D Non crescas: quia ascendisti cu bile patris tui. Genesis. 49. Non fuit aliquo tempore concessum vt posset nec deberet filius assume re vxorē vel concubinā patris. Ideo contrafacientibus semper instabat vindicta: sicut de Rubē primogeni to Jacob: qui ex hoc a patre antece denti benedictione priuato: patet. Spiritualiter. corpus nostrum hanc voluit seruare regulam. Ideo debet

Fig. legis pena puniri. Figura. 3. Regū. 2. Postq̄ Adonias repressus est at q̄ coactus regnum fratri suo Salo moni dimittere ordināte Dauid pa tre suo conatus est arripere Abisa ac sunamitē concubinam patris sui Dauid: licet dauid non cognouisset eam. Et tunc Salomon rex indigna tus super scelus fratris sui misso ba naia fecit Adoniam interfici. Spiri tualiter. per Adoniam qui cōtra fra trem suum satagebat regnare: sub audi corpus qd sepe aduersus spiri tum enormiter concupiscit. per hanc concubinam subaudi sensualitatem et omnium sensuum potentiam. Igi tur hec dormiuit cum patre nostro Christo: quia ipse fuit verus homo habens sensualitatem et omnium sen suum potentiam: hanc tamen nun q̄ cognouit p aliqua voluptate: quo niam nec visus vana: nec auditus turpia: nec odoratus incōgrua: nec manus inhonesta p̄cepit: nec os lo cutum est dolum: nec eius gloriosis simum ac sanctissimum corpus vnq̄ coinquinari valuit. Vult ergo Ado nias statim patris: id est animā ma culare cupiens carnis delectamen ta: ac voluptates exercere: quibus nunq̄ suis est pater. Mittit Salo mon Banaiam qui interpretatur re sponsio eius: et bene denotat puniti onem debitam qua respondetur fa tuo corpori s̄m eius fatuitatem. Oc ciditur ergo per mortificationē mē brorum: quo facto Salomō id est spi ritus regnat in pace: vt victor et fortis pugnator. hac ergo fortitudine vten dum est si cupimus contra carnis vi cia triumphare et laudare de vera fortitudine. vnde Gregorius. 8. mo ral. Justorum fortitudo est carnem vincere proprijs voluptatibus. con traire. delectationem vite presentis extinguere. huius mundi aspera pro eternis penis pensare vel amare. p sperutatis blandimenta contemnere. aduersitatis metum in corde supe rare. Gre.

I Omnia subiecisti sub pedibus eius. ps̄. 8. Non solū sunt ho mini nociua animalia multa ex pro pagatione nascentia in terra: sed eti am quadam ex putredine vel putre factione progenita: vt scorpiones et q̄plures vermes continentes vene num. verum: quia homo superat om nia: astutia et igenio. Ideo facile om nia mala p̄cauet. Spiritualiter. tot sunt suggestiones et tētationes dya boli que nascuntur in carne nostra terrea. non solum ex propagatione dyaboli et mundi: sed etiam ex putre dine et infectione ipsius carnis infe stantes: et concupiscentes aduersus spiritum: q̄ statim ipse spiritus infe ctus succumberet nisi quia dn̄s sub iecit oia sub pedibus eius per liberū

arbitrium rationis lumine regulatū
Fig. Figura Genesis.i.vbi dominus ait.
Producat terra quadrupedia et be
stias ſm genus suum: et factum est
ita. Et postmodum sub hominis do=
minio illa constituit vt dominetur il
lis.rc. Spiritualit. subaudi per ter
ram humanam carnem infectā pec
cato primorum parentum pro cuius
pena permissa est genitricē esse mul
tarum brutalium culparum. germi=
nat enī ex sui corruptione q̄plures
concupiscentias fedas etiam preter
illas que dyabolo suggerēte: et mū=
do preministrante serpentina ꝛ fera
lia contagia producūtur in ipsa: sed
sub hominis potestate est illa respue
re atq̄ vitare. imo si velit homo viri
liter dominari: vt rect⁹ iudicat ordo
iuris. illa omia reperiet ad iuuamē.
Naꝫ omnia que fecit de⁹ bona sunt
si homo illis bene vtat̄ pro eo q̄ fa=
cta sunt: et quemadmodū facta sunt
et eorum adiutorio potest homo per
Aug uenire ad deum. vnde Augusti. in li
bro solilo. Omnia inq̄t subiecisti sub
pedib⁹ hominis: vt sol⁹ hō tibi sub=
ijceretur: et vt tuus esset tot⁹ homo
super omnia tua dominat⁹ est homo
Exteriora nempe cuncta pro corpo
re creasti. ipsum vero corp⁹ pro ani=
ma. animam vero pro te: vt tibi solū
vacaret: vt te solū amaret possidens
te ad solatiū. Inferiora vero omnia
seruitium. Si igitur vtamur his om
nibus nedum nos ledent: sed iuua=
bunt ad salutem.

R De cadaueribus eorum ascen=
dit fetor. Esaye.34. Aliq̄ enī
aues sunt adeo diligentes cadaue=
ra q̄ percepto fetore per eius vesti=
gium deuenientes ad cadauer obli=
uiscuntur loci vbi fuerant educate.
Ideo relicto illo nidificant et pullifi
cant iuxta cadauera. Ideo semper
iuxta patibula corui reperiuntur.
Nam summe coruus cadauer dili=
git vt possit eo vesci. Spiritualiter.
carnales homines intantū diligunt
corporis delectamenta vt semp̄ eāt
post vestigium concupiscentie fede
quousq̄ perueniunt ad actum pec
cati. Et tūc regionis penitētie obli
ti requiem et gloriam suam atq̄ fe
licitatem totā ponunt in corpore co
lentes illud vt deum. Figura. Gene Fig.
sis.8. Coruus exijt de archa et inē
to cadauere ibi mansit nec amplius
est ad archam reuersus. Spirituali
ter. coruus qui semper procrastinat
significat carnalem hominē nolens
cadauer relinquere quousq̄ sint ibi
carnes: quia homo lubricus ab affe
ctione non vult desistere quousq̄ ca
ro viuat. Crastinat enim de die in
diem penitentiam nec redire cupit
ad electorum societatem inuenta de
testanda putredine in quam infelix
enormiter se submergit. quoniam ni
chil est in p̄senti vita horribili⁹ hu= Aug
mano corpore. Augustinus in libro
Soliloquiorum. capitulo.2. Ego ca
dauer putredini / esca vermium / vas
fetidum / cibus ignium / abyssus tene
brosa / terra misera / vas aptū ad con
tumeliam / genitus immundicia / vi=
uens in miseria / moriēs in angustia
heu miser quid sum ego? et quid fu
turus sum? vas sterquilinij: concha
putredinis: plenus fetore et abomi=
natione: cecus / pauper / miser / et mi
serabilis.

L Sicut onus graue grauate sunt
super me. ps̄.37. vulgo dicitur
q̄ res nō potest bene equo cognosci
sicut per oppositū eius. Nunq̄ scit
homo q̄ preciosa res sit sanitas: nisi
quando infirmatur: et sic in alijs bo
nis. Et hoc apparet in rectoribus
terre in quibus sepe vulgus muta=
tionem desiderat que interdum in
eius redundat maluꝫ sicut fabulose
dicitur de ranis que renuentes tra=
bem receperunt serpentem eas de=
uorantem. Spiritualiter. nunq̄ ho=
mo cognoscit valitudinē diuine gra=

tie: nisi cum illa priuat⁹ cadit in ser uitutem peccati. Primo nanq; liber erat sub lege placida et suaui. Post modum vero illam fastidiens cadit in tyrānicam seruitutē. Figura. Exodi. i. Quādiu vixit Pharao qui cognoscebat Joseph populus israel liber fuit in egypto in omni sua conditione. Sed eo mortuo surrexit alius Pharao qui ignorabat Joseph qui populum per egyptum dispersit ad colligendas paleas et multiplici tribulatione afflixit. Spūaliter. Pharao qui cognoscit Joseph est iudiciū rationis qui cognoscit christū. Quā diu igitur iste pharao regnat in homine populus tuus: id est virtutes anime et sensus corporales sunt sue libertatis: sed hoc rege mortuo per peccatum surgit alius rex: id est sensitiuus appetitus qui christum penitus ignorat eo q̄ dyabolica potestate fouetur. Ideo popul⁹ diuersis oneribus⁹ grauatur. Treno. primo. Uigilauit iugum iniquitatum mearum in manu eius. conuolute et imposite sunt collo meo: infirmata est virtus mea: dedit me dominus in manu de qua non potero surgere. Dispergit ergo populus per egyptum: quia tā anime vires q̄ sensus corporis ad diuersa: atq; grauia seruitia dispergunttur ad que ipse appetitus diuersa appetendo vicia iubet per prauū exercitium dispergi. Ideo Augusti. 4. lib. de ciuitate dei. Malus inquit non solum vnius hominis: sed quod peius est tot dominorum quot viciorum est seruus.

Fig. (margin, beside "in tyrānicam seruitutē")

Aug (margin, beside "sa appetendo vicia")

M

Erit pro suaui odore fetor. Esaye. 3. In omnibus sensibus cōtingit aliquando error ex potētie infectione. Nā vt dicitur oculis egris odiosa est lux que puris est amabilis Ita potest dici: et verum est q̄ infectis naribus odor displicet et fetor placet. Spiritualiter. ex conformitate qua confederantur peccatores dyabolo bona opera illis fetent. et turpia atq; enormia placēt. Ideo si q̄s tales velit ad penitentiam reuocare displicet quasi si quis eis prebeat fetida: atq; turpia odoranda. Figura. Exodi. 5. Cū Moyses ex precepto dei vellet populum de egyptiaca seruitute liberare: vel educere: videns populus pharaonem iratum. ceperunt clamare super Moysem et dicere: fetere fecisti odorem nostrum coram Pharaone: ex quo locutus es de nostro exitu egypti. permittebat enim nos comedere carnes / cepe / et allia. Nunc autem postq̄ cepisti tractare hoc affligit nos durissime. Spiritualiter. q̄diu populus peccatorū est in peccati tenebris exercens proprias voluptates carnis: et permanet in fetore alliorum et cepe libidinis. Pharao: id est dyabolus inde suscipit magnum suauitatis odorem dimittit eos sic sordescere velut sues in volutabro. et miser peccator oculos habens infectos nō percipit vbi manet. Nares habet: et non odorat cum vero Moyses. i. diuini verbi predicator hunc populum nititur ab huiusmodi fetore educere statim fiant pharao. et virga oppressionis conatur populum detinere. armat se statim vt obuiet penitentie ne perdat quos possidet. Gregori⁹. 24. moral. Hostis noster q̄to magis sibi nos rebellare conspicit: tanto magis expugnare contendit: eos enim debellare negligit quos quieto iure se possidere sentit: sed cum sic carnales homines vocati ad penitentiam se pulsari sentiunt memores quietis preterite quam in sordibus peccati habebant non valentes: immo non volentes pro salute eorum quicq̄ sustinere laboris clamant contra Moysen id est contra predicatorem: contra confessorem: contra consiliatorem eis bona facere suadentem. immo cla

Fig. (margin, beside "tida: atq; turpia odoranda")

Gre. (margin, beside "quos possidet. Gregori⁹")

mant contra christum eorum salutem querentem fetere fecisti odorem nostrum quiescebamus in voluptatib⁹ nostris. dyabolus vero non molestabat nos. Nunc autem angit ieiuniū conturbant vigilie, frangunt orationes, attediant predicatores: vrgent nos diabolice suggestiões. Quid faciemus? melius est stare in egypto peccati q̃ tanta pati aduersa. O imperfecta potẽtia. O ceci et sine lumine in tenebris ambulantes: vhe vobis ponentes lucẽ tenebras: et pro tenebris lucem sumentes. Aug Augustinus in soliloqui. Vhe dñe caligantibus oculis qui te videre non possunt vhe auertẽtib⁹ oculos: vt non videant veritatem. Nequeunt enim oculi tenebris assueti summe veritatis radios intueri: nec sciunt de lumine aliquid estimare quorum est in tenebris habitatio. Tenebras vident. Tenebras approbãt. Tenebras diligunt. de tenebris euntes in tenebras: nesciunt vbi corruant miseri: nesciunt qđ amittant quoniam cadunt apertis oculis et descendũt in infernum viuentes.

De corpore christi.

A Panis cor hominis confirmet. ps̃. 103. Inter omnes cibos panis est viatorib⁹ vtilis: q: bene nutrit et non grauat et bene digeritur Spiritualiter. nos sumus magni itineris viatores. Nã via nostra includitur duobus terminis multũ distãtibus: scilicet terra et celo. Ideo indigemus refectione bene nutriente. Nulla igitur talis potest esse qualis est corporis dñi nostri Jesu christi. Johan. 6. Siquis manducauerit ex hoc pane viuet in eternum. Alia eñ cibaria grauant. Iste autem panis a deo confirmat viatores vt repulsis cunctis periculis incolumen perducat ad patriam. Fig. Figura. 3. Regũ. 19. Helyas fugiens familiam Jezabel a qua iussus erat occidi sicut ceteri prophete pre magna lassitudine sub arbore Juniperi obdormiuit: et ecce angelus excitauit illũ a somno dicens. Surge, comede, grandis eñ tibi restat via. et excitatus helyas respexit ad caput eius subcinericium panem qui comedit et bibit aquam. et ambulauit in fortitudine cibi illius. 40. diebus: et. 40. noctibus vsq; ad mõtem dei: vbi ipse deus sibi apparuit. Spiritualiter. dũ iustus fugiẽs mortem culpe que omnes nititur occidere iacet aliquando prostratus ex fragilitate sub aculeis presentis vite q̃ bene per vmbram iuniperi pungentis signantur. Ibi enim si multo tempore moraretur a familia culpe percussus periret. debet igit̃ inde surgere a diuini verbi predicatore excitatus qui ostendit panem refectionis quem si cum aqua lachrymarũ assumat deuote viam hanc grandem securus ambulans perueniet eterne beatitudinis ad montem in quo beneplacitum est deo habitare cũ suis sanctis electis. et vbi ipse celestis panis cunctos reficit eterna visione. Ans. Hunc esuriens beatus Anselmus fatigatus itinere vite presentis humilis petebat in suis meditationib⁹ dicens. Ecce animus meus fatigatus veniens de via cogitationum ab ipsis per quas transierat vanitatibus per multa diuisus periculosam patitur esuriem. Non habeo quid ponam ante illum pauper sum et egenus. O diues omnium bonorum et dapũ superne societatis: opulentissime largitor deus. da lapso cibum: collige dispersum: libera captiuum: reintegra scissum: en stat ad ostium et pulsat obsecro per viscera misericordie tue: quibus visitasti nos oriens ex alto. Iube pulsanti misero aperiri vt liberis gressibus ingrediatur ad te et requiescat in te: et reficiatur de te celesti pane.

B Antequam comedam suspiro. Job. 3. Dicunt auctores medicine quod ponere in stomachum cibum indigestum super indigestum est diminutio vite. Unde prius quam secundum cibum sumat primus debet digeri: ut stomachus expeditus a prio liber possit intendere super secundum. Spiritualiter. cibus iste benedictus in stomacho anime non est ponendus nisi per penitentiam digesta sit omnis prior culpa. Nulla enim debet in aia remanere vite presentis affectio ubi debet poni totius mundi perfectio.

Fig. 4. regum. 23. Josias noluit quod fieret phase nisi prius iudea purgaretur ab ydolatria. purgata vero cepit fieri phase et no. quod phase erat festum esus agni in comemoratione exitus egypti. Spiritualiter. precepit dominus prius purgari animam per confessionem ab omni terrena cupiditate que est ydolorum servitus. et postmodum facere phase. i. sumere agnum immaculatum. i. corpus dominicum: cuius passione liberati fuimus ab egypto inferni. Comedebatur enim agnus ille cum lactucis agrestibus et nos semper illum debemus sumere cum lachrymarum amaritudine memores existentes amaritudinis et penarum quas pro nobis est passus. unde Tre. 3. exhortatur nos dominus dicens. Recordare transgressionis mee absinthii et fellis. Sic igitur prius purganda est conscientia ne multiplicata inveniatur cibo extraneo et inducatur

Cri. mortalis infirmitas. unde Crisosto. omel. 5. super Math. Corporalis inquit cibus cum ventrem invenit a diversis humoribus occupatum amplius ledit magis nocet: et nullum prestat auxilium. Ita et ille spiritualis cibus si aliquem reperit malignitate pollutum eum magis perdet non sua natura sed recipientis vicio.

C Cor vidue consolatus sum. Job 29. Maior est elemosyna que fit vidue: quam que fit nupte: et quanto maior est recipientis indigentia tanto amplius est dantis gratior elemosina. Ideo deus summe misericors pater dr orphanorum iudex viduarum ps. Pupillum et viduam suscipiet. Spiritualiter peccatrix anima dicitur vidua quia ex culpa perdidit virum suum s. liberum arbitrium quo erat fecunda sed eo perdito omnibus bonis remanet destituta. cogitur enim mendicare ac mendice vivere nec hoc renuere debet melius est mendicare quam mori. Mendicat enim anima peccatrix cum in peccato existens suspirat audire verbum dei. et pro tanto mendice recipit. quia apta non est illud susceptum opere perficere. Nam si apta esset illud exequi grandem inde reciperet mercedem quia foret beata Luc. 20. beati qui audiunt verbum dei et custodiunt illud. Nichilominus post verba predicatoris vadens aliquod percipit nutrimentum: quousque misericors deus de plenitudine sue gratie ipsam revocat ad salutem.

Fig. Ruth. 2. et 3. ubi legimus quod ipsa Ruth vidua excitata a Noemy socru sua ibat ad agrum Booz colligens spicas post terga metentium: quam cum vidisset Booz compassione motus illius paupertatis confortavit eam dicens. Nequaquam timeas colligere spicas in agro meo. nec alibi spicas collectura accedas tantum in agro meo collige: et cum hora vescendi fuerit cum messoribus meis comede tingens bucellam tuam in aceto cum illis. Tandem cum a propinquo suo iure hereditario renueretur recepit eam Booz in sponsam. Spiritualiter. Booz interpretatur fortitudo et denotat Christum. ps. Tu potens est et quis resistet tibi. per Ruth que interpretatur defectio sub audi peccatricem animam cui omnia bona ut dictum est deficiunt. habet tamen aliam interpretationem quia dicitur festinans quod multum in peccatrice anima

requiritur ⁊ est vtilis. Socius nāq;
istius est conscientie infestatio. Exi-
tat eñ cōscientia ire aiam ad agruȝ
sancte scripture vt audiat predicato
res pandētes ⁊ nūciātes viā venie
⁊ misericordie. Ibi eñ sunt messores
agri dñi ⁊ quib⁹ dñs precepit vt spi
cas multas tribuāt quas possint pec
catores colligere. Tandē peccatrici
anime suadēt per bonas inspiratio-
nes vt illas colligat. i. vt bona verba
illa audiat opere cōpleat. vt cum ve
nerit hora sumendi cibū sacramenti
corporis eius illa possit sumere cum
ministris altaris. Sed aduerte quia
dicit vt itingat bucellā in aceto. vbi
no. ꝙ oē bonū quod agimus aut qđ
agere valemus adeo est modicuȝ ex
parte facientis ꝙ nō nisi bucella: id
est minima res vocari potest. Igitur
ne ex nostris minimis que agim⁹ bo
nis gloriemur ianiter dicit dñs vt il
lam intingamus in aceto passionis
sue vt illi nostra bona minima cōpa
rantes cognoscamus nos inutiles ser
uos esse ⁊ dicam⁹ cū Iob. Si volue-
ro me iustificare nō potero ei respō
dere vnū de mille deinde ipē xp̄s de
virtute i virtutē aiam i pacē deducēs
assumit ipsam in spōsam ꝙ sic prius
fuerat derelicta et vnit̄ xp̄o i hoc sa
cramento qđ nō mutat̄ in nos sicut
cibus carnis nostre sed nos ipsi mu
Ber. tamur in deū. vnde Ber. in quodam
sermone. O sacrū et nobile cōuiuiū
sacramentū sacramētoꝝ. sanctū san
ctorum. Amor amoꝝ. Dulcor dulco
rum: vere hec sunt festa paschalia
in quibus adest pater / filius / et spūs
sanctus in quibus fit vna caro spon
sa cū spōso: anima sancta cū christo.
D De petra melle saturauit eos.
ps̄. 80. Dicit philosophus ꝙ
intellect⁹ hois nunq; quiescit donec
resoluat effect⁹ i causas verūtñ aliq̄
effecte⁹ ita sup excludūt vires hūa
ni intellect⁹ ꝙ nullaten⁹ posset na-
turaliter causas scire. Et tūc regula

philosophi locū in his nō habet. Nō
possumus in his cognoscere nisi q̄a
cū propter qđ in natura reperiri nō
possit. Tūc eñ oportet discentē cre
dere et nō altiora se q̄rere si errare
nō cupit. Spiritualiter. inter alia sa
cramēta nullū alti⁹ et supergrediēs
humanū intellectū reperit̄ sacramē
to corporis xp̄i. vnde nō potest natu
raliter causa adduci. Quis eñ ostē
dit ad opus nature pertinere ad ver
ba illa xp̄i ore sacerdotis prolata cō
uersioneȝ fieri panis in corpus veꝝ
xp̄i: certe nullius artificis ⁊ dñi hoc
est facere. Illi⁹ eñ est q̄ est omnium
artifex oim habēs virtutem oim ha-
bēs sciam qui eduxit mel de petra:
oleū de saxo durissimo. Ideo sola fi-
de talia inuestigāda sunt ratione ca
ptiuata humana ⁊ sic inueniem⁹ ac
peruenienmus ad visionē certam. Fi Fig.
gu. iudi. 14. vbi legimus ꝙ Sanson
inuēto melle in ore leonis quem occi
derat per dies ante fecit probleuma
quod philisteis proposuit in hac for
ma de comedente exiuit cibus et de
forti egressa est dulcedo spondens
soluere scientibus infra. 7. dies. 30.
mutatoria vestimētoꝝ. Alioquin ne
scientes illi totidem darēt. Laborā
tes igitur philistei circa expositionē
probleumatis nequaq; poterāt illud
exponere. et tūc iuerūt ad vxorē Sā
sonis que nimis infesta veritateȝ di
dicit rettulitq; philisteis quid erat.
qui dixerūt Sansoni q̄d dulcius mel
le et quid fortius leone? Et pcipiēs
Sanson hoc didicisse illos ab vxore
ait. Arastis i vitula mea? Nequaq;
hoc sciuissetis nisi hoc illa idicasset
vobis. et dedit illis promissā. Spiri
tualiter. misericordia dei occidit seue
ritatem leoninam ire dei quam ex
peccato merueramus. et ascendens
apis argumenta: id est virgo Maria
ad pratum diuine maiestatis porta
ta videlicet duabus alis scilicet vir
ginitate et hūilitate accepit filiū dei

dulcedinem scilicet quando spiritu sancto obumbrata verbum caro factum est in ipsa: quia refectione sustentamur vita spirituali. Proponitur igitur humano populo illud pbleuma. Quicunque confitebitur sacramentum altaris verum esse corpus christi et plena fide illud manducabit habebit .30. rc. No. p has tres decennas tres visiones in prima. scz vide deum in creaturis videre eum in nobis videre in scipso sicut est. Concedit tps .7. dierum pro solutione pbleumatis quia datur tempus presentis vite que .7. diebus voluitur ad confitendum tale sacramentum. querunt philistei: id est philosophi p .7. liberales artes nec hoc possunt inuestigare. sed sponsa aperte dicit. quid fortius leone? Et quid dulcius melle? Sponsa ista est ecclesia cui per sacram scripturam totum xps reuelauit sive dis ad ipsam audies eam dicentem Quid fortius ira dei? que totum genus humanum dânauerat. et quid dulcius christo qui se in precium nostre redemptionis obtulit. humano vero ingenio no erit possibile illud itelligere. vnde Maximus in quoda sermone. Enarrari inquit no pot. credi vero potest si ligua deficit fides sufficit. magnus profectus est fidei cu tantum de deo suo potest concipere qtum sermo non potest explicare.

Ma.

Quin anducat me viuet prop me. Johannis. 6. Nota cibu esse necessarium vite humane conseruande. cuius ratio est quia super calore naturali agente in humidum radicale fit continua deperditio. Ido nisi cibus restauratiuus assumeretur cito homo esset consumpt9 quia cum assumptus cibus non est tante conformitatis q possit ad plenu restaurari deperditur. Ideo homo antiquatur et moritur vt solet poni exeplum de vase pleno vino et aque ad- ditione q totiens potest fieri q pura aqua in vase remanet. Spiritualiter peccatum estimatum et coniunctum homini propter corruptionem nature quo semper fit gratie deperditio. Ideo indigemus cibo spirituali pro huius deperditi restauratiõe Talis cibus est sacramentu corporis christi qui prebet anime nost eviam verutamen differetia est inter nutrimentum huius spiritualis cibi et corporalis quia cibus corporalis vt dictum est non est tante puritatis vt sufficiat ad restaurandum plene perditum. sed iste cibus sacramentalis plus restaurat de gratia q culpa possit consumere. ideo illos a quib9 deuote sumitur facit immortales

Figura. Genesis. 2. Lignum vite erat in medio paradisi. pro cuius esu potuissent primi parentes non mori propter conformitatem illius. Iste tamen cibus etiam illud lignum superat in nutrimento. quia illud conuertebatur in substantiam et carne humana et restaurabat illud quod erat consumptum. sed iste sactissimus cibus animam conuertit ad deum qui est omnium viuentium vera via. Fig.

Augustinus in lib. confessionu. nec tu mutabis me in te sicut cibum carnis tue sed mutaberis in me. Aug

Manducauerunt et saturati sut psal. 77. videmus q appetit9 hominum sunt diuersi prout reperitur in viribus digestiuis diuersitas nam quidam adeo habent calorem naturalem accensum q statim digerunt sumptum cibum hi enim sepe comedere indigent. Alij vero meli9 digerunt rarius comedendo quoniam magis remissum habent calore et si nimis frequenter comederet fastidirent. Spiritualiter. Diuerse sut animarum dispositiones. quida eni adeo feruent charitatis amore erga sacramentum illud. q si omni die recipiunt bonum inde salutis nutrimẽ

tum recipiunt. Aliquibus enim tan ta est timoris reuerentia quod non psu munt illud recipere nisi raro vtraque tamen rationabilis causa est et bona
Fig. Figuram vtriusque habemus in euan gelio. Ille nanque qui dixit domino. Mat. 8. Domine non sum dignus. etc. Laudatus est a domino quod non inue nisset tantam fidem in israel. zacheus autem qui recepit letanter ac gratan ter dominum in domo sua Luc. 9. a domi no benedictus est. vnde ait dominus. Salus huic domui hodie facta est. expositio clara est. Augu. ad ianua.
Aug li. primo. Ille namque non audet hono rando sumere et ille non audet hono rando vllum diem preterire contem ptum solum non vult cibus iste
G Mel inuenisti comede quod suf ficit puer. 25. homo post certa minis lassitudinem inuento cibo de lectabili cum magna auiditate sumit et quantumcunque modicum sit reficitur mul tum et viuificatur. Spiritualiter nos sumus in agone continuo aduersus hostes nostros malignos. Idcirco post lassitudinem certaminis interdum deficeremus in viribus anime spiritu alibus nisi in spirituali cibo dominici sacramenti sumpto viuificaremur.
Fi. Figura. i. Reg. 14. Cum Jonathas quasi tota die pugnasset contra phi listeos fere pre lassitudine non vide bat. inuento autem melle atque gusta to refocillatus est. Spiritualiter per ionatham qui interpretatur columba pulcra subaudi animam deo dilectam que ex pugna candidata est. hec pu gnat contra philisteos: id est contra demones tota die vsque ad vesperam. i vsque ad mortem vt accipiat coronam vite sed interdum ex nimia hostium infestatione lassatur ideo ad refecti onis sacramentum dulce super mel et fauum recurrere debet. et tunc cecitas quam interdum caliginosus dia bolus inducit euanescit et sic istud sa cramentum nobis contra tela diabo li est in remedium. vnde Ambro. de Am. sacramentis. qui vulnus habet me dicinam querit. vulnus est quia sub pec cato sumus. medicina est celeste et ve nerabile sacramentum

H Uoce contremuerunt labia mea H Abac. 3. homo inaudita et in experta audiens stupore repletur pre cipue cum talia audit que non valet percipere. Nam inter omnia que sen su percipiuntur audita minus habent de certitudine. Ideo in aliis discens cernit et palpat que scienda sibi prebentur. inaudita vero oportet discentem credere Spiritualiter certitudo istius sacra menti et veritas sola fide habetur quod non est de apparentibus sed de inui sibilibus. aliter enim fides non ha beret meritum. Ideo omnes alii sen sus decipiuntur qui videntur aliquan do obiecta sentire propria. Decipitur enim visus putans videre colorem in substantia gustus odoratus et tactus Solus vero auditus in quo sancta et infallibilis fides constituit remanet ve rus et sine deceptione. Fi. Gen. 27. Fig. Cum Jacob coopertus vestibus et pellibus Esau tangeretur ab Isaac et loqueretur non est cognitus ab isaac neque tactu neque odratu: neque osculo neque visu. sed solo auditu Unde isaac ait. vox quidem vox Jacob est manus etc. Spiritualiter minister altaris non percipit sacramentum hoc vt dictum est esse verum corpus christi nisi cum audiat. hoc est enim corpus meum. Audit verba predicta que scit verba christi esse et scit vera esse eo quod ab ore dei sint prolata. Si quis ergo alio sensu querere voluerit atque cognoscere hoc beatissimum sacramentum sciat se ad illud nullatenus pertingere. Unde Ber. in quadam epistola. Sacramen tum dei altissimi suscipiendum est non Ber. discutiendum. reuerendum non iu dicandum: fide sortitum non innatum traditione sanctum non ratione in uentum.

3 Lauamini mundi estote. Esa. i.
Debens accedere ad nobile
conuiuium secundum bonos mores
debet manus lauare. Nam si q̄s cuz
sordibus mensam intraret posset in=
de ignominiosus eijci. Spiritualit.
debentes accedere ad mensam alta
ris debent prius affectiones cordis
mundare quia mensa illa est nobiliū
Au's Augu. Quis fideliū dubitet ad verba
ba illa sacerdotis xp̄m dei filium de
celo super altare descendere angeli
cis cetibus sociatum. ergo secunduz
sanctos mores prius lauande sunt
affectiones cordis vt mundus deus
Fig. cor mundum inueniat. Figura.
Gen. 18. Tres angeli venerūt ad o
stium tabernaculi Abrahe q̄s Abra
ham putans homines suscepit hyla
riter rogans eos vt leti quiescerent
sub arbore quousqʒ portaret bucel=
lam panis q̄ sic fecerūt Et tūc Abra
hā Sarra vxore sua vocata ait ad eā
Accelera inq̄t tria sata simile ꝛ con
misce ꝛ fac subcinericium panē Spi
ritualiter diuinum sermonem Abra
ham denotat exhortātez fideles ad
illud sacratissimum sacramentū tres
vero angeli sunt tres anime potētie
scʒ memoria: intellectus. ꝛ volūtas
per has em̄ tres non tantum ange
lis sed deo similes sumus. hortatur
igr̄ sermo diuin⁹ has tres vires la
uari ab omī iquinatione ꝛ sic sub ar
bore crucis meditari crucis passionē
et sanguinis effusionem. Redemptor
precepit Sarre. Accelera. et cetera.
q̄a ecclesie commisit tria commisce
ri in hoc sacrato cibo diuinitatē ani
mam et corpus christi. Igr̄ hunc
panem prebet lotis et dispositis nō
autem lubricis et immudis. Unde
Leo. Leo papa in sermone cene domini.
Nullus igitur fictus accedat. Nul
lus fulcato animo audeat appropi
mare misterijs ne condēnetur. ꝛ sē
tentiam mereatur et quod iudas su
stinuit patiatur. Nam in illum post
communionem mense dyabolus in=
trauit nō quia sumpserat dominicū
corpus sed quia impudentia iude et
malignitas mentis et aduersarius i
eo habitaret fecit: vt discas ꝙ miste
riorum indignis celebrātibus secre
te a dyabolo preparantur insidie et
magis magisqʒ attemptantur q̄ eq̄
animo communicare festinant
Accipite et comedite Mat. 26 R.
Non debet curare eger de re=
stauratione cibi nisi prius purgatis
oppositis humoribus Alioquin mor
bus cresceret in corpore. purgatis
autem assumptus cibus bonum pre
stat nutrimentum. Spiritualiter.
corpus christi est cibus restaurativ⁹
spiritualis gratie. Jo. 6. Ego suz pa
nis viuus qui de celo descendi si q̄s
manducauerit ex hoc pane viuet in
eternum. sed nutrimētum gratie nō
prestat anime malis humoribus oc=
cupate. Ideo debet prius pctā dilue
re quo facto spūaliter hoc sacramen
tū sumat ante vero nō Fig. Exo. 16 Fig.
Filij israel nō receperūt māna nisi
prius consumpta farina quam secuz
tulerant de egypto. Spūaliter p mā
na omnes continens sapores subau
di istud mirabile sacramētū qd̄ dul
corē oīs bn̄dictionis ꝛ gratie ꝯtinet
Igit̄ an̄qʒ sumat̄ debet penit⁹ con
sumi culpa quā cecitatis caligine cō
traximus. Alias nō pficeret nobis
sed magis ac magis illud sacramen
tū nobis eēt ad penā. vn̄ Isid. li. de
sūmo bono. Qui scelerate viuūt i ec Isi.
clesia ꝛ cōicare nō desinūt putātes
se tali cōione mūdari discant nichil
ad emendationem proficere
Comede quod sufficit. prouer. L
25. Finita et terminata est q̄n=
titas refectiōis ꝛ necessitatis huma
ne. quam ex eo ꝙ voluptas supgre=
diatur nichilominus natura super
fluum nō rapit sʒ recipit. nec pl⁹ nu
trit ne c meli⁹. qm̄ necessitatē tm̄ na
tura sibi assūit p nutrimēto. Spūa

liter in nutrimento huius beatissimi
sacramenti non est dare plus vel mi
nus. Nam ita est integrũ corp⁹ xp̄i
in qualibet hostie particula sicut in
tota hostia nec plus recipit totum re
Fig. cipiens q̄ȝ partem. Fig. Exo.16. vbi
preceptum est filijs israel colligere
mãna ad mensurã.i. pro quolibet ca
pite gomor qd erat mensura deter=
minata et si quis colligebat plus nõ
plus recipiebat. ex eo q si centũ go
mor vnus collegisset non nisi vnum
habebat et ex eo q alius non vnum
collegisset vnum tantum reperiebat
Spiritualiter manna denotat corp⁹
xp̄i. vnum gomor denotat vnitatem
et singularitatem huius sacramenti
preceptum est fidelibus vt vnuȝ cor
p⁹ christi pro salute nostra credim⁹
illud sacramentum cõtinere. nec plu
ra corpora putemus q̄ȝ q̄ȝ sint multe
hostie consecrate nec minus q̄ȝ vnũ
esse credamus ex eo q hostia in cen
tuȝ diuidatur partes. in qualibet di
uisionis parte totum est. et sic patet
q si quis.10. accipiat hostias tantuȝ
vnum corpus assumit. si vero deci=
mam partem assumit etiam totum ꝛ
intregrum assumit. vnde de ipso legi
tur quia xp̄s deus et homo perfect⁹
sub modici panis specie continetur.
Manducatur itaq; a fidelibus. sed
minime laceratur. quinimo diuiso
sacramento integer sub qualibet di
uisionis particula perseuerat vt ha
betur in decreto.

¶ De confessione

A IUda rex meus. ps̄: lix. propter
imminens mortis periculum
qd contingit in bello vbi qñq; eque
bene mori vel vulnerari põt dñs si=
cut subditus quia sagitta ita perfo
rat carnes regꝫ sicut rusticanas pru
dens dux seu rex añ belli ingressum
consueuit ordinare viceducem vt si
contingit vulnerari vel mori non pe
reat excercitus regentis seu dirigẽ=
tis penuria. Spiritualiter nos sum⁹
in bello continuo nec vnius diei ho
ra in vita presenti in nobis quietam
habere valemus dux seu rex noster
dirigens seu regens nos contra dy=
abolum et vicia est diuina gratia ab
ea est nobis subsidium et presidium
q̄ȝ diu talis dux viget in nobis semꝑ
vincimus hostes nostros. sed q̄a rex
in nobis mortalis est ex culpa in no=
bis sepe commissa ideo deus nobis
vice regem ordinauit ne in peccato
nostro a dyabolo capiamur. et hec ē
pura confessio quia sucumbentibus
nobis expeditione gratie si ad reme
dium curramus subleuamur et vin=
cimus. Figura.1. Judicum vbi le= Fig.
gimus q mortuo Josue et sepulto ĩ
summitate montis effraym filij isra=
el timuerunt valde eo q fuerit belli
eorum dux et instabat contra eos ca
nanens et eius excercitus: sed con=
sulentes filij israel dominum quis
esset excercitus ductor cõtra hostes
a deo responsuȝ habuerunt q iudas
dux esset excercitus. Tradidit inq̄t
dominus terram in manus eius ꝛ iu
das sumpto secum fratre suo symone
debellauerunt cananeum et obtinu
erunt ciuitates et regnum eius.
Spiritualiter Josue qui interpreta=
tur salus significat xp̄i grãm in qua
nostra tota salus cõsistit. Gratia dei
inquit apl's sum id qd sum: sed mori
tur interdum dux iste in summitate
montis effraym q̄ interpretatur fru
gifer: qr cum peruenitur ad summi=
tatem et superfluitatem prosperorũ
per affectum impossibile est christi
grãm amplius in nobis manere. per
dimus ducem: perdimus subsidium
et adiutoriũ bonum diuinũ: et valla
ti ab excercitu cananei .i. demonis
tentationibus sumus in periculo in
terit⁹ et captiuitatis infernalis. De
bemus igitur statim consulere deum
et audiemus ipsum dicentem. Ec=
clesiastici.4. Non confundaris con
fiteri peccata tua iudas sit dux vr̄.

interpretatur enim cōfessio hic em̄ probus et bonus dux assumit secum symonem fratrem eius qui interpretatur exauditio. Semper enī iste symon .i. exauditio imitatur puram cōfessionem. quia qui peccata sua legitime cōfitebitur indulgentiam peccatorum suorum plene consequetur Fugabit ergo cananeū .id ē dyabolum et pctā et regnū de quo ille eiectus est .i. celū obtinebit secure. Unde Augusti. in li. de penitentia Confessio inquit est salus animarū dissipatrix viciorum. restauratrix ꝟtutū oppugnatrix demonū. Quid plura obstruit os inferni. portas aperuit paradisi.

Aug

B

SI acuero vt fulgur gladiū meum. Deuter. 32. Nota hoc esse bonum et singulare remediū ad fugiendum irati principis furorem vt pote cum sumus in manu eius. s. magna humiliatio. Ideo aliqui consueuerunt gladium nudum puncta manu tenere et genua flectentes coram principe reos se mortis clamare et petere misericordiam. Tunc enim si princeps durior esset ferro tanta humilitate flecteretur. vnde dicit sapiens. Sermo mollis frangit iram. Spiritualiter nos aliquando in tantum turbau imꝰ diuinam clementiā per pctm̄ ꝙ recte efficimur filij perditionis et incurrimus sentenciā capitalem: nec possibile est nos fugere manus eius: qa vbiqꝫ nos caperet. ps. Quo ibo a spiritu tuo. ⁊c: Ideo nullum est remedium nisi multato pctō per confessionē clamemꝰ veniā

Aug Unde August. sup ps. 74. Nō est inquit quo fugias a deo irato nisi ad

Fig. deum placatum. Figura. 2. Reg. 24. Cum vidisset dauid angelum gladium manu tenentem et interficientem populum flexis genibꝰ clamauit. Domine ego sum qui peccaui: ego sum qui inique egi et statim angelus reposito gladio ferire cessauit. Sic igitur et nos clamemus denudando peccatum nostrum per puram confessionem. et deus deponet iram suam. et vide ꝙ nullū aliud est remediū euadendi. Nā si te occultabis patebis. Si te manifestabis latebis. ipse nouit tenebrarū absconditā. Cris. in quodam sermone. Pecca Cris.

torum inquit idulgentiam istanti cōfessione mercare. Quid horres fateri quod libenter ac propere commisisti. Cur confunderis dicere quod confusus non es perpetrare. Cur veritus es deo indicare qđ veritus nō es ipso presente committere. An putas eū cōmissa nescire nisi a nobis q̄ commisimus agnoscat? An ipsum ignorare si que fecimus putas nisi a nobis cōfitentibus discat Peius ē confiteri nole ꝙ̄ legem contemnere Niniute confitētur et viuūt. sodomite obdurantur et pereunt

FActa est iudea sāctificatio eiꝰ ps. 113. Dicit Uegetius de re militari. ꝙ nichil magis in itinere vel acie custodiendum est ꝙ̄ vt omnes milites incedēdi ordinē seruent. qđ melius fieri non potest nisi vt exercitus ambulare celeriter et equaliter discant. Periculum em̄ ab hostibus semper sustinet grauissimum diuisꝰ et iordinatus exercitus. Spiritualiter. dum confitemur peccata nostra pugnamus contra dyabolum: ⁊ tot armatos milites dirigimus aduersus eum quot peccata legittime confitemur. Sed summopere cauendum est ne talis exercitus iordinate icedat: nec diuise. s. ꝙ vnū peccatum manifestetur et aliud taceat et quod non diminuatur de eo quod factum est Sic em̄ deficiendo dyabolus nos vinceret. Ideo quemadmodum peccata a nobis commissa sunt lachrymabiliter confiteamur ⁊ stati dyabolum superabimus.

C

Figura primi Machabeo. 5. vbi legimus ꝙ iudas machabeꝰ venit cō Fig.

di

gregato exercitu obuiam Thimotheo duci filiorum Amon iuxta torrentem. quem videns Thimotheus timens principibus suis ait. Si iudas transiens torrentem inuadat nos: non poterimus aduersus eum Si vero timuerit ad nos trāsire ibimus ad ipsum et vincemus eū Tūc iudas ordinato notario qui omnia nomina sciebat fecit omnes proprio nomine et cognomie vocari et sigillatim trāsire torrentem. Quo facto perterritus Thimotheus fugatus est et exercitus eius et iudas cōbusta terra inimicorum ascendit i montem syon integrum ducens exercitū eius et sine vllo damno et ibi domino sacrificauit et obtulit holocaustū Spiritualiter Judas interpretatur confessio et denotat animam peitentem que primo contra dyabolum vsqʒ ad lachrymarum torrentem accedit: sed si vult obtinere victoriam oportet progredi Non enim sufficit pro peccatis fundere lachrimas. sʒ est necesse confiteri peccata. Hoc enim optime cognoscit Thimothe9 i. dyabolus. ideo congregato suarū tentationū exercitu ad resistendum dicit. Si non progrediatur vltra penitens. sʒ tantum lachrymetur. peccata vero sua non confiteatur et illa manifestare vereatur vincemus ipsum et captiuabimus nec valebit resistere. sed si audacter trāseat torrentem confitendo fideliter debellabit nos. vocandus est tunc ipse notari9. i. ipsa memoria que oīa peccata hʒ in scriptis q̄tuʒ ad nomē et q̄tum ad cognomen et quantuʒ ad locum: tempus: modum: et quo ad omnes circunstantias ad veram cōfessionem requisitas et sic oīa peccata confitendo conteritur dyabol9 dissipatur habitatio eius quam per culpam habet in animam. Et tunc ipsa anima hac obtenta victoria cū omnibus suis virtutib9 sine aliqua lesione ascendit in montem syon ad speculandum eternam beatitudinē Unde Orige. super leuitico exponens illud. ps. Dixi confitebor aduersum me. et c̄. sic ait. Uidens inquit qz pronūciare pctm̄ remissionē peccati meretur preuentus est dyabol9 in accusatione: vltra nos accusare non poterit. sed si nr̄i accusatores sumus proficit nobis ad salutem. Si vero expectemus vt a dyabolo accusemur: accusatio illa cedit nobis ad penam habebit eos socios i gehenna quos cōuincet criminum socios habuisse Ori.

Non auferetur sceptrum de iuda. Gene. 49. Narrat Frontinus qꝫ rome cū honorabilē victoriā aliquis princeps fecisset ponebatur in curru et laureatus ducebatur p ciuitatem et vocabant hoc triūphū et semper ille a vulgo existebat honoratus. Spiritualiter inter anime virtutes et bonas actiones quibus meretur anima a deo honorari ē ipsa confessio fidelis et vera Nam elemosina oratio et ieiunium lectio et peregrinatio: et cetera opera meritoria que ab anima fiunt nō possūt nec audent ad diuinam maiestatem pro indulgentia accedere confessione p̄termissa vbi igitur est vera cōfessio ibi est vera salus. ipsa vero deficiente omnes virtutes deficiunt ipsa precedente omnes bone virtutes sequuntur. Figura Exodi. 14. prout magister hystorie narrat cum filiī israel exeuntes de egypto venissent ad mare rubrum quod diuisum est in. 12. partes prout erant. 12 tribus non audebant mare intrare q̄tuncunqꝫ sentirent post se pharaonem venientem cum innumerabili exercitu quousqꝫ tribus iuda primo est illud ingressa: sed illa tribu precedente secute sunt omnes alie et per hoc liberatus est populus quia ibi submersus est pharao D. Fro. Fig.

⁊ omnes sui. ex hoc eñ tribus iuda
meruit regale sceptꝝ. et hoc est qđ
habetur i ps̄. In exitu israel de egy
pto domus iacob de pplo barbaro
Et sequitur. Facta est iudea sancti
ficatio eius Et hec dicuntur ꝓpter
illud qđ tunc fecit tribus iuda Spi
ritualiter p tribum iuda subaudi ꝟ
tutē confessionis quam in exitu de
pctō ⁊ accessu ad miam oportet om
nē ꝟtutem precedere. Igr̄ ipsa pre
cedente omnes alie ꝟtutes libere
subsequuntur. Et sic dyabolo sub
merso cum tentamentis eius trium
phat ꝟtus confessionis Ideo pre ce
Gre. teris ꝟtutibus est colenda. vñ Gre
gorius super illud Job. Si celaui i
sinu meo iiq̄tatem meaꝫ i moralibꝰ
dicit sic. Mirentur iquit i bono Job
q̄ voluit castitatis continentiam.
Mirentur itegritatem iusticie mirē
tur viscera pietatis. Ego i eo nō mi
nus admiror confessionem humili-
mam peccatorum q̄ꝫ tot sublimia ꝟ
tutum.

P Ersequimini et comprehēdi-
E te. ps̄. 70. Postq̄ꝫ latrones la
tere non possunt ⁊ sunt discoopti et
noti nequaq̄ꝫ amplꝰ ibi redeūt. ti-
mēt eñ suspēdi. Spiritualiter pctā
sūt velut latrōes. qꝛ accedentes ad
aiam oīa virtutū spolia inde surri-
piunt: sed si per cōfessionē manife-
stentur ide aufugiunt nec audēt ac
cedere. Figu. 4. Reg. 6. Postq̄ꝫ he
Fig. lyseus ostendit latrunculos syrie re
gi israel fugiētes inde non fuerunt
postmodum ausi amplius reuerti i
samariam cui primo tantum erāt in
festi. Spiritualiter syria iterpretat̄
humēta quasi lubrica. latruncula sy
rie pctā denotāt lubrica et imunda
infestant eñ samariam q̄ interpre-
tatur custodia p quam ipsa anima i
telligitur: sed heliseus. i. actus con
fessionis hoc manifestat Regi isra-
el id est confessori quo facto fugan-
tur et non habent amplius acceden

di facultatem. Unde Ambro. i lib.
de Joseph plurimū suffragatur ve- Am.
recunda confessio ad penā quā def
fēsiōe vitare nō possumus pudore
confessionis extinguimus

I Niquitatem odio habui. ps̄.
118. Interdum experientia do- F
cet aliqua esse abominabilia et dis-
plicabilia que iexperta placibilia iu
dicātur. Hoc pro tanto ꝓueit qꝛ ali
qñ res superficialiter accipiuntur
ab humano iudicio quia appetitus
corruptꝰ solā delectationem cōside
rat post posita rei amaritudine sed
quando experitur reijcit. vt patꝫ de
corruptis cibis Spiritualiter pecca
tor corruptum habet appetitum ra
tionis seu iudicium propter quādā
superficialem delectationem quam
percipit in peccato: non percipiens
sequentem gehenne amaritudinem
illam tamen melius sentit cōsūma
ta delectatione. Ideo illud saltem
debet eijcere per confessionē et euo
mere. Nā cū pctm̄ agitur placet sꝫ
actum displicet Et iō abominatur
conscientia. Ideo si homo illud cuꝫ
displicētia eijciat per confessionem
satisfecit. Fig. 2. Re. 13. Amō ama-
uit sororem suam Thamar. que in
tantū sibi placebat vt quasi morere Fig.
tur ob eius amorē: sed postq̄ꝫ cogno
uit ipsam intantum abominatus
est ipsam vt nullatenus posset eam
videre: et maius erat odium q̄ꝫ priꝰ
erat amor. Ideo vocato puero suo
fecit eam eijci et excludi a se. Spiri
tualiter per amon subaudi peccato
rem. per thamar subaudi culpā Nā
diligit peccator culpam ante com-
missioneꝫ propter delectationē quā
ibi habet vel putat esse: qꝛ illā tm̄
cōsiderat. sed illa cōsūmata abomi
natur sequētē penā Idcirco vocata
pura cōfessiōe dꝫ ipsā eijcere a tha
lamo aie sue ⁊ illā plꝰ odire q̄ꝫ amas
set prius. si vero sibi peccator in cul
pa non displiceat sed placeat: deo

simmie: displicet. et qr velut cecus se
non cognoscit turpē vbi posset p con
fessionem emēdare. veniet tps quo
se cognosset p confessionē turpissia3
vbi locum nequaq̄ habebit confessi
Aug onis purgatio. vñ Augu. i quodam
sermone. O inq̄t homo vtinam te co
gnosceres: quia si te cognosceres ti
bi displiceres et mihi placeres: nūc
autē quia te non cognoscis tibi pla
ces et michi displices: veniet autē
tempus quando nec michi nec tibi
placebis.

G DEus autem non irridetur. ad
Galath. 6. Simia vult omnia
simulare i derisione: ⁊ tamen ipsa de
ridetur et capitur i suis derisionib⁹
Dum eñ videt hoiem calciari vult
ipsum simulare: et ligatis sibi pedi-
bus calceis capitur. Spiritualiter.
multi putāt suis confessionib⁹ deri-
dere deū minuēdo ac mediādo pec
cata sua commissa. sed ipsi capiunt
in ipsis. Nō eñ deus talē confessio
nem acceptat sed iudicat peccatorē
ac si non esset confessus. addens in
super penā propter irrisionē. Fig. 2
Fig. Re. 10. Dauid misit nuncios ad cō-
solandum Amon super mortem pa-
tris: sed suasione seruorum eius ac-
cepit Amon seruos Dauid: et rasa
eis medietate barbe ⁊ icisis vestib⁹
vsq3 ad nates remisit eos ad dauid
sic illusos: quod audiens dauid eos
noluit itueri donec barbe eorum cre
uissent: et tunc vestitos vestimentis
completis vidit eos et remisit Joab
cum exercitu suo et exterminauit
Amon de terra sua ob hanc derisio
nem. Spiritualiter Amon interpre
tatur oneratus et bene denotat pec
catorem: sc3 oneratum super quem
multitudo culparum sicut onus gra
ue premunt. Orbatur eñ patre sc3.
libero arbitrio quo prius vtebatur
Sed mittit Dauid seruos suos ad
consolandū ipsum: qr xps inspirat
illi noticiam peccatorum ponde-
ris. vt illa confitendo conualescat ⁊
liberetur. Sed adest praua familia
suadens: vt derideat seruos Dauid
hec nefanda familia sunt pudor con
fessionis et timor satisfationis amor
delectationis. et vide quid suadeāt
ipsi amon. i. peccatori facere. Dicit
pudor confessionis peccata tua sunt
nimis lubrica narrare ipa nimis tur
pe. icide sibi vestes vsq3 ad nates vt
media appareant et media sint coo
perta. Rade sibi medietatem barbe
vt non reputet te confessor tuus tā
sordidum. Dicit autem timor satisfa
tionis caue ne te dicas diuitē ex vsu
ra q̄a oporteret te satisfacere et re-
maneres pauper. Tace: sile: noli hec
loq̄ coram sacerdote: ostendas te po
tius bonum ⁊ fidelē. Dicit amor de
lectationis. Non confitearis pecca
torem talem te fuisse: alioq̄n tua te
priuabis delectatione. Et sic suadet
hec familia nequam vt peccator pec
cata diminuat. et tunc miser credēs
deridere deum ipse deridetur quia
deus in nullo acceptat confessionē
talem. non recipit media peccata s3
itegra ituetur non vult illa videre di
midiata sed pro integris et comple-
tis punit. Jdeo caueat homo ne la-
boret ad excusandas excusationes
in peccatis. sed dicat peccata sua cū
suis debitis circunstantijs si vult cō
sequi miam. verum est q̄ debet i hoc
multum laborare confessor vt a con-
fitente expiat illa que possunt verā
confessionem impedire. vnde Augu Aug
stinus i libro de pnia. Discretio con
fessoris valde necessaria est. Consi-
deret quantitatem criminis in loco in
tempore i perseuerantia i varietate
persone. Cuius fuerit etatis: cuius
sapientie et ordis. et quali hoc fece-
rit tentatione et ipsius viciū multi-
plici executione. hec Augustinus.

h NOn absorbeat me profundum neqꝫ vrgeat super me puteus os suū. ps. 68. Cadens in aqua nō est in periculo quousqꝫ os eius non cooperitur aqua. et ratio est: quia potest spirare et respirare et sic suffocari non potest. Si autem cooperiatur intantum ꝙ spiratio ⁊ respiratio deficiat statim intrinsecus calor cor ipsum vrit: quia pulmo non potest aerem calidum spirando emittere ⁊ respirando recipere et ipsum cor refocillare. Spiritualiter. cadens in peccato nō est in periculo combustionis gehenne quousqꝫ os habet expeditum ad cōfessionem: quia tūc potest spirare per os caliditatem peccati ⁊ respirare gratiam indulgentie ⁊ sic cor ⁊ anima refrigerantur ⁊ sanant̄

Am. vnde Ambro. sup beati immaculati Cessat vindicta diuina si confessio precurrat humana. Sed si tantū superabundet culpa vt ad confitendū os operiatur: suffocat̄ anima a peccati nequitia ⁊ igni tradit̄ infernali

Fig. Figura. Exo. 14. Egyptij intrantes aquas maris cooperti sunt aqua et omnes suffocati sunt. Spiritualiter. per egyptios subaudi peccatores tenebris peccatoꝝ inuolutos. hi ergo immergunt se in voragine culpe. os clausum ad confessionem habent: iō moriunt̄ in peccatis suis. Si enī os non clauderent indulgentiam inuenirent. Aug. in quodā sermone. In-

Aug fernus est puteus profunde iniquitatis qui non claudet super te os suum nisi tu clauseris tuum.

I DEbellabat iudas filios Esau. i. Mac. 5. videns princeps hostem sibi esse molestum quem cōsueuerat captiuum tenere valde moleste sustinet. Ideo quicqd valet facere vt illum capiat totis virib⁹ facere conatur. Spiritualiter. peccator veniens per cōfessionem ad misericordiam dei euasit dyaboli potestatem: et magnam ei afflictionem facit. Et ideo diabolus hoc moleste ferens oī conatu studet illū recuperare. ⁊ cum per vnum peccati genus non potest preualere ad aliud. statim habet recursum. vñ Gregorius in libro moralium. Antiquus hostis ex ꝓprio certamine dum se succūbere cōsiderat ad alia tentationum bella restaurat Gre.

Intuet̄ humanos vniuscuiusqꝫ mores cui vicio sunt ꝓpiqui. Et ista ponit ante faciem ad que citi⁹ nouit inclinare mentē. Fig. ꝑmi Macha. 7. ca. Cum Judas machabeus expugnaret gentes demetrij et deuastaret terrā illius: demetrius furore repletus misit Nichanorē cū exercitu suo cum hoc mandato vt scilꝫ sibi ligatum Judā presentaret. venit Nichanor in hierusalem contra Judaꝫ et iurauit ꝙ nisi Judas traderetur ei ꝙ ipse fundit⁹ templū destrueret. erat iudas in samaria ad quem Nichanor accedēs aggressus est iudaꝫ ibidem cum tubis et clangorib⁹: iudas vero ore ⁊ corde ⁊ manib⁹ orās cum paucis aggressus est Nichanorem ⁊ exercitum illius ⁊ obtinuit victoriam ⁊ fugato exercitu cepit Nichanorem et occidit illū et linguam eius diuisit: caput vero ipsius icisit et portauit omnia in hierusalem i signum victorie. Spiritualiter. per iudam subaudi fidelē cōtritū et cōfessum a suis peccatis. hic enī gentes demetrij. i. dyaboli tentationes inuadit et dissipat qđ ipe dyabol⁹ valde moleste sustinet. Demetrius iterpretatur nimiū persequēs per quē dyabolus significatur: qꝛ nescit a iugi ꝑsecutione fideliū quiescere in hoc seculo ꝗtūcūqꝫ in hoc corpore posit⁹ ꝑfeceris: erras si credis vicia mortua nō obtecta: velis enī nolis inter confines tuos habitat Jebuseus superari qđē potest: extermiari nō potest. Et idcirco dirigit nichanorē cū exercitu. i. corpus: vt cum exercitu carnaliū cogitationum ⁊ affectionū Fig.

superet spiritū et succūbat. Et vide quia solum Judā demetrius querit quia dyabolus solam confessionē interimit.i.interimere cupit. Destruā inquit templum nisi iudam habeam Sed vide vbi habitat Judas: qꝛ in samaria que interpretatur custodia Dum ergo confessus es sta in custodia. attende illius sapientis dictū. omni custodia serua coꝛ tuū: posset te ledere Nichanoꝛ in hierico.id est in mundi huius vanitate: sed non in custodie claritate vbi sobri⁹ vigilas ꝓpter timores nocturnos. Jnuadit igitur Nichanoꝛ iudā diuersis carnis affectōib⁹: sed triplici armatura cōterit eū Judas: qꝛ pura cōtritione vera cōfessione/et cōgrua satisfactione. ꝛ hoc est coꝛde/oꝛe/ope pugnare Fugatꝰ tētationū exercitus: et ipm coꝛpus capitꝰ a spiritu. Lingua eius diuiditꝰ. quia partim ei⁹ oꝛatiōi datꝰ partim vero ad dei laudē relinquitꝰ incidit caput eius ab eo: quia repellitur prauum desiderium eius ab eo Manus cum brachijs truncantꝰ: qꝛ remouentꝰ a coꝛpoꝛe male operandi facultates. Et hec omnia poꝛtantur repꝛesentanda in hierusalem coꝛā deo et sanctis angelis vt nobis detꝰ coꝛona iusticie quā de⁹ legitime certātibus repromisit. Patet igitꝰ q̄ꝫtū bonum in certamine nostro faciat nobis vera confessio/contritione/ et satisfatione et penitentia sequēte. De

Aug hac autē loquitꝰ Augu. in lib. de penitētia. Languoꝛes inquit sanat: leprosos curat: moꝛtuos suscitat: sanitatem auget: gratiam cōseruat: claudis gressum: surdis auditū: cecis restituit visū: vicia fugat: virtutes oꝛnat: mētē munit ꝛ roboꝛat. hec Au.

K Terra dedit fructum suum. ps. 84. Tempoꝛe hyemali quando terra cooperta est glacie vel aq̄s superficie nō potest germinare. ꝛ ratio est: quia radi⁹ solis nō potest terram attingere ad calefaciendā aq̄s vel glacie pꝛohibentibus. Spiritualiter. cum ager anime nostre coopertus est gleba culpe. non potest facere seu pꝛoducere fructus deo placitos: quia nō potest radius gratie ad illam accedere ꝓpter culpe occupationē. Nā grā et culpa simul in eodem recipi nō possunt. Esa. 59. Jniquitates vestre diuiserunt inter vos et deum vestrū: ꝛ peccata vestra absconderunt faciē suā a vobis. Sed si volumus q̄ ager aie nostre germina bone operatiōis ꝓducat necesse est vt per confessionē pꝛius culpā amoueamus. Figura. Gen. i. vbi legim⁹

Fig. q̄ cum terra operta esset aq̄s nichil germinauit: sed semper erat ianis ꝛ vacua. Sed congregatis aquis in vnum locum et arida apparēte moꝛ lucis radijs eam attingentibus: subsecuta est germinatio herbe virētis et ꝓductio diuersoꝛum generum fructuum. Spūaliter. per aquas subaudi culpas homines submergentes. Apoca. 17. Aque mlᵗe populi multi decurrentes ad moꝛtem. Quādiu ergo hmōi aque super faciē coꝛdis nostri per affectum cooperiunt nos nullatenus valēt bone cogitationes germē pꝛoducere: ꝛ sic ꝑ cōsequēs dare fructū. Sed cōgregatis hmōi aquis. i. peccatis et culpis in vnū coram confessoꝛe per veram et integrā confessionem apparet arida. i. terra apta et parata ad germia: qꝛ diuine gratie radius statim descendet ꝓhibente remoto. et tunc aia ꝓducit ieiunia/oꝛationes/elemosinas. et cetera opa meritoꝛia circa q̄ sterilis existebat. Extirpāda sunt ergo vicia et postmodum possunt virtutes inseri. vnde Amb. li. i. de Chaym. Egressus inquit malicie virtutis operatur

Am. ingressum. eodēq̄ studio quo crimē expellitur innocentia copulatur.

L Mundi estote. Esa. pꝛimo. Jndecens est et vituperosum vbi omnia munda sunt soꝛdibus appare

re. Ille nāq₃ talis vt fedator mundicie est cum rubore ab aliorum cōsortio excludend⁹. Spiritualiter. in curia celestis gratie omnes mūdi sunt nullus em̄ sordidus ibi manere audet: fedat enim loca purissima et mansiones amenas quas sancti in pulchritudine habitant. Nume. 24. q̄ pulchra tabernacula iacob. Inde est q̄ statim excluditur cu₃ rubore a domino. Esa. 65. huiusmodi sordidissimi et immūdissimi recedite iquit dominus a me. Non appropinquetis michi: quia immūdi estis. Igitur debemus prius nos mundare ab omni sorde si cupimus in agrum gratie introire.
Fig. Figura. Leui. 5. et Nūe. 19. vbe precepit dn̄s purificationem immundorum fieri in hunc modū. Nā vt habetur ibi qui tangebat rem immundam aut mortiferum quid vt iumentum aut feram occisum vel hominem immundus erat. Ideo indigebat purificatione: et fiebant ista: quia offerebatur sacerdoti agnus sine macula duo pulli turturum: vel columbaru₃ simila purissima de qua fiebant panes quos solus sacerdos pro illa die tantum solus edebat reseruari in crastinū non poterant pre putredine. Spiritualiter. tria sunt i hoc mundo in quibus in anima maculatur et sordescit homo scil₃ concupiscētia carnis: concupiscētia oculorum: et superbia vite. Prima est res
Inn. immunda et turpis. vnde Innocen. de cōditionis humane vilitate. O inquit extreme libidinis turpitudo nō solum maculat animam: sed fedat p̄sonam. omne nanq₃ peccatum quod fecit homo extra corpus suū est. qui autem fornicatur in corpus suū peccat. semper comitantur illud fetor et immundicia. Concupiscentia vero oculoru₃ est res mortifera: quia auaricia suum possessorem occidit. Au-
Aug gustinus in quodam sermone. Auarus inquit anteq̄ quicq₃ furetur seipsum occidit: et anteq̄ quicq₃ capiat capitur. Superbia autem vite dicitur fera pessima. occisum enim tali fera si quis tetigerit immundus est. qui per concessum tetigerit diabolū quia hac fera occisus est immundus erit. et q̄admodum ille occisus est: ita occidet̄ qui voluerit sup̄be sapere. vt iste. ps. vos aūt sicut vnus de principibus. i. demonibus cadetis. ⁊ nota ibi de principibus demones dici. et intellige casum istum p̄phetā imminari superbis: qui igit̄ sic imū dum se nouerit studeat se per vera₃ confessionem mūdare et nota q̄ nō sordidatur anima nisi per tactum. i. per cōsensum rerum imūdarū. vnde Augu. in quodam libello. Tentatio inq̄t q̄tūcūq₃ imūda cor nō polluit Aug si ratio nō consentit: in purificatiōe autē hui⁹ imūdicie. primo debet offerri agnus sine macula. Iste agnus christus fuit q̄ solus sine macula inuētus est. Ipse. n. oblat⁹ est ad purgandā maculā pctōꝝ nroꝝ. Istud vero sacrificiū p̄ verā fidem d₃ precedere in memoria nr̄a. Alioqn frustra fierēt oīa humana remedia. Ois. n. nostra purgatio a christo est. qui lauit nos a pctis nr̄is et liberauit nos nō solū ab originali: veꝝ etiā oēs liberat ab actualib⁹ volētes pure credere. vn̄ Leo pa. in s̄mōe de ieiunio septimi mēsis. Effusio sanguinis iusti Leo. p̄ iniustis tā potēs fuit ad p̄miū tā diues ad p̄ciū vt si vniuersitas captiuoꝝ i redēptorē suū crederet nullū tyrānica vincula retinerēt. Itē d₃ offerri par turtuꝝ. i. par oculoꝝ gemētiū. s. cordis et corporis: q₂ tūc est nostrū sacrificiū deo acceptū. Gre. sup Eze. omel. 8. olocaustū inq̄t siccum Gre est bonū opus qd̄ lachryme nō ifundūt. olocaustū pingue est qn̄ hoc qd̄ bene agit̄ corde humili et p̄ lachrymas irrigatur: sed requirit̄ vltimo simila purissima. hoc est confessio rectissima. et purissima; de qua fiunt

panes ad vſum ſacerdotis tantū: qꝛ
ipſe ſolus ſacerdos actus ꝯfeſſionis
meditari debet. ꝛ hoc ꝑ illa die tm̄. i.
pro hora ꝛ tp̄e quo peccatoꝛ cōfitet̃
peccata ſua: tūc ꝯfeſſoꝛ meditet̃ illa
vt cognoſcat quādo: aut quale impē
dat peccatori vtile remediū: ſꝫ vltra
tēpus illud penit⁹ non reſeruet qm̄
ſi hmōi panes i craſtinū vellet vi de
re ſentiret eos i archa anime ſue pec
candi putredinē generaſſe. nam ꝛ ſi
būpſi nequaq̄ꝫ debet ſacerdos cōfi
tentis reuelare peccata. Nā hoc eſt
diuinit⁹ oꝛdinatū vt ꝙ peccatoꝛ ip̄e
ſua pctā manifeſtando delet ampli⁹
nūq̄ꝫ valeāt alicubi repiri. Job. 14.
ſignaſti quaſi in ſacculo delicta mea
ſed curaſti iniq̃tatē meā. Audacter
igit̃ accedat imundus ad lauachꝛū
indulgētie poꝛtans hāc purā ſimilā
quia nichil ſecretius pctō cōfeſſo: et
nichil aperti⁹ atq̄ꝫ manifeſti⁹ abſcō
Aus ſo peccato. vñ Aug. O hō inq̃t quid
times ꝯfiteri: illud qđ per ꝯfeſſionē
ſcio minus ſcio q̄ꝫ id qđ neſcio. ꝯfite
re homo peccatoꝛ homini pctōꝛ: eli
ge qđ vis: ſi nō cōfeſſus lates tu cō
feſſus damnaberis. Ad hoc de⁹ exi
git cōfeſſionem vt liberet hoiem hu
milē. ad hoc dānat vt puniat ſupbū.

M Intrauerunt aque vſq̄ꝫ ad ani
mam meam. p̄s. 68. Uidemus
em̄ ꝙ gutte minime aque continua
te replēt magna vaſa: imo interduꝫ
replent flumina ꝛ faciūt ruinā. Spi
ritualit̃. parua peccata neglecta re=
plēt aiaꝫ ex ſua cōſuetudie niſi eijci
antur peccata grauia adducūt ꝛ ma
ioꝛa quoꝝ ruina anima ſubmergit̃.
Figura. Naum. 2. vbi ꝓpheta aſpe
Frig. xit ꝛ ecce poꝛte fluuioꝝ aperte ſunt
et templū ad ſolem dirruptum eſt et
miles captiuus ductus eſt. Spūali=
ter. poꝛte fluuioꝝ ſunt ſenſus coꝛpo
riſ qui licet iterdum guttatim recipi
ant culpas: tñ ſepe inducūt cōſuetu
dinem peccandi. Et q̄ꝫtūcūq̄ꝫ venia
lia ſint nimis neglecta itantum poſ=
ſunt creſcere ꝛ tales poſſunt cōditio
nes concurrere ꝙ fiunt multū gra=
uia. ita ꝙ cauſabūt ruinā intentus.
vñ. Augu. de decem coꝛdis. Nolite Aug
inquit cōtemnere venialia: quia mi
nima ſunt: ſed timete: qꝛ plura ſunt.
plerūq̄ꝫ enim beſtie minute nocent.
nunquid nō minutiſſima ſunt grana
arene: ſed ſi arena ampli⁹ mittatur
in nauim mergit illam vt pereat. Quā
minute ſunt gutte pluuie non ne flu
mina replent et domos deijciunt. ti=
menda eſt ergo ruina multitudinis
ꝛ ſi nō magnitudinis. hec Aug. ſub
audi ergo per templuꝫ animā quam
intrantes hmōi culpe diruūt ꝓpter
ipſoꝛum multitudinē et captiuuꝫ du
cunt militem. i. liberū arbitriū ꝛ dāt
illum in manus dyaboli. Igitur cum
hec peccata ad animā ſubmergēdā
multiplicari cognoſcimus nō pigeat
ea per confeſſioneꝫ excludere. vnde
Aug. in quadā omel̃. Quoniā minu Aug
ta plura pctā ſi negligant̃ occidunt
minute aque gutte ſunt que flumia
implent: hoc facit ſentina neglecta
paulatim qđ facit fluctus fluēs per
ſentinam intrāt: ſed diu intrādo et
non exeundo mergit nauim. Augu.

¶ De conſcientia.

ADño datur vxoꝛ prudens. pro
uerbioꝝ. 19. Dicitur ꝙ mulier B
optimū habet ꝯſilium ſi ſubito illud
pꝛoferat. Ideo vir cum eminēt peri=
cula exeq̃ debet cōſiliū vxoris ſubi=
tū ꝛ p̄cipue cū ſcit ſe diligi ab vxo
re. Spūaliter. ſepe inuoluimur non
paruis periculis ꝓpter inſidias ho=
ſtis nr̄i frequētes: ſed habem⁹ vxo=
rē nr̄am fideliſſimā q̄ nos ꝛ noſtraꝫ
ſalutē diligit. ꝛ eſt optimi ꝯſilij: ſcilꝫ
cōſciētia. hꝫ. n. ſalubre ꝯſiliū in pꝛō=
ptu. Ideo cū ſentimus aduerſus noſ
aliquas dyabolicas tentationes ac=
cedere quas dyabolus ad perdendū
nos ſeductoꝝ tētatiōib⁹ armat. Ad
hāc ſapiētiſſimā vxoꝛē recurrēdum
eſt: ꝛ qđ ſua ꝯſulit prudētia debem⁹

executioni mandare.statim.n.nobis indicabit qd erga occurrētia agere debeam⁹. Fig.i.re.19.vbi legim⁹ q obsessus Dauid nocte in domo sua propria familia Saul q ductus spū inuidie ob victoriā factā de philiste is q̄rebat eū occidere.euadere peri culum mortis nesciuisset nisi fuisset vsus michol vxoris eius cōsilio. Ait autē dauid. Nisi hac nocte salueris moriens cras. ⁊ postmodū per fene stram depositus est ab illa: et man⁹ insidiantiū mediāte illa euasit. Ma ne aūt facto intrantes fm Saul do mū vt caperēt Dauid inuenerūt in lecto ei⁹ simulacrū quoddā ad simi litudinē corporis Dauid qđ fecerat vxor ei⁹. ⁊ sic recesserūt delusi. Spū aliter. per hāc vxorē subaudi ↄsciam per dauid superātē philisteos: subau di penitentē superantez pctm̄. Igit̄ Saul qui dyabolū significat spū in uidie vallatus de tali victoria crucia tur. Et recolligēs fortiorē familiā.s. varias ⁊ graues tentationes nitit̄ capere penitētis aiam vt ipam occi dat. hāc em̄ familiā mox cognoscit conscīētia: ideo de viri sui salute sol licite clamat. Nisi iquit te salues in hac vita que nocti cōparat̄: cras.i. in futura vita ↄdēnaberis morte e ter na: fuge inq̄ has tētationes p fene strā descēdēdo.i. p memoriā penas īferni meditādo ⁊ nō peccabis ieter num. Fugit igit̄ spūs in hoc modo ⁊ deludūt̄ fm Saul: nō repiētes nisi simulacrū: q2 sola cogitatio tētatiōis remanet in aīa sine ↄsensu. Sic ergo patet bonū ↄsiliū ipsius conscientie cui semꝑ in talib⁹ credēdū est. vnde Sen. in ꝑuer. O te miserū si ↄtēpse ris ↄunc testem scilicet conscientiā.

Magna est vt mare cōtritio tua Treñ. 2. cum quis audit nar rari cōflictum amicoꝝ ⁊ damnū: du plicatū sustinet dolorē. vñ. i. Re. 4. Tantū doluit hely cum audiret ar cham dei captā et filios interfectos q cadens de sella mortuus est. Spi ritualiter. sic de⁹ iuste ordinauit ho minis penā erga peccatū q ois inor dinat⁹ anim⁹ sit sibi ipsi pena. ideo nō solū homo ꝑpter pctm̄ punit̄ pe na priuationis gratie ⁊ obligationis culpe: s3 etiā quadā alia noua pena affligit̄ scil3 cōscientie remorsu sibi iugiter annūciādo noua. Fig. Job. primo. vbi cū narrata sibi esset expol liatio rex: diruptio dom⁹ filioꝝ filia rūq3 mors: audiuit vlterius a puero qui narrabat: necnō inq̄t pueros oc ciderūt et euasi ego solus vt nūciarē tibi. Spūaliter. per Job q inter oēs orientales ditior erat subaudi fidelez christi dum est in statu gr̄e habet et spūsancti dona: et tres virtutes the ologicas.s.fidē, spem, ⁊ charitatem possidet suoꝝ sensuū honestatem: et mētis, oris, ⁊ operis puritatē: sed ꝑ peccatū omnibus his expoliat⁹ atq3 orbatus remanet nudus. oibus igit̄ virtutib⁹ et bonis morientib⁹ euadit solus ↄscientie remorsus.s. vt nūciet adeptum damnū illi. Sic igit̄ hic re manet ad hois cruciatū vbi et semꝑ hos nūciet dolores. vñ Beda i quo dam s̄mone. Oia inq̄t poterit fugere homo p̄ter cor suū: quocūq3 em̄ ierit et cōsciētia ipsum sequēdo nō dere linquit. Nā et si aliis celat malū qđ fecit: sibi tñ celare non pōt q2 plane nouit malu3 qđ gessit. Duplex ergo pena fit misero et quando hic reatu sue conscientie affligitur. et quādo in futuro eterna pena punitur.

Improperiū expectauit cor me um ⁊ miseriam. ps. 68. Nō est modica afflictio ad tantam descen dere miseriam vt a seruo vel a serua propria audiat ignominiā. hoc plo rabat Job pro extremo dolore dicēs Seruus meus deridet me. Spiritu aliter. anima peccatrix descēdit per peccatum ad hanc calamitatem et miseriam qua omnibus bonis desti tuta improperia et verecundiam

Fig. serua sua: scilicet conscientia audit.
Fig. Thob. 3. vbi legimus q̄ puella
sua Raguelis improperauit Sarre fi
lie sue di. Nō amplius videam⁹ de
te filios interfectrix virorum tuorū
et statim puella hoc audito imprope
rio solarium superius ascēdit dom⁹
et fusis ad deuz lachrymis impetra
uit a dn̄o huius improperij curatio
nem. Nam operāte angelo Raphae
le ab eo misso: dyabolus ab ea expul
sus est qui sez viros occiderat: ꝛ da
ta est Thobie in sponsam a quo re
cepta est honorabiliter et fecūdata.
Spiritualiter. per sarrā subaudi ani
mam cui peccanti conscientia serua
sua multum irascit atq; improperā
do illi dicit. ꝑpter peccatum tuuz ꝛ
culpam tuam quā tu egisti cum dya
bolo mortui sunt in te septem viri. i.
dona septez spiritussancti. Non am
pli⁹ egredietur a te fruct⁹ bone ope
rationis pessima interfectrix virorū
tuorum. Non remanet nisi vt descē
das in gehennam cum tuo adultera
tore dyabolo. Hoc audiēs anima cō
funditur et ascendens cum lachry
mis ad altitudinez diuine misericor
die impetrat cū lachrymis indulgē
tiam ꝛ inspiratio celitus missa tanq̄
salubris medicina illaz copulat chri
sto a quo honoratur ꝛ fecūdatur me
ritis ꝛ gratijs. Ergo nō est despiciē
Exc. da cōscientia quinimo faciendū est
semper qđ suadet. Vn̄ Grego. omel.
46. super Ezechi. In omne qđ dici
mus semper tacite debemus occur
rere ad mentez et interiorem testem
et iudicem requirere. Quid enī pro
dest si homines laudant et conscien
tia accusat: aut quid poterit obesse
si homines derogent: et conscientia
sola defendat.

D Conuersus sum in erumna mea
dum ꝯfigitur spina. ps. 31. Re
trahit se quodlibet animal a gressi
bus primis vt se pūgi vel percuti sē
tit: et ad aliam viā ꝺuertit. Spiritu
aliter. quilibet homo per viam pecca
ti gradiēs punctionē consciētie sen
tit. ideo velut brutis prudentior vel
non insipientior deberet via peccati
dimissa suam salutem querere. Naz
deus fm̄ suam misericordiam voluit
quoddam anime remediū ex sue cō
scientie spina relinquere: vt illa pun
ctione instigata aia ad deum per pe
nitētiam rediret. Ex spina enī cōsci
entie duo nascunt in anima qm̄ cuz
pena quam ex peccato homo adept⁹
est ꝯsideratur nascitur timor. Et cū
ipa anima solitā christi misericordiā
meditat nascit spes. Ex his duob⁹
sepe salus anime ꝓcuratur. Figura Fig:
Josue. 2. vbi legimus q̄ Josue misit
de Sichē duos exploratores in hie
rico ad domū raab meretricis quos
cum illa vidisset recordata est mira
bilium q̄ fecerat de⁹ in mari de mor
te pharaonis: ꝛ liberatiōe populi sui
israel. et rogauit illos exploratores
vt a dn̄o suo Josue ipetrarēt salutez
eius et totius domus eius. ne cū ipē
veniret et terrā hierico vi obtineret
ipsa et familia sua periret cū alijs si
mul. Exploratores ꝯstanter illi ꝓmi
serūt salutem totiq; domui sue. dede
rūtq; sibi in signum funiculū crocei
quē appēderet ad domus sue fene
stram quādo Josue veniret et per il
lud fieret illi salus totiq; domui sue
et hoc facto recesserūt exploratores
debilitate, ciuitatis pri⁹ scita et inue
stigata. Igitur cuz Josue accessit ad
ciuitatē illā obtinuit et saluauit mu
lierem et totaz domū ei⁹ ceteris mo
rientibus. Spūaliter. Josue qui inter
pretatur salus denotat christū i quo
omnis salus ꝯsistit. Sichez interpre
tatur spina: et recte denotat ꝯsciētie
stimulū de qua ipse christus edicit
duos exploratores: scz timorē gehē
ne: et spem misericordie: mittit ipos
ad domū meretricis. i. ad domū aie
peccatric̄ q̄ ad illoꝝ igressū pterrit
timore ifernalis pene. Sz p̄mū cogi.

tat quid fecit xps in effusione cruo-ris qn̄ occidit pharaonē id est diabolum et liberauit populū suū.i.sctos patres qui erāt in egypto.i.in caligine tenebrarū. presumēs ergo aīa de spe venie ⁊ hos duos actus sanctos.scʒ timorē et spem reuertit ad xpm p impetratione idulgētie. sed vide qꝫ dimittunt illi in aīa securitatis funiculum croceū.scʒ memoriam passionis xpi quē in fenestra cordis appendat vt tuta fiat. Pādit mulier ciuitatis deuita qn̄ sua peccata fideliter manifestat. veniente ergo xpo ad dissipandū gētes hierico.i.vicia et pctā saluatur tm̄ aīa cū sua virtutū pgenie et sic habitator efficitur terre promissionis cū filijs israel qꝫ efficitur habitatrix celestis patrie ⁊ cōsors angelorum et sanctoꝝ. Ecce ergo q̄ntuʒ est vtilis et laudabilis anime conscientia aqua aīe tāta causātur bona. Ideo hugo de sctō vict.
hug eā in tātū laudat.li.i.de aīa.di. Cōscientia bona titulus est religionis: templū Salomonis: ager bn̄dictionis.hortus delitiarum gaudiū angelorum: aureū reclinatoriū: archa federis: thesaurus regis. aula dei: habitaculū spūssancti: liber signat⁹ et in die iudicij aperiendus.

E Lamie nudauerūt mammas nutrierunt pullos suos filia populi mei crudelis quasi strutio in deserto Tre.4. Fertur lamiā esse ferā adeo crudelissimam q̄ proprios pullos natos statim deuorat et occidit. Aliqn̄ tn̄ natura illā vrgēte quosdā nutrit. Spiritualit. volūtas puersa cōparatur lamie: imo crudelior cēsetur. Nā lamia suū tm̄ pullū occidit: sed volūtas praua occiso pprio filio demolitur occidere alienū. Ideo lector diligēter attēde q̄ in sola volūtate pctm̄ gignitur. Sed no. duo eē in pctō.scʒ cōplacētiā et hoc ptinet ad voluntatem et displicentiā ⁊ hoc pertinet ad conscientiam. pma conditio cito euanescit: secūda vero semper manet. vnde dicitur modicuʒ est qđ delectat et eternū qđ cruciat voluntas ergo cōsummata et annichilata delectatiōe nititur extinguere cōscientie stimulum: sed non valet. Figura.3.Regum.3. vbi legim⁹ q̄ due mulieres venerunt ad regem Salomonem postulantes iusticiam sibi fieri. Quarum vna oppresso proprio filio dormiens furata est filium socie sue secum dormiētis iuxta quam collocauit proprium filium mortuū. Et sic erat inter eas contentio. Qđ salomon veritatem rei scire cupiēs accepto gladio diuidi iussit infantē nudum. hec propria mater audiens dolore preuenta clamauit. Date illi obsecro infantem viuum. Alia autem dicebat nec michi nec tibi sed diuidatur. et hec non erat mater. cognouit eam tunc salomon ⁊ reddidit matri sue puerum viuuʒ. Spiritualiter Mater illa que proprium filiuʒ dormiēdo oppressit significat volūtatē que in somnis peccati ⁊ culpe dormiens delectationē cōsumit. cito labitur: cito transit fugax peccati delectatio voluntatis sed remanet alterius matris filius: scʒ remorsus consciētie. semper ille viuit. semp ille sanus est. Sed de hoc volūtas multuʒ cruciatur et dolet: videt se orbatam voluptate ⁊ placere. ⁊ videt socie cōscientie remorsum remanere ⁊ viuere. Ideo dolet et affligitur valde Idcirco illum vellet occidere. Non em̄ vult hunc audire stimulum: non cupit hoc martello concuti. Et vide q̄a rogat illum diuidi dicens. Nec michi nec tibi: sed diuidatur. Quelibet habeat suam portionem. Quid ergo est hoc? Nota igitur q̄ voluntas peruersa vellet vt stimulus qui ex peccato relictus est in conscientia diuideretur in hunc modum .s. medietatem haberet cogitando.s. preteritam delectationē quā in pec-

Fig.

cato habuit. et hec portio quam que rit praua voluntas vellet etiã q con scietia ipsa ita. s. restringeret clamo rẽ suum vt ab eo contristari nõ pos set. sed ipsa cõscientia nõ consentit. Nequaq vult filiũ suũ diuidi: s; di cit date illi infantẽ viuũ: quasi dicat si voluntas vult delectari ex eo q re linquitur ex peccato sentiat etiã do loris aculeũ q acquisitus est in pec cato et hoc iudicat verus salomon. i. xps vt nunq hõ pctm cõmittat nec ipsum per delectationẽ cõmemoret quin semp trahat stimulũ conscien tie secum. tanta est igitur huius filij importunitas q die noctuq suũ a ctorẽ molestat. Unde Augu. sup Jo.
Aug Seru⁹ inquit hois aliquãdo sui do mini duris imperijs fatigat⁹ fugiẽ do requiescit. seru⁹ aũt peccati quo fugiat nõ est. nõ fugit semetipm ma la cõscientia. nõ est quo eat: sequit se imo nõ recedit a se: peccatũ quod facit intus est. fecit pctm vt aliquam caperet voluptatem. voluptas trãsit peccatu; manet. preterijt quod dele ctat. remãsit quod pungat. hec au gustinus.

Genuerunt filios et filias. Gene sis. 5. Magna est homini diuiti
F consolatio et alacritas habenti mul tos filios et bonos: loquitur de ma sculis qui augent parentelam secus est de feminis que depauperant do mum. Jdcirco pauper plures habẽs filias semper tristis esse cõsueuit: vt pote cum magnũ sit periculum illas cum paupertate nutrire. Spiritualit ter. grande debet esse homini deuo to gaudiũ cũ mltos pducit act⁹ me ritorios q ex his augeť sibi cũ ãge lis sanctis parentela qua mulctatur in eterna btitudine: sed ecõuerso de bet esse dolor peccatori cumulanti sibi culpam culpe q irã thesaurizat sibi dei in gehennam ⁊ etiã quia est pauper et omni gratia destitut⁹ nec valet anime salutem lucrifacere. Jõ dyabolus cupiens nos celestibus di uitijs spoliare et ad inferni tormen ta precipitare: conatur ipsos bonos actus in nobis extinguere vt simul extinguatur parentela in celis: ⁊ ni titur iniquãtũ potest nostras culpas augere vt seruos nos possideat i ge henna. Figura. Exo. i. Uidens pha rao pplm israel multu; crescere pre Fig. cepit obstetricibus: vt cum mulieres hebree parerẽt masculos occiderẽt: et filias feminas obseruarent. Dicit magister q hec fuit causa: quia pha rao timebat masculos multiplicari ⁊ mltiplicatos sibi rebelles fieri: ideo illos iubebat occidi: feminas autẽ re seruari ad faciendam cõcupiscentiã egyptiorũ: sed obstetrices deũ timen tes non cõmiserũt illud scelus: imo viuos obseruabãt tã masculos q fe minas. Spiritualiter. in nobis sunt due obstetrices recipiẽtes quicquid nascit in nobis: scilicet irascibilis ⁊ concupiscibilis: quaru; vna gaudet de masculo. s. de bono per nos acto. Alia dolet de femia: id est de culpa a nobis ɔmissa his ergo suadet pha rao. i. dyabolus vt merita suffocẽt et culpas nutriãt. hec pro tanto dyabo lus cupit ne crescentib⁹ in nobis me ritorijs actibus rebelles simus im perijs suis et suam fugiamus serui tutẽ. culpas vero nutriri cupit: vt p illas nos ad infernũ deducat ⁊ quod concupiscunt erga nos demones li bere valeant exercere. Sed obstetri ces bone sunt ⁊ earum officia fideli ter exercent quia reseruant vtrunq Nichil em nascit in anima boni vel mali quin seruetur in ipsis presentã dum fideliter ante tribunal xpi in ex tremi iudicij examine. Jdeo si nobis nati fuerunt boni actus erũt hi filij sicut nouelle oliuarũ in circuitu mẽ se nostre. Si vero culpas malas no stra conscĩẽtia representet cum his deputabimur ad gehennã;. vñ Au Aug gu. in quodã sermone. Quid obest il

h si de illa tabula eũ humana vult
delere ignorantia. Si eum nunq̄ de
libro viuentiũ ꝓpria delet consciẽn
tia. Nã et si bonũ qđ de nobis dicit
i mente non inuenitur magnam i no
bis debet generare tristiciam. Econ
uerso si malum qđ de nobis dr̄ i no-
bis non inuenitur. i magnam debem⁹
prosilire leticiam

B Fili hoīs speculatorem dedi te
. Ezechiel. 3. Persona volens i
die festi cum nobilibus cõuersari cõ
sueuit sibi faciem lauare: et speculo
se ĩspicere: et videre si aliquid in ea
deforme appareat vt illud studeat
reformare. Spiritualiter cum intra
mus ecclesiam accedimus ad cõuer
sandum cum deo et angelis eius sã
ctis. Ideo debemus in speculo pro-
prie conscientie nos aspicere et per
consequens nos lauare ne quid cul-
pe inueniatur i nobis qđ pulchritudi
nem diuine maiestatis offendat vel
quod decorem angelorum sanctorũ
Fig. i aliquo valeat conturbare. Figura
Exodi. 38. In itroitu tabernaculi
erat labeum eneum de speculis mu
lierum et iuxta templum erat pisci-
na aque: et sic itroeuntes poterant
speculari et lauari si opus erat.
Spiritualiter ante igressum future
vite debemus speculari faciem aie
nostre in speculo forti et eneo. i quo
omnia clare et lucide representant
hoc speculum nostra est conscientia
que adeo enea et fortis est ꝙ morĩẽ
tibus nobis nequaq̄ frangitur sed
stat eternaliter ad gaudium bonorũ
et cruciatũ damnatorum: represen-
tans bona bonis. et peccatorib⁹ ma
la q̄ fecerũt. Et nota ꝙ tũc nõ erit
lauari possibile: quia nulla est aqua
lacrimaꝝ in futura vita vtilis ad la
uandum. Speculabitur ergo pecca-
tor sordes suas fedas in propria cõ
scientia in q̄b⁹ sibi sũme displicebit
ſꝫ nequaq̄ aquã inueniet ad lauãdũ
pr⁹ ḡ q̄ illuc descẽdamus specule-
mur faciem nostram et aquis lacri-
marum quibus omnis macula dele
tur debemus nos lauare. hoc est qđ
sanctus ille Job tm̄ appetebat age
re ante mortis horam sciens ꝙ apđ
inferos nulla est redẽptio. vnde dice
bat Job. 10. Dimitte ergo me dñe vt
plangam paululum dolorem meum
anteq̄ vadam ⁊ nõ reuertar ad ter
ram tenebrosam: ⁊ opertam mortis
caligine, terram miserie ⁊ tenebraꝝ
vbi vmbra mortis ⁊ nullus ordo: ſꝫ
sempiternus horror inhabitat. cõsci
ẽtia ergo nos dirigat aduersus deũ
qm̄ ipsa nunq̄ mentitur. Si nos no
bis sordidos indicat studeamus nos
mundare. Si vero nos puros esse in
dicat i tuto sum⁹ de gloria. vñ Señ
Conscientia nostra ianitores appo
suit. Si eñi viuim⁹ vt deprehẽdi: sit
subito aspici. Quid aũt põt recõderi
se ⁊ hoĩꝫ oclos aures q̄ vitare: bona
ꝯsciẽtia turbã: aduocat aũt mala cõ
sciẽtia ãxia ẽ atq̄ sollicita. hec Señ
ergo ꝯscientia nos dirigat ne carea
mus in agibilibus.

A Ccipe lr̄as tuas. Lu. 16. Mi- b
les hñs reddẽ rationẽ de ma-
gno thesauro freq̄r dꝫ librũ suũ aspi
cere añ diẽ ratiõis reddẽde. ⁊ videre
si tm̄ hꝫ q̄tũ est obligat⁹ ad soluen
dũ. Alioquin suo creditore subito ꝑ
uentus minus sibi inueniens q̄ ipsi
creditori debebat posset carceri tra-
di sine vllo remedio: Spiritualiter
nos sum⁹ debitores xp̄i de thesauro
iestimabili: quia ipse nos redemit de
nostra praua conuersatione. nõ auro
nec argento corruptibili: sed suo san
guine precioso. Uult igit a nobis sa
tisfieri et recipere quod dare possu-
mus quod si facim⁹ supererogat no
bis vitam eternam. Si autẽ a nobis
exiget qđ illi hic debet persoluemus
in tormentis. Ideo aspiciendus est li
ber nostre cõscientie si depositũ dei
expendimus in culpa totum i libro
conscientie nostre scribitur ꝓferẽdũ

in die rationis corā iudice. Fi. Eze.
Fig. 20. vbi liber scriptus int⁹ ꝛ deforis
missus est prophete p man⁹ cuiusdā
et i hoc libro erant scripte lamenta-
tiones carmē ꝛ vhe. Spiritualiter li
ber iste consciētia est quam man⁹ iu
dicis fabricauit aperiēda i die ratio
Hug nis. vnde hugo de sancto victo. Cō
scientia est liber signatus aperiēdus
i die iudicij. Reperientur ibi remis-
se culpe. lamētationes oēs. creature
etiā insensibiles cōtra pctōres. Job
20 Reuelabunt celi iniqtatem eius ꝛ
terra surget contra illū et ibi cōtine
buntur delectamēta q̄ pctōr exercu
it i pctō. Eruntq; ibi scripta tormen
ta et vhe: que necesse ē pati ꝑ pctō
Apo. 18. Quantū se glorificauit ꝛ in
delitijs fuit tm̄ date illi tormētū et
luctū. Et est ille liber int⁹ ꝛ foris scri
ptus qꝛ ꝛ que peccauimus mente et
que peccauimus ope totum manife
stat consciētie liber. Ergo ante diē
rationis nobis prouidendū est atq;
legendū qđ continet ibi. ne sup nos
Señ cadat calamitas iprouisa. Uñ. Señ.
de quattuor ↄtu. Si prudēs esse cu-
pis in futura ꝑspectus itende ꝛ que
possunt contigere aīo tuo cuncta pro
pone. Nihil tibi subditū sit: sed totū
añ proponas. nā q̄ prudēs est nō di
cit nō putaui hoc fieri qꝛ nō dubitat
sꝫ expectat. nō suspicaꝛ sed cauet.

De compunctione

A Tulit lenticulam olei et effudit
super caput eius. i. Regum. 10
Nota q̄ oleū multum est dilatatiuū
et penetratiuū. Nā parua olei gut-
ta cadēs sup pānū multū circūqua
q; dilataꝛ. etiā est penetratiuū q̄a
cadēs calidū p poros carnis subin
trans accedit vsq; ad neruos a q̄b⁹
motis indignationibus de frigidita
te causatis mēbra pri us suis moti-
b⁹ ꝑuata recipiunt ꝛ motū ꝛ opati
onē ꝑstinā Et no. q̄ oleū de amario
ri materia efficiꝛ tāto amplius sub
tilās habet mollificare mēbra ener
uata. Spiritualiter per oleū itelli-
giꝛ cōpunctionis seu cōtritiōis la-
chryma q̄ licet iterdū modicum q̄d
videaꝛ dilataꝛ multū i cōspectu dei
et man⁹ dñi que ex nostre culpe fri
giditate extēdi prohibeꝛ ad largiē
dam idulgētiā: vncta hmōi oleo ni
tescit ꝛ recipit pristinam ꝛ ꝑpriam
operationē que est misereri semp et
parcere. Et no. q̄ q̄to lachryme de
amariori corde ꝑgrediūꝛ tāto red
dunt manū xp̄i ad largiendū gratiā
prōptiorē. ps. Scđm multitudinem
dolorū meorū i corde meo consolatio
nes tue letificauerūt aīam meā Igi
tur oleum lachrymarum diffusiuū
ē ꝛ mitigat furorē dei vt a periculis
mortis liberet simul corpus ꝛ aīam
et gratos deo faciat. Fig. 4. Re. 4. Fig.
vbi legim⁹ viduā quandā clamasse
ad heliseum in hac forma. Ecce iq̄t
dñe vir me⁹ qui fuit seruus tu⁹ mor
tuus ē. ꝛ venit creditor ꝛ vult duos
filios meos vendere vt sibi satisfa
ciat ꝛ sic orbata ero filijs vt sū viro
Et ait illi helise⁹. habes ne aliquid
in domo tua Que respondit nihil ni
si modicum olei i lechito quo vngar
vade inquit heliseus mutuo accipe
multa vasa a cōuicinis ꝛ effūde ole
um Et vēdito oleo redemit filios ef
fuso oleo qđ habebat i illis iuxta p̄
ceptū ꝑphete ꝛ oīa vasa illius iple
ta sūt. et de p̄cij residuo habuit mu
lier cū filijs vnde viueret Spiritua
liter hec mulier destituta viro est ꝑ
sona p̄uenta peccato que libero ar-
bitrio priuata efficitur serua pctī
contrahit debitū grāde ꝛ obligat se
dyabolo. nec remanet in domo sua
q̄cq; virtutis vnde viuere possit vi
ta spūali q̄a totū creditor surripuit
Uñ Beda i quodam sermone Cum Be.
quis mortaliter peccat omnia bona
que fecerat i os dyaboli iactat. eius
seru⁹ efficitur ꝛ ad penā se obligat
sempiternam. Exigit ergo creditor
vt vendatur vterq; filius: scilicꝫ cor

ptus et ſpiritu:s.ambo enim vult dia
bol⁹ creditoꝛ ille qui nobis ſuas cre
dit tētationes ⁊ nos illi obligamur
per conſenſū Sed tunc recurrendū
eſt ad heliſeum.i.ad xp̄m qui petijt
an aliq̇d boni mentoꝛij exiſtat ī aīa
noſtra per quod poſſit aīa ipſa gr̄az
inuenire: ſed nichil eſt ibi niſi modi
cum lachꝛyme. ſuadet xp̄s vt vaſa
vicini accipiat que ſunt plage eius
et vulnera eius. Claudi igitur de⸗
bet cum illis vaſis infra coꝛ ſuum ⁊
modicas lachꝛymas quas habet ef
fundere que intantum creſcent ꝙ
precioſe erunt in conſpectu domini
et ꝙ illarum precio pro peccato ſa⸗
tiſfaciat et ſibi gratiam comparabit
qua ſecundum deum deuote viuet
Patet igitur virtus lachꝛymarum
ꝙ̄ magna ſit.quia dilatant.mitigāt
iram dei et expellunt dyabolum cō
Ber. tra nos inſultantem. Unde Bernar
in quadam epiſtola. O lachꝛima hu
milis tua eſt potentia: tuum eſt re⸗
gnum ante tribunal iudicis intrare
ſola non verens. Si vacua intras
vacua non exibis: ſed quicquid peti
eris obtinebis. Accuſantibus ini
micis ponis ſilentium: non eſt q̇ te
accedere prohibeat.magis crucias
dyabolum ꝙ̄ pena infernalis Quid
plura? Uincis inuincibilem et ſupe
ras omnipotentem.

B Uox turturis audita eſt in ter⸗
ra noſtra Cantico.ij. Propꝛie
tas eſt turturis atqꝫ columbe ſemꝑ
dare vocem cuꝫ gemitu ⁊ ſic mutuo
ſe cognoſcunt maſculus et femella.
atqꝫ ſuo modo loquuntur. Spiritua
liter penitentis anime ſemper ē da
re vocem cum gemitu.ſed hanc vo
cē peroptime cognoſcit chꝛiſt⁹ ⁊ eaꝫ
libenter audit. Ideo poſt verba pro
poſita ſtati ſequit̄. Ueni amica mea
ſpōſa mea columba mea.⁊c̄ Et hoc
pro tāto chꝛiſt⁹ quia nihil nouit ne⸗
Criſ gare anime petenti mediantibus la
chꝛymis. Unde Criſo.ſuper Math

Nemo ad deuꝫ accedit flens aliq̄n
qui nō qd̄ poſtulauit accepit. Nul
lus dolenter ab eo beneficiuꝫ opta
uit qui nō impetrauerit: ipſe eſt q̇
conſolatur flentes⸗doletes curat.
penitentes infoꝛmat Et ideo ſi pro
ptus eſt audire nos lachꝛymabili
voce clamātes debem⁹ cum ꝓphe
ta laboꝛare in gemitu noſtro. Figu Fig.
Leui.14. In ſacrificio offerebatur
par turturū aut duo pulli columba
rum Et illud precipue erat ſacrifi⸗
cium pauperū q̇ non habebāt facul
tatem emendi agnum aut vitulum
Spiritualiter per par turturuꝫ aut
columbarum ſubaudi par oculoꝛuꝫ
ſcilicet coꝛdis ⁊ coꝛpoꝛis et illud ē
ſacrificium pauperū.id eſt pecca⸗
torū qui ſunt omnibus virtutib⁹ de
ſtituti et nō poſſunt ex ſuis meritis
chꝛiſtum emere accedentes nihilo
minus ad deum cuꝫ hoc duplici ge
mitu largam a domino conſequūt̄
indulgentiam.vnde Caſſi.ſuꝑ illo Caſ.
pſal. Laboꝛaui ī gemitu meo dicit
Gemitus dictus eſt geminat⁹ luct⁹
ſcilicet oculoꝛum et coꝛdis quē me
rito fideles appetunt. quoniā dolē
tes conſolatur.penitentes emēdat
diabolū fugat.chꝛiſtum reconcili⸗
at. O amaritudo dulcis. lachꝛyme
felices.ſalutaris afflictio

Anima mea ſicut terra ſine aq̄ C
tibi.pſa.142.neceſſe eſt terrā
ſemper eſſe ſterilem ad quā non po
teſt aqua irrigationis deduci ⁊ ſe⸗
pe ꝑditur ibi laboꝛ culture nec ide
fruct⁹ vtiles cōſequi poſſunt Spiri
tua. aqua lachꝛymarū multum ne
ceſſaria eſt agro coꝛdiſ noſtri imo ſi
illa penit⁹ priuetur nequaqꝫ valet
fructus bone actionis ſeu operatio
nis producere.potius enim ſpinas
et tribulos germinabit. Idcirco ſci
ens ſe habere aridum coꝛ ad la⸗
chꝛymas debet illas a domino po⸗
ſtulare no.ꝺ illo cui ſuadebat ſacer

dos vt ploraret qui non valens iterũ sacerdos dicebat. pete illas a domino. et tunc ille vocatis notario et testibus ait. faciatis michi instrumẽtũ publicũ et isti sint testes q instãt a dño lachrymas postulo. et nõ dat mihi. et statim in maxias lachrymas prorupit. inter quas spm̃ emisit et saluus factus est. Si igitur lachryme nõ habẽtur debẽt a dño postulari.

Fig. Figu. Josue. 15. Suadẽte Othoniel a se vxori sue vt apud patrem ꝯquereretur possessionem habere arentẽ et per consequens sterilẽ. Caleph pater eius dedit sibi irriguum superius et inferius Spiritualiter Othoniel interpretatur signũ. et denotat rationis iudiciũ super qd̃ signatum dei lumẽ est. hec suadet voluntati dicẽs. Ecce cor nostrũ aridũ est suade patri tuo. s. xp̃o vt aliũ tibi cõmutet. Et no. q Caleph interpretatur omne cor et bene denotat xp̃m q̃ est omnium cordium inuestigator. Ad ipsum igitur si clamabis dabit tibi irruguum superius et inferius. Superius per cõtemplationẽ celestium et inferius per meditationẽ gehẽne vñ ab vtroq irriguo deducẽtur lachrymarum aque irrigantes cor nostrũ et ad fructus penitentie fecundãtes. vñ Gre. in registro hec verba

Gre. tractãs ait. irriguum superius accipit anima cum lachrimis regni celestis desiderio affligitur. Irriguũ vero inferius accipit cum inferni supplicia flẽdo pertimescit. hec Gregorius hos igitur riuulos nobis dabit dñs quibus durities cordis nr̃i mutabit in mollicem. Ideo ipse dicit p Eze. 36. Auferam a vobis cor lapideum et dabo vobis cor carneum

M Ulier da michi bibere. Jo. 4. homo diu itinere fatigatus libenter declinat ad potũ. nec potest quicq p tunc delectabilius sibi ꝓpinari Spiritualiter xp̃s cõtinue discurrit per corda hominũ et cõscientias fidelium arguendo inspirando et sustinendo ne deficiant. et ex tali labore fatigatus sitit salutẽ nostrã sed nichil ei delectabilius in siti sua ꝓpinat lachryma ꝯpũctiõis. Ber. dulciores sunt lachryme penitentiũ delicijs regũ. Nam illis inebriat xp̃s copulat anime. Figura Genes 24. puer Abrae cognouit Rebeccã esse debere vxorem Isaac filij domini sui ad ydriam et ad propinationẽ aque. Et ideo ad aures suas appendit donaria multa et facta est vxor Isaac. Spiritualiter puer abrae est sermo diuinus preuidẽs fore animã sponsã filio dei ad cor plenũ lachrymarum et que est parata non solum lachrymas ob xp̃i passionem effũdere. sed etiam ob proximorum cõpassionem. Ideo appendit ad aures suas donaria maxima: q̃a celestes consolationes. Mat. 5. Beati qui lugent qm̃ ipsi consolabuntur Efficitur spõsa Isaac qui interpretatur risus: q̃a copulatur xp̃o q̃ est risus et gaudiũ omnium angelorũ: et sic patet q̃ preciose sint lachryme penitẽtiũ in conspectu dei. vñ Anselmus i li. de meditationibus. O penitẽtie lachryma rutilantior auro: splendidior sole. respuis auaritiam: horres luxuriam: fugis furorem. firmas amorem. odis malitiam. cogis peccatorem omnia confiteri.

Ber.

Fig.

Ans.

E B Ibite et inebriamini. Cãt. 5. Gentes sitientes libenter vadunt vbi credunt bene bibere. Nam inter omnes delectationes vite presentis sensibiles magis est sitire et bibere. Spiritualiter xp̃s et angeli eius multum sitiunt lachrymas penitentium. vñ. Luc. 15. Gaudiũ ẽ angelis dei super vno peccatore penitentiam agente. Ideo cum ingenti gaudio post peccatorem vadũt lachrymas portantẽ corde. Figu. Luc. 22. Discipuli de mãdato xp̃i iuerũt post hominẽ portantem amphoram

Fig.

aque in domo illius parauerit pascha dño. Spiritualiter hō amphorā aque portās ē pctōr penitēs cor lachrymis plenū ferēs quē sequentes āgeli intrāt ei⁹ hospiciū ⁊ parāt
Ber. pascha dño: Jdeo Ber. sup Can. lachryme penitentiū vinū sunt angelorū : quia in ipsis odor vite sapor gratie: gustus indulgētie: sanitas redeuntis: innocentie claritas: recociliationis iocunditas : conscientie suauitas

F Aqua expiationis sanctificauit me. Num. xi. Ministri mēse principiū ante ministrationis officium debent lauari. et loti mistrationis officiū exercere: alioquin aborrent eos domini si vident immundos. Spiritualiter nos fideles sumus ministri mense xpi: quia intrātes ecclesiam accedimus ad mensam altaris vt ipse conuiuium suū parauit sibi. n. ministramus orationes nostras ⁊ petitiones nostras si loti sumus et mundi recipit libenter. Si vero immūdi et fedi nos repellit Esa. 65. dicens Recede a me non appropinques mihi quia imūdus es. Jdeo antequā vadam⁹ debemus abijcere vestes immundas et loti aqua lachrymarū accedere ad exercendum ministerium nostrū
Fig. Figura. Exo. 40. vbi pcepit Moysi dñs dicens. applicabis filios Aaron ad fores tabernaculi testimonij et lotos aqua indues vestibus sanctis vt ministrent michi. Spiritualiter. Moyses est diuini verbi predicator et qui est executor et pnūciator mādatoꝝ dei. Aarō filij sūt fideles xpi his ꝑ pdicator suadere dꝫ vt venientes ad ostium tabernaculi. i. ad penitentiam que est eterne vite porta studeant per lotionem lachrymarum omnes sancti sordes detergere et veste candida a sacerdote per absolutionem vestiti audacter ad mensam domini accedant et propinent laudes debitas atqꝫ gratiarum actiones: quoniam placidi apparebunt in conspectu dei etiaꝫ si pmo fuerant multis sordibus inuoluti. vnde Petrus Rauēnas. Quis in seculo peccauit enormi⁹ Paulo?
Quis i religione grauī⁹ petro? Jlli tñ per lachrymas et penitentiā meruerūt consequi non solū misteriū sꝫ magisterium sanctitatis Pe.

Nisi quis renatus fuerit ex aq̄ et sanguine ⁊ c̄ Jo. 3. Ex calido et frigido fit medicina temperata q̄ valde sanatiua noscitur humani corporis et ratio est quia sanitas consistit in adequatione humorum que ē quedam temperies. Jdeo simile inducitur a simili. Spiritualiter ex calido sanguine iesu xpi et ex frigidis lachrymis fit medicina multum anime nostre sallutifera Nam tante charitati xpi ⁊ tam caro precio quis respondere potest? quis persoluet sibi qd̄ ei dare tenemur? sed hec temperant lachryme compunctionis. G
Nam si peccata nostra ipsum cruci dānarunt lachryme nostre ipsum erga nos mitigant. vñ ipse ait per prophetam in quacunqꝫ die ingemuerit peccator iniquitatum eius nō recordabor amplius. Figura Nume.
19. vbi legimus dñꝫ precepisse filijs israel. Omnis inquit qui tetigerit humane anime morticiniū et asꝑsus non fuerit hac amixtione polluet tabernaculum dñi et peribit ex israel quia aqua expiationis non est aspersus: et vt pateat clari⁹ expositio. no. ꝙ ex precepto dñi adducebatur vacca ruffa sine macula que nunqꝫ portauerat iugum et extra castra i conspectu omniū immolabatur. ⁊ ex ei⁹ sanguine digito septies aspergebat circa fores tabernaculi. Jnde ille q̄ tetigerat aie morticiniū aqua mixta cineribus vacce combuste aspgi debebat. Spiritualiter per hāc vaccam sine macula que iugum nō por Fig.

tauerat subaudi purissimam carnem iesu christi que nec maculata potuit esse actuali peccato: nec iugum portauit originalis peccati hanc igitur commemorari debemus extra hierusalem ductam et in monte caluarie immolatam pro nobis in conspectu omnium. Septies enim asperguntur sanguine illo tabernaculi quia si distincte et ordinate confitemur foras septem peccata capitalis descendent in nos septem pricipalia et sancti spiritus dona. sed assumenda est aqua lachrymaruz si debeat fieri expiatio et propiciatio pro peccatis: quia nisi peniteat vite preterite noua inchoari non potest. et qui non flet quod debet non obtinet quod vult. Requiritur cinis. idest imitatio humilitatis christi qui dicit. Discite a me quia mitis sum et humilis corde. Igitur quicunque tetigerit morticinuum anime. id est peccatum mortale. et si non fuerit aspersus sanguine videlicet et aqua peribit de populo christiano. et delebitur de libro vite. ergo cum immundos nos esse cognoscimus ad remedium passionis lachrymantes recurramus et curabimur. vnde Bernar.

Ber Passio tua domine est vltimuz remedium, singulare refugium, desiniente sapientia iusticia non sufficiente succumbentibus meritis illa succurrit. cum ergo defecerit virtus mea non conturbabor non diffidam. scio quid faciam. calicem. s. lachrymarum salutaris accipiam et nomen domini inuocabo

h DEsiccauit dominus aquas maris. Josue. 2. tempore magni estus cito desiccantur aque etiaz si magna aquarum precesserit inundatio tanta enim est vis caloris solis desuper vt aquas congregatas cito desiccet. Spiritualiter tempore lachrymarum fluxus que effunduntur ex peccati amaritudine adueniens calor diuini amoris per indulgentiam: anima sic madefacta lachrymis tergitur recipiens consolationes benignas Apoc. 7. Et absterget deus omnem lachrymam ab oculis eorum. Figu. Fig.
3. Reg. 18. Cum enim helyas costructo altari et apposito sacrificio appositis que lignis tribus vicibus aquam infudit. et fuit tam magna quantitas aque vt repleretur ex ipsa vna magna fouea. et tunc coram multitudine inuocato auxilio domini statim descendit ignis et consumpsit omnia et adeo aquam siccauit: vt ibi nullum aque vestigium videretur. Spiritualiter. per helyam subaudi christi fidelitatem qui per patientiam aduersorum seipsum sacrificium prebet sustinendo tentationes paupertatis et iniurie effundit triplex lachrymarum genus. scz. ex desiderio celestis regni. ex timore infernalis supplicii. et ex recordatione sui peccati: Clamat igitur pro christi auxilio compuncto corde et illud sacrificium acceptans deus mittit spiritussancti gratiam de celis excludentem omnes afflictiones et penas et conferentem spuales consolationes.
Ber. de contemptu mundi. Felices iste lachryme quas benigna manus conditoris abstergit. et beati oculi qui potius eligunt liquefieri talibus quam eleuari i superbia quam omne sublime videre quam auaritie et petulantie famulari. Ber

NOlo mundari. Marc. i. summe reprehensibilis est graui morbo laborans et cognoscens medicinam suo morbo necessariam si illam non exercet. Nullus. n. compati tenetur sibiipsi non compatienti. Spiritualiter peccator laborat mortali egritudine. et tamen cognoscit illam posse sanari et mundari lachrymis compunctionis: et penitentie prout exemplariter videt per illam similes et maiores languores fuisse purgatos. Ambrosius super Lucam. Lachry i

mas petri lego. satisfactionē non lego. sȝ qđ defendi non potest ablui pt fleuit amare. vt lachrymę lauarent delictū. Non inuenio ꝙ dixerit. sed ꝙ fleuit hec. Amb. et nihilominus peccatum petri maximū fuit q: xp̄m negauit. ergo debemus ad lachrymarū aquas accedere et omniū peccatorum nostrorū memores existentes lachrymas per singula effundere. et sic purgabitur ⁊ mūdabit̃ aīa nostra. Fi.4. Reg.5. vbi legimus ꝙ Naamā a puella israel serua vxoris sue suasus iuit ad helyseū in Samariam et precepto illius descendit in iordanem et septies ibidē lotus mūdatus est et restituta est caro eius sicut caro pueri paruuli. Spiritualit̃. Naaman leprosus denotat peccatorem qui peccati lepra percussus eijcitur de sanctorū consortio: habet tamen puellam seruam ex israel per quam significatur conscientia hec enim videt omnia. Interpretatur. n. israel videns deū. hec. n. suadet domine sue. i. anime vt cor accedēs ad custodiā doctrine sacre accedat ad prophetam helyseum: qui interpretatur deus meus et denotat sacerdotem. qui gerit vicem dei super cōfessione peccatoris. igitur suadet pro peccatis dolere lachrymasq; effundere pro illis septies. i. per capitalia vicia discurrendo vt sic anima eius innocētie restituatur per lachrymas renouata. vnde Gre. in Mora. Qui nescit lugere qđ grauat proferre nō valet qđ subleuat vox compūctionis poros aperit cordis et pennas virtutum fūdit. Cūq; se studiose mens de pugne vetustate redarguit alacri nouitate iuuenescit.

Fig.

Gre

Diminute sunt aque. Gen. 8. videmus ciuitatem obsessam nō esse tutam cum illi hostes possunt aquas prohibere. Nam sitis ferro seuior est et seuius ferro pugnat. Potest enim homo ictum sagitte vitare scuti protectione vallatus: sed cordis ariditatem potu destitutus sedare non potest. Spiritualiter anima nostra in vita presenti multipliciter est obsessa. Ber. in quodam sermone. Heu me dn̄e quid faciā quo me vertam. vndiq; bella vndiq; tela volāt est tamen in tuto habens lachrymas compunctionis. Nam per illas extinguntur ardentes hostis tentationes. His vero cessantibus arescunt virtutes et nequeuntes animam defendere anima est in periculo tradendi se in manus dyaboli. Figura. Judic 7. Cum holofernes obsideret betuliā nihil valuit contra ipsam quousq; ciuitas habundauit aqua: sed holofernes inuestigata subterranea canalia fecit obturari. Et sic ciuitas priuata est aqua. et tunc filij israel perterriti deliberauerūt sub statuto tempore ciuitatem tradere holoferni. Spiritualiter per Betuliam quā habitabāt filij israel subaudi aīaȝ humanam quam habitant memoria intelligentia et voluntas in q̄bus consistit ymago dei: ergo q̄diu lacrime compunctionis fluunt a corde omnes ciues fortes sunt. Sed vide ꝙ holofernes studet obturare canalia. Nota ꝙ per tria canalia lacrime ad animam fluunt que sunt consideratio celestis glorie. meditatio infernalis gehenne. et recordatio preterite culpe. His ergo canalibus aptis lachrymę fluunt quibus tota a e familia substantatur vnde. Cassiodorus su per. ps̄. Fuerunt michi lachrymę mee panes die ac nocte sic dicit. Flet⁹ est cibus animarum. corroboratio sensuum. absolutio peccatorum. refectio mentium. lauacrum culparum.

Ber.

Fig.

Cas.

Pluuiam voluntariam segregabit deus. ps̄. 67. Videmus ꝙ quando stat terra sine pluuia vermes et serpentes multiplicantur intantum ꝙ semina destruunt ⁊ aer ex

hoc inficitur. ſed magna tunc ſubſe
quente pluuia vermes et ſerpentes
omnes moriuntur. ⁊ aer purificatur
et peſtis et infectio remouetur. Spi
ritualiter cum aīa noſtra ſtat mul
tum ſine lachrymarum pluuia cre-
ſcunt ī ipſa vermes et immundicie
voluptatum. ſerpentes auaricie ⁊ cu
piditatum. infectio ſuperbie ⁊ iniq̄
tatum et cetera vicia intantum no-
centia opera bona: et ſemina bona-
rum operationum et cogitationum
deſtruentia ꝙ anima tota inficitur
et marceſcit. Neceſſaria eſt tunc la
chrymarum pluuia ad tanta incom
Fig. moda reparanda. Fig. Geñ. 6. vbi
legit̄ ꝙ terra erat tota corrupta. in
tantum ꝙ dicit deus. Penitet me fe
ciſſe hominem. Igitur miſſum eſt
magnum aquarum diluuium. et tūc
extincta eſt caro vniuerſa que erat
ſuper terre ſuperficiem Et manſit
archa in qua ſaluate ſunt. 8. perſōe
Poſitus eſt Arcus in fedus. et a
columba portata eſt oliua virens in
archam. Spiritualiter per terram ī
fectam ſubaudi inferiorem ſeu exte
riorem hominem qui nimium deum
grauat voluptatibus et peccatis tā
ta infectio creſcit ex eo ꝙ. niſi vnda
lachryme intercedat nō remanebit
in anima quicꝙ boni ſed ſi celitus
mittatur ad cor lachrymarum dilu-
uium extinguetur oīs caro. i. carna-
lis affectus recōſiliatur deꝰ: et arcū
ſue ire reuoluit: vt non poſſit nos ꝑ
cutere: qr corda verſus terram poſi
ta eſt Remanēt octo beatitudines
viue in anima que numerant̄ Mat
5. Beati mundo corde ⁊c̄. Portat co
lūba i. grā dei oliuā virentē. qr pacē
et trāq̄llitatē aīe portat et cōſcientie
Ecce bonū qđ ſequitur ex lachryma
rum inundatione. vnde Cri. ſuper
Criſ. Mat. ſicut poſt vehemētes ymbres
aer mūdus et purus efficitur ita eti
am poſt lachrymarum pluuias ſere
nitas mētꝫ cōſeq̄tur atq̄ trāq̄llitas

Fluminis impetus letificat ci
uitatem dei. ps̄. 45. Cōſueue
runt obſides iuxta ciuitatē caſtrum
ligneū erigere aliq̄ñ eque magnitu
dinis et altioris q̄ ſint muri ciuita-
tis et tūc ciuitas non eſt in tuto qr ī
talibus caſtris ſunt ſagittarij ꝓijci
entes ſagittas in ciuitatem. etiam
poſſunt inde proijcere ignē. et mul-
ta alia leſoria quibus ciuitas poſſet
perdi. ſummum tm̄ remedium eſt vt
ſecrete aqua ducatur per ſubterra-
neos meatꝰ ad locum vbi illud bati
folium eſt erectū qr ſi nō habeat fū-
damentū firmū impetu aquarū dir
ruetur et ſic liberabitur ciuitas non
habentibus hoſtibus locū vbi poſ-
ſint ſe tueri. Spiritualiter dyabolus
cupiēs expugnare animā noſtrā exi
git contra nos batifoliū cogitationū
malaꝝ et ibi collocat ſuos expugna
tores. ſ. ſuperbiam inuidiam et alia
principalia vicia et intm̄ erigitur alī
q̄ñ erga nos ꝙ aīa nr̄a nō eſt ī tuto
quia ſagittas ignitas cupiditatꝫ alī
q̄ñ ſagittāt ad animā aliq̄ñ immun
diciā carnalitatis aliq̄ñ lapides ire
⁊c̄. Que quidē ſi per cōſenſū feriāt
voluntatem ciuitas aīe perdita ē. ſū
muꝫ ergo remediū eſt clā per oculos
cordis lachrymarum flumen emittē
re ꝙ ſi attingit ad caſtrū funditꝰ il-
lud diruit et capietur ibi dyabolus
in aſtutia ſua et capietur et confun-
detur. Fi. Naū. ij. vbi vidit ꝓpheta Fig.
erectū edificiū ad modū tēpli ⁊ ap-
te ſūt fluuioꝝ porte: ⁊ tēplū ſtatim
diruptum eſt ⁊ miles ibi aſſiſtens ca
ptiuus ductus eſt. Spiritualiter ſub
audi ꝑ illud edificiū congregationē
tentionū quam ſtudet dyabolus eri
gere iuxta cor noſtrū et ibi moratur
dyabolus cum exercitu viciorum vt
capiat animam per conſenſum. ſꝫ ſi
fluuiū lachrymarū circa ipſuꝫ mitta
mus munitiones eius diſſipamus ⁊
ipm ſub laq̄o captiuamꝰ Exm̄ habe
mꝰ de Magdalena ꝯtra quā diabolꝰ

magnū construxerat ꝓpugnaculuȝ. Illa tamen oīa lachrymādo destruxit. vñ Cyprianus in lib. de agenda penitētia. Absterge lachrymis tuas cycatrices sicut peccatū mulier illa in euāgelio et fetorem sui erroris absterſit sic culpā deluit ⁊ oīb⁹ q̄ volūt veniā ꝓmereri magisteriū prestitit. Cyp.

N Ubes transierunt. ps̄. 17. Q̄s q̄s aliquādo nubes ex materia amara generentur: vt patet de vaporibus eleuatis: et in nubes condensatis. nichilomin⁹ virtute celesti nubes ille in pluuiā redacte dulcissime sunt et fecundāt terram. Spūaliter. cor peccatoris comparat̄ mari. Esa. 57. Cor impij quasi mare feruens igitur cor peccatoris amarissimū est peccati amaritudine. verū est q̄ interdū virtute radij solis. i. diuīe grātie eleuant̄ vapores. i. cōsideratiōes causantes doloris nubes et amoris. et redacte in lachrymaruȝ pluuiam dulcissimā fecundāt agruȝ anime vt ꝑducat fruct⁹ bone operatiōis deo acceptos ⁊ gratos. Fig. 3. Regū. 18. Nubecula parua ascēdebat de mari et ecce celi ꝯtenebrati sunt. et fctā est pluuia grandis sine qua fuerat terra tribus annis et mensibus sex: propter qđ fuerat esuries magna: et tunc facta est abundantia magna. Spūaliter. Nubecula de mari ascēdit q̄n cōpunctio de peccatis consurgit. ⁊ tenebrant̄ celi: q̄r anime virtutes celestibus similes contristant̄ vt est memoria / ⁊ itelligētia / ⁊ volūtas Conuertit̄ in pluuiā nubes eleuata quādo cōtritio de corde vsq̄ ad oculos perueniens resoluitur in lachrymas. Fecūdat̄ aīa virtutib⁹ ⁊ bonis operibus que sterilis steterat. 6. misericordie operib⁹ propter tria mala quibus fuerat occupata. s. cōcupiscētia carnis oculoruȝ et superbia vite: patet ergo q̄ dum cum amaritudine pctā nostra pensant̄ a nobis ⁊ dū in pluuiā vertunt̄ oculi ob dei timoreȝ q̄ta subsequit̄ in nobis cōsolatio et dulcedo. vñ Bernar. in suis medit a tionibus. ecce inquit me miserū multis meroribus plenū dum vitā meam timeo dū pctā mea cōsidero: dū iudiciū tuū formido: dū horā mortis cogito: dūq̄ȝ hec ⁊ alia mecū lachrimabiliter pertracto consolaturus ades solita pietate. et inter has querelas nimiosq̄ȝ ploratus atq̄ȝ profunda suspiria cordis assumis mestā atq̄ȝ anxia in animā meā et mentē sup alta montiū deducēs: locas inter pascua paradisi quibus tū refocillatus diuitijs et miseriarum oblitus in tevera pace requiesco. hec Bernardus. Ber.

¶ De detractione.

F Oris canes impudici et venefici. Apoca. 22. Aliqui canes adeo sunt imundi vt semper turpiorib⁹ vescant̄ et resumūt vomitū ⁊ oēȝ immundiciā comedūt. sunt etiā cuȝ hoc proditores: q̄r omnibus blādiētes insidiant̄ eis vt mordeāt eos retro. Spiritualiter. canes imundi denotant detractores quorum lingua ad turpia proximoꝝ proferēda semper prompta est. blandiūtur in facie et retro mordēt et sepe replicant mala que pandūt. Figurati sunt per canes qui comederunt Jezabel. 3. Regum. 9. Jezabel interpretatur sterquilinium et ibi comedūt et vescunt̄ semper immundis. Non eñ narrāt bona que viderunt: sed soluȝ seruāt turpia que proferant turpiores sunt purgantibus latrinas: q̄r illi portāt stercus in spatulis. isti vero ī lingua garriūt. hi canes neminen dimittūt illesum nō est qui subterfugiat morsum illorum. vñ Ualerius maximus li. 3. Nulla tam modesta felicitas est que malignitatis dentes vitare possit. diuites eñ sunt alienis iacturis. locupletes alienis calamitatib⁹: immortales funeribus. A Fig. Ua.

E Rit vobis clauus in oculis et lancea in spatulis. Numeri.

33. Nota q scorpio anteriorib⁹ brachijs blanditur: sed carnes disponit ad vulnus cauda vero quasi aculeo pungit infundens venenum mortiferum. Spiritualiter. detractor blādit vt scorpio: q: i facie ⁊ retro percutit disponit etiam aures audiētum aliqua virtuosa illius cui vult detrahere: vt inducat audientes ad credendū venenosa que cupit proferre. verbi gratia. talis est prudens ⁊ sapiēs verum est q est latro ⁊ similia. Fig.

Fig. Jud. 4. Jael p̄mo p̄buit lac sisare et eo dormiēte cōfixit capiti suo clauū. Spūaliter. lingua detractoris p̄mo lenia ⁊ suauia sub fraude ministrat: vt possit liberius mortiferam detractionem proferre. Ideo talis lingua

Ber. bene acuto iaculo cōparatur. Ber. in quodam sermone. Nunquid non lancea est lingua detractoris profecto acutissima q̄ tres penetrat ictu vno. scilicet cui detrahit seipsum et audientes.

C Dedit terra eorum ranas. ps. 104. Nota q rana existens in luto noctis tpe multum clamat tempore lucis tacet. Dicit em̄ Joseph⁹ q tres sunt species ranarum quarū vna stat in luto: alia in terra ⁊ vocatur rubeta ⁊ est venenosa valde. alia vero minuta est ⁊ breuis ⁊ solet tempore magni estus post pluuiam apparere in terra siue in puluere. Spiritualiter per ranas multum clamorosas subaudi detrahentiū linguas qui immersi sunt i luto peccati vsq ad guttur ignorātes fetorem ppriū et alios detractionū clamoribus inquietant. Tacent in die: scilz cū eorum detractiones possunt deprehēdi mendaces. garriunt autem in auribus eorum a quibus se vident libēter audiri. Triplex est detractoris species. Aliq i aque supficie clamāt quia superficiem peccati proximorū videntes hoc cum detractionibus ⁊ adulationibus pandunt dicentes et affirmantes verū esse quod nesciūt. Aliqui vero occulte simulāt ⁊ sonū faciunt dulciorem componentes ex malignitate falsa crimina proximis fraudulenter imponunt de his propheta loqtur vnde ps. Sepulchrū patens est guttur eorum. lin. s. d. a. Alia est species ranarum minutarū sed multū fedant aerem. hi sunt detractores q̄ interdum et si non mentiuntur detrahēdo: fedi tamen sunt insuper lubrica que pferūt obseruādo. Nō arguūt p̄rimum de pctō vt seruēt charitatis p̄ceptū: sz corā oībus murmurāt: corā oib⁹ vt deliquēte infamēt. Iste sunt rane que fedanerūt egyptū. Figura. Apo. 16. vbi beatus Johānes vidit de ore bestie tres spiritus immūdos exire i modū ranarū. Spiritualiter. per hanc bestiam subaudi dyabolū per cui⁹ flatum seu hanelitū detractores loquūtur. Et hi qui libenter audiūt detractores. Ber. in li. de cōsideratione. detractor inquit et liberus auditor vterq dyabolum portat. auditor in aure. ⁊ detractor in lingua. Fig.

Deuorabunt eos aues morsu amarissimo. Deuterono. 32. Nota q sunt quedam aues comedentes grana ⁊ sunt munde ⁊ humano visui vtiles vt sunt columbe et turtures. Alique vero comedentes cadauera vt sunt corui ⁊ vultures. ⁊ he aues sunt immunde. Ideo in sacrificio poni non poterant: vt patet in Leuiti. Aues vero munde in sacrificio ponebantur. Spiritualiter. per aues mūdas subaudi simplices viros et sanctos refrenātes linguā suam ⁊ non aperientes os suū in dolo proximi. hi em̄ sunt sacrificiū deo acceptū. Isti ascendent in montem sanctum dn̄i ⁊ stabunt in loco scō suo in eterna beatitudine. p aues ꝟo imūdas subaudi detractores carnes p̄ximorum comedētes ⁊ lacerātes. Et mes D

nito dicuntur immundi: qꝛ olim hoim immundiciam portant in lingua illa vescunt ꝛ super illa requiescūt. Nā si in vno ꝛ eodem homine aspiciant multas virtutes nullāqꝫ eaꝝ capiūt obseruāt si qcqꝫ peccati videre possunt sup illo quiescūt illud lacerant illud proferūt ꝛ ampliant. ꝛ ꝑ illud omnia bona acta extingunt ꝛ sic lacerant carnes ꝓximorum amarissimis morsibus ꝛ alijs etiā lacerādo proponūt. Contra tales loquit Sapi. prouer. 23. Noli inquit esse in cōuiuijs potatoꝝ: neqꝫ comedas cum eis qui carnes ad vescendū ꝓferūt. Gre. Que vba exponens Gre. 14. mora. sic ait. carnes ad vescēdū ꝯferre est in collocutione derogatiōis vicissim proximorum vicia enarrare. Hi igit velut imūdi spernūt mūda ꝛ amplectunt stercora. Fig. Fi. Geñ. 8. de archa fuerunt missi coruus ꝛ colūba. Igit coruus inuēto corpore sup illud conquiescēs nō amplius ad archam reuersus est. Columba vo reuersa est portās ramū virentis oliue. Spūaliter. volant ꝑ hāc vitā simplex ꝛ detractoꝛ hincinde. Sed detractoꝛ inuēta putredine culpe alicuius residet ibi ꝛ i illa pascit ꝛ ꝗescit oblit⁹ redire ad ꝯsortiū dei ꝛ scōꝝ sup illā nō residet colūba .i. simplex ꝛ rect⁹: sed inuētis virtutibus ꝛ bonis operib⁹ in ꝓximo illa imitari studet ꝛ cū virente charitate vadit ad chꝛistū cuꝫ angelis. Sed nota ꝙ aues pasto auide capiūt ibidē sepe: quia circa illa occultus est laqueus vel sagittari⁹. et sic capitur vel ferit. sic ꝯtingit de detractore. Quid⁹ eñ de detractione interdum non aduertit corā quibus loquatur: ꝛ ꝗd loquat. Et ideo sepe in mendatio captus vituperat et cōfunditur. vnde hieronimus ad rusticum monachū. Sicut inquit sagitta si mittatur contra duruꝫ nonnūqꝫ reuertitur in mittentem ꝛ vulnerat vulnerantem. ita detractoꝛ cū viderit tristem faciem audientis immo non audientis: sed obturātis aures suas ne audiat saniem illico conticescit. pallet vultus. herent labia. saliua siccatur.

Quid detur tibi aut quid apponatur tibi ad linguā dolosaꝫ. Sagitte potētis acute. ps. 109. Cū videt homo ferā super se aperto ore venientem. debet si potest a distantibus illam percutere sagitta vel lācea. Ideo optime faciunt sagittarij per nemora siluestria arcuꝫ vel pharetram portantes. Spiritualiter. detractoꝛ comparatur fere: quia apto ore lingua dolosa paratus est ad ꝓximorum voracitatem. habet dentes ad laniādum carnes omnes. vnde Cassiodorus super ps. Dentes dicti sunt a demendo: quia sicut dentes demūt partes ciborum. ita ꝛ isti opiniones hominū corrodunt. Summum igitur remedium est feris talibus sagittas acutas dirigere ꝑ has sagittas subaudi increpatiōes multiplices detractores ferietes. Unde cum detractoꝛ cupit aures boni viri replere proximorum peccatis: debet audiens illum digna reprehensione percutere. sic legimus nos chꝛistum phariseis fecisse cū detraherent sancte discipulorum simplicitati ꝙ scilꝫ non lauabāt sibi manus cum comedere debebant ꝛ chꝛistus eos repercussit grauioꝛi sagitta cū eos de trāsgressione diuini mādati increpauit scilicet de inhonoratione parentum sic igitur percutit sagitta veritatis peccatoꝛ cū i ꝓpꝛio peccato arguit. Non enim cessat detrahere parib⁹ et maioꝛibus. Super hoc habet Figura de vtroqꝫ. Genesis. 4. Chaym occidit Abel fratrem suum: sed sagitta Lameth interfectus est. persecutus est Saul regem Dauid maiorē se. 1. Re. sꝫ sagittarioꝝ vulnerat⁹ sagittis a ꝑꝓo armigero occisus est.

Cas.

Fig.

Spiritualiter.peccator fratri nō par
cit nec patrē agnoscit omne lacerat
pares et maiores:vt dictū est.ideo
vt fera pessima repercussus vulnera
tur.Iterum sagittis increpationum
plagatur cum propria detractionū
succumbens confunditur. Unde su=
per primo.ps.Comprehendatur in
cogitationibus quibus cogi. Dicit
quodā expositio veritatis noticia in
nocentiam protegente clā detracto=
ris linguam intebatur percutere re=
percussus confusione detractor lan
guerat.pallent vultus: herent labia
caput depromit:lingua inuoluitur:
crura deficiūt:cadūt brachia:nescit
quid proferat:factus tanq̄ vas per
ditum audiens vituperationem mul
torū.i.videns se vituperari a multis

¶ De dyabolo.

A Dixit inimicus persequar ⁊ cō=
prehendam diuidā spo.⁊ rep.
a.m.Exo.15.Cum enī homo cū ini=
mico suo pactum seu conuentionē in
uenire nō potest nisi totaliter se sub
ijciat potius debet se morti exponere
defēdēdo q̄ sic viliter se tradere ser
Tul. uituti.vnde Tullius de questionibus
Cum inquit tēpus et necessitas po
stulat decertandū est manu et viribus
et mors seruitutis turpidini est ante
ponenda. Nam occidi pulchrius est
q̄ ignominiose seruire.Spiritualiter.
dyabolus est inimicus crudelissimus
et valde male et seruientes tractat.
Gre. Gre.in omel.Iniustū est seruire dia
bolo qui nullo placatur obsequio.ergo
potius debent morti fideles se defē
dendo eiq̄ resistēdo disponere q̄ p
Fig. cōsensum peccati illi se subijcere. Fi
gura. Numeri.21.vbi legimus p filij
israel venientes de egypto et eūtes
ad terrā promissionis oportuit eos
necessario ire per terras et p fines
vrbiū Seō regis amorreorū. Ad quē
missis legatis et datis promissionibus
nichil tangendi de pertinētibus ad
ipsum etiā nec guttā aque de cister=
nis suis:non valuerunt obtinere vt
tantum viam regiam graderentur.
Sed rex ille Seō parato exercitu in
uasit illos filios israel omēs eos cu=
piens capere ⁊ expoliare ⁊ occidere
Quod videntes filij israel ascende=
runt i Iasa et viriliter dimicauerūt
et obtenta victoria fugauerunt regē
et gentes eius et vrbes illas cōbus=
serūt.Spiritualiter. rex Seon signi
ficat dyabolum:quia Seon interpre
tatur elatus et ipse diabolus dicitur
rex super omnes filios superbie.filij
israel sunt fideles christi qui in ma=
ri rubro baptizati exierunt egyptū
originalis peccati. ⁊ per desertū hu
ius vite peregrinantes tendunt ad
terram promissionis celestis:transi
re oportet per huius vite presentis
multas illecebras vbi Seon.i.dya=
bolus regnat.mittimus legatos cū
promissionibus quando in baptismo
omnibus operibus Sathane abrenū
ciamus et pmittimus fide pura trā
sire sine omni eius facultate: sed ad
id pactum dyabolus stare non vult
non est eo contētus expoliare te vult
virtutibus et occidere peccato.quid
faciendum est:ascendamus in Iasa
que interpretatur mādati impletio.
Ascendamus igitur ad dei manda=
ta seruanda complendo omnia per
charitatē statim hic hostis cōflictus
et omnis eius exercitus euanescit.
vnde Cassiodorus super ps. Chari Cas.
tas est mors criminum: virtus pu=
gnantium:palma victorum:concor=
dia mentium:et societas electorum.

Quanta malignatus est inimi= B
cus in sancto.ps.73. Consi=
derantes se habere hostem pditorē
et plenum calliditate nunq̄ se debēt
adeo tutos credere quin summa dili
gentia sibi caueāt:multo plures ali
quādo proditione q̄ gladio subuer=
tūtur. Spiritualiter. Nos habemus
hostem proditorem qui videns nos
proficere in virtutibus die noctuq̄

nos impugnare non cessat. et quos non potest palam superare occulte et proditorie conatur decipere. Augu
Aug stinus in libro soliloquio. Dyabolus inquit nunc hic, nunc illic, nunc agnum, nunc lupum, nunc tenebras, nunc lucem se ostēdit. et singulis quibuscūq; qualitatib⁹, locis, et temporibus scđm varias rerum mutationes varias exhibet tentationes. Nam vt tristes efficiat tristat: et ipse vt gaudētes illudat fingit se et ipse gaudere vt spirituales defraudet in angelum lucis se trāsfigurat vt fortes opprimat apparet agnus: vt mites devoret apparet lupus. et ad hec quis idoneus recognoscere? quis reuelauit speciem vestimenti eius et girum dentium eius agnouit? Hec Augu. Cauēdum est igitur ab astutiis talis hostis ne icautos nos inueniens crudeliter nos perdat. Figura. Judi. 18
Fig. vbi legimus q tribus Dan cum terram propriam nō haberent miserūt quinq; exploratores i mōte effrayin inde venerunt in lachis. et considerata inepta custodia ciuium erga ciuitatem redeuntes ad suos dixerūt: eamus ad possidendum ciuitatem optimam: vbi nichil deest de his que nascuntur in terra. non erit labor ipsam capere cum gentes disparse sint hincinde per agros nec vlla viget in ciuitate custodia. congregato itaq; exercitu venit Dan in lachis et incautam ciuitatem et sine custodia reperiens debellauit et cepit et percussit gentes eius et succēdit eam igne quo facto eam reedificauit denuo et ipsam vocauit ciuitatem Dan. et sic postmodum vocata est. Spiritualiter per Dan subaudi ipsum dyabolum qui sorte distributionis inter filios israel. id est inter angelos dei nullā habet possessionem. vnde cum beat⁹ Joh. de tribubus omnibus israel beatos nominaret. Apocal. 7. non ibi nominauit de tribu Dan. Est igitur inimicus viatorum fidelium insidiator per innumerabiles tentationes. Geñ. 49. Fiat Dan sicut colnber in via. etc. Igitur mittit quinq; exploratores in lachis que interpretatur filia leonis: quia anima humana redempta est sanguine vincentis leonis de tribu iuda. quinq; exploratores sunt quinq; sensibiles appetit⁹ per quos diabolus inuestigare nitit de anime custodia. Alio autem modo nequaq scire potest diabol⁹ huiusmodi ciuitatis intrinseca. Augu. in lib. de diffinitionibus occultar dignitatum. Internas inquit cogitationes anime diabolum non videre scimus: sed motu eas corporis ab illo: et affectionum indiciis colligi didicimus experimēto. Cum igitur iste hostis malignus animā vacātem ceperit et ciues eius scz memoriam, intelligentiam, et voluntatem per agrum voluptatū terrenarū dispersas. nec est in anima qui hos exploratores intrare vsq; ad cor phibeat per dissensum cōgregans magnum vicior exercitū accedit ad illam quā sine contradictione capiens ciuibus percussis. i. bonis operib⁹ succēdit. perdit anima nomē primū quo dicebatur filia christi et succensa igne cōcupiscētie vocat ciuitas Dan. i. diaboli vsq; in sempiternum. ergo fatuum est nō adhibere custodiam inter tales inimicos mortales. Unde Augu. in soliloquio. pessima insania nr̄a: q cum cōtinue videamus cōtra nos draconem Aug
ore aperto paratū ad deuorandū: nichilominus dormim⁹ et lasciuim⁹ in pigritiis nostris tanq securi āte eū qui nichil aliud desiderat q vt nos perdat inimic⁹ iste vt occidat semp vigilat absq; somno et vt nos custodiamus nolum⁹ nos vigilare a somno.

Ejecisti eos dum alleuarentur ps. 72. prudentes exercituum C
duces studēt in preliis inimicos preuenire et eos inuadere anteq sint in

acie ordinati. Interdum eñ anteꝙ̃
cõgregari possint sunt pauci ⁊ iner-
mes ⁊ habiles ad succumbendũ. de
bent igit tunc inuadi. optima est eñ
victoria que ꝓpriam gentez saluat.
Spũaliter. dyabolus inimicꝰ huma
ni generis cõtinue nos infestãs: cõ
tinue nobis parans insidias: ꝯtinue
circuit querẽs quẽ deuoret. ergo an
teꝙ̃ in aciem ꝯtra nos exercituz suũ
paret debemꝰ ipsum iuadere ⁊ gen
tem suam percutere anteꝙ̃ crescat.
gẽtes eñ ⁊ pugnatores dyaboli sũt
peccata q̃ congregant in aciem per
hunc modum: primo immittit malas
suggestiones. secũdo suadet malos
consensus: et tertio inducit ad mala
opera. vltimo ligat victos suos ma-
la ꝯsuetudine. ⁊ sic occidit ⁊ mactat
si ergo ipsum vis ꝓstrare ⁊ vincere
primam aciem iuade anteꝙ̃ secũda
succurrat: quia si expectas secũdam
victus es. Si primã inuadas victor
Fig. es statim liber es a dyabolo. Figu.
Exo. 22. pharao statī dimisit filios
israel cum auro ⁊ argento exire egy
ptum libere percussis primogenitis
ab homine vsq̃ ad pecus. Ipse vero
cum egyptijs remanẽtibus in luctu
et planctu. Spũaliter. per pharao-
nem subaudi dyabolum. per ꝑmoge
nita sua subaudi malas cogitatiões
quibꝰ percussis victores christi fide
les sunt. ⁊ saluo virtutũ eoꝝ exerci-
tu pergũt libere ad promissionis ter
ram. ⁊ dyabolus cũ suis i tristicia re
manet. Sed no. ꝙ debẽt interfici ab
homine vsq̃ ad pecus primogenita
dyaboli: quia suggestiones quas ad
corpus ⁊ ad animã mittit debẽt gla
dio dissensus occidi ne in aliquo mo
do ꝑ ꝯsensum in nobis crescere pos-
sint. Unde hiero. in quadã epistola.
Dum inquit paruus est hostis occi-
de illuz: vt malitia elidat in semine
⁊ sic ꝓsternet dyabolꝰ ãteꝙ̃ crescat
D Sinite paruulos venire ad me.
Mat. 19. Uidemus sensibiliter
in arboribꝰ ⁊ plantis ꝙ si ledantur in
floribus totus eius fructꝰ sequẽs le
ditur: ⁊ ratio est: q2 flos est pricipiũ
ex quo fructꝰ egredit. Spiritualit.
qđ suo modo dicit de arboribus me
taphorice notãdũ est ⁊ i hominibꝰ
Nam in homine seminãtur ⁊ plãtã
tur bone inspirationes a deo. cum in
cipimꝰ bona cogitare vel bona ⁊ san
cta monita a ꝑdicatore audire. Flo
rent eñ cum illa per volũtatez ⁊ cõ
sensum incipimꝰ amare cum delibe
ratione complẽdi ⁊ exercẽdi per opꝰ
sed si debiles sunt isti ꝯceptus ⁊ nõ
sunt firmati i arbore per ꝯsuetudinẽ
facile possunt cadere. leuis tẽtatio-
nis ventus illos potest delere. ideo
dyabolus illoꝝ cognoscẽs ĩfirmita-
tem multum ĩsidiat illis ne crescãt:
quia iam firmos sic delere nõ possz
Figu. Exo. i. vidẽs pharao populũ Fig.
israel i egypto ꝓficere timuit ne ni
mium cresceret et ideo ordiauit par
uulos suffocari in aquis. Spirituali
ter. per pharaonem subaudi dyabo-
lum q̃ populũ christi conat detinere
in peccatis. Cũ eñ aspicit virtutes
crescere in nobis conat extinguere
primos bonos cõceptꝰ vt nõ crescẽt
per opus ⁊ ꝯsuetudinez ⁊ hoc cupit
facere in aquis delitiarum mũdi in
quibꝰ sepissime moriũtur ⁊ submer-
gũtur prima bona ꝓposita. Ideo cũ
summa diligẽtia custodiẽdꝰ est ager
anime nostre ne hominũ inimicus le
dat anime nostre fructꝰ i ꝑmo flore
quibus assidue ĩsidiatur. Unde Pe-
trus rauẽnas super Math. Dyabo Pet.
lus inqt semper primordia bona pul
sat: captat rudimẽta virtutum si san
cta sunt in ipso ortu festinat extigue
re: sciens ꝙ ea subuertere funditus
non posset.
Polluerunt templum sanctum S
tuum. ps. 78. Crudelis ho-
stis deuicta ⁊ capta ciuitate ipsaz de
struit munitiõibus ne amplius apta
sit eidem resistere. ⁊ sic prostratam

eam dimittit vt non ad resistendum sed ad petiendum sit apta. fit ergo immundior qr diruptis muris ati ij bruta muralia intrantia totum deturpant. Spiritualiter dyabolus est tyrannus crudelissimus. Nā cōtra animā nostram si potest obtinere victoriā ad illam itrant omnes virtutes surripit ꝛ exterminat muros cordis. ꝛ antemuralia.i. sensus ꝛ cogitationes dirruit ꝛ ibi prauc ci⁹ tentationes morātur. Fig.4. Reg.25.
Fig vbi legimus ꝙ Nabuzardam princeps exercitus Babilonis obtenta vi hierusalem expoliauit tēplū. ꝛ illa q̄ inde abstulit dicuntur hec fuisse cādelabrū luminis. altare aureū. mēsas propositionis. coronas faciei tēpli. vasa icensi. vasa aq̄ sacrificij. vestes sacerdotales ꝛ postmodū omnē spurciciā induxit in tēplū. Spiritualiter. dyabolus vicens animam nostrā itrat templum cordis ꝛ mentis nostre. Et pmo extinguit candelabri lumen id est execat iudicium rationis. Secūdo surripit altare aureum p quod charitas notatur. Tertio mēsas panis propositionis euertit ac destruit: per quas subaudi predicatiōes verbi dei quod dicitur panis spiritualis anime. Quarto coronam faciei templi remouet quia delet de facie verecūdiā ꝛ ruborē peccandi vt anima efficiatur quasi meretrix sine fronte. Quinto destruit vasa incensi per que notātur orationes deuote. Sexto vasa aque sacrificij qr peruertit cor: ꝛ oculos ne ibi inueniri possit lachrymarum contritio per quā fit deo acceptum sacrificium nostrū. Ultimo lacerat vestem sacerdotalem scʒ innocētie pallium quod nobis christ⁹ acq̄siuit ꝛ quod accepimus in baptismo: His igitur expoliatis miser homo qui erat templum dei efficitur dyaboli prostibulum ꝛ receptaculum gentis babilonis.i. demonum infernalium. vnde

Aug Aug. in solilo. ipsi inquit obseruauerunt me. ꝛ despexerunt me videntes sine te. diuiserūt sibi vestimēta mea: quibus honoraueras me. fecerunt sibi viam per me. sub pedibus suis cōculcauerunt me fecibus peccatorūʒ polluerunt templum sanctum tuum Posuerunt me desolatum tota die merore confectum ibam post eos cecus et nudus et illaqueatus funib⁹ peccatorum trahebant me post se in circuitu de vicio in viciuʒ. de luto in lutuʒ: ibam absq̄ formidine ante faciem subsequentis. Seruus eram: seruitutem amabam cecus eram: cecitatem desiderabam. vinctus eram vincula non horrebam. Amarum dulce. ꝛ dulce amarum putabam miser hec non cognoscebam: quia sine te eram.

Abstulit domin⁹ omnes magnificos meos de medio mei. Treno.i. Tyrannus obtinens ciuitatem statim studet perdere nobiliores et potentiores et illos quos suspicatur posse sibi ciuitatem rebellare. vulgus enim dimittit sed occidit potentes. Spiritualiter. dyabolus est tyrannus crudelissimus. ideo capta anima nostra statim virtutes potentes. scilicet acta penitentie perimit. per quas percipit posse animam captam amittere. Figura. Hiere. 52. Fig. F
vbi legimus ꝙ Nabuchodonosor: postq̄ cepit Hierusalem ipsam igne succendit: ipse apprehendit Sedechiam regem ꝛ apprehendit omnes principes iuda et interfecit illos. Postmodum filios regis ante oculos patris occidit quo facto eruit oculos regis et detulit eum cecum in babilonem vbi posuit eum in carcerem vsq̄ ad diem mortis sue. Spiritualiter. per Nabuchodonosor subaudi dyabolum. Iste igitur postq̄ pugna peccatorum vicit Hierusaleʒ id est animā. Ipse occidit principes. Iudas interpretatur Confessio:

Principes enim confessionis sunt tres scz cōtritio cordis: manifestatio oris et satisfactio operis: hos igitur principes in capta et debellata aia dyabolus conat occidere. qm̄ si illi viuerent cito ciuitatē diabolo rebellarēt occidit vlterius omnes filios regis: qz oēs anime fruct⁹ ⁊ virtuosa opera extinguntur que fuerunt facta in statu gratie. Excecatur rex scz rationis lumē. et sic miser peccator de rege factus seruus excecatus ducitur in babilonē: id est i cōfusionē ⁊ ignominiā et vinculis peccatorum suorum.
Aug ligatus velut fortissimus cathenis perseuerat in manu diaboli. Unde aug. in li. cōfes. Suspirabā inquit ligat⁹ nō alieno ferro. sed mea ferrea volū tate. Uelle enim meum tenebat inimicus. et de illo michi cathenā fecerat et cōstrinxerat me. Ex volūtate fctā est libido: et ex libidine facta est consuetudo: et ex cōsuetudine facta est necessitas. Sola grā liberat hoiem.
G Nolite tangere xpos meos. ps. 104. Tanta est rabies. et nocendi auiditas aliquorū aialiū q̄ si potentia respōderet voluntati nullū remaneret animal māsuetū. Sz natura talia aialia fecit aptā ad cōteri ⁊ mactari: qz non muniuit ea virib⁹ sed prostrauit debilitate vt patet de scorpione: quia licet plenus sit veneno mortifero nichilominus facile occiditur. patet hoc etiaz de quibusdā breuibus serpentibus quorum morsus simul cum morte est. Spūaliter. tanta est auiditas nocēdi demonum infernalium q̄ nisi maiestas diuina eos pstrasset ⁊ illis vires accepisset nocendi vix vnus iustus remaneret in mūdo. Sed cohibet eorum volūtas
Aug ne qd̄ cupiunt cōpleant. Aug. super psal. Diabol⁹ plerūqz vult nocere ⁊ nō pōt: qz potestas sua sub potestate dei est. Nam si posset tm̄ nocere diabolus q̄tū vellet aliquis iustorū nō
Fig. remaneret. Figu. Geñ. 33. Cū iacob rediret de mesopotamia cū familia ⁊ armentis multis cōtigit ipsum habere obuiam Esau fratrem suū qui ei multuz indignabat ppter būdictionem quaz sibi surripuerat. veniebat ergo Esau multū irat⁹ aduersus fratrem suū Jacob cū exercitu magno. Sed phibitus est a deo ne illi faceret quicq̄ mali. Spiritualit. Jacob interp̄tatur supplantator et denotat virum iustum qui supplantat dyabolum precipue quia illi surripuit benedictionem et primogenitura. Naz licet diabolus creatus esset primo genitus respectu hominis vt obtineret benedictionem celestis hereditatis tamen quia inde per superbiam cecidit. et homo per humilitatez ascēdit priuatus est illa gloria et homo ditatus est in ea. ex hoc enim diabol⁹ multa vallatus inuidia cōgregato viciorum exercitu vadit obuiaz iusto quādo per viaz p̄sentis vite peregrinat ad patriā plenus virtutib⁹ et bonis operibus vt ipm̄ spoliet ⁊ occidat: sz prohibet diuinū subsidium ne nobis plus inferat q̄ id qd̄ portare possumus in suis tētationibus vt illud sit nobis ad meritūz. Uñ Aug. sup ps.
Si tm̄ inquit admittitur tētare dyabolus q̄tū tibi pdest vt exercearis probaris enim. vt qd̄ nesciebas a teipso inuenieris. Aug
Percussisti caput de domo impij. Abac. 3. Cupiens de hostibus feliciter triumphare primum videt de interemptione capitis seu ducis. Nam eo mortuo totus exercitus euanescit. Spiritualiter. xps venit in hunc mundum redempturus humanum genus de manu hostiū infernalium. Ideo primo considerauit interitum ducis eorum. i. pricipis tenebrarum. i. dyaboli. Nā pstrato illo oēs salui facti sumus: et de manu iferni liberati. Fig. 1. Reg. 17. vbi legimus golyaz spuriū obsedisse hierusalē cū exercitu philistinorum. ibat certator H

Ille omni die circuēdo muros ciuita
tis exprobrans et increpans suā for
titudinē eo ꝙ nō esset qui cū illo vel
let descēdere ad singulare certamē
tandē Esay qui in monte habitabat
cōpassus tribus filijs suis qui obses
si erāt in hierusalē misit filium suū
paruulū obsessos fratres visitare q
descendens ciuitatē intrauit et refe
ctis fratrib⁹ refectione quam de mō
te portauerat vidit Goliā exprobran
tem more solito: et vociferantē filios
israel turbatus ait. Quis est ille in=
circuncisus qui audet maledicere po
pulo dei: et si nō est qui pugnet con
tra illum ibo ego et ꝯterā. et increpa
bant eum fratres sui dicētes. Noui=
mus superbiam tuā ⁊ presumptionē
tuam declinauit paulisper ab eis ite
rans pristina verba. que cū rex isra/
el audiret vocato eo dixit ei. nō potes
pugnare cum illo cū puer sis. Qui
ait: Occidi leonē et vrsū cum vellēt
oues patris mei quas custodiebā ra
pere et voluit ipsū Saul armare ar
mis suis qui ait nō possū sic incede
re. Et ꝓiectis armis illis accepit q̄n
q̄ lapides limpidissimos de torrēte
et accedēs ad ꝓlium vilipens⁹ est a
philisteo: sꝫ accepto lapide ⁊ voluēs
fundā percussit philisteū in fronte ⁊
prostratū in terram decapitauit gla=
dio illius cū nullū haberet gladium
et sic liberata est ciuitas obsessa. et
exterminat⁹ ē philistinorum exercitus
mortuo eoꝝ duce. Spiritualiter ꝑ ci
uitatem obsessam subaudi naturam
humanā quā diabolus sola inuidia
sic prostrauerat ipsamq̄ bonis gra
tuitis mediāte peccato priuauerat.
vnde Aug. in quodā trac. hostis hu
mani generis dyabolus caput scele/
rum. princeps viciorū: suasor mala
rum cogitationum inuentor mortis
Intuitus est videre hoīem de terra
pariter et ad ymaginem dei creatū
innocentia vestitum. temperātia cō
positum: charitate ornatum. se autē
cum esset angelus oībus his priua/
tū statim inuidere cepit insatiabilis
homicida ⁊ nos nostrosq̄ parentes
his talibus ⁊ tantis bonis spoliauit
pariter et peremit. Sic iste paradisi
apostata spiritus immūd⁹ humanā
naturam obsessam detinens irride/
bat et exprobrabat querens quis ex
hominibus auderet descēdere ad se
liberandū de suis carceribus: scie/
bat enī nulla naturali cognitione ꝓ
uatus se naturam humanā expolias
se gratie vestimento. Ex quo sciebat
homines se iuuare nō posse: quia q̄
facit peccatū seruus est peccati. No
uerat tñ deum potentissimum et de
sue voluntatis arbitrio homīs mor/
bo posse adhibere remediū. sꝫ diē ex
pertus iusticie presciebat hec nō pos
se fieri nisi adesset iustus qui dānū
solueret fraudis facte. Igitur dyabo
lus ex his premissis concludebat af
firmans ꝙ neq̄ deus qui pati nō po
terat neq̄ homo qui erat impotens
satisfacere. sed incuruat⁹ mente nō
aduertebat ꝙ ex homine q̄ pati pōt
et ex deo qui est potens fieret vnus
Ideo mirabatur cū sacra scriptura
illi de xp̄o promisso minabatur quin
immo sanctos in limbo q̄ꝫ plurimū
deridebat et sic super flumina baby
lonis eductos interrogabat verba cā
tionum. vbi sunt dij vestri in quibus
habetis fiduciā. ⁊c̄. Sꝫ Isay de mō
te: id est pater de celo sciens tres fi=
lios suos obsessos misit filiū suū. ⁊c̄.
Subaudi per tres filios tres aīe vir
tutes scꝫ memoriam: intelligentiam
et volūtatē. In his enī cōsistit yma
go trinitatis. Uenit enī paruul⁹ dei
fili⁹ q̄ seipsum exinaniuit et refecit
ꝓmo fratres suos scilicet iudeos refe
ctione celestis doctrine. ⁊ cum ipse se
diceret expugnatorē ꝓ humano ge
nere increpabāt eum dicentes. Iste
blasphemat: et volebāt eum lapida/
re. Tandē ipse affirmans deiecisse
leonem et vrsum de celis volētes ra

pere oues patris.i.angelos paradi=
si et miraculis cōfirmando se filium
dei esse voluerūt ipm munire armis
regijs qñ videlz voluerūt ipsū regē
facere et abscondit se. nō possū inqt
cū talibus armis accedere ad bellū
nō est inquit regnū meū de hoc mū
do.et collegit tunc quinqz lapides for
tissimos.s.incarnationem:passionez
resurrectionem:ascēsionē.et spūssā
cti missionē. Et sic incedēs mortalis
simul decepit Goliā Et lapide illū p
strauit illum percutiens. Et crucem
quā ipse dyabolus iuda et iudeis me
diantibus preparauit etiā interfecit
et sic liberata est hūana natura et ex
terminatus est demonū exercit⁹ p=
strato ac debellato ac decepto diabo
lo per xpm quem diabolus execatus
nō deū.sed purum hoiem esse crede
bat. Jdeo secū in socio ac pfido pdi
tore. I o assumpto discipulo se ad pu
gnā cōtra xpm ingessit a quo digne
expugnatus est. vnde Leo papa i q
Leo dam sermone describens diaboli ce=
citatē et eiusdē proditoris societatē
ait. Nec ipse diabolus intellexit qꝫ se
saeuiendo in xpm suū destrueret princi
patum q̄ antiqua fraudis iura non p
deret si se a dñi sanguine contineret
Sed malitia nocendi auidus audax
duz in dñm irruit:ruit dum capit ca
ptus est et dū persequit mortalē in=
cidit in saluatorē. Jnuenit sane cū
illo molimie prudēs audacie dignū
cooperatorē dignūqz cōsortem cuz
impi⁹ iudas maluit magister eē dia
boli qꝫ xpi apostolus quem nō timo
re perturbationis deseruit:sed pecu
nie cupiditate distraxit.hec Leo

3 Erectus est inimicus.rc. Tre
no.i. Tyrānus possidens iniu
ste aliquam ciuitatē semp timet il=
lam perdere. Jdeo cū aliqñ fieri p
cipit tractatum a ciuibus stati illos
quos suspicatur sibi tollere ciuitatē
exterminat et perdit. Spiritualiter
diabolus tyrannice possidet animā
peccatoris:qr nō est sua possessio:sz
templū xpi. Jdeo quādo videt sctās
inspirationes et dei verbi predicati
ones audire libenter in aia statiz ex
terminat pricipales virtutes anime
quas suspicatur sibi posse animā sur
ripere et dare xpo. vnde memoriā ele
uat de recordatione passionis chri=
sti et eam dispergit ad cōmemoran=
das huius vite vanitates. Jntellīgē
tiam remouet a supernorū contēpla
tione et inducit ad intuendū mundi
superbiam. voluntatem vero ab amo
re dei et pximi phibet et ipsā ad cō
cupiscentiam cupiditatis accēdit et
sic exterminatis anime viribus non ti
met diuinas inspirationes sibi posse
surripere illā. Fi Exo.v. Cū Moy Fig.
ses primo incepit inducere populuz
ad exitū egypti. Pharao populum p
egyptū dispsit ad colligēdū lutū et
paleas. Spiritualiter p Pharaonez
notat diabolus vt sepe dictū est per
Moyses subaudi pdicatorē populū
xpianū inducentē ad exitū peccati.
Diabolus igit hoc sentiens dispgit
illum per memoriā vanorum.per cō
tēplationē pōparū: et per amorē di
uitiarum:et per hui⁹ mundi tenebras
Greg.i.mora. Antiquus hostis ex p
prio certamine dū se succūbere cōsi Gre
derat ad alia tētationū bella restau
rat. Jntuetur humani generis viuis
cuiusqz mores cui vicio sint ppinq
et illa ponit ante faciē ad que facili⁹
nouit inclinare mentem
Insidiat vt rapiat.ps.9. Jnter K
omnia que a prudente duce sūt
attendenda in bello sunt cauende sū
mopere insidie inimicorum quia tūc
pauca gens et inermis magnam et
fortem gentē incautā viceret. Jdeo
cōsueuit superordinari aliquis cau=
tus qui habet p exploratores inimi
corum vias inuestigare Spūaliter
nos sumus in cōtinua pugna cōtra
diabolum et peccata et vbi non valz
nos aperte superare ipse nobis insi

diatur occulte vt draco. Ideo semper debet esse in nobis lumen verbi dei a quo discamus et cognoscamus insidias et occultas eius tentationes.
Fig. Figu.4. Reg.6. rex syrie posuit insidias iuxta torrentem iordanis filijs israel. sed helyseus ,pphetã hec regi idicans pplm liberauit. Spũali?. syria iterpretatur humeta quasi lubrica. Rex igr̃ syrie est dyabolus q̃ loca ihabitat humeta et tu[r]pia ibidẽ latens ad decapulam fidelium. Job 40. Sub vmbra dormit i secreto calami i locis humentibus. Iste igitur occulte filijs israel. i. populo xp̃iano ponit isidias Job.18. Abscondita est in terra pedica eius et decipula eius super semitam. Expone per terram vitam actiuam. per semitam vero cõtemplatiuam circa quam dyabolus ardentius studia deceptõnis ponit. Ideo bene dr̃ q̃ iuxta torrentem iordanis rex syrias suas ponit insidias Jordanis em̃ est fluuius electus ibidem steterunt pedes sacerdotum: qr vita contemplatiua electorum vita est et pars perfectorum qr per ipsam transierunt apostoli et sancti Illi igr̃ vite dyabolus magis q̃ actiue isidiatur: q̃ non contentatur habere communes nisi conetur electos subripere. Job.40. Ecce absorbebit fluuiũ et non mirabitur et habet fiduciam vt iordanis isluat i os eius Debem⁹ semper diuinum verbum libenter audire per qd̃ dñs nobis denudabit in
Aug sidias vt sciamus resistere. vñ Aug in soli. Uenit tentator tenebrosus vt est, et vt eũ despicerem tu me cõfortasti venit tentator fortis et vt me nõ vinceret tu eum refrenasti et me roborasti. venit transfiguratus in ãgelum lucis vt me deciperet et tu eũ increpasti: et vt ipsum agnoscerem illuminasti me.

L Uade retro sathana. Mat.4. Non possunt gentes diuersorum morum et contrariorum diu sil habitare sine lite quia qd̃ placet vni displicet alteri. Spiritualiter fidelis anima et christi seruitio dedicata et dyabolus multum inter se sunt opposita et ipsorũ actus multũ distant ab inuicem quia anima charitatem diligit et dyabolus eam summe odit et sic est de omnibus operibus. Igr̃ nũ q̃ esset i pace anima cũ dyabolo habitando. Debet igitur q̃celerius deserere: et se inq̃tum potest ab eo elõgare si vult in pace quiescere. Figu. Fig.
Genes.13. vbi legim⁹ q̃ ascendente Abraam de egypto ibat post illũ et Loth: Erat em̃ Abraam diues auro et argento. Loth vero bestiarũ armentis. Igitur facta est magna contentio inter pastores Abraam et pastores Loth. quod videns Abraam dixit ipsi Loth. Obsecro ne sit iurgium inter me et te. ecce terra in cõspectu tuo: vade quo vis quoniam non possumus simul habitare. Si tu ibis ad dexteram ego ad sinistram pergã Si tu ad sinistram. et ego pergã ad dexteram. Quod audiẽs Loth per rexit ad terram illorum pessimorum scilicet sodomorum. Abraam autem venit in chanaã. Spirituali? Abraam cui facta fuit repromissio de christo significat fidelem qui coheres christi ordinatus est. Igitur hunc fugientem de egypto peccati persequitur Loth id est dyabolus. hẽt Abraam aurũ et argentũ. quia itus i aĩa spirituales habet ꝟtutes. s. fidẽ spẽ et charitatẽ. et habet corporales ꝟtutes p exteriora misericordie opera. Dyabolus vero habet brutorũ desideriorũ armentum qui vult ipsum pascere in agro. abraam quod pastores Abraam id est conscientie clamores non possunt sustinere. ideo dicit iustus cum magistro suo christo ipsi dyabolo. vade retro sathana nõ possumus sil habitare. qm̃ volo bñ facere tu ꝟo mala suggerere. si tu ibis ad dextrã. i. si tu me tẽtabis d mũdi

prosperitatibus. ego pergam ad cō=
templandam sinistram gehēne infer
ni que preparatur seruientibus tibi
atq̄ obtēperantibus. Si aūt tu ibis
ad sinistram .i. tentando me per ad/
uersa vt fecisti beato Job cui sinistra
⁊ aduersa plurima dedisti. ego ad cō
templationē dextere celestis glorie ꝑ
gam quam deus repromisit his qui
persecutionem et penā sustinent ob
eius amorem in vita p̄nti. hec audi/
ens victus fugit et vadit ad terram
pessimoꝝ .i. demonū nequiens am
plius debellare iustum vel vincere i
illo peccato in quo debellatus est vn
Ori. de. Orige. super Jesu naue. puto in=
quit ꝙ sancti quiq̄ repugnantes ad
uersus tentatores peccatorum spiri
tus et vincentes eos atq̄ vnūquēq̄
eoꝝ superantes imminuat excerci
tum demonū. et velut equos pluri
mos eorum interimāt. verbi grā.
vt is qui caste pudiceq̄ viuēdo for
nicationis spiritū superat nō vltra
phas sit illum spm̄ qui ab illo sctō
victus est iterum alium hominem i
pugnare

M Auerte oculos meos ne videāt
vanitatem. ps̄. 118. Nota ꝙ
equitantib⁹ per viam magnarū ru
pium periculum magnum iminet si
equus sit luscus oculo illo q̄ est ver
sus altitudinem q꞉ putans ponere
pedē in firmo interdum potest pōe
re in vacuo et se et militē precipita
re. Nō. n. tale periculū esset si alter
oculus cecus esset qui est versus ter
ram planā: q꞉ cadens nō posset le=
di multum. Spiritualiter nos sum⁹
cuiusdā periculosi itiens viatores
s. vite presentis et est maxia altitu
do ex vna parte: quia a celo vsq̄ ad
infernum. Jō q̄ cadit casu illo non
pōt amplius subleuari. Job. 16. Se
mitas per quas non reuertar ābu=
lo ex alia parte pōt homo cadere ⁊
surgere. ideo necesse ē habere ocu=
lum apertum versus istam altitudi
nem. sed nota ꝙ habem⁹ duos ocu
los. s. dextrū ⁊ sinistrū sed oculū scʒ
mentis et cordis debemus semper
habere versus altitudinē celestē vt
videam⁹ ne pedes affectionū ⁊ ope
rationū nostraꝝ ponamus in deuio
quia si perdito celo descendim⁹ ad
infernum nulla est amplius ibi re
demptio. oculus vero sinister. s. cor
poralis nobis datus est ad excercē
da opera vite humane. in quibus o
peribus si aliq̄n cadimus per pau
pertatem per tribulationē non peri
clitatur anima. Jdeo solū est peri=
culū de oculo dextro ne ille excece
tur Jō dyabol⁹ cognoscēs tātū pe
riculū anime consistere in oculo mē
tis omni studio illum oculum exce=
care satagit. iō debem⁹ semper cuʒ
propheta clamare. Auerte oculos
meos. ⁊c. Figura. 1. Re. 11. vbi legi Fig.
mus ꝙ quidam prauus tyrann⁹ no
mine Naas infestabat nimiū viros
Jabes nec aliquo modo requiē seu
paceʒ spopōdit illis nisi sub hoc pa
cto ꝙ erueret oculuʒ dextrū omniū
Spiritualiter Naas interpretatur
coluber et bene denotat dyabolū. ē
eñ coluber serpens diuersoꝝ colo
rum. sed q̄t habet colores tot habʒ
venena: Sic dyabolus est plenus
diuersarum tentationū quaruʒ que
libet mortale continet virus. Hic er
go infestat viros Jabes. Subaudi
ꝑ Jabes qui iterpretatur calor seu
siccitas viros charitate plenos qui
desiccati sunt ab humore carnalis
concupiscentie. Hos igitur diabol⁹
non cessat molestare vt eorū ciuita
tes. i. eorū animas surripiat ⁊ hoc
est qđ dn̄s in euāgelio de ipso dya=
bolo dicit: Querit inq̄t ꝑ loca iaq̄
sa vbi requiē siue māsionē sibi acq̄
rat. Nitit̄ ḡ eruere oculū cordis et
rōnis lumē extinguere quo sctō ai
ma ceca remanēs non videt vbi po
nat cordis effectum Jō cōcupiscēs
vana precipitatur ad illa nec inde

surgere potest. Gre. li. moralium per tractans illud Job. 13. Pepigi fedus cum oculis meis. preceps inquit aia dum ante non prouidet ne incaute videat quod concupiscat ceca postea incipit desiderare quod vidit sanctus vir vt cogitationes caste desiderare potuisset fedus cum oculis suis pepigit ne prius incaute respiceret qd postmodum inuitus amaret.

N Dixit inimicus persequar et comprehendam. Exo. 15. No. Cattus non pugnat nec percutit murez captū iuxta se existentē. imo cum ipso ludit modicū tangēs eum. sed fugientem insequitur vulnerās ipsum vngulis dētibusqz Spiritualiter dyabolus non affligit captum pctōrem quē iuxta se habet vngulis tentationum suarum. ludit enim secum monens eum ad peccata vt inde solatium faciat. sed volentem via penitentie fugere ad xpm cum omni tentationum genere illum insequitur Ideo Eccl. secundo. Fili accedens ad seruitutem dei prepara animā tuam ad tentationem. Fig. Genes. 31. Dum Jacob esset apud Laban non est ab eo percussus lz multipliciter delus9 sed fugientem ab eo persecutus est Laban ipsum Jacob cum seruis munitis et armatis. vt vi reduceret expoliatum ad seruitutē eius. scz Laban. deus tamen illum prohibuit. Spiritualiter per Labau qui multipliciter delusit Jacob subaudi dyabolum qui licet derideat peccatorez nichilominus non percutit ipsum in statu peccati. sed fugientem per penitentiam ipsū persequitur toto posse. Greg: 24. moralium hostis noster quanto magis nos sibi rebellare conspicit tanto amplius expugnare contendit. Eos em̄ expugnare negligit q̄s quieto iure se possidere sentit.

De diuitijs

A Operuerunt superficiē eius spine. Prouerbi. 24. Nota q͛ arbores domestice male fructiferant inter spinas. ratio est qz per magnitudinē siccitatis earum sugunt circunquaqz humorē terre Iterum propter extensionē radicum earum reddunt terram nimis conglutinatā vt cultiuari cōmode nō possit nec partes terre possunt bene abinuicem separari: Ideo arbores propter humoris inopiam beneficio culture priuate steriles ibi remanent et infecūde Spiritualiter secundum Christi sententiam spine significant diuitias seculi hui9 inter quas viri spirituales et deo deuoti steriles remanent et absqz bonorum operum fructibus. Et ratio est quia sicut spine vt dictū est sugunt humorem terre et ipsam reddunt aridam ita diuitie exhauriunt amorem cordis vt nichil possit amari preter illas a possidentib9 eas et reddunt cor lapideum et durum ad suspiciendum semē v͞bi dei ₇ ad oē bonum opus. et sic qui inter illas cor suum p̄ affectum plantabit sterilis remanebit. Ideo a sanctis viris sunt huiusmodi spine penitus fugiende. Figura Judi. 9. vbi quedā metaphora legitur q͛ ligna silua um re quisierūt in regem oliuam ficū et vitem que noluerunt sed hmōi regnū penitus renuerunt. Dixit oliua nolo deserere oleum meū quo vtuntur deus et homines. ficus aūt nolo deserere dulcedinem meam vitis dixit etiam nolo deserere suauitatem meā s. vini mei quod letificat deum et homines. Spiritualiter p̄ siluestra ligna subaudi diuitias q̄ continue alliciunt viros spirituales vt relinquētes statū salutis imperent illis Sed aiaduerte qz fraudulenter dicunt impera nobis qz hō nō est eaꝝ imperator. sz ipē iperāt potius homini et in pessimam inducunt seruitutē Rabanus super Math. O opes maligne

f

super bonis animis detestāde quid illeius quid incōcussum diuitiitis? vos genus humanum confudistis. vos discipulum comitem christi ab apostolatu pcipitastis. vos milites custodientes sepulchrū captiuastis. nūquid non bñ dictum est ꝙ pecunie obediunt omnia? Imperatrix est igr̄ pecunia hominū non homo pecunie. Debet igitur renuere vir dei hanc seruitutem molestam et dicere ego sicut oliua fructifera non possū nec volo pinguedinem humilitatis mee relinquere qua vngitur deus iratus et mitescit in illa ⁊ efficitur pater benignus. Et homines. hac humilitatis pinguedine vncti exaltātur coram deo. Iterum debet dicere cum ficu. ego arbor bona dulces fructus charitatis producens quomodo inter diuitiarum spinas pungentes per cupiditatem et auaritiā seruare possem hanc meam dulcedinem. Nam radix est omnium bonorum charitas. et radix omnium malorum cupiditas. et ambe simul esse non possunt. Respondeat cum vite. Ecce anima mea spōsa christi sicut vitis abundans in domo eius et p considerationem vite future dicas quomodo carere posset contemplatione eterne glorie que inebriat contēplantes et eos reddit insensibiles vite presentis. sic igitur illarum imperium contēnentes liberius vacabimus desiderio eterne glorie cu omnes mundi tam diuitie ꝙ delitie cōparate pondus et pena sunt. vnde

Ber. Ber. in quadam epistola. Illud est verum et solum gaudium quod non de creatura sed de creatore percipitur. ⁊ quod cu possederis nemo tollet a te et cui comparata ois aliūde iocūditas meror est. omis suauitas dolor est: omne dulce amar est: omē decorū fedum est: omne postremum quodcūq aliud delectare poscit molestum est.

Veni in altitudinem maris. ps 68. Debens transire nauigio mare magnum duo debet attendere. s. ꝙ scd̄m artem nauticam nauim gubernet acu ⁊ calamita quia aliter portū inuenire nesciret ad que tendit. eo ꝙ aliquando diu statur in mari et terra nequaꝙ videtur. Aliud est ꝙ nauis non grauetur nimio pondere. Semper enim est preponēda personarum salus diuitijs et mercibus. Spiritualiter. nos habemus transire mare magnum presentis vite nimis tempestuosum. vbi sunt fluctus eleuantes homines per prospera vsq ad celum et deprimentes per aduersa vsq ad abyssum. Ideo hec duo sunt nobis necessaria: primo debemus cordis nostri affectionem tangere petra. i. christo pro nobis passo ac mortuo ac nostro remuneratore et ipse statim diriget nauim anime nostre versus celum vbi est portus pacis et quietis. secundo nō debet anima nostra onerari nimiū: est enim anima nostra nimium onerata et submersionis periculo exposita. cum per affectum nimis adheret diuitijs. Ideo preponenda est salus anime omni diuitiarum multitudini. cum igitur sentimus nauim nostram his interdum grauari debemus illas dispergendo dare pauperibus et nauim nostram exonerare. Figura Jone. i. vbi legimus ꝙ inualescentibus fluctibus erga nauim postquam omni arte nautica naute vsi sunt p iecerunt merces. demum Jonam immiserunt in mari et facta est tranquillitas magna. Spiritualiter per nauim subaudi animam nostram que dum nimis oneratur diuitijs alleuianda est per elemosynaꝝ largitionem et affectus cordis inde remouendus est. et ponendus ad considerationem amaritudinis passionis christi: et statim erit nobis via presentis vite tranquilla. Sed debe=

mus inuocare nomen domini dei nostri sicut suadebant naute Jonam facere vt nos de illo tam metuendo mari educens ostēdat portum vbi eū possumus videre. Unde Augu-
Aug stinus in li. solilo. videns se in hoc furibundo mari ac grauibus periculis pleno auxilium christi pauidus inuocat dicens. Infelices inquam nos miseri per huius magni maris fluctus procellasq; voragines nauim trahentes. et ignoramus an ad portum valeamus peruenire salutis In felices inq; quorum est vita in exilio. via in periculo et finis in dubio. qz omnia in futurū reseruantur incerta. et subdit causam. O patria nostra secura a longe te videmus. ab hoc mari te salutamus. ab hac valle te suspiramus et nitimur cum lachrymis si quo modo ad te perueniamus. Et iterum subdit. O spes generis humani christe deus de deo refugium nostrum et virtus. cui⁹ lumen a longe inter caliginosas tenebras et nebulas ac maris procellas quasi stellarū mittis radios: oculos nostros irradia vt dirigamur ad portum. guberna nauim nostrā tua dextera. Trahe nos ab isto pelago ad te solamen nostrū: quē a longe quasi stellā matutinā vix lachrymātib⁹ oculis in littore celestis patrie nos expectantem videmus.

C Non me demergat tempestas aque. ps. 68. Tempore maximi estus dz hō cauere a nimio potu aq̄ et precipue cū magnum habet sustinere laborem. ideo debentes pugnare sibi cauent ne nimium simul bibant. tutius est enim modicum sepius simul bibere q̄ nimium in vna vice. Spiritualiter Cum calor. i. affect⁹ diuitiarū humanum cor vrget. q̄n s. nimiū per desiderium diuitias sitit tunc si nimiū bibit multū aggrauat et semper amplius sitit qz qui biberit ex hac aqua sitiet iterū. Jo. 4. Jō Cri so. super Mat. appositio diuitiarum maiorem accēdit flāmam. et vehementior fit cupido. Extinguitur. n. hmōi incendiū si hō diuitijs vtatur ad necessitatem et nō ad superfluitatem qz natura modicis contēta ē voluptas vero immensum requirit. Igitur cum simus pugnatores non grauemur diuitiarum nimio apetitu qz sic non possemus obtinere victoriam. Tollit. n. horum grauitas facultatem pugnādi. Fi. Jud. 7. Cuz Gedeō accederet ad preliū populuz duxit ad aquam et precepit omnibus vt biberēt quorū aliqui genibus flexis incuruabant se vt biberēt vers⁹ aquam. Alij aūt accepta aq̄ manu lambebāt ipsam et hi fuerūt tm̄. ccc. Igitur ex precepto dn̄i gedeō dimisit populi multitudinē incuruatam tanq̄ gentē ineptā ad prelium et assumpsit. ccc. illos qui manu lambuerant aquam. Spiritualiter. in nulla re est hominum certior probatio q̄ī diuitijs huius mūdi. et in illis optime possunt cognosci q̄ sunt boni milites siue ministri. Jē. qui in illis vtūtur mensura et modo tales sunt apti vincere omnē dyaboli insultū. q̄ vero incurnāt se et flectunt genua pecuniā adorātes vt deū tales submergūtur cupiditate et succūbūt i qualibet q̄uis minima tētatione. Nā sicut que dei sunt: que dei sunt faciūt. ita qui peccunie ad nutū obedit de pecunia fecit deū cui necesse est vt in omnibus sit obediens. Orige. super li. Judi. ome. 2. Unusquisq; inq̄t qđ pre ceteris colit quod super oīa imitatur et diligit hoc ei deus est. si q̄d est qđ in dilectionis lance prepōderat hoc tibi deus est

Cris

Fig.

Ori.

D Cum interierit nō sumet omia 48. Dicunt medici q̄ habens stomachum frigidū multū appetit et modicū digerit iō si iterdū nimis sumit illđ cū āgustia euomit. Spiritu. cor hn̄s affectum ad diuitias. frigi-

dam habet digestiuā ad bene facien
dum pauperibus. Nam sicut cibus
indigestus non diffunditur ꝑ mem=
bra: sic cupidi pecunia non dispergi
tur ꝑ pauperes qui dicuntur mem=
bra xpi. Sed nec etiā sibi prosunt: si
cut nec cibus in stomacho frigido qꝛ
Señ dispont ad ydropsim. Señ. auarus
nulli est bonus sibi autem est pessi=
mus Non comedet ergo que congre
gauit sibi quia morte irruēte deuo=
Fig. rabunt alieni laborem suum. Figu.
dan. 14. vbi legitur ꝙ cum rex baby
lonis fecisset apponi coram ydolo ba
al multa et diuersa cibaria et asporꝛ=
tata et deuorata ꝑ ministros ydoli
et illorum familiam putabat rex ydo
lum comedisse. Sed daniel cogno=
scens regem deceptum seminauit ci
neres in atrio ydoli. et mane facto
vna cum rege vadens viderunt om
nia prius apposita consumpta et cla
mauit rex magnus est deus baal qui
tanta comedit. Sed daniel tenens
regem ait. aiaduerte rex cuius vesti
gia hec sunt. et ondit sibi in pauimē
to sup cineres formas pedum viro=
rum / ac mulierum / ac puerorum / ac
senum ⁊ cognouit rex sacerdotū fal
latiā et iussit eos oēs interfici ⁊ ydo
lum baal destruendū tradidit danie
li. Spiritualiter baal interpretatur
vētus ⁊ significat humanū corpus
Job vēt⁹ ē vita mea Ille ergo miser
hō congregat multa bona in annos
plurimos deuoranda. sed fallitur qꝛ
vt dictū est irruente morte fimbūda
relinquet alienis suas diuitias. vis
aperte cognoscere quod dꝛ aiaduer=
te sup cieres. i. sup cimiteria foueas
et sepl'turas et considera quorū vel
quarum vestigia ibi sunt. et videbis
ymagines potētum diuitum et sapi=
ētuꝫ multum regū baronū magnoꝝ
et puerorum quemadmodū illic con
gregata deuorauerint Ita et tu di=
ues deuorabis q̄ congregasti in ma
lum anime tue. Si ergo sic super hu
iusmōi cineres aspexeris trades ydo
lum. i. corpus tuū conterēdū et mor=
tificandum rationis iudicio ⁊ vētrē
tuum nō coles vt deū sup hos cine=
res: quidā philosoph⁹ speculabaꝛ ve
stigia iam dicta ꝗ voluit videre cuius
dā impatoris cadauer in tumulo. vt
ponit Augu. di. Intuitus sum cada=
uer Cesaris imperatoris in sepul= Aug
chro et vidi eum liuido colore orna=
tum putredine circundatum alueuꝫ
eius diruptū et ꝟmiū cateruas ꝑ il
lud trāseūtiū discurrebāt ꝑ illō ascē
dētes ad os. et duo famelici pascebā
tur in foueis oculorū. crines non ad
he ebāt capiti. dentes patebant la=
bijs consumptis ⁊ releuatuꝫ erat na
rium fundamētū. ⁊ dixi Ubi est nūc
Cesar chorus puellarum ⁊ magnitu
do diuitiarum ⁊ multitudo deliciarū ⁊
caterua baronum ⁊ acies militū ⁊ Ubi
sunt canes venantes equi veloces ⁊
aues rapaces ⁊ thalamus depictus ⁊
lectus eburneus ⁊ aureatum atriuꝫ ⁊
Ubi sunt mutatoria diuersa ⁊ varia ci
baria ⁊ cantica lire ⁊ sonus organi ⁊
Odor aromaticus ⁊ te verebantur ho
mines ⁊ timebant principes ⁊ colebāt
orbes. quo iuit tanta potentia et tam
preclara magnificentia. et respōdit
michi. hec omnis defecerunt michi
qn̄ defecit in me spūs meus et reliq̄
runt me miserum captiuatū in hoc
sepulchro circumuolutum putredine
carnis mee

COmede quod sufficit Prouerb̄ C
25. fatuuꝫ est magnam facere
puisionē ꝑ victu hn̄tibus facere it
breue et precipue tendentib⁹ ad lo=
cum vbi oia reperiuntur abūde Spi
ritualiter. Nos habem⁹ facere iter
breuissimum. scꝫ vite presentis quod
paucis diebus finiendum est. Job.
Breues dies hominis sunt. Non est
ergo facienda magna prouisio neqꝫ
superflua acquisitio rerū temporali
um. et precipue cū illa nobis nō ad
ꝑfectū sꝫ ad dtrimētū forēt nisi ei illa

relinquam⁹ per substractionē volū= tatis et affectus christi gloriā nō po terimus obtinere deo dicente Luc. 14. Nisi quis renūciauerit oībus q̄ possidet nō potest meus esse discipu= lus. Renūciemus ergo diuitijs p̄ af fectum: et firmem⁹ cor et mētē nr̄az in christo. ⁊ sic p̄uenim⁹ ad p̄missā gloriā. Fig. exo. 15. Filij israel exeun tes de egypto nō receperūt māna p̄ desertū ambulātes nisi qn̄ fuit ꝯsum pta farina quā secum portauerāt de egypto. ꝯsumpta ꝟo venerāt i helim 30. die. et ibi fixerāt tabernacula siue māsiones vt dicit magister. et ibi re ceperūt manna. Spūaliter. filij xp̄i exeūtes de pctō et veniētes ad xp̄m per viā huius vite deserti peregria ri nō debēt de faria egypti. i. de diui tijs vite p̄sentis magnā gerere volū tatem aut sollicitudinē eo ꝙ via bre uis sit vt dictū est. vn̄ Sen̄. in lib. de morib⁹. q̄d inq̄t absurdius vt dici so let ꝙ quomin⁹ restat vie eo pl⁹ via= tici q̄rere et via deficiēte viaticū au gere. Nec debent curare fideles de corruptibili substātia qn̄ expectāt in breui accipere eternā beatitudinē. Sed venire debēt in helym q̄ iterp̄ tatur de⁹ meus: hoc est xp̄s. In ipso igit̄ figam⁹ māsiones nostras. s. cor dis ⁊ mētis. Et recipiem⁹ māna dul cedinis celestis. et hoc post. 30. dies. s. tridenas: q̄r relictis operib⁹ mortuis et ociosis sermōib⁹ et prauis inten= tionib⁹ dispositi erimus ad sup̄na q̄ nō secū patiūt̄ caduca et vana. Ber. in ser. 77. p̄occupatū q̄ppe secula= rib⁹ desiderijs aīm delectatio sācta declinat. nec misceri poterāt vana ve ris et̄na caducis: spūalia corporali= bus: summa ymis: vt parit̄ sapias q̄ sursum sunt: et q̄ sunt super terram.

Fig. — Sen̄ — Ber.

Funes peccatorū circumplexi sunt me. p̄s. 118. Interdū fit no dus adeo fortis ꝙ potius frangūtur funes ꝙ solui possit nod⁹. Spūalit̄. aliqn̄ adeo fortiter inodat̄ anima cū diuitijs tēporalib⁹ per affectū ꝙ po tius aīa ipsa frāgit̄ a corpore p̄ mor tem ⁊ ab eodē separat̄ ꝙ possit a di uitiarū affectiōib⁹ solui. et hec ratio est quia trib⁹ funib⁹ homo ligat̄ ab eis. Naz diuitie stringūt in acq̄rēdo fune cupiditatis: strigūt in retinēdo laqueo auaritie: vrgēt in possidendo affectionis sapore. Ideo scriptū est. Funicul⁹ triplex difficile rūpit̄. ⁊ sic hominem ligatū insolubiliter ducūt ad interitū. Fig. Ju. 16. Sanson se ductus a Dalida ligatus est a phili steis: et excecatus et p̄duct⁹ in car= cerē. Spūaliter. sanson q̄ seducit̄ a dalida denotat illū qui seducit̄ a pe cunia: iacens em̄ in gremio eius per affectū ligat̄ a demonib⁹: et exceca tus ducit̄ in carcerē peccati in quo miserabiliter morit̄ sine remedio. pe stifera ergo res est auaritia ⁊ cupidi tas rerū tēporaliū in hoīe q̄ quanto plus crescūt in homine tāto plus te nent forti⁹. Sen̄. in quadā epistola. fortissima pestis est cupiditas q̄ solū egenos facere quos capit dum finē querēdi nō inuenit. Nam altera cu= piditas ex alteri⁹ fine nascit̄. Et iō fortior est qui cupiditatem vincit: ꝙ qui subijcit hostem.

F — Fig.

Sicut aqua effusus sum. p̄s. 21. Ericius dū sub petra proteḡt̄ stans in se recollectus in tuto est ab omni fera. Est em̄ exteri⁹ aculeis ar mat⁹. Ita vt nec possit ledi: sȝ itrās aquam dilatat se. quē canes vidētes dilatatum capiūt qn̄q̄ per pedem: qn̄q̄ per aurē: aliqn̄ per gulā: et sic captum occidūt. Spūaliter. ꝙdiu iu stus stat in sui cōsideratiōe. et recol ligitur sub petra que est christus: p̄ tegit̄ a christo: armatur em̄ aculeis oratiōis et virtutib⁹. et nullū ferale peccatū potest aliquo modo ad illū appropinquare. Sed intrans aquā mūdialium rerum per affectum dila tatur per desideriū ad illa. Ideo sta tim parati sunt infernales canes: et

E

vnus accipit eum per aurem: scilicet verba ociosa audiendo. Alius vero per manum: praua opera exercendo Alius vero per guttur: confessionem tacendo. et sic homo miser relinquens deum et carnalia opera exercens moritur et occidit in labilibus mundi rebus relicto loco in quo se tuebatur ab hostibus. Figura. Gen. 7. Multiplicatis diluuij aquis extincta est omnis caro que erat super terram. Spiritualiter. homines relinquentes christum et ipsius doctrinam: et multiplicatis aquis diuitiarum circa cor per affectum moriunt in peccato et submergunt in ipsis diuitijs. vnde Greg. in mora. Carnales homines dum de rerum abundantia et diuitiarum affluentia extolluntur hora qua nesciunt subito capiunt. et dum pedes fixisse credunt repentino motu ad yma laci descendunt.

Fig.

Gre.

¶ De ecclesia.

A

Audi filia et vide et inclina aurem tuam. et ob. p. t. et. d. p. t. quia concupi. rex speciem tuam ps. 44. Sicut ille beatus dicitur qui habet vxorem benignam et mansuetam et bonam: ita semper est tristicia habenti mulierem obstinatam et nequam. Nunquam enim habet bonum. vnde melius esset habitare inter serpentes quam cum muliere obstinata in malicia sua. Talis enim omnino repudianda et a consortio cuiuscunque valentis viri penitus excludenda. Spiritualiter. synagoga iudeorum semper fuit pestifera vxor que super proprium virum alios inducit turpissimos amatores. s. diuersa ydola et diuersa peccata: post que ibat domini dei sui oblita Esa 57. Suscepisti adulterum humiliata es vsque ad inferos in multitudine vie tue laborasti. Non dixisti quiesca mentita es et mei non es recordata. Ideo hec synagoga meretrix tamen deo ingrata obstinata in sua cecitate merito a xpo rege celi repulsa est et ecclesia humilis et obediens que audi tu auris audiuit dominum coronata est in sponsam. Fig. Hester. 1. vbi legimus quod rex Assuerus inito conuiuio maximo tertio anno regni sui cunctis principibus suis et populo vocauit reginam vasti vt ostenderet magnitudinem glorie sue qua illam decorauerat. vocauit eam per septem eunuchos vltimo die conuiuij quando fuit hilarior quam venire contempsit. Ideo habito ac deliberato consilio dedit sententiam vt vasti non esset amplius regina: nec vlterius videret faciem regis et sic factum est Et introducta est hester que non erat de populo suo quam ipse summe adamauit et ipsa loco vasti regnauit. Spiritualiter. Assuerus qui interpretatur beatitudo significat dominum deum nostrum Iesum christum benedictum qui tam populis gentium quam principibus suis: scilicet iudeis venit tertio anno. s. tempore gratie facere conuiuium et pascha redeptionis humane. Sed vltima die conuiuij quando vinum illud meracissimum sanguinis sui sic fuit pro omni salute copiose diffusum quia ipse dominus hilarior et propitior ad indulgentiam effectus rogabat patrem indulgere peccatoribus. tunc per septem sacramenta que de sui corporis latere exierunt vocauit synagogam vt ostenderet gloriam illius. i. prophetias et scripturas illius esse completas. et noluit venire. cucurrerunt omnia ad istud conuiuium. Lapides / terra / sol / sepulchra / velum templi omnia confitentia et clamantia: vere filius dei est iste. Et ingrata sponsa terga vertens despexit illum. et ideo lata est sententia super ipsam et super omnes filios eius vt cecitate percussi non proficiant. ps. obscurentur oculi eorum ne videant et dorsum eorum semper incurua. Sed tunc inuenta est hester abiecta que non erat de populo suo. que dum vocaretur statim relictis populo et parentibus obediuit regi et humiliter adhesit. Hester que interpretatur abscondita denotat christi ecclesiam que de puluere ignorantie ac gentilis cecitatis per doctrinam apostolorum educta statim

Fig.

relicq̄t ydolatriā. et vite p̄n̄tis vanita
te expoliata secuta est suū redēptorē
et ip̄e illā summe amauit: et ornauit
donis ⁊ miracl'is appēdēs ad aures
illius p̄ciosissimas gēmas spei. q̄b⁹
secura est thalamū sup̄ne patrie in=
troire sine omni deceptiōe vel frau=
Ric. de. Uñ. Ricar. li. i. ꝺ trinitate. vtinā
attenderent iudei: vtinā aduerterēt
pagani cū quanta conscientia secu=
ritate pro hac parte ad diuinū iudi=
cium poterimus accedere. Nōne cū
omni confidentia deo dicere possu=
mus: dñe si error est a teip̄o decepti
sumus. Nam illa tantis signis et ꝓ
digijs cōfirmata sunt et talibus qui
nō nisi per te fieri possunt: et certa
a summe sanctitatis viris sunt nobis
tradita cum summa et autentica at=
testatione probata teipso cooperan=
te et sermonem confirmante sequen
tibus signis.

B Archa sanctificationis tue. ps̄.
131. Prouidus paterfamilias pa
ratuz semp̱ habet panē ⁊ refectionē
filiorum in archa ne illos premat esu=
ries. verum est ꝙ ibi est duplex refe=
ctio: scilȝ pro dieb⁹ vsualib⁹: et feria
libus. et ꝓ diebus festiuis. in quib⁹
familia, ꝯsueuit, abundantius et al=
tius refici. Spiritualit̄. Christ⁹ est
paterfamilias omniū fideliuȝ. Ideo
optimā fecit illis prouisionē i archa
ecclesia de spirituali annona: q: ibi
paratum habet panē qui de celo de=
scendit. Iterum sacram scripturaȝ q̄
est anime sancte cibus. Iterū sacra=
mentum penitentie quo deficientes
recōciliātur deo: sed iste est cibus fe
rialis ⁊ viatorum: sed cuȝ peruenitem⁹
ad festum eterne beatitudinis mini=
strabit̄ nobis panis nobilior ꝙ̄ mo=
do credimus et qꝺ sola fide sumim⁹
Fig. videbimus facie ad facieȝ. Figu. In
archa testamēti erat manna tabule
testamenti virga Aaron que floruit
yt ponit. Apo. ad Heb. 9. Sp̄ualit̄.

In ecclesia est māna celestis panis:
scilȝ corporis christi ꝯtinētis omneȝ
suauitatē gratie. Sunt etiam tabule
noui et veteris testamēti vel legis sa
cre vñ informamur ⁊ instruimur de
via q̄ ducit ad celos. tertio est ibi pe
nitētie disciplina qua reflorет aīa no
stra ⁊ ꝓducit fruct⁹ sapidos in ꝯspe
ctu dei quib⁹ meremur abūdātiā in
dulgētie: sed cū p̱uenerimus ad fe=
stū fruemur abundantius: q: qꝺ hic
seminam⁹ recolligem⁹ ibi speciosius
et dulcius. Gre. in quadā omel'. san= Gre.
cta ecclesia duas hȝ vitas: vnā qua
merces colligit̄: aliā in qua de rece=
ptis muneribus gaudet atqȝ in vtra
qȝ vita sacrificiū offert hic videlicet
sacrificium ꝯpunctionis. illic sacrifi=
cium laudis.

Qui descendunt mare in naui= C
bus. ps̄. 106. Quādiu nauis
agitatur fluctibus naute nō fruunt̄
lucri dulcedine: q: est intentio eoruȝ
ad artem nauticam ꝓpter innume=
rabilia pericula ꝙ non possunt intē=
dere ad aliud: sȝ tracta naui ad por=
tum et vēditis mercibus tūc percipi
tur lucri multitudo ⁊ quiete gaudēt
super his que sudore ⁊ labore acqui
sierunt. Spiritualiter. ꝙ̄diu sumus
in presenti vita nauigamus in eccle
sia militante circa quā tot fiunt ten
tationis procelle ꝙ satis est posse ip
sas vitare. ita ꝙ non possumus ple=
ne vacare contemplationi celestis
lucri: sed cum nauis hec portum in=
trabit cum plenitudine fideliuȝ eter
ne beatitudinis. tunc fruentur fide=
les fructu quem percipient pro labo
re quem passi fuerint et cessabunt
fluctus vite huius aduersitatis. Fi= Fig.
gura. Genesis. 8. Cessantib⁹ aquis
diluuij: archa quieuit in mōte excel
so ad quem etiaȝ aque diluuij prius
archam eleuauerant. Spiritualiter.
per archam subaudi militantem ec=
clesiam quam aque multiplicis tur=
bationis quanto amplius cōcutiunt

tāto amplius in fidei fortitudine fir
mant et constantiorē efficiunt. vnde
Hila Hilarius.7.de trinita. hoc habet ꝓ
prium ecclesia: quia dū ꝑsequit̃ flo=
ret: dum cōprimit̃ crescit: dū cōtem
nit̃ proficit: dum ledit̃ vincit: dū ar
guit̃ intelligit: tunc stat cum superari
videt̃. Igit̃ est semper in agone quo
usqꝫ impleat̃ numer⁹ electoꝝ. Quo
completo requiescet in monte dñi et
Gre. loco sancto eius. vnde Gregorius in
epistola ad Jesanū. Archa inqt ces=
sante diluuio in monte quieuit: quia
huius vite corruptione cessante cū
malorum operum fluctus transierit
in celesti patria sancta ecclesia velut
in excelso monte requiescet.

D. Species celi gloria stellarum.
Ecclesiastici.43. Notandū ꝙ
est quedā stella in celo quam vocāt
polum: et est immobilis: vulgo em̄
dicit̃ tramontana: et circa illā sunt
7. stelle circūeuntes semper illā nec
vnqꝫ eam deserunt et vocant eas ar
cturum: vulgo dicunt̃ currus. Spūa
liter. ecclesia militās assimulat̃ stelle
supradicte imobili propter firmitatē
et constantiam fide: quia nulla con
cussiōe vnqꝫ potuit remoueri a chri
sto cui sic coniuncta est: imo q̄to am
Gre. plius conquassat̃ firmior efficit̃. vñ
Grego. in moralib⁹. Tunc sancta ec
clesia valentius in virtute efficit̃ cū
ardēt⁹ ꝓ veritate fatigat̃. habꝫ em̄
circa se.7. stellas.i. septem virtutes
tres theologicas: et q̄ttuor cardina=
les: que in voce predicatorum circū=
Fig. ferunt̃ in ecclesia et nunqꝫ ipsā de
serūt. Figu. Apoc.1. vbi beat⁹ Jo.
in medio septem candelabroꝝ aure=
orum vidit similem filio hominis q̄
habebat in dextera sua septē stellas
Spiritualiter. ꝑ hunc filio hominis
similem subaudi ecclesiam q̄ similes
mores sponsi moribus habet q̄ et si
stella nuncupet̃. et ipse sponsus etiā
stella dicit̃ co teste. Apo.22. Ego i
quit radix et gen⁹. Dauid stella luci
da. et matutina. Igit̃ hꝫ ecclesia.7.
stellas in dextera sua: quia hꝫ septē
prenominatas virtutes quib⁹ oēm co
nat̃ nationem dirigere. Nam infide
libus non credentibus lumen fidei
charitatis et spei sancte trinitatꝫ do
ctrine prebet vt ipsos ad suum indu
cat gremiū. Fidelibus vero qui san
cte trinitatis articulo i gremio eccle
sie requiescūt quattuor cardinaliū
virtutum largit̃ disciplinā: vt mori
bus decorent̃ humanis. et vt reddat
omnes: atqꝫ faciat vnius moris hac
bitantes in domo: omnes conat̃ suo
studio adiuuare. Ideo Grego. in mo= Gre.
rali. super Job pertractās illud ver
bum. Qui facit arcturum. et c̃. ait est
in arcturo quod cōsideratius possu=
mus intueri. In septem quidem stel
lis voluit̃ et modo q̄dē tres ad sum=
ma eleuat atqꝫ ad yma quattuor in=
clinat. modo superius quattuor eri=
git et tres inferius ꝑmit. Sic sancta
ecclesia modo infidelib⁹ trinitatis
noticiā: modo fidelib⁹ quattuor vir=
tutes quasi rotatu predicatiōis sta=
tus sui speciem quodāmodo mutat.

Nauis operiebatur fluctibus. E
Math.8. Nota ꝙ sunt quat=
tuor principales venti in mari. scilꝫ
oriens/occidens/auster/ et acquilo:
quorum commotione causatur ma=
ritima pestis. Nam mare nō fluctu=
at nisi concussione ventorum. Spiri
tualiter. Erga nauim ecclesie ꝑ hu=
ius maris ꝓcellosi nauigantē quat=
tuor nationes tempestatem non mo
dicam causarunt. Nam ab ipsis cu=
nabulis non ei defuit persecutio. pri
mo vt ita dicam percussa fuit a iude=
orum collegio tanqꝫ ab orīētali pla=
ga fluctuante et furiente super dñꝫ
et creatorem suum. ps. Omnes flu=
ctus tuos induxisti super me. Secū=
do a populo gentilium quorum insi=
pientia velut frigidi et sicci a veri so
lis lumine et charitate distātes fu=
derunt sanguinem sanctorum sicut

aquam. Tertio a secta hereticorum que australi fecūditate sacre scriptu re accipientes fructus suo pestifero flatu ꝯuertebāt in fluctus. Quarto possumus dicere ꝙ a falsis christia nis quorum diuisio ecclesiam multo tempore non modicum cōturbauit. vel possumꝰ dicere ꝙ ista quarta cō cussio reseruatꝛ fienda tempore anti christi iam occidente presentis vite luce. ex supradictis habetur Figura

Fig. Daniel. 7. vbi ipse Daniel vidit q̄t tuor vētos pugnare in mari magno et post eos vidit quattuor bestias ex euntes de mari. quarum prima erat sicut leena habens alas duas qui bus depositis in terram cecidit et pe dibus ambulauit. Alia erat similis vrso et habebat tres ordines dentiū ⁊ comedebat carnes plurimas. Ter tia vero erat similis pardo et habebat quattuor capita. Quarta vero nomi ne non cognoscitꝛ: sed erat omnibus dissimilis omnia comminuens: et ha bebat dentes ferreos. et qđ dentibꝰ non ꝯminuerat pedibus ꝯculcabat. Spiritualiter. he quattuor bestie ex quattuor procedētibus ventis quat tuor sunt persecutiones superius no minate. nam per leenam duas alas habentē subaudi synagogam deco ratā lege et ꝓphetia: quibus velut alis ad superiora volauit. Sed cito illis depositis cecidit in terram et cō mixta est inter gētes per cupiditatē et nequitiam: et didicit opera eorum per ydolatriam et maliciā. hoc fecit illud peccatum et scelus nephandis simū qđ commisit furens contra sal uatorem suum: cōtra quem facta est sicut leo in silua et nō solū in caput sed etiā in membris peccauit. Ideo punita ꝯtritione valida in se ⁊ filios suos iuxta dn̄i vaticinium. Secūda vero bestia fuit natio gentilium cū triplici peccatorum genere: scʒ ꝯcu piscentia carnis: concupiscentia ocu lorū: et superbia vite. peccātes mul ta martyrum milia interfecerūt: sed euanuit eorum rabies preuenta fi dei lumine. Nam multorum sancto rum miraculis et prodigijs visis de posita feritate humeros supposuit iugo christi. Tertia vero bestia par do similis fuit secta hereticorū qui depicti et decolorati diuersorum co lorum. i. errorum simplices decipie bāt. Et no. ꝙ dicitꝛ bestiam predictā habuisse quattuor capita: qꝛ hi he retici vrsipelles colorabant hereses suas doctrina quattuor euangelista rum. Sed hanc bestiā fugarunt san cti doctores a confinibus ecclesie. Quarta ꝟo terribilis hec est diuisio christianorum que nullo nominatur nomine: quia nulla est causa cur ta lis feralis iniquitas iter christianos vigere debeat. Et vere dicitꝛ sine no mine: quia nomina eoꝝ qui caracte rem huius bestie portāt in fronte de leta sunt de libro viuentium. habet nāq; hec bestia dentes ferreos qui bus multas carnes deuorat: qꝛ chri stianoꝝ grex huius bestie subditus dentibus ferreis. i. ense et gladio se ipsum dilatauit. Job. 13. Quare lace ro carnes meas dētibus meis. Sed qđ non lacerat, dentibus conculcat pedibus: quia quidam quibus non est licitum arma sumipere ꝯtra pro ximos affectionibus et voluntate fe riunt ⁊ occidūt. Et sic ꝓch dolor flu ctuant corda prauorum xp̄ianorum quasi mare feruens circa nauim pe tri: vt ipsa videatꝛ operiri fluctibꝰ et procellis litis et discordie filioꝝ: im mo non filiorum: sed seruorum spu riorum pessimorum: quos tota trini tas sancta excludet ab hereditate fi liorū. vnde Augusti. de verbis dn̄i Aug

Qui in pace non erit inuentus a pa tre abdicatur: a filio exhereditabi tur: a spiritusancto alienus efficietꝛ. nec ad hereditatem dn̄i poterit per uenire qui testamētum pacis nolue rit obseruare. Possemus tamen per

quartam bestiã antichristum intelligere qui tẽpore suo de fidelibus ecclesie magnam faciet stragẽ. et nisi abbreuiarentur dies eius nõ fieret salua omnis caro.

F Sedes tua deus in seculuʒ. ps. 44. regia sedes in qua solet sedere rex responsurus populo semper est eminentior et ornatior alijs ꝓut decet regiam maiestatẽ. Spũaliter. sedes eterni regis est sctã ecclesia. nam ad illam populus ꝯuenit xp̃ianus ꝑ suis causis suo regi locuturꝰ Ideo hec sedes fulget decenti decore vt ex illa appareat regis magnificentia. Fig. 3. Reg. 10. vbi legimus

Fig. ꝙ Salomõ fecit i domo libani tronũ de ebore grãdem et vestiuit eũ auro purissimo. Et tronꝰ habebat sex gradus et summitas troni rotũda erat. In parte posteriori erant due manꝰ tenẽtes sedile hinc atq; inde. et duo leones stabãt iuxta manus. et. 12. leonculi stabãt iuxta sex gradꝰ: et in illo trono sedebat rex Salomon et ad illum accedebãt ꝑncipes isrł ad loquẽdum regi. Spũaliter. per hũc tronum subaudi ecclesiam militantẽ que pro tanto dicit̃ de ebore ꝓpter fidei puritatem et cãdorẽ qui acquirit̃ in frõte baptisati. Can. 4. Quã pulchra es amica mea et macula nõ est in te. Uestita est auro purissimo: quia fulget luce charitatis: scʒ dei ⁊ proximi. habet sex gradus misericordie opera quibus electi gradiuntur ad requiem eterne beatitudinis. Et sunt ibi. 12. leõculi: quia articulis fidei decoratur et dotatur. et ꝑ tanto dicunt̃ sup gradus illos stare: quoniaʒ que misericorditer facimꝰ fidei robore firmant̃. Sunt ibi due manꝰ regẽtes: quia natura diuina et natura humana in vno christo existentibus ecclesia sustentatur. Sunt ibi iuxta manus duo leones: scilicʒ antiquum et nouum testamentum: quorum rigitu sancta ecclesia ab infidelibus defensat̃. Nam iudei latrãtes contra ecclesiam confundunt̃ a veteri testamento: sicut patʒ de Esaya clare et lucide euangelizante passionem et incarnationem et mortẽ christi. hoc ideʒ patʒ de hieremia et omnibus alijs. et de patriarcharum gestis que omnia contingebant in figuris christi. hereticos vero lacerat testamentum nouum: vbi simplex puritas euãgelij apertam declarat veritatem: sed erat summitas troni rotunda: quia cuʒ perueniet̃ ad superne glorie dignitatem reperiet̃ eterna perfectio omni excluso defectu. Ad hãc igit̃ regiam sedem fideles ex infidelibus facti veniunt causas suas. i. delicta et peccata dño ꝯfitẽtes et ab ipso plus ꝙ̃ sperent recipiunt in eadem. vnde August de ꝯsecratione in quodam sermone eccle. Aug Est inquit ecclesia omnium credentium mater que natos ad mortem regenerat ad salutem: per quam christus plus restituit in gratia ꝙ̃ perierit i natura. et Ade trãsgressoris degenerem prolem in adoptionem diuine paternitatʒ assũpsit. et de padiso exheredatos celi reddit coheredes.

Domũ tuã decet sãctitudo. ps. 92. tripliciter solet ornari palatiũ regis. primo de pulchro introitu vbi pmo conueniunt gentes. secundo de pulchro ⁊ decẽti atrio: vbi sistunt ad loquendũ. vltimo de amenissimo thalamo vbi est quies regia ⁊ vbi inter eum secretã cum magnis familiaribus habet locutioneʒ et cõsiliuʒ. Spiritualiter. Ecclesia est domus optime ordinata: quia ibi est introitus latus et magnus per copiaʒ indulgentie vt omnium volentiũ intrare multitudo ad christum largam inueniat bñdictionẽ siue sint infideles ꝑ baptismũ intrãtes: siue sint fideles ꝑ lachrimas redeũtes. scdo hʒ atriũ securũ. vbi ꝯueniũt fideles ad loquẽdũ xp̃o regi suo ꝑ deuotas orõ G

nes vt cum iuſta petierint nequaq̄
dubitent exaudiri vltimo eſt ibi tha
lamus ſecretior.i. ꝯtemplationis a-
ctus in quo eternus rex cū paucio-
ribus familiaribus loquitur: vbi ſunt
repoſiti theſauri regis meliores. Fi.
Fig. Leui. In introitu tēpli erat piſcina
vbi lauabantur animalia ſacrificij.
intus vero prius veniebatur ad al-
tare incenſi. vltimo erat loc⁹ q̇ dice
batur ſancta ſanctorū. ad quē ſolus
ſacerdos ſummus ſemel in anno ac-
cedebat. Spiritualiter. Subaudi ꝑ
piſcinam aquā baptiſmi ⁊ aquā la-
chrimarꝫ. nā qđ vna facit infidelib⁹
alia facit peccatorib⁹ fidelibus. Nā
qđ fecit aqua baptiſmi paulo: lachri
me fecerūt Petro. Naꝫ vt aque ba-
ptiſmi excluſerūt Paulo ꝑſecutiōis
notā. ita lachrime Petri diluerūt in
Leo ipſo negatiōis maculā. Vn̄ Leo pa
pa in ſermōe cene domini de lachry-
mis Petri ait. Felices inquit apl'e
ſancte lachryme tue q̄ ad diluēdam
culpam negationis virtutē ſacramē
ti habuerunt baptiſmi. ſcđo inuenit
ibi altare incēſi ꝑ qđ ſubaudi popu-
lorū orationem q̄ tanto acceptior eſt
in ꝯſpectu domini quanto a plurib⁹
ſimul ꝯgregatis in dei laude fuerit
Am. egreſſa. vnde Ambro. li. de peniten
tia. multi minimi dum ꝯgregantur
vnanimes fiunt multi et multorum
preces impoſſibile eſt ꝯtempni. Vlti
mo inuenitur ſancta ſanctorum per
quam ſignatur supernorum cōtem-
platio. Sed no. ꝙ ad locum illum ſo
lus ſacerdos ingreditur: q2 ille qui
excluſus ſecularibus negocijs deuꝫ
querit liberius ipſum inuenit. vn̄ ſci
endum eſt ꝙ ſacerdos đr ſacra dās
Sacramentum. n. in nobis qđ deus
ſibi dandum acceptat eſt cor noſtruꝫ
de quo ipſe per ſapientem dicit. Fili
prebe michi cor tuum. Igitur cum li
bere cor noſtrum dabimus deo expe
ditum ab omni corporali affectione
ſimiles erim⁹ ſacerdoti magno: qui

turba relicta foris itrabat in ſancta
ſanctoruꝫ. Aliter enim ipſe deus nō
nobiſcum familiariter conuerſaret
nec nobis oſtenderet superne maie-
ſtatis theſaurū niſi rerum mundia-
lium abijceremus impedimentum.
Grego. 5. moral'. Mens noſtra nullo
modo ad vim intime contemplatio- Gre.
nis rapitur niſi ſtudioſe prius a ter-
renorum deſideriorum tumultu eri-
piatur.

Ut poſſitis ꝯprehendere cum h
oib⁹ ſanctis ad Ephe. 3. No.
ꝙ omne corpus eſt trine dimēſionis
ſcđm ſuā quātitatē. hꝫ. n. lōgitudinē
latitudinē. ⁊ ꝓfūditatē. hec videm⁹
eſſe etiā in corporibus naturalibus
et in corporibus artificialibus. Spi
ritualiť. eccleſia fideliū eſt quoddā
corpus cui⁹ xp̄s caput eſt noſq3 ei⁹
mēbra. habet. n. quandam lōgitudi
nem. i. quedā ſeruāda in lōgitudine
vite p̄ntis. hꝫ etiā latitudinē. i. lati-
tudinē ſui gremij vt filiorꝫ capax ef
ficiatur. hꝫ etiā altitudinē ſuam ad
quā alieni vel extranei nequeāt ꝑue
nire. Figu. Gen̄. 6. Archa Noe i q̄ Fig.
tēpore diluuij humanū gen⁹ fuit ſal
uatū hūit hec tria q2 lōgitudo eius
fuit trecētorꝫ cubitorꝫ. altitudo trigi
ta. latitudo q̄nq̄ginta: ſꝫ in ſūmo cō-
ſummabať in vno. Spūaliť. eccl'ia
dei in q̄ ꝑ baptiſmū ſaluādi ſaluanť
hꝫ lōgitudinē trecētorꝫ cubitorꝫ. Nā
per hec. 3. cētenaria debem⁹ intelli-
gere fideꝫ ſpē ⁊ charitatē. Nā hec
tria i lōgitudinē vite p̄ntis ſeruāda
ſunt. in ſūmo ꝓo vite future fiet ꝯſū
matio in vno tm̄ q2 ibi ſolū remane-
bit q̄ ꝑmanet charitas. Altitudo ve
ro eſt triginta cubitorꝫ: ꝑ has. 3. de-
cēnas ſubaudi trinitatis articulū q̄
tante exiſtit altitudinis: vt nemo ex
traneus a fide poſſit ad illum attin-
gere. et cōſummať in vno ꝓ tāto: q2
lꝫ in deo ſint. 3. ꝑſone. vna tamē eſt
eſſentia ſeu ſubſtātia. latitudo vero
ei⁹. l. eſt cubitorꝫ ⁊ denotat ſctiſpūs

gratiā per quā dilatatum est eccl'ie gremiū in multitudine credentium que quidē grauidata est.l.die a dn̄i ca resurrectionis cuius figuram pre cessit datio scʒ legis post.l.diē ab exi tu egypti. Ideo quinquagesimus an nus iubileus vocat̄.in quo oia liber tati reddebantur quia q̄ ad gremiuʒ ecclesie peruenerit p sacrum baptis mum: tanta in ipso diffundet̄ gratia q̄ de seruitute dyaboli deueniet ad adoptionē filiorum dei.patet ergo qua liter fabricata et formata sit ecclesia pro salute oīm fidelium.et qui extra illam reperientur aquis diluuij peri
Aug bunt. Aug.de fide ad petrum. eccle sia est quedā forma iusticie.i.cōnex⁹ o mniū: in communi.orat in cōi:opat̄ nne ecclesie catholice societate nec baptism⁹ alicui prodesse potest: nec opera misericordie nisi forte vt min⁹ torqueatur.

I Quam magna multitud.t.d.q. ab.t.te.ps.30. Non potest sen sus quisq̄ iudicare d̄ alieno obiecto quin sepe decipiatur et erret. Nā si homo visu iudicet de sapore fallitur quia interdū iudicabit dulce amarū et ecōuerso. Similiter nō pōt ligua loquens describere visa ad plenum vt auris captat p auditum que sunt visu cernēda q̄ ligua nō sufficit oia describere. Spiritualiter terrena ge neratio et a spiritualibus aliena ne q̄ quaq̄ capere pōt quanta sit supiorum dulcedo. Nam qui de t̄ra est de ter ra loquitur.vnde Gre.in mora. Car
Gre. nales homines presentem vitaʒ dili gunt quia q̄nta sit eternitatis gloria non attendunt: vt duʒ perennitatis eternitatem nō considerant cursum stationeʒ et res mobiles firmū habi taculum arbitrent̄. Sed cum gusta uerint dulcedinem vbertatis christi et que promissa sunt diligētib⁹ deū vilescunt oia que finis angustat. hic igitur reges terre audientes voces apostolorum et sanctoruʒ narrare p missa.eo q̄ sup hūanos sensus essēt credere nō valebant: sed visis mira culis et gustatʒ gratijs sanatū est pa latum.et cucurrerūt admirati ad tā suauem saporē relinquentes omnia amara mundi. Et sic congregata est ecclesia ex nationibus. Fig.3.Reg. Fig.
10. Cū regina sabba venisset cū ma gna familia ad videndum sapientiā Salomonis: quā sola fama in terra sua audierat intantum incidit admi rationem vt fieret in extasi. vidēs vi delicet ordinem seruictum et ciborum ministrorum mensarūq̄ eius. Ideo ait Non credebā narratibus michi hec sed nunc vt video nō fuit michi nar rata medietas. Beati sunt serui.⁊c. Et dedit multitudinem auri opuʒ et aromata multa.et rex regine immen sa dona largitus est vt narrat magi ster. Spiritualit̄. regina Sabba est ecclesia.vn̄ Augu.in quodā sermōe de cōsecratione eccl'ie. Eccl'ia inq̄t Aug
est regina q̄ venit a partibus ethio pie audire sapientiā Salomōis. Sʒ hic nō tantuʒ ex vna regione: sed ex diuersis mundi partibus reges pari ter a conuenit. Uenit igitur ad redē ptorem et eruditorem suum: vt stulti tia erroris doctrinā pciperet verita tis. hec Aug. hec igitur regia p̄mo audiuit a pphetis ⁊ sanctis magna lia que xps operatur⁹ venerat i mū dum circa genus humanum. horum nāq̄ doctrina imbuta venit ad xp̄m gressibus fidei et aplicata hierusalē ad visionem regis pacifici locuta est ei quicquid habebat i corde. Sic illa venit ad christū ad pcipiendū sacre scripture dogmata de gestis aduen tus.et incarnatiōis et passionis xp̄i vn̄ Aug.vbi supra. In figura regie huius venit eccl'ia ex gētibus et a fi nibus t̄re: imponens fines vicijs cu piditatibusq̄ terrenis audire sapiē tiā Salomonis.i.pacifici dn̄i nostri iesu christi qui fecit vtraq̄ vnū sol uēs inimicitias inter deum et homi

nes in carne sua venit audire ꝛ disce
re de filij dei illuminatione ꝛ iudicio
futuro de anime immortalitate ꝛ de
sācte resurrectionis gloria hec Au.
et cū omnia illa ꝑ sacram scripturā
dedicerit a ꝓphetꝭ narrata a xp̄o cō
pleta ꝑ apostolos p̄dicata his vera
fidei adhesione adherens ait. Non
credebam narrātibus mihi hec. sed
vt video nihil audieram respectu ei⁹
Aug qđ est. vñ Aug. vbi supra vidit inq̄t
ecclesia sapientiam xp̄i et accepit do
ctrinā salutis. inspexit sp̄ualiū mira
bilia bonorum. Agnouit verū fabri
catorem celi et terre et potentissimū
humani generis conditorē: Uidi et
domū quam edificauerat. i. incarna
tionem hominis assūptā. vidit cibos
eius. i. altaris sacramenta. vidit ōro
num supplicationūq̄ misteria. et ob
stupuit vbi vidit inextiabiles diuitias
dn̄i sui dixit q̄ ad regē. verus ē ser
mo quem audiui in terra mea vincūt
manifesta que cerno: dulcedinis ma
gnitudinē cogitationis mee sensum
superant. hec Aug. Sed tunc regi-
na hec. i. ecclesia munera clementie
donauit xp̄o regi. i. virtutum thesau
Aug ros et aromata deuote penitentie.
vnde Aug. vbi supra. Tūc illa exhi
bēs exemplū deo suo prefert digna-
celo et valitura celū multiplicia mu
nera. gemmas mie. iusticie margari-
tas. diuersorum odoramēta meritoꝝ
id est aromata compunctionis ei sua
ue olentis balsamum castitatis. hec
Augu. sed a rege multa maiora rece
pit quia omino incōprehensibilia et
inestimabilia: vnde Au. vbi supra. re
uera i d quod preparat deus diligen
tibus se fide nō comprehenditur spe
non attingitur. charitate nō capitur
desideria et vota trāsgreditur. acq̄ri
potest. estimari non potest.

¶ De elemosyna

A Accipe litteras tuas. Luce. 16.
mer catores existentes in patri-
a de qua nullus audet extrahere pe
cuniam et inde recedere eos oꝫ. ꝛ ad
propria remeare. consueuerunt com
ponere cū mercatoribus illis q̄ socie
tatē habent in patria ad quā isti tē
dunt. Dant igitur pecuniam illꝭ sub
cirographo recepturi ipsam in ciuita
tem ipsorum. Et hoc mō multum lu
crātur: quia plus recipiūt q̄ tribuāt
Spiritualiter. Nos sumus in quadā
patria in qua non est possibile extra
here aurum vel argentum vel pecu-
niā aliquam. hec patria presens vi-
ta ē. Naꝫ in exitu ordinati sunt scru
tatores qui nequaq̄ inde extrahi ꝑ
mittunt. Ber. in quodam sermōe mū Ber
dus iniq̄tatem talē constituit ianito
rem vt inde nihil asportari permit-
tat de facultatibus mūdi. verūtamē
culpa et viciū meritum et virtus ip-
sā inuisibilē animā consequūtur nec
valet hic portarū angustia detineri
Igitur si volumus aurū et argentuꝫ
nostrū illesū: in tactu et augmētatū
recipere in patria ad quā tendimus
id est in futura vita queramus gen-
tes quaꝝ sit illa patria. cum quibus
mercedē dantes illis hic que hic ex
trahere non possumus hi mercato-
res sunt pauperes quoꝝ est regnū
celorum. Illis debemus tēpalia bo-
na tradere sub cirographo euāgelij
recepturi in patria illa multiplicata
centuplo. Figu. Tob. 6. Tobias cū
esset diues prestauit gabelo in ciui- Fig.
tate rages decem talenta sub ciro-
grapho. Factus aūt paup ꝛ cec⁹ mi
sit Tobiam filiū suū cū cirographo
ducatu angeli qui non solū decē ta-
lenta recepit: sed et filiā raguelis
cū hereditate ei⁹ in spōsā obtinuit
et reuersus patri visū restituit ꝛ sił
cū eo feliciter habitauit: Spirituali
ter Tobias qui dat gabelo. 10. talē
ta sub cirographo est diues qui a-
bundanter elemosynas pauperi lar
gitur sub spe euangelice ꝓmissionis
tūc ille deuenit ad pauptatē et cecī
tatē cū morte p̄uēt⁹ expoliatꝛ bonis

temporalibus et priuatur presentis vite luce Igitur pergit tobias iunior cum cirographo quando spiritus relicto corpore cum spe retributionis ascendit ad christum angeli sancti gubernatione. Hic non solum recipit bona quanta fecit vel tribuit. sed efficitur vite beate sponsus et christi coheres in gloria. demum ad corpus proprium rediturus illuminabitur per glorificationem et simul in illa beatitudine feliciter habitabit. Ecce quam bonum est cum pauperibus mercari. vnde Aug
Aug in quadam episto. Si vis esse mercator optimus fenerator egregius. da quod non potes retinere vt recipias quod non potes amittere. da modicum vt recipias centuplum. da temporalem possessionem vt recipias vel consequaris eternalem beatitudinem.

Esuriui et dedistis michi manducare. Mat. 25. hoc tempore famis habens paruulos et pauper expensis plus gaudet accepta bucella panis quam si tempore abundantie daretur sibi equus. Spiritualiter dum sumus in hac vita est christus pauper et esuriens et habet multam secum esurientem familiam. scilicet multitudinem egenorum. ps. Tibi derelictus est pauper orphano et c. Igitur vadit per corda fidelium diuitum ostiatim mendicando. Apoca. 3. ego sto ad ostium et pulso si quis mihi aperuerit intrabo ad illum et cenabo cum illo et transiens ministrabo. Et sibi denegat corporalis seu carnalis affectio prouidere de eo quod ipsemet largitus est nobis. Ideo animaduertendum est ne incurramus negando sibi sua indignationem suam vt cum furore bonis omnibus expoliatos nos tradat in eternalibus penis. Fig. i. reg. 25. vbi legitur quod cum Dauid eiectus esset a Saul et vagus atque profugus cum multis pueris habitaret in nemore misit nuncios suos ad nabal cum pecora tondebantur vt sibi et pueris de aliquali victu subueniret. quod nabal vilipensis atque deiectis cum rubore pueris Dauid respondit. ergo ego dabo cibaria que preparaui laboratoribus meis Dauid et profugis qui cum eo sunt: absit. hoc audiens Abigail vxor eius timens furorem Dauid statim onerato asino pane a iisque re ectionibus: occurrit Dauid iam in via venienti ad exterminandum Nabal et omnia que illius erant Placauit Dauid illa et mutauit iram eius in amorem intantum quod inde ad paucos dies descedente viro suo Nabal assumpta est in sponsam a Dauid. Spiritualiter per Nabal diuitem ingratum deo subaudi per Dauid christum qui deiectus est a mundo cum pueris suis. id est pauperibus. Requirit diuitem vt modicum tribuat spondens se illi multa redditurum. Augustinus. de verbis domini. Dicit tibi christus da michi ex eo quod dedi tibi. De meo quero da et redde habuisti me largitorem fac me debitorem habeam te feneratorem temporalia mihi das et eterna tibi restituam. te ipsum tibi reddam. sed vide quid respondeat carnalis homo et corporalis diues cuius deus venter est cuius deus aurum est. Ergo ego dabo istis pultronibus quod meis filiis in tanto labore congregaui. excitat igitur christum ad iram vt iuste super vindictam malefactoris intendat et sibi rebelles puniat tam in persona quam in rebus Sed sollicita anima lumine rationis illustrata onerato corpore misericordie operibus Dauid obuiare non differt. i. xpo di. domine ne in furore tuo arguas me. quo facto deposito corpore in morte efficietur christi sponsa. Ecce quam bonum premium reddet mia Petrus ra. clamat deus miam volo: qui quod vult deus deo denegat a deo quod desiderat: vult sibi negari. petit di miam non sibi sed tibi humanam miam petit vt largiatur diuinam ac paternam tibi misericordiam assume per quam liberari possis: qui patrocinio misericordie certus est de venia sit securus de

absolutione et nō dubitet de miseri=
cordia: quia non solum eā preuenit
sed etiam sententiam reuocat

C Redde quod debes. Math. 18.
Quando dñs in regione propa
uias securā tenet et pōtos aptos ad
transeundum flumina profunda con
struit. debite potest a transeuntibus
postulare pedagia ꝛ precipue si illa
magnis sumptibus preparauit. Spi
ritualiter via presētis vite erat adeo
periculosa ante christi aduentum vt
nullus per illam posset transire ille
sus. ps. Quis est homo qui viuet nō
videbit mortem: aut quis eruet aiaꝫ
suam de manu. Sed veniēs xp̄s pō
tifex futurorum bonorum suis sūpti
bꝰ et expēs. i. suū effundēs sangui=
nem notam ꝛ securā fecit nobis viā
vite Ideo ipse ordinauit pedagia sol
ui a transeuntibus illā cuius colle=
Fig. ctores pauperes sunt. Figu. 3. re. 10
Salomō sub cuiꝰ regno totus mun
dus erat in pace ex quo vocatus est
rex pacificus Ipse ordinauit gentes
que colligerent a vectigalibus q̄ te
nebantur regi et recepta illa presen
tabant regi. Spiritualiter salomon
rex pacificus fuit christꝰ sub cuiꝰ re
gno orta est abundantia pacis inter
nos ꝛ deū. Ipse igitur vt dictum est
nobis fecit semitas securas ducētes
recto tramite ad celum. sed ordina=
uit gentem suam scꝫ pauperes presē
tantes illi que a transeuntibus diui
Pe tibus recipiuntur. Pe. ra. Quicquid
pauper receperit mox reponit in the
sauris celi. Manus pauperum est ci
rographum xp̄i. quia quicquid pau
per recipit xp̄s acceptat. da ergo hō
paupi t̄rā vt recipias celū Da nūmū
vt recipias regnū. Da tunicā vt re=
cipias totū. Da pauperi vt detur ti
bi. quia quicquid pauperi dederis tu
habebis: ꝛ quod pauperi non dede=
ris habebit alter Requirit igitur pa
rum pontis factor ille qui nobis tan
tis sumptibꝰ viā preparauit ad vitā

Quis igitur sufficiens inuenietur
ad retribuēduꝫ ꝓ his que ipse retri
buit nobis? Ideo si nos et nostra da
remus illi nihil est respectu eius qd
debemus. vnde Ber. in li. de diligen Ber.
do deo. Si totū inquit me debeo pro
eo qui me fecit quid addam pro me
iā refecto. Nec eīm taꝫ facile refectꝰ
sum q̄ꝫ factus. In p̄mo opere michi
dedit me. in secundo michi dedit se.
et vbi se michi dedit me michi reddi
dit. datus ergo et redemptus me ꝓ
me debeo ꝛ bis debeo me. Sed quid
dño pro se dato retribuā? Nam et si
me milies rependere possem ꝛ q̄d sū
ad deum meum.

Simulacra gentium argentum
et aurum. ps. 133. ꝛ 134. Notād D
q͡ argentum et aurum et omne ful=
gidū metallum fedat erugo nisi se=
pe manu ducatur ꝛ tergatur. hoc pꝫ
in moneta abscondita in qua tanta
aliquando superuenit rubigo. q͡ nec
imago nec littera legi potest. Spiri
tualiter. Aurum/ argentum/ ꝛ mo=
neta hec oīa facta sunt ad humanū
vsum non vt abscondita reseruent
quia tunc darent erugmen ꝛ erugo
eorum surgeret in testimonium ipso
rum possessorum in conspectu dei.
ideo debent diuites superflua pau
peribus elargiri. sibi necessaria reti
nendo et quod contra hunc vsū cha
ritatis fiet de preda pauperum cor=
rigetur a domino. Petrus rauēnas
Parū est quo caro eget natura exi= Pe
git quod sufficit vite auaritia cā est
q͡ homo multa recondit non sibi sꝫ
aliis ad suum plane presentem vel
futurum cruciatum. Figura. Exo.
32. magnates israel fecerunt vitu= Fig.
lum conflatilem ex auro et argēto
a populo recollecto quem adorabāt
vt deum. Sed Moyses descendens
de monte vitulum redactum in pul
uerem posuit in aquam quod dedit
peccatoribus bibere i pnia pro pec

cato vituli · spiritualiter magnates israel sunt diuites huius mundi: qui pauperes expoliando aliqñ eorum bona rapiendo. Aliquando elemosynas illis quibus debentur denegando: conflant vitulũ.i. corpus ꝓpriũ auro et argẽto et vestibus preciosis et pascũt supfluo et delicato cibo sicut legiꝭ in Luca de illo diuite epulone. qui bisso et purpura vestiebaꝭ· et Lazarũ ad ostium stantem pauperem et plenũ vlceribus negligebat. sed descendẽs xp̃s vt intret in iudicium cũ impijs et immisericordibus ipse redactũ corpus in cinerem tradet vermib⁹ deuorãdũ. Et elemosinã quã paupi crudeliter denegauit ꝑpetuis gemitib⁹ postulãs nõ accipiet spũs i gehẽna.
Pe Pe.ra. Ipse iqt es ꝗ induebaris purpura et bisso ꝗd est o diues ab estu bissus non defendit. purpura non resistit inferno: deseruerunt te illa et ipse nunc nudus estuas sudas qui aliquando insultabas estibus artificiosa nuditate vestitus: quid est o diues vbi sunt torrentes torcularium tuorum vbi sunt horrea ad famen pauperis non minus cupiditatib⁹ ꝙ copijs dilatata: vbi sunt vina ad inopiam pauperis: vbi sunt fluxus lapsus: vbi sunt flumina ministeriorũ tuorũ: Ista oia tibi perierunt nõ crinimi ꝗ sitis extremi digiti guttã quã si vnã solam dedisses pauper non sitires

C Congregate i l' sctõs eius. ps̃. 49. Dic t tulius in libro de senectute. Qui non laborat vt carus militib⁹ sit amare milites nescit qñ oportet humanitas autem ducis in exercitu flumẽ aduersus hostes est qꝛ participatus cum dño laboꝛ cum persuadetur militib⁹ minoꝛ est. Spiritualiter nos oportet semper esse in duro prelio in vita presenti que nobis est militia assidua Ideo debem⁹ conducere stipẽdio quibus simus cari et amabiles vt necessitatis tempore congregati nos contra inimicos nostros defendãt. hui⁹ milites sunt pauperes christi quos si elemosynis conducimus et cõpassionem ꝑticipemus de ipsorum labore prebẽdo illis consolationem humanam accepto tempore de manu dyaboli liberabunt nos. Fig. Figura. Gen̄.14. cum. 5. reges cepissent Loth et familiam eius et spolia Abraam congregatis ccc. vernaculis quos nutrierat ab infantia persecutus est. 5. Reges illos quibus fugatis ⁊ percussis redemit filiũ fratris sui Loth simul cum omnibus que illius erant. Spiritualiꝭ. 5. reges sunt. 5. praua desideria que 5. sensus corporis inficiunt adeo vt sepe captiuum ducant spm̃ vt tã aie virtutes ꝙ totius corporis honestatem subripiant. sed tunc cũ. ccc. v̄naculis est subuenienduꝫ ꝑ hos. ccc. v̄naculos subaudi pauperũ gregem ꝗbus. iij. modis subuenitur. scꝫ elemosynam substantie largiendo. consiliũ dando. et cordialiter compatiendo. Ideo nemo excusabilis redditur ad elemosynam. vnde Aug. sup. ps̃. 103 Aug
Si tu potes dare elemosinã da si nõ potes affabilẽ te fac. s. per consilium et cõpassionem. coronat deus intus bonitatẽ vbi non inuenit facultateꝫ Nemo dicat non habeo. charitas nõ de sacculo erogatur hec Aug. Igiꝭ si pauperes stipẽdio armamus timere non possumus vicia contra nos i surgenda. Recuperamus eorũ precibus fratrem nostrũ. s. hominẽ exteriorẽ quẽ. 5. hostes sic rapiunt ꝓtergemus hominem interiorẽ vt in cõspectu dei excuseꝭ pauperũ interuẽtu et sic ꝓtegetur totus homo dummodo ab homine pauperes protegãtur. Petrus ra. tractans illud. ps̃. Pe.
Beatus ꝗ itelligit sup egenũ et pauperem. in quodã sermone sic dicit. Qui se nouit per malã vitam incedere seculi elemosyne semper secum ducat auxilium. Ad presidium sibi

pauperū turmas vocet in die mala
liberator illi deus aſſiſtit qui a maliſ
pauperes liberauit In anguſtijs de
us illum clamantem exaudiet q̄ pau
perem cū clamaret audiuit. Nō vide
bit dies malos: qui dies fecit videre
pauperes videbit diē malum qui diē
iudicij ſine pauperū vocatiōe intra
uerit ſine cauſa accuſāt peccata q̄
pauper excuſat: accuſari nō poteſt
quē ſatietas pauperis excuſauerit:
hec pe. ra.

F QUi habitare facit ſterilem i do
mo matrem filiorum letantem
pſ. 112. Non eſt minus ex parte diui
ne potentie conreddere prolem ſteri
li antique q̄ dare partum virgini.
Licet effectus prolis virginis ſit no
bilior et altior Et hec probat beatus
Aug Aug. in ſolilo. aſſerens omnia que
deus facit ſupra naturā eſſe eidem e
que facienda ſicut omnia qua ſūt ſu
pra facultatem humanam eque omni=
bus eſſe impoſſibilia. Unde dicit om
nipotens manus tua ſemper vna et
eadem creauit in celo angelos et in
terra vermiculos non ſuperior in il=
lis non inferior in iſtis. ſicut enī nul
la manus angelum. ita nulla poſſet
creare vermiculum ſicut nulla celū
ſic nulla poſſet creare vnum arboris
folium: ſicut nulla corpus ſic nulla
capillum album facere poſſet aut ni
grum. Sed omnipotens manus tua
cui omnia pari modo ſunt poſſibilia
Nec. n. ei poſſibilius eſt creare ver=
miculum q̄ angelum nec poſſibiliuſ
eſt ei extendere folium q̄ celum.
Sed omnia quecunq̄ voluit ſicut vo
luit fecit in celo et in terra: in mari
et in abyſſis hec Auguſtinus. patet
ergo q̄ ſi ſupra naturam ſterilem pa
rere et hoc ſola dei potentia fieri po
teſt et non naturali virtute. Spiri=
tualiter peccatrix anima cōparatur
ſterili cui ſecundum ſe impoſſibile ē
producere ſalutis fructum quo poſ=
ſit obtinere celi hereditatem. Nul=
la arte poteſt fecundari humana.
Uerumtamen pauperes illius refe=
cti elemoſynis illi impetrabunt ſalu
tem. nam ſemen elemoſyne cito cre=
ſcit et omni tempore conualeſcit. Au Auz
ſermone. 25. de verbis domini. Fe=
cundus eſt ager pauperum. cito red
dit donantibus fructum. via celi eſt
per quam venit ad patrem. Incipe
ergo erogare ſi non vis errare. Fig. Fig.
Gen. 18. vbi legimus q̄ poſtq̄ pauit
Abraam peregrinos bucella panis.
ſtatim facta eſt illi promiſſio filij na
ſcituri Iſaac: in cuius ſemine bene=
dicendus erat totus orbis. ⁊ ſic ↄce
pit et peperit ſarra vxor eius ſterilis et
antiq̄. Spiritualiter ſi pauperes pe
grinantes et errātes per mūdū iſtū
reficiamus noſtris elemoſynis aima
noſtra q̄tūcunq̄ peccatrix dimiſſa
culpa nobis a dño misericorditer cō
cipiet a doctrina diuini verbi et pari
et fructum bonum gaudium et riſū
conſolationis per bonum opus quo
fecundata obtinebit hereditatem ce
li et merebitur audire inter electos
paternam chriſti benedictionem di=
centis in die iudicij. Uenite benedi
cti patris mei percipite regnum ⁊c.
Quia eſuriui et dediſtis michi man
ducare. Et quod alie virtuoſe artes
facere neſciunt equaliter aget felici
ter elemoſyna Petrus rauē. In regno Pe
celorum coram omnibus angelis in
conuentu reſurgētium. q̄ Abel paſ
ſus ſit. q̄ ſeruauit mundum Noe. q̄
Abraam fidem ſuſcepit. q̄ Moyſes
legem tulit. q̄ Petrus ſuper onus ec
cleſie aſcendit. deus tacebit: et cla=
mabit ſolū q̄ comedit pauper

¶ De fide.

IUdicabit dominus populum ſu A
um. Deut. 32. Semper iura dā
naut magis proditorem ciuem q̄ ex
traneum inimicum. pſ. Si inimicus
meus maledixiſſet michi. et cetera.
Spiritualiter chriſtus habet pau=
cos impugnatores terre: ſcilz fideſ

catholice. ꝛ sunt infideles. Sed sūt aliqui secreti proditores filij xp̄iani qui aperte cōtra infideles loquētes
G. e. suis moribus xp̄m impugnant. Gre. in quodam sermone. multi iudeorum duritiam detestātur q̄ ad fidem xp̄i nequaq̄ conuersi sunt visis xp̄i miraculis et prodigijs. sed quales illi sunt ad fidem tales isti sunt ad conuersionem. Tales enim cum ipsis xp̄m dulcem capiunt in altari ꝛ ip̄m tradunt cum iuda gentibus crucifigendum. Hi pre ceteris hostibꝰ sunt grauius pugnādi. ps̄. Ueniet mors super illos ꝛ. d. in infer. Figura Leuitici. 24. vbi legimus quandā isra eliticum ex matre ex patre vero egyptium blasphemasse nomen dn̄i. Et tunc iudices israel habito cōsilio domini illum extra castra eductum lapidari iusserunt. Spiritualiter. Ille qui est israelita ex matre significat christianum ex fide sꝫ patreꝫ hꝫ egyptium q2 pctō efficitur filius dyaboli. Uos inquit dn̄s phariseis ex patre dyabolo estis et nihilominꝰ erāt de populo dei ex lege Ideo fuerunt grauissime puniti q2 repētinꝰ interitus descēdit super eos p titū ꝛ vespasianum. Idcirco grauiter cēterētur pctōres fideles qui cū ciues christi sint ex fide: fidē tamē ipsam vita et moribus expugnare non desinunt. Ideo tanq̄ ciues proditores sūt grauius puniendꝰ. Unde super Ezechi. Hiero. Cui inq̄t dubiū q̄ inter tres peccatores gentilem hereticum et ecclesiasticum multo maioribus penis dignus sit qui maioris fuerit dignitatis.

B Docet manus meas ad prelium ps̄. 143. homo inconsuetus et inexpertus in artibus bellicis vt plurimū in pugna succumbit. immo sepe audiens hostium clamores timore perterritur. Igitur exigitur vsus si probus debet esse miles. Unde
Ueg Uegetius de re militari. libro. i. c. 2 Scientia inquit rei bellice dimicando nutrit audaciam. Nemo enim facere metuit quod se bene didicisse confidit. Spiritualiter vita nostra vt sepe dictū ē. est quedam militia. Iō in arte spūalis pugne nos oportet assiduū in armis spiritualibus exercitium gerere. Hec arma sunt articuli fidei catholice quibus debemus interius bene muniri per veram adhesionem et non per inuestigationem. Et hec arma producenda sunt i bello per opera charitatis quibus debꝫ affectus esse munitus. et tunc homo totus est armatus contra rugientem leonem. Figura. Neemi. 4. vbi legimus q̄ cum filij israel reedificarent Hierusalem tenebant gladium vna manu et alia operabantur. Spiritu- Fig.
aliter volentes reconstruere animaꝫ nostram vt videat eternam pacem i celo quam dyabolus multis viciorū exercitibus destruere emolitur. Debemus tenere gladium fidei captiuātes proprium intellectum in obsequium christi. Alia vero prestare operibus charitatis et misericordie. Alias arma fidei essent ociosa et sine exercitio: et sic essemus inepti ad pugnam et nesciremus nos defendere a dyabolo velut homines imperiti. Unde Ambro. super beati immaculati. Cito inquit fides inexercitata languescit: et crebris ociosa tentat incommodis remissam callidis insidiator irrumpit. Assuetum vero bello virum eterna salus instruit et gloriosa preuenit palma victorie. par ergo fidei corruptele materia est.

Notas michi fecisti vias vite. C ps̄. 15. Satis peregrinis facit qui eis vias sue peregrinationis ostēdit et docet. Sed benignius agit illis qui cum hoc eis tribuit sue peregrinationis expensas. Spiritualiter. Nos sumus omnes peregrini. Omnis enim homo peregrinatur

recto itinere de natiuitate ad mortē per iter vite presentis periculosum i gnotum: qꝛ vbi nullus proprium ter minum nouit. Sz xp̄s benedict⁹ no bis parauit viam salutis per baptis mum in fide. et nobis necessarias p̄ buit expensas per charitatem ꝛ spē

Fig. his enim omnib⁹ relicto peccati de uio peruenitur ad penitentiam. Fi. Exodi. cū dominus voluit educere filios israel de egypto primo aperu it illis mare rubrum postmodum eos eduxit per desertum prebens illis i gnem per noctem et nubem per diē Spiritualiter. cum dn̄s voluit nos educere de seruitute dyaboli cui era mus obligati per peccatum parentū Ipse primo mare rubrum in passiōe aperuit. quia effundens aquam ꝛ sā guinem sanctificauit baptismum. Nam ab illo per catholicam fidem a dyaboli tyrannide liberamur et in tramus iter promissionis eterne. Sz quia sola fides non sufficit nisi illi spes et charitas comitantur prebuit nobis charitatem per ignem et spez per eius sacram doctrinam et sic his omnibus possumus ad patriam secu

Leo ri accedere. Unde Leo papa in quo dam sermone. Fides fortitudo ē cha ritatis et tunc verum nomen est ac verus est fructus ambarum: cum in solubilis manet vtriusqꝫ nexus: vbi enim non simul fuerint sibi inuicem desinunt: quia inuicem sibi iuuamē et lumen sunt donec desiderium cre dulitatis impleat remuneratio visio nis: q̄ nūc speratur cū mutabiliter vi deat ꝛ ametur qđ nūc et sine fine nō diligitur non speratur et sine dilecti one nō creditur. hec Leo papa. Sz nota lector ꝙ ignis qui eis lucebat in nocte charitatem denotat ꝑ quaz aduersa vite presentis tolleramus. Nubes vero que illos protegebat ab estu denotat veram supernorum spem que temperat affectionem in ꝓ speris.

Ostendite michi numisma cen sus. Math. 22. Rex in regno suo monetā fabricat sine qua non li cet alicui emere in regno suo. Et ibi sculpta est facies regis et nomen ei⁹ scriptum. Spiritualiter eternus rex scilicet dei filius in regno ecclesie ordinauit monetam suam sine qua nichil venditur pertinens ad regnū suum scilicet ecclesie. et hec est fides catholica que continet faciem. id est noticiam et nomen christi. Ideo ca rens hac moneta nequaqꝫ poterit in uenire indulgentiam seu gratiam qꝫ tuncunqꝫ omnia virtutum genera vi deatur habere. Figura Leuitici. 5. Fig. vbi scđz Origeñ legit. ꝙ dum offe rebatur aries pro peccato nō fiebat propinatio nisi emptus fuisset siclo sancto. Spiritualiter per siclum sā ctum notatur fides catholica per ari etem sacrificiū subaudi cor contritū et humiliatum lachrymis et peniten tia: et corpus mortificatum per ieiu nia et labores. Igitur nisi illud sacri ficium in vera fide fiat nichil valet nichil est: nichil prodest: qui priuat⁹ est in fide nichil habet Seneca. Qui Sen fidem perdit nichil habet amplius quod perdat Ubi vero remanet fidei fundamentum in corde quasi the sauro optimo: omnia valet homo pro sui salute necessaria inuenire. vnde Augu. de verbis domini. Nulle in Aug quit maiores diuitie nullius thesau ri. nullius honoris huius mundi ma ior est substantia qꝫ fides catholica que peccatores homines saluat. ce cos illuminat: infirmos curat

Reddite illum dn̄o suo. Thob. E 2. Cum magna instantia et sol licitudine consueuit rex magnus rē perditam querere quam multum habebat caram. Illam enim voce preconis quibuscunqꝫ sit modis in uenire studet. promittit reddenti bo num p̄mium. et oculte retinenti furti

supplicium. Spiritualiter princeps regum terre in vita presenti nihil hz carius anima humana. Nam illam sibi desponsauit in fide. in illa est im pressa trinitatis ymago. Igitur mul tum moleste portat perditionem ei⁹ Ideo prophetarum et euangelistarum voce illam querit educere de pecca ti errore ad salutem promittens bo na eterna reducenti ipsam ad fidei consortium. Dani. 12. Qui ad iustici am erudiunt plurimos fulgebunt si cut stelle in perpetuas eternitates. Minans negligentibus ipsam per diti sanguinis restitutionē et furti pe nam. Ezec. 33. Sanguinem eius de
Fig. manibus tuis requiram. Figu. Leui tici. vbi preceptum fuerat populo q si quis inueniret perditionem. i. rem perditam illam redderet postq in notesceret cuius esset. aliter pro ra pina reputaretur illi qui inuenisset illam. Spiritualiter perditio illa est anima de xpi gremio per peccatum. Excluditur enim ab omni sanctorum cōsortio. sed qz dñs ille non vult mor tem pctōris sed vt magis conuertatur et viuat: querit recuperare suam per ditionem. Ideo quilibet q eam inue nit tenetur eā dño reddere et ad ipz reducere monitione superna: et pre cipue sciēs illam p xpi fidē et xpi sā guinem redēptā. Innotescit enim no bis hec perditio cuius sit regulariter primo cum homo est infidelis in quo tantum viget ymago trinitatis. Ideo quecunq infidelem cognosci mus debemus reducere ad catholi cam fidem et ponere in gremium fi delium posse nostro. Alio modo co gnoscimus non solum quia homo p trinitatis ymaginem sed quia catho licam habet fidem q̄uis prauis mo ribus mediantib⁹ de gremio christi cecidit. ideo ipsum sollicitius christo reddere debem⁹ scientes sibi cario rem. Debemus enim maiorem exer cere curam versus domesticos fidei q versus extraneos. Igitur reddere debemus hanc rem perditam ne de negligentia durius puniamur tacen tes perditionem proximi cum vide mus. Origines sup leuiti. omel. 3. sci Ori. endum inquit q si aliquis ea que vi det delicto proximi sui illi non indi cat secundum regulam euangelij da tam vel in testimonium vocatus ea que recta sint nō dixerit peccatum quod commisit ille ipse suscipiet et pe na commissi reuoluetur ad ipsum

Bonum depositum custodi. 2. F Thi. Grandis est homis fraus recipere depositū amici cū iuratione attestatione fidelitatis et clā illum fraudare. duplici enim penalitate p ditor est puniendus. Spiritualiter nos recepimus a deo optimum depo situ scz trinitatis ymaginē quā ꝯser uandam intactam et illesam promisi mus et iurauim⁹ in baptismo. Ideo si fraudamus ipsam grauiter punie mur a rege qui ipsam nobis tradidit conseruandam scz a xpo qui ipsam a nobis exiget in iudicio vt illam ei red
damus. Figura. leui. 5. vbi preceptū Fig. est. Anima que mentietur super de posito proximi sui. i. credito aut com modato reddet illud. et quinquies in super. Et nota q sic reddere erat du plicatum: reddere depositum et vnū vltra. Spiritualiter. Nos accepim⁹ a domino vt dictum est preciosum de positum conseruandum sine fraude vsq ad mortem. et illi integrum assi gnandum in nouissimo die scz trini tatis ymaginem: et hoc promisimus in baptismo. Sed videant qui hanc ymaginem mutauerunt in ymagi nes et formas quadrupedum et ser pentum. Nam auari et cupidi yma ginem sibi lupi fecerunt. Luxuriosi ymaginē porci: inuidi ymaginē aspi dis: iracundi ymaginem vrci: supbi ymaginem leonis: veniet igitur iudex

querere suum depositū qđ fide since ra seruare pmisim⁹ videbit brutoꝝ et ferarum ymagines et dicet. Cui⁹ est hec imago? Cui⁹ est hec anima? hic signatā nostram non videm⁹: qꝛ ad imaginē nostram fecim⁹ eam. et respondebūt diuersa scelera: hec est ymago cesaris.i. dyaboli. Ibi erit ce sar.i. dyabolus expectās qđ suū est. et certe deus nequaq̄ negliget: imo dicet. Reddite que sunt Cesaris ce sari et q̄ sunt dei deo. Et reddet illis quintā plus.i. duplicatū et vnū pl⁹. quia peccatori q̄tum se glorificauit in culpa: tm̄ debet sibi tormentuz et luctus. sed vnū pl⁹ habebit qđ hor= ribilius et deterius est: scꝫ in tormen tis nequaq̄ fine carebit. Mat. 22. Ligatꝭ manib⁹ ꝛ pe. pijcite eū i te. ex. ibi erit fletus et stridor dentiū. et alibi. Donec reddat vniuersum debi tum. Sed cuꝫ nequaq̄ possit redde re debitū: quia nō erit possibile me= reri numq̄ fine in tormentis carebit
Gre. Grego. 5. moral. horrendo modo fit mors miseris sine morte: finis sine fine: defectus sine defectu: qꝛ mors semꝑ viuit: ꝛ defect⁹ deficere nescit

Nubes lucida obumbrabit eos.
G Math. 17. Nō est possibile re cto aspectu respicere rotam solis hu manum visum. Tum propter excel= lens visibile: tū etiam ꝑpter infirmi tatem potentie. Ideo itinerantibus bene ↄtingit cum solem habent in fa ciem: vt aliqua nubes appareat in= ter solē ꝛ faciē: quia tūc cōseruat̄ et preseruat̄ visus a nimia disgregatio ne. et nichilominus optime videt̄ ex solis claritate via que debet teneri. Spūaliter. tanta est diuine essentie claritas: et tanta est nostre cognitio nis impotētia q̄ si vellemus aspice re fm nostras vires cognoscitiuas ipsam diuinaꝫ essentiam stat⁹ noster fieret cecus. Sed volens deus tēpe rare hanc visionē adhibuit optimuꝫ remedium. scilꝫ fidem que licet non sit lucida ꝛ clara pro statu vie nobis sufficit ad cognitionē et noticiaꝫ dei quod necesse est ad salutē. Nam per illam deus nos docꝫ viā eterne vite.
Figu. Exo. 33. vbi legim⁹ q̄ igresso Fig.
Moyse tabernaculum descendebat colūna nubis ꝛ de⁹ loquebat̄ moysi facie ad faciem. Spūaliter. ꝑ taber= naculum subaudi ecclesiam christi. et per Moysen q̄ interpretat̄ assum ptus đ aquis subaudi fidelē de labi libus mundi aquis: hoc est vanitati bus intrantē gremiū ecclesie catho lice vel assumptū de aquis baptismi ad ↄsortiū fidelium cui apparet chri stus dei filius in colūna nubis.i. in stabilitate fidei: et ei per sacram scri pturā loquit̄ facie ad facieꝫ docens viam perueniēdi ad eterne beatitu= dinis patriā. Idcirco ipe dn̄s Moy si pmiserat di. Veniā ad te in caligi ne nubis: qꝛ christus ad nos dū via tores sumus venit in fide catholica: que licꝫ enigmatica sit nichilomin⁹ omnia nobis salutifera de christo al tius et excellentius manifestat q̄ vi res humani intellect⁹ possent ex se= Ma.
ipsis capere. Unde Maxim⁹ in quo dam sermone. Magnus inquit ꝑfe ctus est fidei cum tm̄ de deo potest cōcipere q̄tū fmo nō pōt explicare.

¶ De guelfis et gebelinis.

Genimina viperarum quis vos docebit fugere a diuina ira? A
Mat. 3. De vipera fert̄ talis ꝑprie tas: qꝛ in conceptu sugit maris san= guinē femella et ex illo sanguine cō cipit duos pullos vel plures: sꝫ mas morit̄. Uenientes ergo pulli ad de= bituꝫ nascēdi terminum corrodūt et lacerant viscera matris ꝛ nascunt̄ ꝑ latera eius. Ideo vipera a vi pariē= di dicit̄: qꝛ mortiferā vim a partu pa titur a ꝑprijs filijs. Spūaliter. sub= audi per hos serpentes christū et ec clesiam. nec tibi lector incōgruū vi= deat̄ si christ⁹ ꝛ ecclesia fm quādā methaphorā dicunt̄ serpētes. Nam

etiam christū ille serpēs eneus figu
rabat quē moyses suspendit in ligno
pro salutate populi. licȝ em̄ serpens
aliquid habeat q̄ dyabolū significat
habere tn̄ potest quid a quo denotat
christus. Sic etiā leo de christo dici
tur. ⁊ de diabolo. dicam⁹ ergo q᷑ ser
pens ille masculus christum deno-
tat: ⁊ femella ecclesiam. Igitur quā
do ecclesia sancta concepit suos pul
los. i. christianū pp̄lm christi sangui
ne illos ꝯcepit. Ideo dicit q᷑ fideles
renati sunt de sanguine christi. Mor
tuus est christus in huius ꝯceptu. ⁊
mater ecclesia i fusione xp̄i sanguis
nos ꝯcepit. Sed cū creuerūt hi filij
in magna q̄titate in duas partes di
uisi sunt vngulis et dentibus latera
matris laniāt vt ipsa sepe videatur
emittere vlulat⁹ mortiferos ex dolo
Fig. re. Figu. Geñ. 25. Qd̄ cum Rebeca
concepisset de viro suo Isaac q᷑ sen-
sit gemios in vtero filios collidētes
inuicem. Et cognoscens diuisionē et
rixā futuram inter ipsos ait. Cur ne
cesse fuit vt eos ꝯciperem si hoc futu
rum erat. Spūaliter. per Rebecam
subaudi ecclesiaȝ que de Isaac. i. de
christo vero gaudio sanctoꝝ ꝯcepit
populū christianū i duas partes di-
uisam ⁊ precipue italicum. Collidūt
enim in vtero matris cum inuicem
rixantur ⁊ q᷑ mortes ⁊ vulnera sen-
tit in filios: tot ob dilectionis vincu
lum patit in visceribus. Ex quo ipsa
collidit et compellitur corā dn̄o cla-
mare voce gemituum et vlulatuum
in rama filios suos occisos non solū
corporaliter: sed spiritualiter. nō va
lens ꝯsolari: q: nō est qui remediuȝ
adhibeat. Recte ergo p̄t dn̄o dicere
Cur dn̄e necesse fuit hos ꝯcipere si
hoc futuruȝ erat: q̄ vtilitas fuit istus
in sanguinis tui effusione si descen-
dunt in corruptionē peccati ⁊ nequi
tie. Igitur tales sunt litigiosi xp̄iani
quos superbia dyaboli ad bella inci-
tat iniusta. qm̄ licet bella suscipiant
pro pace licite obtinēda non tn̄ sine
dei magna offensa suscipiunt ad gē
tes pacis deditas ꝑturbandas ꝑut
tyrāni bellare satagūt. vn̄ Aug. cō- Aug
tra faustū. Nocēdi cupiditas vlciscē
di crudelitas implacatus ⁊ iplacabi
lis animus feritas debellādi: libido
dn̄andi. ⁊ sic q̄ sunt similia. hec sūt
que in bellis iure copulantur.

Uasa iniquitatis bellātia in eo B
rum consiliū nō veniat anima
mea. Geñ. 49. Dicit Uegeti⁹ de re Ueg
militari. Cū inquit consiliū tuuȝ co
gnoueris aduersarijs proditū dispo
sitionē mutare te ꝯuenit. hoc ꝑ tan
to dicit: q: potest homo nimiū ledi. ⁊
que putauerat ꝑ se bona fore oppo-
sita sibi mutant. Spiritualiter. cū fi
deles inuicē rixant non latet dyabo
lus: q: ipse est auctor discordie ⁊ li-
tis. Igitur cū ipse suggerit nobis cō
silium super his mutare debem⁹ ꝑ-
posituȝ alioquin decipiemur ab eo.
Nā ipe mali consilij seminator virū
q᷑ collegiū siue vtrāq̄ partē: studet
ad preliū incitare et ad litē. ꝓponit
cuilibet sigillatim honoreȝ victorie
vtilitatē spolie. dn̄ij facultatē: vincē
di facilitatē ⁊ sic conatur ꝓcipitare
vtrūq̄. hoc igit cōsilio adherētes a
dn̄ico ꝯcilio penit⁹ excludunt. Fig. Fig.
3. Regū. 3. vltimo. Reges israel ⁊ iu
da consilio ꝓphetaꝝ quos decepat
spūs mendax ascēderūt in ꝓliū ꝯtra
Ramoth galaath ⁊ ꝯfusi sunt ab eo
Spūaliter. Galaath interpretat pos
sessio aquarum ⁊ denotat mundi hu
ius dn̄ia circa q̄ tyranni multo labo
re insudāt: sed labunt velut aq̄ fluē
ta. Rex ꝓo iuda ⁊ israel Gebellini et
Guelfi qui decepti a falsis ꝓphetis
scȝ a suis appetitibus dn̄andi ⁊ cupi
ditatibus rerum mundi in quib⁹ vt
plurimū dyabolus ipse q̄ hoc suadet
mentitur: ascendunt ad ista obtinē-
da: sed dum credūt vincere succum-
bunt ⁊ ꝯfundunt. Grego. in moral. Gre.
Potentes huius mūdi dum de potē

tie gloria extollunt hora qua nesci-
unt subito rapiunt et dū pedes fixis
se credunt: casu lubrico ad yma laci
descendunt.

C IBi dolores vt parturientis. ps
47. Mulier pregnans grauis-
ter percussa parit abortiuum. Ideo
summa cū diligētia q̄libet sibi caue-
re debet a lesione inferenda eidem.
Spūaliter. ecclesia est mulier graui
da cōcepit eīm a christi doctrīa vnū
solidissimū et sanctissimū preceptū:
sc3 charitatis: vt diligamus inuice3
sicut ipse dilexit nos. vñ ipse ait. In
hoc cognoscent homines ꝙ mei eri-
tis discipuli: sed cōcussa ⁊ ꝯculcata
lite ⁊ rixa christianoꝝ prauoꝝ: non
potest ꝯceptū parere. nō potest pacē
mūdo ꝓbere. s3 cogit abortire. ideo
adeo grauiter puniunt merito fame
combustiōe, nuditate, captiuitate et
Fig. occisione. Figu. Exo. 21. vbi ꝓceptū
fuit ꝙ si duo viri adinuicē rixātes ꝑ
cuterēt mulierem pregnantē: ita vt
pareret abortiuum vel lesum: daret
manum pro manu, dentē pro dente.
pedem ꝓ pede: ad voluntatem viri
mulieris. Spūaliter. hi duo viri i ri
xa sua percutiētes mulierem graui-
dam sunt duo populi in duas partes
diuisi turbātes intm ecclesiam vt cō
ceptū pacis ⁊ vnitatis quā a christo
accepit oporteat fieri abortiuū ⁊ im
membrē. Et dico ꝓ tāto immembrē
quia collegium christianoꝝ qđ eccle
sia christo peperit tūc est imēbre qñ
aliqua eius pars est decisa a societa
te fraterna ⁊ a charitate totius. Sic
igit iste fetus est imēbris: qr nō ha-
bet suoꝝ mēbroꝝ debitum cōplemē
tum. Debet igitur ad voluntatē viri
s. summi pōtificis emendare qđ ege
rat solita relinquēdo et bonis actib⁹
renouari. S3 vere difficile est nimis.
Gre. Gregori. li. 16. Mors de terra tollit
cum fortis ꝓpugnator ecclesie a ter
ra quam prius tenuit separatur.

¶ De gloria vana.

SIt tibi cōsiliarius vnus de mil- A
le. Eccle. 6. Uidemus ꝙ ordi-
natis aciebus bellicis prudens dux
interdū pugnatores ex latere mittit
cōtra inimicoꝝ acies. quas si perpē
deret et preuideret: aduersarius ca-
ueret tales insidias et essent oēs illi
in periculo captionis. Ideo nullū in
bello cōsilium melius ē ꝙ oīa secre
ta et occulta sint hosti q̄ fiūt. Spūa-
liter. nos sumus in pugna ꝯtinua cō
tra dyabolū. Ipse ꝯgregat ꝯtra nos
exercitū vicioꝝ nos vero ꝯtra ipsum
congregamus bona opa nostra. Si
igit ipsa viderit oīa capiet ꝑ iactan
tiam et vanā gloriā. Et nō solū ipsa
opa: sed etiā captiuabit cor nostrū.
Figu. 4. Reg. 20. ⁊ 25. vbi legim⁹
ꝙ infirmabat rex sedechias ⁊ qđ rex Fig.
Berodath babilonis cognoscēs mi-
sit ad eū nuncios quibus rex Sede-
chias omia q̄ habebat ostēdit et sta-
tim rex babilonis cōgregato exerci-
tu venit ⁊ asportauit cūcta q̄ erāt se
dechie in babilone et filiū ei⁹ capti-
uū duxit. Spiritualit. Sedechias
interpretat iustus dei et denotat fi-
delē plenum operibus iusticie. Rex
pro tāto dicit: qr habet regere et de
fendere gētē suā. i. aīe et corporis fa
miliā. Igit egrotat ille qñ molestat
laudū appetitibus: qđ dyabolus co-
gnoscēs statim mittit nuncios suos
sc3 adulatores et in faciem laudato-
res. quibus missis rex ostēdit per ia
ctātiam cūcta bona q̄ fecerat. Quo
facto dyabolus presto est cum exer-
citu supbie ⁊ inanis glorie: ⁊ ꝑcussa
ciuitate regia. i. gl'ia oīa bona q̄ facta
fuerāt rapit et cor ipm in vinculo pec
cati ligatū ⁊ captiuū ducit. Criso. su Cris
per Io. qui oim pecuniaꝝ ꝯtemptū
habuerunt ⁊ nulli ymaginationi to-
tius mundi se immiserunt. hi multo-
tiens capti a vana gloria oīa perdi-
derunt. occultanda ergo sunt opera
nostra ne dyabolus ea cognoscat: si
illa nolumus referari

B Elongaui fugiens et mansi in solitudine.ps̄.54. Cognoscēs se in terra hostiū cupientium se perdere q̄tūcūq3 ibi fruatur bonis pl9 debet respicere piculū q̄ȝ bona illa. Nichil em̄ posset habere boni qd nō esset dimittendum pro euitando mortis periculo. Spiritualiter. nos sumus in terra plena inimicis quaerēti bus deuorare animas nostras et cuȝ nō possunt apto telo nos ferire peccati occulto inanis glorie iaculo nos student occidere. Nil tūc melius q̄ȝ fugere memoriā virtutum quas feci

Exē. mus. Exemplū em̄ habemus de pauone qui dum gloriat̄ in pulchritudine pēnarum suarū declinat ad cōtemplandā pedū suorum turpitudinem et tūc leticie voce deposita dat pro cantu gemitū. Cum igit̄ gloriamur siue in virtutib9 naturalib9 corporis: vt pulchritudine / fortitudine. ⁊c. siue i bonis fortūe vt diuitijs de litijs. ⁊c. siue in operib9 iusticie que non ex nobis: sed deo donāte egim9 si volumus non capi et non occidi a dyabolo per vanam gloriā: fugiam9 ad ꝯtemplandum mortem et finem

Fig. nostrū. Et tunc liberi erimus. Figu. Reg.20. vbi legim9 ꝙ Dauid post cedem Golye et exterminiū quod de philisteis fecerat multas passus per secutiones a Saul per inuidiā fugit ad Achis regeȝ geth. ad quē Saul misit: vt dicit magister ꝙ illi redderet seruum suū fugitiuū. Igitur presentato Dauid regi achis familia regis suadebat regi dicens. Ignoras ꝙ hic sit fortissim9 Dauid q̄ tāta fecit ꝓ israel ꝯtra philisteos? Ad hoc em̄ venit huc vt regnū tuum inuadat et similia v̄ba dicebant serui ei9 regi de Dauid. Timēs igit̄ Dauid ne rex preciperet eū capi ⁊ occidi: simulauit demētiam qd rex aduertēs fecit euȝ eijci a se ⁊ vilipendit eum. Et tunc dauid fugiens ad desertum fugit vel latuit in spelunca odollam. Et venerūt ad eum omnes q̄ erant in angustia de generatione sua. Spiritualiter. Dauid interpretatur manus fortis et vult9 desiderabilis. Et bene significat virum iustum qui ex fortitudinis constantia placito vultu deo se reddit amabilem. Igitur post cedem philistinorū.i. post victoriam peccatorum ⁊ viciorum fugaȝ hunc persequitur Saul.i. dyabolus ex inuidia. descendit dauid in geth: quādo iustus descendit ad mūdana. Et no. ꝙ recte dicitur descendere. Naȝ si ascenderet in pericula non incideret: sed descendens in multa pericu osa incurrit accidentia. Incidit em̄ ille qui descendebat de hierusalem in hiericoin crudeles latrones. Igit̄ presentatus mundo non est in tuto: quia Saul.i. dyabolus mundū requirit vt seruum suū fugitiuū capiat. et captum illū sibi reddat qd mundus facere studet. vñ et familia eius hoc facere suadet. Familia hui9 sunt va ni laudatores cōmendantes hominum virtutes in facie operantis qui nisi in se illā inuenerit insipientiam que est sapientia apud deum: sc3 ve ram humilitatem capit̄ ⁊ occidit̄: s3 cum se vere humiliauerit a mūdo de iectus statim liber euadit. fugiendū est igitur in desertū locū.i. extra mūdum per nouissimoꝝ memoriā et oc culte morandum in spelunca odolla sc3 in mortis ꝯsideratione. Interpretatur.n. odolla cognitio generatiōis Nam natura ipsa noticiā nobis tribuit cui9 generatiōis sim9. Ideo bñ subdit̄: q: venerūt ibi ad Dauid oēs de genere suo qui erant in angustia: quia si stabimus in mortis consideratione statim venient nobis ad memoriā omnes angustie humane nature. vnde Innocē. de vilitate condi Innō. tiōis humane. Considera homo q̄ sis es: quia mortem indubitanter expectas que si distulerit miseram senectutem incurres. que dum aderit

ſtatim cor affligit. ſpiritus languet: fetet anhelitꝰ: crines effluūt: nares defluunt: caligant oculi: vacillāt articuli: aures ſurdeſcūt: dentes marceſcunt: tremit tactus: deperit actꝰ: facies nigratur: ſtatura curuat. Et ſic miſer et querulus ⁊ alterius mēdicās opem mortē fugiēdo exoptas.

C Quomodo ceciderunt fortes in bello. 2. Regum. 1. Varius eſt euentus belli. videmus ſepe militez probiſſimum qui arte bellica et arte ſua et probitate multos fortes proſtrauerit viriliter vulnerari: et mori ictu caſualis ſagitte. Ideo ſumme neceſſaria eſt in bello cautela. Spiritualiter. vt ſepe dictum eſt nos ſumus in pugna continua in qua videmus quoſdam armis penitētie ⁊ abſtinentie ſuperare vicia et peccata. Sed habita victoria hoc modo gloriantes ſub victoria ꝓſternunt et ſuccumbūt. Fig. Fig. Macha. 6. vbi legimꝰ ꝙ antiochus contra iudam machabeum veniens ad pugnā multos duxit elephantes. Inter quos vnus precipue maior omnibꝰ erat in quo ipſe Antiochus ſedebat. Igit Eleazar cupiens ſibi nomen grande captare bonis ⁊ ſtrēnuis armis munitus aggreſſus eſt elephantē illū magnum quē ſtrēnue percutiēs occidit. Sed incaute iuxta illum remanēs ſub cadente elephante mortuus eſt. Spiritualiter. per anthiochum ſubaudi dyabolū qui multa peccata ſecū ad bellum cōtra fideles aducit: ſed inter alia vnum eſt maximū ſuper qđ ſedet. ⁊ hoc eſt ſuperbia que proprie dicit ſedes diaboli ⁊ recte aſſimilat elephanti ꝓpter inflexibilitatē vtriuſꝙ. Per Eleazar bonis armis munitum ſubaudi fidelem bonis armatum virtutibus corporalibus ⁊ ſpūalibus. Is dyabolum vincit: ſed querens de victoria laudē morit ⁊ ipſe. Hug. hugo de ſctō vict. in lib. de clauſtro anime. Dum enim veſtis aſpentatē libenter patimur. dū tenues animꝰ pānos: dū vilibus vtimur cibis: dū labore ſqualoſa calet manus ⁊ cutis frigore riget et ſole nigreſcit. Tunc eleazar vocamur: ⁊ hec ſunt arma q̄bus occiditur elephās. Sed cum de iſtis fauorem querimus elephas cadens eleazarum premit. Miſerabiliter ergo agit ſecum miſer homo q̄ tāto ſudore obtinet victoriam ⁊ succūbit appetitu iactantie. Grego. ſub hoſte quem proſtrauit moritur qui de virtutibus gloriatur. Gre.

D Pſallam tibi in cithara ſanctus iſrael. ps. 70. Sciens hominē in furore non debet coram illo ſigna leticie oſtendere: quia irrideri ſe arbitrans conuertet ſuum furorem in illum. Cum per bona opa peccatum vincimus dyabolus nimio furore repletur qui ſuccumbit. ideo ſummopere cauendum eſt ne coram ipſo per iactantiam glorie leticiam pretendamus: quia tanꝙ deriſus a nobis omnem ſuam rabiem exercet in nos. Figura pmi. Regū. 18. Poſtꝙ Dauid percuſſit philiſteos pſallebat in cithara corā Saul quē ſpiritus malus inuaſit. et tunc eo pſallēte preuētus Saul inuidia voluit ipſum lāceam quam verſus eū vibrauit perfodere Sed dauid paulisper declinauit et caſſo vulnere lancea pforauit parietem. Spūaliter. Saul ſignificat dyabolum q̄ vocat ſanctum virū poſt cedem vicioꝝ et delictorū vt per iactātiam pſallat: vt vʒ narrādo inaniter bona q̄ egit diabolꝰ vane glorie iaculo eū pfodiat: ſed ſi hoc chriſti miles pcipiēs declinet ictū p humilitatē ⁊ tūc caſſo vulnere liber erit. Sūmū ergo refugiū huius lācee eſt humilitas. vñ Ber. in quadā epła. Cū ex alijs quibuſcūꝙ bonis virtū magis ſuarū capere ſoleat incrementū ſupbia: ſola humilitas oīm ꝓpugnaculū tutrixꝙ virtutum eius reſiſtit malicie: et obuiat preſumptioni. Fig.

E Ripuit me de aquis multis. ps
17. Quācꝫ homo nauim trāsi
turus mare vel grande flumen non
ascendat nisi nauis sit bene bituma
ta ipse non est in tuto nec etiam mer
ces ipsius. Nam rimis nauis aper=
tis tanta posset aqua nauim intrare
ꝙ in naui suffocaretur sicut in mari
Spiritualiter. Transiturus hoc ma
re tēpestuosum necesse est intentio=
nis nostre nauim adeo claudere vt
vnda inanis glīe nō subintret. Alio
quin eque bene submergeretur aīa
ac si aperto scelere raperetur. Ut igi
tur cor nostrū rabies dyaboli aptas
et patētes fugiat et etiam eius insi=
dias possit euadere cor nostrū ⁊ ipa
bona opera sancta occultemus intē
tione vt merce salus ad portū quem
Fig. petimꝰ accedamꝰ. Figura. Exo. 2.
vbi legimus ꝙ cū ex precepto Pha
raonis omnes paruuli submergerē=
tur in flumen contigit ebream pue=
rum parere pulchrum ⁊ elegantem
et miserta filio veteri sui ipsum tribꝰ
mensibus occultauit. Et cū vlterius
illum nō posset occultare habita fi=
scella bene bitumata puerum ibidē
posuit. ⁊ sic illam positam in flumē
secuta est soror paruuli vadens per
littus: videns filia regis q̄ ad aquas
descenderat fiscellam fecit illam ad
se adduci: et cum paruuli pulchritu=
dinem aspexisset iussit eum nutriri.
Sed cū lac egyptiorū non suggeret
soror paruuli suasit regine vt trade=
ret mulieri ebree. Et vocata matre
ꝑpria ait regia. Nutrias michi hūc
puerum et tibi dabo mercedem tuā:
qd ⁊ ita factū est. Et hic fuit Moy
ses qui iubente dn̄o populum israel
eduxit de egypto. Spūalr. Ex pre=
cepto dyaboli omnes fructꝰ nostri si
posset extinguerent postq̄ nati sunt
in nobis ianis glorie vnda vn̄ quos
nō latet in nobis iubet in hoc flumē
submergi. Igitur cum videt mulier
ebrea. i. anima sancta se pepisse pue
rum elegantem. i. purum atq bonū
opus et gratiosum deo debet tribus
mensibus occultare. sc3 per memori=
am mortis: per memoriā gehēne: et
per memoriā eterne glorie. His tri
bus mensibus occultabitur bonum
opus nostrum ab egyptijs. i. a pra=
uis huius mundi laudibus. Cū vero
puer creuerit videlicet perseuerētia
et soliditate bone actionis auctū fue
rit ipsum bonum opus. iam abscōdi
non potest ciuitas supra mōtem po=
sita. Sed tunc bitumine sancte intē=
tionis bitumetur mens nauis nostre
ne possit transire vsq ad intrinsecā
complacentiā vane laudis: quia tūc
submergeretur nauis ⁊ onus. Bene
igitur clausa nostra intētio in super
norum bonorum spe ponatur in flu=
mine presentis vite et sequatur soror
sua. i. bona voluntas. vt qd non pos=
sumus amplius gentibus abscōdere
saltem voluntas occultandi non de=
ficiat si possemus. Igitur hoc facien
do anima presto est filia regis. i. di=
uina sapientia que cordis abscondi=
ta intuet videns et considerans ope
ris puritatem elegantiam ⁊ pulchri
tudinem. et ꝙ lac egyptiorum. i. lau=
dis adulatorum nō suggere vult tra
dit ipsum anime nutriēdum cum re=
promissiōe eterne mercedis. Et hic
est moyses qui animam educit de te
nebris peccatorum. Hoc igitur mo=
do diuina maiestas fructū nostre bo
ne operationis a nobis fieri petit.
vnde Pe. raue. in sermone illo. cuz Pet.
ieiunatis. ⁊c. Pertractās illd Mat.
Attendite ne iustitiam vestram faci
atis corā hominibus. vult iquit pre=
ceptor celestis iactātiam tollere: au=
ferre pompam: vanitatem demere:
inanem gloriam submouere. Sic iu=
sticiam vult celare. Justicia per se si
bi abundat ad gloriam. que specta=
culum populi vulgi laudes fauores
hominū: mundi gloriam nō requirit
a deo genita celum spectat in oculis

agit diuinis supernis virtutib⁹ mixta semper a deo solo vt glorificetur expectat

F Vanitatem meditatus est in cubili suo. ps. 35. Fertur de syrena q̄ facit sui cātus dulcedine nautas obdormire et dormientes de naui educens trahit ad littus et illos occidit licet hoc fabulose vel methaphorice putē dictū. nichilominus similitudo quodāmō vera est. Addit eñ q̄ caute naute cum illā audiunt aures sibi obturāt ne ei⁹ cantū audiāt. Spiritualiter. oēs sum⁹ naute per hui⁹ occeani periculosas gradiētes ꝓcellas. Igitur cum aliquas bonas mercedes portamus pſto est vana gloria a dyabolo missa vt suo cātu in nobis inducat mortis soporem Ad quam si attēdam⁹ ꝛ oculos auresq̄ nostras non remouemus ab ea mercedē eternā quā ex nostris operibus diuina largiēte gratia portabam⁹ penitus amputabit ꝛ sic mortis eterne cruciatibus deputabimur

Fig. Figura. Math. 14. Puella cātauit forte ꝛ saltauit in oculis regis ꝛ placuit regi. ꝛ a matre sua impetrauit ꝛ obtinuit caput Johannis in disco. Et licet rex quodammodo tristis ex hoc fuerit: nichilomin⁹ noluit ei negare ꝓpter iuiurandum. Spiritualiter. puella cantans ꝛ saltās est vana laus in faciē operātiū bona quaꝫ elatus audiēs statim mortali capt⁹ sopore immo sopore inanis glorie delusus promittit ꝛ spondet cōsensum et statim caput Johannis tribuit. qꝛ eternam remunerationē q̄ est caput omnis gratie perdimus. ꝛ licet doleat miser. de perditione tanti muneris tanta est laudis proprie delectatio q̄ nequaq̄ vult ab incepto desistere. Nam licet vellemus vitam eternam non perdere pro humana fauoris acquisitione: Nichilominus quando laudes offeruntur difficile

Aug possunt excludi. Augu. in quadam epistola. Nemo inquit huius hostis scꝫ inanis glorie vires sentit nisi qui bellū idixerit. qꝛ ꝛ si cuiq̄ est facile laude carere dum denegatur. difficile tamen est ea non delectari cum offeretur.

G Insidiatur in via quasi latro. ꝓuerbio. 23. Non est tutum morari in patria plena latronibus nisi se continuata vigilia quis custodiat Nam latrones latēt in die quando possent cognosci. nocturno vero tēpore quando homines dormiūt ipsi querunt quomodo possunt furari. ꝛ sic inuenientes homines improuisos ꝛ incautos ad custodiam magis ledūt. ideo bene saluator ait. Lu. 12. Qm̄ si sciret paterfamilias qua hora fur veniret vigilaret vtiq̄ ꝛ nō sineret perfodi domum suam. Spiritualiter. nos sumus in patria plena latronibus. i. varijs peccatis furantib⁹ bona opa nr̄a. Ideo vigilanduꝫ est summa cum cautela super custodia nostrarum virtutum: ne appetitus humane laudis surripiat ꝛ quod foris est intus a mercede vacuetur. Dormiente eñ patrefamilias inimicus homo infecit segetes ī agro suo. Sic dormiente recte rationis iudicio intrabunt appetitus laudum rectam intentionem a corde remouentes ꝛ sic remanebit anima deserta.

Fig. Figu. 2. Regum. 4. Dormiente nutrice intrauerūt latrunculi domum inuēto sine ipa Isboseth abstulerūt caput eius. Spiritualiter. latrunculi sunt appetitus inanis glorie qui vt dicitur dicuntur multum subtiles insidiantur: latēter ingrediuntur obseruant tēpus ad furandum aptum et velut latrones non domum pauperis: sed diuitis accedere student. quia inanis gloria semp sanctos molestat viros. ideo vigilandū est. Gre.

Gre. 6. moralium. Cum bene inquit viuimus tumēdum est ne mens de singularitate eleuetur. Igitur si ratio

nostra que est cordis nostri et totius anime ductrix et nutrix dormiat tēpore quo hmōi latrones ad domum accedunt: intrantes decapitant Isboseth: interpretatur enim Isboseth vir cōfusionis. Cōfunditur enim vir iustus quando amputatur ab eo caput rationis in operibus suis in quibus passus est multos labores vt acquireret illa. Remanet igitur domus eius .i. anima ɔfusa et celesti hereditate nudata per latrunculos hmōi.
Gre. Grego. i. mora. sepe bono operi diu laus humana obuiat mentem operantis inquinat: et quāuis quesita nō fuerit oblata tamen delectat. et subdit quasi latrūculus est appetitus laudis humane que recto itinere gradientibus ex latere iūgitur: vt ex occultis educto gladio vita gradiētium trucidet.

h Volucres celi comederūt illud Luc. 8. Tanta est interdū importunitas quarūdam auium quod vsque ad manum veniūt ad tollendā escam sicut videmus de coruo et miluio. Nā dum muliercule lauant viscera pecudum iuxta flumen vix posita in vase possunt illa seruare ab infestatione miluiorum nisi bene illa cooperiant. Cum enim volucres illa nō videāt non descendunt. Spiritualiter. Appetitus manis glorie et vane laudis sunt volucres volantes hinc et inde et quicquid boni operis patēs et manifestum reperiunt deuorāt et asportant et sic miser homo suis meritis denudatus inferni incendio deputabitur.

Fig. Fig. Ge. 40. vbi legimus quod magister pistorum pharaonis vidit somnium quod scilicet portaret i capite tria canistria farine in vno quorum erant omnes cibi qui fiūt arte pistoria et volucres descendebant et comedebant. Narrato autem somnio Joseph interpretatus est scilicet quod post tertium diē suspēderetur in patibulo et volucres comederent carnem suam quod sic consecutū est. Spūaliter. per magistrum pistorū subaudi penitentē qui tria opera penitētie portat .s. ɔtritionem. confessionē: et satisfactionē: et recte i canistro portat omnia ciborum genera vt sunt ieiunia. orationes: et elemosyne. Sed dicitur quod hec canistria portabat in capite. melius foret quod portasset in manu. Vidisset enim aues aggredientes et abegisset illas. Portare enim in capite canistria exposita volucribus celi est portare bona opera in ɔspectu hominū que manu debēt tantum portari solida operatione cooperta a mundi pompa: sed quia in aperto facta sunt et mundo patētia descendūt humane laudes: et quicquid erat asportant. Sed cōsummatis tribus diebus patibulo suspenditur. Per tres dies subaudi vite p̄sentis tempus. prima dies natiuitatis est secūda status medius. tertia est dies mortis. Post illos dies traditur infernali incendio expoliatus omni celesti mercede quā miser pro humano fauore vendidit. Pe. ra. in ser. primo quadrage. Pet.
Justicia que se humanis oculis locat diuini patris non expectat mercedē. voluit videri et visa est voluit hominibus placere: et placuit habet mercedem quam voluit. premium quod noluit non habebit.

Non extinguas lucernā in Israel 2. Reg. 21. I
Notandū quod aliter portatur lumē quando ventus flat et aliter tēpore quietis. Nā tēpore ɔmotionis aeris ex vēto lucerna et lumē cooperitur quia tūc extingueretur si patens vēto exponeretur. Cum vero trāquilitas est portatur tute sine coopertimento. Spūaliter. bona opera nostra iusticie sunt lumen aie nostre quod ab extinctione sollicite seruare debemus. Ideo cū percipimus flare ventum cōtra nos manis glorie: et appetitum laudis. studeamus cooperire lumē nostrum: prout Saluator docet ne faciamus opera nostra corā hominibus id est cum intentione laudari ab hoīs

bus sed vt videant bona opera vr̄a ⁊ glorificent patrem vestrum q̄ in celis est igitur lumen iusticie nostre viget sēper per humilitatem ⁊ verā intētionē ⁊ rectā. Nā sicut lumē nutritur oleo: ita ⁊ bona opa nostra seruātur humilitate. Figu. Exod. 27. vbi preceptum fuit filijs israel: q̄ semp in tabernaculo lucerna pseueraret accēsa quā sacerdos seu ministri nutrire debebant oleo. Spiritualiter vt dictū est lucerna accēsa est conscientia plena bonis operibus que optie ab extinctione seruabit: si oleo hūilitatis nutriatur. Nā sicut planta veuit humido sic nostre virtutes nutriunt et fouantur humilitate. Gre. 27 mora. Quia origo virtutū humilitas est. illa in nobis virtus veraciter pullulat: que in radice propria. i. in humilitate perdurat a qua nimirū si abscīditur arescit quia viuificantē humorē se pdidit. vn̄ dn̄s in euangelio fatuas virgines quibus oleū deficit a sponsi nuptijs exclusas ostendit. Math. 25. quod idē Gre. exponit di. Quia harū. s. virginū quedam dum virginitatis sue gloriā expectant in vasis suis oleū habere noluerunt.

Aues multiplicate sunt super terram. Gen. 1. Uolens semē suū seruare ne ab auib⁹ comedat q̄diu non est radicatum. debet aues inde expellere Aliter possz tempore messis modicū recolligere: tanta posset ad agrū accedere auiū multitudo. spiritualiter. semen in agro est sanctuz propositum in corde quod nō est bn̄ radicatum quousq; nō sit ope ⁊ consuetudine atq; recta intentione solidatum. ideo insidiant illi volucres ·i· appetitus inanis glorie nisi studeamus illos abijcere ab agro aie nr̄e. deuorabunt quicquid boni deo offerre concipimus pro retributione eterne glorie. Figura. Genesis. 15. vbi legimus q̄ Abraam obtulit sacrificiū domino hoc modo quia arietē, caprā vaccam diuisit in duas partes siue per medium. sed turturem et columbam non diuisit igitur positis carnibus animalium sup altari volucres infestabant vt comederent illas: sed Abraam abigebat eas vsq; ad vesperam. Et tunc descendens ignis de celo consumpsit huiusmodi sacrificium. Et tunc dictum est Abrae q̄ in semine eius benedicerent omnes gentes. Spiritualiter Abraam qui interpretatur pater multarum gentium: denotat virum dei qui multas bonas virtutes quas facit nutriri satagit in bona perseuerantia. Facit eniz deo sacrificium triplici diuisiōe quia memoriam intelligentiam voluntatem diuidit per medium. partē scilicet tribuens vite actiue. et aliaz partem vite contemplatiue. Turturem vero et columbam gementes subaudi oculos cordis et corporis: ⁊ non diuidit partim mundo et partim deo dans sed omnes suas accommodat deo lachrymas pro eterne vite exilio et pro gehenne incendij periculo. Igitur sic studet seruare sacrificium quod deo obtulit: sed aues: id est humane laudes a regione infernali volantes nituntur tollere et asportare bona que sic anima preparauit. Ideo debent abigi procul a corde perseuerando vsq; ad vesperam finis nostre vite. aliter nichil esset quod facimus. vnde Gregorius. libro p̄mo moral. Incassum bonum agitur si ante vite terminum deseratur: quia frustra velociter currit qui prius q̄ ad metas puenerit deficit Ueniet igitur in fine ad nos amor diuinus consummato agone nostro ⁊ nos coronabit corona victorie quam de⁹ ipse bene certantibus promisit. Apoc. secundo. Esto fidelis vsq; ad mortem et dabo tibi coronam vite.

Non furtum facies. Exodi. 20. Ad magnum se exponit peri=

culum fur satagens rem caram ꝛ ac ceptam regi ꝛ ꝙ sibi reseruauit soli furari. Quantā eñ pestem icurreret qui regis coronam furari conaretur si de hoc inueniretur conuictus Spiritualiter. Rex eternus quandam sibi tantum rem preciosam reseruauit scꝫ laudem et gloriam. Omnia alia participauit nobis. vt misericordiaꝫ charitatem. pietatem. gratiam. sapientiam. scientiam. prudentiam. et cetera bonorum genera tātum sibi gloria reseruata. Unde Esay. 42. Gloriā meā alteri nō dabo. Et ne possēt homines super hoc ignorantia excusari voce preconis angelica videlicꝫ et humana hoc proclamari fecit. Luce. 2. Clamauerunt angeli Gloria in excelsis deo. Et paulus apostolus. i. ad Thimo. i. Regi seculorum imortali ꝛ inuisibili soli deo honor ꝛ gloria in secula seculorum amen. Igitur magnum est periculum velle furari eterno regi hanc coronam quaꝫ ipse solus debet portare Incidet eñ talis fur in penam et in laqueum non paruum. Figu. Josue. 7. vbi preceptum est ꝙ nemo a ciuitate Jericho subriperet. sed aurum poneretur in erarium domini. sed Nachor ductus cupiditate furatus est de thesauro qui ponendus erat in erarium domini. Et reposuit in tabernaculo suo. ꝛ forte deprehensus proiectus est in vallem profundaꝫ ꝛ lapidatus est a populo et omnia sua igne consūpta sūt et vocatus est ille locus vallis Nachor vsqꝫ in hodiernum diem. Spiritualiter ꝑ hunc furem subaudi elatum et ambiciosum qui quod est dei vsurpare presumpsit: scilicet gloriaꝫ et laudem quas sub anathemate debuit reddere deo. hic igitur forte mortis deprehensus ꝓijcitur in vallem abyssi: et excluditur extra castrum filiorum israel. i. extra consortium angelorum et sanctorum ꝛ omnia bona sua dissipantur ꝛ vastantur. vt nihil

Fig.

prosint ei amplius ad salutem. Cooperitur lapidibus. i. diuinis tormentis et fit aceruus ire ꝛ furoris super illū ꝛ vocatur vallis illa ad quam mittitur gehenna inferni vel ifernalis vallis vallis vsqꝫ in sempiternuꝫ Cauendum est ergo a tali furto ne cum primo fure diabolo cruciemur. potius reddamus deo cuius sunt gloriam et honorem. vnde Augustinus in solilo- quijs: qui laudari vult de tuo vno ꝛ nō querit gloriam tuaꝫ in illo: sꝫ suā hic fur est ꝛ latro et diabolo similis ꝗ gloriā tuam furari voluit. domine formator meus ex vtero matris mee non me sinas cadere in illam exprobrationem vt exprobretur mihi furari voluisse gloriam tuam. Tibi laus ꝛ gloria. tibi gratiarum actio. Cuius est omne bonum nobis confusio faciei et miseria quorum est omne malū nisi tu domine volueris misereri hec Augustinus. Ergo deo suum qđ est reddamus ne dyabolo adherentes dicat nobis videbas furem et currebas cum eo. Aug

¶ De gratia.

Lux in tenebris lucet. Johan. i. Aliquādo reperiuntur alique adeo profunde valles ꝙ ad illas solis radius non potest attingere. Et ideo beneficio solis priuate aut totaliter steriles sunt aut earum fructus sunt insipidi ꝛ nullius valoris. Spiritualiter dum anima nostra ꝑ peccatum ruit ad tenebras priuatur solis radijs scilicet gratiarum christi. Idcirco tādiu stat sterilis et sine opere meritorio ꝙdiu christus lucem quam perdidit illi non reddit. Et si facit fructum aliquem vtputa elemosynam vel ieiunium seu aliud de genere bonorum illud est totaliter insipidum ꝛ inutile ad salutem. Sapie. 4. Fructus eius inutiles ꝛ ad nichilum apti. Sed si lux illa vera que illuminat oēꝫ hoīeꝫ vēiētē in hūc mūdum terram aspiciat oculo sue gratie A

statim sublata sterilitate producet fructuũ abundantiam. scilicet meri
Fig. torum. Figura. Gen̄. i. vbi dicitur q̄ terra erat inanis et vacua. Et tene bre erant super faciem abyssi Et di xit deus Fiat lux. Et facta est lux et statim sequitur q̄ dominus precepit et terra germinet herbam virentem et ligna pomifera secundum genus suum. Spiritualiter per terram sub audi humanā aiam que si priuata ē gratia inanis ꝛ vacua reperitur Nā tunc tenebre: id est culpa sunt super faciem cordis quod propter iscrutabilitatem dicitur abyssus Sed preci pit dominus lucem fieri quando radij diuine gratie sibi inspirantur ꝛ ei indicant viam salutis. ps. dominꝰ dabit benignitatem et terra nostra
Aug dabit fructum suum. Augustinus in soli. Erat inquit nubes magna et tenebrosa ante oculos vanitatis mee. ita vt non possem videre solem iusti cie et lumē veritatis. Inuoluebar te nebris filius tenebrarum tenebras amabam. ꝛ lumen non cognoscebā cecus eram et cecitatem amabā. q̄s inde me eduxit. quis accepit manū meam vt inde educeret me? Quis il luminator meus Quem non querebam fuit et ipse me quesiuit? non vo cabam et ipse vocauit me. Quis est ille? Tu domine deꝰ miserator ꝛ mi sericors pater misericordiarum: ꝛ de us totius consolationis.

B 2 Meditabor vt columba. Esa. 38. Cupiens columbas nutrire et pullos eius habere in domo ꝓpria preparat sibi domiciliū et escā Alias enim colūba non veniret nec pul lificaret ibi. Spirituali. In columbe specie spiritussanctus missus est Igi tur per columbam spiritussancti gra tia in nobis missa diuinitus intelligitur quam si optamus in nobis q̄ sceie et fructus eius recipere: opus est vt preparemus illi domiciliū in anima nostra vt possit i corde nostro nidum suum quiete ponere. vt etiam escam orationis et deuotionis inue niat quibus vescatur. Alioquin ꝟo nobiscum non habitaret. Figur. Ge
nesis. 8. Columba missa a Noe de archa cum non inueniret vbi requie sceret pes eius reuersa est in archa. Fig.
Spiritualiter Noe qui interpretatꝰ requies christū significat qui reqes est omnium redemptor ꝛ pater. Ipse igitur gratiam suā emittit nobis de archa sue misericordie: vt in nobis q̄ escat si nos sine aquis diluuij inueni at: q̄ si lubrica est anima nostra pec catis non remanebit nobiscum. Ergo dispone animam tuam ꝛ prepara cor tuum ꝛ gratiam recipiet. Augu
stinus. Non est inquit domine abbre Aug
uiata manus tua vt saluare nequeat nec grauata auris tua vt non audi at. sed semper te exhibes pñtem semper te paratum offers. Si me pa ratum inueneris quocunq̄ iero tu nunq̄ deseris me nisi prius ego deseram te. Sed scio q̄ peccata mea di uiserunt inter te et me: inter tenebras ꝛ lucem. inter ymaginem mortis et vitā. inter ymaginem veritatis et vanitatis.

Egresse sūt aque largissime Nu
meri. 20. Pisces nunq̄ de ma C
ri intrant dulcem aquam nisi prius percipiant aque dulcedinem. Qua gustata stati amaritudie maris relicta intrant dulcē aquā ꝛ ibi morantꝰ Spūaliter peccator dꝫ habitare i ma ri ꝑpter inquietudis amaritudinē ꝓ prie ꝯscie. Esa. 57. Cor ipīꝰ q̄si ma re feruēs. Nūq̄ eñi ex hoc mari pec cator surgere valet postq̄ ibi semel submersus est: nisi diuina gr̄a ipsuꝫ violenter eduxerit. Isido. de summo
bono. postq̄ inquit peccato obliga Isid.
uimus nos in operibus dyaboli iam nostra virtute surgere non valemus sed sicut nauis fracto gubernaculo illuc ducitur vbi venti tempestas eā deuoluerit: sic homo diuine gra

tie auxilio perditio non qđ vult agit
sed qđ dyabolus persuadet: ⁊ nisi va
lida manus christi ipsum inde extra
xerit vsq̧ ad mortem in peccatorum
suorum sordibus et vinculis perma=
nebit. sed christ⁹ qui non vult mortē
peccatoꝝ nō delectatur i perditione
viuētium: presto est infundere huius
gratie dulcedinem vt peccatorem ex
trahat a peccatorū suorum profun=
do si recta facie versus ip̄m clamet.
Fig. Fig: Ezech 47. vbi propheta spū
ꝓphetico dicit. Et ecce aq̄ egredie=
bātur subt⁹ limē domus ad orientē
et descendebant in latus dextrū tem
pli siue dom⁹ faciem habens ad ori
entem. Spiritualiter christus oriēs
est. vnde cantat ecclesia. O inquit
splendor lucis eterne. ⁊c̄. Templū
vero est cor nostrum. Si ergo facie
versus christum per cordis effectum
ponamus cum propheta clamantes.
Saluum me fac domine qm̄ intraue
runt aque vsq̧ ad animam meam
Ipse emittet manum suam de alto ⁊
liberabit nos de hmōi profundis ⁊
amaritudine tempestatis. sentiemus
enim per limen domus nostre. id est.
meditationem et cōsiderationē cor=
dis dulcedinē gratie subintrare ad
dexteram i. ad spiritualem partē nō
autem ad sinistram corporalem Nā
gratia christi semper dulcificat ani
mam pellēs peccatorū amaritudinē
Esa. Esaye. 39. Ecce in pace amaritudo
mea amarissima: quia statim intran
te diuina gratia domum anime no=
stre subito mutatur homo de misero
in felicem quia omnia bona nobis si
mul cū gratia christi aduenerunt.
vnde Augu. super Joh. Teipsum
Aug inquit qui in christo es regeneratus
s. per gratiam interroga. dum ali=
enus a vita peregrinus in miseria a
salutis via mortuus intrinsecus exu
labas. subito mitiatus xp̄i legibus ⁊
salutaribus miserijs innouat⁹. In
corpore ecclesie non viuendo s; cre=
dendo te transtulisti. de filio perditi=
onis adoptiuus dei filius fieri occul
ta felicitate meruisti in mensura visi
bili permanens maior factus es te
ipso sine quantitatis augmento in
exteriori nihil additū est et totum in
interiori est mutatum ac si hō xp̄i. fi
lius factus: et christus in mente ho=
minis est formatus.

Dum lucem habetis credite in R
lucem vt filij lucis sitis. p̄me
Joh. 2. Not. q̄ existens in tenebris
ignorat que circa se sunt et pōt esse
iuxta serpentes et in reb⁹ fedis nec
illa videbit. sed luce adueniente vi=
sis periculis in quibus prius inuolu
tus erat magis pauet q̄ prius.
Spiritualiter existēs in tenebris pec
cati nō percipit peccati aculeos nec
peccati fetores. Exemplum habem⁹
de simia dormiēte iuxta stipitē. q̄ sti
pitis pondus non sentit donec elon
gatur a stipite quo ligata est q: ipsū
trahit. Non igitur percipit peccator
quanta sit peccati miseria nisi ipse di
uina illuminatus gratia elongatur
a peccato. Considerat quibus erat
inuolutus miserijs. et tūc gloriatur
velut captus a carcere liberatus qui
prius velut mortuus in peccati sor=
dibus dormiebat Figura. Act. 12. Fig.
vbi legitur. q̄ Petrus iacebat in car
cere herodis victus cathenis duab⁹
Et trāsacto paschate debebat tradi
populo occidendus: sed angelus do
mini accedens lumen prebens carce
ri locum carceris illuminauit. et Pe=
trum extra carcerem eductum dīm i
sit in vico. qui ait. Nunc scio vere q:
misit dominus angelum suum ⁊ libe
rauit me de manu herodis et de om̄i
expectatione plebis iudeorū. Spiri
tualiter Petrus in carcere herodis
denotat hominem i carcere dyaboli:
vinctus est duabus cathenis: q: nec
valet malum culpe fugere nec pōt
bonum aliquod operari. Expectatur
transitus pasche. i. consummatio p̄=

sentis vite vt tradatur demonuz populo morte puniendus eterna. Sed de omnibus his peccatoꝛ nihil considerat peccati caligine occupatus. Sed adueniente diuine gratie luce illustrante intellectum et accendēte affectum deponit cathenas et eductus extra portam ferreā in qua vinctus detinebatur ingreditur viam rectam. Et considerata miseria et calamitate stupēda bene cum diuino lumine est ereptus dicit. nūc scio vere ꝙ eram in tristicia: et diuina gratia inde me liberauit. Heu mihi qualiter stabam.
Aug Augus. in sollo: Conuersus inquit et vidi tenebras meas in quibus fueram. et abyssum tenebrosam in qua latueraz: et dixi. Vhe vhe tenebris meis in quibus iacui. vhe vhe cecitati illi in qua veruz lumē celi videre non poteraz. vhe vhe preteriti te ignorātie in qua nō cognoscebam te domine.

¶ De gratiarum actione

A Redde quod debes. Mathe. 18. Vulgo dicit. Qui reddit debitum facit capitale. Ratio est quia creditoꝛ cognoscens debitorem circa solutionem sollicitum promptioꝛ efficitur ad sua mercimonia iterum largiendum. Vñ Cassio. li. 10. Spez de futuris recepit qui transacta beneficia recognoscit. Spiritualiter omnes sumus debitores christi. Et tantum illi debemus ꝙ quicquid sumus vel habemus vel possumus nō potest sufficere ad satisfaciendū. Vñ
Cris Crisostomus omel. 70. Si inquit exellens hominū meritum si nature iura conseruaus: si legum iussis obtemperans fidem impleat: iusticiam teneat virtutes exerceat damnet vicia: peccata repellat. Exēplū semet ipm imitātibꝰ prebeat. nichil ē respectu eiꝰ quod debet. hec Criso. Sed quia ipse saluatoꝛ liberalis est creditoꝛ et nouit figmentum nostrum et paupertatem meritorum nostrorum quia etiam bonorum nostrorum non eget pro se sed pro nobis tantum. Ideo ipse presto est supplicanti nedum in parte dimittere: sed etiam totum debitum indulgere. et de propꝛio redonare. Figura Geñ. 42. vbi Fig. legimus ꝙ dum filij iacob descenderent in Egyptum tempore famis vt emerent frumentum super frumentum etiam precium quod soluerent pro frumento inuenerunt in saccis. eo ꝙ Joseph eorum frater illud fecerit ibi reponi. Spiritualiter. per Joseph qui interpretatur augmentum subaudi Christum qui semꝑ plusꝗ̄ spondeat elargitur. Unde Ambrosi. Am. super Luc. Vberioꝛ est inquit gratia ꝗ̄ precatio. semper enim dominus plus tribuit ꝗ̄ rogatur. Per filios Jacob subaudi supplantatores viciorum per penitentiam qui post hanc pugnam lassati pergunt ad christū pro refectionis indulgentia: qui non solum indulget sed eis etiam confert abundanter gratiam. Nam qui domino precium frumenti id est gratiarum actionem et laudem portant beneficiorum: ipse dominus creditoꝛ liberalis et curialis totum facit super nos redundare debitores Bene ergo dicitur ꝙ reddentes domino gloriam et honorem pro suis beneficijs excitamus ipsum ad meliora donandum: eo ꝙ diues in omnibꝰ bonis nostris nō indiget nisi pro nostra vtilitate: vnde li. 1. sententia. di. 1. Illud inquit quo nobis vtitur deus nō ad eius sed ad nostram vtilitatez est et ap eius tantum bonitatem. qa bonorum nostrorum non indiget.

B Primitias omnis laboris eoruz psalm. 104. Tenens agrum alicuius domini in feudum semper domino illi respondere debet de nascentibus in agro primitijs. Spiritualiter nos tenemus animam no-

stram in feudum a deo. Gen. 2. In=
spirauit deus hominí animam viuen
tem. et vltra hanc possessionem ani=
me etiam ab ipso recepimus semina
verbi et doctrinam eius. Que si in
agro anime seminata rigentur ⁊ cul
tiuentur operibus bonis nascentur
virtutum fructus preciosi et cari val
de: quibus obtinebitur eterna glo=
ria. Ideo de his vult dominus habe
re partē. scȝ gratiarꝫ actionē. Et no
tandum ꝙ in fructibus bonarum ac
tionum que donante domino nascun
tur in anima quinqꝫ bona considerā
da occurunt. scȝ abolitio pene: quie=
tudo conscientie. adeptio gratie acq̄
sitio glorie. et actio gratiarum. de
omnibus his vltimo solo contenta=
tur: Figura. Gen. 47. Tempore fa
Fig. mis ioseph possessiones omnium re
gi egypti obligauit prouidendo om
nibus de cibo ne pereclitarentur. ve
runtamen possessiones predictas re
linquebat in feudum hoc pacto vt ac
cepto semine redderent ei quintam
partem seminum nascentium. Spiri
tualiter tempore quo in egypto pec=
cati parentum omnes fame periclita
bamur. veniens Joseph id est chri=
stus cum pane angelorū refecit nos
et nobis tradidit semen euangelij
purissimum quod centuplum fructuȝ
producit si bona sit terra nostra. Igi
tur emit ⁊ redemit animam nostram
de mortis egestate. reddens illaȝ no
bis vt quintam partem. scilicet grati
arum actionem que vt dictum est su
perius a nobis tantuȝ recipiat ꝙ nō
debet esse molestum nobis hanc por
tionem dare ei qui nobis tanta dona
Ber uit. Unde. Bernar. in sermone. 22.
Quanti te fecit deus ex his que pro
te facta sunt homo agnosce vt appa=
reat tibi benignitas eius. Quanto
enim minorem se fecit in humilitate
tanto maiorem se exhibuit in bonita
te. Et quanto pro me vilior tanto mi
chi carior. Aduerte homo quia lim⁹
es non sis superbus. et quia deo con
iunctus es non sis ingratus.

C Cantemus domino gloriose.
Exo. 15. Consueuerant roma=
ni ducibus redeuntibus cum victori
a talem seruare ritum: quia poneba=
tur dux in curru laureato capite et
illi exibant obuiam populi cum canti
cis et organis. Spiritualiter. christ⁹
fuit propugnator noster ad saluan=
dum. Ipse enim victoriam maximaȝ
obtinuit contra inimicos nostros et
nos liberauit de durissima seruitute
Ideo debemus exire domum con=
cupiscentiarum nostrarum et ire ob=
uiam illi cum gratiarum actionis cā
tico laudantes eū in decacordo mā=
datorum eius opere et sermone. Ip=
sum debemus ponere laureatum in
curru quia positum in nostra memo
ria debemus contemplari coronatuȝ
spinea corona: et fixum clauis. per=
foratum lancea potatum aceto: suspē
sum in cruce. et hoc faciendum iugi
ter si volumus gratas sibi pro bene
ficijs receptis laudes reddere. vnde
Augustinus in solilo. Domine dile= Aug
xisti me plus q̄ te quia mori voluisti
propter me tam caro precio reduxisti
me de exilio: redemisti me de seruitio
retraxisti me de supplicio. vocasti me
nomine tuo. signasti me sanguine tu
o vt memoriale tuum semper esset a
pud me et nunq̄ recederes a corde
qui propter me noluisti recedere a
cruce. Figura. i. Reg. 17. Filie hie Fig.
rusalem iuerunt obuiam Dauid re=
deunti a prelio et cede Philistei
cum tympanis cantantes et dicen=
tes. Saul percussit mille et dauid
decem milia. Spiritualiter. Fi=
lie hierusalem sunt anime liberate
de manibus philisteorum infernali=
um per victoriam passionis christi.
Cognoscentes igitur hoc benefici=
um debent illi ire obuiam cantu et
sono. id est fide et opere gratiarum

actionem reddēdo pro decem millibus percussorū.i.pro liberatione ab innumeris malis in prostratione dyaboli. Aug.in soli. Ecce tibi domine gratias ago ne sim ingratus tibi liberator meus qm̄ liberasti me. Nam cum absorbuerat me ille draco.tu ab ore eius extraxisti me. paratus fuit deglutire me: sed tu me defendisti. Cum contra te inique agebam quasi tua mandata fugiebam stabat paratus ipse vt me raperet ad infernū sed tu prohibebas. Ego te domine offendebam et tu me defendebas. Ego te non timebam: et tu me custodiebas. a te recedebā et inimico me exhibebam. Et tu ipse ne me caperet defendebas. hec et alia beneficia michi exhibuisti et non cognoui donec illuminasti me. hec ille.

Aug.

¶ De gula.

Qui in sordibus est sordescat adhuc. apoca. 22. Postquam fedatum est vestimentum noua superueniens sordes non percipitur que tamen in cādido vestimento statim apparet. hoc idem videm⁹ de atrio mundo i. q̄ vix pōt festuca cadere q̄n ꝑpēdat̄ s; cū ē immūdū grande lutum nō percipitur. Spiritualiter homo deditus crapule semper est sordidus. Jō cum sordidior efficitur cadens in lutum libidinis non percipit vadit enim de sorde in sordem velut sus quousq; descendat ad stabulum sordidorum demonum. Figura. Math. 7. legimus q̄ quidam habēs legionem spirituum immundorum habitabat in sepulchris: inde vero virtute domini expulsi spiritus illi immundi ingressi sunt gregem porcorum: demum precipitio iuerunt in mare. Spiritualiter subaudi per spiritus illos immundos qui vnum hominē tenebāt i sepulchris gule et crapule vicia que viuentem hominem quasi mortuum in sepulchris condūt semper est in fetore: semper putrescit et fedatur ducunt. n. hec vicia de sepulcro ad porcos quia gulosos trahunt ad libidinem: que propter detestabilem immūdiciam mentis et corporis quam inducit porcine feditati comparatur: sed inde descēdunt precipitio in infernum in stabulo igneo cum demonibus deputandi quibus se per immundiciam copularunt. pt; ergo quanta mala inducit mala ebrietas. Amb in li. de penitentia Ebriosus cū absorbet vinum absorbetur a vino. abominatur a deo: despicitur ab angelis. deridetur ab hominibus destituitur virtutibus confunditur a demonibus. conculcatur ab omnib⁹ confundit naturam. amittit gratiam perdit gloriam. incurrit damnationē eternam.

Fig. — Am.

Non timuerunt neq; intellexerunt in tenebris ambulauit. et c̄ Psalmista. 80. Nullum maius periculum in arduis q̄ suum non videre casum. quia qui non cognoscit non cauet. Interdum enim bos cū ducitur ad macellum saltat hinc inde et ignorat q̄ pergit ad gladium. Spiritualiter nulla maior cecitas ebrietate. Petrus ra. in quodam sermone Ubi regnat ebrietas ratio exulat intellectus obtunditur. consilia deuiāt iudicia subuertuntur. Et sic miseri brutis similes dum gule ebrietate fruuntur. neq; verentur homines neq; diuinam formidant vindictam. Ideo illi subito ferientur. Figura. Judi. 15: vbi legimus q̄ philistei fecerunt conuiuium magnum et obtulerunt holocaustum deo suo dagon: et dum essent nimia ebrietate sopiti fecerunt adduci Sansonem quem excecauerunt putantes ipsum vires pristinas amisisse qui post multas illusiones acceptas ductu pueri sui venit iuxta palatiū vbi celebrabāt̄ cōuiuia et amplexatus duas colūnas q̄bus sustentabatur conuiuij palatium

B — Pet. — Fig.

illas confregit. Et cadēte palatio ex tincti sunt omnes. Spiritualiter phi listei qui interpretantur ruina signi ficant gulosos et crapule deditos q̄ bus proprium est ruere ad luxuriam Jō illō dr p Esy. ruina hec in manu tua est. Tunc isti offerunt holocau sta dagō deo suo cum in atrijs cra pule et ebrietatis superflua celebrāt conuiuia. Nam dagō interpretatur piscis inutilis: et bene denotat mise rum et inutilem ventrem qui dicitur eorum deus Quante enim vtilitatis deus iste est. Et que presidia homi ni valet prebere: nouerat ille qui di cit. Si secundum carnem vixeritis moriemini. Sed adducitur Sanson cecus inter illos ad illudendum ei. Sanson vero interpretatur fortitu do dei. et denotat diuinam sentētiā quam hmōi philistei putāt cecā. ps̄. Dixerunt non videbit dn̄s neq̧ in telliget deus iacob. Et huius solis lumen scrutatur vsq̧ ad intrinseca cordis et ab ipsius fortitudine defe cerūt gigantes. i. demones dum es sent angeli. Deiecit enim eos dum eleuarentur. Expulsi sunt nec potue runt stare. Igitur putantes deridere diuinam sententiam: deridentur de risores. Ducitur ergo Sanson a pue ro quia ducitur fortis sententia sup gulosos a pura et recta dei iusticia ⁊ contritus duabus columnis ruit edi ficium. et percussis simul anima et corpore cadit totus homo. et qui in tra palatium vescebātur moriuntur quia omnia crapulentium delectamē ta subito extinguuntur et miser in in ferno cum epulone diuite sepelitur tam pro consumptis inutiliter bonis que erant largienda pauperibus q̄ pro sui ventris abusu eternaliter cru ciandus vbi diuitias quas deuora uit euomet. et de ventre eius extra het eas deus cum summa amaritudi

Pet. ne. Petrus rauen. in sermone Laza ri. Tu inquit diues fulgens tunc purpura nunc tegere si mo pro cocci no vestire flammis. Pro mollibus di scubitis sustinere dura tormenta. p latis ferculis: epulare penis. copias inopia compensa. ebrietates siti di gere pro odoribus aspergere fetore et cui assisterunt voluptatum obsequia assistant nunc ministeria penarum.

De humana conditione

Dies mei sicut vmbra declinaue runt. ps̄. c. Nota q̧ vmbra ap paret nobis magna et parua secūdū accessum et recessum solis a nobis. Cum em̄ sol est sup nos in meridie vmbra corporis nr̄i breuis est. Cum vero sol elongatur a nobis adue spe rascente vmbra nostra longa sed de q̄titate eius experientiam accipi mus quando nos extendimus et col locamus in terris. Spiritualiter. vita nostra corporalis comparatur vmbre ratione velocitatis. Job. 14. Conteritur et fugit velut vmbra Igi tur per recessum vere cognitionis lu minis nobis nostra vita corporalis longa est et breuis: Nam ratione vi gente super nos arbitramur vitam nostra fugacem et breuem esse. vnde Job. 7. Dies mei velocius transie runt q̄ a texente tela succinditur s; longe existens recte rationis sole di es suos immutabiles putat. ps̄. Non mouebor in eternum. Sed vt liceat aliquantulum propositum exi re notandum q̧ consueuit fieri que stio de diebus et temporibus homi num vtrum possint augeri vel minui Nam pro vtraq̧ parte scriptura lo quitur. Quod enim sunt firmi et in commutabiles dicit Job. 14. Nu merus mensium eius apud te est: cō stituisti terminos eius qui preteriri non poterunt. E contra in. psalm. Minorasti dies temporis eius. per fudisti eum confusione. Et ite rum impij non dimidiabunt dei

suos. Respondeo dicendum quod dies et tempora hominum possunt dupliciter considerari. vno modo prout sibiipsi homo dies ordinat et constituit qui carens recte rationis lumine non credit ineternum deficere. putat enim pactum pepigisse cum morte. Sed tales dies nõ dimidiantur: quia antequam perficiatur improuise deficiũt. Et sic miser confusione perfunditur. ps. antequam ordirer succidit me. Alij vero dies sũt quos deus preordinauit homini quorum numerus est apud deũ: ita prefixus quod nullatenus potest augeri vel minui. ps. Mensurales posuisti dies meos. Et de hmõi dieb⁹ loquitur Job Nec obest quod Ezechie regi additi fuerũt. 15. anni. 4. Reg. 20. quia vt
Gre. dicit Gre. Peccata sua fecerant eum morte dignum. Ut dixit sibi propheta morieris. i. dignus es morte. Sed deus preuidit peccata sua lachrymis detegenda: propter quod dignus vita remãsit. Ita nec auctũ est nec diminutũ de tempore quo illum dñs victurum preuideret. Redeuntes ergo ad propositum dicamus quod etiam de quãtitate vmbre recte et proprie experitur: scilicet de breuitate et fugacitate humane vite: quando nos collocamur per mortẽ in sepulchrũ vel foueam. Tunc enim apparet quid erat vmbra vite nostre in qua tantũ con-
Fig. fidebamus et quam celeri⁹ euanuit. Figura. Jone. 4. Dũ ionas quiesceret sub vmbra hedere in meridie: et calore vrente summe in vmbre tempe:nie delectaretur subito vermine medullam hedere ledente. mox hedera siccata est et aruit. et vmbra illius in nichilum redacta est. Et turbatus est Jonas valde quia magno labore atque sudore ad illam peruenerat. Spiritualiter. No. per vmbrã vitam presentẽ hoĩs vt dictũ est. In ipsa enim insipientes multũ cõfidunt et ipsam pre oĩbus diligunt atque omni labore seruiunt ei. Non enim aliquando cogitãt sup autũnum mortis qñ depositis folijs vitalis spũs vmbra hui⁹ fugabitur. Sed dũ est meridies iuuentutis nunquam cõsiderãt posse aduesperare per senectutẽ: imo quod deterius est hora vespertina et matutina vrunt quia dũ grauantur senio et ad mortem festini properãt semper que vite presentis sunt ptractãt. Ideo accedẽte vere mortalis lãgnoris subito ad medullam tanto amplius tristiores pereunt: quanto improuisius moriuntur. vñ Grego. in moralibus pertractans il-
lud Job. Dies mei velociores fuerũt cursore. etc. itaque carnales hoies vl- Gre.
tro ad iudiciũ ptrahit et tñ ipa ordinatione solliciti rebus trãsitorijs occupati nil aliud cogitãt: nisi qualiter in mundo adhuc viuant. Relinquendo omnia quasi possidenda disponunt: quia spes viuendi nõ frangitur etiam cũ vita terminatur: itaque ad iudiciũ trahunt per sententiam et tñ adhuc habendis rebus inherẽt p curã. Dure etenim menti abesse mors longe creditur etiã cũ sentitur. Sicque anima carne soluitur: vt erga presentia immoderato amore se retinẽs cũ ad eternum suppliciũ ducitur hoc ipm quoque nesciat quo ducitur. et deserẽs que amare cũ termino noluit repẽte sine termino inueniat quod nunquam preuidit.

Educ de carcere animã meam.
ps. 141. Non potest diu extra B
carcerem morari qui ptrahit debita vltra ppriam facultatẽ. Sunt enim nõnulli nescientes moderamẽ in expẽsis: sed pdige dũ habẽt pñciũt: et cũ nõ habẽt vñ reddãt creditorib⁹ carceri mãcipantur. Et circa hoc multũ nocet habere familiã inordinatã et ad expendẽdũ pnã. Spũaliter. In vita pñti ptrahim⁹ mlta debita peccãdo. per que creditor noster stati nos vinctos ducit ad carcerẽ nisi per penitentiã psoluamus. Mat. 18. misit illum in carcerem. etc. habemus enim familiam nimis pdigã. s. sensitiuos

appetitus qui vltra modum debita
desiderant delicata quibus pro pec=
catis anima captiuatꝛ. ad Ro. 2. Ui=
deo aliam lege in membris meis re
pugnantem legi mētis mee ⁊ capti=
uantem me in lege peccati. Et nota
ꝙ si debitor exsoluat debitum credi=
tori liberatur a carcere ſm omnem
legez. Sed nō sic habet in spirituali
debito. Nam dum dyabolus retinet
in peccato captiuum: nil a peccatore
potest recipe propter qđ possit a dia
Gre. bolo placari. Unde Gre. in omel. In
iustum est seruire dyabolo qui nullo
Fig. placatꝛ obsequio. Fig. Exo. 5. Pha=
rao retinebat populū israel captiuū
in egypto multo tēpore laborantē in
paleis ⁊ luto nec ꝓpter hoc ipsuz di
mittere voluit ex egypto quousqꝫ ꝑ
Moysen inde eductꝰ est in manu for
ti. Spiritualiter. dyabolus vt dictuz
est peccatores qui sibi peccato medi
ante obligati sunt detinet seruos et
qꝫqꝫ laborēt multa aliqua bona ope
rando tñ modicū est qđ faciūt: quia
in luto paleis. i. in bonis temporali=
bus ꝑmiantur ex tali labore nec pos=
sunt vnqꝫ egyptū exire peccati quo=
usqꝫ christus educat eos inde in ma
nu valida sue misericordie per medi
as vndas maris rubri: id est in vir=
tute sue sacratissime passionis. vnde
quātum ex seipso est peccator tali de
bito est impotens ad soluēdum. ps.
Mutuabitur peccator et non soluet.
Aug christꝰ em̄ est qui liberat. vñ Aug.
in solilo. gratia inquit ⁊ misericordia
dei ꝑuenit me: reduxit errantem: do
cuit ignorantē: corripuit peccantez:
consolatus est afflictum: redemit ca
ptiuum: confortauit desperantē: su=
scepit reuertentē: erexit cadētē. ⁊c̄.

C Errauerunt in solitudine viam
ciuitatis: non inuenerunt ha=
bitaculū. ps. 106. No. ꝙ in omni via
sunt duo termini: scz a quo / ⁊ ad quē
Igitur errantes prope terminum a
quo / facile possunt ad rectā viam re
dire: quia multum non se elongant
a via: sed prosequētes errorem ince
ptum diu vsqꝫ ꝓpe terminū ad quē
difficile possunt rectā inuenire viā:
quia modicus error in principio est
maximus in fine. Ideo ꝑgentes viā
magnā sepe debēt considerare vtrū
sint in deuio an in via. Spiritualitꝛ.
via vniuerse carnis est iter duos ter
minos constituta. quorum ꝓmus est
natiuitas. secundus est mors. ⁊ hāc
viam necesse est omnes viuētes per
agere. Igitur errantes prope termi
num a quo et cito errorem suum cor=
rigentes cito redeunt ad viam: quia
peccātes in adolescētia vel pueritia
leui correctione possunt ad viam re=
ctam redire. Sunt em̄ pueri sicut ce
ra. Sed si errorem suum pertrahūt
vsqꝫ prope terminum ad quem: scilz
vsqꝫ ad senectutem difficile possunt
vnqꝫ viam rectam inuenire nec per
uenire quo tendunt. Figura in Exo Fig.
do per totū. filij israel exeuntes egy
ptum ⁊ tendentes ad terram promis
sionis non seruauerunt rectitudinē
semite iusticie nisi vsqꝫ ad. 25. diē ⁊
postmodum quasi vsqꝫ ad. 40. ānū
vt plurimum exacerbauerunt deū ⁊
prouocauerunt eum ad iracundiam
propter qđ nescierunt inuenire viā
rectam nec potuerunt intrare terraz
promissionis qui egyptum exierunt
tribus exceptis. Spiritualiter. per fi
lios israel de egypto eductos ꝑ ma=
re rubrū in nube et igne subaudi po
pulum christianum eductū de tene=
bris per virtutem passionis christi fi
de et charitate. Igitꝛ errātes multipli
citer in deserto vite presentis q̄ me=
dia est inter celum et infernum erro
rem suum non corrigētes: sed semꝑ
vlterius procedentes intātum demū
se inuenerūt in senectute ꝙ nullate=
nus adueniente morte possunt per
semitam recte penitentie ad viam re
dire ⁊ pereūt. vnde Augusti. in quo Aug
dam libello. hac animaduersione ꝑ

cutitur peccator: vt qui sciēs nō facit nec curat scire quod rectum est: et qui bene facere noluit cum potuit dimittat posse duz velit. Ecce patet q multi sunt vocati, pauci vero electi Igitur operandum est debito tēpore quādo opera nostra deo placere noscunt. Unde hugo de claustro anime. libro primo. In illa inquit etate quando florescunt crines caro nitescit eburnea oculorum gēmis facie rosea decoratur valitudo corporis vires subministrat. Et iuuenilis etas lōgioris vite spaciū repromittit: quādo viget ratio viget et corporis sensus: visus est acutior: auditus promptior: incessus rectior: vultus iocundior. Qui in hac etate se domant: et christo se sociant: premium inde expectant.

Hic comparabitur viro considerantí vultum natiuitatis sue in speculo. Iaco. primo. Nota q est duplex speculum: scilicet curuum et rectum: speculum nāq curuum faciem toruam atq reuersam ostendit. Nā facit apparere mētum vbi suffum: et dexteram vbi sinistra. sicut se speculanti in argenteo cocleari apparet. Speculum vero rectum reddit ymaginem respiciētis vt est. Spiritualiter. est duplex cōsideratio sui. primo quando se considerat et videt sanuz iuuenem, hilarem, diuitem, alacrez: et totum floridum: et talis cōsideratio speculo curuo comparat: quia facit apparere instabile firmum: corruptibile perpetuum: caducum fortem sinistram dextram: et qd est infimuz supremum apparere vel videre facit In hoc se aspiciētes dilectores vite presentis statim obliuiscuntur quales sint et cuius conditionis. Et idō tanto fortius conquassant cadentes quanto improuisus et repētinus est eorum casus. Señ. Fortuna vitrea est. et sepe frangitur dum plus splendet. Et. ps. vidi impiū superaltatū et. Alterum vero speculū verum et rectum prebēs ymaginē qualez debet et quod in nullo mentitur est sepulchrū vel fouea. Nam si vis te ituerí in illo speculo statim videbis ymaginē tuā intus. et qualis et quante pulchritudinis sis sine vlla diminutiōe cognosces ibi ituebens dētes eburneos, crines aureos, et oclos nigros et qualiter tui corporis forma in pulchra consistit armonia. Nō ignorabis teipsum te in hoc speculo speculans. et tibiipsi displicens deo studebis placere. Figura. Exo. 38. In ingressu tabernaculi erat labium eneum de speculis vt ingredientes possent se intueri et videre. Spūaliter. in ingressu ecclesie est cimiteriū omnes absorbēs vbi sunt sepulchra in quibus nos debem⁹ speculari ante ingressum ecclesie. vt de nobismetipsis noticiam habeamus. Et sic cum humiliati erimus et corde cōtriti nō despiciet nos deus in nostris petitionibus. Neminem em̄ hoc speculum decipit. Demonstrat em̄ aperte qualis sit vniuscuiusq conditio. et q diuitum et pauperuz, nobilium et rusticorum eadem ibidem reperitur ymago. Legit de Diogene philosopho ducente ossa mortuorum per quodam sepulchrū q Alexandro interroganti quid ageret respondit. Uolebam inquit discernere ossa pauperū et diuitum: sed nullam inter ea inuenio differentiam: quia mors omnes adequauit. Si igitur stabis i hac cōsideratione non peccabis ineternū. Ber. in quodā sermōe. Miser homo quia omni hora te non disponis: cogita te mortuum qui scis te necessitate moritur. distingue qualiter oculi vertentur in capite vene rumpent in corpore. et cor scindetur dolore.

De humilitate.

Nisi conuersi fueritis et efficiamini sicut paruuli non intrabitis in regnum celoruz. Math. 18.

Hug | F | Señ | Fig. | Ber. | A

Vide Marulus Spalatensis In lib. de dictis factisq mirabilib. cap. 5.
Vide Exēpla Virtutum et vitiorum.

homo habẽs trãsire per portam arctam ⁊ bassam nisi inclinatus se breuiorem ostio prebuerit trãsire nõ poterit quinimmo si trãsire erectus tẽtabit leso capite retro cadet. Spũaliter. via q̃ ducit ad penitẽtiã ⁊ ostiũ quo celũ intratur est magne arduitatis intantum ꝙ deus cõparat ipsum foramini acus. Unde ꝑ illud trãsire nequaq̃ valet elatus. quem dñs in euangelio per camelũ insinuat. nisi ergo elatiõe dposita efficiamur paruuli sicut ille q̃ auctor nostre salutis est. scȝ christus nõ poterimus ostiuȝ ingredi: sed retro nos ꝓijciet nostra
Aug superbia. Aug. super Jo. Excelsa est
Fig. patria. humilis est via. Figura. Gen. 44. dixit Joseph fratrib⁹ suis ante q̃ cognosceret ab ipsis. Nisi adduxeritis vobiscũ fratrem vestrũ minimũ nõ videbitis faciem meam. Frater vero ille minimus vocabat Beniamin quo adducto ad Joseph ꝑ fratres suos inuitauit eos Joseph oẽs et Beniamin portionem duplicẽ donauit. Spũaliter. per Joseph subaudi deum patrem qui filium suum statuit per nos humiliatũ in medio nostri. ⁊ hoc per bẽiamin q̃ interpretat filius dextere notat. hic ergo per humilitatẽ factus est obediẽs vsq̃ ad mortem propter qd̃ deus exaltauit illum ⁊ dedit illi duplicẽ portionẽ: scȝ distributionẽ gratie in p̃senti ⁊ glorie in futuro. Igit nisi istum fratrem paruulum ducamus nobiscum: scilȝ sequẽdo vestigia ei⁹ nõ videbim⁹ faciem dei: quia iniustũ est vt putredo et vermis nõ humiliet: vbi rex angelorũ dignosc t humiliat⁹. Ideo ip̃e ait. Discite a me: q2 mitis sum ⁊ humilis corde. ac si aperte dicat ꝙ humilitas sit via: ⁊ ostium intrãdi celũ vnde Aug. in ep̃la ad dioscor. Nõ
Aug inquit aliã tibi ad capescendã ⁊ obtinẽdam veritatis viam inuenies q̃ que inuenta est ab illo qui gressuum nostrorum tanq̃ deus videt infirmi tatem. Ea autẽ prima est humilitas secunda humilitas: tertia humilitas et q̃tiẽs me iterrogares hoc dicerẽ.

Surge amica mea et veni. 2.
Cañ. Quilibet homo qui vult B
mulieri ꝑ matrimoniũ copulari querit potius vxorem cõformẽ moribus ꝓprijs q̃ extraneã immo quãq̃ diuersoꝝ morum: vir conat suis moribus vxorẽ conformare. hoc idẽ videmus de artibus qd̃ de morib⁹ dictũ est. Libentius eñi artifex sibi vxorẽ assumit ꝓprie artis q̃ extraneã: imo acceptam conat docere artem suaȝ. Spũaliter. Christus est oĩm artifex oĩm habẽs sciẽtiam ⁊ oĩa ꝓspiciens sapiẽtia. Sed vnã artẽ inter omnes habet i qua vult spõsam ꝓpriã sibi esse cõformẽ. hec est humilitas. Nã per artẽ sapientie celuȝ ⁊ terrã creauit. Et m̃lta magnalia fecit. Sed ꝑ humilitatem venit factus cõformis miserie nostre vt nos per eandẽ artem ꝯformes faceret glorie sue. Uñ ipse ait. Discite a me: q2 mitis sum ⁊ humilis corde. Super quib⁹ verbis
Augusti. de vbis dñi in libro. Discite inquit dñs a me non mundum fabricare: non cuncta visibilia creare: non in ipso mũdo miracula facere ⁊ mortuos suscitare. Sed quoniaȝ mitis sum ⁊ humilis corde. Figura. Ge Fig.
nesis. 24. Puer Abrae ducebat Rebecam vxorem filij sui Isaac ⁊ pergentib⁹ ipsis iuxta territoriũ ipsius Abrae Isaac filius eius pedib⁹ ambulabat per agrum. Quem cum cognouisset Rebecca descendit de camelo ⁊ reuelata facie perrexit ad ipsum tunc Isaac vidẽs eam in oculis suis pulchrã amauit ipsam multum et introduxit in domum suam. Puer Abrae est euangeliũ dei propter puram veritatem in ipso contẽtam hic eñi ducit rebeccam ad Isaac quãdo euangelica verba ducunt animã ad christum. Nam Isaac risus iterpretatur. Et christus risus dicitur ange

lorum hominū per Rebeccam vero que interpretatur que multum accepit: bene anima denotatur que sup oēs creaturas iteriores altiorē accepit rationis prerogatiuā. Hec videlz Isaac pedibus suis ambulātem per agrum cum anima cogitat christum humiliatū ꝛ forma mortali indutum gradiētem per hunc mundū in quo quidē ꝛ foueam vulpes ꝛ volucres celi nidos: et ipse non habuit vbi inclinaret caput suum. Hoc igitur cōsiderans descēdit de camelo ꝓprie voluntatis ꝛ pedibus humilitatis graditur versus christum: quā christus cognoscēs: sibi per humilitatem cōformē diligit eam maxime ꝛ introducit in domū sue gratie et postmodū ad thalamū sue glorie: igit̄ ꝙ sic cupit christo copulari deposita elatiōe imitet̄ eius humilitatē vñ Augu. in quodā sermōe. Si christus pro te de celesti sede descendit tu propter ipsum fuge terrena: appete celestia. si dulcis est mūdus dulcior est christus. Si amarus est mundus: omnia pro te sustinuit christus. Ambula ergo securus: quia post pugnā datur victoria. Et post mortem vita ꝛ gloria sempiterna.

C Non accipies filio meo vxorem de filiabus gentium: sed ibis ad cognationē meā. Geñ. 24. Antiquitus fuit consuetudo vt quilibet acciperet de cognatione sua vxorem qui forte attendebant ad retinendā dotium pecuniam in sua cognatione vel forte vt inter cōiugales esset maioris amoris causa cōsanguinitas ꝛ affinitas. Spiritualiter, christ⁹ ordinē hunc seruare voluit inter se ꝛ humanas animas quas sibi in sponsas assumit. Non enī vult vxorē stirpis aliene: sed proprie. Stirps enī aliena ab eo multum extranea est superbia. hec est diabolica cognatio. Job. 41. Ipse diabolus rex est super filios superbie. Cum tali nāq̧ cognatione deus parentelam non contraxit: sed deleuit ipsam de celo. ps. Deiecisti eos dum eleuarentur. Stirps autem propria christi et cognatio quam sibi ipse copulare cupit: est humiliū ꝛ mansuetorum generatio. Esaye. 66. Super quem requiescet spiritus meus: nisi super humilem ꝛ quietum ꝛ trementem verba mea. Que verba pertractans Orige. ait. Si humilis non fueris ꝛ quietus non potest habitare in te gratia sanctispūs. ꝛ si nō cū tremore susceperis verba diuina. superbam nāq̧ ꝛ cōtaminatam aiam refugit spūssanctus. Figura. Leuit. 21. Ubi preceptum fuit ne summ⁹ sacerdos in vxorem acciperet viduam seu abiectam aut meretricē: sed virginem de genere suo tantum. Spiritualiter. per sacerdotem magnū subaudi christū. ps. Tu es sacerdos in eternū. Genus eius sunt humiles vt dictum est. Hos enī exaltat vt dictū est ꝛ illis confert gratiam. Hic enim abiectam meretricem atq̧ viduā nō assumit: quia supbam adeo abiectā et omni viduatā virtute vtiq̧ despicit. Esay. 57. In sublime posuisti cubile tuum: pepigisti fedus cum eis ꝛ humiliata es vsq̧ ad inferos. Hec verba christus anime supbe improperat. Cubile nanq̧ suum ponit aīa in sublime qñ cor suū erigit ad supbiam pepigit ex hoc fedus cū demonib⁹ ꝙ per supbiā sibi similes copulant pctōres: sed humiliabit̄ vsq̧ ad infernū: qꝛ quoꝝ culpa similis est talis pēna esse debet. vñ sicut vnus ex prauis angelis de ordine ꝑncipat⁹ de celo cecidit. Sic et superb⁹ homo cadet cum illo. ps. Uos autem sicut vnus de principib⁹ cadetis. ꝛ loquitur de superbis. Igitur si nolum⁹ cadere cum demonib⁹ sequamur christi humilitatem et cum christo exaltemur in celo. Unde Criso. i suo policrato. li. 4. Quisquis quietem prospue celsitudinis amat humilitatis

Aug

Ori.

Fig.

culmen in moribus diligentissime te
neat. Nam qui ab humilitatis ope
rib⁹ recedit a dignitatis fastigio ru=
moris pondere cadit.

D Statera iusta et equa. Leui.9.
Uidem⁹ ꝙ in statera q̃to vnū
ex incisorijs versus terram deprimit
tanto amplius alterum in altū sub=
leuat. Et hoc facit ꝫm pondera ma=
iora et minora ⁊ in appositis. Jdcir=
co vocatur ponderum iusticia. quia
de his distincte habet iudicare. Nā
quedam iudicarent grauia leuia et
ecōuerso: si aliter vellemus q̃ state
ra de pōderib⁹ iudicare. Spūaliter.
q̃to homo videt in terra depressior
tantū versus celuꝫ in cōspectu dei ⁊
sanctoꝝ exaltatur ⁊ ecōuerso. vnde
Gre. Grego. g. mo. Quisquis nunc non se
spōte humiliat nequaq̃ hūc sequēs
gloria exaltabit. Unde est ꝙ aliquā
do fraudat statera: q: ex vna parte
ponitur occulte aliquid sub vno inci
sorioꝝ ⁊ facit videri maioris ponde
ris esse quod est minoris. Sic eñ fa
ciunt ypocrite fictaꝫ humilitatem ⁊
sanctitatem ostendentes. prouer. ii.
Statera dolosa abomiatio est apud
deū. Sed hi tales occultari nō pos=
sunt. distincte eñ cognoscunt p sta
Fig. terā iustissime dei iusticie. Fig. Apo
cal. 6. dicit Jo. ꝙ cum apertū fuisset
sigillum tertium vidit equum nigrū
et qui sedebat super eū habebat sta
terā in manu et clamabat vinū oleū
ne leseris. Spūaliter. primū sigilluꝫ
est cor humanum. secundum est an=
gelorum mens: sed tertiū est noticia
dei. Per equum nigrum ergo subau
di imperscrutabilem abissum diuini
iudicij: qui sedet super illū est diuia
sapientia ferens stateram equitatis
et iusticie quib⁹ vnicuiqꝫ reddit qđ
suum est. Superbi ⁊ humiles suo co
gnoscent pondere. Esay. 40. Libe=
rabit in pondere montes ⁊ colles in
statera. Jdeo christus. capilli inquit
capitis vestri numerati sunt omnes
nec vnus ex his peribit quin ponde=
retur in statera. ⁊ subaudi per capil
los humana opera etiam minutissi=
ma. vinum igitur ⁊ oleum ne leseris
id est nō te ostendas humilem ⁊ mā
suetum cum non sis: quia velut lesor
et vastator fructuū ⁊ virtutū christi
grauius punieris. Naꝫ miser hic vt
videatur humilis se affligit per fictā
et infructuosam penitentiam. Et in
futuro nequaq̃ fugiet iram dei. vñ
Ber. in quodam sermone talibus lo Ber.
quens ait. Inueniebat vobis via to
lerabilior ad infernum: sed necesse
erat ad illam descēderetis viam: scꝫ
quam multi incedunt latā et spacio=
sam que ducit ad mortem: vt saltem
de gaudio non de luctu ad luctū trā
siretꝫ. Et subdit. ve semel: ⁊ ve iteꝝ
pauperibus sup̄bis portātibus cru=
cem christi ⁊ non sequentibus xp̄m.
quia ipsi duplici contritione conterē
tur: scꝫ quādo hi ꝓpter terrena se af
fligunt. Et quando pro secreta sup=
bia ad supplicia pertrahuntur.

Ecce ostium apertum dedi co= E
rā te. Apoc. 3. Nota ꝙ in atrio
magni principis non possunt indiffe
renter volentes intrare verūtamen
po tantibus raubā vestē familie pri
cip is non clauditur: quia tales repu
tant de domo. Spiritualit. in atriū
eterni principis nō possunt cōmuni=
ter itrare omnes: q: excluduntur inde
peccatores ⁊ p̄cipue supbi. p̄s. Nō
habitabit in medio domus mee qui
facit superbiaꝫ: sed humilib⁹ nunq̃
clauditur ostium: quia tales portant
raubā christi qui exinaniuit semetip
sum formam serui accipiēs. Figura. Fig.
Apocal. 3. Dixit angelus dñi posui
ostium coram te apertum qđ nemo
claudere potest eo ꝙ modicam habe
as virtutem. Spūaliter. ostium illud
est eterne vite ingressus. modica vir
t⁹ est hūilitas q̄ modicū facit videri
seruū dei i p̄nti vita. Sꝫ eo hic egre
diēte ostiū celi patebit sibi nec a q̃q̃

impediri poterit. vñ Bernar. in quadam epistola. Fode inquit in te fundamētū humilitatis et puenies ad fastigiū charitatis. vis capere celsitudinem dei: cape humilitatem xpi.

¶ De incarnatione.

A Cum incaluerit sol erit nobis salus. i. Regum. ii. No. q philosophi vocauerunt solem omniū rerū patrē ppter vniuersalē influentiam quā hʒ ad generabilia. videmus eñ q solis presentia est causa fecūditatis terre. ecōuerso absentia eius terram sterilem reddit. Spiritualiter. filius dei ars et sapientia patris propter magnam influentiam quam ad humanum genus habet: dicitur pater omniuʒ. qꝛ et ab ipso esse accepimus: ⁊ ab eodē nutrimur. Sicut eñ eius presentia p gratiā oēs facit bene operari et proficere: ita eius absentia nostris quādoqꝫ exigentibus demeritis ⁊ pro peccatis: nos facit in bonis actibus deficere. vñ terra siue lutum nō germinabat quicqꝫ sʒ mox facta luce pduxit herbam virētem. etiā in egritudinibus humanis hoc videmus: q sole in aurora nascente alleuiantur egroti qui noctis tempore grauiores fuerunt. Sic spiritualiter ante lucis eterne aduētū terra humani generis nichil merito rū potuit germinare. Et ipse miser homo totus iacebat egrotus. Sʒ sole orto ex aurora. i. xpo nato de virgine sanatus est omnis languor. et curata est omnis sterilitas. Figu. Esa.
Fig. 38. ⁊ 4. Re. 20. vbi legimus q duʒ ezechias egrotaret ⁊ mors sibi per Esay. nūciata esset dño iubente cōuertit se ad parietem ⁊ fleuit. ⁊ post mltas lachrymas reuersus est Esa. ad ipm ⁊ ait. Audiuit deus lachrymas tuas. ⁊ ecce nō morieris in cui⁹ signū sol rediit p. 10. gradus versus orientē. In. 10. vero gradu stetit deinde reuersus est ad locū suū. ⁊ sanatus est. Spiritualiter. Ezechias interptatr auxiliū dñi. ⁊ bene denotat genus humanum qđ de se nil pōt et nil valet auxilio dñi destitutū. Quicquid eñ hʒ auxilio dei habet. Egrotabat eñ languore mortifero super lectū doloris eius lauans ipsum lachrymis per noctē. nec inde surgere poterat. quia dictum erat sibi a dño Moriens tu ⁊ nō viues nec medic⁹ apparebat sanans. Treñ. 1. plorans plorauit in nocte ⁊ lachryme eius in maxillis eius. Non est qui cōsoletur eam ex omnibus caris eius. Loquitr ibi de natura humana pro tēpore lapso quo iacebat in tenebris desolata sed vt dicit Augustin⁹. Uenit magnus medicus ad magnum qui iacebat egrotum. Redit ergo sol dei filius vsqꝫ ad. 10. gradum. Notandum ad euidentiam dicendorum q in domo Ezechie regis erat horologium Achab super quod iam sol ascenderat per. 12. grad⁹. Signum ergo qđ datum fuit pro Ezechie salute fuit q sol veniret vsqꝫ ad decimum gradum. Sic omnes creature que verbo domini firmate sunt. iʒ. distinguntur gradibus. Sunt enim angelorū noueʒ ordines. 10. gradus est humana natura. xi. sunt aīalia bruta. i. irrationabilia taʒ bestie terre qꝫ aues 12. sunt plante que vegetatiua aīa viuunt. 13. sunt omnia nulla vita viuentia vt sunt elementa et alia. Igitur postqꝫ dei filius dei sapiētia ars et lux diuina omnia perfecerat et erant valde bona reperit decimum gradum. i. humanam naturaʒ peccato lapsam et egrotantem languore mortifero cui signum dedit per Esa solem iusticie de virgine nasciturum Ecce inquit virgo concipiet. ⁊ c. Cōpassus igitur creator sue creature descendit sol nō per suos radios tātū: qꝛ nō misit creataʒ lucē scʒ angelos. sed personaliter descēdēs venit querere qđ perierat: ⁊ sanare quod

egrotauerat ad mortē seip̄m prebēs
Ans. pro medicina languenti. Unde An=
sel. in suis meditationibus. Cū inq̄t
esses fili⁹ dei deus ver⁹: deo patri ⁊
spirituisancto coeternus et ꝯsubstā=
tialis: lucē habitans inaccessibilem
portansq̄ oia ṽbo veritatis tue non
despexisti in hoc nostre mortalitatis
ergasculo altitudinē tuā inclinare
vt nostram gustares et absorberes
miseriam nosq̄ reparares ad gl'iam
parū fuit charitati tue ad ꝯsummā=
dum opus nostre salutis cherubin
aut seraphin aut vnū ex angelis de
stinare. Ipse enim ad nos venire di=
gnatus es per mādatū patris, nō lo
cum mutando. sed p̄sentiam tuā no
bis ꝑ carnem exhibendo descendisti
a regali solio glorie tue in humilem
et abiectam in oculis tuis puellam
voto virginalis cōtinentie sigillatā
in cuius sacro vtero sola virtus spiri
tussancti inenarrabilis concipi te fe
cit et nasci in vera natura hūanitatꝭ
ita vt nec maiestatem diuinitatis in
te. nec integritatē virginitatis in ma
tre violaret natiuitatis occasio.

B ℔ PArulus natus est nobis. Et
filius datus est nobis. Esaye.
9. Nam et ꝓprietas paruuli est que
dam simplicitas ⁊ innocentia. Ne=
scit ledere: nescit offendere. Nā per
cussus atq̄ verberatus curret ad te
si arriseris sibi: aut pomū vel florem
ostēderis. Ille nescit cōputū: nescit
astutiam. Sepe em̄ ꝓ pomo dat au=
reum annulū: ⁊ pro vilibus magna
Spiritualiter. xp̄s cū his ꝓprieta=
tibus venit in hunc mundū. Nā ve=
lut puer nescit vindictā. nescit odire
Et si aliquādo fuerit lesus flore con
tritionis placatur: ⁊ ꝓ modica peni
tētia tribuet thesaurū celi. Tot⁹ est
humilis: totus est māsuetus: vt ip̄m
ducas quo vis: vt ex eo facias quod
libet. Ad hoc em̄ a patre missus est
quasi pater noster vt summa īdulgē
tia nos perducat ad gloriam. Et si=
bi nos faciat coheredes. Fig. Gene. Fig.
38. vbi legimus Joseph a patre suo
Jacob missum ad fratres suos visi=
tare pascētes pecora in sichem: vbi
inuenit eum vir errantē et duxit eū
in dothaim. Spiritualiť. Joseph q̄ a
patre plus amabatur ceteris eo q̄ i
senectute ip̄m genuerat: et cui pater
polimitā fecerat tunicā quā Rachel
mater eius fuerat: denotat xp̄m dei
filium: qui plus ceteris dei optimis
filijs a deo patre diligitur. Sumus
enim nos et angeli dei filij adoptio=
ne. sed ipse dei filius natura: et ip̄m
pater genuit in senectute videlicet
in eternitate: quia neq̄ prius neq̄
posterius. Mittiť em̄ a patre visita
re filios suos qui pascebant oues in
sichē indutus tunica polimita vellita
lari: quia descēdit dei filius de celo
progrediens ex vtero virginis carne
integra et ab omni labe aliena: quā
beata virgo sola spiritussancti virtu
te obumbrata concepit et peperit vi
sitare peccatores qui de mensa para
disi fuerant eiecti: et facti erant pa=
stores brutorū. venit igitur in sichē
primo qui interpretatur defectio: q̄r
defectus omnium bonorum passus
est nimia paupt'ate p̄uctus. Ansel= Ans.
mus in libro de meditationib⁹. O a=
manda ⁊ admiranda dignatio deus
immēse glorie vermis cōtemptibilis
fieri non despexisti. parū tibi visum
est patrē nobis te esse: etiam frater
noster esse dignatus es. Et tu domi=
ne vniuersorum qui nullā habes in=
digētiam inter ipsas natiuitatis ini=
tia nō erubuisti abiectissime pauper
tatis gustare incommoda. Tibi em̄
cum nascereris non erat locus in di=
uersorio: neq̄ cunabula que teneri=
tudinem tuam exciperent habuisti:
sed in vili presepio sordentis stabuli
tu qui terram palmo concludis inuo
lutus pāniculis reclinatus es. ⁊ hoc
ip̄m a brutis animalibus mater tua
mutuo accepit. hec Anselmus. Sed

cum esset xps in hac sichē valle. de formosa vagus et pfugus propter herodis rabiē a viro quodā ductus est in dothaim: qz xps peruenit ad p fixum a patre terminum sui tempo ris. ductus est a virtute charitatis ad angustiā passionis et crucis. Nā dothaim interpretatur āgustia. Ibi eni ppter nimiā eius charitatē ani mam suā dilectā dedit pro omibus i redēptionis precium. multa est ergo benignitas huius fratris nostri q vt nos reficeret gratijs tanta p nobis

Aug passus est. Aug. in soli. Ecce dñe di lexisti me plus q̄ te: qz mori voluisti propter me. tā caro precio redemisti me de supplicio vocasti me noie tuo. signasti me sanguine tuo vt memo riale tuū semp esset apd me. ꝛ nunq̄ recederes a corde qui propter me no luisti recedere a cruce. Sed nota q sicut homo i pueritia est mitis ꝛ mā suetus ꝛ facile placatur irat⁹. sic fa ctus vir furibundus et durus est ad vindictam pmus Sic igit puta o pec catoz esse in xpo. Nam sicut in presē ti vita cito reconsiliatur offensus: sic in futuro implacabilis apparebit. Percutiet ei hostes pprios insana bili plaga. ad cuius remedium peni

Gre. tentia frustra fiet. Unde Grego. li. 9 mora. Quisquis ad toleranda infer ni mala descenderit nequaq̄ vlteri us ad lucē redibit quia nequaq̄ mi sericordia parcentis liberat quos se mel in locis penalibus iusticia iudi cantis damnat

C Adolescēs tibi dico surge. Luc. 7. Nullus vnq̄ repertus est medicus qui egrum statim sine con ualescentie interuallo sanauerit ni si christus vel sancti aliqui virtute dei. iō apparet q miraculose fecerūt et supra naturam. Sic igitur iste sū mus medicus saluauit genus hūa nuz medicorū. i. pphetarum ꝛ pri archarū oim q subsidio destitutum

Fig. et morte prostratū. Figu. 4. Regum 4. mulier sunamitis de viro suo con cepit et peperit precib⁹ helisei quo facto temporis aliquo interuallo bre ui egrotauit puer et mortuus est. et mater vadens ad heliseum postula bat lachrymis filij vitam. Qui misit giezi famulū suū cū pprio baculo tā gere puerum. sed non est resuscitat⁹ demum perseuerante in lachrymis matre venit heliseus et intrauit in domum vidue et incubuit super pue rum et calefacta est caro pueri et re uixit Et sic sanuz reddidit matri sue Spiritualiter heliseus interpreta tur aduocatus et bene denotat xpm Augu. in solilo. Dñe per filium tuū dilectum in quo tibi bene cōplacuit consubstantialem: et. coeternum tibi xpm vnicum dñm nostrū iesum ha bem⁹ aduocatū apud patrem in sa lutē et cōsolationem nr̄am. Igit cō cepit mulier precibus helisei: quan do conditum est genus humanū vir tute sapientie dei. quia fili⁹ dicitur dei patris sapiētia ei ars diuina om nia per ipsum facta sūt. Joh. i. Sed cito puer moritur. quia cito gen⁹ hu manuz conditū corruit in culpe mor tem diabolica fraude deceptum nec subuenerunt medicoꝝ remedia quia nec iustus Noe. nec fidelis Abraaz nec sanct⁹ Isaac. nec simplex Jacob potuerunt ad vitā prodesse. mulier plorauit. s. humana natura. Tren. i. Multi gemitus mei et cor meū me rens: mittit igitur helyseus famulū suum cū baculo dās sibi doctrinam suā qn̄ deus misit Moysen cū virga dans sibi monita legis. Sed nec his tactus puer surgit. Clamat mater la chrymis. veni ad liberandū nos do mine deus virtutū. ostēde faciez tuā et salui erimus. Sed itrauit helise⁹ in domū vidue: qz xps descēdēs as sumpsit carnem humanam incubuit super puerū tangens membra pueri mēbris proprijs: qz qd per membra propria cōmiserat hō singulis suis

Aug

Ans mēbris persoluit deus. Ansel.in me ditatiōib⁹. Ego gule patiu tu inedia afficeris:me ad illicita rapuit concupiscentia arboris:te perfecta charitas duxit ad crucē. Tu laboras patibulo.ego fruor delitijs.tu laniaris clauis.ego pomi dulcedine. Tu fellis gustas amaritudinē.michi ridēs congaudet eua.tibi plorans compatitur maria Ecce o rex glie ecce mea impietas et tua claret pietas.

M Peregre profectus est. Mathe. 25. Solent mercatores libent merces suas ferre gētibus illis e gētibus vt carius illas vendant. Nam famelici et esurientes darent omnia Cas preciosa pro cibo. Unde Cassiod.li. 3.epistolarum Suo arbitrio precium poscit qui victualia potest ferre ieiunis. Spiritualiter sciens dei filius mūdū esurire grā et mia ꝯpassiōe ꝓuentus has merces secū ferens descendit in mūdū. Sed cū non inueniret emptores sufficientes posse precium exsoluere eo ꝙ oēs originalis clpa expoliauerat gratijs cepit merces suas omnibus condonare.omēs reficere sine precio. Esa.55. Oēs sitiētes venite ad aquas:et qui nō habetis argētum venite et emite vobis absq₃ vlla cōmutatione vinū ⁊ lac.sꝫ mira res sic liber ⁊ curialis ꝙ malū ecōtra recepit. Figu. Luc.15. vbi le‑ Fig. gimus ꝙ fili⁹ adolescēs accepta portione a patre profectus est in regionē longinquā:vbi cū pctōrib⁹ ⁊ meretricibus bonis suis ꝯsumptis egestate afflictus est.et vni ciuiū regionis illi⁹ adherēs tradit⁹ ē porcorū custodie.et cupiebat saturari de silliquis quas porci comedebāt ⁊ nemo illi dabat. Consūptis igit̄ sic oīb⁹ demū dixit. Quāti mercennarij ī domo pr̄is mei abūdūt panibus: ego autē hic fame pereo.va. igit̄ ad pa‑ m. ⁊ c. Sed anteꝗ spūaliter exponatur obsecro te lector.vt nō conturbe ris prima facie inueniēs hoc expositū de xpo. Ante eñ ꝗ iudices inuestiga. Iterū aiaduerte lector nō esse incōueniēs parabolā hmōi de ipso xpo exponi:q₂ sicut ē ꝓpheta de futuro sic pōt esse de ꝑterito.vt ꝑꝫ in apoca.in multis locis. Et sic patꝫ figuratū figurā ꝑcedere. Spiritualit̄ ꝑ istū adolescētē dei filius intelligitur. Nā ſm ethymologiā dicitur ab a qđ est sine ⁊ dolo q₂ sine dolo. Et hec ꝓprietas xpi ſm natuiā ꝓprie. Petri.2. Pctm̄ non fecit nec iuent⁹ est dolus in ore eius. Sciēs igit̄ naturam humanā lapsā ⁊ ꝑ ꝯñs celesti grā destitutā ⁊ fame bonoꝝ sup celestium afflicta.congregata celesti substantia scꝫ mia pietate:clementia et ceteris diuitijs gratijs q̄ nascendo a patre accepit descendit. Et nō. portionem suā a patris portione tam in substantia ꝗ in donis penitus esse indistinctam. Supposita enim diuina distincta sūt cū suis motionib⁹ alia vero penitus sunt eadē. venit igitur cū hmōi pecunia.i.celesti gratia et profectus est in regionē longinquam quia nulla maior distantia celi a terra.dei ad hoies.iusti ad pctōres eterni ad mortales. Sed hac nostra regione oēs inuenit pauperes oēs egētes.oēs sine meritis.sine iustitia.sine operibus bonis.nō erat q̄ posset emere merces diuinas.omnes declinauerāt simul.inutiles facti erant peccatū oēs spoliauerat. Sed hoc aspiciens liberalis donator noluit inō recedere noluit cū suis mercibus redire.complacuit sibi in humana natura ⁊ ait.hec est requies mea in secula scl'l hic habitabo qm̄ elegi eam hanc benignitatē miratur August. Aug stupore magno di.in solilo. Lux antiquissima que lucebat ante omnem creaturā cui nuda ⁊ aperta sunt oīa anteꝗ fiāt. Lux q̄ odio habes omnē maculā cum sis mūda et immaculata dixisti. Et delicie mee eē cū filijs

hoim Que conuentio lucis ad tene-
bras? Nōne homo putredo. et filius
hominis vermis? Nōne vniuersa va
nitas omis homo viuēs? Ubi sūt cū
hoie delitie tue vbi ꝑparasti dignuꝫ
sanctuariū maiestati tue? Ad quod
introiens habes delicias delectatio-
nis tue? In homine aūt vbi tēplū tā
mundū vt te suscipiat? de massa em̄
corrupta ⁊ imunda venientes macu
lam inmundicie nostre quam celare
tibi nō possumus qui nosti omia frō
te portamus. hec Aug. videns igit̄
iste mercator nō inuenire mercium
suarum emptorē sufficientem cepit
eas largiri / donare / consumere / ac di
stribuere meretricibus: peccatoribus
latronibꝰ. et publicanis sine vllo pre
cio. O incredibilis ⁊ inenarrabilis ꝓ
digalitas. Ecce quibus elargitus ē
Magdalene lachrymanti. deꝑhēse
lapidande. Paulo ꝑsequenti. Petro
neganti. zacheo credēti. in teloneo
sedenti. Latroni de cruce clamanti.
Et quis est cui negauerit suā miam
Quis exclusus est ab ipsiꝰ pietate?
Certe omnibus oia quasi ꝓdigꝰ lar
giendo cōsūpsit. Non tamen ex par
te sua cuꝫ sine mensura accepit spm
septiformen. Sed recipientiū ⁊ volē
tium quibus nunꝙ negauit. Sed se
quitur: quia facta est fames ī regio
ne illa ⁊ ceperunt egere. Ille eniꝫ q̇
omnia oibus sic abundanter dona-
uit nullū inuenit esuriēs qui sibi do
naret: quis misertus est pene ipsius
quis est largitus sibi pietatē et com
passionē ꝓ tot receptis donis. Dice
bāt ei hic est potator ⁊ vorator vini ⁊
publicanorū amicus: et adhesit vni
populo scꝫ Jerico cuius erant multi
porci. ibi em̄ erant pontifices et pha
risei luto voluptatū occupati. qui sili
quis tantū vtebant̄ .i. corticibus le-
guminū ſm quosdā ꝑ quas subaudi
corticē sacre scripture. i. sensuꝫ litte
ralem. et nihilominus cupiebant sili
quis saturari. quia cupiebant vt sal
tem sensum littere non peruerterent.
vnde dicebat Jo. Nonne scriptum ē
in lege vestra. Ego dixi dij estis. ⁊ c̄.
Et nemo illi rn̄debat. Sed cōsūptis
omnibus ꝓ quibus a patre missus
fuerat ait Tēpus est vt vadā ad euꝫ
qui misit me Quod inquit mercenna
rij. ⁊ c̄. No. ꝙ angeli ꝓ mercede bea
ta deo seruiūt: et visio illa diuina pa
nis est angeloꝝ. vadā inquit ad pa-
trem meū. ⁊ c̄. Nota ꝙ per illud qđ
sequitur peccaui in celum. ⁊ c̄. neqꝫ
ad diuinitatem neqꝫ ad humanitatē
posse referri xp̄i. Sed quia christus
factus est apud deum aduocatus ho
minis pro homine loquitur patri, ac
si dicat pater homo queꝫ adoptaue-
ras in filium ⁊ fratrem feceras āge
lorum peccauit i celū ⁊ corā te Et ꝙ
tū ē ex se. nō est dignꝰ filiꝰ tuꝰ Sꝫ ec
ce pr̄ mi pctm̄ eiꝰ sufficient̄ extinxi ⁊
ꝓ eo i p̄ciū ꝓpriū sanguinē dedi nō
aūt vituloꝝ vel hircoꝝ. Fac ergo si
bi sicut mercēnarijs tuis. i. āgelicis
spiritibꝰ. Sic igit̄ lector expone. pec
caui i. ⁊ c̄. Sequit̄ cū adhuc longe es
set vidit em̄ pat̄ illius ⁊ mia motꝰ ⁊ c̄
vidit em̄ celestis pr̄ oculo sue p̄de
stinationis hūanū genꝰ qn̄ longe di
stabat adhuc a salute. Sꝫ cū ꝑ v̄bū
incarnatū iā illō videret redēptum
et in charitate ꝑ cūcta sibi approxi
matū apuit viscera sue mie sup ipm
et ait ad seruos suos Cito ꝓferte sto
lā p̄mā imo certe meliorē. Nā p̄ma
erat inocētia. scđa gr̄a. vn̄ Aug. in q̇ Aug
dā ser. ꝯsecratiois. Ecce xp̄s iq̇t plꝰ
restituit i gr̄a ꝙ pierit i natura: q̇a
B de trāsgressorꝫ ōgenerē plē i ado
ptionē diuine puritatꝫ assūpsit et de
padiso exheredatos celi reddidit co
heredes. Seq̇t̄. Et adducite vituluꝫ
saginatuꝫ: id est verum sacre scriptu
re sensum lumine spiritu ssancti fide
libus datum. hec est enim sagina q̄
fidelis populus vescit̄ i mēsa fidei.
Jd ergo quod sequit̄. s. ꝙ filiꝰ meus
prius mortuus erat. sed reuiuiscit

primo de christo non immerito expo
nitur quia a iudeis occis⁹ tertia die
resurrexit a mortuis. Nam scd̄m opi
nionē phariseorū perierat ecce iuen
tus est viuus a Maria magdalena
⁊ aplīs cū qb⁹ postea vis⁹ ē multipli
citer cōuersari vt plane pꝫ in euāge
lio. Quod vero seqtur de alteri⁹ fra
tris indignatiōe expone pro admi=
ratiōe vt itelligas ꝑ fratrē illū āge=
loꝝ collegiū qd̄ vidēs hoiem tā subli
miter honorari admiratus dicat do=
mino id qd̄ in. ps̄ Dn̄e dn̄s noster q̄ꝫ
admirabile est nomē tuuꝫ in vniuer
sa terra Quid est homo dn̄e ꝙ sic me
mor sis eius? Ecce primo qꝛ paulo=
minus minuisti eum ab angelis et
postq̄ꝫ ꝑ pctm̄ cecidit assumptum ⁊
redēptū constituisti eū super opera
manuum tuarum. Et super nos. iqui
nunq̄ꝫ mandatum preteriuim⁹ ⁊ tn̄
nunq̄ꝫ angelū assumpsisti. Ad queꝫ
pater fili tu mecum semper es ⁊ oīa
mea tua sunt. Ex semꝑ videbis faci
em meam. frater tuus. s. humanū ge
nus perierat ⁊ reꝑtum est. reparati
sunt celestes ciues ⁊ decor celi refor
matus est. vobis aūt nō congruebat
medela cum nulla vobis adesset in=
firmitas. Et factus est in pace vult⁹
eius. et ex angelis et hominibus fa=
ctus est vnus grex et vnū ouile vni
et trino pastori subiectū qui ouibus
suis talem preparauit pascuam quā
nec oculus vidit nec auris audiuit ⁊
in cor hominis non ascēdit. Patet
igitur magnanimitas isti⁹ prodigi
fratris adolescentis qui tam bona ⁊
cara egentib⁹ donauit ita enormia
Aug et ardua recipiens. vn̄ Aug. in quo=
dam sermone. Veniēs inquit xp̄s de
alia regione. Attende quid in tua
mortis regione inuenit certe nō hic
abundauit manducauit tecū qd̄ i cel
lario erat sed ip̄e te ad magnam mē
sam iuitat angelorum vbi panis est
E ipse: hec aug.
Fontes amari dulcorati sunt.
Judich. 5. dr̄ ꝙ bonū vas cōseruat
bonū vinū imo etiā vino bonū tribuit
saporē veꝝ ē ꝙ ad hoc ꝙ vas sit bo
nū ponit ibi aliqd̄ aromaticū ⁊ tūc
vas ad se trahēs saporē sēꝑ retinet
ip̄m: et vino tribuit: Spiritualiter
ante aduentum xp̄i nullū erat vas
retinēs liquores gratie qꝛ oīa erant
corrupta et feda fetore originalis i=
munditie. ps̄. Factus sum tanq̄ꝫ vas
perditum. Jō humana natura sic cor
rupta dulcorem gratie non valens
retinere perseuerabat gemens. Sꝫ
tunc xp̄s a patre missus est velut op
timum vas odoramētis plenū. Eccle
siastici. 43. Vas admirabile opus ex
celsi. Jn ipso igitur vase posita est a=
qua nostre amaritudinis. vel potius
ipsum vas positum est in aquis no=
stre penalitatis et omnis nostra ama
ritudo versa est in dulcorem. Figura Fig.
4. Reg. 2. vbi legimus ꝙ dixerunt
gentes hierico ad elyseum. Ecce ter
ra optima est quia aque amare sunt.
Et tunc elyseus habito vase nouo ⁊
posito in eo vase sale accessit ad aq̄s
amaras et deponens vas istud in a=
quam ait. Ecce sanauit vobis hodie
aquas et non erit amplius mors ne
q̄ꝫ sterilitas. et sic factum est. Spiri
tualiter: Hierico qui interpretatur
luna vitam presentem denotat que
velut luna multis subiacet mutatio=
nibus. Hec enim ante aduentum
christi tanta premebatur amaritudi
ne propter originale peccatum ꝙ ste
rilitatis plaga et mortis spirituali=
ter a culpa premebatur. neq̄ꝫ enim
quicq̄ꝫ operari poterāt per quod pos
sent euadere tartareas potestates.
Jgitur clamantes ad dominum pro
huius amaritudinis dulcoratiōe ve
nit verus Helyseus. i. xp̄s ⁊ accepto
vase virgineo ex terra sola sancti spi=
ritus operatione positum est in istud
sal eius diuinitatis Et sic vas istud
positū est inter amaritudines et pe
nalitates humanas per passionem ⁊

mortem eius et sanate sunt aque et non est sterilitas Si quis velit bene operari nec mors est amplius immo tanta est dulcedinis magnitudo volentibus bñ facere ꝑparata ꝙ nõ

Ber. põt ꝑ hominẽ apprehẽdi. vñ Ber. in quadã epistola. Nemo hominum inquit nouit nec noscere põt ad plenũ quid boni ad gratiã: quid cõgruẽtie ad sapientiã: quid decoris ad gloriam. quid commodi ad salutem penes seipsum cõtineat hui⁹ venerandi mysteriũ scʒ humane redẽptionis altitudo inscrutabilis.

¶ De inferno.

A Amarum pro dulcissimo Tho. 6. Secundum medicos repletio magis contingit ex dulcibus ꝙ̃ ex aliis cibis eo ꝙ stomach⁹ nimis delectatur in illis. Jõ amaritudo q̃ dulcibus contrariatur hʒ repletionem curare. Nam tñ stomachus amaritudinem abhorret: ꝙ quicquid illam tangit stomachus reiicit Spiritualiter cor humanum multum in dulcedine delectabilium sibi complacet. Jõ sepe his intantuʒ replet ꝙ meatus bonorum spiritualiũ opilantur et totus homo disponitur ad ydropisim superbie. Summa autem medicina tunc est vt amaritudinem inferni per considerationem sumamus. ⁊ tunc quicquid superflui cor

Fig. receperat repellet. Figura Tob. 6. vbi legimus ꝙ cum Tobias puer intrasset flumen tygris vt se lauaret piscis immensus inuasit eum. et dũ nimium timuisset ⁊ clamasset angelus ipsum confortauit di. Trahe ipsum ad te ⁊ euiscera ipsum et tolle fel ipsius ⁊ iecur eius ⁊ repone illa habent enim fugare demonem et illuminare oculos. quod ⁊ fecit ⁊ sic factum est per effectum quia et fugauit demonem ⁊ lumen patri restituit vt ibidem patet. Spiritualiter. Tobias qui interpretatur bonitas domini significat christi fideleʒ qui angelo domini sociatus patris exequitur mãdatuʒ. Jntrat igit̃ ꝑ i flumen tygris quod interpretatur velocitas: quia aliquando cor suũ ponit in consideratione ⁊ affectione fugacis vite presentis. Ex qua stat̃m piscis. i. peccatũ exiens ipsum inuasit ad interficiendum per voluntatʒ consensum. Et tunc summum est remedium arripere amaritudinem inferni ⁊ iecori. s. delectationi peccati comparare et videre ⁊ mẽsurare quãtum est quod in peccato delectat. et quid et q̃tuʒ restat in futuro seculo pro peccati delectatione portanduʒ Et sic videbitur plane esse modicũ quod delectat et eternum qđ cruciat. Et tunc qđ in dulcedine dannabiliter suadebat purgabitur timore talis amaritudinis. vñ Aug. i quodam sermone. Jn presenti quideʒ vita delectationes temporales dulces sunt et tribulationes amare. sʒ quis non bibat tribulationis poculum metuẽs ignem infernalẽ: aut delectationes seculi nõ cõtẽnat? habet enĩ illuminare mẽtis oculos scʒ intellectũ et affectũ quos seculi huius caligo excecat. Expellit etiam diabolum eo qđ properetur ad remedium penitẽtie. hoc aiaduertẽs Ezechias Esa. 38. d. Jn dimidio dierũ meorũ vadaʒ ad portas inferi. s. per ꝯsiderationem quesiui residuũ dieꝝ meorum in his de commissis penitẽtiaʒ agam. ⁊ in eodẽ corripies me et viuificabis me ecce in pace amaritudo mea amarissima.

NE stes in omni loco iuxta regionem. Genes. 19. homo commorans in confinibus inimicorum suorum non est in tuto de vita. et ꝑcipue cum non possit resistere. Aliquando enĩ in manus inimicoꝝ suorum vel hostium cadens peribit. Jõ debet concitus inde confugere et se in loco tutiori saluare. Spiritualiter. vite presentis affectio ẽ terra inimi

corum ibi tres insidiantes inimicos habemus.s.mūdum carnē et dyabolum. Ber.in medi. Mundus adulatur: caro delectatur: dyabolus insidiatur: aia execatur et totus hō turbatur. Nos vero debiles sumus nescientes resistere: vñ ber.ser.8. Triplex inquit est miseria humano generi si diligenter aduertimus. Naz faciles sumus ad seducendum. et debiles ad operandum. et fragiles ad resistendum. Si discernere volumus inter bonum et malum decipimur. Si tentamus facere bonum deficimus. si conamur resistere malo reijcimur et superamur hec ber. Ergo non est standum in hac regione. sed fugiendum est ad locum tutiorem.

Fig. Fi. Math. 2. Joseph sciēs herodē laborare: vt ipsum puerū interficeret monitu angeli accepit puerum et matrē eius Mariā et fugit in egiptū et erat ibi vsq ad obitum herodis. Postmodum ad terram reuocatus ē israel mortuis. s. querentibus animā pueri. Spiritualiter subaudi per Joseph virum istum. Nam viro iusto debet esse christum puerum cum diligentia in sui memoria gubernare ne a dyabolo peccato mediante perdatur. Jō herodes interpretatur glorians in pellibus per quē dyabolus notatur. qui omnē capit gloriam cū vallet pellem subripere hominum. i. animam. Cum ergo sentimus hunc herodez exardescere contra puerū nostrum. i. contra puritatem nostraz et gloriam quam ex christo in anima nostra nutrito percipimus nos habere. statim accepta maria matre pueri et puerū descendere in egyptuz debemus. Quod sic expone qz primo consideremus puerū factū pro nobis. Deinde passum et mortuum. Deinde accipiamus mariam matrē s. amaritudinem doloris de peccato Et cum hac descendamus ad meditandum eternam gehennam. Et q̄ liter in extremo iudicio examine reproborū collegiū reprobetur a christo et tradetur diabolo. hec sunt nouissima q̄ si cogitabis fugabis herodē et reuocaberis ad terram israel. id ē ad videndum dominum in patria

Ber Ber.in quodam sermone. In omnibus operibus tuis memorare nouissima horrores iudicis tremendi val de discerne. ardentis gehenne metum ab oculis cordis tui elongari nullatenus patiaris. Cogita peregrinationis tue miseriam Recogita annos tuos cū amaritudine anime tue. Et cogita vite hūane pericula. Cogita fragilitatez ppā. et in hmōi cogitatiōe si pseueraueris dico tibi pax sēties q̄cq̄d foris videt eē molestum: ¶ De iuditio vltimo

B Ideo et vos estote parati Ma. 24. Existens in carcere et dira seruitute oppressus concaptiuis suis fugientibus non debet dormire ne inuētus a principe seu tyranno penam fugientium patiatur. Spiritualiter quisq vestrum ē in carcere dū in via presenti corporali corpore circundatur. Et ratio est qz q̄ non pōt agere q sibi proprium est captiuus est merito cēcendus. Nostrū. n. proprium est intelligere. sed hoc exercere non possumus in hac carne manētes. Uñ frustramur proprio appetitu qui est circa cognitionē dei. Ergo sumus captiui dū igitur videmus omēs fugere. et q ab hoc mūdo opz recedere non debemus pigricijs nostris dormitare ne nos in recessu infernalis tyrannus rapiat impeditos. et nos percutiat insanabili plaga atq et nos vinculet compedibus

Fig. grauioribus. Figu. Exodi. 19 Dicit moyses ad populum Estote parati in diē tertium et in die tertia cepert audire tonitrua emicare fulgura et nubes dēsissimas operire montem clangorēq buccine vehementius perstrepebat et timuit populus qui erat

in castris. Spiritualiter dies tres
nobis ordinati sunt.s.introitus sta-
tus et exitus. vel natiuitas vita et
mors. Sic igitur nos ordinare debe
mus vt in die mortis simus parati
q̄m illa die transacta veniet dñs vt
iudex qui prius venerat vt pius pa
ter. audietur tonitrus accusationū
& videbuntur fulgurātia peccata et
clangetur tuba qua omēs pauebūt
et diram irā dei super peccatoribus
exardentē timebūt electi qui in ca-
stris predestinationis existunt Uide
igitur quid tunc rei agere poterunt
qui reperti fuerit extra castrum. Et
qui ex parte dyaboli permanebunt.
Ergo simus in die mortis prepara
ti ne a dyabalo capiamur quia si in
hora mortis capti fuerimus in pec-
cato in die iudicij relinquemur. Jō
ipse in die mortis tam sollicite homi
nem molestare satagit et decipere.
Gre. Grego.li.6. Mora. Antiquus ho-
stis ad rapiendas peccatorum ani-
mas in die mortis crudelitatis ef-
frenatur violentia vt quos viuētes
blandicijs decipit morientes citius
capiat.

TU potens es: et quis resistet
B tibi, ex tunc ira tua. ps̄. 75.
Nulla videtur vindicta sufficere ru
stico seruo illata qui principis et do
mini sui offēsas obstinatione aggra
uat. Nemo.n. illi misereri deb3 Spi
ritualiter nimis impie agit contra
seipsum peccator ledens diuini pri
cipis maiestatem: & negligens se ꝑ
penitentiam recōciliare cū ipso. Di
gne igitur talis eterno supplicio est
tradendus. Si em̄ peccator vellet
penitere. et dñs repudiaret peniten
tiā eius quilibet illi cōpati merere
tur. Sed cum ipse dñs ad indulgen
tias peccatores inuitare non cesset
quis potest excusari? Derelinquat
impius viam suam: et vir iniqu⁹ co
gitationes suas. sed si nolunt prin
cipem videre placabilem ipsum vi-
debunt furore repletum. vñ Gre. su Gre.
per illud. Math. 43. in nubibus ce-
li sic ait in maiestate visuri sunt quē
in humilitate videre noluerunt. vt
tanto districtius virtutem eius sen-
tiant. quanto ceruicem cordis ad pe
nitentiam non inclinant. veniet igi
tur cum potestate & maiestate iudi-
caturus qui mitis et humilis vene
rat peccatoribus indulgere peccata
Figu. Apoc. 20. Ubi beatus Johā
nes talem visionem fertur vidisse. Fis.
Ecce inquit vidi tronum magnum
et candidum et sedentem super eū
a cuius conspectu fugit celum et ter
ra. Et ante supradicta verba modi-
cum ca. 19 Dicit nomen describes il
lius et vestimentum eius di. ꝙ erat
vestitus veste aspersa sanguine & vo
cabatur nomen eius verbum dei et
exercitus qui sunt in celis sequebā
tur eum in vestibus albis vestiti bis
sinum album mundum & de ore ipsi
us procedit gladi⁹ acutus extraq3
parte. vt in eo percutiat gentes. spi
ritualiter per tronum candidū sub
audi carnem christi purissimam vir-
gineo candore fulgentem a diuino
verbo assumptam. vocatur itaq3 no
men eius verbum dei qz est verbū
quod caro factum est & habitauit in
nobis. Jdcirco iudex venturus est.
Jo. 5. Dedit ei iudicium facere qz fi
lius hominis est. Erat vestitus ve
ste aspersa sanguine. qz carnem pro
priam clauis et lanceis perforatam
et suo cruore rubefactam in ipsa die
ostēdet. vt ꝑterui iudei in quā trās
fixerūt videāt. et falsi xp̄iani cogno
scāt quē ex proprijs culpis neglexe
runt. sic igitur dñs passionem suam
illius improperabit. ps̄. Ergo sine
causa iustificaui cor meum. Et la-
ui inter innocētes man⁹ meas. & fui
flagellat⁹ tota die & castigatio mea
in matutinis Seq̄tur. a cui⁹ ꝯspectu
fugit celū & terra qz ei⁹ aspectū nēo
ferre poterit Nā & iusti etiā pauebūt

in die furoris eius &c. Quid faciet virgula deserti. Ubi concutietur cedrus paradisi si iust⁹ vix saluabitur iniustus vbi parebit. Ex ore eius gladius ex vtraqz parte acutus. per quem subaudi duplicem maledictionem peccatoribus allatam. s. separationem a christo Et inferni inclusionem. Et nota q̄ nō erit maior gehenne pena q̄ vt a christo separetur anima. vñ Cris. sup math. omel' 23. loquens de ipsius gladij vtraqz percussione dicit. Intolerabilis res est gehenna quis nesciat q̄ supplicium ē horribile tamē simile nil est tale quale est ab illius gloria et honore repelli et exosuz esse a christo. et ab illo audire non noui vos. Sequitur et exercitus qui sunt in celis sequebātur eum: q̄z angeli et sancti dei christum sequuntur induti veste gloriosa et luce Apoc. 7. beat⁹ Jo vidit post dominū turbam magnam quam dinumerare nemo poterat ex omnibus gentibus et tribubus et populis et linguis stantem ante domiū q̄ amicti erāt stolis albis. iō Ans. in suis meditationibus loquēs tam de angelis sanctis q̄ de omni genere beatorum Sic ait. O dei sapientia bene adornasti eos in opus sacri ministerij tui. hi sunt viua sidera superioris celi. lilia interioris paradisi. rose plantate super aquas siloe q̄ confluūt cum silentio et tibi in radicibus adherent immobiliter.

Ans

Uoca operarios: et redde illis mercedem suam. Math. 20. Prudens dispensator ante diem rationis sue debet prospicere intus librum suuz. et sepe computum reddere et videre si bene introitibus exitus correspondent. ne subito ad reddendam rationem vocatus et prius tus tempore satisfactionis nequeat plenarie respondere. Nos sumus dei dispensatores. prime ad Cor. 4 Sic nos estimet homo vt dei ministros et dispensatores mnisteriorum eius. Debemus igitur ante tempus rationis nostre librum aspicere conscietie nostre et si plus est ibi de peccati culpa q̄ de penitentie satisfactione debemus nobis prouidere. vnde possimus vocati a deo satisfacere quoniam ab eterno iudice subito requiremur. Et hora qua nos nescimus vocabit. Nouissimus enim dies ille magnus et amarus et incertus est quando tonabit illud tonitruum terribile super omnes operatores terre et dispēsatores diuini thesauri excludens omne expectationis tempus et nullus poterit se abscondere. Nam sicut solet iudex tuba preconis congregare gentes iudicaturus reum vel latronem sic faciet christus veniens iudicaturus mundum. Figura Apoc. 10. vbi beatus Johannes vidit angelum tenē tem pedem vnum in mari et alteruz super terram iurantem per viuentē in secula seculorum q̄ amplius nō esset tēpus sz ad vocem septime tube consūmarentur omnia et ifra ca. 20. Jō subdit et mare inquit dedit mortuos suos et mors et infern⁹ dederūt mortuos suos q̄ in eis erāt Spiritualis expositio plana est. Nā intonāte domino p angelicam tubā vocem illam terribilem. Surgite mortui venite ad iudicium excluso dānationis tempore congregabuntur omnes qui mortui sunt in proprijs corporibus resurgendo. vnde Criso. super prima ad cor. 15. Uere vox magna tube terribilis cui omnia obediunt elementa que petras scindit inferos apent. portas ereas frangit vincula mortuorum dirrumpit. Et de profundo abyssi animas liberatas corporib⁹ suis reddit hec autem citius consummabuntur in corpore q̄ sagitta transeat in aere dicente apostolo. in momento et in ictu oculi.

Fig.

Cri.

D Testimonia tua credibilia facta sunt nimis. ps. 92. gluto bene facta sua faceret si comedens et bibens in taberna tabernarius nō notaret quid comedit et bibit. Sed vulgo dicit. vnū cogitat gluto: ⁊ aliud tabernarius. Cogitat. n. gluto bene comedere ⁊ melius bibere. Sed nō cogitat vnde soluat. putat eīm tabernarium seducere. Ille vero omnia in ligno signat qḋ est i duas partes diuisum: quaꝝ vnā partem apud se retinet tabernarius. Alteram ꝓo gluto: ⁊ in vtraqꝫ talliat ⁊ signat vno ictu. Spūaliter. bene cōtingeret peccatorib⁹ abutētibus delicijs ⁊ diuitijs huius seculi si deus faciē suam aueiteret ⁊ nō exigeret ab eis rationem ⁊ non signaret peccata eorum discutienda in die rationis. Sed vere vnū cogitat peccator: ⁊ aliud diuina iusticia. Considerat peccator tm̄ gaudere cū mundo dicens vt in. ps. Non videbit dn̄s neqꝫ intelliget deus Jacob: sed ipse decipitur: qꝛ oia aperta ⁊ nuda sunt oculis eius. ps. Imperfectum meū viderūt oculi tui ⁊c. Figu. Apo. 2. vbi Joh. vidit. Et ecce aperti sunt libri. et iudicatū est de omnibus ſm ea que scripta erāt in libris. Spiritualiter. subaudi per hos libros tam peccatorum ꝓprias consciētias ꝙ multas alias creaturas peccata in futuro iudicio iudicātes ⁊ peccatores accusantes ac etiā conuincētes. quorum testimonio nō erit possibile cōtraire. Unde Criso. sup Math. Accusat peccatorē ꝓpa consciētia quam polluit creator quē offendit culpa quam commisit dyabolus cui seruiuit scriptura quā transgressus est. creatura qua abusus est tēpus quo expectatus est. Tot igit testibus quomodo valebit quis resistere: ꝙ si ad excusandam excusationem in peccatis laboret conuincet illum dn̄s di. Nonne hec cōdita sunt apud me ⁊ signata in testamēto meo tunc obmutescet peccator. ps. muta. f. l. do.

Fig.

Cris

E Proijcite eum in tenebras exteriores. Mat. 25. Solet iudex postqꝫ conuictus est reus de maleficio vel de alio commisso crimine quo merito mori debeat. ferre super illuꝫ corporalem sententiam qua lata paratus est minister mortis reum ponere super currum vel bestiam. imponēsqꝫ super ipsum signa criminis sui ad eius confusionē: vt patet de his qui cōdunt falsa instrumēta aut fabricant falsam monetā: quia fixa illa portant super vestimēta vt oēs possint quid cōmiserūt intueri ⁊ tali modo ducitur ad patibulū. Spūaliter. Iste modus seruabit in extremi iudicij mag no die. Et hec oia beat⁹ Jo. figuraliter vidit. nam conuicto peccatore sufficienter per testes legitimos vt ex superiorib⁹ patet: dn̄s ꝓferet vltimam sententiam. di. Discedite a me ma. in ignem e. q. p. est di. ⁊ an. eius. Aduerte lector ꝙ nō dicit qui parat⁹ est vobis: sed diabolo cum tñ dicet benedictis. pcipite regnum quod paratum est vobis: quia certe deus mortē non fecit: sed peccator miser sequēs dyabolū ad illuꝫ accessit. Justis vero p suam gratiaꝫ regnum dedit. hoc pro tanto dictum sit: vt noscamus deū nemini causam esse damnationis multis tñ esse causam salutis. s. omnibus saluādis. data igitur sentētia tam seua. ꝓsto erit minister mortis ad suscipiēdum reū hunc ministrum vidit beatus Jo. in fig. Apoc. 6. Ecce inquit equus pallidus. Et qui sedebat sup illū nomē illi mors: et infernus seqbatur eum. Spiritualiter. subaudi p hūc militē diabolum congregantē exercitū suū scilꝫ demones velut aues famelicas ad cadauera. Apoc. 19. Omēs aues saturate sunt de carnibus eorum ⁊ e inde ponetur super bestiam ad eius cōfusionē cū ꝯditionib⁹ supradictis

Figura Apocal.17. vbi legit q an gelus dixit beato Jo. veni ꝛ ostēdā tibi dānationē meretricis magne: ꝛ vidit inquit Jo. mulierē sedentē sup bestiam habentem capita.7. ꝛ cornua.10. Et mulier erat vestita auro et p̄ciosis lapidib9 ꝛ margaritis.ꝛc. habēs poculum aureū in manu sua plenum abominatione. Et in fronte eius nomē scriptū Babilon magna mater abominationum terre. Spiritualiter. subaudi per bestiam sic mōstruosam designare culpam q̄ monstruosa est. ꝛ aliena ab omni spē boni.per.7.capita nō.7.capitalia vicia q̄ commissa sunt in culpa.hec.n. sunt mala que portabunt secum rei in signaculū punitionis eorum per mulierem vero sedentē sup bestiā indutam preciosis vestibus subaudi partem illā humane nature damnate et suis exigētib9 demeritis demonibus societate quā deus ornauerat virtutibus p̄ciosis.s. vt memoria voluntate intelligētia visu, auditu.ꝛc. Et ingrata cor suū inuoluit fetore et manus suas nequissima operatione ꝛ voluntatē suam durissima obstinatione contemnēs penitētiam agere de peccatis: qd sup omnia fetidū est atq fedum in cōspectu dei. Ideo huius fetorē ad sui confusionem secum in eternū portabit cum aculeo

Aug penitentie sine fructu. Unde Aug. de fide ad pe. In futuro. Et si erit stimulus plenitudinis nulla erit tamē correctio voluntatis a quibus inculpabitur iniquitas sua vt nullatenus possit diligi aut desiderari iusticia.p 10.cornua q̄ in bestia esse audisti.nota penas quas eadem culpata nam passura est in gehenna quas beatus

Gre. Greg. exponēs illud Math.25. pij cite eū in.t.e.enumerat. In inferno erit frigus intollerabile: fetor importabilis: tenebre palpabiles: flagella cedētium: horrenda visio demonū: cōfusio pctōꝝ: desp̄atio oim bonoꝝ.

Erit mors sine morte: defectus sine defectu: quia mors semp incipit ibi. Et defectus nescit deficere. Si ergo bene cōputasti sunt.10. ꝯputatis tñ vltimis p vno: qz horum est vna sententia q̄ est in penis sine carere. Sic mulier hec dānatorū caterua simul cū ministro mortis ducet in abissum damnationis eterne. Apoc.20. Infernus ꝛ mors missi sunt in stagnū ignis. Et hec est mors dupla. subaudi p ifernum et mortem demones et hoies impios. Ibi em̄ simul corā principe suo dyabolo persoluēt de malis operibus qd passi ni sunt. Gre.i mo- Gre.

ral. Tunc edax flāma ꝯburet quos nūc delectatio carnalis polluit. Tūc infinitum patēs baratrum iferni devorat quos iam vis elatiōis exaltat atq q̄ qd non licet ex viciovolūtatē hic calidi p̄suasoris expleuerūt tunc cum duce suo reprobi ad tormēta puenient.hec Gre. Et sic patet qualiter meretrix misera auersa a suo creatore eterna gehēna ꝯfusa manebit.

De Justicia.

A Virga tua et baculus tuus ipsa me ꝯsolata sunt.ps.22. Nota q habēs equum vmbrosum non est in tuto: quia si ꝯtingat hostes iuenire: cupiēs eum ad vnā partē ducere fugit ad aliam et versus inimicos. si viderit lignū arbitrat illud serpētē si videt aceruum lapidum putat esse leonē. Summū igitur remedium est sup latera eius semp virgam tenere erectam et realiter eū percutere: vt plus timeat virgā q̄ fantasmata illa Spūaliter. homies hui9 mūdi sunt proni ad omne peccatum ꝛ pigri ad bonum exercendum. Si vidēt lignū crucis qd debēt imitari ꝛ iuxta illud trāsire arbitrant leonē ideo fugiūt ad oppositum ad peccata et miserā animam ducunt ad precipitiū. Ideo summa cum diligentia debet prelat9 vel iudex virgā iusticie punitiōis super delinquētiū latera paratā ha-

bere. ꝛ vbi videt culpā ꝯmitti nō debet pigrescere in punitiōis remediū si vult subditos triūphare de vicijs. Sen. de clemētia in corripiēdo inqͣt tria lex secuta est que quilibet rect⁹ princeps seq̄ debet vt aut euꝫ quem potuit emendet: aut pena eius decetero meliores efficiat: aut vt sublatꝫ malis securiores ceteri viuāt. Figu. Exo. 17. vbi legimus ꝙ cū amalech aggressus esset filios israel Moyses ascendit in montē tenēs manu virgā quā cum eleuatam teneret populus vincebat israel: superabat Amalech Cum ꝟo virgam deponeret sup̄bat̄ populus ꝛ amalech vincebat: quia tñ manus moysi graues erant: nec poterat illas erectas semp̄ tenere sustētabat̄ per Aaron ꝛ vr. Spūalit̄. per Amalech q̄ interpretatur gens bruta subaudi vicia ꝛ peccata per q̄ homines poti⁹ brutales nūcupant̄ q̄ȝ humani. Nā cum hō sup̄bit cōparat̄ leoni: cū inuidet serpēti cū irascit̄ cani. ꝛc. Igit̄ amalech inuadit populū israel qñ pctā diuersa inuadūt populū christi in castris. i. in ciuitatib⁹ vel religiōib⁹ vel q̄buscūq̄ alijs collegijs vbi seruat̄ ciuiū vnitas aut regularis obseruātia hec gēs bruta ꝛ lubrica suo morbo ꝯtagioso plurimos p̄dit nisi sibi obuiet iusticie disciplia. vñ. Cassio. sup̄ ps. 28. iniquitas q̄ppe mortaliū more putredinis sine fine vagaret si eam medicinalis increpatio minime terreret. Debet igit̄ Moy. i. iudex vl' p̄lat⁹ i mōtē iudicialis punitiōis ascēdere: virgā correctiōis eleuatā tenēdo. ꝛ cuꝫ culpa exigat delinquētibus nō dormiat iusticie disciplina. Sic em̄ fugabit populū Amalech. i. mores pecudū ꝛ brutales. Sed nō. ꝙ dicit̄ moyses ille q̄ tenet virgā i. assumpt⁹ de aq̄s: qꝛ iudex vel p̄lat⁹ debet a moribus corruptis ꝛ prauis eē penit⁹ remot⁹. Nā si in pctīs existeret peccata nullaten⁹ abhorreret. Comedēs em̄ allia alteri⁹ comedētis illa fetorem nō sentit. Sic q̄ i vicio adhuc iacet viciū alterius iudicare nō audet Ber. li. 2. de ꝯsideratiōe. Audi inqͣt cāticū meū vnicū: sed salutare monstruosa res est grad⁹ summ⁹ ꝛ aīm⁹ īfim⁹. Res p̄ma: ꝛ ligua ꝑma: ligua magniloq̄ ꝛ man⁹ ociosa. Fmo multus ꝛ fruct⁹ nullus. vult⁹ grauis: ꝛ actus leuis: caput canū: ꝛ cor vanū facies rugosa. ꝛ ligua nugosa: pigēs auctoritas: ꝛ nutans stabilitas. hec Ber. vex̄ estꝙ lꝫ iudex seu rector bonus sit ꝛ a peccatoꝝ brutalitate remotus graues nichilominus manus eius videntur delinquētibus. pauci em̄ sunt quibus dulcis manus punientis appareat. oēs em̄ iusticiam diligunt: sed pauci sunt qui subire velint iusticie disciplinā. Gre. in mora. vbi est ille sapiēs de quo dictum est. Corripe sapiētē ꝛ amabit te. Quis em̄ facile inuenit̄ qui velit reprehēdi. Ideo nisi manus sustentet̄ correctoris nō potest plene per ipsum iusticia exerceri: duo em̄ sunt q̄ debēt sustētare man⁹ prelati in vtroq̄ collegio. Nam manus potestatis secularis debēt protegere nobiles ꝛ populares. manus vero prelati in religione p̄tegere debēt magistri ꝛ bacchalarij quod si fiat leuiter fugatur Amalech et superantur vicia ꝛ peccata. Si autem econuerso dyabolus vincit omnes. Ideo animaduertant sustinentes reos et illos in suis erroribus defendentes: quoniam hic infamiam ꝛ in futuro incurrent gehēnam. Unde Leo papa. ꝛ ponitur in decretis distinctione. 86. Facientis proculdubio culpaꝫ habet qui quod potest corrigere negligit emendare et negligere cum possis perturbare peruersos nil est aliud quam fouere. Nec caret scrupulo societatis occulte q̄ manifesto facinori desinit obuiare. Et primus gradus innocentie est

odisse nephanda. et late pādit delin
quētibus aditum qui iungit cū pra-
uitate cōsensum. ⁊ nil prodest alicui
non puniri proprio qui puniēdus est
de alieno peccato.

B N Oli esse sicut leo in domo tua.
Ecclesiastici. 4. Leo eñ dici-
tur esse fortissimus inter omnia ani
malia ⁊ a nullius pauet incursu. Ue
runtamē seueritate eius interdū tem-
perata parcit ꝓstratis. Spiritualí-
ter. licet rectorem feritate vti opor-
teat: illa tñ est pro loco et tēpore tē-
peranda. Nam ferox contra vicia: ⁊
dulcis erga ꝑsonas: vt adimpleat il
lud Augu. dictum in regula. s. corri-
ge cuz dilectiōe hoim et odio viciorꝫ
Señ vñ Señ. in li. de moribus. Nemo in
quit prudēs punit: qꝛ peccatū cōmis
sum est: sed ne peccet. Res eñ opti
ma est non sceleratos extirpare: sed
scelera. Ideo debet qlibet rector suā
temperare iusticiam et fragilitati cō
Fig. pati subditorꝫ. Figura. Judi. 14 vbi
legim⁹ ꝙ Sāson mel inuenit in ore
leonis quo hausto et comesto percus
sit philisteos. Spūaliter. Sāson tūc
inuenit in ore leonis mel quādo sub
ditus inuenit in ore prelati paternā
correctionez deposita feritate. Ideo
delinquēs si dulcedine se ꝑcipit ad
moneri vnde puniri se nouerat nō i-
merito debere: confortatus suꝑioris
dulcedine aggreditꝛ vitia ⁊ peccata
et tanto fortius ea suꝑat q̄̄to sibi vi
det liberius agere contra illa ex ꝓ-
pria voluntate nulla pena cogente.
vñ Grego. i pastorali caplo. 38. Nō
Gre. nūq̄ q̄ inter flagellorꝫ duriciē rema
nēt incorrecti dulci sunt admonitiōe
mulcēdi. Nam plerosq̄ cruciamēta
non corrigunt ab iniquis actibus le
nia blandimēta ꝯpescūt. qꝛ et egros
quos fortis potio curare non valuit
ad salutē p̄stinā tepēs aq̄ reuocauit
C I N omni ore quasi mel dulcora-
bitur. Eccle. 49. Nota ꝙ in oī
medicinali potione vt plurimū poni
tur mel. Nam multe licet herbe seu
radices vim sanandi habeant tanta
est eorꝫ amaritudo aliquando ꝙ nō
posset ipsas eger accipe nisi dulco-
ratas mellis cōmixtione. Spūaliter
omnis correctio fraternalis licet de
se bona sit ad sanandum animā pec-
catoris: nichilominus nō potest bñ
recipi et sustineri ab egroto. i. a fragi
li peccatore nisi minime dulcedie tē
peretur. ps. Misericordiam et iudiciū
cantabo tibi dñe. Debꝫ igitꝛ prudēs
prelat⁹ ꝯdescēdere ad subditos cle-
mēter et seueritatē dulcedine dñi ex Fig.
pedit tēperare. Figu. p̄mi. Reg. 14.
vbi legimus ꝙ Jonatas obtenta vi-
ctoria contra philisteos inuenit mel
et summitatē virge quā manu tene-
bat intinxit in illud. Spiritualiter. Jo
natas interp̄tatur colūba ⁊ denotat
rectorē qui debet esse erga subdito-
rum suorꝫ custodiam studiose sollici
tus et ꝓ ipsorꝫ salute dñm interpel-
lare continue. Esay. 38. Clamabo ⁊
meditabor vt columba. Igitꝛ iste de-
bet summitatē virge: scꝫ correptiōis
et iusticie sublimitatē melle misericor
die linire. Tūc eñ fiet medicina sa
lutis si ex misericordia et iusticia vna
resultet potio. vñ Gre. in moralibus Gre.
Miscēda est inquit seueritas lenita
ti faciendo quoddā ex vtraq̄ tēpera
mētum et nō multa asperitate soluā
tur subditi. hoc nimirū illa taberna-
culi archa in qua cum tabulis simul
virga et māna erat significabat: qꝛ
cū sacre scripture sciētia boni recto-
ris sit in pectore. sit etiā in virga cor
rectionis manna dulcedinis.

¶ De Ira.

D E naribus eius ꝓcedit fum⁹ A
olle succense. Job. 47. Olla
feruens ad ignem habet hanc pro-
prietatē: quia si intra illam non nisi
vna faba esset istam produceret ad
os. Item ad os olle veniunt omnes
feces in illa retēte que dum non fer
uebat quiescebant ei. et tantū inter-

dum feruet ꝙ cuz feci dis simul emit
tit pinguedinē. Spūaliter. per ollaꝫ
igne succensam subaudi ꝑsonam ira
preuētaꝫ que si quicꝗ̄ mali scit infa
mie proximi, totum ore profert ꝗ̄tū
cūqꝫ minimum illud et omnes feces
scꝫ blasphemie vel iniurie que tēpo=
re quietis latebant in corde nō soluꝫ
ore: sed mēbris oībus ira dominans
Gre. ꝓdit. Gre. li. 6. mora. Ire inquit tue
stimulis cor accēsum palpitat. corpꝰ
tremit: lingua se īpedit: facies igne=
scit: exasperant oculi et nequaꝗ̄ re=
cognoscuntur noti. ore quidē clamo
rem format: sed intus quid loquatur
ignorat. In quo itaqꝫ iste ab arrepti
cijs differt qui actionis sue cōscius
non est. hec Greg. Sicut ergo olla q̄
ad ignem pinguia cum fecibus emit
tit sic iracūdus simul cum veris fal=
Fig. sa promit. Figu. Je. i. vbi dictuꝫ fuit
ipsi prophete. Quid tu vides Je. Et
ipse ollam succensam ego video a fa
cie aquilonis. Et in eodē item inter=
rogatus quid tu vides. Et ille. virgā
vigilantē ego video. Et dn̄s ad illū
bene vidisti. Spūaliter. subaudi per
ollam igne accēsam hominē occupa
tum qui verum non valet discernere
carēs lumine veritatis. ps̄. supceci=
Cat dit ignis ⁊ non viderūt solē. Et Ca
to. Ira impedit animū ne possit cer=
nere verū. facie itaqꝫ ꝯsus aquilonē
est ex parte dyaboli qui est rex aqui=
lonis. Daniel. xi. Est. n. diabolꝰ sem
per ira plenus ⁊ oīno implacabilis.
sed vide quia sup illum diuina sentē
tia semꝑ vigilat parata confringere
peccatoreꝫ nisi deposita ira penitus
mansuescat. ps̄. Nisi conuersi fueri
tis gladium suum vibrauit.

B Ir grando spiritus ꝓcellarum
pars calicis eoꝝ. ps̄. 10. Esti=
uo tempore grandines frequentius
aggregantur ꝗ̄ hyemali. Ratio est
quia per calorem fit attractio vapo=
rum a terra sursum vsqꝫ ad quandā
aeris altitudinem ad quam solis re=
uerberationō attingit ⁊ ibi vapores
illi nimia ingelati frigiditate grauio
res fiunt ⁊ impetuose descēdētes vi
rentia. ledunt in campis. ⁊ ꝗ̄to pro=
pinquior locus est vnde cadunt tan=
to effecti grauiores grauius ledunt
Cum. n. de altiori loco descēdunt di
minutiores fiunt: ⁊ per consequens
leuiores ⁊ minus ledētes. Spiritua
liter. per grandinem ira humana no
tatur propter similitudineꝫ vtrobiqꝫ
repertam. Aggrauatur eīm ira quā=
do vapores. i. verba contumeliosa ꝑ
calorē superbie auribus ꝑcipiūtur ⁊
estus elationis seu superbie: vt dixi=
mus illa ad considerandum elatam
suspēdunt mētem deueniūt eīm vsqꝫ
ad regionem illam frigidā in anima
ad quam nullatenus ardor charita=
tis attingit. Ibi eīm coagulantur ex
frigiditate mētis ⁊ idurant atqꝫ ag
grauantur. ⁊ inde impetuose descē=
dētes per blasphemias ⁊ infamatio
nes. secretorum reuelationes. crude
litates inmanes ⁊ diras lesiōes va
stant omnia virentia. i. omnes virtu
tes omnia pacis federa. ⁊ fratrū vni
tates. Et nota ꝙ ꝗ̄to breuius est in
teruallum inter ꝯceptum ⁊ dictum:
tanto amplius ledunt: quia impetuo
sius feriunt. Si eīm iratus animꝰ ad
tēpus iram suam restringeret ⁊ non
statim illam emitteret diminutior fie
ret: ⁊ paruam aut nullam lesionem
inferret. Et nō. ꝙ ad litterā post no=
nam sepius cadunt qn̄ scꝫ mero ⁊ ci
bo vēter amplius estuat: qꝛ tunc ho=
mo leuiter i furorem ascendit. Sed
notandū ꝙ in regione tēperata raro
descendunt grandines. sic anima pa
cifica raro mouetur ad iram. Figu. Fig
Exo. 9. vbi legimus ꝙ in egypto ce= Grando
cidit grando maior ꝗ̄ vsqꝫ ad tēpus
illud visa fuisset. ⁊ occidit animalia
egypti. et quicquid in campis spica=
tum inuenit: tamen in terra Gessem
in qua habitabant filij israel nichil
mali fecit. Spiritualiter. ꝑ grādineꝫ

vt dictum est notatur ira: p egyptuz mētes tenebrosas ꝛ caligine plenas subaudi que ex eius sup̄bia faciles sunt ad iram nullam sustinent repre hensionem. nullam increpationem: sed aggrauātes fraterna delicta tra bē faciūt de festuca. ꝛ impetu sue ire extingunt nedum proximi bona: sed
Gre. propria ī qua fecerant. vñ Gre. i pa sto. duz pturbationi sue minime ob= sistunt. etiam si qua a se tranquilla mēte fuerant bene gesta cōfundunt. Et improuiso impulsu destruunt qc= quid forsan diu labore ꝓuido cōstru xerūt. per terrā vero Gessem q̄ inter pretatur libanum sacrificiorum sub= audi virtutē humilitatis ꝛ patientie quam hereditāt filij christi. Mat. 5. beati pacifici quoniam filij dei voca buntur. In hos non ira habet locuz. distincti n sunt a filijs diaboli quos
Gre. furor ire vastat. Greg. p̄mo mora. In hoc mēs iusta ab iniusta discernitur ꝙ omnipotētis dei laudem inter ad uersa confitetur. ꝙ non cum rebus frāgitur: ꝙ non cum casu exterioris glorie cadit.

Ecce ventus turbinis venit ab aquilone. Ezechi. i. Uidemus eīn ꝙ edificium altum fundamentū habēs debile aduenientib⁹ vētis va= lidis non subsistit. Quāto est altius leuatuz. tanto fortior est ruina. Ideo primum qd̄ curandum est in edificio est stabilitas fundamēti: quia nō so= lum est p̄iculuz de domus ruina: sed etiam de habitantiū interitu. Spiri tualiter. edificium anime sp̄uale eri gitur versus celum cum cumulantur in ipsa virtutes et merita deo grata qd̄ quidem si debeat sustinere suppo nēdum prius est fundamētum humi litatis ꝛ patientie: ne p impetuz ire velut a valido vēto percussum fundi
Fig. tus eruatur. Fig. Job i. vbi legit ꝙ in domo primogeniti eius vescebant= tur et bibebant vinū. 7. filij: et tres filie ipsius Job. ꝛ repēte irruit vēt⁹ vehemēs a regione deserti ꝛ ꝯcussit quattuor angulos domus q̄ corruēs oppressit liberos suos ꝛ mortui sunt Sp̄ualit. p hāc domū subaudi aiam humanā christi sanguine redēptam Sustētat quattuor colūnis. i. 4. car dinalibus seu moralibus virtutib⁹. Inter epulant septē misericordie opa cū trib⁹ partib⁹ penitētie: sed qr in= terdum patiētie fundamētū non est firmū irruēte a regione inferni vēto impetuose ire cadūt quattuor angu= li: pereūt virtutes: ꝛ omnia bona pri ora pariter extingunt Gre. li. 6. mo. Gre.
per irā iusticia derelinquit: qr dū p= turbata mēs iudiciū sine ratione ex aspat omne qd̄ furor suggerit rectū putat. Per iram gratia iure socialis amittit: qr q̄ se ex humana ratiōe nō tēperat necesse est vt bestialiter vi= uat. p irā māsuetudo amittit. p iraz concordia rumpit. p iram lux verita tis amittit: qr cum mēti iracūdia cō fusionis tenebras incutit hinc deus radios sue cognitionis abscōdit. hec Gre. Et sic patet quāta mala irruūt per iram in anima sine penitentia.

De Inuidia.

Ursus esuriēs princeps impi⁹. prouer. 28. Nō. vrsus cadens de arbore quā vt caperet poma ascē derat iratus omnes quos potest ra= mos arboris satagit vngulis ꝛ dēti bus laniare. Sp̄ualiter. p vrsuz sub audi inuidum q̄ vidēs seruos dei ex ercere opa sapida odorifera bōe fa me: nititur illa extiguere ꝛ vilipēdere Sed cū nō potest: saltez satagit lau= des cōmēdationesq illorū suis detra ctionū morsib⁹ laniare. Figura Da niel. 7. vbi legit ꝙ iter bestias q̄ de Fig.
mari exibāt: vna erat vrso similis et habebat tres ordines dētiū ꝛ lacera= bat mltas carnes. Sp̄ualiter. p hāc bestiā notat inuidia q̄ inter pctā pri cipalia egrediētia ab amaritudie dy aboli dr eē scdz pctm̄. p̄cessit. n. p̄mo superbia dyaboli vnoz: ex qua statim

Aug orta est inuidia. Augu. de verbis dñi Inuidia est filia supbie: sz ista mater nescit sine filijs esse vbi fuerit conti nue parit. suffoca matrē et nō erit fi lia. Hz hec bestia tres ordines dētiū qz triplex gen⁹ hominū nititur lace rare. Augu. in quodā sermone. inui dia inqt est odium aliene felicitatis respectu inferiorū ne sibi equentur respectu superiorū: qz eis nō equa tur respectu parium q sibi equant. Vñ Chaym inuidit Abel pspérita ti. Rachel lye fecunditati. Saul da uid felicitati. per inuidiā pcuratus est lapsus mundi / z mors christi.

B In nouissimo mordebit vt colu ber. puerb. 23. Coluber dict⁹ est a colorum varietate: est enim ser pens venenosus valde z quot hz co lores tot hz inde dolores. Est enim mordax multū. latet. n. sepib⁹ iuxta viā inuidiās viatoribus. Spūaliter. subaudi p hūc serpentē inuidiosum hominē q tot in seipso patitur dolo res interitus. quot pximorū pcipit psp felicitstes exteri⁹. s. vñ Prosper. li. 2. de vicijs z virtutib⁹. Tātos inqt hz pene tortores qnto ei⁹ cui inuidet audit laudatores. Mordet enī colu ber oēs quos pōt: sic inuidus morsi bus detractionū suarum bonos lace rat viros quos valet. Sz tāta est ra bies inuidie eius vt sepe sup seipsum hie. redūdet. Hiero. ad quandā dominā detestando inuidorū calliditatem loq tur di. O inuidia pmum mordax tui. O sathane calliditas semp sctā per sequēs. Iste igitur serpēs perseqtur viatores: qz peregrinātibus versus celū sua detractiōe mordaci inuidus fig. prebet īpedimentuz. Figura. Gene. 49. vbi legim⁹ q cum Jacob filijs suis futura pdiceret ait ipi Dā. fiat Dan sicut coluber in via cerastes in semitis mordens vi gulam equi z ca dat equus et assensor ei⁹ ad terram Spiritualiter. tribum Dan nos non legimus habuisse terras inter filios israel. per quam bene possumus no tare inuidum qui inter sanctos dei locum nō obtinebit. vñ cum beatus Johan. signatas tribus nominaret. Apoca. 7. Tribū Dan nullatenus nominauit. Mordet igitur hic colu ber: scz inuidus z cerastes q est ser pens minutissim⁹ latēs i arena vel puluere viatoribus vite psentis vn gulas. scz operationes qbus gradiū tur ad celum vt retro cadāt tam cor pus q spūs. Venenū ergo pessimuz habet inuidia. Petrus raué. i sermo P ne filij prodigi. Inuidia inqt maluz vetustum pma labes antiquuz vir⁹ seculorum venenuz. hec ipsum ange lum eiecit de celo. hec de paradiso hominem pncipem nostre generatio nis exclusit Abrae pgeniē propter sanctitatis z auctoris sui cedem ad mortē saluatoris armauit inuidia in testinis hostis. nō corp⁹ qrit: nō eli det septa mēbroz. Sed in ipsam cor dis arreptat arcē. z āteq viscera sē tiant ipsam dominā corporis animā predo capit et adductam includit. Sed nō. q dū cerastes sic latēs nisi diatur equi vngule iterduz calcatur et cōprimitur equi pede. Sic inuidus sanctos viros nequiens ledere sua torquetur angustia. vnde Seneca in Se. epistola. Nunq melius torquebis impios q virtuti z glorie seruiēdo.

Ardebit vsq ad inferni nouissi C ma. Deuteronō. 32. Nota q il lud quod alia debz ignire prius de bet esse ignitum in seipso. Nō. etiaz q quanto magis materia durior est tanto amplius ignita ignem conser uat: sicut patet in ferro qd postq in censum est diutius ignem conseruat q lignum. Spiritualiter. ignis in uidie prius suum succendit possesso rem diuina iusticia suadente. Unde Hugo de sancto victore. Inuidia in Hu quit nil est iustius. que protinus su um auctorem cruciat. et quanto cor vel mens inuidi per obstinationem

durior est: tãto diutius ignis huius conseruat in illa. Ideo dyabolus in duritia totaliter obstinat⁹ eterne inuidie ignẽ iugiter secũ portabit ꝓpt qđ auctor censet inuidie. vñ Aug. i
Aug li. de doctrina xp̄iana. Inuidia viciũ dyabolicum est quo solus dyabolus reus est. Non eñ dicet dyabolo vt damnetur. Adulteriũ cõmisisti. furtum fecisti. villam alienã rapuisti. sꝫ hominis sanctiti inuidisti. Iste igitur dyabolus sic ignitus ꝛ succẽsus inuidia conat ardere et succendere hominũ nouissima. Not. ꝙ illud nomen nouissima sonat vltima. Nã bona in nobis tres ordines seu conditiones habent: scꝫ principiũ / mediũ ꝛ finem. principiũ habẽt in bonis cogitationibus. ꝛ tũc incipiunt florere mediũ vero est volũtatis consensus et tunc incipiunt crescere. finis autẽ eoꝝ siue nouissimũ est operũ cõsummatio: qꝛ hoc est omniũ vltimũ ꝛ perfecti⁹. Torquet igit dyabol⁹ igne inuidie in flo͛ib⁹ bonaꝝ cogitationuꝫ si isti flores leuiter extingũt leui tẽtationis vento quia tenelli ꝛ infirmi adhuc sunt torquent aũt grauI⁹ cũ videt in viro dei flores cogitatiões bene firmari ꝛ germinare ꝑ consensum. sed durissime laniatur cum fructus prospicit ad maturitatem debite operationis venisse. Ideo omnes vires suas atq̧ conatus ad illa nouissima exterminanda inducit. Fig.
Fig. Apoca. 8. vbi beat⁹ Johãnes vidit stellam de celo cadentem tanq̧ facu lam ardentem ꝛ nomen stelle absinthium. ꝛ cecidit super tertiã partem fluminum. ꝛ tertia pars aque facta est absinthiuꝫ ꝛ multi homines mortui sunt. Spiritualiter. per hãc stellam de celo cadentem subaudi inuidiam dyaboli: que non valuit contra deum: cõtra quẽ primo exarsit: sꝫ ꝑcidit vires succensa sue neq̄tie igne et ꝓprio furore. Hec stella succensa de celo cadens irruit sup tertiã ꝑtẽ fluminum: quia sup omnia hominũ nouissima. i. opera bona q̄ facta sunt vt absinthium. Nõ. ꝙ inuidia est super omne absinthiuꝫ amarissima: qꝛ dulcia et sapida opera in amaritudinem cõmutat. Nam obedientiã primorum parentum q̄ factoris palato erat dulcis et suauis: intantum fecit per inobedientiam amarã ꝙ potius ipẽ dei fili⁹ voluit mori q̧ talẽ amaritudinem sustinere. Item nõ. ꝙ oĩa nouissima. i. bona opã xp̄ianoꝝ amaricat cum lingua immũdi lucidis fideliũ operibus suis morsib⁹ detrahit. Et qđ sequit ꝛ mortui sunt multi homines. Ergo expone ꝙ nõ solũ inuidia occidit inuidum: sed etiã auditores ꝛ aures libenter prebentes detractoribus ꝓximoꝝ. vnde Ber. Ber.
in lib. de cõsideratione. detractor inquit et libenter auditor vterq̧ dyabolũ portat. in lingua ille. iste in auribus. Igitur qui nõ vult amaritudine inuidie venenari ꝓcul fugiat detractionis virus. Nam dũ detractor te viderit non libenter audire non facile potest detrahere. Patet igitur qualiter inuidia ignis est nouissima nostra id est bona opera ardens atq̧ consumens reducens bona omnia hominum in fauillam.

¶ De ypocritis.

Qui non accipit crucem suam ꝛ
A
sequit me nõ potest. ꝛ c. Mat. 10. vulgo dicitur ꝙ asin⁹ portat bladum et nichil comedit. ex illo videmus et portantes magnos et grossos pisces ad domos nobilium et accepto bolo panis deponunt piscem ꝛ redeunt. nec de pisce quicq̧ comedunt. Spiritualiter. ypocrite sepe ferunt crucis pondera per ieiunia. vigilias. exterminationes faciei et alia penitentie opera ficta tamen et inutilia et nichilominus merita crucis nõ ꝑcipiunt nec participant: sed solo bolo laudis humane cõtenti crucis merita perdunt. Gregori. 8. mo-

ralius. Quid in cunctis operib⁹ suis ypocrita aspectat nisi reuerētiā honoris et gloriam laudis humane. a melioribus metui. sanctus ab omnibus vocari. Ecce quō adulteratur liquor balsami. Fi. Mat. 27. Simō
Fig. cireneus āgariatus a militibus Pylati et phariseorū famulis portauit crucē christi precio. sed non est crucifixus in ea. Spūaliter. per simonē qui interpretatur obedientia subaudi ypocritam qui a demonibus delusus illis obediens efficitur vnde illi homini laborem suadent penitentie inutilem per deformitatem iactātie et ypocrisis ad illudendum ei. vnde
Aug Aug. de conflictu viciorum. dicunt demones ypocrite. Age bonum qđ vales ostende cunctis bonum quod agis vt bonus a cunctis dicaris. vt sanct⁹ et venerabilis prediceris ab omnibus: vt dei elect⁹ voceris vt nemo te cōtēnat. vt nemo te despiciat sed vniuersi debitum tibi honorē persoluant. Sic igitur ypocrita a demonibus angariat⁹ cruce accepta praua intētione pondera crucis portat sed non sequitur crucifixum. Ille humilis et patiens. Et iste impatiēs et superbus. Ille pro suis persecutorib⁹ orauit. Iste contra plane loquentes irascitur: pronus et sollicitus ad vindictam. Ideo tales non merent crucis premium. licet sustineant crucis
Hie. simulacrū. vnde Hiero. in quodam tractatu. perfacile inquit est habere vestem contēptam. salutare submissius. manus deosculari prelatis. incliato capite et deiectis oculis humilitatem et mansuetudinē polliceri. lēta voce sermōes infringere: crebrius suspirare et omni verbo se miserū et peccatorē clamare: et si leni sermone offēsus sis cōtinuo attollere supercilia. leuare ceruicem: et de licatū illū oris sonū insano repente q̄ clamore mutare. Aliam iesus docuit humilitatē qui cum maledicere tur nō maledicebat cum pateret̄ nō cōminabatur. Auferentur figmēta verborū. cessent simulati gestus virum hūilem patientie probant iniurie. Hec ille. Q2 igitur ypocrita opa crucis non bona sed praua vt visum est intentione pagit. Ideo crucifixi premia non attingit. vnde Gre. 8 moraliū. Simō crucē portans neq̄ q̄ in cruce moritur: quia omnis ypocrita corpus quidem per abstinentiā affligit: sed tamen per amorē glorie mūdo viuit. Gre.

Quesiuit lanam et linum. Proverb. 13. Nota q̄ de lino per se et de lana per se fiunt boni et vtiles panni. Sed de vtroq̄ simul fit pān⁹ sophistic⁹. Ratio est quia textura illa nimis est deformis. Nō em̄ simul conueniunt q2 vnum est mollē reliquum corrodit et lacerat. Spiritualiter. homo vacans diuinis corde pariter et opere ē optim⁹ homo etiam vacans corporalibus reb⁹ viuens q̄ proprio sudore beatus est et bene sibi erit nisi legi dei in aliquo contradicat: sed ypocrita abscōdens prauitatē intentionis sub operibus piis pessimus est. Sen. malus tūc ē pessimus cū simulat esse bonus. Figu. Deut. 22. vbi pceptū fuit sacerdotē nullatenus vestimento vti lino et lana contexto Spiritualit̄ sacerdos quēlibet fidelē denotat. Sum⁹ em̄ gen⁹ sacerdotū. lana et lino vestimētū ɔtextū portāt. q̄ prauitatem oper nitunt̄ gestib⁹ cooperire hūilib⁹ vel q̄ ppria opa nitūt̄ simulati ōe colorare. volūt ei essētialit̄ esse mūdani: et per sophisticos gest⁹ hr̄e et apparere diuini ɔtra q̄s btūs Greg exponēs illđ. Ecclesiasti. 5i. ve peccatori terrā ingredi ēti duabus viis sic dicit. Duabus quippe viis peccator terrā ingreditur quando et dei est quod opere exhibet et mundi qđ per cogitationem querit hec igitur et si excludenda sint a mentib⁹ om Fig.

nium fideliũ vniuersaliter sublimiꝰ tamen debẽt excludi ab animo p̄di catorum diuini verbi ne ipsi verbũ dei humiliter loquẽtes ore bonum exterius praua intentione corrũ= pant. Greg. 8. mora. figuram supra dictam exponens ait. Non indues. vestem lana et lino contextam. p la nam simplicitas. per linũ subtilitas designatur. Et nimirum vestis que ex lana ꝛ lino cõtexitur linũ interiꝰ celat lanãq3 exterius demonstrat. vestem ergo ex lana linoq3 contex= tam induit qui in actione ꝛ locutiõe qua vtitur intus subtilitatẽ malitie operit. ꝛ simplicitatem foris innocẽ tie ostendit.

C Percutiet te deus paries deal bata te. Act. 23. Nõ bene potest iudicari de qua materia domus sit edificata foris dealbata cemento. Nã interdũ erit interius de luto et creditur foris de politis lapidibus. quia cemẽto vel calce potest latere vtrũq3. Sed si quis murum modicũ martello fodiat statim de qua mate ria domꝰ sit plenarie experieť. Spi ritualiter non potest homo plene co gnosci p dealbationem exteriorum operũ qualis intrinsecus p intentio nem consistat: q2 sepe ypocrita p ex teriora opera artificialiter oue3 sim plicem se ostendit. ꝛ intus erit lupꝰ rapax. Unde Grego. in moralibus. hanc artem describens ait. ypocri= sis est virtutum simulatione clausũ vicium abscondere et arte palliare Nõ igitur potest intelligi qualis in terius lateat: quia homo solũ videt q̃ foris sunt. deꝰ autem solus intueť cor. Sed si martello alicuius contu melie feriatur q̄uis plane stati3 ap parebit qđ intrinsecus latebat. Fi= gura. Eze. 8. vbi dominus dixit ipsi prophete fili hoĩs fode parietẽ. Et subditur Et cum fodissem parietem apparuit ostium vnum. Et dixit ad me ingredere ꝛ vide abominatiões pessimas. Et ingressus vidi. Et ecce omnis similitudo reptilium ꝛ aĩaliũ abominatio et vniuersa ydola isrł ael depicta erant in pariete in circuitu per totum ꝛ 70 viri de senioribus domus israel. Spiritualiter. p pari etẽ occultantem que sunt intra do= mum denotatur ypocrita abscõdẽs prauã intentione in corde. perfodiť vero paries cum ypocrita exponiť alicuius contumelie siue iniurie aut increpationis examini. statim enim aperitur ostiu3 nequitie et maligni= tas q̃ latebat in corde statim ore pã ditur per iram et impatientiã. ꝛ etiã videbuntur occulta patefieri. vide= batur nanq3 similitudo reptiliũ atq3 serpentum p quam subaudi supbiã ꝛ inuidiam: videbatur brutorũ aĩa lium abhominatio per quam subau di luxuriam et crapulam. videbãtur vniuersa ydola israel. per que subau di cupiditatem ꝛ auaritiam que sũt ydolorũ seruitus. Sed inter ista ap parent. 70. viri ex israel: quia decẽ precepta ꝛ vij. mie opera solum ibĩ depicta sunt p quandam similitudi nem ꝛ ypocrisim sed vere non persi stunt. Et sic patet qualiter ypocrisis abscõdebat multa mala: que aduer sitatis pbatio manifestat. Pe. rauẽ. Pet. ypocrisis est subtile malum: secretũ virus: latens venenũ: virtutu3 tinea ypocrisis secura simulat prospera fallit. curiosa mentitur ꝛ crudeli ar te virtutẽ truncat iunctione virtutũ ieiuniũ pimit ieiunio. orationẽ ora= tione euacuat. misericordiã misera= tione psternit. ypocrisis cognita fe bri frigido poculo propinat ardores qđ corporibꝰ ẽ ydropisis hoc ẽ ypo= crisis aĩabus. Nã ydropicus biben do sitit. ydropisis vero inebriata est siti. hec pet. rauen.

D Offer te illi incensum dignum in odorem suauitatis. Ec. 46. Nota q̧ est quedã species picis per omnia incenso similis nec bene põt

Gre. Gre. Fig.

cognosci vnum a reliquo. Ideo nisi
sint prudentes mercatores sepe de
cipiuntur. Sed experimentum capit
et firma noticia qn̄ ponuntur super
ignem. Nā si super ignem ponit vnū
redolet et aliud fetet. Spūaliter in
ter ypocritam et sanctū virum nulla
apparet differentia in gestis exterio
rib⁹ immo frequenter acta spūalia
deuotiora ostendit q̄ rectus et sim
plex arte ypocrisis decorata. Sz vnū
a reliquo tunc discernit cū cibo exa
mini ignis tribulationis exponitur
quia tūc simplicitas viri dei p patiē
tiaz odorē suauitatis emittit. et ypo
crisis viri duplicis fetorē ire tribuit
ac furoris. Tale igitur incensū nō
est deo acceptum in ministerio eius
Fig. Figu. Leuit. vbi legim⁹ q preceptū
fuit filijs Israel q nō fieret adoletio
nisi de incenso electo et pbato. et il
lud tale poneret i turibulo. Spiritua
liter per incensum electū subaudi
virū rectum simplicem: qui igne ad
uersitatis examinatus ampli⁹ semp
redolet in diuino conspectu eo q to
tā suā intentionem finaliter in deo
suo ponit. Ideo velut incensū aroma
ticū amplius se pficit in examine.
Gre. Greg. 26. mora. Sanctorū inqt mē
tes eternitatis premia prestolantes
vires ex aduersitatibus sumūt quia
crescente pugna gloriaz sibi nō am
bigunt manere victoriā. Electorū
desideria dū premūtur aduersitate
proficiunt sicut ignis dum flatur p
mitur vt crescat et vbi quasi extingui
cernitur: inde roboratur.

¶ De lachrymis.

A L Auit corpus suum et vnxit se
Iudi. 10. Vani hoīes et carna
les videntes mulieres abiectas et
sordide vestitas nō consurgunt in il
las concupiscentijs: sed cum vidēt
illas vinctas et ornatas. Spiritual.
dum humana aīa cooperta est pctō
rum sordibus et viciorum nō multū
tentat a diabolo et mundo, ratio est
quia temptationū malorū auctor nō
curat temptare quos se nouerit recto
iure possidere. Sed dum vir et aīaz
ornatā virtutibus et meritis combu
ritur concupiscētie ardore et inducet
mundū ad subsidiū sue prauitatis oī
studio illud ad sue voluntatis cōse
sum inducere conatur. Fig. Danie Fig.
lis. 13. vbi legitur q susanna ingressa
pomerium viri sui lota vnctaq oleo
intantū est a duobus senibus cū lu
cibus molestata vt sententiā mortis
subiret si daniel ipsaz pphetico spū
illustratus non liberasset. et tamen
nil molestie ptulerāt duo senes Su
sanne in domo ferialit morantis. Spi
ritualiter Susanna interptat gau
dium gratie: et denotat aīaz xpī gra
tia coadiutā. et p penitētiam deo cō
iunctam. de hac est magnū gaudiū
coraz deo et angelis eius. Hec igit
intrat pomeriū viri sui qn̄ intrat vi
ridarium sacre scripture toto cordis
affectu ac solicitudine itellectus ibi
enī abundant aque viue fontes id ē
deuotionis lacrime qb⁹ lauat aīa.
Ibi etiā est copia mirati olei cōpūctio
nis cordis quo caput ei⁹. i. xps erga
illā dulciter māsuescit. Hiis igit tota
aīa decora fit et pulcra et auctor oīs
mali cruciatur inuidia. Ideo nitit oī
studio mūdo secum assumpto illā in
ducere precipitio ad pctm̄ mūd⁹ nā
q suggerit suas exercere dilitias de
lectationibus pñtiui pponit plentis
vite dulcorē. Sed diabol⁹ suggerit
diuturnitatē tpis lōgioris vite pos
se fieri penitentiā tēpore senectutē
et sic suis dictis cruciatib⁹ velut lapi
dibus animā obruere festinant. Sz
lachrymis impetrat subsidium da
nielis per quem subaudi timorem
pene gehenne promissam peccatori
bus declarantem. et omnia que pec
catores recepturi sunt de pctō luct
de iudicātē et sic cognoscūt testes
mēdaces. Et sic aīa a peccati interitu li
beratur et mundata lachrymis xpo

suo sponso redditur incolumis et io
Cris. cunda. Iō Cris. sup Math. Nemo
inquit ad deū aliquādo flēs accessit
qui non quod postulauerit accepit.
Nullus ab eo dolēter bñficia opta
uit: qui non impetrauerit. ipse .n. cō
solatur flētes. dolentes curat. peni
tentes informat.

B Anima mea sicut terra sine aq̄
tibi. ps̄. 142. Nota ꝙ ex defe-
ctu aque sterilis est terra a fructibꝰ
producit spinas tantum q̄ nō egent
humido. Et si interdum fructuosas
ꝓducat arbores efficiūtur silueſtre s
et fructꝰ eaꝝ inutiles sūt aggrestes
⁊ sine dulcedine. Spiritualiter ani
ma nostra sine aqua lachrymarum
infructuosa res ē pūctiones pctōꝝ
et malarū cogitationū germinat et
ꝓducit. Ille sunt que copiose in aīa
lachrymarū aqua priuata nascūtur
⁊ si fructus interdū bone cogitatio
nis producat. nō ꝑueniūt ad debite
maturationis effectū q2 ad p̄mium
patrie eterne nō attingūt sȝ ad men
dicitatē retributionis eterne. Figu.
Fig. 1. re. 1. vbi legimus ꝙ Elchana habe
bat duas vxores quarū altera steri-
lis erat. s. Anna: altera vero fecūda
scȝ fenēna. Festo vero sacrificij ad-
ueniēte dedit elchana vxori sue ⁊ fi
lijs suis ⁊ filiabus portionē optimā
Anne vero tristis vnam partē dedit
debilē qđ anna vidēs accessit ad tē
plum vbi nimiū lachrymata ē. et ibi
narrās causam sui doloris sacerdoti
hely. a sacerdote accepit sobolis ꝓ
missionē q̄ postmodū cōcepit de vi-
ro suo ⁊ peperit samuelē prophetam
dñi. Uñ ipsa gaudēs fecit cāticū il-
lud. Exultauit cor meum in dño. ⁊ c̄
Spiritualiter. ꝑ Elchana q̄ interp̄
tatur possessio dñi denotatur xp̄s in
quo consistit possessio beatitudinis
nostre. Nam in ipso est humanitas
⁊ diuinitas quas totus hō in patria
possidebit. Habet igitur duplicem
vxorē q2 animā iustaȝ que fecūdata
est ⁊ animam peccatoris sterilem.
Ambas enim in baptismo desponsa
uit. Ambas enim creando sua yma
gine decorauit. Sed vna earum est
fecunda: hec est anima iusti q̄ produ
cit continue merita deo grata opti-
mam ipsa a deo pre omibus accepit
portionem q2 eterne beatitudinis p̄
mia. ⁊ nihilominus recipit in p̄senti
diuinā gratiā. Sterili vero. i. pecca
tricem ⁊ impenitenti anime lachry
mis contritionis carenti tristis hoc
est iratus dat miserā portionē quia
bōa tēporalia tm̄. vñ Anna q̄ inter
pretatꝛ ima quasi deiecta. sed inter-
dum hec ad se ipsam rediēs ⁊ consi
derans miserie sue statū merore cor
dis intrinsecus sauciata. lachrymas
multas coram sacerdote seu confes-
sore effudit ⁊ narrato angustie casu
i. culpa meretur concipere ⁊ parere
samuelē ꝓphetā dñi Samuel ei in
terpretatur exauditio gratie dñi: q2
anima ob sterilitatis caliginē prius
obnubilata post lachrymarū effusio
neȝ lucida fit ⁊ fecūda. vñ Cris. sup Cris
Math. Sicut post vehementes im-
bres mundus aer ⁊ purus efficitur
ita e tiā post lachrymarum pluuias
serenitas mentis sequitur atq; tran
quilitas.

Aqua salutaris potauit illum
Eccli. 15. Periculosū est itine-
rantibus vias inaquosas pergere.
Nam itineris labore mēbris interi
oribꝰ calefactis. Si homo priuetur
potus bñficio est in periculo nō par
uo. Uñ cū talē quis patitur esuriem
inuento fonte ad illuȝ magna alacri
tate declinat ⁊ refocillatus totus in
cedit hylaris vias suas. Spirituali
ter oēs sumus viatores tēdētes ad
terminū vite nostre. s. ad mortē per
quam ad vitam feliciorē speramꝰ ꝑ
uenire. Sed in hac vite via propter
estū iugis tentationis diaboli succē
duntur mēbra interiora anime ꝑ cō
sensum. Et nisi hoc incēdium vnda

lachrymarũ extinguat: languet aĩa
que refocillata dulcedine lachryma
rum hilariter pergit p viam timoris
dei. quousq̧ peruenit ad regnũ con
solationis eterne que diligentibus
Fig. promissa est. Figu. Exodi. 17. vbi le
gimus q̧ sitientem populum israel
Moy. percussis petra oreb potauit
aqua latissima. et postmodũ debella
to Amalech peruenit ad montem sy
nai. vbi deo facie ad faciẽ locutus ẽ
Spiritualiter. per moysem qui in=
terpretatur assumpt⁹ de aquis. sub
audi fideles xpi qui ex aquis baptis
mi a deo assumitur in filiũ adoptio
nis Tendit igitur iste cũ populo aie
sue ad terram pmissionis. s. ad eter
nam gloriã nobis pmissam et a xpo
acquisitam. Et subaudi p hunc po=
pulum memoriã intellectũ et volun
tatem. veniũt igitur in oreb q̃ inter=
pretatur siccitas: q2 transeuntes vi
tam presentem necesse ẽ iterdũ cal
lidi hostis tẽtationib⁹ estuari. Tũc
igitur virga petra pcutitur et fluũt
aque quibus populus huiusmodi cõ
fortat⁹ est. et strẽnue supat Ama=
lech. i. diabolũ. et hilaris atq̧ gau=
dẽs puenit ad montẽ synay qui in=
terpretatur celsitudo p quẽ bñ sub
limitas celestis glorie denotat. vbi
deus loquitur anime lachrymãti be
nigne. et se illi pbet i premiũ. et sic p3
Ber. quanta sit lachrymarũ potẽtia. Uñ
Ber. in quodã ser. O humilis lacri
ma tua est virtus: tua est potentia
tua est potestas: tuũ regnum. Ante
tribunal iudicis sola intrare non ve
reris q̃cq̃d illi petieris obtinebis. si
vacua intrabis vacua nõ exibis Ac
cusantibus inimicis imponis silẽtiũ
nõ est q̃ te accedere phibeat Magis
diabolu3 crucias q̃ gehenna: quid
plura? vincis inuincibilem et supas
omnipotentem.

¶ De Luxuria.

A Sume arma tua pharetram et
arcum et egredere foras. Ge ñ
27 In bello mortali sagittarũ et ar
chariũ dñt a distantibus pugnari Nã
si ad pugnã de propinquo accesse=
rint: ars sagittaria illis modicum p
desset. Nam anteq̃ traherent bali
stam vel arcum ab hostib⁹ occiderẽ
tur. Sed dũ sic a distantib⁹ pugnãt
magnam partem victorie conferunt
exercitui nec possũt ledi faciliter ab
equitibus: q2 dum sic distant ab eq=
tib⁹ anteq̃ ppinquẽt multas emit
tunt contra eos sagittas quib⁹ gra
uiter vulnerãtur. Spiritualiter nos
sumus sepe in mortali pugna cõtra
vicia carnis. Nam ipsa ad eterna3
gehennam quos possunt superare
inducunt et quod terribilius est q̃a
sola non veniunt sed multiplici comi
tatu vallata fideles christi inuadũt
Unde Ber. super canti. Luxurie cur
rus quadriga voluitur viciorum in Ber
gluuie sc3 ventris libidine. coit⁹ mol
licie: vestium ociũ soporisq̧ resoluti
one trahitur equis duobus prosperi
tate vite et rex abũdantia. et hũ q̃
president dñi ignauie torpor et insi
da securitas. Igitur hostis hic tam
strẽnuus superari nequit: nisi dua=
bus sagittis. s. oratione et ieiunio te
ste domino qui ait hoc genus demo
nio3 nõ eijcietur nisi ieiunio et orati
one. sed necesse est a distantibus es
se in huius prelio. s. avisu et locutio
nibus blandis munusculis mulierũ
Alioquin in certamine succumbe=
ret. Uñ hiero. in quadam epistola. Hie.
Solus cum sola oino non stetens si
infamiam metuis et ruinam. Nam
credas michi q̧ non potest cum deo
puro corde ambulare et lucem fame
sue seruare immaculatam qui mu=
lierum colloquijs delectatur. Si er
go diuina luce perfusus sui domine
tur corpis miles xpi. Ieiunio cor p
num habeat ad iaciẽdum orationis
sagittas et victoriosus victor oĩa su
perabit. Fig. Apoc. 6. vbi scribit Io Fig.
Ecce inquit equus albus. Et qui se

sedebat super eũ habebat arcũ. et data est ei corona & exiuit vincẽs vt vinceret: Spiritualiter per hũc militẽ subaudi pudiciciam & castitatem per equũ vero album subaudi corpus mundũ. Nã per equũ in sacra scriptura intelligitur corpus Esay. 31. Equi eorũ caro igitur iste miles arcum manutenet quãdo cor habz ad oĩm orõnẽ puigil Idcirco coronatur victoria et est cõtra supradicta vicia egregius triũphator. Qui ergo vult de luxurie vicio triũphare sagittis orationis & ieiunij muniatur Alioquin necesse erit illũ cõflictus cõfusionẽ subire. Ber. Luxuria oẽz etatẽ corrũpit. oẽm sensũ cõfundit. oẽz ordinem soluit. omnez gradũ peruertit. inuadit iuuenes. occupat senes. inuoluit mares et femias supat. prudẽtes & simplices nõ fugit. sericum nõ timet. cilitiũ nõ curat. lasciuat in plumis. infestat in paleis. nulli vnquã prestat requiẽ nisi per orationẽ & abstinentiam fuerit fugata omni occasione subtracta.

D Omus impleta ẽ fumo. Esay 6. Nota quod fumus est signum ignis. Idcirco videntes fumũ a distãtibus cõsueuerũt ad ignẽ festinare Spiritualiter cũ ignis carnalis concupiscẽtie est in anima fumi caligo exupat per oẽs sensus corporis vt consueuit fieri per caminũ. Oculi nanque impudici fiũt aures prone ad audiendum vana. lingua vero ad loquendum leuia. manus ad operandum praua. Et sic oia corporis mẽbra caligine cecitatis repleta ignez libidinis accẽsum in anima fore demonstrant. Ad illa nanque signa demones solliciti currunt ad animam quoniam plane cognoscunt illã faciliter posse obtinere. Fig. Iudic. 20. vbi legimus quod hostes filiorũ Beniamin dederunt signuz insidiatoribus Gabaõ quod quãdo viderẽt fumũ scirent ciuitatem captam quod sic factum est. Supposito eñ igne fumus incepit apparere & insidiatores intrantes interfecerunt filios beniamin. Spiritualiter Gabaon interpretatur vallis mesticie & recte denotat animã carnis sue concupiscẽtia preuẽtã. Unde et recte dicitur vallis mesticie quia luxuria omnem tristiciã secum ducit contristans animã pariter & corpus simul. vñ Inno. de vilitate conditionis humane. O extrema libidinis turpitudo que non solũ mentem effeminat sed corpus eneruat. non solum maculat animam sz corpus vel personam fedat. Omne peccatum quod fecerit hõ extra suũ corpus est. qui aũt fornicatur in suũ corpus peccat. hanc igitur ciuitatez optime cognoscunt demones capiendam ad signum fumi. id est vanitates ab exterioribus sensibus emisse. Cognoscunt eñ illã intrinsecus succensam igne carnalis concupiscẽtie et cateruatim accedentes ad illam occidunt omnes filios Beniamin qui interpretatur filius dextere quia oia opera meritoria quibus homo ponẽdus erat cum ouibus xp̃i ad dexteram exterminant et occidũt et aiam ipsam diuersis repletam vicijs possident captiuam. Hiero. in quadam epistola O ignis ifernalis luxuria cuius materia gula. cuius flãma supbia cuius scintille praua eloquia. cuius fumus infamia. cuius cinis inopia cuius finis gehenna.

S Upercecidit ignis et non viderunt solem Psalmus. 58. no. quod hora meridiana stãte sole in calore suo sup nos nõ fiũt corruscatiões atque vaporationes in aere sed sole ad occasum accedente. Et ratio quia in meridie dũ calor est extẽsior vapores illi imbibunt calorẽ et calefacti desiccãtur & efficiũtur leues et incipiunt ascẽdere Et anteque sint ad locuz illũ frigidissimũ aeris ad quẽ solis reuerberatio nõ attingit appropinquat vespertina hora et sol tẽdit

ad occasum. Spiritualiter. Quñ sol recte cognitionis est sup nos ignis cōcupiscētie nō pōt corruscare in infamētc. sz sole recte rationis ascendente ad occasum vapores carnaliū appetituū deuenisūt. z accēdūt vsqz ad consensum volūtatis q̄ est loc⁹ summe remotus ab amore dei. et feruore charitatis. et ad quē non attigit lumen sacre scripture. Et tunc vapores illi succēsi igne libidinis descendunt ad opera et tota anima i sanue caligine denigratur. Figu. Geñ. 15.

Fig. vbi legimus q̄ cū occubuisset sol facta est tenebrosa caligo et apparuit clibanus fumans et lāpas ignis trāsiens inter diuisiones cadauerum. Spiritualiter. Fit caligo mētis z obscuritas in anima deficiēte rationis iudicio. z apparet quasi cliban⁹ fumās qz ignis libidinis qui latebat in corde p sensuū impudētiā manifestatur. et bene subditur: q̄ apparuit lāpas ardens transiens per cadauera. qz delectatio et grā quā miser peccator ex sua libidine capit fugax ē et breuis z festino ictu pertrāsiens. et nihilominus tātā vim malignitatis relinquit in aīa vt nullum bonum valeat operari. sz semper de malo in peius gradiens descēdit ad

Gre. ignem interitus et tristicie. Uñ Gregorius in mora. i. Ex quo luxuria semel mentes occupauerit alicuius vix eum bona desideria cogitare p mittit. Sunt eñi viscosa desideria. qz ex suggestione oritur cogitatio. Ex cogitatione affectio. Ex affectione delectatio. Ex delectatione consensus. Ex cōsensu operatio Ex operatione consuetudo. Ex consuetudine desperatio. Ex desperatione peccati defensio. Ex defensione gloriatio. Ex gloriatione dannatio.

D Eripe me de luto et non infigar. ps. 68 Quanqz cadens in aquam profundam subijciatur festine mortis periculo nichilominus cadens in lutum profundum mortem terribiliorem expectat. Et precipue si lutum fedum est atqz putridum. Nam q̄ diu viuit in illo ducit vitā cum morte. Spiritualiter. Cadens in profunditatem culpe libidinis per opus spiritualiter suffocatur ps. Ueni in altitudinem maris et tempestas demersit me. Sed ille q̄ cadit in lutum considerationis et meditationis tantum per cordis cōsensum licet opus exercere corporaliter non possit: sepultum est tamen cor in stercore voluptatis in quo q̄to āplius seuoluit tanto amplius fedatur transiens gradatim ad desperationis locum. Psalmus. Infixus sum in limo profundi et non est substantia. Ad huius ergo lutum demones deducunt peccatores secretos quos in fune timoris preuentos non potest in aquis aperte operationis submergere. Tales sunt gestantes semper habitū christi quorum opera in conspectu gentium apparent sancta. et nichilominus vsqz ad guttur per consensum voluptatis in stercore submersi sūt quod turpius atqz abominabilius est in ipsis q̄ in secularibus et apertis peccatoribus in quibus aperta sunt opera praua. Figura. Hieremie. 38. Ubi legimus q̄ filij pro- Fig.
phete funibus fecerunt poni Hieremiam prophetam in lacum vbi non erat aqua sed lutum et erat ibi propheta vsqz ad guttur quod erat ei vt dicit magister amarius millies morte. Spiritualiter. Per hieremiam prophetam domini subaudi virum de mundo a domino reuocatum. Per falsos prophetas subaudi corporales appetitus falsa et pessima suggerētes qui miserū hominem deponunt vinculis seu funibus voluntatis et consensus ad complacentiam huius turpitudinis z ef

ficiunt illum subditum et' seruum li
bidinis qđ debet esse viro dei ama
Aug rius omni morte. Unde Augustin⁹
libro p̄mo de libero arbitrio capitu
lo decimo. Non ista inq̄t pena pua
estimanda est q̄ ei libido dominatur
expoliataq̧ virtutis opulentia per
diuersa inopem atq̧ indigentē tra=
hit. Nunc falsa pro veris approban
tem Nunc improbantem que ante
a probauisset: et nichilominus in a=
nima falsa retinentem. Nunc despe
rantem de tota inuentione virtutis
et stultitie tenebris penitus inherē
tem. nunc conantem in luce' intelli=
gendi rursusq̧ fatigatione deciden
tem cum regnum illud tyrannice se
uiat et variis contrariisq̧ tempesta
tibus totum herens animū vitamq̧
perturbet: hinc timore: hinc deside=
rio: hic anxietate. inde inani falsaq̧
leticia. hinc cruciatu rei amisse que
diligebatur inde ardore adipiscēde
que non habebatur q̄ aduersum p̄t
dissipare luxuria: inflare superbia
torquere inuidia: desidia sepelire: p
uicatia concitare. afflictare subie=
ctio: ⁊ quecūq̧ alia innumerabilia
regnum illius libidinis frequenter
exercet.

De maria virgine

A Uas admirabile opus excelsi.
Eccl'. 43. Nota q̄ ille artifex
dicitur esse solēnis q̄ non solū nouū
scit fabricare vas: sed qui scit fractū
seu destructū in melius reparare.
Nā subtilitas artis p opera subtili
ora' cognoscitur. difficili⁹ est enī vas
fractū melius reficere q̄ nouū fabri
care. Spiritualiter. De⁹ ē optimus
artifex. Nam ipsum vniuersum fecit
ex nichilo velut opus bonū. Gen. i.
vidit de⁹ cūcta q̄ fecerat et erāt val
de bona et vas destructū. i. humanū
genus reparauit in melius Sȝ nota
q̄ primū humanū generis vas fuit
conditio primorū perentium. Nam
in ipsis deus reposuerat imaginem
et similitudinē suam. sed mulier mi
sera vas suum incaute conseruās il
lud confregit. et sic mutauerūt glo=
riam in similitudinem vituli cōedē
tis fenum. Igitur p reparatione hu
ius vasis plorauit humanū genus
quinq̧ milia annorum et vltra. ps̄.
Factus sum tanq̄ vas perditū qm̄
audiui vituperationem multorum.
tandem spiritussanctus suggessit et
docuit hūc artificem sapientie. oīm
enim est artifex omnē habēs virtutē
omnia prospiciens Ad ipsum igitur
clamauerūt sancti humili voce petē
tes reparationem huius vasis Job
quis potest facere mūdum de immū
do conceptum semine? Nonne tu q̄
solus es? Et tunc omniū artifex dei
filius descendens vas illud multo
preciosius reparauit in virgine glo
riosa q̄ prius esset. Figu. hierem. Fig.
18. vbi legim⁹ dn̄ȝ dixisse hieremie
Descende i domum figuli. et descē
dit: quem facere vidit quoddā vas
luteum: sȝ vas illud totum contritū
est. deinde terra ex eadē massa assū
pta fecit vas optimū quēadmodū ip
se voluit. quo facto dominus dedit
hie. in signum q̄ eque reparet vas
id est populum destructum vt figu=
lus vas illud. Spiritualiter subau=
di per primum vas primam mulierē
quam ictus diabolice tentationis a
deo contriuit q̄ nō remāsit i ea nec
in suis posteris tantum integrita=
tis vbi posset reponi scintilla diuine
gratie. nec valuit reparari vas illud
per purum hominem. sȝ p artificem
illum per quē vas illud fuerat fa=
bricatum. Un̄ sup illo Ecclesiast. 7
Uide opera dei ⁊ q̄ nemo corrigere
potest quem ille despexerit dicit q̄
dam iudeus nōie Rabi Azarias q̄
fuit valde autenticus apud eos. In
hora inq̄t q̄ creauit deus p̄mū Adā
tulit eū et duxit atq̧ reduxit p oēs
arbores paradisi et dixit ei. Uide
opa mea q̄ pulcra ⁊ laudabilia sūt

Et quicq̄d ꝑpter te creaui ꝓbe mē-tem tuā vt nō corrumpas aut dimi-nuas seculū meū. Si.n. destruxeris non erit post te qui reparet. Et non solū tibi ⁊ posteris tuis: sed etiā ipsi iusto eris relinquens mortē. hec oīa prudēs doctor. Ex q̄bus verbis cla-re patet qualiter fractio generis hu mani reparari non potuit per purum hominē: q2 oēs declinauerūt simul. Et nō erat faciēs illud bonū vsq3 ad christū q̄ solus fuit iustus. Uenit er-go hic magister reparās vas virgine um.i. beatissimā mariā quā fecit ex eodē luto: s3 sanctificauit ea3 ⁊ fecit quēadmodū voluit. nā adeo repleuit ipsa3 sanctitatis gratia: vt tā ab ori-ginali q̄3 ab omni actuali pctō dein-ceps esset mūda. vñ ipsa i. ps̄. In vo lūtate tua ꝓstitisti decori meo virtu-tem. In signo igit̄ istius vasis repa-rati designauit qualit̄ repararet hie rusalē: q2 per ipsam gloriosam virgi nem liquorē balsami celestis. s. filiu3 dei in sacro vtō recipiēs nobis post-modum dedit ad oim reparatione3: vt felici9 esset qđ ꝑ ipsam lucrati su mus q̄3 illud qđ ꝑ Euā ꝑdideram9.

Crisꝰ vñ Crisosto. sup illud. Missus est. Aue inquit gratia plena. Ultra iam dyabolus aduersum te nō valet. vbi eñ prius vulnerauit bellator ibi pri mum medicus antidotū posuit. per mulierē decurrit fallacia. per mulie rē emanant meliora. Non verearis culpatā condemnationē. Mater eñ illius q̄ condēnauit efficieris. gratia in vtero materno ꝓfundasti mortē. Aue animatum templū dei celi ter-req3 equilibrium.

B Quasi aurora consurgēs. Can. 6. Naturaliter experimur e-gritudines humanas alleuiari et fe ras bestias ad latibula sua fugere: ⁊ homines audatiores fieri in aurora q̄3 tempore noctis esset. Spirituali-ter. totum tempus precedens aduen tum beate virginis fuit nox et obscu ritas in qua egrotabat humanū ge-nus infernales fere: id est demones ardenti9 dominabantur et homines timidi erāt in conspectu dei ⁊ ange-lorum ꝑpter primoꝝ parentum ma-culam. Sed hac benedicta radiante aurora curata est egritudo humana fugit diabolus a cōspectu nr̄o. Ideo ipsam auroram arbitrātur vmbram mortis. Et nos facti sum9 audaces et securi apparere coram dño ⁊ gra tiam postulare. Figu. Geñ. 32. Cum Fig. Jacob tota nocte luctaret̄ cum dño apparente aurora dixit dñs vel an-gelus cum quo luctabatur. dimitte me aurora est. qui dixit. Nō dimittā te nisi prius benedixens michi. Et benedixit eum in eodē loco di. Non vocaberis amplius Jacob: sed israel erit nomē tuum. Spiritualiter. labo rans homo in lucta cum dño per to-tum tempus culpe non potuit ipsum videre nec inclinare ad misericordiā sed adueniēte hac aurora sancta ait dñs. Dimitte me. Ecce aurora lucet Ecce virgo mat̄ miȓicordie auctrix ad illam recurre ammodo ab illa po-stula quicquid vis. Amodo nequaq̄3 vocaberis Jacob. i. luctator: q2 non te amplius propter primam culpam puniam: non tibi molestiam inferam sed nomen tuum erit israel: q2 vide-bis dei filiu3 incarnatū. et quē prius vltorē dirū timebas cognosces am-modo piissimū redēptore3. Igit̄ hec aurora beatissima inuocanda est in subsidium cum oportet. Ber. in quo Ber. dam sermōe. Si crimine turbaris. si cōsciētie feditate cōfusus: si baratro desperationis absorpt9. Mariā cogi ta: Mariam inuoca. Non recedat a corde. nō trāseat ab ore. Nam ipsam cogitās non erras. Ipsam rogās nō desperas. Ipsam sequēs nō deuias. Ipsa tenēte nō corruis. Ipsa ꝓ egē te nō metuis. Ipsa ducēte nō fatiga ris. Ipā ꝓpitia ꝑuenis: ⁊ sic i temet ipso experiri poteris q̄3 merito dictū

sit virginis nomen Maria.

C Sanctificauit tabernaculum suum altissimus. ps. 45. Preciosis reliquijs consueuit fieri tabernaculum aureũ: vel argenteũ omni ornatu preparatuʒ. Nam preciosus locus debetur precioso locando s͠m proportionẽ. Nulla reliquia preciosior: nullũ tam p̃ciosum iocale vnq̃ mundus habere potuit quale fuit filius dei. Idcirco decuit illuʒ habere tabernaculum preciosum vbi reponeret. Nam ipse fuit speciosus forma pre filijs hominũ. Ideo sp̃ũssanctus adeo sanctificauit beatã virginem vt fieret in delitijs speciosa iter filias hierusalẽ. et iter omẽs creaturas. Figu. Exo. 25. vbi p̃cepit dñs Moysi di. Facies michi sanctuariũ et ibi videbor a vobis: portatum est igit aurũ et argentũ et lapides preciosi ⁊ ligna imputribilia ⁊ m̃ltiplex preciosa materia adducta est ⁊ inẽti sunt fabri et operatores lignoꝝ et lapidum. Facto igit opere posita est ibi archa dñi in qua erãt lapidee tabule mãdatoꝝ. Mãna / ⁊ virga erãt ibi: duo cherubin sese respiciẽtes. p̃terea in exteriori loco positũ erat cãdelabrum aureũ respiciẽs ad aquilonẽ et ibi erat mẽsa ꝓpositiõis panũ Et erat ibi altare olocaustoꝝ vbi. s. mactabant bestie offerende in olocaustũ dño. et istud tabernaculũ vocatum est sanctificatio. Sp̃ualiter. ꝑ hoc tabernaculum sanctificatũ notatur virgo maria q̃ sup omẽs sanctos sanctior est. Nam in eius sanctificatione remota est omnis macula etiaʒ minimi peccati: vt etiã sctõs angelos s͠m Ans. superet ꝑ puritatẽ: portatũ est aurũ et argentũ. ⁊c̃. q: celestis sibi missa est gratie plenitudo: vt ipsa decoraretur lignis imputribilibus: scʒ ꝑfecta charitate / humilitate / sobrietate / prudentia / sapiẽtia / ⁊ ceteris virtutibus abundanter. Inuentus est vnus optimus faber. s. spiritussanctus qui ipsam adeo subtiliter ornauit per artem suaʒ: vt fieret mater ⁊ v͠go. Reposita est ibi archa thesauri diuini: quia ipse dei fili⁹ in vterum virginis descendens factus est homo. Ibi fuit potestas diuinitatis. Ecce virga. Ibi fuit aia christi ī qua de⁹ scripsit amplissimã sapiẽtiã Ecce tabule. Et caro in qua apparuit dulcedo beniuolẽtie. Ecce mãna. Erãt in tabernaculo duo cherubin sese respicientes qui sunt duo testamẽta mutuo veritatẽ de ipsa mũciantia: vt patet de Luca ⁊ Esaya. Est ibi altare vbi mactant bestie ad immolãdum: q: ipsa virgo virginũ est exemplariũ ad qđ si q̃s attendat plane reʒiet qualiter acta brutalia et bestialia: scʒ peccata debeãt occidi: et occisa facere cum lachrymis ꝑ cor ꝯtritum et humiliatũ sacrificium deo acceptuʒ. Nam in hoc altari inueniet malleum humilitatis ad ꝯterendũ leonẽ sup̃bie aculeũ charitatis ad feriendum serpẽtem inuidie. Stimulũ paupertatis ad percutiendum lupum auaritie: iaculum virginitatis ad feriendũ porcum immũdicie. ⁊ sic de alijs. Nam omnia arma parata inueniens ad oia peccata fuganda. Est ibi mẽsa panum: quia in ipsa est omniũ tam peccatorũ q̃ iustorum refectio. Ibi est candelabruʒ respiciens ad aq̃lonẽ exterius. Nota per aq̃lonẽ infernum. Je. p̃mo. ab aq̃lone pãdet omne malũ. Inde eni͠ ꝯsurgẽs tenebraꝝ p̃riceps insidiat fidelib⁹ et p̃cipue hora mortĩ. Sed in isto sacro altari est cãdelabrũ ꝯtra aquilonem exterius: q: est in ea adiutoriũ et subsidiũ ꝯtra dyaboluʒ in exitu vite p̃sentis. Sic igit fuit ornatũ virgineũ tabernaculũ. vñ ip̃a Eccles. 24. In me ois gr̃a vite ⁊ v͠itatis. ⁊c̃. Ex isto. n. tabernaculo de⁹ a fidelibus videt: q: ipsa nobis dei filiũ dedit placatũ ⁊ nobis sociatũ. Et sic patet qualiter debuit ordinari ta

bernaculum preciosuz ad reponẽdũ
eternum regem venientẽ cum homi
Leo. nibus ad cõuersandũ. vñ Leo papa
in ſmone natiuitatis virginis. Opor
tebat quippe prius edificari domũ:
in quam descendens celestis rex ha
beret diuine gratie hospiciuz illã in
sapiẽtia edificauit sibi domum. Ex
cidit colũnas septem. Septem nãqz
virginalis hec domus suffulta colũ
nis extitit: qr venerabilis mater dñi
7. spũssancti donis dotata fuit: quia
vtiqz sapientia q̃ attingit a fine vsqz
ad finem fortiter et disponit oia sua
uiter: talem cõstruxit q̃ digna fieret
illum suscipere. & de intemerate car
nis sue visceribus pcreare. Necesse
igit erat prius erigi thalamũ qd ve
nientẽ ad sancte ecclesie nuptias su
sciperet sponsum. hec Leo papa.
D Liberasti me dñe ſm multitudi
nem misericordie tue. Ecclesi.
51. Signũ magne libertatis est & no
bilitatis ciuitatibus tributũ soluẽti
bus si illa ex singulari priuilegio nõ
soluant. Spũaliter. omnis creatura
pure humana fuit pctõ subiecta. & p
consequẽs dyabolo tributaria. exce
pta beatissima virgine: q̃ ex priuile
gio summi regis fuit ante sanctifica
ta q̃ʒ nata: & sic fuit repleta gratia.
Ita q' cuiuscũqz peccati tributo exti
Fig. tit penitus aliena. Figur. Geñ. 48.
vbi legim⁹ tpe illius magne egesta
tis tota terra egypti fuit tributaria
pharaoni. excepta terra sacerdotali
q̃ libera erat ex regꝫ p̃uilegio. Spũ
aliter. tẽpore quo fuit in mũdo tãta
egestas gratie ois humana creatu
ra tributaria fuit pctõ: excepta ma
tre sacerdotꝫ magni ſm ordinẽ Mel
chisedech. q̃ ex diuino p̃uilegio libe
ra fuit. Nã de dira fuitute toti⁹ hu
mane nature loqᵗ Ier. in trenis di.
Quõ sedet sola ciuitas plena popu
lo facta est quasi vidua dña gentiũ
princeps puinciarũ facta est sub tri
buto. vocat enim humanam naturã
dñam aliarum creaturarum inferio
rum: quia sic ab initio a suo factore
cõdita fuit. Sed de libertate huius
sanctissime terre. s. virginis gloriose
loqtur ppheta in. ps. describẽs eaꝫ
sub nomine ciuitatis di. Gloriosa di
cta sunt de te ciuitas dei. hec igitur
fuit terra sacerdotalis: de qua sum
mus sacerdos nat⁹ est q̃ pro nobis
factus est sacrificiũ deo acceptum &
hostia immolatiõis. vñ Leo pa. i ser Leo.
mone natiuitatis virginis sic di. Ob
secro dilectissimi fratres mei hãc no
stre salutis historiã diligẽter intẽde
re: corde vigiletis: oculi nõ dormiãt
Cũ i humano genere hõ iueniri nõ
posset sine sordib⁹ creator oim de be
atissima virgine carnem sumẽs sine
pctõ nat⁹ est & cõuersatus est in mũ
do ecce sacerdos sctũs nulla i se ha
bẽs pctã. & idcirco dign⁹ & potẽs fu
it vt sacrificiũ offerẽs aliena mũda
ret pctã. Qd ꝫ in reb⁹ hũanis iue
niri nõ poterat pciũ nr̃e redẽptio
nis redẽptor nr̃ sen etipsum obtulit
hostiã in odorẽʒ suauitatis. Sic ipse
fact⁹ est sacerdos & sacrificiũ & redẽ
ptor et pmiũ. hec Leo. Bene igitur
decuit terrã illã fecundã q̃ talẽ pro
duxit fructũ liberã fieri ab omni tri
buto peccati: qd sic factũ est gratia
dispẽsante. vñ August. de natura & Aug
gratia ait. Excepta virgie beata de
qua propter honorẽ dñi nullã peni
tus habere volo q̃stionẽ: qr scim⁹ q'
ei pl⁹ collatũ fuit gratie ad vincẽdũ
ex omni parte pctm̃: qr ɔcipere & pa
rere meruit eũ quẽ ɔstat nullum ha
buisse pctm̃. hac ergo virgine exce
pta si oẽs sanctos & sanctas cuꝫ hec
viuerẽt iterrogare possem⁹ vtrũ es
sent sine pctõ qd fuisset r̃nsum puta
mus nisi qd ait Io. Si dixerimus qr
peccatũ nõ habem⁹ ipsi nos seduci
mus & veritas in nobis nõ est.
E Luce splendida fulgebis Tob.
13. Nõ. q' fenestra vitrea tal' ẽ natu
reqꝫ p ipaꝫ itrat lux sꝫ ñ puluis l'aq̃

Et ratio est: q2 vitrum est corp9 dya
phanum qđ aptum est ad lucem reci
piendam et est cum hoc magne soli=
ditatis: et ideo impenetrabile. Spū
aliter. beata virgo Maria fuit fene=
stra lucifera. i. lucē ferens generi sal
uandorū: et tam corpus eius q̄ spi=
ritus adeo fuerūt solidati diuina gra
tia q licet p ipsam lumē eterni solis
nobis illuxerit tñ neq3 p ipsā3 gutta
peccati neq3 macula culpe vnq̄ de=
Fig. scendere valuit. Fig. Gen. 6. vbi le=
gimus q in archa Noe p quam sal9
mundo remāsit erat fenestra vitrea
per quam lux intrabat habitātibus
in archa: et tñ aqua diluuij per fene
stram illā intrare nō valuit nec pene
trare. Spūaliter. p archā3 nota bea
tam virginē in qua noe. s. vera requi
es: sc3 dei filius requieuit. Qui crea
uit me requieuit i tabernaculo meo.
Aures nāq3 eius adeo erāt dyapha
ne vt p ipas itraret diuina lux ange
lo nunciante ꝛ hanc lucē oēs saluā=
di participāt. Eccle. 24. ego feci in=
quit in celis vt oriretur lumē indefi
ciēs: sed cū hoc tāte fuit soliditatis
vt nec aque alicui9 peccati p ipsam
vel ad ipsam possent accedere. volē
tes igitur ad eternā puenire patriā
hanc lucem tota adhesione aspiciāt
Am. vt pueniāt. vñ Ambro. sup Lu. Sit
igit nobis tāq̄ ymago descripta vir
ginitat3 vita Marie. in qua velut in
speculo refulget spūs castitat3 ꝛ for
ma virtutis. hinc sumatis exēpla vi
uēdi tanq̄ in exemplari magisteria
probitatis. que quid corrigere quid
fugere, q̄d tenere debeatis ostēdūt.

¶ PRecepi mulieri vt pascat te. 3.
Regū. 17. Multū honoris cō=
fert viro suo vxor circa ministeriū sol
licita. contingit. n. interdū ad domū3
patrisfamilias accedere peregrinos
improuise. quibus cōmode ministra=
re non posset nisi vxore mediāte mi=
nistraret. Nam quedam sunt que in
tantum habētin promptu qđ volunt
vt statim omnia videant preparasse
Spūaliter. paterfamilias de9 volēs
prouidere peregrinis. s. hoib9. q̄ ni=
mio labore lassati querebāt refectio
nem voluit beatā virginem sponsam
suam esse. cui9 sollicitudine ecclesie
filijs venientibus ad ꝯuiuiū diuinu3
abundāter puideret. ps. Uxor tua
sicut vitis abūdans in circuitu mēse
tue. ꝛc. Figu. Gen. 18. vbi legim9 q Fig.
cū tres viri venissēt ad tabernaculū
Abrae ipse vocauit vxorem suam di
cens. Accelera tria sata simile ꝛ fac
pulmentū qđ fecit et viros illos refe
cit. et tres viri illi angeli erāt: sed in
specie viri erant visi. Spūaliter. per
tres viros illos subaudi tres anime
rationalis vires quibus humana na
tura angelis et deo assimilat. s. me
moriam, intelligentiam, ꝛ voluntatē
vel per tres viros illos triplex hoim
genus seu tēpus. s. qui fuerūt in le=
ge nature. q̄ fuerunt i lege mosayca
et qui fuerunt in lege gratie. Nam
in hoc triplici statu fuerūt hoies pe=
regrini et apparuerunt tabernaculo
Abrae: sc3 militāt3 ecclesie licet aliq̄
spūaliter et psonalit: ꝛ aliq̄ fidei de
siderio. Abraam vero pater magne
familie dñs de9 noster est. videl3 vo
lens oibus puidere de vno pane. s.
de incarnato verbo puidit. Et idem
fuit dei filius in quo refecti sunt an=
tiqui et quo reficiunt nouissimi. vñ
Leo papa in quodā sermone. Uerbi Leo.
inquit incarnatio hec contulit faciē=
da q facta et sacramētū salutis hu=
mane in nulla vnq̄ antiquitate ces=
sauit: quem predicauerunt apostoli
hunc annunciauerunt prophete. nec
sero est adimpletum qđ semp est cre
ditum. Nec minus adepti sunt q̄ in
illum crediderunt promissum: q̄ qui
susceperūt donatu3. hec leo. vt igit
hic panis pro humano genere refici
endo sic fieret: vocauit Abraam sar
ram. i. beatam virginē cuius sancto
vtero ex trib9 satis simile factus est

Ber. panis iste. Bernardus. lib. i. de cōsi
deratione. Mulier inquit euangeli-
ca q̄ miscuit tria sata farine fuit be-
ata virgo. que in incarnatiōe fermē
to fidei sue commiscuit tria sata. i. no
uum antiquum et eternum. s. animā
de nouo creatam. Corpus de natu-
ra Adam et eternum de vnione di-
uinitatis.

G Ratia super gratiaz mulier san
cta et pudorata. Ecclesia. 26.
Nunq̄ potest furor viri citius man-
suescere q̄ per mulierē sibi placitā.
Exē. Exemplum naturale Rinoceros fer
tur animal terribile ferens in frōte
cornu a cuius ictu nemo valet prote
gi. Sed exposita coram illo puella
virgine deponit feritatem et cadens
coram illa obdormit in gremio eius.
Spūaliter. furor diuine iusticie con-
tra genus humanum terribiliter vr-
gebat intantum q̄ ictus illius omēs
vsq̄ ad inferos transiuit. Sed virgo
humilis et mansueta inuenta est pla
cita in conspectu eius. cuius amore
captus deposita omni feritate descē
dit in vterū eius. et factus est nobis
benignus protector. Figu. Hester. 3.
vbi legimꝰ q̄ Assuerus dederat su
per israel capitalem sententiā. et sub
pena mortis mandauerat neminem
ad illum accedere nisi vocatū. Sed
tunc suasa Hester puella decora ni-
mis a mardocheo patruo suo assum
ptis duabus puellis ad suum obse-
quium. quarum vna fimbriis vesti-
mēti tegebat: alteriꝰ vero brachiis
sustentabat. ingressa est ad regem.
Que cū vidisset regis magnificētiā
stupore ac pauore repleta cecidit in
brachiis puelle p̄dicte. Sed cuz rex
eius admirabilem inspiceret pulchri
tudinē descendēs de solio suo virgā
quā manu tenebat deposuit in signū
clementie. et manibus propriis sub-
leuauit Hester et confortauit ipsam: et
ad ipsius postulationem assensit: ac
domum et populum illius ad mortē
condemnatum liberauit et occidi fe-
cit inimicum suum Naaman qui po
pulū suum procurauerat mori. Spi-
ritualiter. per Assuerum qui interp̄
tatur beatitudo subaudi deus cuius
cognitio est animarum felicitas. Hic
erat iratus humano generi propter
seductionem quam dyabolus cōsen-
tienti impresserat. et statutū erat om
nem hominē mori. ps. Quis est ho-
mo qui viuet et non videbit mortem
aut quis eruet animaz suā de manu
inferi? nō poterat quis pro gratia im
petranda ad ipsum accedere: q̄uis
sanctus Jer. 7. Tu autē noli orare
pro populo isto: q2 non exaudiam te
Sed inuenta est Hester que interp̄-
tatur abscōdita per quā subaudi be
atissimam Mariam que abscondita
erat mūdo: sed multum cognita deo
Vñ Esay. 7. vbi textꝰ noster habet.
Ecce virgo concipiet filium. hebray
ca veritas habet. Ecce alma conci-
piet filium. et nō. q̄ alma idez est q̄d
virgo abscondita. hec igitur persua-
sa a mardocheo propinquo suo. i. ab
angelo gabriele. cui virginitas can-
dida dicit esse propinqua: itrauit ad
regē eidem locutura pro humani ge-
neris salute. Cum igit misterium in
carnationis audiret: et se tm̄ magni
ficari cognosceret obstupuit. et turba
ta est turbatione admirationis et ce
cidit in brachiis vnius puelle. Nota
per duas nominatas superius puel
las virtutem humilitatis et virtutez
castitatis vtraq̄ istarū fuit in singu
lari virgis obsequio. Cecidit virgo
beata in brachiis: quādo vox illa co
lūbina suauis itonuit. d. Ecce ancil-
la dñi: fiat michi sm verbum tuum.
Ad hanc igit vocem intonuit de ce
lo dñs et altissimꝰ dedit vocē suā. et
ait. Vulnerasti cor meū sponsa soror
mea. vulnerasti cor meū in vno ocu-
lorum tuorum: q2 certe btā virgo lz placu
erit virginitate mltū nichilominꝰ ma
gis fuit accepta ex eiꝰ hūilitate. De

scendit igitur rex excelsus deposita
omni feritate in virginitatis vtero. et
ex illa fact9 homo liberauit populum
suū pcutiēs dyabolū: qui pcurauit
perditionē humani generis p lignū
et ipse p lignū victus et cōtrit9 est z
nō. q i textu sequit. s. q rex assuer9
omnes possessiones q̄ fuerāt naamā
donauit hester et populo suo: qz ipe
dei fili9 postq̄ pcussit dyabolū eter
ne beatitudinis palatia beate virgi
ni dedit et populo credentium. Ecce
quantā gratie plenitudinē procura=
uit nobis virgialis hūilitas maxime
qz quē celi et terra capere non pote=
Aug rāt suo continuit vtero. vn̄ August.
super his nimio stupore mirat9 eam
alloquit di. Dic michi iā queso san=
cta sanctoꝝ mater: quomodo florem
niuei candoris et lilium conuallium
sine succo humane propaginis et si=
ne ymbre carnalis seminis i sinu ec
clesie germinasti: dic q̄so michi vni=
ca mater quibus manib9 vel quo di=
uinitatis articulo in vtero tuo forma
tus est filius. Cuius deus solus est
pater. dic obsecro te per illum qui te
talem fecit vt ipse fieret in te. Quid
boni egisti? qd premiū obtulisti? per
quas potestates abijsti? quos patro
nos adhibuisti? que suffragia p̄misi
sti? quo sensu vel qua cogitatione ad
hoc vt acciperes puenisti vt virtus
et sapiētia patris qui attingit a fine
vsq ad finē fortiter: et disponit om=
nia suauiter totus vbiq manens: z
sine vlla sui mutabilitate in vterum
tuum veniens: ita castum castellum
tui vētris incoleret. et ingrediēs nō
lederet: et exiens incolumen custodi
ret Dic ergo michi quomodo ad hoc
peruenisti? Et illa. queris a me q̄d
obtulerim muneris vt mei mater ef=
ficerer creatoris. Oblatio mea ē vir
ginitatis promissio. Oblatio mea est
humilitas mea. z iō magnificat aia
mea dn̄m. z c̄. Et sequit: qz respexit.
nō auro eleuatā tunicam meam, non

pōposo cultu radiātis auri ornamē=
tū ceruicis mee: aut pciosoꝝ lapidū
margaritaꝝ dependentiū aspexit in
auribus meis. Sed respexit hūilita
tē ancille sue. venit enī ad humilem
māsuetus reqescēs sup maternū spi
ritū humilē et māsuetū. hec Augu.

Ecce nubes lucida obumbrauit b
eos. Math. 18. Naturaliter nu
bes non est lucida propter spissitu=
dinem. vnde videmus q ipsa nobis
lucē seu radios solis et lumē stellaꝝ
tollit. Ideo si nubes lucida est: hoc
est supra naturam eius sicut apparet
de nube in transfiguratione que fuit
multum lucida vltra naturā nubiū.
Spūaliter. nulla creatura humana
q̄tum est de sui natura: potuit esse
lucida et sancta propter culpam tene
brarum et condensationem peccati.
Et ideo cum beata maria in mundo
mūda z lucida apparuit: hoc fuit cō
tra consuetudinē humanā: qz in ipa
rex eternus transfiguratus est. z de
furibūdo iudice mutatus est in pijs=
simum patrem. Ergo nota per luci=
dam nubem beatā virginem propter
tria in nube lucida repta. Nam nu=
bes habet fecūdare eo q inducit be
neficium pluuie super terram. habet
estum temperare: quia se interponit
inter nos et solem. et habet illumina
re: qz vt dictum fuit supnaturaliter
lucida est. sic btā maria hec tria ple
nissime habuit. Nam pmo fuit fecū
dissima: qz abundantiam pluuie gra
tiarū fecit in mundo descendere. ps.
Descēdit sicut pluuia in vellus. z tē
perat nobis estum diuine iusticie cū
peccamus: qz se interponit iter nos
et deum p cura delictorum nostroꝝ
Cassiodorus in quodam libello. Tu Cas
inquit afflictis medica singulis quis
tuo nō egeat munere cum omnibus
peccare commune habet in sua luce
ducere aut reuocare errātes ad ter=
minum. Bernar. 2. smo. virgo regia Ber
ipsa est via per quam saluator venit

procedēs de ipsius vtero tanq̄ spō-
sus de thalamo suo. ⁊ subdit p̄ te ac
cessum hebemus ad filium. O b̄ndi-
cta inuētrix gratie Genitrix vite. sa-
Fig. lutis mater. Fig. Exo. 8. vbi nubes
ignea ducebat filios israel p̄ deser-
tum versus terrā ꝓmissionis que ip
sos protegebat etiā ab estibus solis
perduxit ad petrā oreb vbi sitienti-
bus data est aqua latissima. Spiri-
tualiter. per hāc nubē subaudi virgi
nem gloriosam vt dictū est q̄ illa su-
perius tria dicta nobis abundanter
prebet. vt oīs natio b̄nficio ei⁹ gau-
Ber. deat. Ber. sermo. 2. Ad beatā virgi
nem: sicut ad remedium: sicut ad ar
chanum dei: sicut ad rerum causam
sicut ad negociū seculorum respici-
unt qui in celo sunt. Et qui in purga
torio habitant. Et qui precesserunt.
et nos qui presentes sumus et q̄ se-
quuntur et nati natorum. Et qui na
scentur ab illis. Illi qui sunt in celo
vt restaurentur. Et qui in purgato-
rio vt eripiantur. qui precesserūt vt
prophete fideles inueniantur. Et q̄
sequuntur vt glorificentur.
3 NE dimittas legem matris tue.
prouerb. i. Nulla res est adeo
difficilis quā nō temperet matern⁹
amor. exemplū habemus in natura.
Gallina eñ cū sit animal infirmū et
debile ꝓ liberatiōe pulloꝝ aggredi
tur fortiorē se vt canē. ⁊c̄. Et ꝓ edu
catiōe pulloꝝ suoꝝ multa sollicitu-
dine laborat. Hoc pro tanto dictum
sit ad ostendendum matrē omni fer-
uenti affectu filios diligere. Spiri-
tualiter. pctōr est in p̄senti vita omni
cōsilio destitutus propter pctm̄ nisi
iuuetur consilio virginis matris ma
rie que singulari prerogatiua est ad
uocata peccatorum ⁊ mater. hec eñ
omni sollicitudine se interponit ꝓ fi
liis suis contra fortiores se. non di-
co contra. s. ꝯtradicendo sed dico q̄
cū peccator ex culpa meretur mortē
ipsa totis viribus inuadit christum
precib⁹ et suffragiis. ⁊ ꝓ peccatore
intercedit q̄ istius matris ꝯsilio acq̄
escat de odioso reddit carū ⁊ gratū.
Figu. Gene. 27. vbi legim⁹ q̄ cum Fig.
Rebecca mater Jacob cupiēs ipsum
Jacob b̄ndictionem primogeniti ob
tinere vocauit illum ad se dicēs. Au
di consilium meū fili mi. vade ⁊ por
ta michi duos hedos ⁊ coquā illos ꝓ
ut scio patrē tuū libēter vesci. ⁊ da-
bis illi comedere vt b̄ndicat tibi an-
teq̄ moriatur. Et respondit Jacob.
Cum sim lenis ⁊ frater meus primo
genitus cuius est benedictio est pilo
sus timeo ne putans me illum velle
illudere loco b̄ndictiōis maledictio-
nem recipiam. Ad que illa. Super
me sit illa maledictio fili mi. Obedi-
uit ergo Jacob. ⁊ illa edi pelle impo
sita collo et manibus Jacob: misit il
lum cum epulis paratis ad patrem
qui ipsum primogenitum esse putās
eo q̄ vestibus primogeniti tegeba-
tur benedixit illi benedictione pri-
mogeniti. Et ꝯstituit eum dn̄m do-
mus sue. veruntamē cū Jacob loq̄-
retur ait. Isaac pater eius vox qui-
dē vox Jacob est: sꝫ man⁹ sunt Esau
Spiritualiter. rebecca interp̄tatur
q̄ multū accepit et bene denotat be-
atā virginē mariā q̄ ceteris creatu-
ris superabūdauit in gratiis. ꝓuer.
vltimo. Multe filie ꝯgregauerunt
diuitias sed tu supgressa es vniuer
sas. Per Isaac patrē Jacob q̄ inter-
pretatur risus subaudi xp̄m q̄ est di-
stributor et dispensator atq̄ domina
tor primogeniture celestis et super-
ne hereditatis. Sed nō. q̄ hec here
ditas debetur iustis et sanctis. ps̄.
Innocens manibus et mundo cor-
de qui non accepit in uanum animaꝫ
suam nec iurauit in dolo ꝓximo suo.
Hic accipiet b̄ndictionē a dn̄o. Ta
lem ergo facit dn̄s primogeniture
heredē. ps̄. Ego primogenitū ponā.
⁊c̄. Per Jacob lenē sine pilis subau
di hic peccatorem meritis et virtu-

tibus spoliatus. Igitur hec piissima mater cupiens peccatorem previa penitentia ducere ad gratiam ad celestem obtinendam hereditatem eum ad se vocat di. Audi consilium meum fili mi. ps. Venite et audite me: timorem domini docebo vos. porta inquit michi duos hedos scz contritionem et confessionem charitatis mee igne decoquam et illos patri tuo xpo dabis vt tibi indulgeat et benedicat antequam moriatur. sed respondet peccator vide quia lenis sum sine meritis sine virtutibus sine satisfactione nil boni feci: cognoscet me non esse primogenitum. i. iustum sed peccatorem et impium: sed confortat ipsum misericordie mater. Et tunc peccator virginis presidio confortatus corde contritus pergit ad confessionem: et tangit eum xps manu confessoris. et odorat vestium primogeniti suauitatem. s. cor contritum et humiliatum. Et dicit vox quidem vox Jacob est ac si dicat: vox peccatorum tuorum que clamat contra te. est vox iudicandi et condemnandi: sed manus. i. affectiones plenitudinis tue te primogenitum effecerunt: et non recognoscit ipsum esse Jacob: quia in quacunque peccator hora peccata sua gemit pater iste peccatorum illorum non recordatur amplius: et benedicit illi in pinguedine terre et rore celi: quia sibi in presenti gratiam tribuit: et gloriam in futuro. Ergo optimum consilium est talis matris que sic nouit pctores ad xpi miam puocare. Ber. in quodam sermo. Si inquit ad dei maiestatem non audes accedere liquefias sicut cera a facie ignis vade ad matrem misericordie: et ostende sibi tua vulnera et ipsa pro te ostendet filio pectus et vbera: et filius ostendet patri latus et vulnera. Pater non negabit filio postulanti. Filius non negabit matri interpellanti. mater non negabit peccatori ploranti. hec Bernardus.

Ber.

Digito suo scribebat in terra. Jo. 8. Ad actum scribendi requiritur hoc. Primo scriptor: instrumentum quo scribitur tinctura et materia in qua scribatur. Et tunc pot fieri scriptio et illam exponere legendam his qui legere nouerunt. Spiritualiter. hec concurrunt in liberatione illius deprehense et in liberatione nature humane in pcto lapse: quia fuit ibi filius dei scz spiritussanctus. fuit ibi tinctura: id est sanguis xpi. fuit ibi materia in qua scriberetur tanquam in libro. i. beata virgo maria. Nam ipsa fuit in qua prius prophete depinxerunt passionem christi. Et postmodum temporis processu sanguine christi fuit aspersa. Idcirco ipsa obtinuit. 7. spussancti dona vt quilibet etiam posset legere quantam fuerit passus passionem. Et quam magnam nobis impleuerit misericordie largitatem. Figura. Le nit. 4. vbi legimus quod Moyses septies aspersit altare ppiciatorij quod erat in tabernaculo sanguine vituli digito suo vt per hoc accedentes ad tabernaculum remissionem peccatorum inuenirent: et deus ppiciaretur illis. Spiritualiter. per hoc altare ad quod summus sacerdos solus accedebat subaudi beatam virginem ad quam summus sacerdos noster. s. dei filius solus descendit vt ibi conficeret hostiam quam pro nobis imolaret. Aspergitur septies sanguine occisi vituli quia septies percussa est gladio passionis redemptoris xpi et filij ipsius Primo a Simone quando audiuit. Et tuam ipsius animam pertransibit gladius. Secundo quando audiuit ipsum tota nocte flagellari in domo cayphe. Tertio quando ipsum vidit castigari in pretorio Pilati. Quarto quando audiuit ipsum ad crucem condemnari. Quinto qn vidit illi crucem imponi super humerum. Sexto qn vidit ipsum in cruce poni. et manus et pedes ipsius crucifigi et caput eius co

Fig.

rona spinea coronari et etiam aceto felle mixto potari. Ultimo quãdo vidit latus aperiri. Ista oia percusserunt cor virginis ex quo patiebatur cor virginis vt caro xpi. vnde Hie. in quodã ser. Quot inquit lesiones in corpore xpi tot vulnera in corde matris. Quot spine pungentes tot claui perforantes. quot ictus carnẽ rumpentes. tot sagitte per oculos intrantes: et tot cor et aiaʒ Marie virginis vulnerantes. vt ipsa dicat nõ peccaui et in amaritudinibus moratur ocul' meꝰ. Ergo beata virgo altare est in cuius corde occisus vitulus sacrificij et sanguine illius anima eiꝰ septies est aspersa. Ideo ipa facta est liber federis i q̃ scripsit spiritussanctus. vij. dona spiritualia p̃ omnibus abundantiꝰ. vt cupiẽtes deum repropitiari sibi accedant ad ipsam et inueniãt magne mĩe copiã
Ber. Ber. in ser. Quis misericordie tue o benedicta longitudinem / latitudinẽ / ꝓfũditatẽ atq; sublimitatẽ q̃at inuestigare. Nã lõgitudo eius vsq; ad nouissimũ diẽ inuocantibus eam subuenit vniuersis. latitudo eiꝰ replet orbẽ terraꝝ. sublimitas eius superne ciuitatis inuenit restaurationem. Et profundum eiꝰ mĩe sedẽtibus in tenebris et vmbra mortis redemptionẽ obtinuit. Hec Ber.
L. Ego sum lux mundi. Jo. 8. Tẽpore caliginis nequit inueniri de facili res que cecidit inter sordes nisi apprehenso lumine perquiratur locꝰ ille in quẽ dignosciť cecidisse. Spiritualiť humana natura ꝑineptã priorũ parẽtuʒ custodiã cecidit inť sordes pcti ⁊ culpe sine omni reuelationis spe q̃ttũ ẽ de se. ps. infixus sum in limo ꝓfundi ⁊ nõ est substantia. sed veniens virgo beata accenso lumine diuino scrutata est hanc rem ꝑditam. et inuentã posuit in loco debito q2 ipsã copulauit ordi
Fig. nibus angelorum. Figu. Luce. 15. Ubi dñs in parabolis loquens dixit dragmam vnam ꝑditã fuisse ex. 10. Et mulier accensa lucerna reuoluit totã domũ et inuentã cum alijs. 9. posuit vocans cõuicinas dicẽs ꝯgratulamini. ⁊c. Spiritualiter. 10. dragme sunt. 10. creaturaꝝ generã rationaliũ. s. nouẽ angeloꝝ ordines ⁊. 10 est natura humana. Ex oibus enim illis celi pulcritudo consistit Nã denarius numerus est completissimus sed quia ex culpa primoꝝ parentũ vt dictum est humana natura q̃. 10. dragma diciť cecidit de manu innocentie et immersaʒ in sordibus non erat qui posset eripere. Et hoc totũ vniuersum erat turbatũ. Sʒ tũc subuentrix illa mulier sãcta et pudica impleuit lucernã. i. mentem suam oleo humilitatis in quã mox lumen diuine maiestatis descendit. Et hec mulier totam reuoluit domũ quia ipaʒ naturã quodãmodo mutauit totam vt ipsa fieret mater virginitatis. tñ pudiciciam non amitteret Extraxit igitur hanc dragmam de sordibꝰ et eam coniunxit. 9. angelorum ordinibus. quo facto vocat omẽs animas saluandorũ. d. Uenite ad me omnes q̃ ꝯcupiscitis me et delicijs meis adimplemini Patet igiť q̃ sublimiter et supra naturam beatissima virgo Maria circa nature humane salutẽ operata est. Unde hiero. in sermone assũptionis eiꝰ. Quod natura inq̃t Hie. non habuit vsus nesciuit Ignorauit ratio: mens non capit humana. pauet celum. stupet terra: creature celestes mirãtur: hoc totum ꝑ gabrielẽ marie diuinitus nunciatur et per xpm adimpletur
M Dum lucem habetis credite in lucem. Jo. 10. Finito completorio in ecclesia extinguũtur oia luminaria excepta lampade que semper stat coram altari maiori que pro tãto ibidẽ ardere permittitur. quia corpus dñi sp manet ibi. Et cũ etiã

sacrista aut ali⁹ noctis tēpore aliq̄
superueniente casu indiget lumine
pergit ad lampadam illam lumine
alibi non inuento: qr illa semper ar
det. Spiritualiter. tp̄e q̄ mysterium
dominice passionis cōsummabatur
omne fidei lumē quodammodo fuit
extinctum: quoniā omnes eo relicto
fugerunt. sed vna lampas tm̄ accen
sa remansit. s. beata virgo Maria i
qua sp̄ fidei lumē luxit et exarsit in
ipsa vere charitatis ignis: ⁊ hic ste
tit iuxta altare. i. iuxta crucē in qua
pēdebat corpus xp̄i. Jo. 19. Stabat
iuxta crucē Jesu mater eius. In cu=
ius signū tribus noctibus maioris
hebdomade tenebre fiunt ⁊ oīa lu=
minaria extingūtur vno excepto qđ
latet sub altari. Nam fugientibus
discipulis: virgo maria sub cruce re
mansit mēte ⁊ corde cum filio cruci
fixa: licet: corpore iuxta crucē semi=
uiua iaceret. Non defecit neq3 defi
cit aliqñ lumen illius: qm̄ oms tem
pore noctis. i. cū nebula tentatiōis
vrget. et caligo culpe grauat lucem
eius gratie inueniāt paratā. pūer.
31. Non extinguet lucerna illius in
Fig. nocte. Figu. Exo. 27. vbi legimus
q̄ in templo lucerna sp̄ ardebat. et
nunq̄3 debebat extingui. Spūalit
beata virgo hec lucerna est que non
extinguit: sed conseruatur lumine
diuine gratie prebendo omnib⁹ via
toribus vnde valeāt viā salutis vide
re nec est tam cecus cui lumē illud
rectitudinē vie nō ostēdat. ps. In
lumine tuo videbimus lumen. Ideo
Ber Ber. in quodā ser. Ille sol⁹ O virgo
beata tuas laudes sileat q̄ te fide=
liter inuocatā senserit vnq̄3 in suis ne
cessitatibus defuisse: ⁊ quid mirum
si aduocata adest que etiā non vo=
cata presto est.

N .SIcut mater vnicum diligit fi=
lium sic te diligebā. ij. Reg. i.
Tant⁹ est amor matris erga filium
q̄ nunq̄3 satiantur fere oculi visione
illius ⁊ dum filius abest a matre de
illo semper sollicita cogitat vt vix
possit animus ab hm̄ōi cogitatione
quiescere. Spiritualiter inter oms
matres que vnq̄3 ꝓprium filiū dile
xerunt: virgo beata plus dilexit xp̄3
Tum quia solus sibi erat filius tū3
etiam quia sciebat illum esse deum
et humani generis redēptorē. tum
etiā qr ipsa fuit plena perfectissima
charitate. Concluditur igitur ex p̄=
dictis beatā v̄ginē xp̄3 dilexisse pl⁹
omni matre. Ideo cum ipse tempore
passionis sue ab ea separat⁹ est mul
tos passa est dolores: multosq3 emi=
sit gemitus: ⁊ multas effusit lachry
mas: atq3 his occupata grandi af=
fectu expectauit resurrectionis diē
in quo quidem die viso filio a mor=
tuis resurgente vt pie credendum ē
summū recepit gaudiū. Figu. Tob. Fig.
10. vbi legimus q̄ misso Tobia pue
ro a patre cu3 cirographo in rages
ciuitatem medorū pro recuperandis
10. talentis argenteis angelo socia
to: qui patri spopondit illū reducere
tempore determinato atq3 a patre
prefixo mater eius lachrymabat in
terim irremediabili percussa dolore
et dicebat vt quid te misim⁹ peregri
nari baculū senectutis nostre. perge
bat em̄ oī die ad loca vñ filij spera
bat aduentū seu reditū. Et vna die
rū. sic faciendo aspexit et vidit famu
lā et diuitias illū ꝓcedētes. et sic
post lachrymas multosq3 plorat⁹ cō
secuta ē grādē leticiā. Ita vt maius
esset gaudium q̄3 prius erat dolor.
Spiritual' p Thobiā filiū Thobie
subaudi xp̄3 filiū dei et filiū v̄ginis
bn̄dicte. Igit iste dei filius miss⁹ ē
a p̄re accepto cyrographo nr̄e mor
talitatis et soluto debito nr̄e morta
litatis: descēdit ad iferos: et inde. 10.
talenta. i. humanū gen⁹ quo ad sal
uandos educēs rediit. Et no. q̄ de
narius numerus notat hūanum ge

tus est ordinibus angelorum copulandū vt superius dictum fuit. Item per Tobiā et angelū simul sociatos congrue potes intelligere humanitatē xpi verbo associatā in vno supposito. Descendit ergo dei filius seu xps in rages ciuitatem ꝓ solutione debiti hūane nature corrupte. quando ipse ꝑ lignū ꝑsolutꝰ in ligno nostrū exterminauit pctm̄ quo dyabolus sub cyrographo sententie diuine omnes vinctos tenebat vicit expugnatione in ligno qui miserū hoiez in ligno expugnauerat et qui expugnatum detinebat captiuū. vñ Ber

Ber. in suis meditationibus desperare vtiqꝫ potuissem ꝓpter nimia peccata mea nisi quia verbū tuum domine Uerbū caro factū ē et habitauit in nobis. Ille enim factus ē obediēs vsqꝫ ad mortem. mortē autē crucis tulit cyrographū nostrorū peccatorum et illud affigens cruci peccatuz crucifixit et mortem. Igitur cuz ista xps pertractaret post mortem virgo maria multis ꝑfusa lachrymis multisqꝫ occupata gemitibus numerabat dies rationis ipsius. ꝛ ibat festinanter ad loca frequēter illa visitās vnde filij sperabat aduentum qꝛ sacram scripturā meditabatˀ assidue q̄ de xpi resurrectione spū prophetico loquebatur. Et cū iam ad terminū resurrectionis ꝑfixum et determinatum esset peruenta deuotiꝰ atqꝫ feruētius lachrymabatˀ in seipsa dicēs Quis indicabit mihi quē diligit aīa mea: vbi cubat ꝛ vbi quiescit: queso nunciate illi qm̄ dolore langueo. O quid te misimus peregrinari solatiū anime mee: Reuertere dulcis mi dul cescat amaritudo doloris mei. Extat gladius qui ꝑtransiuit animam matris tue. redde mihi leticiā presētie tue. ostēde michi faciē tuā. sonet vox tua in auribꝰ meis. o spes mea et vita mea videā te: ꝛ sufficit michi Cū intra se virgo beatissima hmōi pertractaret. Ecce angeloꝝ multitudo. ecce xpi familia ipm ꝓcedens que in aure ꝟginis talē salutationē premisit. Regia celi letare alleluya quia quē meruisti xpm portare alleluya. resurrexit sicut dixit all'a. hec igitur anti. ab āgelis cōdita creditˀ Quod aūt vlterius additū est: scꝫ ora ꝓ nobis. ꝛc̄. factū ē ab ecclesia Igitur leuās oculos et aspiciens virgo vidit xpm vnigenitū suū venientem inter aues celi qui sequentem salutationē ei contulit di. ꝛ sunt verba Anselmi. O inquit virginū virgo Ans

singularis rosa celice amenitatis: prelucidū sidus inter pruneas lucernas diuini luminis susceptiuas ī tuo iesu: pre omnibus gaude gaudio magno: quia quē deū et hominem pepisti: et ꝓprijs vberibus enutristi vidisti in cruce pendētē videbis in celo regnantē: videbis omnē altitudinē celestiū terrestrium et infernoꝝ inclinatē eius maiestati. Et videbis omne robur inimicorum attritum. post hec autem verba tam melliflua beata virgo humili voce et solita ait. Benedictus qui venit in nomine domini. Et cadens in faciem suam adorauit illum di. Et nunc domine suscipe preces ancille tue: ꝛ p̄sta vt si quis ad me cuiuis peccator accesserit corde contrito tuam idulgentiam petiturus illam abundanter impetrasse se noscat ꝛ calidi hostis insidias in huius vite exitu securus pertranseat. Et ait ad ipsam dominus O intemerata ꝛ in eternū benedicta quanta est tua charitas quanta est tua benignitas. Tu gloria hierusalem. tu leticia israel. Tu honorificentia populi dei. Esto mater misericordie et peccatoruz aduocata. vt omnes gaudeant ad te confolentur per te. Et sic beata virgo ex tunc facta est aduocata nostra. Ideo Bernardꝰ in sermone Maria omnibus oīa facta est charitate de Ber.

bitricem fecit se oībus misericordie
sinum aperuit vt de plenitudine eiꝰ
accipiant vniuersi captiuus redem
ptionē: eger curationē: tristis cōso=
lationē: peccator veniā. iustus gra
tiā: angeli leticiā: filius dei carnis
humane substantiā deniqꝫ tota tri=
nitas gloriā vt non sit q̇ se abscōdat
a charitate eius. hec. Ber. subaudi
prudens lector me non asserere seu
assertiue p̄missa in figura preceden
ti dicere. est tñ quedaꝫ pulchra ada
ptatio q̄ si predicanda sit legētium
discretioni relinquo. puto tamē pie
credendum esse dñm matreꝫ ꝓpriā
que tantam passa est pro christi paſ
sione penā in sui resurrectione vt ce
teros honorasse.

O Eleuauerūt archā in sublime
Genes. 7. Prudens mercator
oēs suas merces cognoscens preci=
osas tractat prius de loco congruen
ti. Spiritualiter. Congnoscens dei
filius matrē mariā virginē gloriosā
eius esse inter oēs creaturas specio
sam prius voluit illi locum p̄parare
speciosū et amenum in q̇ ipa sublia
retur et postmodū cum celesti colle=
gio descendere ad ipsam sumendam
Figu. 2. Reg. 6. vbi legimꝰ Dauid
Fig. regē tabernaculum fecisse iuxta do
mum suam ꝓ reponēda archa fede
ris descendit ipse cuꝫ electis suis iſ
rael et tulerūt archā de domo ami=
nadab q̄ erat in gabaa et posuerunt
eam super plaustrum nouū quē cum
Oza tetigisset percussus est a dño.
demum portauerunt archam in lo=
cum suū Dauid precedēte cuꝫ cyta
ra cum cantoribus electis ex israel.
Spiritualiter subaudi ꝑ archā fede
ris beatā virginē q̄ tali federe ordi
nata est. vtvꝫ repleta sit grā et glīa
a deo et nos ꝑ ipsaꝫ grā repleamur
Istud est igitur fedus vt ꝓpter nos
saluatorē conceperit. Et ꝑ ipsum no
bis propitiatiōe ꝓcuret. Vñ Aug.
in quodam ser. Ut enī ad te gratia
plena loquar. ex gratia te debes. O
pijssima peccatoribus gratiosa: cui
nimirū peccatorū restauratio tante
sublimitatis extitit cā Mira loquar
O dña sed sic est multū audeo. mul
tum gaudeo. Nos enī tibi neqꝫ no=
bis necessitudo mira confederat sci
licet vt pro nobis habeas esse quod
es. nos vero ꝑ te id qđ sumꝰ. Si ei
nulla nostra p̄cessisset transgressio
nō foret secuta nr̄a redēptio. si ne
cessarium nō fuisset nos redemi: ne
cessarium non erat te parere redem
ptorem. ꝑ Dauid ergo subaudi xp̄m
qui tabernaculum. i. locū sublimē i
celis beate virgini suꝑ angelos iux
ta celsitudinem sue maiestatis para
uit. Veniēs igitur in die assumptio
nis cū electis suis israel. i. cum ordi
nibus sanctorum angelorum rece=
pit beatam archā de domo Amina
dab qui interpretatur populus. Ga
baa vero interpretatur vallis quia
eduxit eā de populo mortaliū et de
hac lachrymarū valle. sed in plau=
stro posito eius sacro sancto corpore
percussus est Oza. i. iudex q̇ illđ tā
gere attēptauit: precedebat aūt Da
uid cum cantoribus. i. cū angelis se
quētibus apostolis. Et nota ꝙ per
plaustruꝫ nouum in quo fuit archa
posita. corpus virginis gloriose re=
suscitatum et glorificatū intelligit
cui reddita est anima vt tota in subli
mi gloria collocaretur sicut pie cre=
ditur suꝑ choros angelorum ad ce=
lestia regna vnde nobis gratias tri
buit abundātius. vñ. Aug. in s̄mo Aug
supradicto. Ad hanc vsqꝫ gloriā in
gloria prouocata es vt superno regi
hereas superius i supernis q̄ in an
gelicam transiens dignitatē vsqꝫ ad
superni regis es sublimata cōsensū
Ubi enī posuit idē filius tuꝰ rex qđ
ex te sumpsit ibi posuit et te reginā
de qua sumpsit. nec. n. sancitum est
alibi te esse ꝗꝫ vbi est illud qđ a te
genitū est. hic nos ꝑ te hereditamꝰ

misericordiam miseri. ingrati grãm veniam peccatores. sublimia infimi celestia terrem. deũ homines: mortales vitã et patriam peregrini.

P Descendit ros pariter et mãna Numeri. xi. Tempore veris quãdo philomena cãtat ros tunc incipit descendere et campi germinare. qz imber abijt et recessit. Spiritualiter mundus diu fuerat priuat⁹ gratie dei rore propter hyemis primorũ parẽtũ pctã. Aggei primo. p hibiti sunt celi ne darẽt rorẽ. sed cãtante celesti philomena: scz Gabriele archãgelo illõ dulce cãticũ in aures virginis. Aue grã plena. rc. Descẽdit ros de celo. s. dei filius in vterum virginalẽ et cũ eo dulcedo benedictiõis et grẽ et cessauit gelu amaritudis et doloris. Fig. Figu. Judi. 6. vbi legimus dñm dedisse signũ gedeõ vt liberarentur filij israel de manu Madiã p hũc modũ: scz q ipse Gedeon vellus in area poneret. Et ibi ros tñ descenderet nulla parte terre rore perfusa qđ sic postmodũ factum est. Et sic percusso Madiã deuit israel multo tempore Spiritualiter istud fuit signũ qđ genus humanum petebat a deo. ps. Fac mecuz signũ in bonũ. dedit dñs signũ de rore celi q descẽderet in virginẽ gloriosam. Esay. 7. Propter hoc dabit vobis dñs signum. Ecce virgo cõcipiet et pariet filiuz. rc. Quod signũ recognoscens Dauid ait. Descẽdet sicut ros in vellus. Nam ipsa virgo beata fuit vellus quo celestis agn⁹ coopertus est Ipsa igitur sola fuit i quam ros descendit: qz quem celi et terra capere non poterant suo gremio contulit. Ber Ber. in sermo. O vẽter capatior celis diffusior terris. latior elementis. qui illum cõtinere valuit qui tribus digitis molem terre appẽdit. Nam in hoc benedicto signo percussus est Madiam hoc est diabol⁹ liberati sunt filij israel. i. fideles r lõga. i. eterna requies danda est illis in gloria cũ angelis dei. Ber Ber. in ser. Et hoc inquit te beatam dicunt omnes generationes qz oibus generationibus vitã et gloriã inuenisti. In te eñi angeli leticiã. iusti gratiam pctõres veniam inuenerunt in eternum. Merito ergo in te respiciunt oculi creature totius: r in te et de te et propter te benign⁹ man⁹ oipotẽtis quicqd creauit et recreauit.

Q Absondes eos in abscondito faciei tue. ps. 30. Nota pauo videns pullos suos non assimilari: nimium eos odit. Et nisi mater eos absconderet. occideret eos statim: sed femella ducit eos clam in abscõdito. Et occulte nutrit eos quousqz creuerint plume eorũ et pri assimilentur. quos tunc pater intuẽs vidz libenter. Spiritualiter. Aspiciẽs diuina iusticia peccatores dissimiles christo odit eos querẽs eos perdere sed peccatorum mater et eorum aduocata. s. virgo bñdicta eos sub alis misericordie sue protegit et abscondit quousqz reuocet eos a peccatis faciatqz similes xpo patri suo in virtutibus et bonis operibus. Figu. 2. Re. 12. vbi legimus q Jonatas et Achimas fugientes a facie Absalon qui querebat eos occidere: mulier quedam illorum miserta eos abscondit in puteo expandens velum super os putei vbi latuerũt quousqz serui Absalon abierunt et sic p mulierẽ illã liberati sunt a morte Spiritualiter Jonatas interpretatur columba et denotat animã humanam quã ppter cãdorẽ imaginis dei xps vocat colũbam. Can. 2. veni colũba mea. rc. Achimas interptatur mẽdacium fratris et denotat humanũ corp⁹ qđ multotiẽs spũi mẽtitur. ps mẽdaces filij hominũ i staterz. no. q p filios hominũ pñt hũana corpa notari. qz hõ dr ab humo qđ est terra. per hos ergo duos notatr aia

⁊ corpus quos culpa reddit dño odiosos. Jō statim iuxta vindictā domunus illos ꝓsequitur ad dannationem. Sʒ mater benigna illos protegēs abscōdit in suis sacratissimis ꝑcibus et meritis ne patris ira eos feriat et paulatim eos de viciis ad ṽtutes deducit quousqʒ ad ꝑfectum bonorum operum ꝯtingāt. Et tunc alacriter prebet eos patri. Ecce ꝗ̄ pia et benigna mater est ista. Jō ad graciarū actiones eius bn̄ficii omnino sum⁹ indigni qa nō tm̄ nobis sed toti mundo inuenit misericordiam. Au. O beata virgo Maria quis tibi valeat digne iura gratiarum et laudum preconia īpēdere q̄ singulari tuo merito mundo succuristi perdito⁊ q̄s tibi laudes fragilitas humani generis ꝑsoluet q̄ solo tuo cōmercio recuperandi additum inuenit. Aug

Columba mea in foraminibus petre. Can. 2. Fertur ꝙ in ꝑtibus vltra marinis volētes reges ⁊ barones aliqua magna noua significare habēt apud se colūbā cuius pulli sunt in regione illa ad quā noua trāsmittere cupiūt: et ligātes litteras ad pedes colūbe dimittūt illā que nequaqʒ quiescit quousqʒ ad regionē illā vbi proprios pullos eē nouit quiescit. Et tunc gētes regionis illius cognoscūt illam esse columbā regiam. Et accipientes litteras de pedibus eius cognoscunt omnia q̄ mittit illis dn̄s suus. Spiritualiter eramus enim in regione vmbre mortis propter culpam primam et nullum bonū scire poteramus de placatione eterni erga nos. sed demum veniens columba candida. i. virgo Maria a superno rege missa portauit nobis priuilegium nostre redemptionis et salutis. Fig. Gen̄. 8. Columba reuersa est ad archam portans oliuam virentem. Et tunc cognouerunt qui erant inclusi in archa cessasse aquas diluuii desuper terrā. Spiritualr. familia inclusa in archa erat genus humanum originali culpa vallatum. Cooperiebāt enīʒ aque huius culpe montes ⁊ colles. i. sanctos et iustos vt nullus posset extra huius carcerē apparere. Sʒ veniēs hec columba eis portauit virentem oliuam pacis videlicet reconciliationis: quia ipsa effudit et edidit saluatorē ꝑ quem carcer noster confract⁹ ē. et deo nos reconciliauit. et ad celi palatium ꝑducti sumus. Ber. in sermo. Inuenisti O beata virgo gratiam quā ante te nemo inuenire potuit. Inferni scʒ captationem: peccatorum liberationem. mūdi restaurationem āgelis et hominibus consolationem. Fig. Ber.

Thronus ei⁹ sicut dies celi. ps. 88. Decet regiā maiestatem aliter visitare gētem suam ⁊ ꝑmittere se videri a subditis suis et cū illꝭ interduʒ loqui. Et illis gratias elargiri precipue qn̄ raro ab illis visus est. Ideo rex ista facturus consueuit facere parari soliū vel tronum eius decori regio congruētē Et iō tron⁹ ille paratur et ornatur multipliciꝭ. Spiritualiter eternus rex a suo populo grandi tp̄e stetit remot⁹ Et ab eodē extrane⁹ et indignatus ꝑpter culpam cōmissam. Sʒ tēporis plenitudine et placationis die aduenientib⁹ qn̄ rex noster voluit se populo. suo manifestare et ipsum personaliter visitare fecit solium sibi pulcherrimum. scʒ virginē gloriosam ꝑ quā visus est cum hominibus conuersari et puelle brachiis baiulari. Fig. 3. Reg. 10 vbi legimus regem Salomoneʒ fecisse in domo libani tronū de ebore et vestiuit eū auro preciosissimo ⁊ habebat sex gradus inferius et sūmitas ei⁹ erat rotunda et in parte posteriori erāt due manus tenētes sedile hincinde ⁊ duo leones stabant iuxta manus et leonculi sta S Fig.

bant sup sex gradus et in illo sedēs rex Salomon conferebat gratias. Spiritualiter p hunc tronū subaudi virginē gloriosam de ebore p candidam virginitatē deauratā per perfectissimam charitatē. sed grad⁹ inferiores illi sunt sex sanctorum gña sup quo sublimata sedet. scz angeli prophete et patriarche apostoli martyres et confessores et ꝟgines sūmitas huius troni p tanto dr rotūda. quia rotunditas in figura perfectionem denotat eo ꝙ sit capatior omnibus figuris. Nam sublimitas genitricis xp̄i oībus dr esse latior et pfectior. Nā ē ipsa cū cherubi sapiētissima cū seraphi ardētissia. ⁊ ē qr q̄cūqꝫ pfectio glie reperit in sctis p culdubio puto reperiri i scti sctōrūꝫ matre que exaltata est sup choros āgelorū ad celestia regna. vñ Paulus diaconus in sermone beate virginis Nec inquit mirū si hec admirabilis ꝟgo cunctorum celsitudinē transcēdat mortaliū. Cum in hac parte etiam excellat beatorum meritum angelorum Due manus tenent ipsam. s. due nature xp̄i. s. humanitas et diuinitas. duo leões iuxta ipsam quasi ad custodiam extrahentes et ab heresibus custodiētes sunt duo testamēta sicut pꝫ de ysa. et luca. 12. leonculi sunt. 12. articuli fidei que habuit semp et tenuit. In hoc trono sedens verus salomō rex pacificus pbet se populo fidelium benignum atqꝫ clemētē et omnibus presto est ad hūc tronū acced ētib⁹ immensa dona largiri. vñ Ansel. in suis meditationibus beate virgini de hoc bñficio pstito generi hūano grarū actiones referēs ait Tu dña porta vite ianua salutis. adit⁹ recuperationis. aula vniuersalis pietatis. cā generalis recōsiliatiōis. vas et tēplū vite et salutꝭ vniuersorꝫ. tu ōndisti mūdo dñm et deū suū quem pu⁹ nesciebat visibiliter exhibuisti mūdo creatorē suū quē prius nō videbat Tu genuisti mūdo restaurationē q̄ pdit⁹ idigebat. Tu pepisti mūdo recōsiliatorē quē re⁹ nō habebat. p fecūditatē tuā pctōr mūd⁹ ē iustificat⁹ exul educt⁹. Celū: sidera: terra: flumia: dies. nox et quecunqꝫ potestati humane vel vtilitati sunt obnoxia. Et amissum de⁹ sese gratulātur dña p te quodāmodo resuscitata ⁊ noua quadā ieffabili gratia dotata. hec Anselmus. Ans

¶ De misericordia.

Filij alieni mentiti sunt michi ps. 17. Uidem⁹ ꝙ interdum supponūt gallie oua anate q̄ fouēs pullos inde natos pprios putās magna gubernat sollicitudine. sꝫ inuēta aq̄ pulli anate ppria natura inclinati relinquūt gallinā et intrant aquam. Gallina vero p littus vadēs eos cupit reuocare ab aquis. vocifera tur post eos sed seq̄ illā renuūt eo ꝙ magis diligūt aquā. Spiritualr deus fouet oēs sua grata abūdātia nō cognoscuntur peccatores futuri quousqꝫ perueniāt ad discretionis tempus. Sꝫ tūc apparet q̄ sunt filij dei ⁊ filij mundi qr q̄ de mūdo sunt inuētis aq̄s fluxibilib⁹ terrenarꝫ delectationū relinquūt deū ⁊ se imergunt in illis. Et nihilomin⁹ xp̄s de littore sacre scripture nitit de hmōi aq̄s educere ne ibi submergātur pmittēs eis igestimabilia bona Sed potius vana diligētes q̄ꝫ certa et secura xp̄i ⁊ eius vocationes negligūt vnde ipse Mat. 23. illis loquitur di. q̄tiēs volui cōgregare sicut gallina ꝯgregat pullos sub alis ⁊ noluisti. demum videns deus eos non velle redire eos permittit in propriis peccatis interimi iuxta quod in ps: scriptum est: Noluit benedictionem et elongabitur ab eo ⁊c. Figura Nume. 13. vbi legimus ꝙ cū exploratores missi a Moyse ad terram promissionis rediissent inde et fruct⁹ A Fig.

secum tulissent egregios et populo ostēdissent. vt animati affectione regionis illius ascēderet ad obtinēdā terram. predixe rūt etiā eis fecūditatē terre. et patrie pulcritudinē. noluerūt nichilominus sequi Moysen volētē ipsos ad terrā illam de mandato dñi introducere. sed plorabāt cepe et allia q̄ dimiserāt i egypto: et voluerūt Moysē n lapidare. ex quo deus reliquit eos in deserto et mortui sunt. Et ex omnibus exeūtib9 egyptum non itrauerūt terrā pmissiōis nisi tres tm̄. Spiritualiter cupiens nos ver9. Moy. s. xp̄s q̄ in aquis delectationis vite p̄ntis mansionē habere noluit ex huiꝰ delectationib9 educere ne submergamur i illis nobis prebet fructus eterne retributionis contēplandos vt ad patriā illā mēte et corpore pficiscamur. Clamant. n. cōtinue exploratores q̄ terram illam lustrauerūt in aures nostras describentes fructus illos vt ē Paulus et ceteri apostoli pphete et doctores dulcedinem illius glie ondūt. Sed quorūdā appetitus peccatorum ardentius inheret fetidis alleis et cepis egypti. i. ardēti9 desiderant inuolui voluptatibus tenebrarum carnis et mundi q̄ aliquē sustinere laborē: et sequi xp̄i vestigia p penitētie viam. Ideo a xp̄i misericordia derelicti. pereūt in vijs suis prauis et duris obstinationibus p nihilo habētes terram desiderabilē. vñ Gre. in omel. Sint lumbi vestri precinti. &c. sic dicit Altissimus est patiens redditor qꝛ peccata hominum et patitur et reddit. Nam quos diu vt ꝯuertātur tolerat nō ꝯuersos durius damnat.

B Populus incedebat per viam oliue: 2. Reg. 15. Inter alias arbores terre oliua dr̄ esse fecundior. semper. n. retinet virorem et sēp in ipsa quasi flores aut fructus inueniuntur. Et no. q̄ lꝫ fruct9 oliue sit gustu amarus tamen reductus ad oleum ē vtilis et suauis. Cōditur ex eo cibus. Caput vngitur. et nutrit lumē. Spiritualiter p oliuā subaudi. diuinā miam per quam celum repletū est saluādis qꝛ nō ex operib9 nr̄is iustificati sum9 sed p suā miam saluos nos fecit. vñ ipa mia de se dicit in. ps. Ego inquit sicut oliua fructifera in domo dñ. Null9 vnq̄ hominum celū intrasset. nisi mia ipm illuc introduxisset. vnde sicut oliua hyemi et estui suū prebet virorem. sic diuina mia peccatoribus et iustis suum prebet virorem. ps. Homines et iumenta saluabis deus quemadmodū multiplicasti misericordiā. et lꝫ mia exigat in peccatore amaritudiē p̄nie. nihilominus hec amaritudō vertitur in dulcorē: qꝛ ex ipsa cōditur ois virtus. nisi eñ mia dñi acceptaret opa nr̄a et suo sapore seu pinguedie grata deo redderet q̄cq̄d facere possem9 esset insipidū vngit ex ea caput nr̄m. i. christus vt mitescat vt cū irat9 fuerit mie recordet lumē etiā intellectus nostri nutrit et accendit affectū. Ideo misericordia dñi nobis via est ad gloriā. Figu. 3. Re. 6 Salomon fecit portas tēpli de lignis oliuarum. vbi ipse deus accipiebat holocausta accepta et dicebat domus dei Spiritualr xp̄s ordinauit introitū celi de lignis oliuarū. i. de operibus mie vt nulli claudi debeat. sed oēs possint ingredi tā peccatores q̄ iusti. Nam ipsas portas ingressi sunt peccatores latrones: meretrices: et publicani et quotq̄t vnā viā salutis ingressi sunt per viā misericordie ingressi sunt. Ber. sup can ppter mansuetudinē q̄ inte p̄dicatur domine Jesu bone currimus post te audiētes q̄ non spernas pauperē peccatorē non abhorreas Nō horruisti confitentem latronem. nō lachrymantem peccatricem. non cananeam supplicantem. non depre-

hensam in adulterio. non sedentē in theoloneo. nō depcantē publicanuz non negantē discipulū: nō psecutorē discipulorꝝ. nō ipsos crucifixores tu os. In odorem ergo vnguentorum tuorum currimus.

C Misit saturitatez in animas eorꝝ ps. 105. Scdm sapiētis senten tiā. prudēs homo debet esse memor egestatis abundā tie tempore: vt ita videlȝ sibi puideat dū potest vt duz tempus fertilitatis transierit eū nō premat penuria. Idcirco mittit Salomō ad formicam q̄ estiuo tempore sibi puidet p hyemali. Spūaliter. dum sumus in vita presenti abundamus misericordie diuine largitate. Sed illo tēpore consummato forum misericordie excludit. ⁊ non inuenietur nisi iusticia. ps. In die mādauit dn̄s misericordiam suam ⁊ nocte cāticuȝ eius. s. Surgite mortui: venite ad iudicium. Ideo debemus nobis

Fig. dum dies est puidere. Figu. Ge. 41. vbi legimus Pharaonem somnium vidisse ꝙ. 7. vacce pinguissime precedebant. ⁊ tenuissime sequebantur illas qđ quidē somnū Joseph exponens dixit. 7. annos ꝑores tāte esse abundantie ꝙ non possent homines frumēta et alia nascentia in terra recondere ⁊ ꝙ in. 7. aliis sequētibus talis esset egestas. ꝙ neqȝ meti neqȝ arari posset terra neqȝ daret fructuȝ aliquē. Spūaliter. per. 7. precedentes annos fertiles subaudi tēpus vite presentis quod voluit numero septenario. in quib⁹ adeo deus impleuit terram sola misericordia vt nulla tenus possit ei⁹ copia exhauriri. ps. Misericordia dn̄i plena est ꝑra. Sed peracto vite presentis tempore tanta est futura egestas vt neqȝ precio neqȝ dono poterit misericordia reperiri. Ideo dispensator bonus dn̄s Jesus christ⁹ voluit p̄cedere miam iudicium vt prius nobis exhiberet medicinam salutis q̄ꝫ inferret penā p peccatis. Ideo q̄ dei misericordie abūdantia non se fulsierit in vita presenti. in egestate futura pibit. vn̄ Aug.

Aug sup Jo. Nullus inquit nobis contra fidē quam tenemus et annūciamus de iudice christo scrupulus dubitationis remaneat in corde venit christus. primo saluare postea iudicare: eos iudicādo in penam q̄ saluari noluerunt eos perducēdo ad vitam qui salutē non respuerūt. ꝑma igitur dispēsatio dn̄i nostri Jesu christi medicinalis est: nō iudicialis. Nam si ꝑmo venisset iudicaturus neminē inuenisset cui premia iusticie redderet Quia ergo vidit oēs peccatores: et neminem esse immunē a morte peccati prius erat misericordia ꝓroganda: et postea exercendum iudicium.

D Qui seminat in benedictionib⁹ de benedictionibus et metet. 2. ad Chorinthi. 9. Nota ꝙ fm diuersas terre dispositiones prudens agricola diuersa semina mittit. vnde videmus ꝙ alia est terra frumenti: alia leguminum. ⁊c̄. Spiritualiter. terra nostra. s. vita presens multum est apta et fertilis ad producēdū optimum fructum si ibidem seminabimus opa misericordie. nam ex eo ꝙ misericorditer hic elargimur tēpore eterne messis recipiem⁹ centupluȝ.

Fig. Figu. Gen̄. 41. vbi Pharao ante vidit in somnio. 7. spicas plenas pullulātes in culmo vno. Spūaliter. per 7. spicas subaudi misericordie opera quorū plenitudo apparebit in culmine latissime mensure celestis patrie. Lu. 6. Mēsurā bonam et confertaȝ et cogitatam dabunt in manibus vestris. Pe. ra. sup math. In regno inquit celi corā omnibus angelis in cōuentu resurgentium ꝙ Abel passus sit: ꝙ mūdū fabricauerit Noe: ꝙ abraam fidem habuit: ꝙ Moyses legem tulerit: deus tacet et clamat soluȝ ꝙ pauper comedit di. esuriui. et non dedistȝ michi mādūcare. sitiui: ⁊ n̄. ⁊c̄.

E Misericordia edificabitur in celis. ps. 88. Voles erigere magnum edificiũ alicubi querit bonos artifices. nam si boni erũt artifices bonum erit edificium: vt per locuz a causa argui solet. Spiritualiter. deus cupit complere edificiuz in celis magnum et bonũ. Ideo querit artifices illius artis qui magis ad pficiendũ illud congruant. Inter alias em̃ artes misericordia est ꝯgruentior quoniam per artem illaz celeste edificiũ longe plus ꝯualuit. nam ars illa illud fractuz ac diruptum reparauit. Ideo querit artifices arte misericordie pitos: per quos possit ipse dñs incepta pficere.
Fig. Figu. 2. Re. 5. vbi legimus q Iram rex thiri misit artifices ad David qui sciebant operari. et ligna cedrina et illa q̄ requirebãtur ad pulchritudinẽ edificij vt fieret domus in ciuitate dauid. Spũaliter. Iram interptatur suscitans testamentũ predestinationis qđ in mẽte diuina fuit ab eterno ordinatum. pater em̃ ipsum executorẽ huius testamẽti ꝯstituit vt fideliter illud exequeretur. ps. testamẽtũ meum fideleilli. Iste igit̃ executor vt perficiat opus celeste ⁊ testamẽtũ eternũ adimpleat̃ fm patris mãdatum querit ꝯtinue artifices misericordie ⁊ illos mittit ad patrem Estote inquit misericordes sicut pat̃ vester celestis misericors est. Et alibi. Beati misericordes qm̃ ipsi miam ꝯsequent̃. Et qđ xps facit vt prudẽs pr̃ pp̃os filios ditari cupiẽs: qr docz eos artẽ lucratoriã. hoc est miaz: quia hõ lucrat̃ celũ. idõ cũ xps sit oim artifex: oiz hñs sciam nõ minus filijs suis dicit miaz volo ⁊ nõ sacrificiũ qm̃ nullus arte illa pua t⁹ ẽt si oim artiũ scia polleat nequaq̃ in ꝯspectu dei idoneus reperit̃.
Leo Vñ Leo papa i fmo. appar̃tionis. mie inqt virtus tãta est vt sine illa cetere si sint pdesse nõ possint. q̃uis. n. qs fidelis et cautus ⁊ sobrius sit et alijs maioribus ornat⁹ virtutibus si misericors tñ nõ est miam nõ meret̃.

¶ De morte.

Quis dimisit lapidẽ angularez Job. 38. Nota q lapis fm nominis ethymologiam dicit̃ ledẽs pedem. Nam itinerantibus interdũ occurrũt lapides i via ⁊ pede leso ipsi retrorsum cadũt. Spũaliter. p lapidẽ sic improuiso ambulantes ledẽtẽ subaudi mortẽ humanã q̄ gradiẽtiũ gressus tãto fortius pstrat ac pcutit quãto icautiores ac securiores se reperit. Est. n. admodũ lapidis angularis q̄ qualitercũq̃ ceciderit rectus remanet ppter suam equalitatẽ: qr mors sup omnes equat̃ cadẽs etiã oẽs adequat potẽtias/ diuitias/ magnitudinẽ et delitias vno ictu disrũpens. nec est q̄ possit suo impetui resistere. A
Fig. Fig. Daniel. 2. vbi vidit Nabuc. statuã cuius caput erat aureuz. brachia et pectus argẽtea. corpus seu vẽter ereus. crura vero ferrea. pedes tm̃ habebat de luto. Sequit̃ excisus est lapis de mõte sine manibus ⁊ percussa in pedibus statua ꝯminuta est ⁊ redacta in fauillam. Spũaliter. per hanc grãdẽ statuã subaudi diuitẽ et magnatẽ mundi huius cuius caput aureuz p nobilitatẽ sanguinis pectus ⁊ brachia argẽtea p pecunie quantitatẽ. in cuius acq̄sitionẽ diues corde manibus ⁊ brachijs operat̃. corpus et venter ereus per quã famam subaudi Est. n. es sonorosuz. per crura ferrea nota fortitudinẽ ⁊ potẽtiã. Sed pes luteus seu terreus denotat mortalitatẽ Exciditur lapis de monte diuine iusticie. s. humana mors quam manus dñi fabricata nõ est: qr deus mortez non fecit nec delectat̃ in perditione viuentium: sed miseri parẽtes nostri ad illam viribus accesserũt. hic igit̃ lapis pedem statue pcutiens reddit improuise oia in fauillaz. nec est qui valeat suo furore resistere: q̄a adeo est eius impetus incertus ⁊ i modo et

in loco ꝛ in tẽpore ꝙ humana prudẽ
tia illi sufficit minime prudere. vñ
Aug. c. 3. soliloquioꝝ. Illa inq̈t opor
tuna mors mille modis quotidie ho-
mines rapit. hunc nãq; febrib⁹ illũ
opprimit dolorib⁹. hunc consumit fa
mes. illum sitis extinguit. hũc mors
suffocat aquis ꝛ illum perimit flãmis.
hunc interimit laqueo: illum dẽtib⁹
bestiaꝝ: hũc trucidat ferro: illum ve
neno corrumpit. Et sic mors tot mo-
dis humanã vitam miserã finire cõ
pellit. Et nũc sup hec omnia magna
est miseria: qꝛ cũ nichil sit morte cer
tius. nichil tñ incertius hora mortꝭ.

B Fecit sibi cornua ferrea. 3 Re-
gũ. 22. Nõ. ꝙ natura prudet
bestijs p ipsaꝝ defensiõe de armis
Et qꝛ sunt quedã carentia dentib⁹
sufficiẽtib⁹ ad mordẽdum prouidet
sibi de cornibus ad feriendum: et si-
gnanter dedit duo cornua bestie vt
possit vndiq; ferire. Spũalr. Mors
dicit cornuta bestia duobus armata
acutissimis cornib⁹. vt feriat ad dex
terã ꝛ ad sinistrã. i. vt iuuenes et se-
nes / diuites ꝛ pauperes suis ictibus
Fig. cõterat. Fig. Dañ. 8. vbi pdict⁹ da
niel in visione dũ esset in susis ante
portam paludis vidit arietem habẽ-
tẽ excelsa cornua: ꝛ vnũ alio excel-
sius ꝛ vẽtilabat cornua cõtra oriẽtẽ
cõtra occidentẽ: ꝯtra aquilonẽ: ꝯtra
meridiem: et omnes bestie non pote
rãt ei resistere. Spũalr. p hãc bestiã
notat mors vt dictũ est. duo. n. habꝫ
cornua vt si q̃s vnum hoꝝ subterfu
git: reliquũ nõ euadat. pcutit in ori-
ente. s. in etate puerili. ꝛ pcutit i au-
strali: qꝛ in iuuentute humida et ca
lida. Et pcutit ad aq̈lonẽ, frigidũ ꝛ
siccum: qꝛ in senectute. Et pcutit in
occidentẽ: qꝛ aliquos vsq; ad decre
pitam expectat etatẽ. ꝛ illos ferit tã
to molestius q̃to plures illam p̃ce-
dunt gemit⁹ ꝛ dolores insperate sa-
Sen lutꝭ. vñ Señ. epl'a. 10. Alia inq̈t ge-
nera mortis spei mixta sunt. desinit

morbus incendium extinguit mare
quos hauserat eadẽ hora isorbet p-
iecit incolumes gladiũ miles ab ipa
perituri ceruice reuocat. nichil autẽ
habet qd speret quẽ decrepitas du-
cit ad mortẽ. Sed ne mortis aculeo
durius prosternatur docet prudere
remediũ dict⁹ doctor. vnde in libro
de naturalibus questionibus. Effice
tibi inquit mortem familiarem cogi
tatione vt si ita sors tulerit: possis il
li etiam obuiam exire.

Illuc manus tua deducet me ꝛ C
tenebit me dextera tua. ps. 138
Si interdum latrones ꝛ malefici sci
rẽt se transformare in patria vbi fur
tum fecerũt sepe furcas vitarẽt: sed
nos videm⁹ ꝙ prudẽs et cautus iu-
dex illos ibi capit vbi securiores se
putabãt. Spũalr. si pctõres vite p̃-
sentis postq̃ ꝯtra deũ suuꝫ peccaue
rũt scirẽt se trãsformare ꝛ trãsferre
de pctõ p penitẽtiã ad grãm etern⁹
iudex nõ cognosceret illos ꝛ euade-
rẽt isernale patibulũ. Sed qꝛ ꝯfidũt
in iuuẽtute ꝛ sanitate corporea: ma
nus iudicꝭ p suũ militẽ. s. p mortẽ ca
pit illos qñ securiores putabãt psi-
stere. Fig. Dañ. 5. vbi legim⁹ ꝙ dũ Fi.
Baldasar rex babilonis fecisset grã
de ꝯuiuium optimatibus suis ꝛ va-
sis templi abuteret in potu ꝯcubina
rum suarum in eadeꝫ hora apparuit
manus scribẽtis in pariete hec tria
v̾ba. mane / thechel / phares. q̈ vidẽs
rex pterrit⁹ fecit ꝯuocari magos cal
deos multa eis v̾bis pmittẽs si sen
suꝫ scripture exponerẽt. Sed nescie
runt. demum Daniel introduct⁹ sic
scripturas exposuit. Mane / hoc est
numeratum est regnũ tuum o rex. i.
numerus dierum regni tui ꝯpletus
est. Thechel: hoc est dicere. Appen
sus es in statera et inuentus es mi-
nus hñs. phares. i. diuisũ est regnũ
tuum ꝛ datum est medis ꝛ psis. Et
hec ꝯpleta sunt nocte sequenti vt di
cit magister in hystoria. Spũaliter.

Baldasar interpretatur venit turba
tio et designat peccatorē ingratū et
diu p ipsius expectatum conuersio
ne nō tñ ꝯuersum. Idcirco diuina p
eum irrita siue excitata sentētia mit
tit sup caput eius turbationē. Abu-
titur eñ vasis templi: qꝫ memoriam
voluntatē: et intelligētiā prebet car
nalibus voluptatibus et terrenis de
lectationibus occupādas quibus ce
lestia dona debuerant contemplari.
Sed cum se putat securius atqꝫ feli
cius residere florens iuuētute circū
datus delitijs / virtutibꝰ / diuitijs / et
sanitate coadiutus: subito mors re-
pentina irruēs fallacem spē atqꝫ fu
gacem quam miser in pdictis posue
rat dirrumpit et cōterit. Et tunc bal
dasar. i. peccator hac pturbati one p
uentus iprouisa. Iubet caldeos ma-
gos. i. medicos introduci vt salua eo
rum mercede adhibeāt remediū cō-
tra mortē. O insipiēs prouisio: putat
eñ ruine meatū manu phibere cui
cōtradicere nequeūt mōtes ꝛ colles
mundi. Sed nichil pdest medicorū
subuētio. Non est eñ ars neqꝫ sciē-
tia ꝯtra dñm. introducaꝫ Daniel. i.
diuina sentētia ꝛ irreuocabilis diffi
nitio. dicit eñ numeratū est regnuꝫ
tuum: qꝫ cōpletus terminꝰ vite tue
quo expectatus abusus es in omni
prauitate ingratitudinis. Unde ap-
pēsus es in statera examinis et inuē
tus es minꝰ habēs: qꝫ ymaginē tui
creatoris nō curasti seruare intactā
talēta tibi ꝯmissa. i. memoriā / intelli
gentiā / ꝛ voluntatē dissipasti sine lu
cro spūali ꝛ sciebas dñꝫ tuū ex his ta
lētis expectare a te spūalē vsurā. Et
ideo hec sententia a dño tuo lata vt
diuidaꝫ regnū tuū et vna pars deꝫ
medis: ꝛ alia psis. hec sic expone: qꝫ
regnū hominis est ipse homo ex dua
bus consistens regionibus: scꝫ ex spi
rituali ꝛ corporali. i. ex anima ꝛ corpe
hec est ergo sententia lata manu do
mini vt regnū illud sit diuisum. ꝛ qꝫ
vna pars detur vermibus corroden
da: scꝫ corpus. anima tradaꝫ demo-
nibus igne perpetuo cruciāda infer
nali. Et tūc mors potentissima hanc
sententiam presto est executioni mā
dare. patet igiꝫ diuitum insipiētia ꝛ
spes vana cum videant alios ꝯtinue
deficere: ꝛ ipsi non pensant qualiter
agāt caute ac si fedꝰ pepigissent cū
morte. vnde Grego. i mo. pertractās Gre.
illud Iob. Numerus annoꝝ incertꝰ
sic ait. Cum ꝯspicit ipius qꝫ tempo-
raliter floret. Et pēsare negligit qđ
in interituꝫ duciꝫ: in vitā carnis fidu
ciam ponit eamqꝫ diu pmanere exi-
stimat quā ad tēpus tenet. Solidaꝫ
in elatione animꝰ: qꝫ repētina mors
subripiat nunqꝫ considerat: qꝫ sit in
certa eius felicitas nūqꝫ pēsat. Naꝫ
si incertitudinē vite presentis ꝯspi-
ceret icerta p certis nunqꝫ teneret.

Mitte falces: quia mature sunt D
messes. Iohel. 3. Nota qꝫ pru-
dens agricola agrum pprium ocio-
sum existere non pmittit dum tēpus
adest germinis. Quādo eñ inde ele
uatum est frumentum interdum se-
minat rapas vel aliud qđ sentit tem
pore illo nasci aptum. Ideo sollicitꝰ
est cum maturescūt messes illas me
tere. Spūaliter. agricola psentꝫ vite
teste dño deus est: quilibet nostrum
est fruges q̄ in hoc agro fructificare
debet: videmꝰ qꝫ semina in agro p-
mittunꝫ vsqꝫ ad tempꝰ messiū ꝛ tūc
falce metunꝫ: nec vltra pmittunꝫ in
agro etiam q̄ sunt acerbe ꝛ imature
simul cū maturis metunꝫ. sic loquē
do ad propositum. Deus in hac vita
nobis merendi tempus concedit: vt
ad maturā messem deuenientes re-
ponamur in horrea dñi. i. in eterna
vita et non tradamur cum paleis ad
comburendum: quia nisi tēpore de-
bito pducamus fruges debitas non
permittet nos amplius diuina iusti-
cia in hoc agro persistere: sed falce
mortis nos de campo vite presentis

delebit siue dulces produxerim⁹ fructus siue acerbos. Figu. Apoc. 14. vbi btūs Johānes vidit cuidā āgelo precipi vt meteret: qz mature erant messes. Uenit inquit hora vt metat. Et misit falcem suam in terrā ⁊ messuit terram. Et in eodē capi. imediate sequit. ⁊ alius exiuit qui habebat falcem acutam et angel⁹ q̄ habebat potestatē super ignem dixit illi q̄ habebat falcē. Mitte inq̄t falcē acutaz et vindemia botros vinee quod fecit et qđ vindemiauit misit in lacuz ire dei. Spūaliter. subaudi per falcē humanam mortem. ratio est: qz quāq̄ spice dū sunt in agro vna altera maior atq̄ longior sit. Tamē versus radicem p̄ falcis decisionem oēs inueniunt eq̄les. sic facit humana mors Nam licet in agro humane vite vn⁹ sit altior et excellentior altero nobilitate: ⁊ diuitiarum magnitudine tamen morte illos metente et in manipulos reducente: si q̄s aspiciat omnes equales inueniet. Exemplū habemus i Diogene philozopho q̄ nullam differētiā inter ossa ignobiliū et nobilium potuit inuenire: subaudi igitur per primam falcem metentē messem: mortem iustoruz: qui de campo presentis vite et aduersitatis vepribus multarū afflictionum probant arentes deuenerunt ad perfectā maturitatem et metuntur ne amplius grandines et tempestates eos ꝯterant: et ne cadat sup illos vllus est⁹ Et est illorum mors preciosa in ꝯspectu dn̄i. per aliū ꝟo angeluz falcem acutam tenentē cui angelus potestatem habēs super ignem dicit vt vindemiaret botros. ⁊ c̄. subaudi mortē dānatoꝝ: de qua in. ps̄. Mors peccatorum pessima. Dyabolus est qui potestatez eterni ignis seu supplicij dn̄o pmittēte iubet eos vindemiari et eleuari de vinea p̄sentis vite quā do videlz completa est eorum malitia: qn̄ debito expectanti tempore vt vuas dulcium operationum producerent. dederunt labruscas iniquitatis et malicie p̄seuerātes sine penitētia in omni malo. Decisi eni de vita presenti acutissima morte eo q̄ i substantia sola haberēt requiem nichil de suis nouissimis cogitantes proijciunt in lacum inferni vbi calcabuntur et premenī opera illoꝝ. Et quā tam sumpserunt suis prauis opationibus delectationē: tāta dabuntur illis tormēta et luct⁹. ⁊ quāto se eleuauerunt ꝯtra deum in superbia et abusione tantū in tormentis deijciētur in ꝯfusione: quia terre eorum vinea ab eis eleuabit: vt iam meritoꝝ fructus amplius producere nequeant ⁊ dabit agricolis alijs. s. demonijs qui fructum diuine iusticie redēt put exigit diuina altitudo. vnde Aug. i. ꝯfessionuz. Illa inquit est pena peccati iustissima vt amittat vnusquisq̄ qđ bn̄ vti noluit cuz sine vlla possit difficultate si vellet ⁊ q̄ sciens recte nō facit amittat scire qđ rectū est. Et qui rectum facere cum possit negligit: amittat posse dum velit.

Sicut exit fulgur i oriēte. Mat. 24. Nō. q̄ eadē est causa tonitrui et fulguris et quasi eadem res est: sed percipit duobus sensibus. s. auditu et visu. videtur eni prius fulgur q̄ audiat tonitruum: sed tamē simul sunt: qz hec prioritas ex parte sensus est: Citi⁹. n. species visibilis m̄ltiplicat q̄ audibilis: qz ad sensū patet. Si quis percutiat ictu magno aliquid a distantib⁹ prius videt percutionis ictus: ⁊ postmodū audit sonus eius. Ita est eni de tonitruo et fulgure. Sed interdum est sonus et ictus simul. Et tunc valde periculosa res est. qz est signū qđ sit ppe nos Spūaliter. scriptura sctā vocat mortez fulgur. rō est: qz cu sus fulguris est ab oriēte in occidens. Et cursus mortis est a natiuitate vsq̄ ad finē. Nota ergo q̄ mors ista est idē cum

morte illa q̄ sacra scriptura clamat cū dicit: statutū est oibus hominibus semel mori. Uidemus continue hoc fulgur hūc et illū pcutere. Sed non audimus vocē dicentis. Morieris tu ꝛ non viues. Ideo nullo modo credimus nos esse morituros. Exemplum. Ille eñ qui est in nauicula velociter transeunte cum alteri nauicule transeunti obuiat, apparet ꝙ illa transeat. et ꝙ sua immobilis perseueret: cū tamē vtraqꝫ pariter vadat sic igit homines in carne ſm carnē viuentes vident cōtinue vite presentis fluxum erga omēs ꝛ tñ se putāt esse immortales. Sed nō. ꝙ periculosa res est quando simul videtur et audit. nō eñ potest pcaueri. sic periculosa res est quando peccator diuinam scripturā non audit in vita. sed expectat experiri ꝛ audire qñ mors percusserit eum repentina. Tūc eñ precauere nō poterit. Señ. in epl'a. C. Te dementē ꝛ oblitū fragilitatis tue: si tūc times mortē cū tonat dico. Fig. Exo. 9. vbi legim' ꝙ p totam terrā egypti facta sunt tonitrua et fulgura igne admixta simul cum grandine ꝛ mortua sunt iumēta que extra domos inuenta sunt. Spūaliter. per egyptum qui interp̄tatur tenebra subaudi cecam vitam peccatorum oculos habentium ꝛ non videntium. Fiūt eñ subito et improuiso fulgura ꝛ tonitrua quando cum mortali infirmitate arripit eos timor gehēne: sed quia extra domos penitentie reperiuntur vagantes per agros vanitatis vite presentis putrescentes vt iumenta in stercoribus carnis descendens super eos repentine mortis tempestas subito extinguūtur: et a demonibus eis insidiantibus rapiuntur in hora mortis. Gregorius libro. 6. Moraliū. Antiquus hostis ad rapiēdas peccatorum animas tēpore mortis crudelitatis effrenatur violentia et quos viuentes blandiꝫ decipit seuiens moriendo rapit. audire ergo debemus tonitruum sacre scripture dicens. Ubi te inuenero: ibi te iudicabo. Ideo docet nos sapiens considerare nouissima nostra: vt non peccemus: sed semper simus parati. vnde Gregorius. 12. Moral'. Qui considerat qualiter erit in morte: semper pauidus erit in opatione. et in oculis suis quasi non viuit. vnde veraciter in oculis sui conditoris viuit qui nichil qd transeat appetit cunctis vite presentis desiderijs cōtradicit. ꝛ pene se mortuum considerat qui moriturum se minime ignorat. perfecta. n. vita est mortis imitatio. quā dum iusti sollicite peragunt: culparum laqueos euadunt.

Ex̄e. — Señ — Fig. — Gre. — Gre.

Congregatus est omnis populus ante portam aquarꝫ. Neemie. 8. Nulla est via adeo longa dūmodo sit finita que per itinerādi assiduitatem aliquando non consumetꝛ: et ad terminum veniatur. Spiritualiter. presens vita est quedam via inter duos inclusa et terminata terminos: scilicet inter natiuitatē ꝛ et mortem. Igitur viatores omnes sumus. Ergo oportet nos venire ad terminum et ad portam: id est ad mortem que dicitur esse finis vite presentis et initium sequentis. verū est ꝙ porta aliquando est ardua et etiam propter pressuram oportet intrantes esse expeditos et agiles ne pondere alicuius preuēti impediti in porta deficerent et ab introitu forent exclusi. Spiritualiter. oportet fideles cupientes vitam futuram per portam mortis gratis intrare: sic in presenti se preparare vt in die transitus depositis peccatis non cogantur a diabolo qui paratus est tunc mactare ꝛ comprimere peccatores quos pōderibus peccatorum occupatos comperiet. Unde Job. Longe fient filij eius a salute conterentur in porta.

F

Fig. Figura. hiere. 17. vbi dñs legit di-
xisse. Custodite animas vestras: et
nolite portare pondera in die sabba
ti: nec inferatis in portas hierusa-
lem. Et postmodũ subdit. Non infe
ratis onera p portas ciuitatis hui⁹
in die sabbati ingredietur p eas pn
cipes regni sedẽtes sup soliũ Da
uid viri Juda et habitatores hieru
salem et habitabitur ciuitas hec in
sempiternum. Spiritualiter. p diem
sabbati q̃ dicit requies et q̃ est dies
vltimus ebdomade subaudi diẽ vlti
mum hominis. s. diem mortis in quo
non licebit plenũ põderib⁹ hominẽ
inuenire male em̃ tũc possunt põde
ra deponi. male põt homo tũc ɔfiteri
et animam suaʒ a peccato alleuiare.
Jdeo docʒ xp̃s Rogate ne fiat fuga
vr̃a hyeme vel sabbato. Oportʒ nos
intrare portam arduaʒ. s. humanam
mortem q̃ tante est arduitatis q᷑ ni-
si pri⁹ deposita sint peccatoꝝ onera
non valet quis p portam illam libe-
Señ re intrare ad penitentiam. Sene. de
naturalib⁹ q̃stionibus. Si volumus
esse felices si nec deoꝝ nec hominũ
nec reruʒ timore versari despiciam⁹
fortunam supuacua ꝓmittenteʒ. Si
volum⁹ tranq̃lle degere de ip̃is diis
cõtrouersiã agere anima in expedi-
to habenda est. hec Señ. sequit. Jn
hieremia igredietur p eã reges. ₇c.
quia q̃ bñ rexerũt vitã suã ₇ bñ sci-
uerunt principari v: ciis ₇ p ɔfessio
nem põdera peccati deponere intrã
tes p hanc portã mortis q̃ cõmunis
oibus est habitabunt ciuitatẽ illã. s.
eterne pacis visionẽ ₇ erit eoruʒ ha
bitatio gl'iosa. secure igitur ibũt qui
expeditos se i illo trãsitu exhibebũt
nõ poterit eos pressura demonũ im-
pedire. ps. Non ɔfundet cũ loquet
inimicis suis in porta. immo nõ paue
bunt a morte eo q᷑ fugientes vitam
Cas mortalem. vitam ingredientur eter
nam. vnde Cassio. sup beati imma-
culati. quis inquit mortem tempora
lem metuat cui vita eterna promit-
titur? Quis labores timeat ₇ se in a
perta requie nouerit collocandum.

G Errauerunt in solitudine viam
ciuitatis non inuenerunt. ps.
106. Nõ. via dicitur valde piculosa
in qua interdum passus aliquis in-
uenitur in sollitudine ignot⁹ et de-
uius. Aliquãdo em̃ illuc viator ac-
cedens a via recta deuiat nec ampli
us scit redire. et interim potest a la-
tronibus vel a feris interfici seu ca-
pi. Jdeo debet homo in tali transitu
societati se coniungere et nullomo-
do eam deserere. Spiritualiter. Uia
vite presentis est dubia q̃a si in quo
dam passu: scilicet mortis hora per-
ditur nunq̃ potest ampli⁹ recta via
inueniri. Job. 16. semitas per quas
non reuertar ambulo. Debem⁹ igi-
tur sequi ductorem ₇ viam bene sci-
entem. s. xp̃m. Math. 22. Magister
scim⁹ quia verax es. ₇ viã dei in ve
ritate doces. Alioquin a via rectitu
dinis deuiantes capiemur a latro-
ne illo crudelissimo calcaneo nostro
insidianti. i. fini nostro et trademur
feris infernalibus eterna cõfusione
prostrandi. Figura. Nu. eri. 14. fi- Fig.
lii israel in deserto nolentes in in-
troitu terre promissiõis sequi Moy.
perierunt per diuersa supplicia. Sic
spiritualiter nolẽtes christum sequi
via penitẽtie perueniunt ad passum
ignotum mortis horrende per solitu
dinem pergentes vbi neminem co-
gnoscent plenam latronibus et fe-
ris pessimus. vnde Bernar. in libro
meditati. O inquit anima mea quis Ber
erit ille pauor cuʒ dimissis omnibus
quorum tibi penitentia est tam iocũ
da sola ingrederis et ignotam tibi
penitus regionem vbi occursanda
caterua in teterrima monstra vide-
bis? Quis tibi in die tante necessita
tis succurret? Quis tuebitur a ru-
gitibus preparatis ad escã? Quis
consolabitur? Quis te deducet? Et

subditur. Elige ergo tibi illum ami=
cum tuū pre omnibꝰ amicis tuis qui
cū omnia subtracta tibi fuerint solꝰ
tibi fidem seruabit in die sepulture
tue. Cū oīs amici tui recedēt a te
ille te non derelinquet/ sed tuebitur
a rugientibus preparatis ad escam
Et conducet te per ignotā atq; ꝑdu
cet ad plateam superne syon ⁊ ibi te
collocabit cum angelis ante faciem
maiestatis diuine.

h Habitauit in spelunca. Iudicuꝫ
15. Nō. ꝙ itinerās ꝑ niues tē=
pore claro cuꝫ sol sup illas lucet cuꝫ
ꝑuenit ad domū vel hospiciū nichil
videt. Ratio est: quia albedo illa ex=
cellens tantamꝰ disgregationem fa=
cit in oculis et fantasma tāte clarita
tis relinquit ꝙ nichil aliud potest vi
dere imo qui domuꝫ vel speluncā in=
trat obscurā sꝑ claritatem illaꝫ ante
oculos videt habere: et nichil videt
ergo intranti hospiciū etiā periculo
sa res est tunc intrare passuꝫ ꝑiculo=
sum. Nullū ergo est remediū nisi ꝙ
per magnā horā ibi moret quousq;
claritatis fantasma euanescat. Spi=
ritualiter. ꝑ niues ꝓsperitates vite
presentis itelligunt. Ratio est: quia
dū niues sunt coagulate sunt albis=
sime et lucide: ⁊ flante austro resol=
uuntur et efficiunt turpes. Sic pro
spera mundi dum adherent homini
clara videntur ⁊ lucida. Sed fortu=
na flante ꝑ rote sue volubilitatē con
uertunt in gemitum ⁊ luctū. Igitur
itinerantes diu ꝑ ipsas. i. cor et affe
ctum in ipsis adeo excecant ꝙ quā=
do debēt intrare. hospiciū future vi=
te ꝑ mortē nichil vidēt: nesciūt quo
vadant. Reliquūt eīn fantasma a=
deo impressum menti ꝙ etiā ꝑ mor=
tem quasi deleri nō potest. Neq̄unt
prospicere casum mortis. Non pos=
sunt aspicere pericula infernalia. nō
valent intueri timorē iudicis: nichil
breuiter cogitare possunt nisi morta
lis vite felicitateꝫ q̄tūcunq; pedes
quasi in foueā teneāt aīam in gehē=
nam. vnde Grego. in mora. sup illud
Iob. dies mei velocius transierunt
q̄ a texente tela succidit. Itaq; ho=
mines carnales vltro ad iudiciuꝫ ꝑ=
trahit et tamen ipsa ordinatione sol=
liciti rebus transitoriis occupati nil
aliud cogitant nisi in hoc mūdo qua
liter adhuc viuant relinquendo om=
nia que possidenda disponūt qꝛ spes
viuendi non frangit etiam cum vita
terminatur. Iāq; ad iudiciū trahun
tur ꝑ sententiam et tamen habendis
rebus adherēt ꝑ curam. dure ⁊ eīn
menti adesse mors non credit etiam
cum sentit. hec Grego. Non potest
igitur homo preuentus sibi de salu=
te prouidere ꝓpter huiōi vane ac fā
tastice lucis occupationē. remedium
ergo necessariū est ad hoc diuinum
speculari hospicium. i. mortem ꝑ spe
luncam vel foueaꝫ. Inde eīn cogno=
scent quid valet mundi pompa: mū=
di gloria: quid diuitie: quid delitie.
Et sic hec omnia respuēs cognoscet Fig.
dnm deū suū. Figura. 3. Reg. 19. he
lyas stetit in ostio spelūce obseruās
et speculans. Et primo transiuit vē
tus validus ꝯterens petras et non
ibi dn̄s. Secundo transiuit commo=
tio terre: sed non est in eo dominus
Tertio transiuit ignis: sed nō est in
eo dn̄s. quarto transiuit sibilus au=
re tenuis ⁊ cum eo dn̄s. et vidit he=
lyas dn̄m locutiꝗ sunt mutuo deus et
helyas. Spiritualiter. ꝑ ꝓphetam
istum qui dicit videns notat proui=
dus christianꝰ q̄ se moriturū cogno
scens semper mortem speculat quia
eīn terminus mortis incertus est. id
circo se sic disponit ad illam ac si om
ni die sit ille terminꝰ. Ideo sic dispo Se
sitū mors nō ꝯturbat. Unde Sene.
epi. 12. Nemo scit nostrū q̄ ꝓpe ver
setur terminus. Sic itaq; formemus
animū tanq; ad extrema ventuꝫ sit.
venientem nemo hilaris mortem su=
scipit. nisi qui se ad illam cōposuerit

diu speculãs. Igitur in morte vide
bis ventũ superbie conterentẽ edifi
cia et percutientẽ oĩa sed transiens
quasi fauilla: quia ibi nõ est deus vi
debis terremotũ ire: sed non est ibi
deus: non enim irascitur p singulos
videbis ignẽ cupiditatis sed non ẽ
ibi deus: quia superbo oculo et insa
tiabili corde cum hoc non edebam
vt in ps̃. videbis vltimo dulciloquij
sibilum sacre scripture et ibi domi=
nus loquetur salutaria monita Sic
ergo aperte intuebitur: que sunt fu
gienda: et que sunt sequẽda. nec pos
sunt mundi transitoria oculos men=
tis disgregare. Sz videbit et aspici
et apte que pro obtinenda gloria de
hie. beant adipisci. vnde hiero. ad Cy=
pria. Memẽto mortis tue et nõ pec
cabis. Qui se cõtinue cogitabit mo
riturum contẽnet presentia et ad fu
tura festinabit.

¶ De mundo.

Hec mutatio dexte excelsi. ps̃.
A 76. Nota q quando aliqua
opposito modo se mutuo respiciunt
qđ est ad dexteram vnius est ad si=
nistram alterius. Spiritualit deꝰ et
mundus sũt quodãmodo opposita.
Ideo qđ est vni gratũ alteri est odio
suz. Et quod vni placet. alteri displi
cet. Uñ dñs Math. 6. Non potestis
deo seruire et mãmone. Igitur filij
mundi et dilectores eiꝰ ponunt ad
mundi dexteram p cõsolationes eiꝰ
per delectationes presentes Filij ve
ro xpi scz pauperes et hũiles ad si
nistram p afflictionẽ et penalitatem
Sed fiet in vita sequẽti dextere ex=
celsi mutatio. Figu. Geñ. 48. vbi le
Fig. gimus q positis duobus filijs Io=
seph. coram israel vt eis benedice=
ret et staret manasses ad dexteram
quia maior Effraym tanq minor ad
sinistram israel cancellatis manibꝰ
posuit dexteram super caput Effrai
scz minoris. sinistram vero super ca
put Manasses scz maioris Et clamã
te Joseph nõ cõuenit pater qz hic
est primogenitus scz Manasses re
spondit israel. minor maior erit Spi
ritualiter mũdus vt dictũ est ponit
maiores ad dexteram pauperes ve
ro et humiles ad sinistram. Sed nõ
ita erit i futura vita qñ. s. deus dex=
tere sue veniet conferre iustis Tũc
eñi eleuabit pauperes et electos de
sinistra penalitatis et locabit eos ad
dexteraz consolationis et ibi magni
fient. quando vero pctõres cõsũma
ta felicitate vite presentis deijcient
ad sinistrã tribulationis et vhe vñ
recte dicitur q sinistrã posuit super
Manassem quia positus fuerat ad
dexterã Manasses interptatur obli
uio: et bene denotat peccatores ⁊ di
uites mũdi huius qui dei obliuiscũt
in vita presenti. sz ipsi illorũ met obli
uiscuntur in morte. et etiã deꝰ illorum
obliuiscet. Aug. in quodã sermone
hac aiaduersione percipit peccator
vt moriens obliuiscat sui qui qdiu Aug
vixit est oblitus dei. Effraym inter
pretatur crescens p quẽ denotant
pauperes puuli et abiecti in vita p
sẽti. Sz tunc crescent et apparebũt
gloriosi. Ideo in Apocalipsi Cum
beatus Johãnes aspiceret quosdaz
ornatos stola candida et interroga=
ret qui essent hi. Responsũ audiuit
hi sunt qui venerũt ex magna tribu
latione. ⁊c̃. De mũdi diuitibus ⁊ po
tentibus erit oppositum. quia hi re
cipiunt bona vt postmodum in sup=
plicijs gemẽt. vñ. hiero. in quadaz
epistola. difficile imo ipossibile est vt hie.
presentibꝰ et futuris qs fruatur bo
nis vt de delicijs ad delicias trãseat
Et in hoc seculo primus sit et in ter
ra et in celo appareat gloriosus.

Mutabis eos et mutabunt. ps̃.
101. Nota q quadruplex est B
mutationis species. s. ad substantiã
ad qualitatem: ad quantitatem. et
ad vbi. Ad substantiam dicitur ge=
neratio ⁊ corruptio. Ad qualitatem

dicitur alteratio ad q̄ntitatem aug-
mentum. ad vbi dicitur sursuȝ et de
orsum antrorsum et retrorsum dex-
trorsuȝ et sinistrorsū Spūaliter has
mutationes continue mūdꝰ iste fa-
cit. Nā prima mutatio est ad substā
tiam. qr de natiuitate ad mortem q̄
dicitur generatio et corruptio sciłȝ
nasci et mori. Job homo natꝰ de mu
liere ⁊c̄. scda est alteratio: qr altera
Ber tur hō mille modis. Ber. in medita
tionibus. In hac valle lachrymaruȝ
est vita laboriosa. vita corruptibilis
vita amaritudinū plena. hanc hūo-
res tumidant. dolores exterminant
ardores exsiccant. aera morbidant:
esce inflāt. ieiuniū macerat. ioci sol
uunt. tristicie consumūt. sollicitudo
coartat. securitas ebetat. senectus
incuruat. infirmitas frangit. meror
deprimit. hec Ber Alia est mutatio
ad q̄ntitateȝ. et hec respicit diuitias
mundi q̄ augmentant̄ et diminuūt̄
sepe scdm dominiū: et reuolutiones
fortune. vnde q̄dā philosophꝰ si be
ne inquit volumꝰ dicere veritatē nō
propria sȝ mutuata vocare possumꝰ
que habemus. qr cū oēs in rota for
tune volubilis militemus sepe de di
uitijs in paupertateȝ mergimur im
prouise. quarta ē ad vbi mutatio sur
sum et deorsū ⁊c̄. hec mutatio respi
cit dn̄ia et ptātes Nam videmꝰ q̄ q̄
primatū tenebāt i mūdo subito de-
ueniunt ad miseriā et q̄ in dextera
florebāt p potētiā cadunt per tristi
tiam ad sinistrā. et tanto fortius con
quassant̄. q̄nto locꝰ eorū erat eminē
Cris tior. Crisosto. sup. 2. can. Mathe.
sp ei grādis ptās maiori tiori subie
cta est. sicut em̄ ramū arborꝫ i excel
so positū etiā si leuis aura flauerit
mouet. sic ⁊ sublimes in culmine di
gnitatuȝ existentes leui nūcij fama
cōturbat hūiles sicut in cōualle ple
rūq; in tranq̄llitate ꝯsistūt. his er-
go mutationibꝰ pulsat̄. miser hō in
hoc mundo: qui propter has penitꝰ
fugiendus esset. Figu. Gen. 31. Cū Fig.
Jocob seruisset Labā p Rachel. 7
annis accepit Lyā vidēs igr̄ q̄ plu
res deceptiones in ipso dixit ei mu-
tasti mihi mercedem meā decē vici
bus et tollens qd̄ suum erat Jacob
postq̄ multo tempore moratus est.
⁊ post multas deceptiones receptas
reuersꝰ est ad terrā natiuitatis sue
Spiritualit̄ p Labā qui dealbatio i
terpretat̄ subaudi mundū qui sem-
per extrinsecus ꝓspera p̄bet et intꝰ
amarior ē felle. mutat igr̄ nob̄ mer
cedem. 10. vicibus et cū credimus
Rachel accipere q̄ pulcra et delecta
bilis est dat nobis Lyā que dicitur
laboriosa. Reuertendū est ad terraȝ
natiuitatis nostre. s. ad eternā vitaȝ
ꝓpter quā regenerati sumus i xp̄o
vbi pfectaȝ requiē inueniemꝰ q̄ etiā
superat omne bonū terrenum vnde Aug
Aug. in li. de moribus eccle. Tan-
ta est pulchritudo iustitie tāta est io
cunditas lucis eterne hoc est incon
numerabilis veritatis ⁊ sapiētie vt
etiam si non liceret in ea amplīꝰ ma
nere q̄ nisi vniꝰ diei hora ꝓpt̄ hāc hu
ius seculi innumerabiles anni vite
pleni delitijs et cōfluentia bonoruȝ
tp̄aliū recte meritoq; contēnerent̄
Tria sunt mihi difficilia. ꝓuer C
30. Si strēnuus homo campū
certaminis intrans pugnaturꝰ con
tra ꝓprios hostes semotos atq; se-
patos inueniret ita q̄ posset contra
illos successiue pugnare. forte illos
facilime superaret. Sed cū simul ip
sos iuenit cūctos cōiunctos durū ē
vincere: qr dū pcutit vnū alij possūt
ex latere repcutere et grauius vl̄ne
rare Spiritualit̄ si fidelis xp̄i itrās
spirituale certamen haberet tm̄ pre
liari cum mūdo: tūc cognita arte pu
gne illius caueret sibi ab ictibꝰ suis
et cauēdo illū superaret facilit̄: sed
mundus nunq̄ est solus preliās sȝ
ducit secū carnē ⁊ diabolū: ⁊ hi tres
simul ⁊ semel cōtra spm̄ pugnāt de

his Eccle. 25. tres lquit species odi
uit aīa mea. pauperē supbū: diuitē
mendacem. ⁊ senem fatuū et insēsa
tum. post diabolus est qui est oībus
gratijs ꝓuatus et oībus creaturis
pauperior. Sed eius supbia semꝑ
crescit. qꝛ cū sꝑ sit sic deiect⁹ ⁊ miser
in elatione sūmū gradū tenet Apo
3. Tu dicis quia diues sū ego ⁊ nul
lius egens ⁊ nescis qꝛ pauꝑ es ⁊ nu
d⁹ et cecus. Secundus mūdus esse
dicitur qꝛ diuitias omnes continet.
sed omni mendacio plenus est: ⁊ cō
tra seruos suos fraudulenter īcedit
Et graues ictus recipiūt ab eo q̄ se
Cas cum miscent. vn̄ Cassi. epi. 6. Gra
ue nimis est vt fructu laboris sui
fraudetur indistriosus et cui debet
ꝓ sedulitate ꝯferri ꝑmiū dispendiū
patiatur et maloꝝ ol3 probat̄ extre
mū et ind̄ q̄s cogat̄ detrimēta susci
pere vnde credebat auxilia ꝓuenī-
re. hec em̄ homo a mundo continue
patitur. Terti⁹ vero īimicus est cor
pus humanū qđ antiquius est spū
Sed oīmoda impletur insipientia.
hic em̄ hostis tanto fortius fert sp̄3
Am. q̄nto dignoscitur familiarior inic⁹
Ideo sūme caueri debet. vnde Am.
de offi. Incassum contra exteriores
inimicos in campo bellū geritur si i
teri ipsa vrbis menia hostis insidiās
habeatur Igit̄ tres hi p̄dicti hostes
bellū contra spm̄ gerūt cōtinue: et
interdū illū ꝓstrāt; vt oēs perdat vi
Fig. res. Fi. Job. 1. vbi legit̄ ꝙ caldei fe
cer̄t tres turmas ⁊ iuaser̄t camelos
Job. tuller̄tq3 illos et pueros illos
custodiētes gladio ꝑcusser̄t. Spiri-
tualit̄ caldei qui interpretant̄ capti
uantes. significant mundū: carnem
⁊ diabolū: qui frequenter captiuant
spm̄ in lege peccati. asportāt came-
los. i. opera meritoria ⁊ occidūt pue
ros sc3 puritatē affectionis q̄ prius
erant vt redderēt spm̄ promptū ad
bonum opus. Igitur cognoscēs se
tales hostes habere nō debet solus

campum intrare. sed dei debet presi
diū inuocare. Et tūc eius societate
ꝓtectus ab incursibus oīm hostiu3
erit securus. ps̄. Dn̄s mecū et ego
despiciam inimicos meos.

Filij tui sicut nouelle oliuarum D
ps̄. 127. Interdum sunt vni⁹
patris plures filij quoꝝ aliqui de le
gitimo thoro nati. Alij vero sunt na
turales. Om̄s tn̄ pascit ⁊ gubernat
⁊ invictu ac vestitu illis ꝓuidet: s3
i hereditatē parit̄ nō equātur. Dat
ei pater aliquā ꝑticulā naturalibus
filijs sed legitime natis totā cōfert
hereditatē. Volūt ei iura ꝙ sic fiat
eo ꝙ dubitat̄ de natiuitate eorū: sc3
naturaliū an sint vere filij putatiui
patris Iō ne fraudent̄ filij legitimi
paterna hereditate ⁊ ꝯueniat ad ex
traneos sic lex ordinauit. Spūaliter.
celestis pr̄. s. xp̄s multos h3 filios:
qꝛ tā iustos q̄3 pctōres regenerauit
i sāguie suo: sed inter ipsos quidam
declinantes a lege mādatoꝝ ei⁹ fi-
unt spurij et ꝑdūt grā3 diuinā. ad-
herēt solū terre q̄ nō ē vxor xp̄i Isti
igit̄ sūt filij mundi sed non xp̄i Isti3
nō est promissa paterna hereditas
sed hic aliquam portionē in tempo-
ralibus bonis accipiunt. De talib⁹
filijs ille diues fuit qui quotidie e-
pulabat̄ splendide. Ideo dictū fuit
ei cū peteret aque guttā Recepisti
bona in vita tua: qꝛ portionē ei⁹ in
terra recepat Sed pauꝑes ⁊ abiecti
quibus mūdus hic negat omnia hi
velut filij veri et pat̄nalē heredita
tem expectāt non hic s3 i btā vita.
ps̄. Portio mea dn̄e sit in t̄ra viuē
tium. Fig. Gen̄. 25. Abraam dedit Fig.
munera filijs cōcubinarū. s3 Isaac
filio vxoris legitimo dedit heredita
tem. Spūal'r Abraā pat̄ multarum
gētium xp̄m significat oīm patrem
vt dictū est. filij vero ꝯcubinaꝝ sūt
filij vite p̄ntis ⁊ diuitiaꝝ mūdi cu3
quib⁹ ip̄e xp̄s nullū ꝯtraxit matrio-
nium. Non sunt igitur hi legitimi

christi filij: sed solus Isaac qui interpretatur gaudium seu risus. p quem notatur genus spiritualium pauperum quibus iure hereditario debetur regnum celorum. vt habetur Math. 7. qr ipsi sunt leticia et exultatio patris qui ait. vos estis gaudium meum. vnde
Be. Beda. super illud Jacobi Omne gaudium estimate. etc. Sic ait. Ne indignemini inquit si mali in hoc mundo floreant et vos patimini. quia non est xpiane religionis in mundo exaltari. sz deprimi. Mali nihil habent i celo: vos nihil in mundo Sed spe illius boni ad qd tenditis quicquid in via contigerit gaudere debetis.

E Fugite de medio Babylonis. hieremi. 51. Propter duo consueuerant homines loca relinquere scilicet si ibi nimium affliguntur: et sic de loco ad quem illi desiderant multa felicia sperant Spiritualiter hec duo debent nos excitare ad fugam vite presentis: quia et hic premimur varijs et multis tribulationibus et in vita futura multis speramus consolationibus perfrui. Gre. i quadam omel. mala q nos hic premunt ad deum ire compellunt. Figura. Exodi. 12. vbi legi
Fig. mus q filij israel duabus ex causis festinabant exire Egyptum Nam ipi egyptij compellebant eos exire dire afflictionibus et ipimet anhelabant ad terram promissionis lac et mel manantem. Spiritualiter compellunt nos exire egyptum vite presentis habitatores s. tribulationes, afflictiones, infirmitates, dolores: et infinita vbe q continue nos infestant et demum ipa mors que neminem i egypto vite presentis diu morari permittit vt testificantur qui
Pro. nos precesserunt. vn Prosper. i suis sententijs. Respice inquit teipsum qr mortalis es et qr terra es et in terram ibis Conspice eos q cum similibus fluxere splendoribus vbi sunt quas ambiebant ciuium potestates: vbi insuperabiles oratores: vbi qui conuenientius festa disponebant: vbi equorum splendidi nutritores: vbi exercituum duces: vbi satrape et tyranni Nonne omnia puluis et fauilla No ne in paucis versibus eorum vite memoria e. Respice sepulcra et vide qs seruus: quis dns. quis diues: quis pauper: discerne si potes vinctum a rege: fortem a debili. pulcrum a deformi. memor itaqz nature esto: ne extollaris aliqn. memor aut eris si teipsum respexeris. Nos igitur exemplum sumentes a nobisipsis egiptum fugiamus no expectantes vt sic cogamur exire et quo vadamus nescire p decessores compulit sic et nos compellz exire. No faciamus vt aliqui miseri ex populo israel qui potius stare in egypto appetebant et cepe et alia comedere: qz in terra promissionis lacte et melle abundare. Nos vero tales nequaqz simus sz queramus terram nobis promissam vbi abundabimus omnibus bonis. Ber. i quodam
Ber ser. puidi viri festinemus ad locum tutiorem ad agrum vberiorem ad pastum suauiorem vt habitemus sine metu abundemus sine defectu et sine fastidio epulemur.

V Iriliter age et confortetur cor tuum. ps. 26. Periculosa res
F valde exercitum seu aciem ducere ad capiendam terram vel ciuitatez et in acie timidos seu pauidos habere.
Nam quando sunt in acriori necessitate relinquunt socios et fugiunt. et sic reliqui remanentes succumbunt sociorum auxilio destituti Spiritualiter xps nos ducit ad capiendam vitam eternam quam nos oz expugnare contra vicia demonum qui inde expulsi fuerunt. Oportet igitur nos cum armis penitentie illam obtinere sz vere magnum est periculuz de quibusdam qui incipiunt sequi xpm et cum sunt i n maiori necessitate aliquibus mundi delectationibus inuentis volunt xpm relinquere et mundo potius

Fig. adherere tales eni3 volētium benefacere intētionē eneruant Fig. Numeri. 22. vbi legimus q cum Moy. populū educeret ad terra3 pmissionis. et peruenisset ad terrā Galaad filij Gad fuerunt ad ipsum Moysē di. Si inuenim⁹ grām in oculis tuis da nobis hāc terrā i possessionē. habem⁹. n. aīalia et pecora multa et terra hec bōa h3 pascua. Tu vero duc fratres meos ad terram quā daturus es eis et nos dimitte hic. Turbatus vero moyses dixit. Quare vultis frāgere vires fratrum vestroru3 ne vadant ad terram quam dñs eis promisit numquid fecerūt ita p̄res vestri? Spiritualiter filij Gad denotant mundi dilectores terrā et terrena diligentes ꝛ dei seruitu3 respuentes. Nam Gad interpretat abijciens seruitutem. habēt eni3 multa bruta ꝛ bestialia desideria q in agro pnie et vie dei pascere non possunt perueniūt eni ad terram Galaad q interpretatur possessio aque. ꝛ recte denotat huius mūdi prosperitates et ratio est q̄a omis aqua dum mare intrat amittit omnem dulcedine3 et efficitur amarissima. Sic presentis vite prosperitas que omniumvirtutum exterminatrix est dulcedine3 quandam prīo cōtinet sed consūmato cursu sup ' absinthium amarescit

Cris vñ Cris. pmo li. curialiū nug. Nouerca virtutū prosperitas beatulis suis applaudit vt noceat ꝛ ifelici successu sic in via fortunatos obsequitur vt in fine perniciem operet. cu3 vinis suis ab initio propināt dulcia et cū inebriati fuerint letale vir⁹ miscet. Et si quid deterius est. quo spē suam clarescat amplius. eos stupentibus oculis depressiorem infundit caliginē. hec Cris. Est g mūd⁹ iste cū suis psperitatib⁹ quedā labil' aque possessio cito transiens in suam dulcedinē. in summā vertēs amaritudinem. sed miseri filij gad. s. mundi huius amatores bruta ac bestialia desideria secum portantes. porcionem propriam tm̄ in eadem possessione obtinere desiderant vt vbi voluptates brutales quas diximus valeāt exercere seruitutē dei abijciūt nihil curātes de pmissiōe celesti sed respondet moy. i. xp̄s quare frāgitis fratrum vestrorum vires. ac si dicat. Quomodo creditis gaudere cum mūdo trāsitorio et in futuro obtinere gloriam. nō sic fecerunt p̄res vestri. s. Ap̄li martires et ceteri sancti qui nuditate paupertate et diris pueti tribulationib⁹ acquisierūt celum. Et tñ poterāt si volebāt possessionem mundi et eiusde3 delectationem dulcius possidere. Greg. i quadam omel'. Ecce inquit mund⁹ q diligitur fugit. Sancti vero ad quorum tumbam consistimus florētē mūdū mentis despectu calcauerunt. Erat vita longa. Salus continua. opulentia in rebus. fecunditas in propagine: trāquillitas in diuturna pace. et tñ cum in seipso floreret in eorū cordibus mūdus aruerat. Ecce iā mūdus i seipso aruit ꝛ adhuc in nostris cordib⁹ floret vbiq mors vbi luct⁹ vbiq desolatio vndiq percutimur vndiq amaritudine replemur. Et tñ ceca mēte ei⁹ amaritudies amamus. fugientem sequimur. labēti inheremus et q2 labētē tenere nō possumus cum ipso labimur. hec Greg. Gre.

Considerem⁹ ergo fratres: q2 illic nos Moy. i. christus cognat de huius mundi molestia ad celestem hierusalem ducere qui propter hoc voluit de celo descēdēs oēs mundi molestias sustinere: ꝛ nulla dulcia sētiste sequamur ergo ꝛ nos vestigia pedum eius vt liberi ab his penis securi perueniamus ad celum. Aug. in quodā tractatu. Si xp̄s de celesti sede p te descēdit. tu propter ip3 fuge terrena. Si dulcis ē mund⁹: dulcior est xp̄s. S3 dicis xp̄s ē. n. de⁹ ꝛ Aug

m

homo. ego aūt fragilis hō r iō mihi
mūdus amarus est. rñdit Au. trāsi
erūt iuuenes. trāsierunt senes. trāś
ierūt pueri. et puelle et viam quam
ignorabas tibi terram fecerūt et fa
cilē tibi esse ondērūt et ad hec tibi
via amara est. Ambula ergo securi
us quia post pugnam sequitur pal-
ma victorie et corona. Et post mor-
tem vita et glīa sēpiterna. hec aug

B Confusuz est gaudium a filijs
hominū. Joelis. i. magna q̄ p-
pe est illoꝝ cōfusio qui incepta sum
ptibus et labore magnis pficere ne
queunt. Remanēt em̄ quodāmodo
delusi atq3 cōfusi in conspectu oim
qui viderāt eos. Jō valde insipient
se gerūt q̄ altiora se querūt. Spiri-
tualiter hac cōfusiōe sepe hoies hu
ius mundi decipulis cōfunduntur
aggrediūtur em̄ in vita pñti q̄dam
ardua et sup mundi facultates cu-
pientes de lapide sanguinē elicere
contra naturā. cum nemo det quod
nō h3. hoc em̄ tentant q̄ in hoc mū-
do putant requiem inuenire quā mū
dus nullatenus continet. Laborāt
enim die noctuq3 in mari et in terra
in fame et siti frigore et calore et in
numeris periculis erga congrega-
tionem mundialiū rerum. Et conte
xerunt velut aranea telam: ventus
improuisus vno ictu dirumpit quic
quid fuerat multo labore contextuz
qm̄ cum putat homo in suis diu cō
gregatis diuitijs gaudere. mētiēte
sibi fortuna subito his priuatur aut
infirmitate cruciat. aut festina mor
te preuētus totaliter exterminatur

Inn. vñ Innocētius de vilitate conditi-
onis hūane. Semper inquit huma-
ne leticie tristicia repētina succedit
et quod icipit a gaudio desinit i me
rorē. mūdana quippe felicitas mul
tis ē amaritudinib9 respersa Nouit
ille qui dixit Risus dolori miscetur
et extrema gaudij luctus occupat.

Fig. Figu. Geñ. xi. vbi legimus q9 post o
bitum. Noe venerūt homines vt edi
ficarent turri q̄ attingeret et vsq3 ad
celū cupiētes p illam mundū supe-
rare. sed lingua q̄ prius vna erat con
fusa est et in multa diuisa ydiomata
q2 nō valuerūt turrim perficere. nā
cū artifex lignū petebat ali9 dabat
lapidē. Et ex hoc locus iste vocatus
est babel i. cōfusio. Spiritus. Noe
qui interpretatur requies denotat di
uinā grām. Ipsa ei est q̄ requiē mē
ti humane siue ↄsciētie prestat. hac
igitur grā in hominib9 mortua sta
tim ↄuenitur ad edificatiōis studiū
vt erigatur turris superbie p multi
plicationē diuitiaꝝ ꝑpter quas glo
ria putatur et requies O si possē inq̄t
hō cumulare tm̄ thesaurum vt sup
excellerē diuitijs cōuicinos tunc es
sē glorios9 tunc gauderē. tūc subij
cerētur alij et essē cunctis honora-
tior. Et sic miser supra vires huma
nas ambiēs laborās expectat cumu
lare et applicare florenos florenis
vt perficiat q̄d insipiēter presumit
s3 vide q2 confunduntur lingue r va
na sua cogitatio diuidit in contra-
ria. vñ cū aliquādo querat diuitias
sibi fortuna paupertatē preb3. Cuz
vero postulat sanitatē humores lā
guorē sibi grauissimū subministrāt
cum optat vitam diuturnā mors su
bita illum morsu deuorat repentino
Ecce igit lingua artificū quot mo-
dis diuiditur. vñ Aug. in libro ↄfes Aug
O inquit amatores mūdi cuius rei
grā militatis Maior ne esse poterit
spes vestra in mūdo q̄3 vt amici mū
di sitis. Ille q̄d nisi fragile plenū pe
riculis et p q̄t picula p uenit ad ma
ius piculū. pereāt hec oia dimitta-
m9 hec vana cōferam9 nos ad solā
inq̄sitionē eorū q̄ finē nō habēt vita
hec est mors incerta: subito obrepit
et post hec negligētie supplicia luē
da.

De oratione.

Reparationē cordis eorū3 au B
diuit auris tua. ps̄. 9. No. q̄

cithariſta preparat citharam ſuā et
moderat eam prius ꝙ̄ cithariſet co
ram magno dño et tūc itrat ad pul=
ſandum. Turpē em̄ melodiā et dif
formā faceret niſi prius moderata
eſſet. Spūaliter volens pulſare añ
dñm ꝑ orōnē pri⁹ debet cor ſuū mo
derare et diſponere ad q̇etē tranq̇=
litatis et pacis facere ꝙ intentio in
trinſeca bñ corrñdeat verbis exte=
riorib⁹ i orōne ꝓlatis. Sic ei cor or
natū v̄tute charitatꝫ ꝛ patiētie pſal
Fig. lēs corā dño cito exaudit. Fi. 3. Re.
8. Salomō pri⁹ diſpoſuit tēplū et p̄
ꝑauit illd ceteris ornamentis. Et
poſtmodū ipꝫ intrās ad orādū obti=
nuit a dño ſuas petitiones. Spiri=
tualiter. Salomō interp̄tat pacifi=
cans mētē et denotat fidelē cupien
tē ꝑ deuotā orōnē a deo obtinere
grām. quā prius neceſſe eſt ſemper
hr̄e: ſcꝫ ſatiſfationē ꝓximoꝝ ſemꝑ
preparare vt ſi q̇s aduerſus euꝫ hꝫ
aliquid dꝫ pacificare merorē illius
petendo indulgētiā vel ſi meror vel
dolor in ipſo eſt q̇ recepit iniuriā dꝫ
telem merorē indulgēdo pacificare
et delere de ꝓprio corde vt alteri de
bitum dimittēdo ſuorum debitorum
indulgentiā inueniat. ſic igit̄ dꝫ cor
nr̄m preparari ſi volumus exaudiri
Eccl. 18. añ orōnē prepara animaꝫ
tuā ꝛ noli eſſe hō quaſi q̇ tētat deū
Tentāt em̄ deū q̇ ſine diſpoſitione
cordis ꝑ orōnē pulſant deum. Lon
ge plus valet cordis deuotio ꝙ̄ orō
Iſid et oris locutio. vñ Iſido. de ſummo
bono. Quid prodeſt ſtrepitus labio
rum vbi cor mutum eſt. Sicut enim
vox ſine modulatione eſt quaſi vox
porcorum: ſic orō ſine deuotione eſt
quaſi mugitus bouū. Orō cordis nō
eſt labiorum. Nēpe em̄ deprecantꝫ
cor aſpicit de⁹ nō verba orantis.
Melius eſt cū ſilentio orare cordis
ſine ſono vocis ꝙ̄ ſolis v̄bis ſine in
B S tuitu mētis. hec Iſid.
Acrificiuꝫ deo eſt ſolenne .i.
Reg. 20. In domo magni principis
deforme eēt rē mōſtruoſā videre et
eſt rō q: affectio hūana dꝫ eē circa
delectamēta ꝛ dlectabile ñ ē niſi in
debite ꝓportionatis reb⁹. Iō cū of
fert̄ aīal diminutiuꝫ vl̄ iſolita dfor
mitate ꝯpoſitū abhorret̄ a vidētib⁹
ꝛ vocat̄ mōſtrū ꝛ tāto horribili⁹ in
nobili domo apꝑet ꝙ̄to oīa ibi dñt i
ueniri d cora. Spiri. orātes deū ſine
duotiōe do exhibēt mōſtra dformia
q: de rōe nature aīal̄ ē hr̄e vnū ca=
put et pedes ſm̄ debitā ei⁹ ſpeciem
ſic de rōe orōnis ē cū v̄bis cordis
duotionē hr̄e. Si ei v̄ba dirigūtur
ad deū et cor ꝛ affectio figāt̄ ad ter
rena Nōne mōſtruoſa ē talis orō.
Iō i Fi. Exo. 12. p̄ceptū fuit offerri Fig.
dño agnū āniculū ſine macula hoc
ē ſine diminutiōe mēbroꝝ. Spiri.
ꝑ agnū ſacrificiū ſiue imolationis
notat̄ ſacrificiū orōnis. vbi r̄quirit̄
agn⁹ cādid⁹ et ſine macl̄a mortal̄
pcti. vñ ſequitur ꝙ debeat eē anni=
culus q: renouat⁹ ſpū et mēte atqꝫ
q̇dāmō renat⁹ ꝑ aquā lachrymarū
Itē ſine diminutione mēbroꝝ q: cū
oram⁹ deū hoc dꝫ v̄ſari i corde qd
ꝓfert̄ in orōne al̄r eſſet mōſtruoſa
nr̄a orō. Et qd ē pricipale ipi⁹ ſcilꝫ
cor trūcaremi⁹ ab eo. Nā ꝑ ſap. xp̄s
ait. Prebe mihi fili cor tuū. Et ſi orō
nr̄a debeat deo placere ꝛ vt acceptū
ſacrificiū ipſam recipere petam⁹ qd
iuſtū et debitū ē. ſi ſecus peteremꝰ
talis oratio potius nobis impetrarꝫ
tormentum. Criſ. ſuper Math. Co Criſ
lonus inquit dei conſilium dyaboli
non requirit. Colonus autem dya=
boli et ſi conſilium dei requirit non
inuenit. vnde furorat vt proſperet̄
in furto. et fornicator ſibi crucis ſi=
gnum facit vt non comprehendat̄
Sed tanto citius capitur: quia ne=
ſcit diuina iuſticia patrocinium pre
ſtare criminibus.
IN meditatione mea exarde=
ſcet ignis. pſ̄. 38. Non redolēt C

aromata niſi igne ſuccenſa vt pʒ de
incenſo Nā integrū repoſitū nullū
dat odorē. ſup ignem vero poſitum
fumus eius aſcendens dat odorem
ſuum et domus illo repletur. Spiri
tualiter Oratio comparatur aroma
ticis rebus. ratio eſt quia ſicut cor=
pora humana aromaticis rebus cō
dita preſeruātur a corruptione. ſic
anima ſanctis orationibꝰ dedita re
ſeruatur a peccato. Nam quēadmo
dum aromatico odore fugātur ver=
mes. ſic deuota oratione diabolice
ſuggeſtiones pelluntꝰ. Vñ Iſido. de
ſummo bono. hoc eſt inquit remedi
um eius qui viciorum tentamentis
eſtuat vt quotiens quolibʒ modo tā
gitur. totiēs orationē fundat qꝛ fre
quens oratio impugnationē viciorꝫ
extinguit verum eſt ꝙ vt orō noſtra
odorē ſuauē reddat requiritꝰ ignis
Fig. charitatis. Figu. nume. 16. vbi pre=
ceptum fuerat tollere turribuluʒ et
hauſto igne de altari mitti incēſum
deſuper. Spiritualiter per turribu=
lum notatur cor humanum. Ignis
autem qui accipitur de altari ē cha
ritas que debet recipi per imutatio=
nem de cruce chriſti. ibi nanqȝ ignis
delectationis accēſus fuit qui nūqȝ
extingui potuit. Si ergo volumus
noſtram orationem odorem aroma=
ticum effundere et velut incēſum di
gnum in conſpectu dei dirigi accen
ſo igne de altari huius in corde no=
ſtro dominum adoremus. Iubilātes
xpo ſalutari noſtro. et tūc odore eiꝰ
fugabit vermes infernales ſanabit
animam a culpe corruptela. faciet
nos deo et angelis familiares ami=
cos. Aug. in ſermone. 40. Orō eſt
Aug anime ſancte pſidium angelo bono
ſolatium. diabolo ſuppliciū. deo gra
tum obſequium et perfecte religio=
nis tota laus: p cuncta ſecula ſpes
certa ſanitas incorrupta. hec Aug.
Verūtamē qȝ plures ignē ſctm̄ iſtū
extigui pmittuntꝰ pluuia deliciarū
mundi et corporaliū delectationum
et tunc nullus odor ex illorum ora=
tionibus exhauritꝰ. Idcirco nulla ta
liuʒ petitio exauditꝰ immo tāto lōgi
ores a diuina grā fiunt quanto ſe a
meditatione perfecte chriſti charita
tis et dulcedinis pro bono cōmuni
cabili elongarunt. Vñ Orig. ſup. 9. Ori.
Leuit. Infelix inqt anima cuiꝰ fidei
ignis extinguitur et refrigeſcit cari
tatis calor ad quā cum venerit cele=
ſtis pōtifex querēs ab ea ignitos et
ardētes carbōes ſup quos incēſum
offerat pri inueniet in ea frigidos ci
neres et aridas fauillas: Et ſubdit
tales ſunt homines q ſubtrahūt ſe
et longe faciunt a verbo dei.

Gladius meus deuorabit car= D
nes. Deut. 32. Multum pro=
deſt bene ſcire gladium ducere de=
bentibus. preliari Nam in tali actu
etiam debilior ſuperat fortiorem ob
ſeruet enim preliator induſtrius tē=
pus et locuʒ quādo poſſit et debeat
commodius gladio percutere inimi
cum ſine ppria leſione. Spiritualr
gladius eſt deuota oratio quia ſicut
gladij nuditate oſtenſa timētꝰ hoſtes
ſic oratione coram deo fuſa perter=
runtur demones. Unde Aug. Orō Aug
eſt anime ſancte preſidium diabolo
ſupplicium vt dictum eſt in precedē
ti ſermone. prodeſt enim multum ſi
homo bñ ſciat orationē vti et debite
tp̄s et locū obſeruare. Tūc ei ſupe
rabit fortiores ⁊ coronā obtinebit vi
ctorie. Fig. Judic. 3. vbi legimꝰ ꝙ cū
Eglō rex moab multū filios iſrael Fig.
affligeret exigēs ab eis tributa gra
uia ſurrexit Aioth q vtebatꝰ in plio
ſiniſtra pro dextera et fecit ſibi ſicā
i. gladiū ācipitē quē ponēs ſibi ad
dexterā partē ſubter ſagū igreſſus
eſt ad regem. Et dum eſſet ſolus cū
ſolo percuſſit illū ⁊ occidit et poſtmo
dū ducēs filios iſrael ſup moabitas
interfecit ex eis tria milia virorꝫ ⁊ a
lios ꝯuertit i fugā. Spūalr. Eglon

interpretatur rotatus et proprie denotat corp⁹ humanum qd.4. humoribus rotat̃ ⁊ ducit̃ versus mortem. Et sciendū q̄ duo velocissimi equi indesinenter currētes trahunt currum istum.s. dies ⁊ nox. Ideo qd est in tempore antiquat̃ ⁊ morit̃. Igit̃ cum iste Eglon.i.corpus humanum potestatē accipit sup̄ filios israel.i. sup̄ virtutes anime exigit ab eis tributa durissima.⁊ etiā mortifera: qꝛ illam introducit ad tributū peccati cuius stipendiū est mors: vnde scriptū est. Anima que peccauerit ipsa morieẗ. Duci eñ moabite p̄stāt obsequiū: qꝛ demones humano fauēt corpori.et p̄ suas prauas suggestiones exhibēt presidium vt fortius militet contra spiritum exhibēdo superfluas delectationes quas spirit⁹ nequaq̄ debet ꝯcedere: sed Aioth.⁊c. Aioth interp̄tat̃ laus ⁊ denotat hominē interiorē ⁊ sp̄m qui nouit deū laudare tam in p̄speris q̄ in aduersis.⁊ hoc est scire vti sinistra p̄ dextra: hic igit̃ facit sibi gladiū vtrobiq̄ incidentem quādo orat p̄ amicis et inimicis: hic intrat solus cū solo quādo sine tumultu et extra turbas gentium orationē suā fundit. Certat eñ contra dyabolum: seu contra hostem suum.s.corpus tantū. nec potest tunc ipsum ledere cum sic certat occulte: eo q̄ non querit mūdi fauorē et humanas laudes. Nemo igit̃ tunc potest inimico suo prestare presidium cum sic pugnat. Acuit igit̃ gladium suum ad petrā.s. orationē dirigens ad christum de quo dicitur petra autem erat christ⁹. occidit corpus ⁊ prostrat vires ei⁹. Et tunc moriunt̃ tria milia moabitarum: qꝛ illa tria mala mundū replētia peremit.s. concupiscētiam carnis: ꝯcupiscētiā oculorum ⁊ sup̄biā vite. quoꝝ quodlibet mille modis nouit spiritū infestare ⁊ sic obtinet̃ victoria orationis subsidio. Isi.de sum.bo. hoc est re- Isid.

medium ei⁹ qui tentamētis viciorū estuat: vt quotiēs quolibet modo tāgitur totiens orationē fundat: quia frequens oratio impugnationem viciorum extinguit.

Ascendit pādēs iter ante eos. Mich.2. Nemo potest vltra facultatem sibi naturaliter p̄stitā agere nisi instrumento debito sit coadiutus. Nam cum homo grauis sit nequaq̄ posset ascendere nisi mediātibus scalis: licꝫ bene descenderet sine adminiculo: qꝛ omne graue tēdit ad cētrum. Sp̄ualit̃. super facultatem nostram est celum ascendere p̄pter grauedinem natam concupiscētie que nos trahit semper ad infima. Ad illa eñ faciliter iclinamur sine aliquo adminiculo: proni eñ sumus ad peccatum. Ideo.p̄s. Sicut onus graue grauate sūt sup̄ me. Necesse est ergo si volum⁹ celum ꝯscendere nos habere debitum instrumentum quo eleuem⁹ nos sup̄ nos. Et per qd ascēdamus velut p̄ scalam: hm̄oi instrumētū siue scala est vera oratio. ratio est: quia sicut p̄ scalam domū ascendimus intrātes: et descēdim⁹ exeūtes. Sic per verā orationē deo innotescūt nostre necessarie petitiones: ⁊ inde descēdunt ad nos diuine cōsolationis. Figu. Gen̄.28. Jacob vidit scalā de t̃ra attingētē ad celū et dn̄m in sūmitate scale: vt narrat magister dicentē ad Jacob. Ego ero custos tu⁹ in itinere ⁊ dabo tibi t̃rā hāc. Itaq̄ vidit angelos ascēdere ⁊ descēdere. Dicit Josephus q̄ vidit figuras honestas humanas. Surgens Jecob fudit oleum sup̄ lapidē di. Deus erat hic et ego nesciebam. Est eñ hic domus dei ⁊ porta celi. Sp̄ualr̃.p̄ scalā hāc subaudi orōnē q̄ si deuota ⁊ debita est ⁊ bonis operib⁹ coadiuta: statī p̄ eā angeli dei descendentes exhibent deo nostras petitiones nobis ei⁹ gratiam reportātes Thob.12. Dixit Raphael an- E Fig.

gelus ad Thobiaz. Bona est oratio
cū ieiunio. Cū inqͭ orabas ⁊ dei elin
quebas prandiū et abscōdebas moꝛ
tuos ꝑ diem ⁊ nocte sepeliebas: ego
obtuli orationem tuam dño. Et seq=
tur. Et misit me dñs vt curarem te.
Sed nota ꝙ petitiones nostre debēt
esse honeste et humane. Non enim
honesta esset petitio vt tu petas qꝺ
ipse alteri negas: nec esset congruū
ab eo quem tu odis postulare seruiti
um. Ideo duo debet obseruare prin=
cipaliter ille qui orationem quā deo
dirigit cupit exaudiri. s. ꝙ deo adhe
reat et in se delinquētibus corde pu
ro offensiōes dimittat: alias nostra
Isid. oratio frustra fieret. Uñ Isid. de sū=
mo bono. Duobus modis oratio im=
peditur ne impetrare quisqꝫ valeat
postulata. hoc est si aut hic mala cō=
mittit, aut si delinquenti sibi debitū
non remittit. Jacob igitur qui inter=
pretatur luctatoꝛ: qui fugiebat a fa=
cie furoris Esau primogeniti deno=
tat chꝛisti fidelem: qui fugit a facie
dyaboli ꝓus creati ne ab eo peccati
gladio feriatᷓ. Protegitᷓ igitᷓ oratio
ne quā deo deuote fundit: qꝛ dñs sta
tim ei spopondit. Custodiā per vitā
presentē. Ego inquit dñs custos ero
tui in hoc itinere. et hoc precipue vt
est dictū si honesta petat. et que nr̄e
humanitati subsidiuz prestēt. nō ad
temporalia obtinēda: sed ad celestia
possidēda. Unde prosper in suis sen
tentijs. Fideliᷓ inqͭ supplicans deo
pro necessitatibꝰ vite huius aliquā=
do misericorditer nō exauditᷓ. Quid
em̄ infirmo sit vtile magis nouit me
dicus ꝙ̄ egrotus. Sequitᷓ. Surgēs
Jacob fudit oleuz sup lapidē: qꝛ vera
oratio nō consistit in locutionibꝰ tm̄
sed in lachꝛymis deuotis a corde ex
peccatorum amaritudine proceden=
Gre. tibus. Grego. 33. moꝛa. veraciter ora
re est amaros in cōpunctione gemi=
tus et nō composita verba resonare.
¶ De passione chꝛisti.

Currus israel et auriga eiꝰ. 4. A
Regū. 2. Magnū est refrige=
rium magnaqꝫ securitas hominē via
torem iuxta torrentes ⁊ fluuios cur=
rū inuenire vel ꝓpe se habere. Nā de
tali passu exeūt boues ⁊ equi quem
homo pedes non posset exire. Et si
exiret aliquādo madefieret. Nō em̄
laborat homo i curru. ⁊ tñ semꝑ gra
ditᷓ. Potest etiā pēsare ꝓtegitᷓ a su=
periori pluuie ⁊ mltas currus itine
rantibꝰ prestat cōmoditates. Spūa
liter. per curruz qui trahitᷓ quattuoꝛ
rotis. subaudi crucē ⁊ passionē chꝛi=
sti quā traxerunt quattuoꝛ ꝑfectissi=
me virtutes. Nam due ꝓme rote tra
hentes chꝛistū ad crucē fuerūt: cha
ritas ⁊ obediētia. de ꝓma apostolꝰ
ad Eph. 2. Propter nimiaz charita
tem qua dilexit nos deus misit filiū
suum. ⁊c̄. De secūda idez ad Phil.
2. Chꝛistus factus est obediēs vsqꝫ
ad mortem. ⁊c̄. Secūde due rote tra
hentes ⁊ sequētes fuerūt patiētia ⁊
humilitas. de ꝓma Esay. 53. Quasi
agnus corā tondente obmutescet et
non aperiet os suū. De secunda ipe
dicit Math. xi. Mitis suz ⁊ humilis
corde. Igitᷓ nos qui sumus viatores
quibꝰ obuiāt frequēter ꝑiculosa ten
tationum flumina quos sepe lubrica
ac pestifera pluuia: atqꝫ grādo ma=
larum cogitationum inuadit stare de
bemꝰ iuxta currū et cū sentimus tē=
tationum insultū currum hunc ascē=
damus. Fig. 3. Regū. 18. vbi legimꝰ Fig.
ꝙ helyas iussit Acab iūgere currū
equis vt super illum veniret in Jeza
bel ne occuparetur a pluuia eo ꝙ ce
los vidit contenebratos qꝺ erat si=
gnum future pluuie. Spūaliter. con
tenebrantur celi. i. anime quādo vi=
res ⁊ vapores turpiū cogitationuz de
corde ascēdunt et resoluuntur inter
dum in pestem validam cōsensus et
operis suadente dyabolo. Igitur ne
huius pluuia nos occupet currum
iungamꝰ. Equi enim amoꝛ ⁊ timoꝛ

sunt. Ascendamus igit inbēte christo currum.i.tollētes crucem sequamur ipsum quousqꝫ sim⁹ in Jezabel qui fluxus sanguinis interpretatur Non desinamus contemplari eius passionē a principio vsqꝫ ad mortem et effusionem totius sanguinis eius Et tūc saluabimur. Tāta enī est protectio huius sanguinis ꝙ nemo ledi potest ab eodem protectus. Idcirco ad ipsam omnes refugiū habent qui
Leo saluabunt. vnde Leo papa in ser. ieiunij.7.mēsis. Effusio pro iniustis iusti sanguinis tam potēs fuit ad p̄mium: tam diues ad preciū: vt si vniuersitas captiuorum in redemptorē suum crederent nullū tyrannica vincula retinerent.

B Vidi dn̄m facie ad faciem ⁊ salua facta est anima mea. Gen̄. 32. Scd̄m recompensatiuam iusticiā ille qui videt principez in prelo ⁊ nō terga vertit: sed sequitur ipsum debet obtenta victoria multum exaltari.
Aug Vn̄ Aug. in ser. dignum ⁊ ꝯgruū est fratres carissimi. ⁊c. Qui inquit sunt socij ꝯtumelie debēt participes esse glorie. Spiritualiter. Christus filius dei intrauit campum pro nobis certaminis salutis nostre. Esay. 58. Ego inqt propugnator sum ad saluandum: debem⁹ igitur aspicere ipsum et nō terga vertere si volumus
Fig. vt sua premia nobis largiat. Figu. 4. Reg. 2. Cū helyas deberet assumi de mundo dixit helyseo. Pete a me qd̄ vis anteqꝫ tollar a te. et petiuit helyseus di. fiat spiritus tuus duplex in me. Qui respondit: rem difficilez postulasti. Sed si me poteris videre quando ascendam fiet tibi. Et tūc apparuit currus igneus. Et ascēdit currum helyas. quem vidēs helyseus clamabat di. Pater mi pater mi. Currus israel ⁊ auriga eius. Et sic quod postulauit obtinuit. Spiritualiter. per helyam qui interpretatur deus meus significatur christus qui noster est spirituali copula incarnationis. per helyseum subaudi vnūquēqꝫ fidelem discipulum christi. et disciplinam eius doctrine querentē. Dicit igitur christus vnicuiqꝫ fideliū: postula a me: et dabo tibi. Aperi os tuum et ego implebo illud anteqꝫ tollar a te. Subaudi christiane ꝙ cō summato vite presentis tēpore christus tolletur a te qn̄tum ad effectum donoꝝ: et nisi ipetraueris in hac vita gratiam in alia non reperies bullam gratiarum. Petere ergo debemus duplicem spiritum eius: id est duplex donum. hoc est gratiā in presenti: et gloriā in futuro: sed dicet tibi. Rem difficilem postulasti. quinimmo impossibilem et supra vires nostras facilem tamen ex parte donantis. Sed dicit si me potes videre in curru igneo.i. si me potes videre in cruce: si videas que passus sum propter ignem charitatis in ligno seu curru cruc(obtinebis quod petis dū modo quod passus sū in corpore intuearis mente. Contemplemur ergo misericordie et charitatis ignem et accenso corde nostro leue erit obtinere qd̄ petitur. Cassiodorus. Magister inquit misericordia dei: vt dominus mundi acciperet formam serui. panis esurieret. fons viu⁹ sitiret. lux obscuraretur: virtus infirmaretur: vita moreretur. Redemptor venderetur: vt homo viuificaretur. vbi ergo princeps tanta afflictione plāgebat. Quis illo flente non fleret? quis eo dolente non doleret: vel gemeret? quando pro geminato dyademate rex crucem gestabat in capite. Cas

C Paratus sum et nō sū turbat⁹ vt custodiā mandata tua. ps. 118. Quicūqꝫ hō rē difficilē ⁊ arduā

aliquando aggrediatur: tamen si confortatur a suo superiore si armetur pietate inferiorum oblitus periculis viriliter se igerit videmus exemplum in animalibus. Canis excitatus a dño suo fortiorem se inuadit. Gallina etiam pro pullis suis cum omnibus pugnat. Spüaliter. licet passio christi fuerit horribilis ad cogitandum nedum ad sustinendum: instigatus tamen a patre quo minor est secundum humanitatem de qua sermo est Et compatiens pullis. i. filijs suis captiuis viriliter aggressus est eam. Fig.

Fig. Exo. 4. vbi dñs volens educere populum suum de manu Pharaonis vocauit moysen et dixit ei. Quid est quod habes in manu tua? Qui respondit: virgam. Et dñs ad illum. proijce illam in terram. quod fecit. et ipsa est virga in colubrum. et timens Moy. voluit fugere. Sed excitante ac confortante et precipiente dño ipsam reaccepit et in illa percussit egyptum et Pharaonem. Spüaliter. per Moysen qui solus fuit assumptus ex aquis in quibus hebreorum pueri submergebantur notatur christus qui solus exceptus fuit ab vnda peccati per naturam: sed virgo per gratiam sub qua tam magni quam parui periclitabantur. volens igitur deus pater populum suum humanum de manu pharaonis. i. dyaboli et de tenebroso egypto inferni eripere vocauit ipsum dicens. Quid est quod habes pre manibus? Quid descendisti agere in mundo? Et respondit christus virga est. ac si dicat. Crucis supplicium est quod nunc cogito. Et pater ad illum. proijce virgam coram oculis tuis. i. considera quod pati te oportet. Et versa est virga in colubrum. qui serpens est variorum colorum ac diuersorum. qui dum Christus oraret in horto et meditaretur supra salutem nostram ostensa sunt sibi tormentorum diuersa genera que in cruce pati debebat et tunc timens fugere satagebat quando ait. Pater: oia possibilia sunt tibi Transeat a me calix iste. et c. Et factus est in agonia: vt sudor eius essent gutte sanguinis. Sed tunc a dño confortatus et suorum captiuorum pietate deductus ait. Non sicut ego volo: id est vt non carnis infirmitas petit. sed promptitudo spiritus desiderat pater fiat voluntas tua. Et tunc virga crucis apprehensa percussit infernum et dyabolum multipliciter vulnerauit. captiuos suos de carcere liberauit. et sine confusione sui sic de hostibus suis feliciter triumphauit. vnde Cassio. super illo. ps. Obumbrasti super caput meum in die belli. In die inquit crucifixionis sue sic obumbratus atque defensus est Christus: vt nec animus eius confusionem aliquam pateretur: nec caro ipsius corruptionis iniuriam sustineret. vnde bene diffinita est passio dñi: dies belli. quando: scilicet dyabolo victo infernorum claustra dirrupta sunt et captiui liberati sunt. Cas

Quare ergo rubrum est vestimentum tuum. Esa. 63. Uidentes rem penitus insolitam euenire causam penitus nescientes in magnam incidunt admirationem. nec quietatur humane mentis acies donec peruentum fuerit ad cognitionem cause. Idcirco aspicientes philosophi solis eclipsim admirati sunt valde: sed post admirationem philosophantes viderunt quod causa huius eclipsis fuerat interpositio lune inter terram et solem. Spüaliter. Nulla res tam insolita et tam stupenda in mundo vnquam fuit quam quod dei filius in mundo visus esset cum hominibus conuersari in terra capi / pati / et morte turpissima condemnari. Idcirco prophete in spiritusancto prophetantes admirati sunt interrogantes et scrutantes causam Reperierunt quod erat interpositio lune. i. assumptio carnis humane in qua voluit salutem nostram operari hec enim eclipsabat diuinitatis radios. id est potentie maiestatem ne ab hominibus videretur: prebebat tantum D

mortalitatem et infirmitatem exteri-
us. Esa. i. Omne caput languidū et
omne cor merens a planta pedis vs
q̧ ad verticem non est in eo sanitas.
Sed quia talibus armis decebat eū
muniri: vt ɔtereret caput draconis
et caudam: id est vt peccatum origi-
nale deleret ꝛ contra carnalia fide-
libus vires prestaret. Ideo interro-
gatus respondet. Ego inq̄t sum qui
loquor iusticiam ꝛ propugnator suꝫ
ad saluandum. Addens etiam vlte-
rius. Ego torcular calcaui solꝰ. ꝛ ex
omnibus non fuit vir mecum: vesti-
mēta mea inq̄naui: scꝫ sāguine meo
Fig. Figura. Gen̄. 33. vbi legimus ꝙ ven
dito Joseph a fratribus suis accepe
runt tunicam ipsius ꝛ laceratā gla-
dijs et inuolutam in sanguine hedi
dederūt vni persone que obtulit eaꝫ
patri ꝛ eidem illam ostendens pater
ait. Fera pessima deuorauit filiū me
um Joseph. Spiritualiť. vēdito chri
sto a discipl'o ēpto ab egyptijs hoc
est a iudeis tenebrosis tunicaꝫ eius
scꝫ carnem eius ꝛ laceratū clauis ꝛ
lācea postq̧ in cruore proprio intin-
xerūt depositam vltimo de cruce de
derunt eam in manibus beate virgi-
nis que versus celum clamans dice-
bat. O excelse israel. O celestis dauid
O pater misericordie ꝛ clemētie. Ui
de ꝛ obsua si hec est tunica filij tui
an non? Uide si hec est tunica quam
Rachel fecerat filio suo Joseph. Ui-
de summe deꝰ si caro christi est quā
ego obumbrante spiritusancto nun-
ciante Gabriele archangelo concepi
Uoluebat intra se hanc tunicam vir
go Maria a capite vsq̧ ad pedeꝫ vi
debat caput spinosum: os felle pollu
tum: oculos liuoribus plenos. manꝰ
ac pedes perforatos: latus apertuꝫ.
totum corpus cruentatum: ꝛ cum la
chrymis verba gemitibus plena di-
rigebat ad christum dicens. Quare
fili mi sic rubrum est vestimentū tu-
um. Uox igitur illius sonabat in ra-
ma plorans filium suū sepe repetēs
pristinam interrogationem an esset
illa tunica filij sui Joseph. Et respō-
dit pater. fera pessima inuidia deuo
rauit filium meuꝫ. Sapiē. 2. dixerūt
impij apud semetipsos non recte iu-
dicantes. venite: circūueniamus vi-
rum iustuꝫ. ꝛc. Et in fine causam p̄-
dictam. s. inuidiam di. Et errauerūt
qꝛ excecauit eos malicia eo. Et sub-
audi per maliciā: inuidiā iudeoruꝫ.
inuidia ferior omni fera. leo fortissi
mus prostratis indulget. et tu redē-
ptorem tuum pungis contra imma-
culatum agnum q̄ os suum nō ape-
ruit. ꝛ tu tuum os aperuisti. ꝛ carnē
eius dentibus lacerasti: ferreis liga
sti qui victos tuos soluit: vulnerasti
qui omniū sanat vulnera: potasti fel
le aque viue fonteꝫ crucifixi qui om
niuꝫ cruciatꝰ curauit. Occidisti illū
qui est omnium viuentium vita. quo
niam quis audiuit. vn̄ Ansel. in me- Ans
ditationibꝰ. Quid fecisti dulcissime
puer? vt sic iudicaris: quid cōmisisti
amantissime iuuenis: vt adeo male
tractareris? Qd scelus tuū? que no
xa tua? q̄ causa mortis tue? que occa
sio tue damnationis? O admirabilis
censure cōditio? O ineffabilis miste
rij depositio. peccat iniquꝰ ꝛ puniť
iustus. delinquit reus: vapulat inno
cēs. offendit impius: dānatur pius.
Qd mereť malus: patiť bonꝰ. quod
perpetrat seruꝰ: exsoluit dn̄s. quod
committit homo: sustinet deus.

Unus militum lancea latꝰ eiꝰ E
aperuit. Johis. 19. Quādo du
citur reus ad patibulum quē multi
sequuntur cōsummata vita illius et
habita debita experientia de morte
omnes qui astabant recedūt. Spiri-
tualiter. Christus mūdus / purus / ꝛ
immaculatus agnus innocēs in cu-
ius ore non est dolus inuentus: Du-
ctus fuit ad crucem ꝛ deputatus est
impijs. Ideo ɔsummato ipsius passi
onis misterio ꝛ experti iudei ꝙ vere

mortuus esset reliquerūt eū in cruce pendentē post horā nonā et vsqꝫ ad vesperas stabat sic pendēs. Nam satiati iudei qui mortem eiꝰ sitiebāt eo mortuo recesserunt et omnes eum dereliquerunt ꝛ discipuli abierunt.

Fig. Figura. 3. Regū. 22. vbi legimꝰ ꝙ rex israel vadens ad prelium contra syrios mutauit habitum. s. regalem ornatum et ascendit currum suum ꝛ percussus sagitta inter stomachum et pulmonem mortuus est vespere ꝛ syrij omnes reuersi sunt. Ordinauerant eīn syrij hostes eius vt solum israel regē interficerēt. quo facto terminatum est prelium et saluati sunt omnes rege tm̄ mortuo. Spūaliter. christus dei filiꝰ dicit̄ rex israel q̄ interpretat̄ vidēs deū. Ipse em̄ semꝑ videt diuinitatē: qꝛ sꝑ sibi p̄sens est cum ꝛ ipse sit deus. Igit̄ debens cāpum nostre salutis intrare pugnaturus ꝓ nobis occultās maiestatē regalem exinaniuit semetipsū formā serui accipiēs ꝛ ascendens currum: scꝫ lignum crucis post multa tormēta pcussus est lancea ꝛ hora vespertina pendebat in cruce mortuus. Et vt dictum est satiata iudeoꝝ rabie q̄ tm̄ christi mortem sitiebāt terminatum est ꝑlium qđ erat iter nos ꝛ angelos. Et oēs reuersi sunt in domū suam. Et factꝰ est in pace locus eoꝝ et habitatio eoꝝ in syon. i. in vita beata. Et ex istis duobꝰ generibus omnium factus est vnus grex vni ꝛ trino pastori subiectus qui talia eis pascua preparauit: que nec oculus vidit nec in cor hominis ascēdit. Et sic rex noster operatus est nobis pacem

Cris. in morte sua. vñ Criso. i ser. cene dñi Occisus ꝓpositꝰ christꝰ cur occisus sit videamus. vt celestia pacificet. vt terrena recōcilietvniuersa. vt amicū te ꝯstituat āgeloꝝ. ꝛ habētī oīm potestatem aīam suam ꝓ te dñs dedit.

Ans. Dabit ipsos ꝓ sepultura. Esa. 53. Longe nequior est malitia sub aliquo genere virtutū palliata: ꝙ̄ si nuda ꝛ apta foret. vñ Aug. sup ps. Simulata equitas nō est eq̄tas: sed duplex iniq̄tas. pharisei nanqꝫ cogitātes malitiam ꝛ neq̄tiā quā in nece christi exercebāt sub specie pietatis iuerūt ad pylatū dicētes ꝛ petētes ob paschat̄ deuotionē vnū vinctum: scꝫ Barrabā seductorē latronem et homicidā ꝛ sub isto pallio dāpnauerunt iustum: scꝫ christū. Duo ḡ mala fecit populꝰ iste: scꝫ reū dimittēdo: ꝛ iustum occidēdo. Esa. 5. ve q̄ iustificatis impiū et iusticiā iusti auferti ab eo.

Fig. Fig. leuit. 16. vbi legimꝰ ꝙ in die ꝓpitiatiōis offerebant̄ duo animalia. s. duo hyrci: quoꝝ vnꝰ mactabat̄ et offerebat̄ dño: vt fieret ꝓpitiatio ꝓ pctis. aliꝰ ꝟo dimittebat̄ libere: ꝛ hic secū portabat oīa pctā populi. Spūalit̄. per hec duo aīalia oblata in sacrificio ꝓpitiationis sub audi hos duos vinctos: scꝫ christū dei filium sanctū et iustū: Barrabā latronē seductorē ꝛ homicidā. imo latus igit̄ christꝰ est ꝓpter quē fctā est recōsiliatio omniū peccatorū: ꝛ Barrabas dimissus et liberatꝰ est q̄ est testis perfidie iudeoꝝ.

Ans. Ansel. in suis medit. ꝛ dirigit ꝟba christo. vultum tuū inq̄t honorabilē in quē desiderant angeli ꝓspicere: qui omnes celos adimplet leticia: quē depcant̄ omnes diuites plebis pollut̄ labijs suis sputis inq̄nauerunt: sacrilegis manibꝰ occiderunt: velo operuerūt in derisionē et te dñm vniuerse creature tanqꝫ seruū ꝯtemptibilē colaphizauerūt. Adhuc autē animā tuā incircunciso deglutiendum tradiderunt. vinctum quidē ante faciē Pylati presidis ꝑduxerūt. postulātes te supplicio crucis interimi q̄ peccatū nō noueras. ꝛ virū homicidā donari sibi: agno lupum, auro lutū preponētes. O indignū et infelix ꝯsiliū ꝛ q̄dem non ignorabat impius ille ꝑ inuidiam hoc i te fieri. tñ nō abstinuit te

meraria in te man⁹ mittere: sed repleuit animam tuam sine causa amaritudine.

b Vade lauare septies in iordane. 4. Reg. 5. Solent inuitati ad magna festa facies lauare suas ne immūdi appareant inter mūdos Spiritualiter. dñs noster nos inuitauit ad festa maxima: scilʒ ad gaudia paradisi vbi nullus sordidus intrat: sʒ omnes sunt mūdi ꝛ imaculati. Apoc. 6. date sunt singulis stole albe. Sed ne per immūdiciā repleamur dedit nobis isto sancto tempore aquam purgatiuam cū sacratissimo sue passiōis sanguine ex quo ab omni malicia peccati licʒ turpissima

Fig. possumus mundari. Figu. leuit. 14. vbi legimus ꝙ in purificatione leprosoꝝ talis ritus seruabatur. portabantur enī duo passeres viui quorū vnus interficiebatur sup aquā viuā in vase terreo positā: ꝛ fiebat aspersorium de ligno cedrino ꝛ ysopo. Et ibi ligabat solo ṽmiculo. s. coccineo passer viuus ad modum aspersorij: et aspergebat septies leprosus. postmodum passer viuus dimittebatur abire. Spiritualiter. leprosum erat genus humanum propter peccatum primoꝝ parentū: qꝛ lepra sordes est insanabilis ꝛ pctm̄ illud q̄tū ex parte hois erat incurabile. p duos autē passeres adductos ad purgationem lepre subaudi diuinam ꝛ humanam naturā. factum est aspersorium de ligno cedrino: qꝛ in cruce xp̄i positum fuit lignum cedri. Occisus est enim vnus passer: qꝛ humana natura xp̄i cuius sanguine aqua baptismatʒ efficatiā mundādi accepit. Alius passer: scʒ diuinitas filio charitatis humanitati ꝯiuncta est: sed liber abijt eo ꝙ diuinitas imortalis existat. Septies aspergitur immundus: qꝛ. 7. sacramenta de vase terreo. s. corpore christi fluxerunt cum sanguine et aqua simul ꝓpter quaʒ omnis anima vere credēs ꝛ iuste operās mūdatur accipiamus ĝ illud aspersoriū ꝛ septies nos aspergamus: scʒ discurrādo p. 7. pctā mortalia. sʒ vide ꝙ sit aqua viua. solus sanguis non lauat sine aqua viua. nec aqua viua sine sanguine. Aqua viua dr̄ q̄ manat de visceribus terre p quaʒ deuotas subaudi lachrymas q̄ de corde ꝯtrito et verificato exeunt fluētes p oculoꝝ tuos. si sic p aspersorium crucis ex sanguine christi aspergas tuam memoriam. et si plenus sis sordibus et si nullum decorem virtutuʒ habeas in te tm̄ peccatoꝝ lachrymis assumptis passionis dñi memoria te mundabis. Ber. sup cā. smo. 22. Passio Ber. tua dñe Jesu xp̄e est viatiū remediū singlare refugiū deficiēte sapia. Justicia etiā nō sufficiēte succūbētib⁹ meritis illa succurrit. Ideo cū defecerit virt⁹ mea nō cōturbabor neqꝫ diffidam. Scio q̄d faciā. calicē salutaris accipiā et nomē dñi inuocabo.

Arbor bona fructus bonos facit. Math. 7. b Preter fecunditatem ꝛ suauitatē fructuuʒ etiā arbor ipsa multas ꝓstat humano vsui cōmoditates. Nam viatores arbore frondosa inuēta nō solum fructibus eius reficiuntur: sed etiam protegūtur ab estibus similiter ꝛ a pluuia ꝛ ascendens interdum sicut illi necesse est tuetur a feris. Spūaliter. crux christi arbor bona fuit magna lata ꝛ frondosa. ꝛ fructus satietatis et suauitatis tribuens ꝛ fideles omēs protegit a demonibus ꝛ ab omnib⁹ peccatorum ꝛ viciorum incursibus. Figura. Daniel. 4. vbi narratur visio Fig. quedam sub tali forma. Ecce arbor in medio terre cuius proceritas attingens ad celum et aspectus eius vsqꝫ ad terminos terre: et esca vniuersorum in ea: subter eam habitabant animalia. in ramis eius volucres celi cōuersabantur. Spūaliter. per hāc arborē subaudi crucem xp̄i

ps. Erit tanq̃ lignum qd̃ plantatū est: secus de. aqua. i medio terre qd̃ ad litterā sic fuit fertur em̃ q̃ in cal uarie monte vbi crux xp̄i fuit posita sol recto tramite ac directe aspiciat quodam tempore qd̃ est argumentū medie regionis. ps. Deus noster añ secula operatus est scʒ in medio terre. Cuius proceritas attingens ad celum: quia nulla est alia via ad celum de terra ducens nisi crucem xp̄i accipere ipo teste qui ait. Si q̃s vult post me venire tollat crucē suā et sequatur me. Aspectus eius vsq̃ ad terminos terre. quia omnes inuitat omnes vocat. neminem despicit. ps. Extendit palmites suos vsq̃ ad .m. ꝛ vsq̃ ad fi. xpa. ei⁹. Esca vniuersorū in ea q: paruis ꝛ magnis incipiētibus ꝛ pfectis iustis ꝛ iniustis: ipsa subuenit omnibus volētibus fruct⁹ prebet salutiferos arbor illa. Amb. super Lucam. xp̄s omnibus omnia factus est. paup̄ pauperibus. diues diuitibus. flens flentibus. sitiens sitiētibus. p̄fluus abūdātib⁹. In carcere cū captiuis. cū Maria flet. cum apostolis epulatur. cum samaritana sitit. In deserto esurit. vt cibus p̄mi hominis quem preuaricatione gustauerat ieiunio dñi solueretur. Sub ea habitabant animalia per que notanł hoies vite actiue qui sub arboris huius vmbra p̄ fidem quiescunt et tempore tētationis estus ꝛ quandocunq̃ feras inferni appropinquare pcipiunt Arborem hanc p̄ contēplationem et meditationē ascēdunt et ibi tute quiescūt. Ber. in suis me. Copiosa inquit redemptio data est nobis in vulneribus redēptoris nostri: magna multitudo dulcedinis gratie plenitudo et perfectio virtutū Cum me pulsat turpis cogitatio: recurro ad vulnera xp̄i et fugał a me. cum me premit caro mea ex recordatione vulnerū dñi mei resurgo. Cū diabolus parat michi insidias fugio ad vulnera dñi mei et recedit a me. In omnibus necessitatib⁹ meis non inueni tam efficax remedium q̃ vulnera xp̄i. Sequił in ramis eius volucres celi conuersabantur. p̄ volucres celi nidificantes in ramis subaudi viros pfectos. qui licet corporaliter sint in mundo nichilomin⁹ cordialiter mundus illis crucifixus est et ipsi mundo. hi debent nidum suuʒ in plagis xp̄i totaliter ponere quem iudei crucifixerunt ꝛ in hoc fugient omnem ruinam et omni celesti gratia pfruenł. vnde Ber. in meditationibus. Ecce inquit dñe cum de tua memoria mens mea suspirat ꝛ tuaʒ ineffabilem meditatur pietatem ipa carnis sarcina minus grauat cogitationum tumultus cessat. pōdus mortalitatꝫ ꝛ miserie more solito nō oblectat. Silent cuncta tranquilla sunt omnia: cor ardet, anim⁹ gaudet, memoria viget. intellectus lucet: ꝛ totus spūs desiderio visionis tue accēsus inuisibilium rapitur amore.

Ecce agnus dei ecce qui tollit peccata mundi. Iohā. i. Dicit philozophus q̃ sensus debens sentire aliud sensibile debet esse ab illo penitus denudatus. Pupilla em̃ p̄ tanto dicitur abscolor. i. sine colore: vt de coloribus possit iudicare. aliter em̃ colores non perciperet. color existens in pupilla ipediret visioneʒ exterioris coloris. verbi gr̃a. Si q̃s iuxta oculū vitrum coloratuʒ ponat et simul p̄ illū alia visibilia intueał omnia sibi apparebunt illi⁹ coloris cuius est vitrū. Et qd̃ dictum est de oculo ita ꝛ de ceteris sensibus. Spiritualiter. non erat possibile aliquaʒ creaturam puram perficere salutem humane nature. et ipsam liberare a peccato: eo q̃ nulla repeniebał omnino absq̃ pctō. i. vt eius puritas et bonitas sufficeret ad tollendum culpam ꝛ ad infundenduʒ gratiam. nec erat ad hoc sufficiens angelus quia

vt habet I Job. Celi.i.ãgeli nõ sũt
mũdi in conspectu eius neqꝫ homo
poterat inueniri mundꝰ Nemo mũ
dus a sordibus neqꝫ infans cuiꝰ vi
ta est vnius diei sup̃ terrã. Si ergo
nulla creatura sufficiebat eo ꝙ ni-
chil est in conspectu eiꝰ mundum.re
quirebat̃ ergo nõ tm̃ creatura ſ3 et
ipse creator q̃ omnino est sine colo-
re.i.sine oi reatu. Oportuit ergo ip̃z
quandam nouam creaturã facere.s
animã xp̃i et ipsam induere carne a
peccato aliena qđ fieri non poterat
nisi de virginitate conciperet̃ ꝑ opꝰ
sancti spiritꝰ. ⁊ sic assũeret hanc na
turã deus vt esset penitus sine ma
cula et vt maculas contagionis hũa
ne posset mundare. Ideo verbũ dei
caro factũ ẽ.qui dicitur agnus im-
maculatus quẽ cũ beatꝰ Joh.aspice
ret spũsancto plenus cognouit et ip
sum digito ostendit di. Ecce agnus
dei ⁊c̃.hoc etiã aliꝰ euangelista Jo-
Fig. han. i figura vidit Apoc.5.vbi ip̃e
ait. Uidi inquit in dextera sedentis
librum signatũ signaculis.7. et nõ
inueniebat̃ in celo neqꝫ in t̃ra neqꝫ
subter terrã q̃ dignꝰ esset aperire li
bru3 et soluere eiꝰ signacula.7. Et
dũ ex hoc ip̃e Joh.amare fleret ostẽ
sus est ei agnꝰ occisus et dictũ est ei
vt nõ fleret quia dignꝰ est agnꝰ qui
occisus ẽ aperire librũ et soluere.7
signacula. Spũalr̃.ꝑ librum clausũ
et signatũ sĩaudi diuinã grã3 quã
fortiter ꝯtra nos clauserãt.7. capi
talia vicia.que primi nostri parẽtes
diabolo suadẽte hõi miserũt:nec repe
riebatur in celo.s.angelꝰ ad hoc suf
ficiẽs neqꝫ intervjuẽtes hoies erat
aliꝰ valẽs nos liberare.nec iter sã-
ctos i libo detẽtos q̃sqꝫ tam iustus
erat ad hoc potẽs vt nos eripet.sed
oñsꝰ sibi agnꝰ sine macl'a q̃ suffici-
ẽs fuit tollẽ mũdi pctã.vñ audiuit
idẽ Joh.in eodẽ li.ca.5. atqꝫ vidit
viginti quattuor seniores haben-
tes singulas citharas et cantabant
canticũ nouũ corã deo ⁊ agno di.di
gnꝰ es dñe apire librũ ⁊ soluere.7
signacula eius:qm̃ occisus es et re
demisti nos in sãguie tuo ⁊c̃. Spũa
liter ꝑ.24.seniores intelligũtur.12
apl'i ⁊.12. ꝓphete oms citharas scri
turaꝝ suaꝝ idẽ cãticũ cantãt. Nã
quẽ ꝓphete vẽtuꝝ p̃dixerũt aposto
li p̃dicauerũt venisse.vñ Leo papa Leo
i q̃dã ser. Sacramẽtũ inq̃t salutis
hũane nulla vnq̃ antiquitate cessa
uit:qꝛ quẽ p̃dicauerũt apl'i hũc an
nũciauerũt ꝓphete. Agnus ergo
iste sine macula oues suas redemit
nõ auro neqꝫ argẽto seu aliquo alio
corruptibili.ſ3 suũ sanguinẽ imma
culatũ ꝓ nobis dedit in p̃ciũ et occi
dẽs lupũ fecit nos do nr̃o agnũ.vñ
Au. sup̃ Jo.omel'.7. ꝑtractãs illđ Aug
Ecce agnus ⁊c̃. vtiqꝫ singulariter
agnus dei sine macula: solus sine
peccato.ergo singularit̃ hic ẽ agnꝰ
dei:quia singularit̃ huius agni san
guine solo hoies redimi potuerunt.
venit agnꝰ. qualis agnꝰ?quem lu
pi timẽt qui leonem occisus occidit
Sanguine agni victꝰ est leo. Ecce
spectaculũ xp̃ianorũ magnũ est spe
ctare ꝑ totũ orbẽ terrarũ sanguine
agni victũ leonẽ educta de dẽtibus
leonũ membra xp̃i et adiũcta corpo
ri christi.

Nox sicut dies illuminabitur. 3
ps̃.138. Nichil posset contige
re deterius victoribꝰ i prelio qꝫ añ
cõplemẽtũ et consummatã victoriã
fieret nox:quia tunc quilibet efficit̃
timidꝰ. Tũc em̃ deficientes possũt
fugere et abscõdi et ꝑcutere hostes
ex latere et non videri. Nã victi fi
unt salui et victores nihil lucrantur
Spũaliter xp̃s dei filiꝰ est dies cuiꝰ
ratio esse potest qꝛ dũ sol est sup̃ ter
ram dies est.ita dũ xp̃s est nobiscu3
per grãm dies lucis ẽ. Ideo ip̃e ait
Ambulate dũ dies est. Et alibi Nõ
ne.12.sunt hore diei:et intelligitur
ibidem per die3 xp̃s.vnde Bernar. Ber

in meditationibus. Tu es dñe lucꝫ
dies et sol claritatꝫ eterne magnus
sine q̄ꝫtitate bonus sine qualitate.
Ideo nil nobis deteriꝰ potuisset cō
tingere tempore quo victoria fiebat
contra demones: q̄ꝫ ꝙ xp̄s in prelio
nostre salutis timuisset ꝓ nobis mo
ri vel ꝙ descendisset de cruce qꝛ tūc
hostes nostri. s. demones euasissent
manus eiꝰ. Captiui nr̄i qui erāt in
limbo si fuissent liberati ⁊ ip̄i demo
nes aduersarij nostri fuissent nos
aggressi. Ideo ipse suadētibꝰ iudeis
noluit de cruce descendere ne salus
Fig. nr̄a impediret. Fig. Josue. 10. vbi le
gimus ꝙ supra nature cursuꝫ sol su
per Gabaon stetit quousqꝫ Josue vi
ctoriam obtinuit contra amorreos
et captis regibus amorreorū et cal
catis collibus reguꝫ filijs israel. nō
recessit sol nec ꝺꝛ fuisse dies ita ma
gna ante nec postea adeo ꝙ filij is=
rael sꝑ diē illā habuerunt celebreꝫ
ob memoriā tante victorie Spiritua
liť Gabaō inťpretať vas mesticie
ꝑ quē s. audi naturā hūanā gemi=
tibus multis vallatā ante veri solis
illuminationem obsessa erat ꝑ prin
cipes amoreoꝝ. i. demonū. Nam a=
morrei interpretanť populi amari.
et sic oīs amaritudo inueniť in eis.
per Josue xp̄o q̄ interpretatur salua=
tor subaudi miaꝫ xp̄i. Nō ei nos sal
uauit iusticia nō sapiētia nō potētia
sꝫ sola mia. Nā ⁊ mia vsꝰ est cū nos
fecit ⁊ mia cū captiuos non redemit
vn̄. Cassio. sup illꝺ. ps̄. Misericors
Cas. ⁊ mi̅ator dn̄s. misericos est inquit
dn̄s cū creat. qꝛ nullis beneficijs ꝓ
uocatur vt p̄stet. Misericors est cuꝫ
recadentes sua pietate reconstruit:
Tempore igitur nostre reparatio=
nis quādo nos sua mia liberauit de
manibꝰ amorreoꝝ stetit sol. i. lux ve
ra que mundū illuminat indeficiēs
supra cursum nature. Cum enim na
turaliter quilibet mortē fugiat inq̄ꝫ
tum potest. ip̄e tamen christus non
dubitauit mori pro nobis nec voluit
de cruce descendere suadentibꝰ iu=
deis. vnde quasi impius factus est
sibiipsi vt nō semper esset pius Nō
deficit ergo stare et illuminare tene
bras mentis nostre quas contraxe=
rant per culpam primi nostri paren
tes donec soluto p̄cio et deleto pec
cato deficerent demones ita vt fide
les eius calcent super colla eorum
quorum prius captiui erant Sol igi
tur stetit in habitaculo suo. i. christꝰ
in cruce quousqꝫ facta ē victoria no
strorum hostium. ps̄. Nō cōuertam
donec perficiant. Hanc igitur diem
debemus mente et corde solenniter
celebrare quia hec est dies quam fe
cit dominus ⁊c. gratias scilicet agē
tes domino qui tanta pro nobis su= Aug
stinuit firmiter stans. vnde Augu.
in solilo. Domine dilexisti me plus q̄ꝫ
te quia mori voluisti propter me tā=
to precio reduxisti me de exilio. rede
misti me de seruitio: retraxisti me de
supplicio: vocasti me nomine tuo: si
gnasti me sanguine tuo vt memoria
le tuum semper esset apud me et nū
q̄ꝫ recederet a corde qui propter me
noluit recedere a cruce.

Hunc humiliat et hunc exaltat L
ps̄. 74. Nota ꝙ vna et eadeꝫ
potio seu medicina est aliquādo vni
egroto salus et alťi mors et hoc con
tingit ex diuersitate egrotantium e ꝫ
diuersos morbos patientium. pocio
nanqꝫ calida erit cura morbi frigidi
et calidi erit interitus: quia augebit
calorem et inualescente morbo na=
tura deficiet et subsequetur mors.
Spūaliter passio christi fuit medici
na optima ad sanandum languoreꝫ
peccati. Es. 53. disciplina pacis nr̄e
super eum et liuore eiꝰ sanati sumꝰ
sed requirebatur dispositio in reci=
piente. Nam aliquibus bene dispo
sitis fuit optima aliquibus nō ꝓfuit
ꝓpter infectā et deprauatā volunta
tem. vnde cuꝫ xp̄s in ligno crucꝫ pē

deret in medio latronum vt adimpleret qd scriptu est de ipo. Et cu ipsis deputatus est vnus illorum ad salutem sua medicina xpi recepit. eo q contritio et pietas cor eius disposuerat vnde meruit benedictionis voce audire. Al vero que nimiu vigebat impietas et iniquitas medicina hanc recipere nequiuit ad sanitatez
Fig. Ideo periit in pctis suis. Figura. Gen. 39. vbi legimus q cum Joseph innocés positus fuisset i carcerem postea missi fuerunt duo captiui cu eo quoz visionibus et sonnijs audi tis vni annunciauit supplicium seu patibulu. Alteri vo q regio conspectui restitueretur cum gratia. quod sic factum est. Spualiter Joseph innocens positus in carcerem xpz denotat sanctum in cuius ore dol9 no est inuentus affixum cruci atq latere perforatum. ps. Posuerunt in co pedibus pedes ei9 ferru pertransijt aiam eius. Duo igitur vincti quos Joseph secu in carcere recepit duos significant reos cum domino crucifixos. Aliter tn et aliter dispositos Nam vnus intentionem cordis nequa narrauit cotra dominum suuz insultu contumelie inferens verbis et odenat9 relict9 est eterno cruciand9 supplicio. Al vero dnm deuz suu ofitens et humiliter veniam petens igressu meruit paradisi Et sic idé dns vni salute tribuit Alteri vo mortem causa vite et salutis saluator fuit sed no dannato interit9 sed ipse dnationis sue extitit causa. vn
Leo Leo papa in sermone resurrectiois dni. vnus inquit erat latro mente et corpore prim9 alteri. alteri vicinus sed multuz corde diuisus pendebat xps in medio et tanq rex fulgebat Confitebat vnus et honorificabat al incredul9 blasphemabat iudex mox dictat vni sniam alteri vero porrigit indulgentia. hec Leo. Sed q
Leo rex xps homo no dixisse legit maledicenti hodie eris i iferno: sicut bndicenti dixit hodie mecu eris i padiso Nam maior fuit iniqtas maledicentis q bonitas bndicentis R ideo qz xps no vult morte pctoris: sed sep ipsum vt couertatur expectat. Penitenti vero nequaq scit indulgentia differre. Ideo licet modicu laborauerit dicendo scz memento mei dne dum veneris in regnu tuu: quia tn vidit hec verba ex corde contrito pferri dilatauit multitudine dulcedinis sue xps super eum nobis relinquens exeplu penitedi. vn Leo papa sermone supradicto. O mira rex couersio. latro credit latro de cruce ipetu fecit et intrauit paradisu trophea framea circudat9. O violent9 latro. O artificios9 effractor ipsum cubicularnu tenuit et p ipz ad paradisi interiora puenit.

Confusio patris est de filio indisciplinato. Ecclesi. 22. Inter W alia que deus magis abominat est iniuria filioz in parentes. Idcirco antiqtus lex pcipiebat dete p dete pede q pede et aiaz p aia. parentu iniuria graui9 puniebat: qz no solu pede vel manu punied9 erat q sic lesisset patre sz q maledixerit inquit patri vel matri morte moriat. vn Valerius libro. 1. Justissime quidem pa Val ri vindicta parentu ac deoru violatione expianda est. Spiritualiter. inter omnia nefandissima et abominabilia peccata que a mundi pricipio vsq nunc commissa fuerut. super omnia nefandum fuit scelus qd iudaicus populus in morte patris et redemptoris sui domini nostri Jesu christi commisit. Licet enim populus iste magna et horribilia peccata commiserit prius nullum tamen fuit flagitio isti simile quod aperte patet in dira correctione punitione q populo illi propter hoc scelus illata. Ideo lector: aiaduerte scriptuz Amos, 2. vba multu euidetia otra

ipsos: vbi sic d͛r. Sup̲ tribus sceleri
bus israel et super quattuor nō con
uertam pro eo qd̓ vendiderunt ar=
gento iustum et pauperē p̲ calcia=
mēt͡z. i. p̄cio calciamentoꝝ. Nota q̄
tria scelera iudeorum precesserunt
scel⁹ mortis xp̄i ꝓpter q̄ dure puni
ti fuerūt sp̲ tn̄ deus pepercit illis.
Nam primū scelus ab eisdem con=
missum fuit venditio Innocentis. ȝ
argēteis quos reduxit dn̄s tp̄e Io=
sue ꝛ Moysi de egypto. Scd͛ȝ scel⁹
fuit qd̓ promissionē factā patrib⁹ de
messia sub hoc nomine Dauid des=
pexerūt di. Nō est nobis pars in Da
uid nec in semine ei⁹ et fecerunt vi
tulos aureos quos adorauerūt di.
Isti sunt dij tui israel. ꝛc̄. Et ꝓpter
illud scel⁹ captiuati sunt a rege assi
riorum multo tempore. Inde tn̄ libe
rati sunt. Tertiū scel⁹ fuit q͛ diuer
sa colētes ydola imolabāt eis n̄ solū
pecudes sȝ ꝓprios infantes Eze. 33
Filios quoq̄ suos q̄s genuerūt mi
hi assauerunt sibi. Itē hiere. 7 Edi
ficauerunt aras tophet q̄ sunt i val
le filij hominū ad cōburēdum vl̓ as
sandos filios suos vel filias i igne
qd̓ non precepi nec ascēdit sup̲ cor
meum. Et in ps̄. d͛r. Et immolaue=
runt filios suos et filias suas demo
nijs. Igitur propter hoc scelus ter=
tium capta est ciuitas eoꝝ hierusa=
lē a rege Babilonis et occisi sūt filij
Sedechie regis in oculis patris. et
oēs principes iude iterfecti sunt et
multi gladio interempti sūt et reli
qui in Babilonē ducti sunt sub du=
rissima seruitute captiui Et rex eoꝝ
execatus est in eoꝝ captiuitate stre
titq̄ vinct⁹ vsq̄ ad diem mortis sue
reliquus vero populus. 70. annis
moratus est captiuus sȝ inde educti
sunt tēpore Esdre vt pȝ in. i. li. eius
ca. i. ꝛ. 2. Quartū vero scel⁹ fuit q̄
iustum xp̄ȝ patrē ipsoꝝ argēto mer
cati sunt. et p̲ inuidiam morti postea
tradiderūt sȝ ex isto scelere non con
uertit d̄ n̄s eos amplius. Nam iam
per annos ad Mille. 500. vel circa
fuerunt durissime captiuati nedum
in vna regione: sed vbiq̄ terrarū p̲
fugi et miseri exn̄tes ꝛ nullū h̄ntes
in mūdo refugium preter stragem
de his factā p̲ Titū et Uespasianū
vnde irreuocabilis sn̄ia cecidit sup̲
ceruices eoruȝ et quādiu iudei exti
terint: nunq̄ indulgentiā valeāt in
uenire Et attēde lector q͛ maior pe
stis illis est. q͛ induratū est insipiēs
cor eorum et obscurati sunt oculi eo
rum ne videāt. iō plaga crudeli ꝛ in
sanabili p̲cussi sūt. hiere. 30. Erit
vobis iniq̄tas hec sicut incorruptio
cadēs et requisita in monte vel mu
ro excelso qm̄ subito dū nō speratur
veniet cōtricio eius et comminuet̄
sicut cōminuit̄ lagena figuli contri
tione p̄ualida. et nō inuenieт̄ de frag
mētis ei⁹ testa in qua portet̄ ignicu
lus aut portet̄ parū aque de fouea.
Hoc totū adimpletū ē de populo iu
daico, tempore supradictorum impe
ratorum Titi. s. et Uespasiani q̄ su
bito circūdātes ciuitatē ipsam obti
nuerūt. finaliter etiā mortua infini
ta multitudine fame et ferro exter=
minata est eorum natio. Et tm̄ ag=
grauatum est pctm̄ ipsorum: vt non
inueniat̄ int̄ ipsos quisq̄ tante pro
uidētie q̄ in corde suo tm̄ de ignicu
lo luminis veritatis cōtineat vt pos
sit haurire modicū aq̄ rectitudinis
intellect⁹ sacre scripture: et vt cog
scas lector huius populi magnitudi
nem culpe ex peccato cōmisso in p̲=
prium creatorem et p̄rez. Attēde et
considera q̄ȝ crudeliter hāc culpā ꝛ
culpe flagella in posteros suos in=
duxerūt. q̄n furētes dicebāt. San=
guis eius sup̲ nos et super filios no Aug
stros. Super quibus verbis. Aug.
in ser. resurrectionis dn̄i sic ait. cru
delis sub talis sn̄ie impietas iudeo
rum q̄ facinore suo nō solum p̄ntes
liberos dānat sȝ etiā nō natos occidit

Quãtos enim hanc vocẽ ad cõsciẽtiam facinorosi vocant q̃s sñia crimi nis nõ tenebat. Crudelis inquit im pietas q̃ posteros ante in reatum vocat q̃ pducat ad lucẽ vt prius futuris contingeret peccare q̃ viuere. Cruenti plane genitores qui ante facti sunt parricide q̃ parentes. Potest ꝙ de plano ex superioribus concludi ꝙ scelus quartũ grauius fuit precedẽtib⁹ omnib⁹. vt indicat grauis atq̧ dira sñia lata sup populũ iudeorum presentem. scꝫ et futurum propter illa q̃ in pr̃em dñm commi
Fig. serunt. Fig. Gen. 9. vbi legimus ꝙ post diluuium Noe plãtauit vineam que magna illi⁹ cult⁹ sollicitudie cre scẽs vinũ pduxit. q̃ q̃dã inebriat⁹ Noe iacebat in terra quẽ cham fili⁹ ei⁹ aspiciẽs vocatis duob⁹ frib⁹ suis Sem. s. Japhet ostẽdit illis patris verenda atq̧ illum deridebat coram illis di. Ecce pater nr̃ ebrius est et similia. Sed horrẽtes fratres duo supradicti ignominiam aspicere expoliatis pallijs proprijs cooperuerunt ipsum dormientem. Digesto igitur vino post dormitionẽ surrexit Noe. quem nõ latuit id quod ei intulerat filius eius cham. Idcirco maledixit ei et fecit eum seruũ fratrum suorum vsq̧ in sempiternum. Spiritualiter p Noe qui interpretatur requies subaudi xp̃m in q̃ ẽ omnis requies obliuiscens laboris. hic ergo postq̧ per peccati diluuiũ eiecta est humana natura de paradiso ipse venit vt pius et bonus agricola hanc vineam de nemore inferni eripere et in terra salutis plantare. ps. Vineam de egypto transtulisti. ⁊c. Creuit hec vinea beneficio culture q̃ miraculis et pdigijs et mira doctrina ipsam cultiuauit. demũ experimens ex ipsa vinum in torculari crucis nimium gustans ac bibans vinũ charitatis et amoris: nudatis pedibus in cruce ebrius et abiect⁹ et ab omnibus derelictus quẽ filius chã. s. populus iudeorum aspiciẽs ondebat nuditatem eius alijs duob⁹ fratrib⁹. s. latinis ⁊ grecis di. Ecce rex iudeorum et multas illi conferẽs irrisiones sed hoc non ferentes depositis pallijs vetustatis ⁊ pfidie induerũt sibi fidẽ ⁊ cooperuerũt ignominiã patris di. Uere fili⁹ dei erat iste. Post resurrectionẽ igitur exurgẽs dñs tanq̧ potẽs crapulatus a vino et maledixit huic populo et fecit ipꝫ seruum fratrum suorũ in se et in posteros natos vt supi⁹ est expressum: quia misit romanos q̃ eos durissime punierũt. vñ Glo. super illud Eccl' 3. honora patrem tuũ vt supueniat tibi bñdictio. sic ait heli sei caluiciũ pueri irriserunt ⁊ duorꝫ si de saltu ex eis. 42. laniauerũt: qꝛ stulticia iudeorum in caluarie locũ xp̃m irrisit. sed. 40. anno post ascensionẽ ei⁹ duo vrsi. s. Uespasianus et Titus de saltu gentiũ egressi illusores seuissime laniauerunt

INfer digitum tuum huc Joannis vigesimo No. ꝙ homo N
consueuit libenter illud opus facere in quo est labor modicus et lucrũ magnum naturaliter enim hoc homines appetunt. Ideo cognantur proprios filios talem artem docere Spiritualiter Anteq̧ christus op⁹ nostre salutis operaretur totum humanũ genus ponẽs humeros suos sub onere afflictionis et pene nõ poterat quicquam lucrari ad celestem pertinens beatitudinem. omnes eñ deficiebant sub onere. sed veniens christus qui omnium onus portauit facile a deo opus nostrum fecit ꝙ non oporteret nisi ꝙ digito tangamus Et sit ꝙ per hoc lucramur celeste regnum. Ipse enim manibus suis operatus est fortia. Sed qꝛ ipse fragiles nos esse cognoscit. vult ꝙ solũ tãgamus digito vbi ipse ambas manus apposuit. Sed no. ꝙ diabolus

mundus et caro opposita semper faci
unt. Nam ipsi imponunt hoibus one
ra grauia et importabilia que digito
tãgere nolũt. Imponũt enim hũeris
pctõrum ac seruorum suorum inferni
supplicia que sunt intollerabilia hu
manis viribus et minimũ digitũ neque
unt extendere pro hominũ refrigerio
in tormentis. Plorabat enim diues il
le mũdi filius guttã aque extremi di
giti dũ esset in gehenna et obtinere
nequiuit. et tñ tm̃ seruierat mundo
ventri et diabolo. xps igitur in ope
appositionem tui digiti querit. vult
tñ vt manum tuã ponas in latus suũ
vt cognoscas quantum dilexit te. qd fa
Fig. ciens beatus eris in celo. Fig. Leui.
6. vbi dicit quod qui tangebat carnes
sacrificij: vt puta agni vel vituli oc
Ori. cisi sãctificabat. Super quo dicit.
Orige. quod non poterat hoc ad litterã
intelligi vt quis fieret sanctus tactu
carnis aialis occisi: sed hoc oportet
allegorice de christo occiso et pro no
bis oblato intelligi vt si quis carnem
eius occisam et oblatã in altari cru
cis corde et mente perfecte munda
bitur et sanctificabitur. portare er
go debemus stigmata eius in corde
quod dulce est et leue que pro nobis
ipse portauit i corpe qd amarissimũ
et graue est. et sic sanctificati lucra-
bimur regnum vt sicut christiani vo
camur ita et ipsum sequamur vt ab
Hie. eo sanctificemur. Hieroni. ad Pau
lum. Christus sanctificatio est sine
qua nemo videbit faciẽ dei: xps re-
dẽptio et preciũ. xps oĩa est. vt que
propter ipsum oia dimiserit vnũ inue
niat omnibus vt possit libere clama
re pars mea dominus dicit anima
mea.

O
Parasti in dulcedine tua pau-
peri deus. ps. 67. Quantum
sit bonum et qd valeat oppositum co
gnoscitur opposito precedẽte non enim
cognoscitur dulcedo: nisi in amaritudi
ne. nec amaritudo, nisi in dulcedine
et ita cognoscitur bonũ melius post
malum et sic in hoc veritatem habz
qd phs ait. s. opposita iuxta se posi-
ta clarius elucescunt. Spiritualiter
christus dulcedo benignitas et cle-
mentia optime cognoscitur a nobis
si precedentem amaritudinem con
templemur. Tanta enim erat ante xpi
aduentum et ante eius passionẽ ama
ritudinis plenitudo circa genus hu
manum propter primorum parentum
peccatum: quod nemo poterat eam gu
stare sine morte. Ideo plorabat hu-
mana natura Trẽ. 3. Inebriauit me
absinthio sed veniẽs xps portare
nostram amaritudinem adeo vnxit
vt omnia dulcia remanerent. Et si
quis tentauerit modo gustare et cõ
parare presentem dulcedinem volu
erit precedenti amaritudini dicet.
Ecce in pace amaritudo mea ama-
rissima. Fig. Exo. 15. vbi legimus quod Fig.
recedẽtes filij israel de egypto am
bulantes per desertum tribus diebus
steterunt sine aqua et erant gemen
tes pre nimia ariditate. Uenerunt
igitur ad quendam locum qui voca
tur Marath et inuentis aquis ama
rissimis de quibus bibere non pote
rant dolor in ipsis renouatus est.
Et dicit magister hystoriarum quod do
lor aque amare inuente superabat
primum dolorem. Sed ostendit dñs
Moy. lignum qd vt dicit idem mgr
erat mire amaritudinis. Et poni fe-
cit illud in aquis et in dulcedinẽ ver
se sunt. Precepit insuper Moyses ali
quibus de fortioribus Israel. vt dicit
magister quod supficiẽ aque haustam
proijcerent. Et postmodum circun-
ducerent aquã remanẽtẽ vt dulco-
rem melius retinerent. Spiritua. per
filios israel subaudi humanũ genus
qd de egypto eduxerat et de nihilo
creauerat Sed deo inobedientes ef
fecti venerũt in marath. quia trãslati
de gloria et honore quibus erãt corona
ti ad amaritudinis penã atque dolo-

ris reducti sunt vbi ariditate gratie presidii deficiētes plorātes et vlulātes clamabant. sed tertia die ostendit dñs lignū Moy. qꝛ precedētibꝰ duobus diebꝰ nature ꝛ legis in tertia die. s. in tēpore gratie deꝰ pater ostēdit lignū crucis filio suo. qḋ fuit lignū summe amaritudinis quo posito in aqua nr̄e penalitatis et doloris conuersa est in melliffluam dulcedinem. ps̄. Conuertisti planctum meū in gaudiū michi. ꝛc̄. Et iussit moyses per fortes israel hanc aquā circunduci sed proijcere superficiē qꝛ xp̄s per sanctos apostolos et p̄dicatores precepit duci per circulum mūdi fidem passionis sue in aquam baptismatis sacrā p̄dicādo scripturam. ps̄. In omnē terrā exiuit sonꝰ eorum. ꝛc̄. Sed debet proijci superficies qꝛ litteralis expositio non est dulcis. Illa em̄ exclusa patebit dulcedo magna et oīs quā hic patimur amaritudo: hac gustata dulcedine dulcorabitur. Unde Augu. in solilo

Aug Omnia michi peto vt amarescāt vt tu solꝰ dulcis appareas anime mee q̄ es dulcedo inestimabilis per quē omnia amara dulcorantur. Tua ei dulcedo craticulam Laurentio dulcem fecit. Tua dulcedo Stephano lapides torrentes dulcorauit. Tua dulcedine ibāt apostoli a cō. con. q. di. habiti. ꝛc̄. Ibat Andreas securꝰ ꝛ gaudens qm̄ ad tuam dulcedinē properabat hec vtiqꝫ dulcedo ipsos apostolorum principes sic repleuit vt pro ipsa crucis patibulum vnus eligeret. Alter vero caput ferientis ferro supponere nō timeret Per hāc em̄ Bartholomeus pellē dedit. pro hac gustanda venenum poculū Johannes intrepidus potauit. hāc gustauit Petrus: et inferorum oblitꝰ clamauit ꝛ quasi ebrius dixit. Domine bonum est hic nos esse faciamus tria tabernacula. ꝛc̄. hic moriamur ꝛ te cōtemplemur. sufficit tantem dulcedinē contemplari: vnam stillā dulcedinis iste potauit: et oēm aliam dulcedinē fastidiuit Quid putas fuisset si magnam illam dulcedinis tue diuinitatꝫ multitudinē gustasset quam abscondisti timentibꝰ te.

Sume tibi librum grādem Esa. 8. Anteqꝫ liberꝰ sit plene completus. 7. per ordinem requirūtur. Primo nāqꝫ scribitur. Scd̄o scriptꝰ manifestat. Tertio corrigit. Quarto ligatur. Quinto punctatur. Sexta miniatur. Ultimo super pulpitū extēsus legēdus astātibꝰ exponitur Spiritualiter christus dei filius est liber ꝛ presciētia patris ꝯtinēs oēs predestinatos. Apoc. 20. Et alius apertus est qui. ꝛc̄. ꝛ in ps̄. Et in libro tuo omnes scribentur. s. saluādi Quos vero scriptura huius libri nō habet a regno dei penitus excludētur Apo. 20. Qui non sunt inuenti scripti in libro vite missi sunt in stagnum ignis. priꝰqꝫ igitur iste liber posset legi supradicta omnia in hoc libro sunt facta. Non enim poterat scriptura huius libri executioni mādari nec poterant in eo scripti beatificari nisi prius in hoc libro fieret supradicta. Primo igitur iste liber fuit scriptus in mente patris. s. predestinatus ab eterno saluator et redemptor noster vt pro nobis pateretur et solueret precium nostre redemptionis. Math. 26. ꝛ Luc. 22 Filius quidem hominis vadit sicut scriptum est de eo. Secundo fuit manifestatus. s. per discipulum proditorem. Math. vbi. s̄ Quencunqꝫ osculatus fuero: ipse est tenete eum etiam manifestauit seipsum di. Si me queritis ego sum. postmodum liber iste correctus fuit a pilato. Nam post flagella recepta in domo. Cayphe nocte castigatus fuit a pilato i p̄torio eiꝰ. ps̄. Ego fui flagellatꝰ tota die ꝛ castigatio mea in

matutinis. Quarto fuit ligatus qñ
.s. pedibus ⁊ manibus cruci fuit affi
xꝰ. Quinto fuit pũctatꝰ qñ .s. vnꝰ
miles lancea latus eius aperuit.
Sexto fuit miniatus qñ .s. corpus
eius cruore ꝓprio perfusuz vndiqꝫ
tinctum erat Esa. i. A planta pedis
vsqꝫ ad verticem capitis nõ ẽ in eo
sanitas. Ultimo liber iste sic scriptꝰ
ligatus punctatus. ⁊c. expositus est
sic in pulpito crucis et extensus est
vt quilibet ibi in eo posset legere.
Et nota ꝙ triplex lectio ibi lecta fu
it q̃a ibi legit maꝝ dolores atqꝫ an-
gustias inestimabiles. Tre primo
O vos omnes qui transitis per viã
attendite et videte si est dolor sicut
dolor meus. Aliam lectionem cãta
bant sancti in lymbo. Apo. 5. Uigin
tiquatuor seniores habẽtes singuli
citharas et cantabant canticum no
uum dicentes. Dignus es domine
⁊c. Et in ps̃. Cantate domino can
ticum nouum quia mirabilia fecit
dominus. Tertiam lectionem cãta
bant seu legebant demones afflicti
onis et luctꝰ qꝛ expoliabantur et ex
Gre. terminabantur. vñ Greg. Nazãze
nus in quodam sermone resurrectõ
nis domini. Dicebant inde demo-
nes. O crux illa fallens gaudia no
stra et parturiens dãna nostra. Per
lignum ditati sumus: per lignum ec
ce subuertimur. periit potestas illa
cunctis semper populis formidan-
da: nullusqꝫ sub cede nostra palpi-
tat. Sed quod est gemẽdum magis
insultat. Nunc antiqui fletus fluxe
re. nec nullus resonat vlulatꝰ. hoc
Fig. idem Figura. Eze. 2. vbi legimꝰ ma
num ꝓphete missã in qua erat in-
uolutus liber qui erat scriptus intꝰ
et foris et scripte erãt in eo lamẽta
tiones carmẽ et vhe. Spiritualiter.
liber iste christus erat vt dictum est
sed in eo quod dicitur manus pro-
phete missa librum continens. debꝫ
intelligi prophetia ⁊ noticia diuini
tus inspirata est prophete cuius in
tellectus continebat christum pas-
surum et moriturum pro nobis. tri-
plex autez libri scriptura tria supra
dicta a diuersis ibidez lecta signifi
cat. Nam scripte erant in eo lamen
tationes virginis quas in eodem li
bro Simeõ antiquitus legerat atqꝫ
virgini predixerat. Luc. 2. Et tuaz
ipsius animã pertransiuit gladius
Scd̃a scriptura dr̃ carmẽ qd̃ dicit
canticũ leticie. Et illud fecerunt sã
cti in die illa. ps̃. hec est dies quam
fecit dñs. ⁊c. Tertia vero scriptura
fuit vhe. quod dicitur vel sonat ex-
tinctio gaudii quod recte de inferna
libus portis intelligi debet vt expo
situm fuit supra. posset etiam de iu
deorum perfidia non immerito ex-
poni cuiꝰ leticia totaliter fuit extin
cta. vt satis in superioribꝰ patz Igi
tur si nos velut boni scolares lege-
rimꝰ in hoc libro scripturas eius me
morie commendantes percipiemus
ibi nostre salutis normã Bernar. in Ber.
sermone. Attende me pendentem
in cruce. caput inclinatum ad te sal
uandum. os clausum ad te osculan-
dum. brachia extensa ad te ample-
xandum. manus perforatas ad tibi
largiendum. pedes affixos ad te ex
pectandum.

HIc est filius meus dilectus in Q
quo mihi bene cõplacui Mat.
17. Quando pax componitur inter
duas partes quarũ vna reliqua est
debilior consueuit pars impotẽtior
a potentiore securitatem aut obsi-
dem postulare. vt si contingeret e-
os per gentem potentioris partis
quicqꝫ molestie pati haberent su-
per obsidem regressum. Spirituali
ter. inter diuinam et humanam na-
turam guerra et discordia grandis
fuit atqꝫ mortalis. sed natura diuia
erat incõparabiliter potẽtior natu-
ra humana qꝛ diuina erat eterna et
immortalis supma ⁊ oĩps. hũana vo

corruptibilis mortalis misera ⁊ deie cta. Ideo male sibi de hac contingebat lite. qr quot campum certaminis ex hac parte intrabant tot dire mortis subdebāt sentētijs. ps. Quis est homo qui viuit ⁊ non videbit mortē ⁊c. Sed adueniente temporis plenitudine quãdo tractabatur pax inter vtranque partem ne natura humana posset de diuina diffidere nec timere misit deus dilectum filiū suum obsidem ⁊ quasi in pignus dedit eum generi humano. vt si quid molestie fieret hominibus pateretur eius filius Uenit ergo compositor pacis vtriusque partis mediator: vnicuique tribuēs sm̄ generis sui dignitatē. vn̄ cū exigeret diuina iusticia ab humana fragilitate emendã primorum parentum de peccato sacrificium et oblationem efficientem: mox sup hunc mediatorem habitus est regressus et obtulit eum vtraque pars. Et factū est ex ipso sacrificiū placationis. Figura. Gen̄. 22. vbi legim⁹ q̄ cū in semine abrahe deberent omnes gentes benedici p̄cipiente dn̄o tulit Abraam vnigenitum filiū suū quem diligebat Isaac et impositis sup eum lignis olocausti duxit ad quendã montē et cum ligasset ipsum et vellet vibrare gladiū in ipsum vt eum sacrificaret dn̄o: ostēsus est ei aries quē occidit ⁊ immolauit dn̄o. ⁊ reputatū est ei hoc ad iusticiam ⁊ facta est in semine eius benedictio. Sp̄ualiter. exigēte diuina iusticia vt dictum est vindictã de peccato vt p illo fieret deo olocaustum acceptum. Impositum est lignū crucis sup christū: ⁊ ductus est in mōte caluarie vbi aries .i. caro eius oblata est natura diuina nequaq̄ moriē te ⁊ hoc reputatum est ad iusticiam qr integre satisfactū est diuine iusticie ⁊ humano generi reddita est eterne benedictionis hereditas. ⁊ deo p ipsum ⁊ in ipso mediatore nostro firmata est pax. ⁊ ille qui prius nos tã crudeliter impugnabat fact⁹ est defensor ⁊ pater noster benign⁹. Aug. in solilo. Dn̄e per filium tuū dilectū in quo tibi bene complacuit consubstantialem tibi ⁊ coeternū christum Jesum vnicum dn̄m et redemptorē nostrum habemus aduocatum apud te qui est lumen oculorum nostrorum: vita ⁊ salus et vnica spes nostra. qui dilexit nos magis q̄ se. per quem habemus fiduciam repositam ⁊ firmã spē apud te et accessum veniēdi ad te quoniam ipse dedit potestatem filios dei fieri: his qui credunt in nomine eius. hec Augustinus. Aug

Operuerunt fluctus ei⁹. ps. 106. R.

Inter omnia presentis vite formidanda nil terribilius humano sensui maris tempestate: quoniã illa neque vi, neque ingenio sapiētis placatur vn̄ si tunc temporis homines i ligno debili inueniant se modicum videntur distare a mortuis. Idcirco videm⁹ q̄ nichil ē eis merces i mari p̄ijcere vt saluent. Sp̄ualiter. ãte christi aduentū tãta in hoc mari magno et spacioso tempestas fuit: vt omēs ibi trãseuntes vnda sceleris absorberet ps. Ueni in altitudinē maris ⁊ tēpestas demersit me. Nam nauis nostra inueterata peccato adeo fracta erat q̄ nullo mō valebat subsistere: nec valuit ei q̄ merces cerimonialiū antiquarum daret p ipsius alleuiatiōe quoniã nō poterat tali alleuiatione attingere ad portum. Sed detēta in pelago passa est naufragiū quousque christus veniēs se contra hanc tēpestatem opposuit et ipsam sedare sua morte dignat⁹ est. Figu. Jone. pmo. Fig. vbi legit q̄ cū nauis periclitaret p̄iectis primo mercibus in mare non quieuit tēpestas. Tunc sorte missus est Jonas in mare et quiescente tempestate nauis puenit ad portū. Spiritualiter. p tēpestatē maritimã subaudi peccatum supbie. ratio est: quia tumor maris q̄nto alti⁹ nauem eleuat

tanto amplius illam versus fundũ
eijcit. sic sup̱bia. Quãto em̄ ampliꝰ
primos hoies versus celsũ ambitio
ne sustulit. tãto amplius vsq; ad ifer
num deiecit. ps̄. Ascēdũt vsq; ad ce
lum: et descēdunt vsq; ad abyssum.
Per Jonã vero christum subaudi: ꝑ
triplicē Jone interpretationē: inter-
pretatur em̄ columba donatus et do
lens. per oēs em̄ has interp̄tatiōes
notat̄ christus. Nam ipse fuit purꝰ
⁊ sine peccato. Can. 5. Dilectꝰ meꝰ
candidus ⁊ rubicũdus. Jpse fuit no
bis donatus in preciũ nostre redem
ptionis. Esay. 9. Paruulus natꝰ est
nobis: ⁊ filius datus est nobis. Fuit
etiã dolēs. Esa. 53. Desideramꝰ vi-
rum dolosum ⁊c. hic igit̄ forte mis-
sus est in mare vt sedaret̄ tēpestas-
vnde sicut Jonas se obtulit ꝓijciē-
dũ in mare ꝓ salute nauis: ita chri-
stus se obtulit ꝓ liberatiōe humane
nature. Et nō. ꝙ ꝯgrue sors cecidit
sup̱ eum: qꝛ ip̄e est ars ⁊ sapiētia pa
tris. Nam ꝑ eandē artē vas nouum
cōstruit̄ ⁊ reparat̄ fractuꝫ. Si ergo
oīa per ipsum facta sunt: ⁊ sine ipso
factũ est nichil. oīa destructa ꝑ ip̄m
erant merito reparanda. Jdeo cũ di
uina sapiētia forte quereret. Esa. 6.
Quem mittã ⁊ q̄s ibit? Jpse filiꝰ re
spōdit. Ecce ego mitte me. Que ver
ba itelligi debēt sic s̄m Ber. vt filiꝰ
patri humano compatiēs generi di-
cit. Ecce pater ꝑ me creasti oīa. An
gelos in celo fecisti: vnuꝫ pre ceteris
rutilanteꝫ. Cedri nō fuerũt altiores
illo i paradiso dei. Jlle nãq; debilis
cũ suis adherētibꝰ ꝑmanet irreme-
abili cecitate ꝑcussus. Saluari .n. et
redimi non debent: qꝛ eorum sup̱bia
crescit. Fecisti pater similit̄ ⁊ homi-
nem quē in delitiarum paradiso col-
locasti: sed ecce a serpēte suasus deli
quit. ⁊ nichilominus penitens perse
uerat in carcere. Quis amplius pa-
ter de nationibꝰ implebit ruinas: et
loca paradisi vacua. Nunquid tibi
cure erit de bobꝰ: aut de pecudibꝰ:
et iumētis. Si em̄ tenebrarum prin-
ceps ⁊ filij diffidentie irrecuperabi
les sunt. hō tñ restaurari potest q̄m̄
humiliatꝰ est nimis. angeli enim al
titudini mee petierunt equari ꝑ su-
perbiam. homo ꝓ sapiētiam meam
indebite affectauit: vt ergo sciãt gē
tes: qꝛ diligo patrē: ⁊ vt per me reci
pias qđ ꝑ me lapsum videtur. si hec
tēpestas ꝑ me orta est: tolle ⁊ ꝓijce
me i mare. hec Ber. in s̄mo. de aduē
tu. Jgitur forte proiectus est Jonas
in mare: quia christus s̄m dei p̄desti
nationem descēdit in hunc munduꝫ
in quo sedauit tempestatem pene no
stre: portans et sustinens q̄ ob culpã
portare debebamus. Job. 38. Circũ
dedi mari terminos: posui vectes ⁊
ostia ⁊ dixi hucusq; venies et nō ꝓ-
cedes amplius. Sed hic confringes
tumentes fluctus tuos: christus em̄
terminum nostre penalitatis posuit
quãdo cruciꝫ ⁊ clauoꝝ ⁊ lãcee suppli
ciũ in suo ꝑtulit corpore. Jn quo cō-
fracte sunt om̄es maris vnde vt ho
mines ampliꝰ nec submergerent̄: sed
silerent amoto fluctu eiꝰ: ⁊ nos deo
patri recōciliãs ad eterne beatitudi
nis ꝑduceret portuꝫ. vnde Ansel. in Ans
meditatione humanitatis christi. hic
est inq̄t dn̄s nr̄ Jesus christꝰ ⁊ sal-
uator vnigenitꝰ dei filius verꝰ deꝰ:
verus hō: qꝛ solus sub sole iuētꝰ est.
Jste formosus in stola sua q̄ꝫ defor-
mis pre filijs hominũ factꝰ est. Siq̄
dem vulneratꝰ est ꝓpter iniq̄tates
nostras: ⁊ attritus ꝓpter scelera no
stra. factꝰ olocaustũ suauissimi odo-
ris in cōspectu tuo pater eterne glo-
rie vt auerteret indignationeꝫ tuam
a nobis ⁊ consedere nos sibi faceret
in celestibus. hec Anselmus.

Sitiuit anima mea. ⁊c. ps̄. 41.
Naturaliter homines morti ap S
propinquantes consueuerunt sitire.
Et ratio potest esse: quia sanguinis
effusio reddit corpus siccum ⁊ mor-

tis terror arefacit cor. Idcirco homi
nes cõsueuerunt in tali puncto potũ
postulare. Inter alia q̃ christus tẽpo
re sue passionis sitiuit. fuit salus ge
neris humani: licet vt verus homo
propter sanguinis effusionẽ corpo-
raliter sitiret. Sed negata est gutta
aque illi qui fecit fontes aquarũ: et
Fig. qui de petra ꝓpter populũ sitientẽ
educta aqua potauit. Figu. 4. Re.
prout recitat magister hystoriarum.
vbi dicit ꝙ Manasses qui regnauit
in hierusalem fecit malũ in ꝯspectu
dei. Nam ydola que dissipauerat pa
ter eius erexit et multa alia peccata
fecit de quibus cum Esayas ꝓpheta
reprehenderet ipsum: fecit illum eijci
extra ciuitatẽ hierusalẽ et ibi lignea
serra secari. Et dũ sic secaret̃ ⁊ esset
in angustia sitis petiuit aquam ⁊ ne
gauerũt ei illã. Et tũc dñs de subli-
mi misit aquam in os eius et expira
uit. nec adhuc carnifices destiterũt
a seccatione. Spũaliter. p Esay. qui
interp̃tatur salus dñi no. christum q̃
venit missus a pr̃e vt oẽs saluos fa-
ceret. Igit̃ cũ videret populũ iudai
cũ seu phariseoꝝ collegiũ cupiditati
et auaritie deditum que sunt ydolo-
rum seruitus que pater eoꝝ: scz de⁹
p Moy. ꝓhibuerat arguebat ipsum
dicẽs. ꝓgenies viperarũ. ⁊c. Ideo
ipsum captum atq̃ ligatũ duxerũt
extra hierusalẽ ⁊ lignea cruce crucia
rũt. Et cũ bibere peteret negauerũt
creatori quod nõ negabãt malefacto
rib⁹. vñ aduerte lector ad id qd se
quit̃. legit̃ enim i quodã hebreoꝝ vo
lumine nomine zandril: ꝙ ꝯdẽnat⁹
iudicio ingressurus ad mortem pota
batur optimo vino in cypho cum pul
uere incẽsi vt inebriat⁹ ⁊ alienatus
sensib⁹ minus sentiret mortẽ. ⁊ hoc
accipiebãt iudei de libro ꝓuerbio-
rum Salomonis. 31. vbi scriptum est
Date inebriatiuum ꝑdito: et vinum
ei q̃ amaro est animo. Mulieres v̄o
honeste erant in hierusalem que ex
charitate sponte mittebãt vinũ hoc
condemnatis et qui mori debebant.
Cum igitur hmõi mulieres tempore
mortis christi parassent tã ꝓ christo
q̃ȝ pro latronibus vinum bonum: iu-
dei illud biberunt. ⁊ loco illius ꝓpi-
nauerũt christo vinũ corruptũ: scilz
acetum cum puluere mirre q̃ est sum
me amaritudinis. Ideo vocat⁹ est po
tus iste acetum felle mixtum: vt exp̃
meretur eius amaritudo. Et hoc est
quod populo iudaico improperatur.
Amos sc̃do. vbi scriptum erat. vinũ
damnatorum bibit israel ⁊ dei eorũ.
Quem textum iudei maliciose ⁊ cal
lide mutauerũt remouẽtes inde. Et
dei eorũ. ⁊ loco eius addentes in do
mo dñi dei eorum. Et simile fecerũt
in multis alijs scripture partib⁹ vel
locis in quib⁹ viderunt de christo ex
pressiorem fieri mentionẽ. Sic igit̃
dño dederũt iudei: vt dictũ est: ace
tum cum felle mixtũ. vt impleret̃ il-
lud ꝓphete dictũ. dederunt in escã
meam fel: ⁊ i siti mea potauerũt me
aceto. Ansel. in meditatione huma- Ans
nitatis christi. Sed cruci honore dor-
sum incuruare iubemur ⁊ suaȝ ipsi⁹
portare christi miseriã ad locum de-
ductus supplicij mirra potatur ⁊ fel
le ⁊ cruce subleuat̃. Et dicit. pater
mi: dimitte illis: qr nesciũt q̃d faciũt
Sed pater de celo illũ potauit fonte
ad quem sitiebat: vt scilz pficeretur
humana salus. Idcirco ait. Consum
matum est. Et patri tradidit spiritũ.
August. in s̃mo. 33. sup Joh vidit er Aug
go quia consummata sunt oĩa que
oportebat vt fierẽt ⁊ consummaren
tur que scriptura p̃dixerat. Et i siti
mea potauerunt me aceto. Sitio in-
quit tanq̃ȝ si diceret. hec minus feci
stis: qd daturi estis. Cum accepisset
acetum Jesus dixit. Consummatum
est. Quid per hoc nisi quod prophe
tia predixerat tanto ante. deinde qr
nil remãserat qd anteq̃ȝ moreretur.
fieri adhuc oporteret. Tanq̃ȝ ille q̃

potestatem habet ponendi animam suā et sumēdi eā i eternū. Peractis omnibus q̄ vt peragerētur expectabat inclinato capite tradidit spiritū. Hec Augustin⁹. Sed attēde lector qđ dictum est de carnificibus pphetam secantibus: q2 nequaq̄ desiterunt tormenta inferre propter qđ signa dederunt que de messia viderūt Sic israelitic⁹ popul⁹ non recessit a perfidia ob tanta ostēsa prodigia et in vita et in morte christi. In vita nāq̄ signa ⁊ pdigia demōstrauit que
Ans nullus posset facere nisi de⁹. vñ Ansel. in meditatiōib⁹ humanitatis xpi. venisti ad nos inquit diuini ꝟbi lāpas extollēs ad illuminationē orbis terrarum et regnum dei annunciās cūctis obtēperātib⁹ verbo: sermonē sequētib⁹ signis ↄfirmasti. virtutem diuinitatis ostēdisti cūctis male habentib⁹ oia omnib⁹ gratis exhibens que saluti ipsoꝝ ↄgruerēt vbi oēs lucri faceres. In oibus his nō est auersus furor ei⁹: sed obscuratū cor insipiēs eoꝝ: ⁊ ꝓiecerunt ꝟmones tuos retrorsum. nec attēderunt ad omnia mirabilia tua. hec Ansel. Ad signa vero q̄ in morte dñi sunt ostēsa minime attēderūt: q2 obscurati erāt oculi eoꝝ ne viderent. ps. Signa nostra nō vidim⁹ ⁊ tñ hec signa cognouerūt elemēta muta et fuerūt in his stupore repleta. vñ Leo pa. in ꝟmo. resur
Leo rectōis dñi. Ruit inqt subito nox media die ⁊ mortē dñi omnis creatura ne videret effugit. Texit faciē suam lugubre omne celū: totus orbis tenebus obuolut⁹ occultauit vultū suū ne videret in cruce dñm sui. Elemēta ipsa turbanꝫ et rugiunt: saxa rūpunꝫ: sepulchra patescūt: mortui reuiuiscūt. Factum est in terra chaos. Timet omnis natura periculū: ⁊ iudea pficit parricidiū. hec leo papa.
T Cum exaltatus fuero a t̄ra oīa trahā ad meipsum. Jo. 12. Nota q attractio fit a tribus: scilꝫ a calido: vt patet de vaporib⁹ a calore solis. Fit a vacuo: vt patet de locatis et locis. Fit a simili: vt patet de morsu scorpionum et serpentū. Spūaliter. istis tribus modis christ⁹ benedict⁹ traxit nos ad se et sanauit a peccato Nam primo nos traxit p calorē sue charitatis. Sciētes em̄ calorē sue dilectionis depositis mundi: atq̄ carnis pōderib⁹ leues efficimur ⁊ ascēdimus ad vapores solis radiis exsiccati vsq̄ ad sperā amoris illius: vbi succēdimur ⁊ ignimur ⁊ inseparabiliter eidem ↄiungimur. vñ apostol⁹ ad Rō. 8. Quis nos separabit a chaℓritate christi? Scđo attraxit nos a vacuo. Dicūt philozophi q celū poti⁹ descenderet q̄ q natura vacuū pateretur quicq̄ esse i terra vel alibi. Et deus hāc cōditionem voluit seruare quia ne esset in celo dare vacuū voluit: vt terra. i. humana natura superius ascēderet ad supplendum angeloꝝ ruinas. ps. Judicabit nationib⁹ implebit ruinas. Attraxit nos a simili: q2 venit in similitudinē carnis pcti: nullū tñ habēs peccatū: sed induit nostrā mortalitatē vt sue diuinitatis nos faceret esse participes. Ergo videntes nobis similē factum saluatorē nostrū qui nobis prius intantū erat dissimilis vt nos vndiq̄ ob culpam nostre turpitudinis perīre quereꝫ. Sequamur eū ⁊ intueamur tanq̄ signū nostre salutis ⁊ medicinā aiaꝝ. ⁊ saluabimur. Fig. Nume. 21. de serpēte eneo quē Moyses suspendit in ligno. Cum em̄ illum filii israel intuebanꝫ saluabanꝫ a morsibus serpētū maioꝝ. similitudinē habebat venenosi serpētis. venenosus autē nō erat. Spūaliter. christ⁹ mūdus et purus ab omni pctō fact⁹ tñ mortalis ⁊ nobis pctōrib⁹ quodammodo similis suspensus est i ligno: vt ipsum aspiciētes oculis charitatis ⁊ fidei ab omnibus peccatorum morsibus liberētur. Sicut genus huma Fig.

num de morsu dire mortis i sua passione et morte penit⁹ liberauit. vnde
Aug August. sup Joh. mordebant hoies intuebant saluabant. Quid sūt serpētes mordētes nisi peccata de mortalitate carnis? quid est serpēs exaltatus nisi mors dn̄i in cruce. q2 est a serpēte mors / a serpēte figurata est mors morte christi. mors mortua est q2 vita mortua occidit mortē: pulchritudo vite deglutiuit mortem. Jte rū modo fratres vt a pctō sanemur christum crucifixū intueamur quomodo qui intuebant illum serpentē morsibus nō perībāt serpētiū: sic q̄ intuētur fide mortez christi sanant morsibus peccatoruz. Sed illi sanabant a morte ad vitā tēporalē. hi autem vt habeāt vitā eternā. hoc eīm interest inter figuratā ymaginē. et rem ipsaz figura prestabat vitā tēporalem. res ipsa cuius figura erat. prestat vitam eternam. hec Augustinus.

u Aperuit latus eius. Joh. 19. Fugientes mortales inimicos si qn̄ q3 venirēt ad domum vel castrum in quos pararēt presidiū et ostiū pspicerēt contra se clausum p qd illis esset intrādū nichil eis pfuisset eorum fuga. Cū vo patet illis aditus salui fiunt. Spūalr. ante christi aduētū clausa erat paradisi ianua. Jōctūcūq3 patriarche et pphete et antiq patres fugerēt vicia et pctā et per sancta opa festinarent ad celū: q2 tn̄ ostium clausum erat extra remanentes captiuabant ab hostib⁹ et ad carcerē ducebant inferni. Sed tempore passionis christi apto dire lācee aculeo latere eius: aptum est celi ostiū et factus patēs aditus vt illuc accedentes presidium inueniāt salutare.
Fig. vnde ipse ait. Ego suz ostiū. etc. Fig. Gen̄. 6. Cuz parata esset archa iussit dn̄s ostiuz fieri ex latere vt p illd ingrederent omnes qui ex aquis diluuij saluandi erant. Spiritualiter. ostium factum in archa est ostium factum in christi latere in sua passione per quod necesse est omnes credentes intrare q̄ in archa ecclesie sunt saluādi et a peccatoꝝ diluuio liberādi. Nā aperto hoc ostio sanguis exiuit i preciū et aqua in lauacrū vt loti et liberati a peccato mūdi itrarem⁹ per mundū ostium ad collegiū iustorū. August. sup Joh. vigilāti inquit verbo euāgelista vsus est: vt nō diceret latus ei⁹ pcussit / aut vulnerauit aut qd aliud: sed apuit: vt illic quodāmodo ostium panderet vite. vnde sacramēta ecclesie manarēt sine quibus ad vitā que vera vita est nō intratur. Jlle sanguis effusus est in remissionē peccatoꝝ. aqua illa salutaris temperat poculū hoc et lauacruz prestat et potū. Propterea pmo mulier facta est de latere dormiētis viri et appellata est mater viroꝝ. magnū qppe significauit bonū: aut magnū preuaricationis malum. hic secund⁹ Adam inclinato capite obdormiuit in cruce. vt inde formaret ei cōiunx que de latere dormientis effluxit. O mors inqt vn̄ mortui reuiuiscūt. qd illo sanguine mūdi⁹? Quid illo vulnere salubrius. hec Augustinus. Aug

Sicut agnus coram tondente se obmutescet. Esa. 53. quādo gētes habentes peragere ardua et laboriosa et precipue cuz illis eminet inimicoꝝ piculū duo cōsueuerūt facere. s. sumere aliqd ad confortāduz et roborandū vires et sibijpsis dare signa vt cognoscāt se mutuo et ab hostib⁹ tueant se. Spūalit. volēs christus educere genus humanū de manu dyaboli. ipse se dedit in cibū et precepit hoc semp fieri in memoriā sue passionis vt fieret nobis in signū securitatis cōtra inimicos. Fig. Exo. 12. de agno paschali comesto cum lactucis agrestibus de cuius sanguine factum est signum crucis in vtroq3 poste domus filiorum israel. cui⁹ os confractum non fuit. Spiritualiter. x Fig.

agnus iste christum significat cruci= fixum in exitu inferni cuius sangui= ne ptegimur a percutiēte angelo.i. dyabolo si corde et corpore nos mu= nimus illo: portantes crucē eius cor de et corpore et memores sim⁹ agre= stis angustie quam ptulit pro nobis os nō fuit comminutum ex eo: qz vt dicit Augu. sup Jo. ad hoc ptinet te
Aug stimonium os nō cōminuetis ex eo: qz cum ad Jesum venissent: non fre= gerunt crura. Igit iste agnus. s. chri stus nos vere de egypto inferni per= cusso dyabolo eduxit. atqz perduxit ad eterne glorie promissionē p mor
Aug tem ipsius. vñ Aug. in quodā smo. resurrectionis dñi. Ipse em̄ adiudi= cat⁹ vt agn⁹ et occisus veluti ouis ab egypto nos redemit et saluauit nos de manu dyaboli q̄si de manu Pha. et ssignauit animas nostras pprio spiritu et mēbra cordis nostri suo p̄ci oso sanguine. hic est q̄ sfusione mor tem induit et dyabolū in plāctū con stituit. hic est q̄ iniquitatē pcussit et iniusticiā sicut Moyses egyptū ste= rilitatem dānauit. hic est qui nos de seruitute eripuit ad libertatem de te nebris: ad lucem. de morte: ad vitā a tyrannide in regnum sempiternū.

De patientia.

A Edificantes domū de lapidib⁹ politis. 2. hesdre. cum debet aliquod construi edificium primo cō sueuerunt lapides cultro poliri et po liti et bene aptati poni in edificiū et quāto pulchriores sunt tanto in emi nentiori loco fabrice coaptātur lapi des qui franguntur cultro vel martel= lo pijciuntur in fundamentum vel in pariete includunt. Spiritualiter. deus intendit fabricare palacium in celis pulcherrimum. scilz celeste re= gnum. Ideo in hac vita q̄plures vo luit esse martellos percutientes la= pides istos hi sunt psecutores et mo lestatores fidelium sub quibus lapi des isti tanto pulchriores sunt in cō spectu diuini fabri: q̄to illi fortius per veram patientiam integri perfe uerāt. Talis lapis ille fuit quem re probauerunt pharisei et p̄ncipes sa= cerdotum. qui factus est in caput an guli. Qui igit patientiam christi se= quuntur pseuerantes ponent post= modū in honorabili celestis edificij loco vbi quiescet omnis tribulatio at qz penalitas. Fig. 3. Regū. 6. vbi le Fig.
gimus q cum Salomon edificaret templum dño de lapidibus quadra= tis et politis nō est audit⁹ malleorū sonitus in templo. eo q extra tēplū lapides sunt politi. Spiritualiter. p materiale edificium templi subaudi celeste edificiū dei vbi nullus son⁹ aduersitatis et afflictionis audietur Ber. in meditationib⁹ suis. In regio Ber.
ne inquit tua amaritudo locum non habet. Non est aduersari⁹ ipugnās nulla ira. nullum impedimētū nul= lus timor. nulla inqetudo, nulla pe= na, nulla impietas, nulla molestia, nulla discordia: sz pax summa et laus eterna: secura sine fine reqes et gau dium semp cū sancto spū. hec Ber. Poliunt ergo lapides q̄ debēt poni in tāto edificio: quia sancti viri quos dei prouidētia elegit ad pficiendū celeste regnum p̄us hic examinant tribulatiōib⁹ et penis: vt cū iracūdi et impatiētes, ac etiā deficiētes sub diuino examine pijciētur in gehēnā pulchri et politi i loco illo celestis edi ficij honorabilit reponent. vñ Pe. Pet
ra. i q̄dā smōe. Ideo forsitā te punit tēporalit vt ab eterne mortis ardore et pena te redimat tpalis. In edifica tione em̄ tēpli p̄us lapides tōdebā= tur ne in illoꝝ impositiōe son⁹ mal= lei audiret. Nūc i horreo dñi granū ponit donec flagellis aut triturātiū pedib⁹ sit excussū. Sic viui lapides qui ponēdi sunt i illa celesti hierusa lem q̄ edificat vt ciuitas. varijs ifor tunioꝝ sussiōib⁹ poliunt anteq̄ in edificio celestis habitaculi collocēt.

B Caput eius aurum optimum.
Ca. quinto. Optimum aurum
probatur p ignem. q̄diu em̄ est ibi
rubigo vel mixtura extranea semper
fumigat qn̄ vero non amplius fumi=
gat signum est perfecti auri. Potest
em̄ tūc fieri oē opus de seipso. Spi=
ritualiter. patiētia hominis igne tri=
bulationū pbat. Expositus em̄ hō
aduersitatis examini: si per murmu
ratiōes vel blasphemias fumigat si
gnum est q sibi non erat aurum per
fecte patientie: sed erat color sophi=
sticus arte ypocrisis fabricat⁹. Sed
cum eque aduersa vt pspera tolerā=
tur signum est optime patientie. Iō
ex tali auro celuȝ adornatur. Math.
5. Beati pacifici quoniaȝ filij dei vo
cabuntur. Et alibi ait dn̄s. In patiē
Fig. tia vr̄a possidebitis aīas vr̄as. Fig.
Exod. 25. vbi legimus dn̄m p̄cepis=
se fieri in tabernaculo candelabrum
ex auro purissimo ductile in summo
habebat. 7. capita equalia sup que
ponebant lucerne. 7. aurece ꝛ erant
ibi. 7. infusoria aurea quib⁹ oleū lu
cernis infundebatur. Spiritualiter.
per hoc cādelabrū ductile aureū no
tatur vir patiēs et deo obediēs qui
semp vera ducit patiētia ꝛ semp in
clinans se ad onus sibi impositū et
supponit humeros ad omnia tolerā
dum. flectit em̄: sed non frangit: qꝛ
in aduersis ꝛ in pspis laudat deuȝ
Cuius oppositū facit ypocrita q̄ ni=
chil vult tolerare. sȝ in minimo ꝯtume=
lie verbo statim frangitur ꝛ ꝯquassa
tur. Et sicut ignis pbat aurū: ita ad
Gre. uersitas pbat virum iustum. Greg.
pmo moral. In hoc inq̄t mens iusta
discernit q dei laudem inter aduer
sa ꝯfitetur q non cum rebus frangi
tur: q non cum casu glorie exterio=
ris cadit: septem vero capita sup cā
delabrū in q̄b⁹ erāt lucerne. 7. sunt
virtutes. s. 3. theologice. ꝛ q̄tuor car
dinales. Et sup his. 7. iusticie ope=
ra inter tenebras lucētia quia inter
superbos lucet humilitas. Inter in=
uidos lucet charitas. Inter auaros
lucet liberalitas. Inter iracūdos lu=
cet patientia. Inter ociosos sollicitu
do sancta. Inter luxuriosos lucet ca=
stitas. ꝛ int gulosos sobrietas. Sūt
etiam ibi. 7. infusoria p q̄ infundit
oleum quo nutriātur lucerne. qꝛ se=
ptem sunt spiritussancti dona quib⁹
infundit xpi gr̄a per quam nutriun
tur in nobis virtutes. vn̄ Greg. sup Gre.
Eze. Sunt inquit multi qui iam p se
ptem gradus. i. p septem spūssancti
dona septiformē gratiam aditum vi
te celestis inueniunt vel meruerunt
per timorem dei fieri humiles. p pie
tatis studium fieri misericordes. p
scientiam discreti. p meritum forti=
tudinis liberi. per consilium securi.
per intellectum pvidi. p sapientiam
maturi. Sic igitur p hec septem in=
fusoria gratiarum nutritur lumē in
candelabro id est in viro dei ne extin
guantur inter mundi huius aduersa
sed tanq̄ exemplaris lumen patien=
tie luceat omnibus qui in domo mi=
litantis ecclesie deo militare dispo=
nunt: qꝛ in ipsa semp est contra ho=
stes triūphus. Cassiodorus sup. ps. Cris
Patiētia inquit est q̄ omnia vincit ad
uersa nō coluctando: sed sufferando
nec murmurando: sed gratias agen
do. Ipsa est que fecem totius volu=
ptatis abstergit. Ipsa est que limpi=
das animas deo reddit.

Odor suauitatis est in cōspectu
eius. Ecclesi. 35. Res aromati= C!
ce non redolent nisi contrite. Rō est
qꝛ cuȝ sint dure materie odor nō pōt
euaporare q̄ claudit infra illas. Et
licet exterius redoleāt cito odor ille
euanescit cum conteruntur partes
abinuicem adherent. Et sic intrin=
secus odor euaporatur. Spiritualit
virtus ꝛ patiētia viri sancti non sen
titur in quiete ꝛ pace. Solū em̄ latet
in corꝫ ꝯscientia intentio pura ꝛ san
cta. Si vero cōteritur ꝛ examinetur

tribulationibus et contumelijs. statim virtus que intus latebat ptz qa quanto vir dei se plus pro xpo pati con siderat tanto amplius sperare presu mit. Ideo p veram patientiam redo let. vnde Grego. 10. lib. mora. Tanto spes in deo solidior surgit: quanto pal lo quisqz duriora pertulerit: quia ne quaqz retributionis gaudiu de eter nitate colligitur: qd non hic pia tri bulatione seminatur. Exuberat ergo odor sanctorum in tribulatione si cut aromata in contritione. Figura Exo. 30. vbi pceptu fuit accipi quattuor species aromaticas scz Stante Onicham, Galbanu bom odoris, et thus lucidissimu. ita vt equalis pon deris essent omnia et debebant hec contundi in tenuissimum puluerem his igitur quattuor quomodo dictu est fiebat puluis thimeamatis sancti ad vsum et cultum dei. Si quis vero hunc puluerem vsus fuisset in pro prium odorez periisset de populo suo. Spualiter. ex quattuor pacientie virtutibus fit thimiamatis sancti odoramentu xpo quod ipse libenter odo rat. Prima patientie virtus est i pro batione seu examine quo nos deus suis flagellis pbat. Alia pro est qua nos dyabolus tetat. Alia est cu a p ximis nostris vexamur. Hi tres scilicet deus et prim° diuersimode nos exarcent in quorum exercitijs si fortes sumus odorem suauissimum deo damus. vnde Grego. omel. 6. super

Gre.

Eze. Tribus modis virtus patiētie exercen solet. Alia nanqz sunt que a deo. Alia que ab antiquo aduersa rio. Alia que a proximo sustinemus. A proximo nanqz psecutiões dāna contumelias sustinemus. Ab aduer sario tentamenta. A deo aūt flagel

Cris la toleramus. Sed in his omnibus modis vigilāti oculo semetipsam de bet mens circunspicere: ne male cō

Ans tra primu ptrahatur ad retributio nem mali. ne contra tentamenta ad uersarij seducatur ad delectationem seu ad consensum peti: ne cōtra flagella opificis prorumpat ad excessum murmurationis. homo igit hec tria obseruans iā habet hec tria genera aromatum preciosa. Sed requiritur quartum. est em quoddam ten tationis genus grauissimum quod nunc a deo est. nuc a dyabolo: et nuc ab homine. Est tamen omnibus periculosius. et hoc est vitam sine ten tatione ducere. vnde Grego. in qua dam omel. nulla inquit maior tenta tio qz nulla tentatione pulsari. Inde Gre. prouenit incircunspectio sui. Incō passio tentati: contētus proximi. Inobedientie lapsus: presumptionis in teritus. hec Gregorius. his igitur quattuor si quis fortis existat acceptum deo offert sacrificium in odorē suauitatis: sed nō. qz nō erat licitum mixturam hmōi aromatuz ad huma num trahere vsum sub pena mortis: quia qui supradicta facit pro humano fauore obtinendo non pncipaliter propter deum vt ypocrite ipsi pe ribunt de populo dei. Job. 8. Spes ypocrite peribit non enim placebit vecordia ei°. Sed sicut tela aranea rum fiducia eius.

D

Ascendunt vsqz ad celum et de scendunt vsqz ad abyssum. ps. 106. vt dicit philozophus. Nullum violentum est perpetuum videmus em violenter graue detineri supius et leue inferius. Nam si graue fm naturam suam libere posset descen dere: nequaqz quiesceret quousqz deuenisset ad centrum terre qui est lo cus grauium. Similiter si leue libere posset ascēdere nunqz cessaret ascendere donec deuenisset ad ignem qui est locus leuium. Sed vtruqz. s. graue et leue violenter vt dictuz est tenētur. Spualiter. peccatores et in grati hoies quorū scelera sicut onus graue grauate sunt super eos ex qui bus merentur gehennam: quadam

violentia in mundo quiescunt Nam de sui natura tendunt ad inferos. vñ. sicut graue si tra apiretur non cessaret ruere circa centrum: sic cū terra aperietur .i. quando fient fouee vel sepulcra in morte pctōꝝ non quiesceret anima illius donec veniat in infernum. Iusti vero quoꝝ est celum etiam hic quadam violentia detinentur vt magis mereantur et ipsorum premiū augeatur. Sꝫ cū dissoluentur a corporis vinculis nō requiescent anime illoꝝ donec peruenerint ad regna celestia. Tūc saciabitur appetitus et desideriū quo solum cupiunt et esse cū xp̄o: vñ xp̄s suos leues et expeditos a pctis q̄ hic premuntur violentia tyrannoꝝ et potentum hortatur ad patientiā di. Jo. 16. Mundus autem gaudebit: vos autem contristabimini. Sꝫ tristicia vestra vertetur in gaudium et gaudium mundi vertetur in tristiciam. Figura Exo. 14. In exitu israel de egypto tam populus israel q̄ pharao cū egiptijs mare rubruꝫ intrauerunt. Sed egiptijs descēdētibus in ꝓfundum quasi lapis filij israel transierūt ꝑ siccū ꝑ medium eius. Spiritualiter egyptij affligentes filios israel sūt magnates ꝛ mūdi diuites in tenebris pctōꝝ ambulātes qui paupes ꝛ humiles vexare satagunt. Sed oportet in huius mūdi exitu in quo nullā habemus manentem ciuitatem vtrūq; populum per abyssū mortis transire q: vnus est exitus hominum .i. iustoꝝ ꝛ malorum. Sed vbi peccatores descēdunt ad infernum. iusti et scti gradiūt in celuꝫ. vbi persecutores pauperū gemūt in tormētꝫ: patiētes ꝛ mites in beatitudie eťna d̄o fruūť. vñ pe. ra in ser. illo mēdici Lazari ꝛ epulōis diuitꝫ sic ait. Nemo inq̄t putet quia diues iste bonis receꝑit bona quando hinc magis re⁹ est q̄d cum a deo ꝓ malis receperit bona. bona ꝓ bonis reddere contēpsit. Nā de diuitijs tātis nec victū reddit nec sacrificium deo minima oblatione depēdit. at paupꝫ diues vulnere cens⁹ nullus. exut⁹ corpe: vestitus penis animā quā solam nō tenebāt vulnera deo in hostiam iugiť offerebat: hinc est q̄ recepit pro dolore requiē: pro penis immortalitatē: ꝓ opprobrio gloriam. pro contumelijs honorem pro defectu grām. pro vulnerib⁹ p̄mia. ꝓ siti fontē refrigerij. ꝓ fame celestis mente delitias: quam diuitis sacculus non recepit sin⁹ diuine cōsolationis includit. Tu diues fulgens purpura quondam nūc tegere fumo ꝓ coccino vestire flammis pro mollibus discubitis. sustine dura pro latis ferculis epulare penis: copias inopia compensare ebrietates siti digere ꝓ odoribus aspergere fetore vt cui astiterunt voluptatꝫ obsequia assistant ministeria nunc penarum: quia pauperem nunc despiciēdo ista tibi taliter tu mutasti hec Pe. ra.

Sagitte tue acute. psalm. 44. mercatores latronibus obuiātes in nemoribus nulla possunt arma meliora habere arcu et sagittis possunt ei predones percutere a distantibus et nihilominus eos fugere Sūt q̄dā adeo in arte sagittariā periti. q̄ dū sūt in equo et fugiūt etiā iaciūt sagittas: q̄d ē tuta res inter latrones. Nō em̄ debent cum illis mercatores contendere manuali bello quia nil boni cū talibus possunt lucrari cum ipsi diuites sint: illi autē nihil habent. Spiritualiter xp̄i fideles sunt magni mercatores merces em̄ preciosas portant scilꝫ menta et virtutes q̄b⁹ diuina mediāte grā mercanť celū. Sꝫ oꝫ oēs per nemus presentꝫ vite trāsire vbi sepe predoni obuiant infernali. Ille autem cum acie suaꝝ tētationum conatur nos expoliare et priuare p̄

tutum thesauro. Sed cū nos inuadit vel percutit mundi aduersitatibus aut carnis infestationibus. non est certandum seu resistendum per iram seu blasphemias: qꝛ nil inde lucramur. Qui nos affligunt paupes sunt et miseri. Sed decertandū est longe stantes ab ira et odio et arcu patiētie ꝓiycere sagittas laudis dei quibus hoste maligno contrito victores obtinebimus coronā. Figu. pmi parali. 10. vbi legim⁹ cū Saul obuiasset viris sagittariјs grauib⁹ vulneribus ab eisdē pcuss⁹ ē intm̄ q ex dolore in ꝓpriū gladiū irruēs miserabiliter mortu⁹ est. Spiritua. Saul interpretaꝝ abutens seu abusus et recte diabolū denotat qui primo gratia diuina abus⁹ est Iste psecutus est verū regem Dauid ex meris inuidia. et diabolus surrexit ꝯtra verū celi regē ex inuidiosa malicia. Hic ergo obuiat viris sagittariјs a quibus pcutiꝝ qn̄ nititꝝ tentare per mūdi aduersa viros patientia munitos q̄ ꝓ receptis iniurijs in dei laudem p patientiā cito ꝓrumpūt Qd nequiens diabolus sustinere ꝓprio tentationis gladio se interimit. Sagitte ergo patientis acutiores sunt in cor demonis ⁊ grauius illū vulnerant. q̄ fidelis patiētia armat⁹ vulneretur aduersis. vnde Gre. in mora. i. li. inducēs in exēplū patientiā Job sic ait. beat⁹ Job quot voces patientie in laudē dei ꝓtulit. quasi tot in aduersariј pectore iacula intorsit et acriora valde q̄ sustinuit infixit

Fig.

Gre.

De parentibus.

A Quare fremuerunt gentes: et populi meditati sunt inania. ps. 2. Quedam enim sunt vni rei ad decorem. que alteri sunt ad dedecus. furor et fremitus sunt in cane act⁹ laudabiles. Sꝫ sunt in hoīe multū vituperabiles. assumit homo tunc proprietatem leonis vel apricanibus instigati. Spūaliter homines deum non timentes vel amātes in nullo futura cogitantes brutis similes qui gloriam sibi a deo ꝑparatam negligētes. commutāt in similitudinem vituli comedentis fenuꝫ vt aper seu catula fremunt cuꝫ liberos ꝓspiciūt adherere deo ⁊ velle religionem intrare latrant et fumunt atq̄ fremūt super religiosos eos ad hoc bonū inducere satagentes. mallent em̄ filios suos inter mundi caliginem inuolui per vsuras rapinas et alia opera mala. q̄ eos videre patienꝝ deo et saluti anime dedicari. Fig. Exo. v. postq̄ Moyses et Aaron inceperunt ex dei mandato populum inducere ab egressu Egypti et ad ingressum terre promissionis Pharao et sui ceperunt fremere et furere in aaron dicentes Quare vos sollicitatis populū exire egyptum? Et durius populum afflixit operibus dispergendo ipsuꝫ ad palleas colligendas et ipsis imposuit superstites qui eos cogerent tantū de opere facere non receptis palleis q̄tum faciebant cum illis ministrabantur pallee. Spiritualiter Filiј israel qui dicuntur dominum videntes sunt pueri apti et ydonei ad vidēdum deum et cognoscendum per sacre scripture studium. hos enim religiosi cognoscētes satagūt de egypto. i. de mundi tenebris educere et per viam religionis ad terram celestis promissionis dirigere sed sentiētes hoc pharao et egiptiј. i. parētes et propinqui murmurant, clamant, fremunt in Moysē et Aarō hoc est in religiosos qui puros ad religioēꝫ inducunt dicentes Quare seducitis filios nostros et orbatis nos heredibus. Non em̄ attendunt q pueri fugiunt presentis vite infinitos interitus. Sed vt bruta omni postposita prudentia latrant solum aspiciētes carnem et sanguinem. Mallent em̄ filios suos dyabolo seruire q̄ deo

Fig.

Idcirco dispergunt per mundu3 ad acquirendam pecuniam multis pec catorum laqueis inuoluendos. Et ne desistant ab opere imponunt superstites sollicitates quia ne eorum filij a secularibus cesset negocijs. illos ligant vxoribus. he enim supsti tes sunt viris suis. Instigant enim die noctuq3 punctionibus duris peten tes et ab eisdem exigentes vestes, ornamenta: et cultus non paruia: s3 maiora more solito. quando. s. daba tur pallee. i. quando pace mundus fruebatur et quilib3 faciliter lucrabatur. Tantum ergo volunt et pl9 quando necesse est filios suos innu meris se ponere periculis: q3 tempo re quo vt dictum est facile lucraban tur. Ecce pessima sollicitudo. Sed debet puri et veri filij israel inito cru cis signo in vtroq3 poste. s. mente et corde sequi Moysen: sc3 xpm et potius deo q3 parentibus obedire. vn
Hie. de hiero. sup Matheu. Si necessitas inquit venerit vt amor parentu amori dei comparetur et non possit vtrumq3 seruari odiu in suos pietas in deum seruanda est.

B Iustus vt palma florebit plantatus in domo dni. ps. 91. Pru dens agricola videns nouam plantam aptam ad fructificandu no de bet ipsam incidere quantucuq3 necessitatem ad omnia opera facienda habeat: vtilius enim est de arbo re semper suo tempore continuatos fructus colligere. q3 de incisa arbo re aliqua mechanica facere et perpe tuo fructibus ei9 priuari. Spiritua liter agricola habens arborem fructiferam in horto suo est homo habes filium aptu ad religionem ad dei seruitium. Non debet igitur pater subtrahere ipsu3 de agro dominico vbi continue per predicationem po test multas saluare animas etiam si ipsum videat posse poni in operibus mundi ad lucra. et terrena bona congregandi in quibus sepe ani ma precipitatur. Figura Deutero.
20 vbi legimus preceptum fuisse fi lijs israel q arbores fructiosas nul latenus euellerent vt de eis fierent machine. Spiritualiter. Arbor fructuosa vt dictum est: est religiosus et ratio est: quia bonus fructus dici tur qui tam intus q3 extra bon9 est vt ficus. habet enim ficus et alij co similes fructus q possunt reseruari. quod non habent fructus haben tes animam vt patet de persicis et alijs que integra non possunt seruari. Sic religiosi qui vere religiosi sunt et sunt intus boni per ieiunia et abstinentia3 et alias virtutes et sut boni exterius per predicationem et bonam doctrinam. No ergo debent christiani filios suos quos aptos vi dent ad tales producendos fruct9 a religionis agro et gremio remoue re: et de ipsis machinas mundanas construere: quibus anima misera de bens machinare vicia ipsa a vicijs machinatur. Et subaudi per machi nas omnes carnales et mundiales sollicitudines in quibus velut machinat9 lapis homines ad alta per mundi psspera elati sepe subito danabiliter conquassantur: quia fortu na vitrea est et sepe frangitur dum plus splendet vt dicit Sen. Melius Sen
e igitur vt in religione quis profici at q3 in hoc mudo deficiat. Ideo bo ni filij q3 parentes diligere tenea tur. eisq3 in licitis obedire sed hoc vi dentes impedimentum prepare no debent illis acquiescere sed debent eos in hoc odio habere. vn Crisosto mus super. 10. Qui amat patre aut Cris matre plusq3 me non est me dignus Sic ait. Non inquit iubet simpliciter odio parentes habere. Sed si volue rint ab eo plus diligi in hoc odio ha beatur.

C Immolauerunt filios suos demonijs. ps. 105. Inter vite pñtis crudelitates crudelior est ppriis filijs malefacere a proposito. Nõ ẽ quia parentes omnes vniuersaliter filios diligunt etiam verũ hoc hꝫ in brutis que videmꝰ ꝓ filiorũ liberatione mortis periculis se exponere. Spiritualiter. Sup omne malũ peius est proprios filios a dei seruitio subtrahere et diabolo ac diabolicis operibus applicare hoc proprie faciunt homines cupiditati et auaritie seruientes qui per has artes filios suos diabolo satagunt immolare. Tales igitur a regno dei merito debent excludi et in inferno includi

Fig. Fig. Leuitici. 20. vbi precepit dñs filijs israel hoc mãdatum Quicũqꝫ dederit de semine suo ydolo moloch ille morte morietur populus lapidabit eum et ego ponam faciem meam contra illum. succidãqꝫ illum de medio populi mei. Spiritualiter Moloch qui interpretatur princeps eiꝰ denotat diabolum qui principatur peccatoribus et mundi filijs qz princeps mũdi huius nuncupatur. et in deo non hꝫ quicqꝫ de semine ergo ꝓ pro Moloch ydolo ministrant qui liberos suos cupiditati et auaritie q̃ sunt ydolorũ seruitus satagũt insudare. hos tales populus terre lapidabit. quia qui pecunie seruus erit multis conquassationibus deprimetur et infinitis cruciatibus cruciabitur. Deus vero contra illos faciem suam ponit: vt exclusi ab angelorũ et sanctorũ consortio infernali tradantur incendio perpetuo cruciandi. vbi his duobus lapidibus obruetur. vñ

Ugo Ugo li. i. de anima Quis puta tũc meror erit: que tristicia: q̃n separabuntur a cõsortio iustorũ a visione dei et traditi sunt in potestate demonũ ibũt cũ ipsis in ignẽ eternum ibiqꝫ semper erunt in luctu et gemitu ibi dolor intollerabił. Ergo si patres crudeles sunt erga semen suum ⁊ sic secum velint proprios filios immolare fugiendũ est ab eis vt euadant filij tot ⁊ talia tormẽta. lꝫ n. teneamur parentibus subuenire si egent dum sumus in mũdo. nõ tñ tenemur ꝓ eis seruire diabolo et displicere deo q̃n nos cupiunt mũdi illaqueare negotijs. vñ Ber. sup cã. ser. 28. pertractans illud. filii vinũ non habent Quid mihi ⁊ tibi mulier Sic ait vt q̃d fratres. sic rñdit xp̃s. vtiqꝫ propter nos vt cõuersos ad dominũ iã nõ sollicitet carnaliũ cura parentũ ⁊ necessitudines ille nõ impediant exercitium spũale Quãdiu eñi de mũdo sumus debitores nos constat esse parentum. At postqꝫ relinquimus nosmetipsos multo magꝫ ab eoꝝ sollicitudine liberi sumus Ber.

¶ De paupertate.

Posuisti in capite eius coronã ps. 20. Scdm imperiales leges romanorum prout maior erat victoria preciosior imponebatur victoribus corona. Ex hoc. n. duces animabantur et milites ad certãdũ fideliter q̃n contemplabãtur victorie, premiũ et honores. Spiritualiter Inter omnia presentis vite certamina durissime feriunt iacula paupertatis. Vñ Inno. de vili condi. huma ne O inquit miserabilis condicio mẽdicantis. ⁊ si petit pudore cõfũditur. et si non petit egestate consumitur et vt mendicet necessitate cõpellitur. Quia ergo sic dure paupertatis stimulus nouit xp̃i milites impugnare: xp̃s rex pauperꝝ voluit triũphantes coronare regni celestis corona. Math. 5. Beati pauperes spũ q̃m ipsorum est regnum celorũ. Fi. Apoc. 12. vbi sic dr̃ signum inquit magnũ apparuit in celo. Mulier amicta sole et luna sub pedibꝰ eiꝰ et habebat coronam. 12. stellarũ in capite. Spiritualiter mulier hec est anima pauperis q̃ tñ fuit in terra deiectꝰ: nũc

Ber. B. Inñ Fig.

Aug autē sic triūphat in celis.vñ Aug. de verbis app.ser.28.paupes con fortans ait. Non tibi inquit displiceat paupertas tua.vis scire qd valet celuz emit. Igitur hec mulier amicta est sole.qz anima sctā pfunditur interi⁹ vt capere possit lucem eterne glorie.ps.in lumine tuo videbimus lumē. Et bñ dicit inducta sole.quia ipsa secuta est eius vestigia q in sole posuit tabernaculū suū et tanq̄ spōsus de thalamo suo procedens nasci voluit in stabulo ⁊ declinari in presepio:cum tñ esset lux vera que illuminat omnem hominem veniētē
Ans in hunc mundū. vnde Ansel .in medit.humanitatis xpi. Tu dñe vniuersorum q nullam habes indigentiam inter ipsa natiuitatis initia nō horruisti abiectissime paupertatis gustare incommoda.vt.n.dicit scriptura/Tibi cum nascerens non erat loc⁹ in diuersorio neq̄ cunabula q teneritatē tuaz exciperent habuisti sed in vili presepio sordentis stabuli tu qui terram palmo concludis inuolutus panniculis reclinatus es.⁊ hoc ipsum a brutis animalibus mater tua mutuo accep̄it.hec Anselm̄. Igitur qui spiritu pauperes sunt abijcientes cordialiter caduca mundi:xp̄i consortes sunt in certamine eiusdem participes fient in gloria. Ideo idem Ansel.ibidē. Cōsolamini inquit consolamini qui in sordib⁹ paupertatis enutrimini:quia vobiscum de⁹ in paupertate habet hec mulier lunam sub pedibus eius. Luna nanq̄ pp̄ter freq̄ntes mutabilitates suas vana et pspera mundi denotat. Lucet em̄ luna noctis tempore et hec caduca lucent in hoc p̄sentis vite caligine. Cum ergo xp̄i fidelis diuino preuentus amore a suo desiderio remouet presentis vite pspera lunā sub pedib⁹ suis calcat iuxta propheticum dictum.diuitie si affluant nolite cor apponere.

Idcirco sequitur. Et in capite eius corona.12.stellarum. Corona ista ē premiū.12.apostolorum xp̄m in vera paupertate sequentium.quo quidez premio veri pauperes pmiabuntur. Nā omnia mūdi felicia relinquentes.mūdi dominū secuti sunt cruci fixū Idcirco dictū est eis . vos estis qui reliq̄stis om̄ia.et secuti estis me Et nobis postmodum dixit. Qui reliquerit domum vel agrum.⁊c. Centuplum accipiet et vitam eternam possidebit. Augu.de verbis domini Aug quibus inquit thesauris equari possit:quod pauptati videam⁹ indultū vt ad regnū celorum veniret diues possessione sua obtinere non potuit. Nunc autē contingit vt contemptu perueniat Sed bene no.qualiter diuitie contēnende sunt. Non em̄ sufficit ad verā pauptatē diuitias nō habere vt quis pauper censeatur: sed requiritur vt nullatenus appetātur.vt quis pauper spiritu quē xp̄s Aug nominat predicetur. Augu.in quodam sermone habeat homo multas pecuniarum facultates si in eis nō extollitur pauper est. nō habeat aliquid sed cupiat.inter diuites reprobos eos reputat dominus : qz diuites et pauperes in corde interrogat et non in archa.

B OBliuioni datus sum.ps.30. Magnuz est periculum diligi a muliere extranea quia ligatus et inuolutus artibus illius detinetur captiuus ⁊ pdit interdum parentes et patriam. Summum tunc est remedium taliter cum ipsa se gerere vt extinguatur amor. Ipsa tunc aspiciens se contēni obliuiscetur illi⁹ et sic poterit liberari. Spiritualiter aliena mulier est cupiditas ab omni milite christi.ps.Superbo oculo et insatiabili corde cum hoc non edebam. Hec enim est insania pessima velut artifici osa meretrix sensum ⁊ cor hominis adeo immutat ⁊ eius

fantasias inuoluit q nihil aliud po test amare. nihil aliud valet cogita re q cupiditatis amplexus. vn Am bro. sup illo Jo. Attulit ager cuiusdam diuitis. Sicut hi qui p insaniam mentis trāslati sunt. Non iam res ip sas sed passionis sue fātasias vidēt Ita etiam mens auari semel vincu lis cupiditatis astricta. semper au rum sēper argentum credit videre. semper reditus computat aurū gra tius q solē intuetur. Ipsa enim sup plicatio et oratio ad dominū aurum querit. hec Amb. Non est igit alid remediū q se talē exhibere p diuiti arum cupiditatē vt cupiditas nostra obliuiscatur. Nemo em contēptorē suum diligit. s spernit. Fi. Exo. reci tat vbi magister q cū Moyses deti neretur a filia regis ethiopie quā in vxorē desponsauerat nec ab ea pos set recedere vt rediret ad populum suū astronomica arte fecit duas ima gines quarū vna vocata est obliuio quam dedit vxori. Alia vero vocata est memoria quam pro se retinuit. Uxor igitur accepta obliuionis ima gine statim oblita prioris amoris est et moyses libere ad filios israel re gressus est. Spirit. Moyses erat fili us putatiuus Talamuch filie regis Pharaonis egypti recipiētis ipsum ex flumine. sed erat vere filius he bree. p ipsum igitur Moysen subau di hominē quēlibet diuitē et poten tē. putatur. n. filius terrene felicita tis. sed tñ in veritate nō est sic: sed est filius calamitatis et miserie Job 14. homo natus de muliere breui vi uens tēpore. et c. huic ergo rex ethio pum tradidit filiam cupiditatem. Ethyopia enim interptatur caligo rex ergo ethiopie princeps est tene brarum: sc diabolus q conatur cu piditatē filiam eius tradere christia no in matrimoniū indissolubile et p hanc miser hō relinquit patrē et ma trē et pplm suū et patriā Nā xpian perdit xpm et sanctorum consortiū et regnū celi. hec est igitur vxor pesti fera q sic ligat mentem et suis capti uat laqueis. vnde Leo. in ser. cene domini inducens Judam proditorē sup his sic ait in exēplum Cuncta inquit mala cupiditas pcurauit hec affectata magistrum tradidit Judas Nam cupiditas hmōi hanc sortita est naturā captas animas detinet et oibus nodis alligatas astringit rex obliuionem imponit. et alienationem ondit et inde Judas cupiditatis insa nia capt quāta bñficia respuit con uersationē cōsuetudinis cōicationis mense disciplinatus admonitionis suasionis oblitus est frenis cupidi tatis impedit. Ideo Paulus cupi ditatē radicē omniū malorum nomi nat. hec Leo. Facere ergo necesse est duas imagines quarum vna sit obliuio et hanc porrigere cupiditati sed hec p nullam potest fieri fabri cam nisi p artem pauptatis. si pau pertatem dilexeris statim mūdi cu piditas tui oblita te liberum abire pmittet. Et ista imago sc memoria paupertatis saluatoris tui te conci tum perducet ad celum cum veris fi lijs israel qui veram sectātes paup tatem spūale obtinent regnum celi. vn August. in solilo. Hanc secum fe rens imaginem fiducialiter sibi pe tit celum aperiri a christo. dicens. Ecce inquit Domine pauperes filij tui sumus et p illus grex tuus a peri nobis ianuas et edent paupe res et saturabuntur et laudabūt te q requirūt te. Scio dñe et p me fateor te docente qm soli illi q cognoscūt se paupes ditabuntur a te.

Quis ascendet in montē domi ni. ps. 23. Prudens alicuius regionis princeps quam multi mer catores frequentant ita ordinat ter ras ciuitates et castra sua vt viato ribus hospicia non deficiāt. Si em distātia est longa de loco ad locum

Fig.
Leo
Aug
C

Aug et in medio nullum esset receptaculum multi perirent in via nam viatores omnes non sunt eque veloces Aliqui eniz sunt debiles et infirmi qui nullo modo possent ad extremū peruenire terminum. Ideo necesse ē habeāt inuenire hospicium in medio. Spiritualiter eternus princeps magna prudentia ordinauit itinera que ducunt ad celum. Est.n.spacium determinate diete.s. omnia relinquere et cruce accepta sequi xp̄z Sed non omnes homines sunt ita fortes ꝛ agiles vt hec possint exercere multis videretur hic sermo durꝰ abirent retro tristes ꝛ perirent. Nō possent enim de extremo diuitiarū vsqꝫ ad extremū paupertatis attingere. Ideo ip̄e christus libere concessit hominibus diuitias possidere ad licitum vsum: tamem non in illis est damnatio: sed in abusu ipsarum

Aug vnde super illo. ps̄. Diuitie si afflu. no. cor app. dicit glo. August. Non dicit nolite habere. sꝫ nolite cor apponere non.n.dānat diuitias vnde mercamur celum. sꝫ cor appositum quod scꝫ nō expēdit sꝫ recōdit.

Fig. Fig. Gen̄.21. vbi legimus dictum fuisse Loth vt egrederetur de illis duabus ciuitatibus pessimis: scꝫ Sodoma ꝛ Gomorra ꝛ non staret in omni loco circa regionē illam sꝫ in monte saluaret se et familiaꝫ suam. Qui respondit se propter debilitatē nō posse ascēdere eo ꝙ erat antiquus ꝛ debilis vt dicit magister hystorie. Sꝫ inquit ē ciuitas hic iuxta ad quam possū fugere pua et saluabor in ea. Et dominus ad eum. Ecce etiam in hoc suscipiam p̄ces tuas Et saluatus est Loth. ꝛ vocata est Segor. Spiritualiter per has duas pessimas regiones subaudi has duas infamias nephandissimas scilicꝫ cupiditatē et auariciā Ex his dominus Loth. scꝫ fidelem christianum cum tota sua familia. scꝫ memoria intelligentia: ꝛ voluntate. iubet fugere: et non morari circa regiones verbo cogitatione et ope. Sꝫ suadet montem ascendere per contemptum diuitiarum qui mons dicitur tam deo dilectus in quo bn̄placitū est ei habitare. Sed loth.i.christianus infirmus et debilis non potest per viam summe paupertatis ascendere: nec valet sic incedere. sꝫ est Segor hec ciuitas iuxta.i.magis conformis humane fragilitati. scꝫ actiua vita: vita marthe operari proprio sudore quo viuas. et in hoc etiam salus est. ps̄. Labores manuum tuaꝝ. ꝛc̄. Et nota ꝙ segor interpretatur parua vel minor: quia multum distat ciuitas hec a premio prime vite. quia sicut se habet meritum ad meritum ita premium se habet ad premium. qui enim parce seminat parce et metet nihilominus quia non equaliter valemus omnes voluit christus inter medium ꝛ extremū Segor esse. id est licitum diuitiarum vsum in quibus potest homo sibi hospicium per elemosinarum largitionem procurare in celo: nec est ibi offensio: si homo pro se et suis sibi que sunt necessaria prouideat. Unde Augusti. in quadam epistola. Sufficientiam inquit vite non indecenter vult quisquis eas vult: et non amplius. que quidem non appetitur propter seipsam sed propter salutem corporis et congruentem habitū persone vt nō sit inconueniens eis quibus viuendum est. Ista ergo cum habentur vt teneantur et cū non habentur vt habeantur orandum est Aug

Amice non facio tibi iniuriam tolle quod tuum est et vade. Math.20. Nō est decens repetere quod homo spōte vendidit. Res eñ vendita translata est in possessionē emptoris. Ideo iniustum esset rem venditam velle habere et precium. D

Ex his enim qd plus placuerit po=
test homo eligere. Sed postq̄ se sic
ad vnum determinauerit non pote=
rit aliud repetere. fieret enim empto
ri iniuria. Spūaliter nō est decens
hominē in vita presenti delitijs di=
uitijs et voluptatib⁹ suis velle frui
regno dei postposito et in alia vita
christi regnum repetere Iniuria eni͂
fieret pauperibus spiritu qui vt re=
gnum istud emerent dederunt non
solum mundi diuitias et facultates
sed etiam seipsos dederunt in preci
um. Ideo iustus iudex contra iura
petentibus respondebit Recepistis
bona in vita vestra. Pauperes vero
mala. sufficiat vobis portio quaȝ ele
gistis. vocastis bona vestra in ter=
ris. Bonis ergo illis contentamini

Fig. Figura Geñ. 25. ꝛ. 27. Cum Esau
primogenituram vendidisset Jacob
fratri suo. Et pater eorum Jacob be
nedixisset in roze celi. Et fecisset do
minum hereditatis venit ad patrē:
et ait. Pater mi da mihi benedictio
nem. Respondit Isaac pater eius.
Fratrem tuum dominum tuum feci
quid tibi possuȝ facere? verumtamē
in pinguedine terre erit tua benedi
ctio. Spiritualiter Esau et Jacob fi
lij Isaac denotant diuitem ꝛ paupe
rem qui simul exeunt negociari in
vitam presentem. Isaac enim qui ri
sus interpretatur christus ē qui est
gaudium angelorum et hominuȝ. et
qui amborum factor ꝛ creator dicit
vnde diuites et pauperes obuiaue=
runt sibi in via vtriusq3 autem crea
tor est et domin⁹ Sed vide q Esau
primogenituram vendidit cibo vili.
Esau interpretatur vanus Quis va
nior: quis insipientior eo qui pro tā
vilibus preciosa amittit? hos tales
Jere. plorat in trenis dic. Dederūt
inquit preciosa pro cibo ad refocil=
landas animas. ad refocillādas in
quit non autem ad satiandas. Quic
quid potest homo in vita presenti di
uitiarum obtinere nequaq̄ minimā
partem appetitus anime valet satia
re. Et nihilominus vanus iste vana
talia potius eligit q̄ celestia in qui
bus est plena sacietas Ideo semper
est in angustia. vnde Isidorus in so
lilo. Quamuis quisq3 in seculi glo=
ria fulgeat. q̄uis purpura et auro
quis resplēdeat: q̄uis cultu precio=
so redimitus emineat. Semper ta=
men in pena est. semper in angustia
semp in merore. semp in discrimine
q̄uis in sericis stratis cubet sed tur
pidus in pluma iacet. sed pallidus.
In lectis aureis sed turbatus. Bre
uis est huius mundi felicitas. In
his ergo vanus homo portionem su
am petit. sed Jacob id est paup por
tionem suam sibi dari petit in terra
viuentium: vbi rubigo non maculat
nec tinea corrodit. hic nil habet. Iō
sibi recipit benedictionem de roze
celi quia terrenam gloriam non que
siuit. diuiti vero dicitur. In pingue=
dine terre. id est in terrena substan
tie tua benedictio sit. nō aliud pe=
tas habes quod voluisti. Tolle qd
tuum est et vade. Fruebaris diuiti=
is. paup vero colluctabatur cuȝ pau
pertate. Non decet repetere quod
semel venditum est. Non potes ha
bere mundum et celum o diues. q̄a
non potest hic deo seruire et mundo
vnde idem Isidorus libro preallega
to. valde rarum est vt qui diuitias
possident ad req[ui]em tendant. Qui
rebus terrenis se implicat a dei a=
more se separat. Qui in rerum tem=
poralium amore defigitur in deo
nullatenus delectatur Nemo potest
amplecti dei gloriam et seculi simul
futura merces non hic promittitur
iustis sed in celo non in terra mer=
ces promittitur sanctis. hec Isidor⁹

¶ De penitentia.

A Noxii sunt ab ira vultus eius. ps. 54. Prudens dux exercitus dum trāsducit milites p terrā inimicorum diuidit exercitum suum p acies ne simul toti exercitui possit ruina cōfringere: si casu frangantur acies. et pcedunt semp aliqui fortiores vt melius possint sustinere pondus ferientium et hostium penetrare cunea. facile em̄ est victoriam psequi iam inceptam. Spūaliter. nos oportet transire de presenti vita ad futuram. Inter quas frequenter hostes nostri. s. demones nos satagunt impugnare. Nos vero qui exercitū nostrum ducimus nobiscum debemus vt prudentes duces illū diuidere ab inuicem et corporalia a spūalibus segregare ne totus homo simul succūbat. debet fortior exercitus pcedere quia q̄ sunt anime debent preire tanq̄ fortiora que vero sunt corporis debēt sequi tanq̄ debiliora. Mat. 26. Spiritus quidē promptus est: caro autem infirma. Nam si spiritus precedens contra hostiles insultus contradiderit diabolo: ꝛ exercitui suo sēper erit victus. Si autē pcedat corpus ꝛ sensus corporales qui sunt habiles ad cadendum nulla fieret diabolo resistentia. sed lapsi et capti frequenter ducerent spiritum ad ruinā Cum ergo gradimur via penitentie versus celum: diuidamus nostrū exercitum: et pcedente rationis vexillo sequat illud corp⁹ et corporales sensus. Figu. 32. Cum Jacob fugeret a Laban qui tot vicibus eum deceperat. veniēs ad terrā natiuitatis sue audiuit q̄ Esau frater ei⁹ veniebat obuius sibi. Oderat enim eum Esau eo q̄ sibi subripuerat benedictionē diuisit Jacob familiam suā in duas turmas di. Si percusserit Esau vnā turnam saluabitur reliqua. Nam rachel posuit cum familia illi⁹ ab vna parte. Lyam autē cum suis ab alia. Spiritualiter. Jacob qui interpretatur supplantator seu luctator est fidelis qui penitētie lucta supplantat vicia ꝛ peccata. Hūc em̄ odit dyabolus qui p Esau notat. Esau em̄ primogenitus fuit ysaac. ꝛ diabol⁹ fuit primogenitus dei respectu hominis quia prior creatus homine. Sed pro tāto odit iustum: quia benedictionē primogeniture celestis quam ex supbia et obstinatiōe sua pdidit. Justus ex penitētia recepit. Igitur iustus fugit a Laban deceptore: quādo fugit a mundano amore vbi multiplex est deceptio. Tēdit. n. p iter penitentie ad terram natiuitatis sue. s. supne ciuitatis. Sed timēs dyaboli insidias diuidit vires anime a corporalibus sensibus. Rachel vero. i. ratio cū ipsius familia precedit. Familia nāq̄ ratiōis est. Prudētia. Fortitudo. Justicia: et tēperantia. Aduersus istas non potest dyabolus. Sensus vero corporales retro sequentes ꝛ obtēperātes rationi veniūt tanq̄ sub ptectione ipsius. Hoc videns Esau non audet. i. dyabolus penitenti nocere: q̄r presto est dñs se iuuātes iuuare ꝛ p certaminis labore pmium regni donare. vñ Ambro. in quadā epistola. Deus inquit ipe omniū rector ac dominus cum omni malitia angelorū certamē tuum spectat tibiq̄ contra dyabolum dimicandi eternitatis coronam parat. Am.

B Nomen putei latitudo. Genes. 26. vt dicit Augu. Cuius puteus est fons: ꝛ non ecōuerso. Fons em̄ ꝛ puteus conueniunt in emanatione aque viue: sed differunt: q̄r puteus est profundus, non autem fons Spiritualiter. christ⁹ potest dici puteus ꝛ fons pp̄ter emanationem incessabilis lucis: sed dicit spiritualit latitudo propter misericordie diffusionem. Luc. pmo. Misericordia eius a pgenie in pgenies. Et habet etiā cum latitudine profunditatem: quia misericordia dñi plena est terra. Et etiā

Judicia dei abyssus multa. haurire ẞ debemus ab isto puteo aque viue misericordiã per viam penitẽtie: ne icidamus i profundũ sue iusticie: qr de plenitudine eius omnes possunt accipe.

Fig. Fig. Gen. 26. vbi legimus q Isaac venit ad puteum iuramẽti et edificauit ibi altare et fixit ibi tabernaculũ suum: et venerũt ad eũ tres viri di. videtes vidimus q deus in te est. fiat coniuratio inter nos et cõstituamus tecum pactũ et nõ facias nobis mala. et fecit illis Isaac magnum cõuiuium. Spũalr. per Isaac vt sepe dictũ est notat christus. venit em ad puteũ iuramẽti: quia iurauit dñs et nõ penitebit eum dare vnicuiq secundũ opa sua. Distributor est em misericordie et venie largitor per penitẽtiã volẽtibus illã: sed illã respuẽtibus ifert iudiciũ. ps. Misericordiã et iudiciũ cãtabo tibi dñe. Et hic est puteus latus et profundus vt dictũ est. Ibi. n. christus fixit tabernaculũ et altare. i. cõstruxit ecclesiã: et ordinauit cõfessionẽ: vt pateat omnibus aq viue gra venient tres viri. i. ptes penitẽtie. 3. s. cõtritio / cõfessio / satisfactio. cõfitetur se vidisse per effectũ deitatẽ in christo: et xp̃3 esse deũ. et hoc est qd ee dz primũ in omni christiana actiõe. s. cõfessio fidei. dei de pactũ cõponi inter xp̃m et pctõrẽ. Et fit cõiuratio iter vtrũq: qr pmittit dñs nõ facere malũ pctõri. Gen. 9. vltra nõ adijciã mittere diluuiũ et hoc est signũ qd do iter me et vos et c. Et homo pmittit obedire. ps. Memor ero mandatorum tuorum ad faciẽdum ea. hic est ergo puteus et fons sup quẽ sedẽ xp̃s fatigatus: expectãs penitẽtẽ iam vt illi tribuat gtis aq viue gram q supat omnẽ dulcorem.

Ber. Ber. i cãtic. Gemia dulcedo exupat in pectore dñi xp̃i Jesu lõganimitas in expectãdo: et facilitas in donãdo. Nomẽ Jesu q cax et q vile. s3 salubre si vile nõ esset nõ michi effunderet. Si salubre n cẽt me n lucraret.

C Mulier cum parit tristiciam habet. Joh. 16. Notandum q maior virtus in partu q in cõceptu requirit. Multe. n. concipiẽtes nõ valentes parere pre virtutis iopia fetũ pdiderũt et frequent ex hoc pariũt abortiuũ. Spũaliter. anima cõcipit a spũ sctõ bonã ispirationẽ: sed frequent accidit anime abortio ex deuotionis defectu vt ppositum qd ipsa gra diuina. conceperat aspirante non valeat per opus bonum parere et pcipue quia difficilius exercetur in ope q concipiatur in corde: quia aduersarius noster diabolus: vt serpẽs callidus insidiatur calcaneo nostro plus operi q cogitationi. Ideo Esa. 37.

Fig. Filij venerunt vsq ad partum et nõ fuit virtus pariendi. Figura Apoc. 12. vbi legimus q mulier quedam clamabat partu[r]ies et ecce draco magnus habẽs capita. 7. et cornua. 10. stetit contra mulierem vt deuoraret filium qui raptus est ad deũ. Et mulieri date sunt due ale quibus volauit ad desertum locum vbi aleretur. Spiritualiter. per hanc mulierem grauidam subaudi animam penitentem Ratio est: quia tunc cognoscit se mulier grauidam esse vt plurimũ quando sibi amara videntur que prius iudicabat dulcia et amena et ecõuerso Sic in proposito cum anima inspirata diuinitus ex patiẽtia vera iudicare incipit mũdi delectationem amaram: et mala que prius dulcia iudicabat signum est q sanctum concepit

Am. propositum. vnde Ambrosius. i quodam sermone. Quando inquit sic penitens es. vt tibi amarum sapiat in anima quod dulce fuit in vita. Et te prius oblectabat in corde ipsu3 te cruciat in corde: iam tunc bene ingemiscis ad deum. Mulier ergo hec facile concipit bonum propositum. Sed vt dictum est: opus bonum difficile parit. Adest enim draco: id est dyabolus pferens. 7. capita: id est. 7.

capitalia vicia. et .10. tortuosa cornua id est decem mādatorum inobedientiam et suadet delectationem peccati et ostendit difficultatem penitētie vt fetus anime perdatur. Et ipsa remaneat sterilis in peccato. vñ Gregorius in quadam omel. Cum inqt miser homo in graue peccatum labitur suadet ei dyabolus ne peniteat/ ne confiteatur peccatum. leue et modicum in corde affirmat. Misericordiam predicat. longinquum spaciū vite promittit. permanere in peccato suggerit: vt sic in contemptum dei et sui desperationē inducat. Sed si mulier clamat ad deum viriliter cordis contritione/ oris cōfessione/ et recta satisfationis intentione: rapitur filius eius ad deum: quem parit infinito drachone vt dicat cū Esay. 26. A facie tua concepim⁹ et parturiuimus spiritum salutis. Et vt a dyabolo protegatur dātur anime due ale. amor dei: scilicet et timor: quibus alta contemplationis celestis med. tās et gehennam inferni considerās pascitur diuina gratia in statu penitentie vere.

Gre.

Sacrificate sacrificium iusticie et sperate in domino. ps. 4. Uera iusticia exigit vt q̄tū homo a suo creditore exigit tantum reddat habet enim tam creditor q̄ redditor librum suum vbi communiter continetur quantum iste debet recipere: et quātum ille debet dare. Ideo bonus redditor: cū ad solu..ionē venitur debet p̄cipue videre debiti q̄titatē: et tantum soluere q̄tum debet. Alioquin posset contingere q̄ pro modico retento totum debitum satisfaceret. Creditor em̄ nō frāget cirographum nisi prius recipiat totū debitū Spūaliter. cū peccamus magnū cōtrahim⁹ debitū. Est. n. hoc debitum supra vires n̄ras et adeo obligamur vt quicquid sumus aut possumus totum p̄dimus. vnde Beda in quodā sermōe. Cum mortaliter peccas oīa bona que fecisti in os dyaboli iactas et eius seru⁹ efficeris et ad penas te obligas sempiternas. veruntamen si tu qd̄ accepisti reddes: delebit cyrographus: q̄ si peccata que dyabolo instigante commisisti confitearis remittetur tibi culpa. Sed summe cauendū est vt nil retineas ex illis. scripsit em̄ diuina virt⁹ quō/ quando/ et qualiter commisisti. Ideo hoc totū oportet reddere. Alioqui retēto modico totum a te exigetur debitum. vt igit totum fideliter deleat. denuda cor tuum sacerdoti et p singula peccata discurrens omnia diligenter cō fitere. et sic deo sacrificabis sacrificium iusticie. Figura. Leuit. p̄mo. vbi legimus q̄ cum fiebat sacrificiū ex vitulo: vitulus decoriabatur et lot⁹ a qua diuidebatur mēbratim. et sic diuisus ponebatur sup altare et sacerdos tenebat manū sup caput vituli et accēso igne sancto succēdebat. et fiebat deo sic sacrificium acceptum. Spiritualiter. hec seruanda sunt in actu penitētie cum volum⁹ deo placitum sacrificium offerre. debet enī cor nostrum decoriari. i. denudari ab omni cooptura. et omnē excusationē excludere et lotum cor aqua lachrymarum dꝫ mēbratim diuidi: scꝫ vt distincte narrent cōditiones et cordis intentiones. et delectationes habite in peccatis. et hoc sacrificium est vitulum mēbratim diuidere. Tunc vero sacerdos manum tenens sup caput peccatoris illum absoluit a prioris debiti obligatiōe. et cyrographū quassat culparum: accenditur ignis sanctus. scilicet charitatis. per queꝫ carus et acceptus videbitur: qui fuerat prius odiosus. Agenda est ergo penitentia: vt tam magna obtineamus bona. vnde Cyprianus in tractatu de agenda penitentia. Si vis iustificari: fatere delictum tuum. Solunt enim criminum nexus ve-

D

Fig.

Cyp.

recundia confessio peccatorum vide
quid a te exigat deus: vides q pollici
tatione remissionis te prouocat ad cō
fitendū. Bonum ergo dñm habemus
Ego inquit sum qui deleo iniquitates
tuas et memor nō ero propter gratiā.
Tu vero memor esto propter correctio
nem. hec Cyprianus.

E Quousque paruuli diligitis infan
tiam. puerbiorum. i. Nō. pru-
dentes et nobiles optime considerāt
ne filij eorum nimio tēpore māmas
sugant et nutriantur lacte. nā si vl-
tra tempus debitū illud sumerēt fie
rēt mollis cōplexiōis et debilis. nec
valerent adulti opa virilia exercere
Ideo tempore debito ablactādi sunt
etiam inuiti. Et cōsueuit sibi nutrix
vngere mammas absinthio qd puer
gustans lac abominabitur propter an
nexam amaritudinē et nō petit vlte
rius lac: sed transfert se ad cibum. ve
rum est q cibus iste debet cōgruere
etati pueri. debet enim mollis esse in
principio. et sic de die in diez p assue
factionē accedere ad duriores. Spū
aliter. p puerum lac sugentē subau-
di christianum delitijs mūdi deditū
quia sicut lac nimio tpe acceptū red
dit hominem debilem et mollē ad vi
rilia opa: ita mundi delitie reddunt
hominē pigrum ad diuina seruitia et
opa penitētie. et qd peius est acuūt
et roborāt tam carnē q animam: vt
illam ad precipitiuz mox inducāt. vñ
Orig Orige. sup Leuit. omel. 8. Nescitis
inquit si corpus vel animam nutria-
tis solā et ipam frequēti mollicie ac
iugi delitiarum fluxu foueatis inso-
lescet necessario aduersus spm et for
tior illo efficit. qd si fiat sine dubio i
ditione sua redactum spm cogit suis
legibus et vicijs obedire. debet igit
nutrix. i. ratio miscere sequētē iferni
amaritudinez delitiarum dulcedini.
Et sic videbit qd delectat eē momē
Ans taneū et qd cruciat eternū. vñ Ans.
hāc amaritudinē: et hoc absinthium
seculi dulcedini miscēs dicebat i me
ditatiōe de peccatis et timore infern
Cogitet ergo et recogitet cor meum
quid fecit: et quid meruit: descendat
inquam descēdat ad terraz tenebrosaz et
optam mortis caligine mens mea. et
consideret que ibi expectat scelerata
anima mea intēdat et contempletur
videat et percunctetur quid est deus:
quid est qd anima de vtero in terra
miserie et tenebrarum: quid est qd in
tueor nisi qd nullus ordo: sed sempi
ternus horror ihabitat. Veh veh quid
veh heu confusio vlulātium. tumul-
tus dētium inordinata multitudo gē
mituū. ignis sulfureus flamma tarta-
rea. caliginosa volumina q terrifico
rugitu video vos rotari vermes i igne
viuētes. q mira auiditas rodēdi. sic
vos accēdit quos iste ignis igniū nō
incēdit. demones coardētes fremen
tes ardore: frendētes furore: cur sic
crudeles estis his qui voluctant in-
ter vos. O iaudita tormēta iustis mo
derata ad sustinendum immoderata
successione nullus modus, nullū re-
medium tēperabit nos: heccine sunt
magna deus que preparata sunt pec-
catoribus et contēptoribus tuis. ani
ma mea vere ea time. Mēs mea de-
fice: cor meum scindere. hec Ansel.
Si ergo cor nostrum hec tam amara
gustet absinthia nequaq illi dulcia
sapiēt mundi caduca. Sed trāsferet
se ad cibuz fortiorē penitētie in qua
deum sibi propiciū inueniet qui deus
nimium ducit in celo cū angelis gau
diuz cū peccator relictis mūdi et car
nis voluptatibus aggredit salutife
ra penitētie opa. Fig. Gen. 21. vbi le Fig.
gitur q cum oblactaret filius Abrae
Isaac ipe Abraam magnuz fecit cō
uiuium: magnā ostēdit leticiam ami
cis suis. Spūaliter. p Abraam mul
tarum gētium patrē notat christus
qui est omniū genitor sanguine suo.
Isaac oblactatus est fidelis conuer-
sus a peccatis qui patris est risus et

gaudium summū vt ipe de peniten=
tia dicit. Luce. 15. Cōgratulamini
michi. rc. Ibidē gaudiū est sup vno
peccatore. rc. Et ad phil. 4. Uos in
quit estis gaudium meum et corona
Gre. gaudij. Unde Grego. sup euangelia
omel. 34. sup illud. gaudiū est ange=
lis dei. rc. sic ait. Magꝭ inqt de pec=
catore ɔuerso ꝙ de iusto stante gau
dium fit in celo: qz et duxꝰ in ꝓlio plꝰ
eum militem diligit: qui post fugā re
uersus fortiter hostē ꝑmit: ꝙ illuz q̄
nunꝙ terga ꝟtit. Et nunꝙ fortiter
aliud fecit. Sic agricola plus illam
terrā amat q̄ post spinas vberes fru
ctus ꝓfert: ꝙ eaz que nunꝙ spinas
habuit: nunꝙ fertilē frugē ꝓduxit.
F Tres sunt post quos restituet
te in gradum p̄stinum. Genes.
40. Inter alia q̄ sunt attendenda in
electione alicuius rei siue bone siue
male: debet homo attēdere terminū
et lōganimitatē seu breuitatē rei eli
gibilis. Nam si bona est res q̄ eligi
debet melius est diutius habeatur r
possideat: ꝙ si momentanea existat
Si ꝟo de malis rebus oporteat eligi
minus mala eligēda est illa que festi
nantius deficit et q̄ diutius ꝑmanet
dimittenda est. Oportet peccatores
vnum eligere ex his vel agere i vita
penitētiā q̄ breui in hac vita claudit
interuallo: vel incidere in gehennā
inferni q̄ permanet in eternū. Ergo
sapiēs elector debet hic potius velle
pati modicū ꝙ ꝑpetua velle postea
Fig. subire tormēta. Fig. 2. Reg. 24. vbi
legit ꝙ posita electiōe in manu Da
uid potius elegit velle pati tribꝰ die
bus pestilentiā ꝙ. 7. annis famē et
inimicorum ꝑsecutionem. Numera=
uerat enī populum ob quandam pō
pam ꝓpter qđ dñs indignatus erat
ɔtra illū. Spūalit. Dauid in hoc lo
co significat peccatorem q̄ peccator
ꝓpter multitudinem r cumulationē
peccatorum offendit deum et incitat
diuinam iusticiam contra se: sed dat
ei electio vt aut sustineat in pn̄ti vi=
ta dies. 3 penales. s. cōtritionē / cōfes
sionem / r satisfationē. aut expectet
portare. 7. annos. rc. ꝑ quos subau
di tempus eternum: quia septenario
totum voluit tempus r cū hoc etiaz
demonū ꝑsecutiones r tormēta subi
re: ergo incōparabiliter meliꝰ est hic
3. dies penitentie eligere. Augu. in Aug
lib. de. 10. cordis. Melius est inquit
modica amaritudo i faucibꝰ ꝙ eter
num tormentum in visceribus.
Ibitis viam trium dierum ꝑ de G
sertum. Exod. 5. Notandum ꝙ
in omni terminata via est triplex ꝓ=
gressus. Primo nāqz est egressus a
termio a quo. Scđo est ꝓgressus ad
medium vel ꝑ mediū. Tertio est ac
cessus ad terminuz ad quē. Spūali
ter. talis est i penitētia ꝓcessus. Pri
mo enī diuina mediāte gratia homo
egredit a pctō. Scđo accedit ꝑ me=
dium penitētie iter de virtute i virtu
tem. Tertio consummato tempore r
agone ꝑuenit ad eṫne beatitudinis
ꝑmiuz. Figu. in toto lib. Exo. vbi le Fig.
gimus ꝙ filij israel ductu moysi du=
cti sunt de egypto ꝑ maris rubri viā
Scđo ducti sunt de loco ad locum ꝑ
desertum ignis et nubis ꝓtectione.
Tertio igressi sunt terrā ꝓmissiōis
ducēte eos Josue. Spūalit. filij isrl
exeuntes de egypto sunt fideles ex=
euntes de pctō. Nam egyptus inter
pretat tenebra. peccatores autē in=
uoluti sunt in tenebris: sed diuina lu
ce illuminati cognoscunt ꝑiculum.
Grego. in mo. duz nos diuina gratia
illuminat cuncta nostre mētis abscō
dita manifestat. vñ bene dicit ꝙ cō
ductu Moysi inde educti sunt. Naz
moyses famulꝰ dñi edoctꝰ a dño re
tulit mādata populo dei. sic p̄dicator
diuini ꝟbi retulit pctōribꝰ monita di
uina quibus plagat s dyabolo h pec
catis egressus sit de culpa igressus
de infusione grē ꝓgredit postmodū
populus fideliū de virtute in virtutē

nube et igne.s.i fide et charitate gr a
ditur ad alta virtutum cacumina ad
que postquam peruenerit ductu Josue.i.
Jesu christi introibit terram promissio-
nis eterne. Ergo per hos tres dies gra
diamur viam penitentie primo fugien-
tes peccati tenebras. Secundo exercen
tes virtutes et obtineamus gratiam.
demum perseuerantes vt perueniamus
Ber. ad gloriam. vnde Ber. in quodam sermo.
excitans nos ad huiusmodi peregrinationem
ait. Fugite de medio babilonis et sal
uate animas vestras conuolate ad
vrbes refugij. vt possitis de peccatis
agere penitentiam et in presenti ob
tinere gratiam et futuram gloriam fi
naliter prestolari.

h In ciuitate sanctificata simili-
ter requieui. Eccli. 24. In ciui
tate pacifica vbi est iusticie abundan
tia nunquam porte clauduntur vllo tem
pore. possunt enim homines hora qua
venerint et bone persone vt mercatores
et alij peregrini intrare. Latrones vero
et malefici ibi non possunt diu mora
ri propter iusticie exercitium. Capiun-
tur enim a custodibus et capti puniuntur
Spiritualiter. status penitentie est ci-
uitas pacis et iusticie. ratio est. quia ex
penitentia iustificatur homo et peccatis
de conscientia fugatis tranquille ani
ma requiescit. eo quod non audent appro-
pinquare nec accedere fraudes no-
xie propter iugem custodiam et peruigilem
atque sollicitam irascibilem que statim il-
las manifestat. Est etiam ibi concupi-
scibilis amicis et bonas inspirationes
introducens. Et sic in regione ista sum
ma quies habetur. Hec igitur ciuitas
nulli clauditur: nullus ab ipsius prohi-
betur ingressu. nulli ianua ciuitatis
huius. s. penitentie denegatur. immo ad
eius vbertatem omnes vocantur. venite
ad me inquit deus omnes qui concu-
piscitis me et delitijs meis adimple
Fig. mini. Fig. Apoc. 21. vbi legitur de qua
dam ciuitate que versus omnem plagam
3. habebat portas. s. 3. ad orientem. 3. ad
occidentem. 3. ad aquilonem. 3. ad meridiem
Spiritualiter. per hanc ciuitatem subaudi
vt dictum est statum penitentie. 3. vero por
te ab omni plaga posite tria sunt pe
nitentie opera. s. cordis contritio: oris con
fessio: operis satisfactio. Sunt. n. he por
te ad orientalem plagam vt per illas intrent
adolescentes et qui nuper adulti sunt. ad
australem plagam calidam et humidam vt
intrent iuuenes strenui et fortes. Sunt
ad plagam aquilonarem frigidam et siccam
vt intrare possint senes et antiqui defi
cientes iam ab humana fortitudine. Et
sunt ad plagam occidentalem: vbi iam cla
ritas diuina deficit vt terram intrent
decrepiti quibus iam occidit vite pre
sentis facultas. Et sic patet salutis adi
tus omnibus generibus hominum ne
quisquam eijciatur a dei misericordia. Unde
de tribus plagis ante dictis dominus ad ci-
uitatem penitentie reuocat di. Et si in
prima vigilia venerit. et c. super quibus
verbis Greg. di. prima inquit vigilia est Gre.
pueritia. Secunda adolescentia. Ter
tia iuuentus. Qui ergo in prima vigi
lia vigilare non vult secundam custodiat
vt qui conuerti a prauitatibus suis in
pueritia neglexerit ad vias vite saltem
tempore iuuentutis euigilet. Et que ad
viam vite iuuentutis tempore non eui
gilat: saltem in senectute resipiscat.
Hec Grego. De quarto autem ostio per
quod introducuntur decrepiti in quibus
vt iam dictum est occidit humane vite
vigor et quasi nichil aliud sunt quam la
bor et dolor. habes in parabola de vi
nea Math. 20. vbi paterfamilias ho-
ra nona inuenit quosdam stantes tota
die ociosos quos nemo conduxerat: quia
defecerant condecentes vires et operati
ue virtutes et nichilominus ad illos
dixit. Ite et vos in vineam meam.

Uxor tua sicut vitis abundans. ps. 3
127. Necesse est ante coniugij fir
mationem hominem considerare quanta habe
at sustinere et pati tam pro nutritione vxo
ris quam pro filiorum educatione. Et multa con
sideranda sunt ac diuersa circa matrimo

nium occurrentia. Nā post factuȝ si penitere velit ridiculum esset et penam incurreret legis et ꝑpetuam cō fusionē. ꝓuidenda ergo sunt oīa ne post factū peniteat inutiliter. Spiritualit͛ homo volēs penitētiā sibi copulare vxorē ꝓus dȝ cogitare qualiter illam valeat bonis ⁊ continuatis operibus enutrire perseuerando et meritando et merita ex illa nascētia nutriendo vel custodiēdo. Alioquin intraret legis dei indignationē qui ait. Nō qui inceperit sed qui ꝑseuerauerit saluus erit. Sunt tamen aliqui ad pauca respicientes qui audacter aggrediuntur ad penitētiā: sed gustata aliquali amaritudine nō attendentes ꝑmia volūt diuortium facere. qđ ridiculum est ⁊ derisio diuini mandati. Debēt ergo attēdere ꝙ nos oportet ꝑ tribulationes multas intrare in regnū dei. Idcirco si amara est penitentia hanc amaritudineȝ
Fig. dulcedo ꝑmiȝ ꝯpenset. Figu. Mat. i. vbi legim⁹ ꝙ dñ Joseph Mariam virginē despōsasset et illā grauidaȝ inuenisset ignorās diuinū sacramentum voluit claȝ ipsam dimittere: sed angelica admonitione ꝓuentus non dimisit illam. Quod em̄ in ea natuȝ est de spūsancto est ait angelus. Spiritualiter. Maria interꝑtatur mare amarum et maris stella. he due conditiones ꝯgruunt penitentie. est em̄ penitētia cordi amara: sed est lumen et splēdor anime. et ꝑ huius magni maris discrimina velut stella maris portum eterne quietis inuenire docet. Joseph autem interꝑtatur augmentum et significat fidelem qui cupit menta augere ꝑ copulam penitētie: sȝ penitētie amaritudine gustata retrahit͛ non cōsiderans finē: solum cogitat Mariā grauidā: qꝛ solū grauedinē penitētie cogitat ignorās mirabile huius sacramēti ꝑmium. ꝓcurat diuortiū ꝓcurat Mariā relinq̄re nec amplius vult eā. O infortunata vxor: raro nubit. et tñ qñ nuptui tradit͛: vix pōt inuenire q̄ non repellat ipaȝ. ⁊ tñ qđ est de ea natū ď spū sctō est: qꝛ oīs penitētie grauedo oīs difficultas laboris gr̄aȝ optinet scti spūs. Tu ḡ si vis eē Joseph. i. si vis augmētari honore et gr̄a corā deo ⁊ sanctis angelis ꝓficere noli timere accipe penitētiā ꝯiugeȝ tuā: quia et si grauis appareat omīs grauedo ⁊ amaritudo ei⁹ tibi dulcis videbitur fructu ꝑmiorum gustato. vnde hie. sup illo verbo Math. 3. Penitētiam agite. sic ait. Amaritudineȝ radicis dulcedo pomi ꝯpensat ꝑicula maris spes lucri delectat. dolorem medicine spes salutis mitigat. Qui desiderat nucleū frangat nucem. penitētiā agat q̄ vult et̄no adherere bono. ꝑcomia xp̄i narrare possunt q̄ ad palmā indulgentie meruerunt peruenire. Hie.

Mundatus est a lepra. 4. Regū R 5. Inter oīa q̄ magis cruciant leprosos est qꝛ oīs ianus illos nimis abhorret. Ideo vulgo dici consueuit ꝙ leprosus oēs homines vellet eē leprosos vt nullus sibi leprā improperaret. Spūitualit͛. assimilat͛ peccato. Ratio est: qꝛ lepra cognoscitur per infusionem supcutum. hȝ em̄ caro leprosi quandam corruptam pinguedinem inter carnem et pinguedinem qua superficies cutis redditur tota vnctuosa: ita ꝙ aqua super cutem infusa statim inde labit͛ et cuti nequaq̄ adheret. Sic in ꝓposito cōtingit anime peccato subdite. Cū em̄ sup illā infundit͛ sancte ꝑdicationis aqua tota inde labit͛ nil remanet ibi: qꝛ corrupta affectio adeo ipsam animam occupat vt nullum inueniat ibi locum sermo dei. Joh. 8. Qui ex deo est v̄ba dei audit. Ideo vos nō auditis quia ex deo non estis Igit͛ peccator leproso simil͛ int͛ alia que patit͛ ipse multum affligit͛ cū videt sctōs et iustos. vellet em̄ malos esse ne quis posset viciorum ei⁹ tur

pitudinem abhorrere veritamen et si non abhorreret leprosum nichilominus sibiipsi magna abominatio est cuz se sic cōsideret putredine plenum. Sic peccator ꝛ si a nemine arguatur nichilominus sue culpe fetorem sentiens multum affligitur: quia si deus iuste ordinauit vt omne corpravum sibiipsi sit pena. Sed sicut differentia est inter leprā et lepram sic differētia est inter peccatū ꝛ peccatum. Notandū ergo ꝙ sunt quattuor species lepre. quarum prima prouenit ex corruptione sanguinis ꝛ dr Elephantina ab elephanti illo aiali magno qđ crura habet inflexibilia. scđa prouenit ex corruptiōe phegmatis ꝛ vocatur Tirina a Tiro serpēte venenoso valde nominata qui calidus ꝛ malus est valde. Et nota ꝙ laborans hac lepra carnes maculatas habet sicut serpēs. Et ratio est: quia quedam virtus que dicitur assimilatiua ꝛ seqtur digestiuam in corpore debilis est. nec potest nutrimentum assimilare nutrito ꝓpter ei⁹ impotētiam. Idcirco caro leprosi sic remanet diuersis coloribus maculata propter nutrimenti et nutriendi diuersitatem ꝛ dissimilitudinez. tertia species ꝓuenit ex corruptione melācolie ꝛ dicitur vulpina ab animali illo malicioso ꝛ astutissimo dicta. qrta species dicitur prouenire ex corruptiōe colere: ꝛ dicitur Leonina a Leone ferocissimo denominata. Ista ꝰo vltima postꝙ̄ corpus occupauit vir vnꝙ̄ sanatur. Spūaliter. ꝑ primam lepram que dicitur elephantina sub audi superbiam que ꝓuenit ex sanguine corrupto: qñ. s. quis gloriatur in sanguinis sui nobilitate inaniter supbiens cum omnes vermes ꝛ putredo sim⁹ Orige. omel. i. sup Eze. Quid supbis putredo ꝛ cinis vt hō arrogantia subleuet oblit⁹ quid erit et ꝙ̄ fragili vasculo cōtinet ꝛ quib⁹ stercorib⁹ immersus sit ꝛ q̄lia semꝑ

Lepra 4. genus.

Ori.

purgāmenta de sua carne proijciat. comparatur elephanti crura habenti inflexibilia qui recte denotat dyabolum de celo ꝑ supbiam exclusum inflexibili ꝑseuerans obstinatione. vnde hugo lib. i. de anima. supbia inqt in celo nata est. sed velut immemor ꝑ quam viam inde cecidit illuc postea redire non potuit. secūda species que dicit Tirina ex corruptione ꝓueniens phegmatis denotat inuidiam. hec lepra corrodere incipit membra interiora ad exteriora ꝓcedens: quia inuidia pmo cruciat dñz suum corde et mente: quia hanc punitionem iustus deus iuste intulit inuido vt pmus cruciatus in ipso permaneat. Unde Señ. in lib. de moribus vtinam mundi oculos haberent in vniuersis ciuitatibus vt de omnibus facultatibus torquerentur. Nā q̄ta felicium sunt gaudia tanti sunt ge mitus inuidorū. Et hec est similitudo Tiri ꝛ inuidi. Nā vt dicit serpens iste maculat⁹ est et quot habet maculas exterius tot habet dolores interius: quia inuidus quot videt bona exteriora tot habet interius tormenta. Idcirco dicebat caro leprosi etiam maculata ꝓpter debilitatem assimilantis virtutis ꝑ quam notat charitas. Inuidus enim penitus caret dilectiōis feruore. Ideo bona exteriora bonis ꝓprijs assimilare non potest. Ille eñ qui charitatez habet proximorum bona sua reputat ꝛ in illis nutritur quasi ex proprijs quando videlicet hec assimilatiua virtus scꝫ charitas viget feruēter in anima Tertia lepre species assimilat auaricie que ex melancolico causat humore in quo humore terra pre ceteris dominat elementis. Similiter ꝛ cor auari terrenā possidet substantiam. Dicit le... hec vulpina ꝓpt vulpis multi... ces dolositates. Naz et auarus astutijs ꝛ dolositatibus plenus est. Nō. ꝙ caro vulpis a canibus nō

Hug

Señ

potest capi: tanta est enim ei⁹ sagacitas vt cū apta videatur et canib⁹ ꝓuenta reuoluit se ꝑ arbusta et dirupta canes decipiens multis modis. sed capit̄ fouea occulta. Fodiūt enim venatores et cooperiunt foueam ita vt videatur plana via. Et tunc dum vulpes putat securius incedere subito inuenta fouea cadit et capit̄. Spiri. canes in sacra scriptura aliqñ ꝑdicatores denotant. ratio est quia lingua canis medicinalis est ⁊ latratus eius fures repellit. Sic ꝑdicator peccatorum lingendo vulnera ꝑ misericordie xp̄i ꝑdicationē sanat illa. ⁊ fugat fures et latrões qꝫ mināđo gehēnē penas pctōribus ipe repellit demões et eoꝝ tētationes ab anima. Igit̄ isti insequūtur vulpē scꝫ cupidū et auarū vt reducāt ad penitētiā. sꝫ cape nō valent qꝛ cū aliqñ videt̄ penitere tact⁹ aliq̄ corpali infirmitate statim de faucibus eoꝝ fugit sanitate recupata: sed venatores sclꝫ demones obseruant vt subito cadat in foueā vel sepulcrū cum credit securior esse: ⁊ sic capit̄ et occidit̄: nec potest ab hoc casu vlla astutia liberari nec ꝓsunt

Glo. illi diuitie quicꝙ̄. vnde glo. sup illo Luce Mortuus ē diues et sepult⁹ est in inferno sic dicit. Quid ꝓsūt huic pecunie multitudo si caro verme scaturiuit ⁊ anima in gehēna data est collega demonibus. Quarta et vltima spes lepre assimilatur ire ꝓpter impetum animalis ferocissimi scilicet Leonis a quo denominatur. ꝓuenit em̄ ex corruptione colere. colera em̄ si nō excedit nō obest quia scriptū ē in ps̄. Irascimini et nolite peccare. Sed tunc humor ille corrumpitur quando relicta correctione fraterna non ad viciorum

Ills sed ad corruptionem ꝑsonarum anhelat. Non est tunc correctio cū dilectione hominum et odio viciorum vt Augustinus monet: sed poti⁹ econuerso. Grego. 27. mora. Si is qui corrigere nitit̄ odio supetur oppu= Gre.

mit anteꝙ̄ corrigat. Nam dū pl⁹ q̄ꝫ debet accenditur sub iuste vltionis obtentu ad immanitatis crudelitatem effrenatur. hec igitur lepra si in principio curetur facile reperitur: quia si iratum peniteat et prompt⁹ sit ab his quos lesit veniam postulare curatur lepra eius. si vero hec infirmitas in corde conseruetur: ira transit in odium quod est summum malorum. nec hic potest curari nec in vita futura: quia in spiritumsctm̄ peccatum hoc committitur. Jō curāda est ira ante cordis occupationeꝫ alioquin coꝛ ⁊ animā moꝛ coꝛrūpit Augustin⁹ in quadam epistola. Sicut acetum corrumpit vas si diu ibi Aug

ꝑmanserit: sic ira corrumpit coꝛ si in alium diem durauerit. patet igit̄ quibus peccata lepre assimilantur. sed hec omnia curantur penitentia et purgantur. Figura Leuiti. 14. Fig.

vbi leproso sanato radebantur capilli et supcilia et barba. deinde lotis vestibus eius introducebatur in castra vt offerret sacrificium. Spiritualiter peccator debet d ponere ꝑ confessionem opera mortua que per pilos notantur. Et his tribus gradibus corde/ore/et opere conscientiam suam debet lachrymis lauare Ultimo debet offerre satisfationis sacrificium. introductus in castra et sanctorum consortium. Nam si hoc modo penitentiaꝫ agat peccator sanitatem integram cōsequetur. etiā et omni languore si foret mortalis. Unde Augustinus in libro de penitentia. Penitentia inquit languores sanat: leprosos curat mortuos Aug

suscitat: sanitatem auget: gratiam conseruat: claudis gressum: surdis auditum: cecis restituit visuꝫ: vicia fugat: virtutes exornat: mentē munit et roborat. hec Augustinus.

L Arcus fortium supatus est ꝛ in firmi accincti sunt robore ꝑmi Reg. 2. Non debet statim reddere se captiuum ꝓbus miles ꝑmo ictu accepto. sed potius debet viriliter dimicare vidēs sibi spem aliquā ex certamine bonā vinci poti⁹ suis debet quoꝝ ꝑsidio si strennue agat poterit adhuc victor existere: qđ neqꝫ possit si redderet se captiuum. Spiritualiter qñ pctā inuadūt virū iustū a deo impetuose ꝛ fortiꝰ ꝙ vulnerat⁹ ꝑ consensū cadit ad executionem operis mali vulnerantur corporis sens⁹ ꝛ succūbunt ꝛ quasi oēs virtutes lacerant. nil remanēt incolume. Sed ꝓpter hoc non debet fidelis velle captiuari cū diabolo ꝛ fune ligare multiplicate culpe. sed debet se vnire amicis scilꝫ contritioni. Confessioni et Satisfactioni ꝛ dimicando viriliter supare inimicos et amicos. scꝫ ꝟtutes anime recupare
Fig. Fi. Geñ. 14. vbi legim⁹ ꝙ. 5. reges congregati inuaserūt Loth nepotē Abrae et ceperūt ipꝫ tollētes spolia ipius ꝛ captiuū ducebant cum tota familia eius. Abraam vero congregatis. ccc. vernaculis qui secum fuerant ab infantia nutriti ꝑsecutus est. 5. reges ꝑcutiens ipos et gentes suas: et liberauit Loth fratrem: familiā: et spolia eius. Spiritualiter. 5. reges sunt. 5. appetit⁹ inordinati sensibiles et praui qui interduꝫ corpus inuadentes hūanuꝫ ipsū et omnes corpis sens⁹ captiuant expoliātes ab omnibus puritatē et honestatem. Abraā vero spm denotat hic non debet fratris sui perditionem
Fig. sustinere Modicū enim valet spūs si corpales sensus dyabolus possidꝫ Debet ergo assumere. ccc. vernaculos. i. tres penitentie grad⁹ superius nominatos. scilꝫ Contritionem. Cōfessionē. et Satisfationē. hi. n. si nutriant assidue apud nos semp presto sunt iuuare hominem contra vicia spiritum roborando: corpus liberādo. vicia supando. Ergo nunqꝫ debet homo desistere a certamine qꝫtuncūqꝫ aliquando cadat vt iam dictum est. quia vera penitētia etiā post lapsum obtinebit victoriam. vnde Hiero. ad Eliodorum monachuꝫ Hie.
Non est perniciosum in ꝑlio vulnerari. sed post vuln⁹ acceptuꝫ desperatione curandi medelam vlceri denegare. Sepe enim videmus athletas post frequentes lapsus et deiectiones plurimas coronatos. Militem quoqꝫ scimus post fugas multas virum fortem fuisse et deiecisse victores.

Cogitaui vias meas et conuerti pedes meos in testimonia M
tua. ps. 118. Expuls⁹ de terra ꝓpa cogitat ꝑ quas vias redire possit interpellans amicos et illos ꝗ possūt illi ad hoc vt possit reuerti prodesse Spūaliter peccator est expulsus de terra ꝓpria: scꝫ de consortio angelorum et sanctoruꝫ. Ideo summa cum diligētia dꝫ obseruare assidue vias ꝑ quas possit redire ad statum diuine gratie vt inter seruos dei cōnumeretur. via enꝫ que facit exire de peccato et ad sanctorum societatem redire est via penitentie que est tripartita. Prima est consideratio mortis et inferni. et ex hac peruenitur ad gradum secundum: scꝫ ad contritionem. confessioneꝫ: et satisfationē De hoc vero gradu secundo peruenitur ad tertium siue ad vltimuꝫ scilicet ad diuinā misericordiam que nos ad ciuitatem totaliter introducit. Figura Esdre. 2. ca. 2. vbi legimus ꝙ cum vellet Neemias repa- Fig.
rare hierusalem destructam venit nocte ad portam vallis et ad fontē draconis. Deiñ venit ad portam stercoris: ꝛ ibi considerauit murum ciuitatis dissipatum ꝛ portas ei⁹ cōbustas igni deinde transiuit ad portam pontis ꝛ ad aque ductū regis.

Spūaliter per hierusalem que int
pretatur visio pacis nota statū gra=
tie in quo homo dum pei manet secu
rus quiescit. Sed vt dictū fuit ho
mo inde eijcitur a peccatis. Igitur
cum vult ad illam redire primo que
renda est porta vallis p̄ quem sub=
audi mortis memoriam. Naꝫ mors
quedam porta est p̄ quam, vel ascē=
ditur ad celum : vel descēdit̄ ad in
fernum. licet quo ad tempus descen
dat homo ad purgatorium. debet in
de venire ad fontem draconis quia
debet considerare tormenta gehen
ne in quibus draco iste et sp̄ēs na=
tat antiquus. qui submersꝰ est in il=
lo taꝫ horribili et obscuro lacu. scdō
debet venire ad portam stercoris p̄
quaꝫ notatur oris confessio. nā hec
est recta porta per quam purgatur
anima previa cōtritione. quia feda
et immunda extra mittimus cuꝫ no
stra confitemur peccata Sed in hac
porta exeuntes necesse est conside
rare murum destructum. notandum
quia murus anime est duplex. scilꝫ
exterior et interior Ideo dicit̄ murꝰ
et antemurale. Exterior murus est
sensualitas. interior vero est ipsa ra
tio. porte antemurale sunt eiꝰ virtu
tes. s. memoria. intelligentia. et vo=
lūtas. Igitur homo in actu confessi
onis existens debet considerare qua
liter destructus est murus exterior
vt oculi per impudicitiam. lingua p̄
malitiam. aures audiendo mala. et
sic de singulis. Iterum qualiter in=
terior murus sit destructus cōside=
randum est: id est que commissa sūt
per memoriam: intelligentiam: ⁊ vo
luntatem: ⁊ hec omnia confitendo
reparare. postmodum vero eundum
est ad fontem satisfaciendo ꝓ pecca
tis commissis. Not. ꝙ in ponte con
suevit a transeuntibus colligi peda
gium precipue cum per pontis trāsi
tum magnum vitatur periculū Spi
ritualiter satisfaciendo per peniten
tiam de peccatis. vitamus futuram
penam que est inestimabilis laboris
Ergo debemus hic modicum quid
soluere vt securi transeamus. vnde
sequitur ꝙ peruenit ad aqueductū
regis: quia peractis gradibus peni
tentie supradictis peruenitur ad di
uinam misericordiam que de regis
xp̄i clemētia emanat in tanta abun
dare largitate. vnde Augustinꝰ in
quodā ser. immolatiōis agni pascha= Aug
lis. Nunc ergo inquit dominus Ve
nite vniuerse familie hominum qui
estis commixti delictis ⁊ remissionē
accipite peccatorum. Etenim suꝫ vē
ra remissio Ego pascua salutis. ego
agnus qui pro vobis sum iugulatus
Ego vestra redemptio. Ego vita.
Ego vestra sum salus. Ego vestra
resurrectio. Ego vester suꝫ rex Ego
resuscitabo vos p̄ dexteram meam.

Bibit et inebriatus est. Genesis N
9. Solent diuersa vina simul
mixta bibentes sepe inebriare am=
plius q̄ꝫ vnum tantum. Spirituali=
ter penitentia componitur multipli
ci mixtura. Nam ibi est vinum po=
tens. scilicet lacrimarum. Ibi est vi
num rubeum. scilicet rubor confes=
sionis. et ibi est vinum dulce. scilicꝫ
opera misericordie per actum satis=
factionis. Hanc vero mixturam xp̄s
adeo bibit libenter vt ipse pro aman
tis amore inebriaretur. ⁊ omniū of
fensionuꝫ iniurie oblitus nil aliud
nisi indulgētie ⁊ venie recordet̄ Fi
gura Genes. 40. vbi legimꝰ pincer Fig.
nam Pharaonis vidisse sompniū. sci
licet ꝙ in vite vna tres crescebāt ꝓ
pagines paulatim. et ꝓducebāt gē
mas post flores: deinde maturescē
tes producebant vuas quas se p̄me
re putabat in calicem regis et dare
illi bibere. Quod quidem somnium
exponens Ioseph dixit pincerne ꝙ
post tres dies recordaretur rex mi
nisterij sui ⁊ restitueret eum in gra
dum pristinum Spiritualiter p̄ tres

propagines creſcētes in vite ſubau
di iam dictas tres partes penitētie
creſcētes in anima. Primo germi-
nant p bonū conceptū. ſecundo flo-
rent p bonum conſenſum. tertio ex
his vinum ducitur p bonum opus.
hanc guſtans rex inebriatur amo-
re et iniurie fili ſui oblitus finitꝫ tri
bus diebus reſtituit ipſum in priſti-
no gradu. Nota primam diem eſſe
ingreſſum huius vite ſecundā ſtatū
ſed tertiam diem mortis. Conſum-
mato hoc triduo xp̄s penitētē eter
ne reſtituet beatitudini ꝓpter quā
prius creatus et redemptus ſangui
ne ſuo fuerat. patet ergo vtilitas pe
Iſid. nitentie. Iſi. li. tertio de ſummo bo-
no. penitentia eſt ſummum medica-
mentum vulneris Spes ſalutis per
quam peccatores ſaluant. per quā
deus ad miſericordiam prouocatur
que nō tempore pēſat ſed profundi
tate lachrymarum et luctus.

De perſeuerantia

A Tria ſunt que bene ingrediun
tur. et quartum quod feliciter
incedit. prouerbi. 30. Quāuis in via
proſpere itinerātib9 contingat quo
ad omnia que ſunt viatoribus neceſ
ſaria. vbi tn̄ terminus non obtinere
tur totus eſſet perditus labor vie.
Illud enim eſt principale intentum
ab itinerantibus vt p viam deuenia
tur ad patriam. Spiritualiter peni
tentia dr̄ eſſe qua peruenitur ad ce
lum. Math. 3. Agite penitentiā ap
propinquabit enim regnum celorū
penitētia autem tripartita eſt. quia
contritio/ confeſſio/ et ſatiſfatio. et hec
tria bn̄ gradiuntur. et quis per illa
graderet hō ſi tn̄ nō adderet quar
tus ſcꝫ perſeuerātia. labor peniten
tie eſſet fruſtra et ad terminum pue
nire non poſſet. qr non qui inceperit
ſed qui perſeuerauerit vſq in finē
ſaluus erit. Figu Leuit. 19. vbi legi
mus q fructus ſanctificabātur qui
naſcebantur quarto anno. Spiritua
liter fructus ſunt noſtra opera ex q
bus cognoſcimur. nos vero ſum9 ar
bores illa producētes virtute diuini
radij. Igitur fructus primi anni eſt
cordis cōtritō. ſunt enim primi et pu
riſſimi fruct9 eius. et c̄. quia reuera-
multum in cōſpectu dei ſunt ſapide
lachryme penitentium. Fructus an
ni ſecundi eſt oris confeſſio: quādo
arbor firmatur et vires manifeſtat
per ſuam fecunditatē. pſ. Cōfeſſio
nē et decorē induiſti. fruct9. 3. anni
eſt ſatiſfatio per quā ipſa opera cre
ſcunt et dulceſcunt in conſpectu dei
fructus vero quarti eſt pſeuerātia:
quia omnis fructus penitentie dul-
cedinē recipit ſine qua omnia ſunt
inſipida. omnia ſunt fruſtra et ſine
fructu. Gre. i. mora. Incaſſū bonum Gre.
agitur ſi ante vite terminum deſera
tur. quia fruſtra velociter currit qui
priuſq̄ ad metas venerit deficit.

Circunda tibi veſtimentū tuū B
et ſequere me. Actu. 12. Nota
q quādo duo ſocij veſtiūtur eodem
panno non ſolum querūt ſimilitudi
nem in colore. ſed etiam in habitu et
forma veſtium: qr ſeruant longitudi
nem latitudinē et cetera que formā
decorant. Spiritualiter xp̄s venit aſ
ſumere formā noſtrā et factus eſt ſo
cius noſter p omnia nobis ſimilis ſe
cundū carnē. ſed non in culpa Ergo
ſi volumus illi aſſimilari aſpiciam9
habitum veſtimēti eius. qr nō ſolū
dilatatus fuit p multa bona opera.
ſed etiam in his conſtāter perſeue-
rauit in lōgitudine. Figu. Apoc. Fig.
primo vbi Io. vidit in medio. 7. cā
delabrorum aureorum ſimulem filio
hominis veſtitum podere. Spiritua
liter filius hominis ex teſtimonio ſa
cre ſcripture chriſtus eſt qui ſingu-
lariter ex hoc differt ab omni homi-
ne. quia quilibet homo chriſto dum-
taxat excepto eſt filius hominum. ſe
ptem vero candelabra aurea ſunt ſe
ptem miſericordie opera que ſunt

lumina anime. Igitur qui in medio operuꝫ dictorū quiescit. precinctus charitatē similē se iam exhibet filio virginis qui precingēs se venit nō ministrari sꝫ ministrare. et animā suaꝫ dare ꝓ multis. verūtñ si singlaris societas cū illo querat necesse ē vestiri podere quod est vestimentuꝫ vsqꝫ ad talos pertingēs quia opus est vt in medio virtutum vsqꝫ ad finem perseueremus. Apoc. 2. Esto fidelis vsqꝫ ad mortem: et dabo tibi coronam vite. Ipse autem induens formam serui fact⁹ est obediēs vsqꝫ ad mortem. mortem autem crucis. Propter qđ et deus exaltauit illum Ergo si vis certaminis tui habere stipendium: stude cōsūmare cursum tuum per ipsam perseuerātiam quā xp̄s ꝓsequi voluit. Alioquin xp̄i so
Ber cietate carebis in patria. vnde Bernar. in quadam epistola. Perseuerātia inquit est vnica filia sūmi regis finis virtutū. earūqꝫ consummatio sine qua nemo videbit deum.

C Exibit homo ad opus suum: et ad operationem suam vsqꝫ ad vesperum. ps̄. 103. Existens in prelio nisi fortiter vsqꝫ ad terminationē prelij dimicet non dicit fortis. Naꝫ si homo impetuose percutit hostes semel bis vel ter. et in fine terga vertens fugiat nihil fecit. foret melius non intrasse bellum. Spiritualiter. intrans campum penitentie ad certandum pro christo non dꝫ fugere vertens terga de cāpo quousqꝫ sit terminata victoria que fit cum cāp⁹ relinquitur. s. per mortem. Tūc eñ potest vnusquisqꝫ spolia recolligere Et cum triumpho ad ꝓpria remeare Nisi ergo perseueret vsqꝫ ad mortem. non accipiet coronam vite. facta. n. victoria datur corona victori
Fig. bus. Figu. i. Reg. 14. Jonatas contra filisteos certauit vsqꝫ ad vesperam in tanto labore ꝛ sudore ꝙ quasi defecerant oculi eius sed inuento ꝛ gustato melle visum recepit. Spiritualiter per Jonatam qui interp̄tatur columba pulcra subaudi penitentem penitētia candidum. dimicat ergo fortiter supando exercituꝫ philistinorum. i. demones vincendo et eorum tentationes sustinēdo ict⁹ multos laborando in siti et fame in vigilijs et alijs multis calamitatib⁹ vsqꝫ ad vesperam. i. vsqꝫ ad morteꝫ sed post mortem peruenit ad eternā vitam. vbi gustata diuina dulcedine illuminantur oculi eius mentis siue anime ad videndum deum sicut est perseuerantia. est ergo que hominem coronat et que virtutes conseruat: quibus xp̄i miles palmā acquirit victorie. Ber. Epistola 19. Absqꝫ perseuerantia in pugna nec victoriam. nec palmam victor consequitur. Nutrix est ad meritum mediatrix ad premium. soror patientie. cōstantie filia. amica pacis amicitiarꝫ nodus. vnanimitatis vinculum: sanctitatis propugnaculum. Tolle perseuerantiam. nec mercedem habet obsequium. nec bñficium gratiam. nec laudem fortitudo. Sola est cui eternitas redditur. vel potius que eternitati hominē reddit dicente domino. Qui perseuerauerit vsqꝫ in finem hic saluus erit. Ber

D Impetum eorum ne timueritis primi Machabeorum. 4. Quidam adeo sunt inexperti et insueti bello ꝙ si audiant vociferātes inimicos et sup se impetuose veniētes videant et de seipsis videāt aliquos vulnerari statim fugam arripiunt. Quod si audacter remanerēt et in acie certarent: hostes triūphaliter superarēt. Nā ex industria aliq̄ etiam debiliores ita artificiose sciūt aggredi inimicos vt pl⁹ eis ꝓsint clamores ꝙ̄ arma. sꝫ si reperiūt viriliter resistētes. statim deficiunt. Spiritualiter aliqui sūt adeo formidolosi ꝛ timidi dū sunt in campo pe

nitentie et videns se aliquid pdidis se in prelio q statim terga vertunt et nesciunt amplius reassumptis viribus contra diabolū dimicare. Nō em aduertūt q humanū est peccare. et qz nō est hō q nō peccet et qz septies in die cadit iustus. sed sic vidēs diabolū sup se irruisse z aliqs virtutes sup se penitētie vulnerasse adeo miseri sunt vt ad arma cōfessionis nesciunt habere recursum et in bello perseuerare. Nam si aliquando percutiat nos dyabolus peccati impetu vt in nobis feriat charitatē aut castitatem vel humilitatē nō debemus terga vertentes desperare. Nam sepe homo postq peccauit vere penitēs de peccato perfectius fugat diabolū q ante peccatum. Fig. 2. Reg. xi. vbi legimus q cum Joab obsedisset filios Amō in ramath ipsi filij Amon impetum fecerūt sup exercitum Joab et occiderūt Uriaz et multos alios. Sed misit Dauid ad Joab. Non inquit deficias quia varius est euentus belli fortiter dimicare. ipse vero perseuerans finaliter obtinuit. et deuastauit ciuitatez hostium. et destruxit ydola. Spūaliter p Joab qui dux exercit⁹ domini erat subaudi penitētē qui dux ē virtutū et bonaz operationū hunc igitur inuadētes amonite percutiunt Uriam qui interptatur lumē meum p qd subaudi charitatē q multum lucratur in conspectu dei et secuz p cutiuntur cetere virtutes. nulla remanet sana charitate pcussa. Sed confortatus a Dauid. i. sancto eloquio qui docet manus nostras ad pliuum et digitos nostros ad bellum. armis penitentie assumptis superat diabolum: et peccata et ydola simul cum ciuitate destruuntur quia deuicto diabolo omnis eius monitio et praua suggestio euanescit. Ideo non debemus deficere si aliquando cadimus sed potius dimicantes perseueraie vt vincamus. Nam q̄tumcunq diabolus super nos irruat varijs et multis modis si spem nostrā mittamus in deum et pseuerēmus dimicantes p christo ipso iuuante victores efficiemur. vnde Augu. in li. contra. 5. hereses circa principiū loquendo exēplariter et nos ad hoc prelium confortādo. sic ait. donabit inquit certanti victoriam qui certādi dedit audaciam. Non ergo nos hostium turbat non bellantium forma nan quasi fulgens victoriam terreat armatura Goliam magnum et robustum armis terribilē ingēti turba munitū Dauid solus paru⁹ atq inermis vno lapidis ictu pstrauit. totaq philisteorum castra turbauit. atq fugauit.

Fig.

Aug

De predicatione

Sapientibus z insipiētib⁹ debitor sum ad Rom. i. Nota q non datur idē cibus hominib⁹ et iumentis qz nō sunt eiusdē nature et cōplexionis. Cū em omnia recipiātur scdm modū rei recipiētis. omia debēt dari scdz qd recipiēs natū est recipere. Spiritualiter pdicatoz est distributio verbi diuini scz sacre scripture. vnde cum deus multitudinez illam vellet reficere dixit apostolis date vos illis manducare. nam verba dei pdicatoribus precepit de⁹ vt cibum sacre scripture spiritualiter exponentes z velut panē frāgētes apponāt dei populo indigenti et esurienti. Aliter. n. ei[illegible] improperaretur qd per hier. in tre ca. 4. dz paruuli petierūt panem et non erat qui frāgeret eis. Sed debet vnusquisq attendere cuius conditionis audientes existant et secundum facultatez audientium ministrare cibum vt ita reficiantur sapientes subtilibus verbis q simplices non fame pereant non potentes inconformem sumere cibum. vnde Gregorius. 17. moralium. Non inquit debet predicatoz

A

ministrare infirmis cuncta que sentit nec debet insinuare rudibus que cunque cognoscit. Figura Gen. 24. vbi legimus quod Laban apposuit iumentis et camelis paleas et fenum hominibus vero panem. Spiritualiter per Laban fratrem Rebecce subaudi predicatorem interpretatur enim candidatio. Candidus enim debet esse predicator tam per splendorem scientie quam per lucem bone vite. Greg. 28. mora. lex ipsis predicatoribus posita est vt ipsi viuendo illuminent quos verbo loquendo suadere festinant. Est etiam Laban frater Rebece qui interpretatur patientia que dicitur esse predicantis conditio. ps. Bene patientes erunt vt annuncient. Hic ergo predicator debet apponere iumentis. i. rudibus fenum et paleas. i. expositiones eorum capacitatibus congruas grossas: et ipsis conformes vt cape possint: et illis refectis subsistere ac proficere. Hominibus vero dare debet panem qui cibus est subtilior quia prouectis et acute intelligentibus debet subtilia predicare et sic soluet debitum quod sapientibus et simplicibus dare tenetur. Si vero indistincte hunc subtilem cibum omnibus vniformiter apponeret et non omnes sunt eiusdem facultatis quosdam confunderet potius quam instrueret: vnde Gre. 30. mora. et in pastorali sic ait. vt longe inquit ante nos reuerende memorie Grego. nan[...]nzenus edocuit non vna et eadem exortatio omnibus congruit. quia nec cunctos peccatorum qualitas astringit Sepe nanque alios offendunt que aliis prosunt quia plerumque que hec animalia nutriunt alia occidunt et lenis sibilus equos mitigat qui catulos instigat. et medicamentum quod hunc morbum sanat alteri virus iungit. Et panis que vitam fortium roborat paruulorum vitam necat. pro qualitate igitur audientium formari debet sermo doctorum vt ars sua congruat singulis et tamen a communis edificationis arte nunquam discedat. hec Gre.

Fig. (margin, beside "cunque cognoscit. Figura Gen. 24.")
Gre. (margin, beside "entie quam per lucem bone vite. Greg.")
Gre. (margin, beside "morie Grego.")

Obmutui et silui. ps. 38. Fatuum se exhibet qui vult loqui quod nescit. Melius foret tacere: quia non caperetur in verbo indisciplinato. Idcirco docet illum sapiens. Antequam loquaris intellige. Spiritualiter. Omnis homo quantumcunque eloquens sit cum debet loqui verba sacre scripture dicitur mutus nisi gratia sancti spiritus prius illustretur. vnde Gre. in mor. In vanum inquit laborat lingua predicatoris exterius. nisi adsit interius gratia saluatoris. Imploranda est igitur diuina gratia priusquam predicatio fiat. Fig. Luce primo dicit angelus zacharie. Eris tacens donec puer natus sit. Puer qui nasciturus erat erat Johannes Spiritualiter zacharias interpretatur memorans deum et bene denotat verbi dei predicatorem qui oblitus mundialium rerum solius dei: et que eius sunt. memor esse debet. Hic ergo docetur tacere vsque ad ortum Johannis qui interpretatur gratia. quia predicator penitus silere debet quousque oratione preuia in ipso sancti spiritus gratia descendat. vnde Orige. ome. 6. sup leuiti. Ad exponendum inquit sacram scripturam non est humani generis intendum. sed precibus et orationibus ad deum fuisset recurrendum vt pater verbi nobis dat verbum in apertione oris vt possimus considerare mirabilia de lege sua.

B (margin)
Gre. (margin)
Fig. (margin)
Ori. (margin)

Cantate tuba in syon Joel. 2. No. quod tuba vna sola non est sufficiens ad clangoris actum quia non potest vnus tubator solus continuare sonum quia non potest flatum sine intermissione suscipere. Oportet enim ipsum respirare et tunc a tubatione cessare duo vero bene sonum continuant: quia quando vnus respirat: alter suflat et sonat

C (margin)

Spiritualiter per tubā subaudi predicatorem. vñ dñs p Esa. Illi dicit Esaye. 58. Clama ne cesses quasi tuba exalta vocem tuam. &c. Sed notandū q hec tuba sola modicum prodest quia sola vox predicantis statim interdicitur nisi sonus bone vite continuetur illi. Greg. omel. 10. [Gre.] sup Eze. Sermo dulcedinē non habet quem lingua reproba infra consciētia remordet. Ideo necesse est vt qui verba dei loquit prius studeat qualiter viuat vt postea ex vita colligat que qualiter sit dicturus. [Fig.] Figura Nume. 10. vbi legimus precepisse dominū Moysen vt faceret fieri duas tubas argenteas ductiles. Et dicit magister ibidē q filij israel vtebātur his ad quattuor. s. aduocandum multitudinem. ad mouenda castra. ad bella. et ad festa. Spiritualiter per has duas tubas argēteas subaudi verbi dei predicatores qui debent fulgere scientia & vita bona. Debent esse ductiles per mansuetudinem etiam et charitatē vt flectantur et conformentur omnium indulgentie compacientes omniū infirmitatibus. Ideo Paulus apostolus tuba perfecta fuit que flectebatur per compassionem charitatis ad omnes et dicebat. Quis infirmatur et ego non infirmor? Quis scandalizatur & ego nō vror. 2. ad Chor. xi. Idcirco omnia omnibus factus erat vt omnes lucri faceret. Debēt ergo he tube ad quattuor deseruire quia vox predicantium deb3 vocare multitudinem de peccatis ad penitētiam: & dicere sicut dicit Esay. 55. derelinquat impius viam suā et vir iniquus cogitationes suas et reuertatur ad dominū. &c. Secundo debent tubis clangere ad mouenda castra. i. de mundi caducis et illa ponere per affectum in celis Apoc. 18 Fugite populi meus de medio babilonis ne pticipes sitis. &c. Tertio debent he tube excitare fideles ad bellum contra dyabolū dicentes sicut canit ecclesia. Estote fortes in bello. &c. Ultimo debent pulsari ad festa. s. sabbatorum. i. ad requiez celestis glorie. ps. hec ē requies mea hic habitabo quoniam elegi eam. Hec omnia igitur doceāt exterius p verba interius per puram et rectā intentionem vt audientes illuminent et animent ad virtutes. Gregorius. omel. 3. super Ezec. [Gre.] Uita inquit predicantium sonat et ardet desiderio sonat verbo. es ergo candēs est predicatio accensa. sed de cādenti ere scintille prodeunt: quia de eorum exortationibus verba flāmantia ad aures audientium procedunt Recte ergo verba predicatorum scintille appellata sunt. q2 eos quos in corde attingerint accendunt.

PLantauerat enim dominus paradisum. Gen. 2. [P] Prudens agricola plantat in suo viridario diuersas arbores vt pro diuersitate et qualitate temporum et personarum diuersos fructus recipiat. Spiritualiter deus intellectum predicantis edocet per sacram scripturam. vt secundum varietatem personarum et temporum ipse predicator possit audientibus verba vtilia et conformia predicare. Quidam eni3 aliquando mouendi sunt blandicijs. Quidam vero minis. Alioquin non emendantur. Ergo aliquando blanda aliquādo aspera debet predicator secundum varietatem gentium predicare. Figu Gen. 2. vbi legimus q in paradiso erat lignum scientie boni et mali. Spiritualiter subaudi per paradisum verbi dei predicatorem per quem nobis eterne vite verba mittuntur. Can. 4. Emissiones tue paradisus. Tunc enim paradisus producit lignum scientie boni & mali qñ predicator regnum dei proponit bonis et quādo malis suppliciū

inferni exponitur. Hi ergo sunt fructus populo dei vtiles que de paradiso christi .i. ex ore predicatoris carpi debent: quia tunc contemnimus terrena quando ad nostram memoriam producuntur superna. Et tunc abhorremus peccata cum nobis reducuntur ad memoriam

Ber. supplicia. Unde Ber. in quadam epistola. Utinam inquit saperes et intelligeres ac nouissima prouideres. Saperes que sunt dei, intelligeres que mundi sunt. prouideres que inferni sunt profecto inferna abhorreres. superna peteres. que vana sunt simuliter contemneres.

F Fructum afferatis et fructus vester maneat. Joh. 15. Nota vt terra fructus iugiter produceret: natura prouidet quod in seipsis plante semina retineret: quia alique plante sunt que simul cum fructu colliguntur. sicut frumentum et alia blada. nisi enim in ipsis semen remaneret non nascerentur amplius. Spiritualiter. per huiusmodi fructus subaudi doctrinam predicatorum: per semen eorum vitam. Sicut enim diu non permanet fructus nisi seruetur semen quod postea seminetur sic non permanet in audientibus predicationis deuotio et vtilitas nisi semen vite lucide in predicatore

Fig. precedat. Fig. Gen. 1. dixit dominus producat terra ligna pomifera et facientia fructum cuius semen in semetipsis permaneat. Spiritualiter. per ligna pomifera subaudi predicatores qui humores de agro sancte scripture suggentes poma odorifera per bone vite famam et sapidam per veritatis declarationem producunt. preponunt bone vite semina que in fructibus remaneant vt fructus bonos semper continuando faciant.

Gre. Gre. li. 6. mo. Ille inquit vberes fructus predicationis colligit qui semina bone operationis premittit. nam loquendi auctoritas perditur quando vox opere non adiuuatur.

L Laudate eum in psalterio et cythara. Ps. 150. Solet melancolicis multum prodesse sonus cytharistarum. Nam eo ipso quod dulcem audiunt melodiam confortantur. hoc etiam multum prodest quibusdam infirmitatibus non permittentibus homines quiescere: quia cythare sonus somnum aliquando inducit et tamen quandoque excitat et vigilat dormientes. Spiritualiter. per cytharedum subaudi predicatorem. ratio est, quia tangens cytharam interdum dulcem interdum acutum sonum facit: et concordat voces vltimas primis. sic predicator tangendo cytharam sacre scripture aliquando dulcia loquitur narrando christi misericordiam et regni celestis gaudia. Aliquando acutum facit quando .s. eterna supplicia reducit ad memoriam concordat enim prophetarum voces apostolorum vocibus quorum dulcis melodie armonia peccatores reuocant a somno mortis et inducunt ad eterne vite quietem. Figu. 3. Reg. 6. vbi legimus quod Saul a spiritu maligno vexatus audiens Dauid cytharizantem adiuuabatur et quiescebat. Fig.
Spiritualiter. Dauid habet duplicem interpretationem: quia manu fortis et vultu desiderabilis. Ideo bene per dauid notatur verbi dei predicator. qui vt dictum est peccatores placido vultu vocat ad penitentiam christi misericordiam exponendo. Aliquando reducit illos in manu forti eterna supplicia memorando. per Saul qui interpretatur abutens notatur peccator qui abutitur gratia sibi data. Cum igitur peccator cytharam predicatoris audit sibi nunciantem et blandientem timens fugit peccatum et confidens christo coniungitur. et sic de manibus dyaboli liberatur. Sonus huius cythare scilicet scripture sancte si bene a predicante tangitur nichil tam fructuose corde audientium percipitur. vnde hugo de sancto victore libro primo de anima. Hug
Nichil in hac vita dulcius sentitur. nichil auditus sumitur. nichil ita mentem ab amore mundi separat. nichil sic animum contra tentationes roborat. nichil ita hominem excitat ad omne bonum et ad

oēm laborēꝫ vt sacre scripture studiū.

B Uos estis sal terre. Mathei.5. Sensibiliter videmus q cib⁹ apt⁹ saliri si omnino sale carꝫ nil valet Job.6. quomodo potest quis comedere qd nō est sale conditum? Si vero nimiuꝫ salis in cibo ponatur etiā amarescit. Spiritualiter. pdicatores diuini verbi sal terre dicuntur. vnde

Aug Augu. in omel. Sal inquit apostoli dicuntur: quia per ipsos vniuersum hominū conditur genus. Successores vero apostolorum pdicatores diuini verbi dicuntur qui sua doctrina mentes secularium condiunt. Cum igitur omnia debeant moderari et fm debitam mēsuram fieri: ipsi debēt diligenter attēdere vt sermones suos quib⁹ debent corda audientium cōdiri et deo sapida fieri. in mēsura debita temperent. Figura in Leuitico

Fig. 2. vbi legim⁹ q i omni sacrificio ponebatur sal et hoc erat pculdubio in debita pportione. Spiritualiter. Cor humanum dicitur esse vitulus vel animal sacrificiū deo offerendi. Sacerdos vero offerens est predator diuini verbi: qui cor mactans peccatis virtutib⁹ illud viuificat: vt ipsum sapidū deo reddat verbis sacre scripture illud quasi ex sale cōdit: sed vt dictū est debet seruari debita pportio Nam secūdum carnis sacrificij quātitatem apponebatur plus vel min⁹ de sale. Sic fm capacitatem audientium debet dari sermo pdicantium. et quo ad qtum: et quo ad quale ne pluritate sermonis: vel forte nimia subtilitate. vel aggrauetur sapor vel dulcedo causet fastidium: vel amari

Pet tudinem. vnde Petrus ra. in smone illo. homo quidā erat diues: sic ait. Omnium quidem ciborum sal est salubre condimētum: si non desit mensura alioqn si sine modo est et ipsum perijt et quod salierit perdidit. Amarat eni nimietas quod cōdiret mensura: sic qui in nobis est sensus si teneat modum dat saporeꝫ. intellectū parit: prudentiam generat: cor dilatat: auget ingenium: maturat dicenda: audiēda componit. fitq sibi dulcis. fitq degustantibus suauissimus et plane erit melior sensus q pfert nichil amarum ore. hoc pmunimus vt sit nobis in euangelicis sensibus nostri sensus constringēda mensura. quatenus vitalem cibum diuinū pastum celestem saporem non mollem sed castissima nobis sobrietate custodiat.

De prelatione.

Uenenum aspidum sub labijs eorum. ps.13. Fertur q serpēs iste aspis. s. tempore coitus copulatur murene que est piscis quidam: sed qr aspis serpens est venenosus valde. Murena illi nō copularetur nisi venenum deponeret prius. quod et facit. sed post copulaꝫ resumit venenū deterius more solito. Spūaliter. per aspidem que fertur surda ad vocē incantantium clericus elatus ad plationem anhelans denotatur q surduꝫ se pbet ad vocem christi. di. Discite a me: quia mitis sum et humilis corde Mat.11. hic etiā dum cupit plationi ꝯiungi p simulatam equitatē videtur venenum deponere pmittēs et ptendēs sanctitatem: et iusticiam si pducatur ad cathedrā. Sed adept⁹ qd fraudulenter cupiebat resumpta priori nequitia deterior est qz prius et tunc apparet in effectibus q eius equitas simulata non erat equitas: sed duplex iniqtas. Figura. 2. Reg. 15. vbi legim⁹ q postqz Absalon fratrem pprium interfecerat et fuerat a patre restitut⁹ in gratia sedebat in vicis et plateis p quas ad regem homines veniebant habētes causam et clamans dicebat. O quis me regem constituet vt faciam iudicium et iusticiam his qui non inueniunt qui eis iusticiam faciat vel respōdeat. Operiebat. n. verbis simulatis malicia cor

dialem. obtento vero regno psecut⁹ est patrē ꝛ nephāda committit. Spiritualiter. Absalon interꝑtat amancatio et bene denotat clericū toto affectu ad ꝑlationem suspirantem. qui semꝑ est in mētis amantudine quousqꝫ valeat quod praue cupit obtinere. fratricida ꝑ tanto dicitur: qꝛ suo malo exemplo ꝓximos et fratres occidit. hic ergo ꝑ artem ypocrisis conatur informare electores ac ꝓmotores verbis virtuosis sub dolo promittens magna ꝛ mirabilia que nequaqꝫ exercere intēdit. ꝛ sic ꝑ phas et nephas ꝓcib⁹ ꝛ ꝓcio quolibet modo conat adipisci regimen. Sed adeptus deterior efficit qꝫ prius. Expellit em̄ patrē eius: scilꝫ christuꝫ ꝛ doctrinam eius de finib⁹ regni sui. Bonos deꝓmit: malos ꝓmouet: pecuniam elicit. Sacra vēdit ꝛ omnia mala facit. Ecce igitur qꝫ cito vertitur ficta sanctitas in nephandā maliciā quia qđ latebat in infimis indicatur positum in sublimi. Pe. ra. in quodā sermōe. Quidā ante dignitatis adeptionem satis commēdabiles extiterunt: sed sup candelabrum ecclesie constituti lucem in tenebras et famā in infamiam cōuertunt. Melius plerisqꝫ esset adhuc latere sub modio qꝫ cum infamia candelabrū accendisse Adhuc em̄ turpitudo eorū sub pauꝑtatis obscuro lateret et nisi ea dignitas diuulgasset.

Pet

B

Mediator hominū. ꝑmi ad Thimo. 2. Medium esse dicitur qđ sapit naturam extremorū. verbi gratia. medium inter album et nigrum dicitur esse pallidum. Mediuꝫ inter calidum ꝛ frigidum est tepidum. ꝛc̄. Sapit igitur medium naturā rei extremorum: quia quasi ex vtroqꝫ participat ꝛ componit ex ambob⁹. ꝛ cū patet vni extremorū tenet locū quodāmodo alterius extremi. Spiritualiter. prelatus dicitur esse modus siue mediator inter deū ꝛ subditos vt sit trāsitus ad deū ab ipsis subditis mediante prelato ꝑ vitam ꝛ doctrinam ipsius prelati. Debet etiam sapere naturam extremorum: qꝛ et debet mitis esse cum pcpulo et rigidus cum deo. Et quādo deus exiget vindictam de subditis debet subditorū causam capere: ꝛ ꝓ ipsis dn̄m deꝑcari. interpellans humiliter ꝓ illorum indulgētia. Cum autē populuꝫ subditum peccare videt exigat vindictam de iniuria deo illata per peccatum non parcēdo impijs. Figu. Exod. 22. Ubi legit ꝙ Moy. per queꝫ de egypto populus eductus est fuit ꝓ populo intercedēdo mitissim⁹ de linquētes puniēdo seuerus ꝛ seipsū ꝓ populo exhibebat et mori paratuꝫ dicebat. Aut parce populo huic: aut dele me de libro in quē scripsisti. Jō inducēs Grego. ꝑlatos ad mediandum ꝓ populo apud deum exemplo Moy. li. Moral. 8. sic ait Moy. sic amauit eos quibus prefuit vt pro eis nec sibi parceret et tamen delinquētes sic persecutus est quos amauit: vt eos etiā dn̄o parcēte ꝓsterneret. vtrobiqꝫ legat⁹ fortꝫ. vtrobiqꝫ mediator amabilis cām ppl'i apđ deū ꝓcib⁹ cāꝫ dei apđ pplꝫ gladijs allegauit

Fig.

Gre.

C

Unxit te dominus oleo leticie. ps. 44. Membra vncta oleo mitescunt. Nam mēbrorum indignatio mollescit ꝛ mēbra efficiuntur ductilia. Spūaliter. ꝑlati sunt membra principalia in toto ecclesie corpore. Ideo vngi debent oleo misericordie vt super subditos mansuescant per compassionem. Figura. 3. Regum. 1. vbi legitur ꝙ Salomon vnctus fuit in gyon per Sadoch sacerdotem et Nathan prophetam et positus sup mulam Dauid patris sui. Spiritualiter. per Salomonem subaudi eligēdum prelatum. ratio est: quia Salomon interꝑtatur pacificans mētes: et retribuens iniquis. he sunt due conditiones que in prelato penitus

Fig.

requiruntur. s. vt afflictos consolari conetur flendo cum flentibus: infirmus cum infirmātibus: et ꝯpatiens cū cōpatientibꝰ. Leo papa in quodā sermōe. ⁊ ponit̄ i decretis. libat dn̄o ꝓspera qui ab afflictis pellit aduersa. Debet etiam retribuere iniq̄s debitam correctionem ne iniquitas impiorum gregē bonorum icorrecta inficiat. Cassiodorus sup p̄s. Iniq̄tas quippe mortalium more putredinis sine fine vagaret nisi eam medicinalis correctio minute resecaret. vngit̄ in gyon: qui interp̄tat̄ lucta: qꝛ p̄latus velut bonꝰ athleta: vngit̄ vt luctet̄ contra vicia et peccata nec i mēte sua viuere vicia sinat q̄ debꝫ aliorum culpas detegere. vnde Grego. 24. Mora. Qui adhuc impugnātiū crimina viciorum ꝑ ꝯsensum delectationis tolerāt aliorum recipe curam non p̄sumant. Cum vero tētationuꝫ bella subegerit et apud se de intima securitate securi sunt custodiā sortiātur animaꝝ. Sed vngit̄ Salomō ab his duobus. s. a Sadoch: q̄ interp̄tatur iustus. Et a Nathā q̄ interp̄tat̄ donās: qꝛ p̄latus debet in se iusticie austeritate vti et subditꝫ sepe veniā donare. Unde Criso. sup illd̄ Mat. 23. Alligant onera grauia et importabilia sic dicit de p̄latis. Circa vitā tuam esto austerus: circa vitam aliorum benignꝰ. Audiāt te hoies parua mandātem et grauia faciētē: sed ponit̄ sup mulaꝫ regis que mula nascit̄ ex equo ⁊ asino: qꝛ debet sedere sup discretionē que ꝯponitur ex correctiōe et venia. et ex sede illa respōdere iudicium. Nā illa sedes est Dauid patris eius christi: cui dicit̄ misericordiā et iudiciū cātabo tibi. vnde Greg. i mo. tractādo hystoriā de archa testamēti dicit. Miscenda est seueritas lenitati faciēdo quoddaꝫ ex vtraq̄ tēperamentū: vt nimia asperitate non desperent subditi neq̄ in nimia lenitate soluātur. hec nimirū illa tabernaculi archa habet in qua simul cum tabulis virga et manna erat: quia cum sacre scripture sciētia in boni rectoris sit pectore si est virga correctionis sit manna dulcedinis.

Leo

Cas

Cris

Gre.

Si cecus ceco ducatum prestet ambo in foueam cadunt. Mat. 15. Ratio quare simul ductus ⁊ ductor in foueam cadūt est: qꝛ de ꝓpinquo se tenēt. Itaq̄ vno casu ambo cadēt. Si aūt ductus a ducēte distaret nō sic eueniret: quia cadēte ductore nō esset ductum necesse cadere etiā inuenta fouea. Naꝫ audito p̄oris casu posset sequēs stare non seq̄: ⁊ casum suum vitare ex casu p̄cedentis. Sed qꝛ sequens totam suam adhesionem ponit in p̄cedente quē cautuꝫ putat ideo illo cadente cadit ⁊ iste. Sp̄ualiter. ductor cecus est delirans p̄latus. Ratio est: qꝛ sicut se habet s'cōs oculus in corpore: ita se habet p̄latꝰ in ecclesia. Ideo dn̄s i euāgelio s̄m Lu. xi. di. Si oculus tuꝰ simplex est totum corpus tuū simplex est. et hoc quia si p̄latus neq̄ est: vix subditus poterit bonus esse: qꝛ subditus i sua actione quodāmō a suo p̄lato dependet. Idcirco dictū est Moysi: fac s̄m exemplar quod tibi monstratum est in monte. Exodi. 25. i. in p̄lato ergo prelatus dum peccat non se tm̄: sed subditum etiam peccato occidit. Figura p̄mi Regū vltimo. vbi legimus q̄ dum philistijm pugnarent contra israel versuꝫ est super Saul totū pōdus p̄lij. et sagittis plurimis vulneratus irruit sup gladium suū ⁊ mortuus est. Quod vidēs suus armiger q̄ iuxta illū erat fecit similit̄. ⁊ mortui sunt ambo pariter. Sp̄ualiter. ꝑ Saul qui interp̄tat̄ abutens intelligitur p̄latus malus qui praue abutitur officio pastorali ꝓficiens honoribus/deficiēsq̄ moribus. vertit̄ sup ipsum totum pondus populi: qꝛ sanguis pp̄li peūtis req̄ret̄ de manibꝰ

D

Fig.

suis vt habet expsse. Ezech. 3. Vul neratur multis sagittis quando tentationibus dyaboli ꝯsentit. irruit super gladium suum quando spōte exercet peccatum tunc idem facit armiger cum subditis suis plati exemplo peccandi sumit audaciaȝ. Ideo Gre- Gre. gorius in Moralib⁹: platus tot mortibus dignus est: quot male viuendi exempla ad subditos transmittit.

E Transmigrata est captiua ꝛ istos quis enutriet. Esa. 49. Solēt pirate cum capiunt alienigenas mulieres eas pcio vendere: et ex hoc sequitur duplex periculum: quia ꝛ paruuli si qui sunt orbantur matris psidio: et mulier illa quādoqꝫ ex nobili orta ꝓsapia vilibus traditur gentibus. Spiritualiꝛ. sacra scriptura vocat sepe ecclesiam seu religionē mulierez. Apoca. 12. Mulier amicta sole. ꝛc. Tūc igitur mulier hec taȝ nobilibus orta natalibus: quia eterni regis filia vilissimis venditur personis a piratis quando electores precio: ꝛ carne. ꝛ sanguine inclinati seu preuēti ecclesie seu religionis regnū tradunt indigno et malo plato regēdum. Inde filij orbati matris presidio pereunt: quia subditi debita directione priuati regiminis vagi et discoli facti ꝛ ad interitū cadūt: ꝛ ipa tam nobilis mulier tradita est in taȝ turpibus manib⁹ lubrici peccatoris et enormis. Figura. 4. Regum quarto. vbi legim⁹ ꝙ latrūculi Syrie duxerunt puellam ex israel captiuam ꝛ vēdiderūt eaȝ Naamen leproso qui ipsam tradidit in obsequiū vxori sue. Fig. Spiritualiter. per latrunculos istos notandi sunt electores maligni. quorum sacrilege manus vt repleantur pecunia prompti sunt ponere quemcūqꝫ indignū in sedem cathedralem. Isti sunt deteriores latronibus qui peregrinos expoliatos trucidant. qꝛ illi corporaliter: isti vtroqꝫ modo: scȝ spiritualiter ꝛ corporaliter occidunt. Ideo longe melius super furcas staret. puella vero ex israel religionem seu ecclesiam significat que per scripture sancte noticiam deum videt. Dum hec ergo puella tam nobilib⁹ orta natalibus: ex qua Christ⁹ multos adoptionis genuerat filios trāsmigrat p latrunculos hmōi quid facient filij eius. Quis eos educabit et dabit refectionē celestis doctrine et aq̄ sapiētie salutarꝫ potabit illos. Traditur Naamē leproso. i. immundo ꝛ enormi plato qui hanc puellaȝ seruam tradidit ꝓprie voluptati. et liberos eius cibat ꝓhibitis ꝛ immūdis p male conuersationis exempla et sic qui vescebantur in croceis stercora amplexanꝛ. heu nephāda abusio. honorant dyabolum: et derident christum. Ber. sup expositionem regule sancti benedicti: tractans illud ꝓuerbioꝝ. 25. Celum sursuȝ: ꝛ terra deorsuȝ. Pedes sunt super caput et facies retro est interiora effusa sūt extra. Deus ibi ꝯculcaꝛ: dyabolus ibi honorifice suscipiꝛ. ꝛ subdit Ber. Ber. Terra inquit sursum et celum deorsum. vbi terrena celestib⁹ pponunꝛ pedes sunt supra caput: vbi viri spūales despiciunꝛ homines vero terrena sapiētes in honorē habenꝛ. Facies est retro cum in operib⁹ in quib⁹ nostra terrena vtilitas itendiꝛ: post qđ merces eterna inferiora effusa sūt extra. cū bona interiora negligūtur et exteriora diligunꝛ. de⁹ vero conculcatur ꝛ terra deificaꝛ vbi deficit charitas ꝛ regnat cupiditas. Dyabol⁹ honorifice suscipitur ꝛ deus cōtumeliose repellitur. vbi raptores recipiuntur: boni vero repulsam patiūtur vel male ꝓcurant. hec Bernar.

F Ad predam ascēdisti fili mi. Genesis 49. Oportet falconē domesticum amplius predari siluestro. Ratio est: quia duȝ falco siluester satur est quiescit a pda et non eget ꝓ tunc vlteriori pda. Sed domesticum

non pro se tantum: sed pro dño suo et totius domus familia oportet pre dari. Spiritualiter. siluester falco secularem pdonem significat qui sufficientibus spolijs p se congregatis a preda quiescit et cessat. Sed domesticus falco denotat domesticum pdonem clericum vel religiosuz p suũ superiorem pmotum. Hunc oportet preter sibi necessaria p dño suo predari spolia subditorum vt ingluuiez dñi sui pmotoris contentet insatiabilem. Tali modo ac pacto ipsum plationis culmẽ intrare oportuit. Plus enim petit pmotor et vult p labore pmotionis interdum recipe a pmoto q̃ sunt redditus quos pmotor acquirit. Ideo efficitur falco domesticus pdans et expolias subditos vndiq3. vt fauces dñi sui possit replere qui aliter illum non promouisset. Hec detestanda puersitas figurata
Fig. fuit. 3. Reguz. 13. vbi legimus q qui volebat implere Marsupium Jeroboam fiebat sacerdos. Spiritualit. Jeroboam interptatur diuisio populi p quem notatur munerum amator et mercator patrimonij crucifixi. ille eñi adeo diuidit populum suum indignos subleuando et exaltando bonos vero deprimendo et cõculcando. Esa. 5. Ue q̃ iustificatis impiuz pter munera et iusticiam suam auertitis a iusto. Pe. ra. in quadaz epistola. pemptoriũ est in pncipe aureum adorare munerũ. teste siquidem ppheta. Iniquorum inquit iniqtates sunt dextera eorum repleta est muneribus. Transibunt iniquitates in penam: et munera in dolorem: quia testimonio Job. ignis deuorabit tabernacula eorum qui munera libenter accipiunt. Job. 15.

E Lige tibi viros: pmi Macha. 5. Quedam sunt officia in quibus nullatenus debet dilectior attẽdi nec pponi: sed tantuz peritior vt est nauis regimẽ seu gubernatio i alijs vero in quibus agitur pter periculum minus indebite pmoueri potest amicus. Spiritualiter. ad animarum regimẽ non debet poni nisi vita 7 moribus bene exptus 7 exercitatus: in ordine subditorum. Non eniz debet presumi nescientem scalam aut bancham tingere nauim sufficiẽter gubernare debere Sic non est psumẽdum bene scire preesse qui pmo sub esse non didicit. vñ Augustinus. i ser- **Aug**
mone. ad episcopalem inquit dignitatẽ eligi non debuit qui minora officia gubernare nõ didicit: quia cura nauis illi cõmitti non debuit q̃ remũ tenere non nouit. Ergo si nauis seu salus religionis amat summe cauẽdum est: ne pponatur quispiam nisi vtraq3 facultate videlz moribus: sapientiaq3 peritus. Non eñi nobilitas sanguinis seu carnalis affectio homini sufficiẽtiã pbent: sed studium sancte vite. Figura pmi Regũ. 16. Sa- **Fig.**
muel ppheta ex pcepto dñi cum deberet vngere in regem vnũ de filijs Esaye ipse Esayas statuit coram ppheta omnes filios suos retẽto Dauid minore. Igitur cum vidisset Samuel Heliab pmogenitum eorum et optime apparentem. Existimauit futurum regem. Sed ait ad eum dñs. Ego nõ corporis pulchritudinẽ apicem facio regalez: sed animi virtutẽ Non est igitur electus in regem Heliab: nec aliquis eorum: quos pater statuerat coram Samuele. Sed missus est p Dauid qui custos erat ouium qui paruulus erat puer. 7 vnctus est in regez. Spiritualiter. nõ debẽt eligere in prelatum potestatem habẽtes super electione illum vel illos quos mundus reputat quãtumcunq3 affluant diuitijs potentia et nobilitate: quia deus in eligẽdo talia nõ attendit: sed debet eligi ille qui vita et moribus alios excellere dignoscit Talis eñi aptus est pascere oues christi. Non autẽ illi vel illos quos mũ-

Ori. dñs iste reputat. vñ Orige. sup illo numerorum.27. puideat dñs spm omnis carnis sic ait. discant electorum pncipes non eos qui consanguinitate generis iuncti sunt neqꝫ carnis ppinquitate sociantur testamento signare neqꝫ hereditate tradere principatum ecclesie. sed referre ad iudicium dei et non eligere illũ quẽ humanus commendat affectus. ⁊c.

h Qui parcit virge odit filium. puer.13. Nunquid p se pater pot odire filium cum filius patri sit alter ipse. Sed p accidens multi sunt odientes: nam licet pater ex amore nimio filio peccanti per se mala non ministret illum tamen videtur odisse p accidens dum sibi nociua non denegat. Si enim egrotus contraria medico postulans obtineret illa a medico signum esset mortalis odij Sic spũaliter. plātus dr̃ suos subditos odire si ipsos errare pspicit ⁊ incorrectos relinqt. nõ est em̃ signũ amoris: sed odij mortalis. Ipsi peribunt in pctis suis. ⁊ sanguis eorum

Fig. exquiretur de plāti sui manibus. vt habetur Eze.3. Fig.1.Reg.2.⁊.4. vbi legimus q̄ filij hely sacerdotis tollebant fixinula carnes sacrificij de olla inuitis offerentibus et iacebant cum mulieribus: ⁊ cõmittebãt pctã grãdia p q̄ populus ab oblatione subtrahebatur. pater vero ipsoꝝ increpabat eos leuit sine correctione. nec ob patris increpationẽ dimittebãt. Igit indignat⁹ dñs cõtra ipsos ⁊ cõtra domũ hely patris eorũ et ꝯtra populuꝫ suscitauit philisteos cõtra populũ in pliũ ⁊ fugit israel ⁊ multi de populo occisi sunt. et filij hely corruerũt in bello. ⁊ archa dei capta est a philisteis. Que mala cuꝫ audisset. hely cecidit de sella ⁊ fractis ceruicibus expirauit. Spiritualiter. hely qui interptatur de⁹ me⁹ significat prelatum qui locum dei in ter subditos tenet. filij vero ei⁹ sunt subditi eius qui interdum peruersitate audaci fixinula tridenti lacerãt carnes sacrificij quãdo.s.triplici nequitia.s.supbia vite concupiscentia oculoꝝ: et cõcupiscentia carnis: que quidem tria tribus religionis cõditionibus cõtradicũt obedictie: scilꝫ paupertati et castitati. Scãdalizant populos laycorum quos debẽt inducere ad sacrificandum deo sacrificium laudis. et nisserrimus interdum prelatus parcens discipline permittit eos in pctis eoꝝ. credens deo satisfecisse p leuem increpationeꝫ que nullatenus sufficit quando incorrigibilis culpa suadet. nam tanta est quorundam proteruitas vt emendari nequeant remotis verberibus. Iō cum tales prelatus inuenit quibus non prodest proterua increpatio debet eos reducere dura punitione. vn de Isido. de summo bono. libro.3. capitu.41. Qui blando verbo castiga- Isid. tus nõ corrigitur acrius necesse est q̄ arguatur. Cum dolore enim sunt abscindenda que leuiter sanari non possunt. Quia igitur negligit disciplinam erga subditos tepidus prelatus. Ideo tãti mali dicitur esse auctor. Nam pereunt filij sui id est subditi in prelio viciorum et succũbunt Archa dñi.i.religio capitur a demonibus. ⁊ ipse de sella plātionis cadens moritur in peccatis suis. nõ est igitur amare filios: sed odire si delinquentes eos non corrigamus. Et longe melius est quosdaꝫ crudeli punitione ferire dum aliter nequeunt emendari q̄ ceteris pbere materiaꝫ corruendi. vnde Orige. super lib. nu Ori. me. omel.81. Que est inquit ista bonitas: ista misericordia manu parcere ⁊ oẽs in discrimẽ inducere polluitur em̃ ex vno pctõre pp̃lus: sicut ex vna oue morbida vniuersus grex.

Super aspidem ⁊ basiliscũ ambulabis: ⁊ conculcabis leonem I

et draconem. p. 90. Multum pdest debentibus esse in prelio armorum exercitium et alias fuisse in prelium et recepisse et dedisse ict⁹ plurimos. Ex hoc enim audatiores fiunt et in firmiores in prelio. vnde sm Uegetium. homines macellarij et assueti capere porcos et ceruos: ⁊ assueti occidere huiusmodi animalia aptiores sunt ad bella. Nam homo inconsuetus videre vulnera et sanguinis effusionem nullatenus esset aptus ad bellum: et precipue ad ducatū exercitus. Induceret eñ timorem vnde debet afferre audatiam. Spiritualiter. debēs exercitum subditorum ducere debet esse expertus in prelio cō tra vicia corporis et tentamenta diaboli. Alioquin si debilis foret eo succumbente succumberet subditorum exercitus. Ideo necessario requirit approbata experientia in eo qui debet alijs pesse. Fig. i. Reg. 17. ⁊. 18. David prius interfecit leonem ⁊ vrsum: et postmodum faciliter interfecit Goliam. et obtenta filia regis in sponsam fact⁹ est dux exercitus dñi. Spiritualiter. significat David prelatū qui debet vultu placido bonos confortare et peruersos forti manu corrigere. hic ergo debet vrsum: id est stolidum corpus: et leonem. i. mū dum astutum domare. et postmodum dyabolum vincet faciliter. et sic obtē ta platione per legitimam sponsam erit aptus dux exercitus subditorum Non igitur accedat quisq̄ ad animarum regimen nisi prius debellatis vicijs et peccatis. Gregorii⁹. 24. moral. Qui inquit adhuc impugnātium criminis viciorum per consensum delectatiōis toleratur: aliorum curam suscipere non presumat. Cum vero tentationum bella suggerunt ⁊ ipsi apud se de intima tranquillitate securi sunt custodiam sortiantur animarum.

Fig. | Gre.

De recidiuo.

Redi in domum tuam. Luce. 8. Necesse est hominem qui diu a patria propria suis exulauit demeritis redientem summopere cauere ab omni offensa: quia tūc proditor quasi conuictus durius a principe punitur. Spiritualiter. peccator qui diu suis culpis exasperat diuinā clemē tiam multiplicando mala: ꝯnuēta venia p penitentiam summe debet cauere ne redeat ad culpas pristinas q: tunc exaspata misericordia in dirā mutaret vindictā. Fig. 3. Reg. 2. vbi legimus q Semei qui maledixerat regi David ⁊ lapides proiecerat contra ipsum humiliatus coram Salomone filio suo consecutus est misericordiam. Ait enim illi Salomon vade in hierusalem et edifica tibi domum ibidem et inde non recedes: nec vadas huc atq̄ illuc. In q̄cunq̄ enim hora recedes de hierl'm morte morieris. Et placuit smo hic Semei et edificauit domum vt preceperat ei rex ⁊ habitauit ibi tribus annis quibus completis secutus est seruos suos fugiētes ad regē Geth post quem mittēs Salomon Banaian interfecit illum et mortuus est. Spiritualiter. per Salomonē q̄ interpretatur pacificans mentes subaudi xp̄m qui. pstō est consolari penitētes ⁊ de suis peccatis dolētes. Per Semei qui lapidē iactauerat cōtra David subaudi peccatorem deum multipliciter offendentē: lachrymis tamen preuentus indulgentiā obtinentem pcipit sibi domum edificare in hierl'm. i. visionē pacis p penitentiam et inde nō recedere p pctm̄ alioquin morief. Qui merito debet contentari. Sed q̄d est post tres annos recedere. Nota q post tres annos. i. post tres penitētie gradus seruitij corporalis scil3 sensus descendunt ad mundum quos spiritus sequitur per consensum. Sed tūc mittens christ⁹ post ipsum Banaian. i.

A | Fig.

diuinā punitionem illū spūaliter occidit: et sic fiunt illius nouissima peiora priorib⁹. Ideo Criso. sup Mat Cogita inquit o homo grauiorē eē culpam post veniam. vulnus pl⁹ dolere post curam. molestius hominez sordidari post gratiam: quia indulgentie ingratus est: qui post veniaz peccat sanitatis indignus est qui se metipsum postq̄ sanatus est vulnerat. nec mūdari merere᷑ q̄ post grātiam sordidat semetipsum.

B Quam vilis facta es iterans vias tuas. Iere. 2. Personaliter coniuncta bone societati et fideli dum fugit loca mala et periculosa nunq̄ debet se elongare a socijs. Latent enim interdum latrunculi in nemoribus qui nequaq̄ audent inuadere multos simul sed si quē q̄ solum a societate deuiantem reperiunt illum capiunt et expoliāt et aliquando occidūt. Spūaliter fugientes peccatum ductu xp̄i et diuine gratie fugim⁹ loca mala et picu losa quia captus in illis occidit. Iō cum sic xp̄s nos inde per suam gratiam educit debem⁹ ip̄m sequi et societatem eius nequaq̄ relinquere: quia demones latent in itinere mūdi huius sub quibusdam delectationibus q̄ nequaq̄ nos possunt offendere nr̄am societatem sequentes. Sed si p recidiuum velimus mūdi delectamenta querere diabol⁹ aiaz capiet: ꝛ gratijs expoliatam compūmet eterna confusione. Figura. Genesis. 34. vbi legimus q̄ Iacob cuz ei⁹ familia redibat de mesopotamia fugiens a consortio Laban q̄ quasi volebat eius familiam detinere captiuam. Et dum pertransiret p terram Sichimoruz Dynna filia Lye relictis parentibus et fratrib⁹ sola descendit vt videret gentes regiōis illius et sibi emeret iocalia iuxta morem puellarum et rapta a Sichē rege illorum ab eodē violata est et passa struprum et omni tempore confusa fuit: Spiritua. p Iacob et Lyam vxorem eius subaudi xp̄z et eccl'iaz p Dynnā filiam eoꝝ intellige animam his parentibus regeneratam reducunt hauc filiam hi parētes de manu diaboli qui per pctm̄ conatur ipsam detinere captiuam. Sed duz sic cum parentibus tendit ad terrā natiuitatis sue. i. ad celū trāsit p Sichimā que interpretatur laboriosa et bn̄ significat vitam presentē que requiem nullam nouit: sed affecta anima misera rerum iocaliū. i. delectationū, relicta xp̄i societate descēdit ad mundi caduca: et inuento ibi sichem. i. dyabolo principe mundi huius capit᷑ ab eodez et violat᷑: q̄a pudicitiam quā xp̄m sequendo p penitentiam acquisierat diabolus conculcat. et sic vilissima atq̄ abiecta et cōfusa remanet expoliata gratijs et vulnerata peccatis. Augu. in soli. Ipsi dn̄e obseruauerunt me et vidētes me sine te despexerūt me. diuiserunt sibi vestimenta mea quibus ornaueras me: sub pedibus suis cōculcauerunt me: fecibus peccatoruz polluerunt templum tuum posuer̄t me desolatum tota die merore confectum. Ibant post eos cecus nudus et illaqueatus funibus pctōrum

C Qui nutriebant᷑ in croceis amplexati sunt stercora. Tren. 4. Si quis vellet contra naturā porcum nutrire delicato cibo. et ponere in lecto eburneo porcus nullatenus pateretur. Nā inuento luto vel stercore statim in illam immergeret᷑: eo q̄ sibi naturalia sunt. Spiritualiter peccator peccata frequentās et iterans et per longam consuetudinem in illis immorans fecit sibi quasi cōtra naturam non peccare. Ideo si quandoq̄ aliquo interuallo penitētia occurrente peccare desistat: modicuz perseuerat quia statim sue cōsuetudinis necessitate coact⁹. ad so

lita inclinatur ⁊ spreta penitētie spul critudine ad stercus pcti descendit.

Fig. Fig. in nūe. xi. vbi legimus q filij isrl'ael abhorrebāt māna quod erat eis celitus datum et dicebant. Aia nostra nauseat super cibo illo leuissimo vtinam essem⁹ in egypto vbi porros ⁊ cepe ⁊ allia cōedebam⁹. Nā propter longā morā quā contraxerant in egypto nō sapiebāt nisi egyptum. et ꝓpter appetitū alliorū et cepe spernebant māna cōtinēs omnem dulcedinē. Spiritualiter iste populus denotat peccatores diu in cecitate peccati demorantes q oculos egrotos habentes ⁊ pallatū nō sanum gustata penitentie gratia: et visa indulgentie luce ferre non possunt nec in illis quiescere: dum se vident priuari voluptatibus abominātur munda vt amplexibus teneant putrida peccata quibus velut funibus ligati trahunt quasi natura

Gre. Unde Greg. in quadā omel'. vsitata culpa obligat mentem vt nequaq surgere possit ad rectitudinē conatur et labitur quia vbi sponte persistit ibi et cum noluerit cadit.

D Respiciens retro non est aptus regno dei. Luce. 9. Fugiens gladium inimicorum sp debet oclos habere ad viam per quam graditur et ad terminum ad quē tendit. non autem ad terminum a quo recessit. Nam voluens se retro aut eū stare aut si procedat oportet eū cadere et in vtroq gradu persequētes appropinquant ad eum et sic est in periculo. Spiritualiter penitentes fugiūt gladiū diaboli peccatū. s. ideo semp ante oculos habere debent viam penitentie et terminum ad quem ꝓperant. s. vitam eternam: quia cogitantes et oculis cordis contemplantes eterne vite dulcedinē. auidiores efficiuntur ad mundi fugam. Non debet penitens aliquādo respicere retro per delectationis preterite recordationem: quia tūc diabolus insequens nos cito caperet per consensum et sic ibi remaneremus captiui

Figura Genesis. 9. vbi legimus q cum dominus vellet subuertere Sodomā et Gomorā ꝓpter illorū cuiū iniquitates. angelus precepit Loth et vxori et familie illius vt exirēt inde et saluarentur in monte qd oms sic fecerūt et saluati sūt excepta vxore Loth que dum fugeret voluit se retro ⁊ versa ē in statuā salis. Spiritualiter dominus vult punire pessimorum peccata. Sic enim exigit sue iustitie rectitudo. precepit autē cupientibus saluari vt a peccatis recedāt p viā penitētie et saluent in mōte dni. s. in celo. non debent retro respicere per peccati recidiuationem sed recto tramite penitudinis perficere iter inceptum. Sic enim perueniet ad montem eterni gaudij in q beneplacitum est deo habitare cum sanctis. Sed si anima misera retro respiciat p desiderium et affectū rerum mundialium vertitur in salē et efficitur terra sterilis in qua nullū vinde penit⁹ āpli⁹ nascit ptinēs ad virtutem. ps. Posuit terram fructiferā in salsuginē. Ergo non est respiciendū retro p delectationē peccati. postq recessimus per penitentiam a peccato: quia hec de⁹ nimis abhorret. Unde Augustin⁹ ad quēdam comitem nullum scelus coram deo tam abominabile fit q preterita peccata vnic[illegible] vestrum dimissa reminiscēdo gaudere ⁊ inde exultare Aug

De religiosis.

A Isti sunt viri potentes. Genes. 6. Uirtus et potentia seu fortitudo in homine cognoscitur ⁊ mēsuratur per aggressum et obtentū alicuius difficilimum nā vincēs et superans debilem et inermē nō censetur fortis. sed preualens contra for

tem et munitum: hic probus nunciupatur et audax. vt patet de Dauid contra Goliam. Spualiter inter omnia mundi difficillima obtinēda generi humano est sacra scriptura. Ad illam. n. ex natura non potest attingere humane mentis acies. Sed diuinitus infunditur captiuantib⁹ ꝓprium intellectum in obsequiū xp̄i. Relictis ergo grauaminibus mundi et corporalibus reb⁹ que suis pōderibus spiritum trahunt ad yma. Intellectus fit agilis et potētior vt ascendat ad cōtemplationis altitudinē et illam rapiat vt patꝫ de veris religiosis qui deponētes carnis voluptatem veram castitatem seruāt expulsa cupiditate paupertatem voluntariam sectantur negantes volūtatem propriam tenent obedientiaꝫ. Hi ergo fortes facti et agiles vt dixi mus de sinu diuine contēplationis exhauriunt dei sapientiam. Figu. 2 Regum. 23. vbi legimus ꝙ cuꝫ Dauid descendisset ad consulenduꝫ dominum sitiuit aquam que erat in cisterna iuxta portam Bethleem quod videntes tres viri fortissimi socij sui transierunt per medium exercitus philistinorum qui vsqꝫ ad illuꝫ locū castrametati erant: et non sunt passi aliquam lesionē ab hostib⁹. Sed haurientes aquam istam detulerūt Dauid qui tamen illam bibere noluit sed libauit eaꝫ domino corā omni populo. Spiritualiter Dauid q̄ descendit ad consulendum dominū significat religiosum qui relictis vite presentis commodis descēdit ad excusationem consilij qui ait. Uade et vende omnia que possides et seq̄re me. Hic igitur sitit aqua de bethleem. i. scientiā sacre scripture. Bethleem enim interpretatur domus panis ⁊ sacra scriptura dicitur archa spiritualis presens qui scilicet de celo descendit. tres viri fortissimi: tres sunt virtutes iamdicte scilicꝫ paupertas, castitas, et obediētia. vna que qꝫ em̄ difficilis ē: et fortissima ad ꝑuandū. Sed quia predicte tres virtutes hominem expoliant ab oneribus mundi faciliter perducūt ad sacre scripture sensum. nec valet ꝯtra dicere philistinorum exercitus. i. tē tationes promouentium. nam his pollens virtutibus nichil habet qd̄ a diabolo possit impediri. Sed vide quia aquam obtentam non bibit dauid: sed libauit eam domino coram populo: quia cum religiosus scientiam obtinet sacre scripture non debꝫ illam sibi soli ascribere: et sibi tantum bibere cum sit donum dei. Sꝫ debet istam effundere coram populo christiano vt ex illa bibant sitientes anime et hoc est facere libamen sctm̄ coram deo: scilicet scientiam a deo acceptam audientibus imparti ri. alioquin diuinam incurreret indignationem qui diuinam scientiaꝫ petentibus denegaret. Unde Glosa super illo euangelij. Qui gratis accepistis gratis date. sic dicit. Qui scientiam a deo gratis acceptaꝫ dare contēnit in extremi iudicij examine a deo merebitur merito maledici quia maledictus dispensator auar⁹ cuius largus est dominus.

Expoliaui me tunica mea. canticorum. 5. Signum magni amoris est quando quis vestem propriam extrahens amico suo et socio donat illam et vestē socij sibi induit. Nam quantuncunqꝫ alia exteriora donaria sibi mutuo donent. donum proprij vestimenti signum indicat alteri⁹ amoris. Spiritualiter signū magne dilectionis inter deuꝫ et nos est quando ipse induitur vestimento nostro: seu tunica nostra quam nos illi donamus et ea ipsum vestimus. hec enim tunica est ꝓp̄a voluntas. Quantuncunqꝫ em̄ amore

Marginal notes: Fig. (beside "Figu. 2 Regum"); G. o. (beside "Unde Glosa"); B (beside "Expoliaui me")

chꝛisti expolientes nos bonis exte-
rioribus nihil est illud nisi nos hoꝝ
deponamus affectum. Et quantum
cunq; magne sint facultates ⁊ volū
tatem habendi deponimus omnia
Caſ. chꝛisto donamus. vnde Cassio. lib.
octauo. Nemo est qui non hꝫ qđ di
mittat vniuersis renunciauit facul
tatibus mundi quisquis affectū pos
Fig. sidendi eas radicitus āputauit Fi.
i. Reg. 18. Ubi legimus ꝙ Jonatas
exuit sibiipsi tunicā pꝛopꝛiā ⁊ dona
uit eam Dauid et ꝯglutinata ē ani
ma Jonate anime dauid non obstan
te ꝙ Saul pater eius odiret Dauid
Spiritua. p Jonatā q̄ interpꝛetaꝛ
columba pulcra subaudi puerum re
ligionem intrantē. Cuius dꝛ colum
bina simplicitas. Jste nanq; non ob
stante ꝙ natꝰ sit mūdo carne ⁊ san
guine cui quidem mundo xp̄s odio
sus est. nihilominus postposita mū-
di et suoꝝ pꝛimogenitoꝝū facultate
expoliat se volūtate ꝓpꝛia et illam
tradit in manꝰ xp̄i ⁊ ꝯclutinaꝛ amo
ris conglutino anima eiꝰ anime xp̄i
et ip̄e xp̄s reinduit illū tunica hono
ris. qꝛ secum in iudicio sedebit: quā
do veniet mundum iudicare iste qui
secutus est voluntariā xp̄i pauperta
tem. vn̄ Gre. in omel. super illo ver
Gre. bo. Uos qui reliquistis omnia Quis
quis stimulo amoꝛis excitatus hic
possessa reliquerit. illic pꝛoculdubio
iudiciariam potestatē obtinebit: vt
simul iudex tunc cū iudice veniat q̄
nunc consideratione iudicij sese vo
luntaria paupertate castigat

C Apparuerūt tres viri. Gen̄. 18.
Non fit mentio seu cura ma-
gna si videātur viri. nisi videantur
cum magna aliqua strēnuitate hūa
num enī est viros videre: sꝫ cum vir
tutibus insolitis viros videre admi
ratione adducit. Jō nō est incassum
dictum ꝙ apparuerunt tres viri. scꝫ
Abꝛae qꝛ in foꝛma quidē apparen
tes: erant tn̄ angeli. Jō fuit admira
tio. Spiritualiter admirationem nō
modicam dꝫ inducere humana co-
gnitio ꝙ inter tot aduersa mundi vi
ri religiosi loquendo de perfectis et
bonis ducant vitam quasi angelicā
cum sint homines. Cum enī totus
mūdꝰ positꝰ sit in ruina maligna. i.
in malo igne ip̄i nō igni vruntꝛ. cū
enī mundus iste sit plenus concu-
piscentia oculoꝛuꝫ p auaritiā ip̄i ser
uant paupꝛtateꝫ. Cum mūdus ple-
nus sit ꝯcupiscētia carnis p immū-
diciam ip̄i seruant castitatem. Cum
mundus totus infectus sit per sup-
biam: ip̄i seruant humilitatem obe-
dientie. Jdeo deus dedit illis oēm
sapientiā et sciētiā Figu. Daniel. i Fig.
vbi legimꝰ ꝙ cum filij israel essent
in captiuitate babilonis pꝛepositus
regis elegit tres pueros ex filijs is-
rael in quibus nulla erat macula: q̄
post tres annos docti lingua calday
ca et pleni scientia starent in conspe
ctu regio et sic factum est. Et qꝛ nō
erant contaminati cibo babilonico
dedit eis deus sciētiā et ꝓphetiam
Spiritualiter vita pꝛesens dicitꝛ ca
ptiuitas babilonis qꝛ multipliciter
homo in ipsa capitur ⁊ confunditur
Jn hac enī vita populus fideliū est
captiuus quousq; a coꝛdis vinculis
liberetur ex filijs israel. i. ex populo
xp̄iano. pꝛepositus regis xp̄i. i. spiri
tussanctꝰ elegit tres pueros. s. p̄di-
catoꝛum. minoꝛum. ⁊ heremitarum
oꝛdines. qui pure et sine macula vi-
uentes nō sunt cōtaminati actibus
babilonicis. s. ꝯcupiscētia carnis cō
cupiscētia oculoꝛum ⁊ supbia vite.
Loquoꝛ enī de pfectꝭ ⁊ bonis q̄ p
fecerīt in religiōe nō aūt de his q̄ de
fecerīt. Jdeo deꝰ dedit illis donū in
tellectus sacre scripture. didicerunt
enim linguam caldaycā. s. sensum ꝓ
phetarum et legis vt sciant optime
concoꝛdare antiqua nouissimis ⁊ po
pulum p viāꝫ ducere salutis. Sꝫ cō
pletis. 3. annis cōspectui regio pꝛe-

sentabuntur.s.ꝗ cõsummatis trib⁹
magnus quas seruãt perfectionib⁹
s.paupertate castitate ⁊ obedientia
quibus quasi angelis cõparantur.
ipsi preter coronã que talibus da-
tur obtinebunt aureolam doctorum
xp̃o presentati in regno celesti: vnd
Ang Augusti. ad monicam. Noui inquit
non mediocriter esse felicem qui se
saluat domino adiuuante. sed noui
multomagis beatiorẽ esse qui secũ
alios ducit ad vitam.

D Multiplicabo semen tuum sicut
stellas celi. Geñ. 22. No. ꝙ in
celo sunt stelle fixe.s. in firmamẽto
Sũt eñi sicut claui⁹ in rota et nõ ha
bẽt motũ aliũ nisi motum sui orbis.
Sũt ⁊ alie q̃ vocant erratice. sũt pla
nete que aliũ motum habẽt preter
motũ ꝓprij orbis. Et licet iste stelle
sic mobiles sint tamen suã influen-
tiam super terram habent: nec sup
flue mouentur motu proprio. vnde
est ꝙ interdum videmus quẽdã mo
tum vaporum qui videntur stelle ſꝫ
non sunt. non enim in aliqua celesti
spera sunt. sed sunt infra speras acti
uorum et passiuorum quanq̃ appa-
reant stelle cuius signum est: quia
in se mox euanescunt. Stelle autem
vere in perpetuum manent. Spiri-
tualiter. Stelle celi denotãt religio
sos quos deus in suis ordinib⁹ qua
si in speris suis multipliciter ordina
uit et collocauit et ad plã ⁊ diuersa
officia deputauit. Aliqs enim ordi-
nauit ad sacre scripture contempla
tionem qui populos instruant illos
doceant diuina mandata. de quib⁹
Daniel. 12. Qui edocti fuerint ful-
gebunt quasi splendor firmamenti
⁊ qui ad iusticiam erudiunt multos
quasi stelle in ꝑpetuas eternitates.
⁊c. Alij vero sunt qui licet non mo-
ueantur celesti contemplatione. mo
uentur tñ cum hoc necessaria et vti
li actione visitando.s. personas secu
lares in tribulationib⁹ plurimis pre
bendo consolationẽ afflictis. Inferẽ
do cõsiliũ, denijs ⁊ reducẽdo pecca
tores confessionibus suis. Interdũ
etiã pro se et alijs victũ ⁊ vestitum
procurando ⁊ multas alias actiones
necessarias exercendo. Hi ergo licꝫ
hunc motum habeant circa terrena
non tamẽ est superfluus qm̃ neces-
saria est Martha marie. Sunt eñi
vere stelle.i. veri religiosi et habent
influentiã ad bonuꝫ commune mul
ta opera misericordie exercendo. ſꝫ
vt dicebatur sunt quidam vapores
terrestres q̃ videntur stelle et nõ sũt
quia quidam portant religionis ha
bitũ religiosi ꝯo nõ sũt quia cor et
affectũ nec ẽ in altiori spera contem
plationis nec ẽ in alijs speris san-
cte actionis. sed solum infra speras
actiuorum ⁊ passiuorum.i. inter car
nem et munduꝫ vbi nihil aliud inue
nitur q̃ actio malorum et passio pe
narum. Nã ibi oĩs actio terminatur
in passionẽ. Isti ergo nec vt Maria
sunt in celo. nec vt Martha sunt in
terra. Nã licꝫ Martha operaret tñ
dño ministrabat. Isti vero tales non
sunt stelle vere sed erratice. qr nec
deo vacãt vt Maria: nec ꝓximũ ꝓ
curãt vt Martha: ſꝫ solũ sibiipsis vt
iudas. Et quia nõ sunt in aliquo ce
lo fixi cito inflãmati cõcupiscentie
igne cadũt sup terrã et deficiũt. Fi. Fig.
Apoc. 6. vbi legim⁹ Johannẽ vidis
se ꝙ stelle ceciderũt sup terras si-
cut ficus que suos mittit grossos q̃
nullã in arbore firmitatẽ habẽt dũ
sũt immaturi et celũ recessit sicut li
ber inuolutus. Spiritualiter p has
stellas cadentes subaudi pseudo re
ligiosos q̃s religio ꝓicit eo ꝙ in reli
gione nullã habeãt firmitatẽ cõsũ
mata eoꝝ malicia quam aliquali si
mulatione boni cooperiebãt cogno-
scunt et reijciũtur et cadẽtes in ter
ram celeste nõ capiũt premiũ: ſꝫ fu
git ab eis vt liber inuolutus et clau
sus in quem nunq̃ voluerũt legere

et cum hoc perdunt bona tempora=
lia: quia comperta eoꝝ nequitia de=
spiciuntur eo ꝙ cognoscuntur affe=
ctum posuisse ad terrena ꝗuis per
eoꝝ gestus simulatos cupiũt repu=
tari celestes. Relinquunt ergo diui=
tias corde: sed non mente; ⁊ dei iudi
cio ṗuant diuitijs ⁊ a vero pauperꝝ
premio efficiunt penitus alieni. vñ
Cassiodo. li. 8. Nil ꝓdest pecunias
nõ possidere si volũtas fuerit possi=
dendi. Miserabile autem est paup=
tatis a condimentis tolerasse mala
fructus vero earum casse volũtatis
vicio perdidisse.

E Ascendit nauim cum discipulis
suis. Marci. 8. In naui bene
ordinata obseruãda sunt. 4. Primo
ꝙ principalis nauta non eligat sor=
te. Scdo ꝙ principali naute omnes
bene obediãt. Tertio ꝙ singuli nau
te collocent a principali ad singula
officia nauis prout melius apti sunt
Quarto ꝙ nullus locum seu officiũ
sibi assignatũ moueat seu relinquat.
Spiritualiter. subaudi ꝑ nauim reli
gionem. Rõ est: quia sicut nauis de
terra fertili victum terre sterili por=
tat: sic religio de abundantia sacre
scripture esurientibus celestia alimẽ
ta ministrat. vnde ꝓuerb. vltio. Fa=
cta est quasi nauis institoris de lon=
ge portans panem suum. Igitur pri
mo debet eligi principalis nauta. s.
prelatus nõ sorte carnis vel sangui
nis: sed ille qui precellit scientia et
bonitate. Secundo debent tanꝗ pa
tri et pastori obedire. Tertio omnes
debent collocari ad officia ad q̃ apti
sunt. Non enim haurienda est aqua
cum sotularibus nõ debet poni ydio
ta ad docendum. nec prauus ad re=
gendum: sed valentibus et scienti=
bus debẽt imponi officia. debet eñ
etiaꝫ vnusquisqꝫ in loco sibi assigna
to quiescere. videmus enim ꝙ in na
ui rusticus stat iuxta patronum et
principalem et supra eum eo ꝙ peri
tior sit in arte nautica. nec queren=
dus talis locus est in hac naui que
acta est qualis queritur in terra que
lata est et spaciosa. Sic in proposito
qui veniũt ad sanctam religionis so
cietatem ex delitijs et diuitijs mun
di non debent fastidio habere proxi=
mos suos q̃ ad istam ex paupertate ve
nerunt nec debẽt dedignari subesse
prelato vili seu rustico natione cui
deus scientiam regiminis condona=
uit. Potius debent humilitatis chri
sti reminisci qui dum esset eterni re=
gis filius nõ horruit induere formã
serui et erat subditus Marie et Io=
seph. nec talem debent in religioneꝫ
querere locum honoris ⁊ stat⁹ qua=
lem in mundo habuissent cũ sit stri=
cta et ardua via que ducit ad gloriã
potius enim cor suum debet sursum
habere ad considerandum ꝑmij ma
gnitudinem vt terrena vana nõ que
rat. Si igitur sic nauis religionis re
gatur et gubernetur transibunt hu=
ius furibundi maris procellas ⁊ per
uenient ad beate vite tranquillum
portum qui se sic religionis nauigio
exhibebunt. Figura Gene. 7. vbi le Fig.
gimus ꝙ in archa Noe preerat vir
bonus ⁊ iustus cui subdebãtur tam
bruta ad nutum ꝗ homines. Ipse
nanqꝫ sic ordinauerat archam: quia
homines superius existebãt. post ho
mines vero collocauerat animalia
munda: post aũt immũda; ⁊ ferocia
cum mansuetis sese compatiebantur
ꝗtuncunqꝫ loca nõ haberent spacio
sa que in nemoribus habere consue=
uerant nec erat rixa inter ea: sed lo
cis ꝓprijs cõtentabant. Spirituali
ter. per archaꝫ diuersis lignis fabri
catam et conglutinatam bitumine
subaudi religionẽ diuersis coaduna
tam hoibus ⁊ conglutinatã glutino
charitatis. Noe qui interꝑtatur re=
quies ꝑlatum significat q̃ tam ꝓ se
ꝗ pro subditis eternam requiem deꝫ
principalius querere. hac enim pri=

mo quesita oia bona adijciunt illi p
homines vero superius cōmorātes
notant viri scia vita et bonitate pre
cellētes p animalia vo mālueta in=
telligunt simplices ⁊ pauperes qui
de humili seculi paupertate ad reli=
gionem venerūt. per ferocia vo ani
malia notant diuites ⁊ potētes q de
seculi magnitudine descenderūt. Hi
igitur se debēt oēs mutuo sustinere
nec debet paupib⁹ molestū eē si his
q ex morib⁹ delicatiorib⁹ venerīt ad
monasteria aliud alimētorū aut ve=
stimētorū datur. nec debent diuites
de suis diuitijs magis superbire il=
lis in obsequio christo relictis q̄ su=
perbirent si eis in seculo fruentur.
Sed nota q animalia mūda ab ani
malibus immundis segregantur: q2
in religione debent praui et discoli
a bonis ⁊ pacificis fratribus separa
ri. debent enim deici ⁊ depmi p de=
bitam correctionem ponendo inferi=
us ne sua contagione pestifera plu=
rimos perdant. Igitur in naui reli=
gionis supradictis seruatis semper
oculos ad portum eterne vite quo tē
dimus dirigere debemus et illuc ve
Gre. niemus procul pulsis periculis pro=
cellarum. vn̄ Grego. in quadā omel.
Qui celestis vite dulcedinem inq̄s=
tum possibilitas admittit perfecte co
gnouerit ea que in terris amauerat
libenter cuncta derelinquit: congre=
gata dispergit. inardescit in celesti=
bus animus nil in terrenis libet de=
forme conspicitur quicquid de terre
ne rei specie placebat: quia sola spe=
ciose margarite claritas fulget in
mente.

¶ De resurrectione.

B Vidimus dominum. Jo. penul.
Longe maior est leticia cum
homo post multa pericula et inspera
ta seu inopinata salute redit san⁹ in
patria q̄ si domi semp persisteret in
columnis. Exemplum de filio prodi=
go. Maior enī fuit patri 2solatio re=
dente filio quem putabat perisse q̄
si semp apud illum mansisset. Spiri
tualiter. dño nostro Jesu christo mo
riente in cruce magnus fuit discipu
lorum dolor eo qd gaudebant de sui
presentia ⁊ illis erat dulce viuere ⁊
cum illo corporaliter conuersari. vn=
de dicebat Petrus in omnium disci
pulorum persona dñe ad quem ibi=
mus? verba vite eterne habes. Sed
maior fuit leticia videntes eū resur=
rexisse a mortuis: quia nondum con
formati a spiritusancto, nondum ple
nam habebant de ratione dñi fidem
qd patet de duobus euntibus in E=
maus qui dicebant: sperabamus q
redemptur⁹ esset israel: sed hec est
tertia dies. ⁊c. Pretendebant enim
ex verbis suis quasi non esse comple
tum quod dñs illis de sua resurrecti
one predixerat: cum autem ipsum vi
dissent et cognouissent eum resurre
xisse a mortuis, gauisi sunt viso illo
gaudio magno. Figura Gen. 39. Et Fig.
deinceps vbi legimus q post vendi
tionem Joseph post captiuationem
et compedes eius post patris plora=
tum videntis tunicam eius cruenta
tam: factus est dominus ⁊ dispensa
tor totius dom⁹ regis pharaonis ad
quem fratres sui accedentes vt ci=
bum emerent non cognouerunt eū
ipse vero cognoscebat illos. Bibit
enim et comedit cum illis in mensa
et seipsum manifestauit illis. et pa=
ter eius hoc cū audiuit quasi de gra
ui somno resurgens ait: vadam et vi
debo filium meum: iuit ad ipsū om
nis eius progenies vt fugerent ege
statem presentem et futuram et ha=
bitauerunt in terra gessem. demum
de Egypto cum auro et argento ex=
euntes peruenerunt ad terram pro
missionis. Spiritualiter. per ioseph
qui interpretatur augmentum sub=
audi Christum: de quo dicitur in.
ps. Auxit populum suum vehemen
ter. Hic ergo post venditionem

discipulo post lacerationem et cru-
entationem.i.carnis eius resurgens
a mortuis iam ampliꝰ non moritu-
rus accepit potestatē a patre in ce-
lo et terra .et factus est dispensator
tam diuine glorie in futuro. ꝙ gra-
tie in presenti. Hic ergo fratres sui
apostoli non cognoscebant sed man
ducās et bibēs cuꝫ illis se eis mani
festauit. Nunciatū est patri.i. hūa
no generi in peccato lugēti xp̄m re-
surrexisse a mortuis. Quod de gra
ui sonno vanitatis surgens reliquit
terram proprie incredulitatis:et de
scendit ad enigmata fidei per humi
litatē et habitauit in gessem que in
terpretatur desiderium qꝛ recta fi-
des facit nos desiderare eternaꝫ pa
triam . quam deus propter nos ab
initio plātauit. demū exeuntes egy
ptiacam obscuritatem.i.peculiarē
et enigmaticā visionē cū auro et ar
gento.i.cum meritis ⁊ virtutibus ꝑ
uenitur ad terram ꝓmissionis.i.ad
claram et lucidā visionem vbi deum
videbimus facie ad faciem sicut est
Igitur in die tante leticie qua dn̄s
nos de inferno eduxit et in qua triū
phans victoriam fecit ad ipsum cuꝫ
fiducia obtinēdi petita accedamus
quia nichil nobis negabit cum ipse
intendat suam nobis leticiā impar
Aug tiri.vnde Aug.in sermo.pasche In
hac die peccator non dꝫ de indulgē
tia desperare. Si em̄ latro paradi-
sum meruit cur non mereatur veni-
am xp̄ianus? Et si illi dn̄s cum cru
cifigeretur misertus est. multo ma-
gis huic miserebitur cum resurget.
Nam si passionis humilitas homi-
ni hoc p̄stitit confitenti resurrectio-
nis gloria quam tribuet deposcēti?
Largior em̄ solet esse ad prestandū
leta victoria ꝙ abdita captiuitas.

B Refloruit caro mea. psal. 27.
Mirabilia sunt opera nature
florent enim arbores germinant et
fructificant et maturescunt fructus
earum et maturi colliguntur ⁊ post
modum determinato tēpore deposi
tis foliis videntur arbores aruisse
sed redeunte vere iteruꝫ reflorent ⁊
r eiterant supradicta.hec em̄ oia ex
perientia intuemur licꝫ motuꝫ natu
re in talibꝰ occulte opātis minime
videamus. Spiritualiter qđ dictum
est de arboribus ꝑ quandā similitu
dinem intelligendū ē de hominibꝰ
videmꝰ em̄ hmōi irrationabilibus
arboribus euenire hec omnia. Flo-
rent enim in pueritia.fructificāt in
iuuentute Maturescūt in senectute
et colliguntur et depositis viribus
humanis arescunt per mortem ve-
runtamen adueniente vniuersalis
resurrectionis vere iterum resurgēt
Job.14. Lignum habet spem. ⁊c̄.
Nec est aliqd diuine potētie impos
sibile. Nulla est in mundo natio sa-
ne mentis etiam non credenti euan
gelio cui ambiguum sit dominū ali
quos ante christi aduentum resusci
tasse. dico credentibus antique scri
pture. Si ergo deus tunc potuit ali
quem resuscitare eodem modo potē
rit et omnes resuscitare cum volet.
quia non est plus resuscitare omnes
apud deum ꝙ vnum. Non plus cre
are totum mundum ꝙ vnum par-
uum lapidem apud diuinam poten
tiam. Inducet ergo deus pristinum
virorem aridum corporibus simul
cum decore immortalitatis.et florē
bunt de regionibus sicut fenum ter
re cum integritate foliorū et fructu
um quia in etate perfecta cum for-
mositate membrorum. Figura. Nu- Fig.
meri decimosexto. vbi de.12. virgis
sola virga Aaron nocte vna floruit
et foliis dilatatis produxit amigda-
las. Spiritualiter. per virgam Aa-
ron subaudi naturam humanam cui
soli competit resurrectio. Et nota ꝙ
sunt tredecim genera creaturarum
viuentium in vniuerso. Primo sunt

9.ordines angelorum viuunt vita in
tellectiua. Post quos genus huma-
num viuēs vita rationali et sensitiua
ac etiā vegetatiua. post qd sunt ani-
malia pfecta vt bestie viuentes vita
vegetatiua/sensitiua/ ac etiam moti
ua. postmodū sunt animalia ipfecta
motu progressiuo carentia. et vltimo
sunt plāte sola vita vegetatiua viuē
tes. Nulli ergo harum creaturarum
competit resurrectio pterꝙ homini
propter filium dei qui factus est ho-
mo: et resurrexit a mortuis. Nam et
nulla floruit virga: nisi q̄ fuit Aarō
quem elegit dn̄s sacerdotem sibi. flo
rebit igitur caro nostra post resurre-
Gre. ctionem diuina operante potētia vt
satis rationabiliter visum est. vn̄ Gre
go.14. moralium pulchre hoc pbās
ait. Sunt nonnulli considerantes ꝙ
spiritus a carne soluit̄. caro in putre
dinem vertit̄ ꝙ putredo in puluerē
redigit̄ ꝙ puluis in elemētis soluit̄
vt nequaꝙ ab humanis videat̄ re-
surrectionē fieri posse denegāt. et dū
arida ossa respiciunt hec vestiri car-
nibus rursum viridescere quo ad vitā
posse diffidūt qui si rationis fidē ex
obedientia non tenēt certe hic tene-
re ex ratione debuerāt. quid em̄ quo
tidie nisi resurrectionē nostrā in vir
gultis suis mundus imitat̄. Nam p
momēta cernimus arbusta viridita-
tem foliorum amittere. a fructuū p
ductione post largitionem cessare. Et
ecce subito quasi ex arescēti ligno ve
lut quadam ratione veniēte videmus
folia erumpere: fructus grādescere.
et totam arborem vno decore vestiri.
C Custodit dominus ossa eorum.
ps.33. Prudens artifex consue
uit seruare materiam vasorum fracto
rum vsꝙ ad tempus vt iterato refi-
ciat vasa illa. dum tamen vasa ex illa
materia refici possint. Hoc.n. agere
videmus fabros aurifices et alios me
tallarios. Spiritualiter. christus dei
filius est summus artifex qd patet ex
omni fabrica quā operatus est. Nam
omnia p ipsum facta sunt. et vidit deus
cuncta que fecerat: et erāt valde bo-
na. Gen̄.i. vn̄ Sap.7. Omnium em̄
est artifex/ omnem habens virtutem
omnia pspiciens. Artifex igitur iste
tam sapiens vasa sua perire non per
mitet ꝙꝙ sint cōfracta: qr homines
quos fecit vasa honoris sue glorie ca
paces: et sue diuinitatis cōsortes nō
patiet̄ omnino perire: sed fracturas
scz corpus et animam reseruans tem
pore debito reficiet coniungēs illas
simul in die: scz iudicij siue resurre-
ctiōis. Sic em̄ cōpaginabit et cōiū-
get membra mēbris: et partes toti ꝙ
nil remanebit enorme. Figu. Ezech. Fig.
37. vbi dn̄s p quandā similitudinē
virtutē resurrectiōis ostēdit. Ductus
est igit̄ ppheta in cāpo magno ple-
no humanis ossibus. qui ex precepto
ait ossibus. Ossa arida audite verbum
dn̄i. etc. Et sequit̄. et accesserūt ossa
ad ossa vnūquodqꝫ ad iuncturam suā.
Et vidi et ecce super ea nerui et car
nes ascenderūt et extēsa est in eis cu
tis et spiritum nō habebāt. Et dicit
dn̄s ad me. vaticinare fili hominis et
dices ad spiritum. A quattuor vētis
veni spūs et sufflā sup mortuos istos
et reuiuiscant. Et pphetaui sicut p-
ceperat michi. Et reuixerunt stete
runtꝙ sup pedes suos exercitus ni-
mis grandis valde. Spūaliter. hec
visio satis apte indicat resurrectio-
nem mortuorum vt p ossa que ppheta
vidit in campo itelligant̄ omnia hu
mana corpora que tumulata manēt
in vniuerso mundo suis spiritibus de-
nudata. Cum vero venerit dies illa
in qua filius hominis cui datum est
iudicium facere suam docebit poten
tiam tunc q̄ in monumentis sunt au
dient vocem eius. Et tunc terra ma
re et infernus dabunt mortuos suos
a quattuor ventis terre. s. ab oriēte
illos videlicet q̄ circa ortum et infan
tes mortui sunt. A meridie scilz qui

in iuuentute decesserunt. Ab acqui-
lone: scꝫ qui vsqꝫ in senectute vixere
et ab occidente .i. qui ad decrepitaꝫ
etatem ꝑueniētes defecerūt. Et sic
resurgent mortui pusilli ⁊ magni et
stabūt ante tronū iudicis vt cū suis
corporibus vnusquisqꝫ accipiat mer
cedem iuxta suum laboreꝫ et diuina
iusticia ociosa nō dormiet super his
qui passi sunt innocēter. et non acce
Da. perunt mercedē. vnde Damasce. li.
4. Si inquit resurrectio non est: de⁹
nō est: nec ꝓuidētia est. tūc casu oīa
seruant̄ ⁊ agunt̄. videm⁹. n. plīmos
iustos esuriētes. ⁊ iniuriā patiētes:
pctōres aūt ⁊ iniustos diuitiis ⁊ oī vo
luptate bene abundantes: sed quis
vnqꝫ hoc iusti iudicii vel sapiētis ꝓ
uidētie opus bene sentiēs suspicabi
tur? Erit ergo resurrectio. Justus. n.
dn̄s et his qui cōfidūt in eum mer-
cedis retributor erit. hec Damasce.
D Quis michi dabit pēnas sicut
columbe ⁊ vo. ⁊ re. ps̄. 54. co
lumba sua industria cognoscit aeris
turbinem proxime futuram. vnde re
licto agro fugit ad alta mōtiū ⁊ sal-
uat se in petra quousqꝫ redeat tran-
quillitas. ⁊ tunc trāsacto turbine se
cura redit ad agrum. Spūaliter. co-
lumba denotat animam sancti viri
propter simplicitatē sanctaꝫ ⁊ bono
rum operum fecūditatē. Cognoscit
eñ se penitus a corpore separandaꝫ
per mortē humanaꝫ. Ideo vt fugiat
turbinē et pericula mortis alis amo
ris ⁊ timoris deivolat ad alta contē
plationis celestium. Quibus coad-
iuta nō timet mētē humanā: quia se
sperat semꝑ melius accepturaꝫ. stat
ergo in foramine petre .i. cuꝫ christo
separata a corpore in celis. reditura
tamen terminato turbine vite p̄sen-
tis ad corpus qđ reinduet imortale
Fig Figura. Gen̄. 8. vbi legim⁹ ꝙ colū-
ba emissa ab archa octauo die reuer
sa est cum ramo oliue virentis. Spi-
ritualiter. anima sancta egressa de
archa .i. de vita mortali per dissolu-
tionē corporis eius redibit in die re
surrectionis vniuersalis cum carne
sua virore immortalitatꝫ induta. vn̄
Sen̄. epistola. 36. Desinūt inq̄t ista Sen̄
non pereunt et mori ꝑtimescimus et
recusamus. mors interimit vitā nō
eripit. Ueniet inquit iteꝝ qui in hac
luce nos reponet dies eq̄ animo de-
bes rediturus exire. obserua orbem
rerum in se remeātium. Estas abiit
sed alter annus adduxit. hyems ce
cidit. referent illam sui mēses. solem
nox obruit: illam dies statim abigit.
E Ipsi videntes sic admirati sunt
com. sunt. cō. sunt t. a. eos. ps̄.
47. homines putantes conclusisse
hostem suum et letantes de victoria
subito deuicti ⁊ delitiis stupore re-
plēt ⁊ tremore deficiunt. ⁊ est ratio:
quia mutari subito ab extremo ad ex
tremū nulla potest esse preuisio nec
adhiberi contra lesionem cautela.
Spiritualiter. tēpore passionis chri
sti putauerunt iudei se christum con
clusisse ⁊ penit⁹ omnes virtutes ei⁹
extinxisse vidētes eum vt verum ho
minem pati ⁊ mori in cruce. Idcirco
corpus eius posuerūt in monumēto
adhibita ad illud militū diligēti cu-
stodia: vt post tertiam diē inuēto in
sepulchro corpore ꝓbarent christuꝫ
non predicasse veruꝫ de sua resurre
ctione. Sed cum hec iudei crederēt
et voce ac corde affirmarēt ⁊ custo-
diētes sepulchrū circūdassēt christū
detinere putantes ipsi illusi sunt: qꝛ
dn̄s fortis et potens ꝯfractis portis
ereis et ianuis mortis destructis exi
uit de sepulchro. Et descēdit angel⁹
dn̄i vt fulgur de celo et adeo tabefe
cit custodes vt fierent velut mortui.
Qđ audiētes p̄ncipes iudeoꝝ tur-
bati sunt ⁊ repleti sunt stupore ⁊ ex
tasi. Fig. Judi. 16. vbi legim⁹ ꝙ for
tis Sāson adamauit mulierē mere- Fig.
tricē q̄ erat in Gaza. ⁊ cū ingressus
fuisset ad eam philistini circundede

runt domũ ꝛ posuerunt custodes: vt mane facto occiderẽt illũ. Dormiuit igitur Sãson vsq͡ʒ ad noctis mediũ et inde cõsurgẽs apprehẽdit ambas porte fores cum postibus suis ꝛ serra impositisq͡ʒ i humeris suis portauit ad verticeʒ montis. Spũaliter. Sanson quem angelus nasciturum nunciauit christum denotat quẽ nũciauit Gabriel. Hic igitur adamauit mulierẽ meretricem ꝑ quam subaudi humanam naturã de qua scriptũ est Hiere. 3. Tu autem fornicata es cum amatoribus tuis. tamẽ reuertere ad me dicit dñs. Intrauit igiṫ in Gaza: que interꝑtatur diuidẽs eum quia christus in hanc vitam descendẽs manẽs idẽ diuisus est in multa vt nos deo vniret: quia se nascẽs dedit socium cõuescẽs in eduliũ se moriẽs in premium. Igiṫ tempore passionis dum obdormisset ꝑ mortẽ philistini. i. pharisei fecerunt circũdari domum id est sepulchrum muniri et custodiri. putantes vt dictum est coram mundo christum extinguere. et ipsius denigrare virtutes: sʒ post mediam noctem cõsurgẽs morsa morte et via patefacta vite ascendit in mõtem in quo beneplacitum est ei habitare cuʒ sanctis suis. Et hoc fuit in die ascẽsionis eiusdem quando ascẽdens in altum captiuam duxit captiuitatem. Et sic fuerunt pharisei delusi: quia vnde crediderant dominicam extinguere et occultare resurrectionis virtutem illi ipsius penitus virtutem approbauerunt. vnde Augustinus in quodam sermone resurrectionis. Nam vt taceam prophetarum oracula angelorum ministeria aperta sepulchri penetralia ipsuʒ dominum post orationem cum discipulis loquentẽ. Conuersantem edentẽ Thomam quoq͡ʒ clauorum vulnera etiam digito cõtrectantẽ. vt hec omnia ꝑtermittam. tamẽ nostrã confirmat fidem impietas iudeorum. nam sufficit ad credulitatem nobis eorũ nimiuʒ cauta crudelitas. quo eñ diligentius custodierunt tumulum. eo constat illum manifesti⁹ resurrexisse quo plures testes relinquere. Nam hoc ꝓcurauit diuina ꝓuidẽtia orationis dñice non solum angeli: nõ solum discipuli: sed ꝛ testimoniũ phiberent quod amplius est inimici.

Aug (margin)

De sacerdotibus.

A — Offeretis nouũ sacrificium dño Leuiṫ. 23. Si quis seruus presentaret alicui magno ꝑncipi mun⁹ sordidum ꝛ immundum vnde sperabat ꝑmium forte reciperet detrimẽtum. Cõsueuit eñ liberalis dñs bene sibi bona donantibus redonare. Spũaliṫ. si minister dei. s. sacerdos qui debet deo offerre animas mundas fidelium ab omni sorde peccati preuẽtus pigritia ꝛ inertia deo aĩas immũdas et sordibus plenas verbo et exẽplo non purgabit. deo non erit acceptus: nec in celo mercedẽ accipiet. Si autẽ instanter laborabit moribus et doctrina ducere peccatores per penitentiam ad statum gratie liberalis princeps christus etiam regnũ quod penitẽs obtinebit illi etiã feliciṫ impartieṫ. Figura Leui. 7. vbi legimus ꝙ cum sacerdotib⁹ portabaṫ a populo sacrificium ꝓpitiationis ipsi sacerdotes portionem sacrificij pro ipsorum vita recipiebãt. Et notãdũ ꝙ sacrificium ꝓpitiationis erat illud. Nam cuʒ peccauerat homo portabat aliquod aĩal sacerdoti ꝺm ꝙ melius poterat iuxta facultatẽ suã. Et sacerdos offerebat illd̾ deo ꝓ peccatis illius: vt de⁹ illi ꝓpiciareṫ: verũtamẽ retinebat sibi sacerdos portionem sacrificij ꝓ vita. et in hoc consistebat totum stipẽdiũ sacerdotij. Spũaliṫ. officiũ sacerdotũ xp̄i est deo recõciliare pctõres orõnibus, instructiõib⁹, exẽplis ꝛ doctrinis. ꝛ illos reddere deo renouatos ꝛ mũdos ꝑ pẽitẽtiã. ꝛ i hoc ꝯsistit eoꝝ

Fig. (margin)

premium vt dictum est. Nã si ex hoc non accipiant coram deo stipẽdium et mercedez. sciãt se fame perire vel perituros in eternum. nam peccatorum repropitiatio est tota sacerdotis
Ori. merces ꝛ remuneratio. vñ Origeñ. sup Leuiti. Si assumpseris peccatorem ꝛ monẽdo/ docẽdo/ orando/ instruẽdo adduxeris eum ad penitentiam ab erroribus correxeris: a vicijs emendaueris. et effeceris eum talem: vt eo conuerso propicius fiat deus pro delicto ꝓpiciasse diceris. Si ergo talis fueris sacerdos: ꝛ talis fuerit doctrina tua: ꝛ sermo tuus pars tibi datur eorum: quos correxeris: vt illorum meritum tua merces sit: et illorum salus tua sit gloria coram deo. et subdit ibidẽ. Intelligant sacerdotes dñi vbi est eis data portio: et in hoc vacent atq; in his operam dent. non se inanib⁹ ꝛ superfluis actibus implicent: sed sciãt se in nullo alio partẽ habituros apud deuz: nisi in eo qđ offerunt ꝓ peccatis. i. q̄ a via mala auerterint peccatores.
B Amice commoda michi tres panes. Luc. xi. Quia continue fit cõsumptio humidi radicalis p actionẽ caloris naturalis in humano corpore. Ideo homo quotidiano cibo dicitur indigere. Spũaliter. q2 in anima nostra fit continua obliuio mandatorum dei ꝛ eloquiorum eius p cecitatem ꝛ grauedinem carnis. Idcirco indigemus cõtinua refectione cibi spũalis. i. verborũ sacre scripture Quam quidẽ paratã debet habere sacerdos dñi. Cuius officiũ est hui⁹ panem esuriẽtibus dare: q2 ipsi per reuelationẽ diuini eloquij a deo debent accepisse qđ ipsi alijs largiant̃ vnde dñs. vos dixi amicos: quia omnia que didici a patre meo nota feci
Fig. vobis. Figura Nume. 6. vbi legim⁹ q̄ nazarei inter alia tenebãtur in canistro offerre panem. ꝛ ẽm litteram. Orige. dicit̃ q̄ ipsi habebãt canistrũ sanctum in quo tres panes oblaturi ponebant̃. Spiritualiter. per Nazareos qui erant singulares in sanctitate notantur dñi sacerdotes qui debent alios vita et moribus excellere. de quibus scriptum est. Candidi facti sunt nazarei ei⁹. ꝛc̃. Hi em̃ paratum canistrum cum tribus panibus habere debent: quia sacram scripturam cum tribus expositionib⁹. scilꝫ litterali allegorica et morali scire debẽt vt cum populus esuriẽs hũc postulat panem non dormiãt in grabato pigritie: sed cũ tẽpus est ministrãdi largiant̃ omnibus abũdãter. Nouerit em̃ sacerdos dñi sibi esse preceptum Esa. 58. frange esuriẽti panez tuum. Qui si hoc neglexerit improperabit̃ ei qđ i tre. Iere. 4. ca. legit̃ Paruuli petierunt panẽ: ꝛ non erat qui frãgeret eis. Iđ Hier. sup Ag- Hie. geum ꝓphetã ꝓbans hoc esse officium sacerdotum sic ait. Considera inquit sacerdotum esse officiũ de lege interrogatos respõdere. Si sacerdos est: sciat legẽ dñi. Si ignorat legẽ dñi ipe se arguit nõ eẽ sacerdotẽ
C Facies Aaron vestem sanctaz in gloriam et decorez: vt michi fungat̃ sacerdotio. Exo. 28. fulgẽs vestibus p̃ciosis si mundas illas cõseruat ab omnib⁹ honorat̃ ꝛ recipitur in domibus principum sine ꝓhibitiõe. Spũaliter. sacerdos dei vestibus preciosis vestiri debet moribus scꝫ ꝛ sciẽtia coruscãtib⁹. quas si mũdas seruet hono..fice recipiet̃ in atrio angeloꝝ coraꝫ p̃ncipe celi. Sed lugubri veste induto ꝓhibebitur ingressus et expelletur inde confusus Mat. 22. Amice quomodo huc itrasti non habẽs vestem nuptialem? Et sequit̃. Ligatis manibus ꝛ pedibus ꝓijcite. ꝛc̃. Debet ergo volẽs atriũ dei intrare candida veste ornari. Fi- Fig. gura. Exo. 28. vbi legim⁹ q̄ magn⁹ sacerdos induebat̃ bisso vsq; ad pedes. habebat in capite laminam au

reaz. in pectore suo habebat rationale qd erat ex. 12. lapidibus preciosis in quattuor partes diffinitum. Sed pannus sup quo habebat lapides illos erat duplex vt fortior eet. Et habebat humerale biptitũ et semel tm in anno intrabat in sancta sanctorũ vbi apparebat interdum dñs. Spũaliter. p bissuz que dicit esse alba et candida subaudi puritatẽ et mundiciam carnis qua debet pollere sacerdos vsq ad finem vite sue. Attingebat em̃ hec vestis vsq ad pedes: qr castitatem semp debet seruare: alioquin videre non posset dñm: nec digne sumere sacramẽtuz illius. vnde
Aug Augu. sup isto vbo Mat. 8. Beati mũdo corde sic dicit. Mundus dñs non nisi a mundo corde videri poterit. debet in fronte portare laminam auream p quam subaudi debitã verecundiam et erubescentiam q dicit cõsuatrix honestatz et pudicitie. Debet habere rationale in pectore. et c. qr sciẽtiam sacre scripture q cõsistit in. 12. pphetis distinctis p quattuor euãgelia. Pannus vo sustẽtans debet esse duplex ne frangat: quia qui predicat debet ope complere quod dicit ne eius pdicatio cõtemnat. debet habere humerale bipartitum: qr opera sacerdotum quibus supposuit humeros debẽt in duo diuidi. s. in cõtẽplationis requiẽ: et pdicationis laborem. Semel tantum intrabat sancta sanctoꝝ: quia semel. s. in fine vite sue intrabit in regnuz celorum inde nunq recessurus. vbi illi deus apparebit facie ad faciẽ. et sic apparet q magna sit dignitas sacerdotis dei si seruet se a vicijs mundum et immacu-
Cris latuz. vnde Criso. de dignitate sacerdotali. li. 3. Sacerdotij inqt dignitatẽ aspice. agit in tra: sed officiũ celestibus negocijs cõtinet. Non em̃ homo, nõ angelus, non archãgelus, non aliqua creatura: nõ virtus: sed ipse spũssanctus homo munus instituit atq ad hec manentes in carne ministerio pstitit fungi angelorum.

¶ De sacra scriptura.

Uxor tua sicut vitis abundans ps. 127. Antiquitas cõsueuit homines habere plures vxores licite. verum est q illa erat maior q plures habebat de viro suo liberos: vt patet. 1. Reg. 1. de Elcana. Spiritualiter. Licitũ est fidelibus plures adiscere sciẽtias dũ modo sacra scriptura que est apud nos fecundior sit ceteris honorabilior et maior omnibus. Nam principalis vxor erat eiusdem stirpis cum viro: vel saltem eiusdem populi. Sacra em̃ scriptura est eiusdem stirpis cum fidelibus christianis quia diuinitus inspirata: cetere vero humanitus adinuẽte. Idcirco si cuz hac sponsa tam nobili progenie orta nos contingat humanas studere scientias illas debemus illi supponere et apud ipsius obsequium ordinare. A
Figu. Deut. 21. vbi legimus q cũ filij israel accipiebãt vxores alienigenas: tres cõditiones obseruare tenebantur: qr pmo mulier ista mutabat vestimẽta. secundo amputabant eius cesaree: et tertio illi amputabant vngule. seruatis istis conditionibus poterant illas accipere. nõ aliter. Spiritualit. filij israel sunt fideles christi: et pcipue clerici et religiosi. Horz igit principalis vxor sacra scriptura est. hanc em̃ precipue debent colere et honorare. Si autẽ cõtingat ipsos alias studere sciẽtias debẽt supradictas tres conditiones penitus obseruare pmo nãq debẽt illi habitũ mutare. habitus em̃ scientiarũ vt plurimũ est supbia. iuxta qd ait apls. Scientia inflat. debet ergo sanctus deponere supbiam. et elationẽ et sibi assumere humilitatis habitum iuxta doctrinam christi qui ait. Mat. xi. discite a me: quia mitis sum. et hic. secundo debet capillos tõdere. capilli vo non sunt vra corporis substantia: qr Fig.

decisis non dolet corpus. subaudi p capillos supfluos errores in quibusdam scientiis cōtētos. hos penitus resecare debemus cum nullatenus sint de substantia sciētie: sed decisis remanet sciētia viua ꝛ ꝟa. tertio debēt incidi vngule rapacitatis ꝛ auaricie: quia pollens sciētia non debet illā vēdere. sed gratis donare. Alioquin nō seruaret ritum filiorū israel i. filiorꝝ christi: ꝛ pcipue pfectorꝝ religiosorꝝ: quibus dicit in eodē euan. c. x. Qđ gratis accepistis: gratis date. his igit cōditionibus obseruatis debēt fideles sciētias humanitus inuentas adipisci ꝛ illas sacre theologie subdere tanꝙ sponse nobiliori. Sed prothdolor ꝙplures faciūt ecōuerso: quia sacram scripturam inhonorantes trahunt in obsequium philosophie faciūt ancillam dñam: ꝛ de dña ancillā. vnde Isi. de summo bo.

Isid. Quid prodest inquit in mūdanis pficere doctrinis. ꝛ canescere in diuinis: Caducs seq̄ figmēta: ꝛ celestia fastidire misteria. Cauēdi igit sunt tales libri et pter amorē sanctarꝝ scripturarum euitādi q̄ exterius eloquētia ꝟborum vigēt: ꝛ interius vacui sapiētia manēt. Eloquia autē sacra exterius incōpta ꝟbis apparēt. Interius autem misteriorum sapientia fulgent.

B Aqua sapientie salutaris potabit illū. Eccli̇a. 15. In ciuitate in qua est aque penuria cōsueuerūt putei claudi ꝛ custodiri vt hora determinata q̄libet accipiat portionē. Spūaliter. aqua denotat sacrā scripturam de qua ante christi aduentū tanta fuit penuria vt gētes ex siti viderent estuare. ps. Sitiuit aīa mea ad deū fontē viuū. ꝛc. Coopta erat ꝙtū ad verū sensum: sed adueniēte christo eleuatū est sctē scripture velamē et patefacta est aqua vt omēs ex

Fig. ista biberēt abundāter. Figu. Geñ. 39. vbi legim⁹ ꝙ erat puteus in arā in agro cuius os optum erat grandi lapide. Et iuxta puteū tres greges accubabant ad quem puteum venit Jacob qui cum vidisset veniētē Rachel cum grege suo remouit lapidē q̄ erat sup os putei ꝛ adaquauit gregem eius. Spūaliter. sacra scriptura pter sui altitudinē cōparat puteo vnde Ber. de ipa loquēs ait. Pute⁹ Ber. altus est ꝛ vnde hauriam non est michi. Erat. n. puteus iste in Araz que interptat regio excelsa. quoniam sacra scriptura erat alta pter occultationem sacramentorum. Ipsa erat tumēs et grauida christo et super os putei grandis lapis opiens aquam: quia text⁹ litteralis opiens misteria. Erant iuxta puteū tres greges: qꝛ tres mūdi nationes hebrayca. s. greca: ꝛ latina: venit Jacob ad puteum quādo christus carnē assumpsit. veniēte Rachele cū grege suo Jacob discooperuit puteū. Nota ꝙ Rachel vxor fuit Jacob. p Rachelem subaudi ecclesiam qua adueniente cum populo suo velamen sacre scripture eleuatum est ꝛ christi misteria manifestata sunt: ꝛ fidelium populi apte q̄ latebāt intueri possunt ptinētia. nā ibi reficimur morꝝ honestate. ibi ituemur celestis vite bonitatē vel dignitatē. Ibi pauem⁹ eťni supplicij acerbitatē. Greg. omel. 6. sup Eze. Scri Gre. ptura sacra suā ostēdit naturā i edificatione morum ostēdit altitudinē suā in pmissiōe bmiorꝝ: ostēdit horribilē aspectū terroribus suppliciorum. Recta. n. est in pceptis: alta in promissis: terribilis in minis.

C Non bibemus aquas de puteis tuis. Nūe. 20. Magna est nequitia illorꝝ q̄ fontes vel puteos cōmunes pegrinis ificiūt vł deturpāt qꝛ sitiētes dū illuc pgūt putātes refocillari aquā ñ iueniūt. Spūałr. sacra scriptura ē pute⁹ ꝛ fons viu⁹ de padiso descēdēs q̄ cōis est olb⁹ volētib⁹ ex ea bibē. Nā sic ordiata ē a do

vt omnib⁹ gratis det. Esa. 55. Oēs sitientes venite ad aquas. Et dñs ait discipulis loquens de sacra scriptura. Qō gratis accepistis gratis date. Pessimi igitur fuerunt pharisei ⁊ scribe inficientes aquam istā. scʒ sacram scripturam ⁊ ꝓhibentes sensum eius spiritualem ab infidelibus hauriri. Figura Geñ. 26. vbi legimus ꝙ philistei repleuerant puteos terra quos foderant filij Abraaʒ Et cuʒ Isaac filius abrae vellet eos fodere. vt iterū emanaret aqua murmurabant philistei dicentes contra Isaac aquam illorum esse Isaac autem visa illorum malitia locum illuʒ appellauit dilatationem eo ꝙ tunc dilatasset eum dñs sup terrā. Spūaliter. pueri abrae fuerunt prophete sancti qui ex precepto ipsius abrae id est dei scripserunt multos libros ex quib⁹ scaturiebat aqua vite. s. doctrina ⁊ ꝓphetia humane salutis. Sed pessimi pharisei hos puteos repleuerunt terra. i. terrena cupiditate quando subuertebant diuina mādata in terrenā auaritiam. vt patet de inhonoratione parentū. ꝓut eis dñs improperat in euangelio. Uolebat igitur Isaac puteos istos fodere et terram inde ꝓijcere quando xp̄s aduentum suum salutiferū volebat ostendere in sacra scriptura contentum vt gentes terrena credendo despicerent: ⁊ celestia appeterēt ⁊ ista obtinerent. Sed murmurabant pharisei di. Nostra est aqua. nobis īquiunt per manus Moysi lex data est. Et ex nobis fuerunt prophete nos sumus abrae filij ⁊ cetera talia: nec permittebant hmōi puteos fodi ⁊ inde ꝓduci veritatis doctrinā. Quod xp̄s videns locum illum appellauit iniquitates cū dicebat. Luce xi. Ue vobis scribe et pharisei qui accepistis claues sapiētie nec ip̄i introistis nec alios introire permisistis. Tūc Isaac alios fodit puteos in quibus

Fig.

per alios meatus reduxit aquā primorum parentum quando christus euangeliū produxit in quo exposuit atqꝫ ostēdit veteris testamēti scripturam: ⁊ nomen huius putei est latitudo: quia ꝑ euangelium christi fides dilatata est sup terram. Tanta fuit euangelice doctrine suauitas atqꝫ dulcedo: et tam magnā gustantibus bonitatis copiaʒ tribuit vt omnes ab ea inueniantur refici magni ⁊ parui iusti ⁊ peccatores. vñ Criso. sup illo Uenite ad nuptias quoniam parata sunt omnia. sic dicit loquēs de sacra scriptura. Ignorans inquit inuenit quid discat cōtumax: quid timeat laborās: quid sperat pusillanimis mediocri iusticie cibos qui et si pinguē non faciunt: tamen mori animaʒ nō permittunt. Qui autem magni animi est inuenit spirituales escas que ducunt eum quippe ad angelorum naturam. Qui non est a dyabolo vulneratus inuenit per penitentie medicinam salutem.

Cris.

Hui in spiritu in dominica die ⁊ audiui post me vocē magnam. Apoca. ꝑmo. Dominica dies dicit̄ ista q̄ seqt̄ur immediate post sabbatum. et ꝓ tanto dr̄ dominica: qꝛ quasi dies dñi eo ꝙ dñs in illa fecit resurgēdo nr̄e glorificationis op⁹. In hanc igit̄ diē terminantur opa sabbati: ⁊ a iudeis sabbatizantibus exclusa est sacrarū scripturarum vera expositio. Figura. Exodi. 16. vbi māna datum est filijs israel in dominica die et vsqꝫ ad feriam septam. In die sabbati nil penitus eis datū est. Spiritualiter. per manna omnem saporem continens subaudi sacrarum scripturarum intellectum continentem omnes spirituales dulcedines. Hoc enim est fidelibus obseruantibus dies resurrectionis dñice vsqꝫ in finē mundi: vsqꝫ ad illam sextā feriam in qua Christus veniet mundum iudicare ⁊ nichilominus exclu-

D

Fig.

sus atq remotus est a psidis iude-
is sabbatizantibus et in vmbris tan-
tum morantibus seu figura & non at
tendētibus ad dulcorem huius sua-
uissimi cibi qui sua pinguedine om-
ne desiderium et omnem appetitum
Hie. reficit. Hieroni. sup episto. ad Eph.
Pinguissimus inquit sermo diuinus
est omnes habet in se diuitias: quic
quid volueris ex sermone diuino na-
scitur. Sicut tradunt iudei quoniam
manna quando comedebant fm vo-
luntatez vniuscuiusq sic sapiebat in
ore. Et nichilominus quia iudei spi-
rituale manna sacre scripture .i. spi-
ritualem sensum abominati sunt si-
cut abominabant manna illud datū
celitus di. Nauseat anima nostra su
per cibo isto leuissimo. Sic deo iuste
iudicante vero sacre scripture sensu
sunt priuati & iste datus est fidelib⁹
put dñs pmiserat. Mat. 21. di. Au
fer etur a vobis regnum dei et dabi-
tur alijs: & hic subaudi sacram scri-
pturam per regnum dei intelligi: qr
sacra scriptura est via ducens ad pri
mam veritatem et ducens ad vltimā
Cris felicitatem. Unde Criso. sup ps. In
sacra scriptura quicquid docet: veri
tas: quicqd pcipitur: bonitas: quic-
quid pmittitur: felicitas.. Nam de⁹
veritas est sine fallacia: bonitas si-
ne malitia. Felicitas sine miseria.
E Sic currite vt comprehendatis.
i. ad Chor. 9. Nota q duob⁹
currentibus ad vnum terminum per
spacium aliqualis vie duo obseruan
da sunt. primo vt cursu continuo per
gat ad terminum qui vult brauium
obtinere. Naz modica mora interpo
sita multum remaneret retro. secun-
do debet aduertere dum appropin-
quat ad terminum vt ingeniose acce
dat ad locum vbi est brauium alio-
quin posset labor ei⁹ cassus esse me-
lius est interdū ingeniū q̄ vis. Spi
ritualiter. Nos omnes fideles in sta
dio currimus p spaciū vite p̄sent: vt

comprehendamus brauiū eterne be
atitudinis. Sed notandum q curri-
mus duplici gressu. s. fide / & intelle-
ctu: & licet p intellectum citius cur-
ramus nichilominus oportet in hoc
cursu fidem pcedere necessario intel
lectum. vnde scriptum est. Nisi cre-
didentis non intelligetis. Figu. Jo.
20. Petrus et Johannes currebant Fig.
ad monumentum. Johannes vo agi
lior: & pröptior cucurrit citi⁹ Petro.
Et tñ legimus Petrum pmum mo-
numentuz intrasse. Spiritualiter. p
monumentū dñi notat sacra scriptu
ra. Orige. sup euangeliū. Jo. omel. Ori.
i. Monumētū inqt christi est diuina
scriptura diuinitatis atq humanita
tis eius diuina mysteria & densitate
littere quasi quedā muniūtur petra
Per petrum vero fides notatur. vn-
de idē. Orige. ibidē pparans gratiā
visionis datam Johanni fidei Petri
ait. Cu talis ac tāta donata est gra
tia: sicut Johanni. Et subdit forta s-
sis quis dicet summo vertici aposto-
lorum dico Petro qui dño interrogā
ti quem se esse estimaret respondit.
Tu es christus filius dei viui. Sed
nō temere (vt opinor) qs dixerit plus
in typo fidei et actionis q̄ scientie &
contemplationis Petrum talia dixi s
se. Per Johānem vero notat scien-
tia seu efficatia intellect⁹. vñ Orige.
ibidē Johannes autem ptemplatio-
nis atq scientie typum imitat. Ipse
siquidem recumbebat supra pectus
domini quod est cōtemplationis sa-
cramentum. Igitur currunt ambo. s.
fides & sciētia ad itellectū sacre scri-
pture. Et licet scientia et intellectus
acutiora sint ad intelligendum non
tamen valēt pius fide intrare. vnde
idē Orige. ibidem. Johānes currit ci
tius petro. Acutius nanq atq velo
tius intima diuinorum apicum pe-
netrat secreta virtus contemplatio-
nis penitus purificate q̄ actiōis ad
huc purificande. Ueruntamen pri-

mo intrat petrus in monumentum. Deinde Johannes, ac si ambo currunt ambo intrant. Petrus siquidē fidei est symbolū. Johannes significat intellectum. ac per hoc quoniam scriptum est. Nisi credideritis nō intelligetis: necessario precedit fides in monumētū sacre scripture. Deinde intrat intellectus: cui per fidem preparatur aditus.

¶ De satisfatione.

A Sinite paruulos venire ad me. Math. 19. Si quis paruulos pueros cum ambulare incipiunt primo vellet vltra eorum debilem facultatem ad ambulandum cogere eos penitus precipitaret ꝛ forte ita lederet vt ad iter nunq̄ apti essent. Spiritualiť. si quis vellet peccatores in primordio conuersionis eorum quādo scilicet de peccato nuper per penitentiam se ad gratiā transtulerūt exasperare ad nimia onera penitentie vt puta ad nimia ieiunia ad graues satisfationis actus velut infantes et infirmi deficerēt. Et forte talis cēt eorū casus versus peccatum ꝙ de penitentia amplius non curarent. Ideo multum requiritur cōfessoris discretio vt satisfactoriam penitentiam sic mitem penitentibus ac discrete imponant: vt nequaq̄ inducant ad precipitium penitentes qui nuꝑ ad christi misericordiā reuertūtur. Figura Genesis. 33. vbi legit᷑ ꝙ Jacob redibat de mesopotamia. Vñ fugerat afflictiōes et deceptiones Laban ꝛ ducebat liberos et armenta ꝛ familiā suam secum versus terram natiuitatis sue cui occurrit Esau frater suus ꝛ dixit illi. Pergamus simul eroq; socius itineris tui. Et respondit iacob. Tu precedas ꝛ ego sequar te vt veniam prout nouero posse paruulos meos. Nam si plus in ambulando fecero paruulos tenellos et oues fetas laborare q̄ possint morientur cūcti vna die greges. Spūaliter. Jacob qui interp̄tatur supplantator denotat confessorem discretum qui paruulos scilicet peccatores purgandos sibi commissos conatur educere de manu dyaboli: et de mundi huius tentationibus versus terram natiuitatis sue: id est versus celum propter qđ nos deus creauit ꝛ redemit. Cupit enī nos per viam penitētie reducere ad christum: sed cum dilectione hominum ex viciorū supplātatione. Esau vero qui interpretatur aceruus lapidum denotat indiscretum confessorem qui onera grauia simul vult imponere penitētib᷑ tenetudinē penitentium minime attendens cū ad huc fetātes sint ꝛ graues ad ambulandum in via dei ꝑpter longam in peccato moram quam contraxerunt peribunt per peccati recidiuum. prudentius ergo atq; discretius reducūtur leniter q̄ aspere ne pereant cūcti greges: scilicet confessionis ꝛ cōtritionis. ꝛ c̄. vnde Criso. suꝑ Mat. Cri

Si enim fascē super humeros adolescentis quam non potest baiulare posuens: necesse habet vt aut fascē proijciat aut sub pōdere confringatur. Sic et homini cui graue penitētie pondus imponis necesse est vt aut penitentiam reijciat aut suscipiens dum sufferre non potest scandalizatus amplius peccet.

Venite ad me omnes qui laboratis. Mathei. xi. Nota ꝙ q̄ exiuit mare in quo passus est tempestatem etiam cum peruenit ad litt᷑ videtur q̄si moueri motu solito prout mouebatur in mari vel naui. vñ nec cēt in tuto vadēs periculosa itinera rupiū sine iuuamine pſōe adherentis sibi. Nam in passu periculoso posset cadere. Jō tutius ē eos per viam planam ducere licet lōgiorem q̄ per asperam. Spiritualiter. peccatores nuper ad penitentiam de peccato exeuntes comparantur B

his qui nauigio de procellis tempestatis maris peruenerunt ad littus. Non enim debent incontinenti duci ad altas rupes et asperas per impositionem maxime abstinentie et austeritatis ne precipitentur. Sed ducendi sunt per vias planas quousque fantasmata motuum maris euanuerint id est quousque de cordibus eorum totaliter euanescat delectatio quam habuerunt in prauis actionibus. Fig. Exo. 13. vbi legimus quod cum pharao dimisisset filios israel de egypto exire plagatus non duxit eos Moyses per viam terre philisteorum que vicina erat. Et hoc quia timebat ne forte peniteret populum si vidisset aduersum se bella consurgere et reuerterentur in egyptum. Spiritualiter. per Moysem subaudi confessorem discretum. per populum exeuntem de egypto pharaone plagato subaudi peccatores ad penitentiam redeuntes percusso dyabolo plagis contritionis et confessionis. Non ergo discretus confessor peccatores immediate confessos ducere debet ad alta certamina penitentie: sed paulatim expedit per desertum penitentie reficiendo manna vbi dei ducere debet de mansione in mansionem. i. de virtute in virtutem quousque solidati in gratia fortiores effecti sint vt hostes aggredientes vincere possint et terram promissionis. i. celestem patriam superando vicia valeant obtinere. Nam cum incipiunt appropinquare terre promissionis per contemplationem tunc illa inebriati dulcedine fortius dimicant. vnde Gregorius. 25. mora. supradicta verba tractans ait. Ex egypto itaque filii israel exeuntes ex vicino bello subtrahuntur: quia derelinquentibus seculum quedam tranquillitas prius ostenditur ne nimia sua tenentudine aut inchoatione turbati atque territi redeant ad illud quod euaserunt prius. Igitur suauitatem sentiunt. securi prius pacis quiete nutriuntur. Post cognitam vero dulcedinem tanto iam tolerabilius tentationum certamina sustinent quanto altius cognouerunt quod ament.

Redde quod debes. Math. 18. C Lex precipit vt per que homo offendit: per eadem torqueatur. vnde scriptum est Leuiti. 14. dentem pro dente. Spiritualiter. hoc idem suo modo exigit lex diuina vt deo satisfaciat per illa que in deum peccauerunt homo nanque componitur ex duobus. scilicet ex spiritu et corpore: ideo dupliciter peccauimus contra deum: scilicet spiritualiter aut corporaliter: licet sepe et vt plurimum vtroque modo simul peccemus. debet igitur fieri duplex satisfatio: scilicet spiritu et corde. Satisfatio spiritus est oratio. Satisfatio cordis est ieiunium et cordis maceratio. et hoc modo bene satisfacit qui deliquit cum hec duo fiunt. Figura Leuiti. vbi legimus in multis locis quod acceptum sacrificium fiebat de animali ruminante et scindente vngulam et non de aliquo alio. Spiritualiter. Tunc anima ruminat cum homo peccata sua recordando dolore vt sibi dimittantur orat. Tunc vero bene vngulam scindit: cum corpus suum bene per macerationem domat. Et tunc fit sacrificium deo acceptum de corde contrito et corpore macerato quod ipse deus nos despicit. Nam tunc totus homo deo deuotus redditur cum spiritus datur orationi et corpus bone operationi: nec vnum sine reliquo valet. Non enim sufficit cor orare deum si membra exteriora offendant deum. Utraque reddenda et satisfacienda est deo. s. cordialis deuotio et corporalis operatio si perfectam volumus indulgentiam consequi. Unde Cassiodo. sup psal. Psalmodia: id est oratio est suauissima virtus armonie: per quam ira dei suspenditur quando vox cognoscitur operibus consonare. Nam si he due

res discrepabili sibi varietate sociãtur nequaq̄ possunt efficere temperatam cantilenam nec ad aures domini venit quod se mutua varietate confundit.

D Affer michi obsecro bucellam panis.3. Regum.17. Secundum sententiam sapientis. Qui aufert ab egeno panez quasi qui effun dit sanguinem. Et nota q̄ tempore famis quicquid homo diuitiarum at q̄ magnarum facultatum posset ha bere totum daret pro modica refecti one. Sic enim legim⁹ Genesis.25. Esau fecisse cum a venatione veniret esuriēs primogenituram vendidit pro scutella lenticularum. Spi ritualiter. q̄ negat christo satiffationē dn̄i potest quasi qui effundit sanguinem ei⁹ et p̄cipue dum christus in vita presenti esurit et sitit nostraz salutem. Et miromodo nequam est qui sibi satiffacere negat; quod petit. cum solum bucellam: id est modi cum quid respectu eius quod abstu limus petat. Nam si ei negam⁹ modicum quod a nobis exigit per suos confessores in actu satiffationis: et ipse demum personaliter veniet ⁊ a nobis personaliter repetet totum de bitum: et nequaq̄ sufficiet quod ha

Fig. bemus. Figura primi Regum.25. Ubi legimus q̄ cum Dauid cū pueris suis esset in deserto misit nuncios suos ad Nabal cuius pecora ton debantur vt illi indigenti et egenti subueniret de cibo. Et reducebant illi ad memoriam pueri quos miserat Dauid dicentes. Ecce magister noster existens in deserto gregez tuum non tetigit pastores tuos nō offendit omnia tua bona seruauit. deprecamur te vt sibi de modica re puideas. Sed negāte illis quicq̄ da re Nabal et deridente Dauid atq̄ illi improperante exilium eius. nunciauerunt pueri hec omnia Dauid qui iratus arreptis armis cum multitudine grandi armatorum ibat ad exterminandum Nabal in propria substantia ⁊ familia vt non remane ret de cunctis que possidebat mingens ad pariete. Sed Abigail vxor Nabal placauit iram eius occurrēs ei cum cibarijs et donarijs in via. et ita factum est vt mortuo Nabal Da uid acciperet Abigail in vxorē. Spi ritualiter. per Dauid subaudi christum qui desiderabilis est secunduz suam misericordiam: sed terribilis secundum suam iusticiam. Per Na bal cuius pastores et pecora atq̄ ar menta Dauid non ledit: sed seruat notatur peccator quem diu christus expectat illesum corporalibus mem bris ⁊ integrum exterioribus bonis hic igitur pueros suos mittit quando predicatores verbi dei dicentes peccatoribus vt agant de peccatis penitentiam et fructus faciant satis fationis deum tantam sustinentem iniuriam modica satisffactione contē tum placādo. Sed recusat miser pec cator corporali appetitu preuentus quod inquit debeo dare meis pueris et laboratoribus meis dabo Dauid. hoc est dicere. Quod dare debeo vo luptatibus meis et sensibus corporis dabo Christo et sic miser ingratus beneficiorum dei existens irritat diuinam patientiam: ⁊ tunc con surgit Christus munitus armis iusticie vt exterminet peccatorem sic obstinatum. Sed tunc debet sponsa: id est anima rationalis preuenta consilio surgere: et velut totius domus domina asinum: id est corpus onerare muneribus penitentie ieiunijs: scilicet et lachrymarum ⁊ ceterorum operum satiffatione et cum his occurrere Dauid in via: id est in hac vita ante mortis exterminium: et tūc christus placatur. Et mortuo peccatore corporaliter assumit sibi

animam in ſponſam. et reddit ſibi
ꝓ modico multū. Jō hic debemus
modicā xp̄i adimplere petitionem
vt in futuro accipiamꝰ tā grandia
Au. ſermone. 25. de verbis domini
Aug Dicit tibi xp̄s. Da michi ex eo qđ
dedi tibi de meo quero Da ⁊ reddo
tibi. habuiſti me largitorem fac me
debitorem. habeam te feneratorem
Temporalia mihi das: eterna tibi
reſtituā. Teipſum tibi reddam qñ
te michi reddidero.

De ſpiritusſancto

A Fluuius egrediebatur de loco
voluptatis ad irrigandū pa
radiſum. Geneſ. 2. Nota ꝙ fluuius
đr eo ꝙ fluat ſemper. Et ex hoc aq̄
fluminis đr aqua viua qꝛ fluuiꝰ ſē-
per tm̄ recipit q̄ꝫtum emanat et ex-
pandit Aqua nāqꝫ fluuialis ꝓpter
motum continuum ſana eſt ad bibē
dum et piſces quos ꝓducit ſunt opti
mi. Spiritualiter ꝑ aquā hmōi flu-
uialem ſpiritusſancti gratia denota
tur q̄ ſemper de ſinu pr̄is et filij ꝓ
cedens ſemper infunditur cordibus
fidelium, ſanctoꝝ. Doctrina eius ſa
na ē et recta et piſces quos produ-
cit. id eſt merita que inducit optima
ſunt qꝛ eterne retributionis digna
Figu. Apoca. 22. vbi beatꝰ Johan
Fig nes ſibi fatetur fuiſſe oſtenſum flu-
uium aque viue ſplendidum tanq̄ꝫ
chriſtallum procedentē de ſede dei
⁊ agni in medio platee eiꝰ et ex vtra
qꝫ ꝑte fluminis lignum vite afferēs
fructus. 12. Spiritualiter fluuiꝰ iſte
denotat ſpm̄ ſanctū qui ſuo ſplendo
re viam pandit eterne vite q̄ prius
erat ignota. pſ̄. Notas mihi feciſti
vias vite. ⁊c̄. Hic enī procedit a ſe
de dei patris pariter ⁊ agni qꝛ ſpiri
tusſanctus a patre filioqꝫ procedit.
Deſcendit enī et fluit in medio pla
tee eius: quia per ſanctā eccleſiam
catholicam decurrit in canalibus ſā
ctorum doctorum. habet hoc flumē
duo latera et in vtroqꝫ eſt lignum
vite. quia ſpiritusſanctus duas ha-
bet vitas. ſ. contemplatiuam et acti
uam et in vtraqꝫ eſt ſpiritualis refe
ctio animarum et eterna retributio.
Et hoc lignum vite producit. 12. fru
ctus qꝛ. 10. precepta pertinentia ex
ſuperabundantia ad contemplati-
uam tantū. Igitur iſte fluuius ſua
fecunditate omnia implet. ſua velo
citate omnia ſubito mutat. ſua clari
tate omnia mūdat et clarificat. Jđo Leo
Leo papa in ſer. de ſpūſctō. O q̄ꝫ ve
lox inquit eſt ſermo ſapiētie et vbi
dominus magiſter eſt. cito diſcit qđ
docet. Non eſt adhibita increpatio
ad audiendum. non conſuetudo ad
vſum. non tempus ad ſtudium ſed
ſpirāte vbi voluit ſp̄us veritatis. ꝓ
prie ſingularum gentium voces per
fecte ſunt eccleſie oratiōes Ab hac
igitur de tuba euangelice predicati
onis intonuit. ab hac die ymbres ca
riſmatum flumina benedictionum:
omne deſertum et vniuerſam aridā
rigauerunt.

Pueri mei mecum ſunt in cubi- B
li. Luce. xi. Dū princeps ma-
gnus dormit habens inimicos et fa
milia dormit. non eſt in tuto niſi cu-
ſtodes vigiles habeat. Ideo conſue
uerūt tempore dormitionis tā diur-
ne q̄ꝫ nocturne aliqui ad hoc ordina
ti muniti cuſtodire atrium domini.
Spiritualiter conſciētia ſācti đr eē
lectus et cubile ſanctiſpūs ibi enī li
benter quieſcit ſed quia princeps in
ferni. et omnium malorum actor. et
ſpiritusſācto inimicatur. et querit il-
lum extinguere in nobis. ipſe ſpiri
tusſcūs vigiles virtutes hꝫ circūeū
tes atrium iſtud ne diabolus appro
pinquet. Fig. Can. 3. Legimus le- Fig.
ctum Salomonis ambiri a. 70. for
tiſſimis ex iſrael. tenentibus gladiis
et doctis ab bella propter timores
nocturnos. Spiritualr. ꝑ Salomo
nem qui interpretatur pacificās mē
tes ſubaudi ſpiritūſanctum qui pa

tam dure ceruicis ꝙ etiam in macera percussi etiam se insensibiles exhibent. Tanta est eorum inueterata superbia et in eorum cordibus radicata ꝙ nullatenus queunt humiliari et se coram creatore suo culpabiles agnoscere. Isti penitus insanabiles sunt Augustinus in sermone. 4. dominici aduentus. Peccatum inquit quod obduratum est non dolet. putrefactum vulnus quod non dolet non pro sano habendum est: sed pro morte putandum est. Quando aliquid pungitur et dolet aut sanum est aut est in illo aliqua spes sanitatis. Quando autē pungitur calcatur et non dolet pro mortuo est habendum aut de corpore proijciendū hec Augustinus.

Aug

C Vidi impium superexaltatum. ꝛc. ps. 36. Nulla perfectior medicina illa que morbo contrariatur. quia per illa morbus reprimitur nam si egrotus estuat ex calore datur ei frigida medicina. Si autem frigido conquassatur morbo illi calido subuenitur remedio. Ideo contraria contrarijs: vt vulgo dici consueuit curantur. Spiritualiter. nullum eque bonū potest adhiberi morbo superbie: vt est humiliatio. nullū pōt dari elato iudiciū adeo ꝯdignū quale est ipsum ad ima de sublimi eijcere. Ibi enim torquetur propria nequitia. Sic enim fecit deus primo superbo angelo vt illius confunderet arrogantiam. Ait enim. Ascendam in celū super astra celi. ꝛc. Et sequitur. Quomodo cecidisti lucifer qui mane oriebaris. ꝛc. Figura. Daniel. 4. Ubi legimus ꝙ ille magnus Nabuchodonosor rex babilonis in spiritu superbie eleuatus dixit. Nō ne ista est babilon quam edificaui michi in robore regni et in gloria decoris mei? Adhuc erat sermo in ore eius et vox de celo predixit ei eiectionem regni et eiectus est a ciuibus regni illius. Et dicit magister ꝙ mutata est mens eius. ꝛ fugit de regno et cum feris facta est habitatio eius fenum comedebat vt bruta creuere vngule eius et capilli eius. Et sic mutatus et quasi fera effectus sic stetit per septem tempora. Spiritualiter. per hunc regem babilonie subaudi dyabolum qui rex confusionis nuncupatur eo ꝙ dicitur rex supbie. Ipse enim regnat super omnes filios superbie. Dixit enim Nonne est ista babilon magna. ꝛc. Ac si diceret. Nonne ego ex natura decoris mei possum regnare vt deus. Ascendā inquit in celum super astra celi ꝛ ponam sedem meam ad aquilonem et assimilabor altissimo. Sed factum est dum eleuaretur a ciuibus celi expulsus sepultus est in infernum. Comedit fenum: quia conatur seducere sanctos viros a mundi virore remotos. Unde Job. 40. Cum dominus ipsi Job de dyabolo loqueretur ait. Ecce behemoth quem fecit tecū fenum comedit quasi bos. Creuerunt capilli eius. Nota capillos de superfluo nasci nec esse substantia intrinseca corporis. Subaudi ergo dyabolum sine peccato a deo esse cōditum: sed ex superbia sua atqꝫ nequitia peccasse. Et intantum creuerunt huius capilli: id est peccata vt totam eius cooperiant: immo potius excludant pulchritudinem. Creuerunt vngule. et facta est fera crudelis per inuidiam inducens in orbem terrarum mortem et animas sanctorum conatur predari et rapere. Et cum feris est habitatio eius: quia omnes fere pessime: id est omnia

Fig.

Fig.

Ber.

A

principalia vicia' suum caput. scilicet superbiam sequuntur. Job.40. Omnes bestie agri ludent ibi. Gregorius.31.moral'. Septem vicia capitalia de superbia virulenta radice proferuntur. Stabit per septe; tempora. Nota q septenario numero revolvitur omne tempus. Comprehendit enim septem singulos dies temporis. Subaudi ergo per septe; tempora eternitatem in qua ipse dyabolus in sua dura superbie cervice obstinatus remanebit: quia nescit humiliari: sed eius superbia semper
Hug crescit. Unde hugo libro primo de anima. Superbia in celo nata est: s; velut immemor qua via inde cecidit illuc postea redire non poterit. Ad ipsius ergo interitum tendunt superbi homines imitantes ipsius arrogantiam. Ideo in psalmista dicitur. Vos sicut vnus de principib' cadetis.

¶ De tentatione.

A Absondita est in terra pedica eius. Job.18. Longe plus cavendum est ab occultis insidijs q ab aggressibus hostium manifestis. Cum enim quis insidiatur homini occulte ipsum invenit improvisum: ideo ad ledendum magis aptum. Sed cum palam aggreditur reperit ipsum ad defensionem paratum. Sed adhuc super hoc maius est periculum quando hostis amicitiam simulat et amicus putatur. Spiritualiter. dyabolus conatur omnes fideles sua tentatione occidere veruntamen: quia per christum viribus p stratis non potest aperte vincere nisi voluntatem. ideo non semper vt leo invadit aperte. Sed vt plurimu insidiatur vt draco et transfigurat se vt bonus videatur vt facilius de-
Fig. cipiat. Figura.3.Regum.14. vbi legimus q Jeroboam dixit vxori sue. Muta habitum vt non cognoscaris et vade in Sylo ad achiam prophetam domini: que fecit. Sed propheta vxorem Jeroboam divinitus inspiratus cognovit et ait. Quare te aliam simulas? vade et dic Jeroboam. dicit dominus. Ego delebo de domo tua Jeroboam vsq; ad mingentem ad parietem et clausum et novissimum. Et sic exponens magister: id est vsq; ad vltima de quibus non est mentio delebo. Spiritualiter. Jeroboam interpretatur divisio populi & bene denotat dyabolum qui semper studet populum dei a deo dividere: et proximum a proximo suo per odiu; et livorem. hoc est enim officium ei' hic igitur sciens vxorem propriam. scilicet tentationem proprio habitu ab eo missam sanctos viros non latere: facit eam alio ornatu vestire vt scilicet aperta culpa simulata sanctitate vestita ornetur vt facili' possit decipere. vade igitur in sylo ad achiam. Sylo interpretatur translata. Achias vero fraternitas domini & bene per hoc notatur christi miles qui translatus de peccato ad gratiam spirituali fraternitate coniunct' est christo. Etiam dicitur q erat propheta quod interpretatur videns. iustus enim & deo servire cupiens sine culpa debet semper vigilare sobrius ne ipsum decipiat vxor Jeroboam: scilicet dyabolica tentatione ficta sanctitate vestita. Gregorius in moral'. Gre.
Hostis inquit nostri malicia tanta arte separat vt plerunq; mentis oculo culpas virtutes fingat. vt vnde quisq; expectet premia: inde eterna dignus est invenire tormenta. Sed respondit Achias. Quare simulas te esse alteram q vxorem Jeroboa? Ac si dicat cognosco te. non decipies me. vade retro. revertere ad viru tuum Jeroboam: scilicet dyabolum et secum habita: quia apud me de

pertinentibus ad ipsum non remanebit vilissima res aliqua quantuncunque minima que totaliter non deleatur eo quod dicit dominus sic precepit. Et sic dyabolus confusus et prostratus de campo fugit et arma tentationis deponens nequit virum sanctum amplius talibus impugnare. Unde
Ori. Origenes super libro Jesu naue. puto inquit quod sancti quique repugnantes aduersus tentatores spiritus et eos superantes atque vnuquemque eorum vincentes imminuant exercitum demonum. et velut equos plurimos eorum interimant. Uerbi gratia. vt his qui caste pudiceque viuendo fornicationis spiritum superauit. non phas sit vltra illi spiritui qui ab isto sancto victus est iterum alium virum impugnare.

B Discedite a gentibus terre: et ab vxoribus alienigenis. 2. Esdre 9. Cum gentibus diuersorum morum et dogmatum non debet homo longam contrahere moram: quia est illi plusque mors. Nam eque posset quis cum feris habitare. Ideo si quando oportet mercatores transire habent interpretem ne decipiantur. et habito quod volunt recedunt et moram aliam non contrahunt. nec in aliquo modo cum talibus contrahendum esset. Spiritualiter. Gentes diuersorum morum a christi fidelibus sunt tentationes et suggestiones demonum habent enim mores contrarios et dogma contrarium a moribus et a dogmate christiano. Quia tamen oportet nos per huiusmodi gentes transire: quia non est possibile ad celum ire nisi transeundo per tentationum certamina: nullatenus debemus per aliquam cordis complacentiam cum illis morari nec eas nobis vinculo matrimoniali per consensum coniungere. Et cum nos omnino oportet per eas transire. diuinum sermonem habere debemus nobiscum tanquam interpretem et qualis sit tentatio intueamur vt cognoscamus resistendi modum et transeamus. Figura Exodi. 34. precepit dominus Moysi dicens Cum veneritis ad terram promissionis quam ego dabo vobis non recipietis pro filijs vestris vxores gentium illarum regionum: nec dabitis filias vestras eis: nec aliquam amicitiam contrahetis cum illis: sed delebitis magnos et paruulos. Alias erunt vobis claui in oculis et lancee in spatulis. Spiritualiter. precepit dominus vt non componamus amicitiam cum demonibus recipiendo tentationes suas in vxores sensibus nostris verbi gratia. cum enim dyabolus vana oculis subministrat ex eo quod oculi videant sine concupiscentie consensu nec contrahitur matrimonium. Et sic est de alijs sensibus. Si autem cor consentit et retinet quod oculus aspexit: iam ligatum est vinculo amplexus iam consummatum est matrimonium si per abusionem matrimonium dici potest. iam mechatus est eam in corde suo. ait saluator. Igitur nisi occidamus et deleamus prauas tentationes et magnas volentes terram promissionis intrare crescent et erunt nobis claui in oculis et lancee in spatulis. Gregorius in morali. Si tentationi in corde nascenti festine non resistitur. eadem qua nutritur hora roboratur: foris in operibus vix vinci preualet: quia ipsam intus membrorum dominam mentem captiuam tenet. hec Gregorius.

Fig. (beside "Figura Exodi") Gre. (beside "Gregorius in morali")

C Non habitabit in medio domus mee. ps. 100. Solennes persone non sinunt habitare in domibus earum atque in vicis meretrices et infames personas ne liberi et familia coinquinentur ab illis. Spiritualiter.

fideles christi sunt psone electe. prime Petri secundo. Uos estis genus electũ. &c. Non ergo debēt nobiscũ habitare suggestiones & tētationes demonum ne virtutes anime corporales sensus inquinent. Fig. i Gen. & in Exodo: & in multis aliis libris. in quib⁹ legit filios israel habitasse sine gētibus: vt patet in terra Gessem et in deserto in tabernaculis & in terra promissionis. Et cum sic habitabant deus semp erat cũ illis. Quando vero commixti sunt inter gentes et didicerunt opera eorum. deus elongat⁹ est ab eis. & captiui ducti sunt ab hostibus eorum. Spiritualiter. p populum israel subaudi populũ christianum deum fide vidētem: nō igitur in medio eorum: id est in cordib⁹ eorum que domus dicuntur debent habitare tētationes & demonũ suggestiones. Quandiu enim sine illis per cordis dissensum habitam⁹ semper deus nobiscum est: sed cum per consensum miscemur illis deus indignat⁹ recedit a nobis: & nos ducũt demones in captiuitatē peccati. Et nota q licitum erat gentes per terras iudeorum transire: sed non morari. prohibita enim erat eorum adinuicem conseruatio. Sic non est omnino cōtra nos sentire tētationes et cogitationes peruersas: sed cum illis per longam moram & consensum misceri illicitũ est. Gregorius. 27. mo. ad iudeā dñs p Jer. dicit. Quousq morabuntur in te cogitationes noxie neq eñ reprehēdit cur veniunt: sed cur morantur. In bonis eñ cordibus cogitatiōes illicite veniũt sed tamen morari phibentur: quia recti quiq ne captiuandam domum conscientie prebeant. ab ipsa cordis humani arce hostes fugāt q et quādo repētinis suggestiōibus vsq ad primum vestibulum surrepit ad consensum tñ iam nō ptingit. hec Gre.

Fili accedens ad seruitutē dei ad tentationem preparata animam tuã. Eccli. 2. Solent tyranni vsq ad mortē retinere dñiũ. & quāto amplius vidēt appropinquare populum libertati tanto amplius vexant eos. Ideo longe melius est pro libertate obtinēda honorifice mori q sub tyrannica seruitute contumeliose viuere: vt dicit Tullius de qstionib⁹ Spiritualiter. dyabolus est tyrann⁹ crudelissimus cuius cupida tyrannidis nunq potest repleri. vnde Gregorius in omel. Iniustum est seruire dyabolo qui nullo placat obsequio Quanto ergo cognoscit ad libertatē populum accedere: tāto amplius ei parat insidias & nunc omnimodo seuiuat quius proditorio non parcens vsq ad mortem. Simulat eñ interdum se victum et cum videt hominē se putare securum subito illum inuadit. exemplum habemus de Pharaone qui postq licentiauerat populũ de egypto inuasit illũ iuxta mare rubrum & vbi populus se iam putabat sine persecutiōe persistere. Sic dyabolus dimittit hominem exire peccatum quē se in illo videt retinere non posse. Et nihilominus cum tempus prospicit inuadendi. denuo illum aggreditur. vnde Beda sup Luc. li. i. Sepe inquit antiquus hostis postq menti nostre tētationum certamina influxerit ab ipsa suo certamine ad temp⁹ recedit. nō v.. llate malitie finē prebeat: sed vt corda que p quietem secura reddiderit repēte rediēs facilius inopinat⁹ irrumpat. debet ergo homo semper esse paratus: nec de quiete qualicũq cōsiderare: sed quāto se pficere nouerit in virtute tāto se paratiorē ad certamē disponat Figura habet in quattuor libris in quibus aperte hoc patet de filiis israel: qui non solum habuerũt in exitu egypti Pharaonem post eos: sed

ab alijs multa bella passi sunt etiaȝ cum in terra promissionis fuerūt Jebuseus molestauit eos. Spiritualiꝛ. filij israel sunt christi fideles q̄s non solū in exitu peccati dyabolus vexat sed etiam in via penitētie multū molestat: etiā in statu gratie ab inquietudine. minime cessat. vnde Petrus.
Pet ra. in quadam epistola. Mundus cōtra suos desertores fortius pugnat. Et egredientes vite secularis illecebras grauius congressus expectat. Nā ꝛ in exitu israel de egypto Pharao vehementius exardescit ꝛ sathanas egrediens ab homine quem ab infantia tenuerat ipsum in egressu grauius deseuit. Cōmunis cursus vite presentis est tētationib⁹ apprehendi. Nam ad virtutis exercitium Jerosolimitis relictus est Jebuseus et apostolo spiritus sathane datus est. ne reuelationibus extollatur.

¶ De Christo.

A Multus est ad ignoscēdū. Esay. 55. Inter alia q̄ principis clemētiā manifestāt est ipsa pietas: seu indulgentia que quidem maior ꝛ minor dicitꝛ: ſm q̄ maior vel minor nūcupatur offensa. Nulla auteȝ potest maior a subdito offensa committi q̄ꝫ que in principis maiestatem cōmittitur: ideo princeps ignoscēs offendēti se clementissimus reputatur. Spiritualiter. christus est prīceps ꝛ dominus omnium ꝛ ipse est plenus clementia ꝛ pietat.. quia non solū parcit delinquentibus in extraneos: sed offendentib⁹ propriā maiestatē: nec soluȝ parcere illis nouit: sed illos cōtinue querit saluos facere. Figura. i.
Fig. Regū. 26. vbi legimus q̄ cuȝ Saul exercitum magnum congregasse: cōtra Dauid vt illū caperet et occideret in deserto: ip̄e Dauid clam de nocte ingressus est tentorium Saulis simul cum Abisay propinquo suo. Et dormiēte Saul dixit Abisay. Fodiā eum vno ictu ꝛ non indulgebit secūdo. respōdit Dauid. Nequaq̄ꝫ morietur nisi descendēs in prelium intereat. christus eñ dñi est. Sed accipe cyphum ꝛ hastam eius. Quod ꝛ factum est. Et cum recessisset inde cuȝ cypho ꝛ hasta clamauit Dauid a lōge. Abner Abner. ꝛ narrauit q̄d fecerant. Qd cum Saul audiret cōtritus ait. peccaui: nequaq̄ꝫ vltra tibi male faciā eo q̄ p̄ciosa fuerit anima mea in oculis tuis: apparet enim q̄ stulte egerim ꝛ ignorauerim multa. Sp̄ualiter. per Dauid subaudi christum. p̄ Saul peccatorem. Congregat enim peccator exercitum contra christum quando multiplicat peccatum sup̄ peccatum. Sed intrat christus tentorium eius simul cum Abisay qui interp̄tatur rugitus eius: et bene denotat iusticiam eius. que rugiens super peccatorem parata est perfodere vno ictu animam simul cū corpore vt amplius nō resistat. Sed prohibet christ⁹ di. Nequaq̄ꝫ morietur. christus eñ dñi est. i. redempt⁹ christi sanguine. Eze. 18. Nolo inq̄t mortem peccatoris: sed vt magis cōuertatꝛ et viuat. Nequaq̄ꝫ p̄ibit nisi in morte peccatū suū ip̄m interimat Sed accipe sibi hastam ꝛ cyphuȝ. i. sanitatem corpoream ꝛ mūdi facultatē quib⁹ impugnat me vt p̄cipiat q̄ ipsum occidere potui. Quo facto christus illum videat intrinsecus ad conscīētiam. Et tunc ad se reuersus peccator cognoscit suū peccatū ꝛ cōfitetur illud. Cognoscit enim q̄ preciosa fuerit in ꝯspectu ipsius anima eius id est magno precio sanguinis christi redempta. ꝛ dicit nō peccabo ampli⁹. patꝫ ergo q̄ꝫ magna sit multitudo diuine clemētie que quasi de faucib⁹ iferni sua benignitate suos liberat peccatores et persecutores.
vnde Augustinus in soliloquio. Cū Aug iam me absorbuerat iste draco: et tu

ab ore eius extraxisti me. Cum peccaui: et ipse paratus fuit deglutire. Sed tu domine defendisti me. Cum contra te inique agebã: cum tua mãdata fugiebam. stabat paratus ipse: vt raperet me ad infernũ: sed tu domine prohibebas. Ego te domine offendebã: sed tu me defendebas. Ego te non timebam: sed tu me custodiebas. A te recedebaꝫ: ꝛ inimico meo me exhibebam. et tu ipsum ne me tãgeret deterrebas. Multotiẽs de faucibus leonis: ꝛ ex ore dyaboli eripuisti me. Appropinquaui vsqꝫ ad portas mortis: ꝛ ne ipsa me caperet tu fecisti dñe deus meus. hec ꝛ alia beneficia michi exhibuisti: sed ego erã cecus et non cognoui donec illuminasti me. hec Augustinus.

B Que sursum sunt sapite nõ que super terram. Col. 3. Querẽs aliquam rem sibi necessariam debet obseruare locum vbi putat rem istaꝫ esse. Et debet obseruare inquirendo modum per quem illam possit inuenire alioquin est labor inquirẽtis eã quia res ipsa extra proprium locum non inueniretur. Si quis quereret aues in mari / ꝛ pisces in terra, nullatenus inueniret. Et ideo oportet scire modum querẽdi: scilicet ꝑ vestigium rei. Nam si quereretur sortes vt homo nullam aliam habendo de sorte noticiam nunqꝫ posset inueniri nisi casu. oportet em̃ habere similitudinem rei querende ꝑpter quã ipsa res cognosci potest. Spiritualiter. Si volumus querere christum et ipsum inuenire: hec seruanda sunt. debemus enim signa seruare quib⁹ cognoscitur christus. ꝛ hec signa sunt ymago ꝛ similitudo que in nobis est scꝫ in anima. Nam si christum soluꝫ quereremus vt hominem: ꝛ ipse sit deus ꝛ homo non possemus ipsuꝫ inuenire, vestigium ergo ad ipsum inueniendũ ſm qð est deus est ymago eius quã in nobis habem⁹ ꝛ ſm quã nos creauit vt de⁹: sed postmodũ vt deus ꝛ homo. Non ergo queramus ipsum vt est homo tantum: quia sic non reperiretur: sed queram⁹ vt est homo ꝛ deus: ꝛ sic inueniem⁹. Quesierunt eũ iudei vt hominem tantuꝫ ignorantes signa deitatis. Ideo ipsum ignorauerunt ꝛ ipse eos ignorauit. Sic em̃ dicit ꝑpheta. Signa inquit nostra non vidimus. ꝛ sequitur Et nos nõ cognoscet amplius. Ideo christ⁹ dicebat illis. queritis me non vt deuꝫ supple. Et sequitur. ꝛ in peccato vestro moriemini cecitatis. scilꝫ signa enim diuinitatis habẽtes sua a prophetis non cognouerunt id est noluerunt cognoscere: quia illos illorum malitia excecauit. dederat enim Esay. 35. illis signum dicens. Cum venerit deus ad saluandum nos tunc aperientur oculi cecorum: aures surdorum patebunt. Saliet sicut ceruus claudus: et aperta erit lingua mutorum. hec igitur signa videntes non cognouerunt: quia oculos habebãt et non videbant. Debet etiam queri in loco vbi habitat: scilicet in celestibus ac spiritualibus: non autem in mundanis et carnalibus. Nam si in mundi delitijs queratur labor ibi ꝑditur. querendus est enim per signa spiritualia: non sensibilia. Et querẽdus est in celis vel in celestibus nõ autem in mundanis alioquin inueniri nõ poterit. Figura. 4. Regum. 2. Fig. vbi legim⁹. 50. viros quesisse helyam super mõtes ꝛ colles per. 3. dies nec valuerũt inuenire. Assumptus enim fuerat in curru igneo ꝛ trãslatus in paradisum. Spiritualiter. per helyam subaudi saluatorem nostrũ christũ. per. 50. viros subaudi. 5. corporales sensus quiquies. 10 efficiũt 50. decimus enim numerus completus est. quinqꝫ enim sensus corporis

humani perficiunt et complent armoniam. per montes et valles subaudi mundum istum: quia quosdam eleuat in sublime: et quosdam usque ad yma deprimit: et quos hodie fortuna eleuat cras deijcit ad miseriam. Si ergo in mundo via sensuum queras christum nunquam ipsum inuenies: quia neque per signa queris neque locum obseruas. Et transierunt tres dies vite presentis. scilz Adolescentia, Juuentus, et Senectus. et postea morieris in peccato tuo: christo non inuento. Non ergo eum queras in mundo et carne

Aug Augustinus in soliloquio. Erraui inquit sicut ouis que perijt querens te exterius. Circuiui vicos et plateas huius mundi. misi nuncios meos omnes sensus exteriores: vt quererent te: sed non inuenerunt te. oculi dicunt. Si non coloratus est: per nos non intrat. nasus dicit. Si non redolet: per me non intrabit. Et deducit ibi Aug. de omnibus sensibus. Et in eodem interrogaui inquit terram si erat deus meus. Et dixit michi. Non sum. Interrogaui mare et abyssos et reptilia: et omnia que in eis sunt. Et responderunt michi. Non sumus deus tuus. Interrogaui molem mundi. dic michi si tu es deus meus: an non? Et respondit voce forti. Non sum inquit ego: sed per ipsum sum ego. quem queris in me ipse fecit te: et me quere super me et te.

C Dixit enim in corde suo oblitus est deus. ps. 9. Prudens princeps seu dux semper conatur dum oportet ipsum contra hostes certare qualiter salua gente sua valeat inimicos prostrare. Ideo insidijs prauis studet hostes percutere vt inuadens improuisos magis feriat saluis suis. vnde

Veg Vegetius de re militari. lib. 3. cap. 9. Boni inquit duces non aperto prelio in quo est commune periculum: sed ex occulto semper attentant. vt scilz integris suis quos possunt hostes interimant. Nam pauciores numero superuenientes et insidias facientes sub bonis ducibus deportauerunt sepe victoriam. faciende ergo sunt insidie: et precipue quando hostis minus cauet: et de suis virib9 atque militib9 multum confidit. Spiritualiter. ante christi aduentum dyabolus putabat deum oblitum esse misereri et de propria potentia confidens existimabat propter parentum lapsum super humanum genus ius habere perpetuum sed christus cum paucis inermibus apostolis veniens positis insidijs prostrauit illum taliter vt amplius non resurgat: et sine lesione omnes suos seruauit. Figura. Exo. per multa capitula. vbi legimus quod cum tractaret exitum de egypto israel Pharao nimium mirabatur. Et turbat9 asserebat se deum israel nullatenus cognoscere: et se nequaquam populum dimissurum. Et nichilominus videbat signa et prodigia que faciebat Moy. in egypto: et quod Magi ipsius defecerant coram Moyse in tertio signo. Et his visis ignorabat diuinam virtutem esse in Moyse. Sed vt insipiens persecutus est Moysen et populum per mare rubrum ignorans quod deus ibi posuisset insidias vt tam exercitus eius quam ipse mergerentur in profundum. Factum est igitur vt eo in omni malitia eius consumptis et mortuus Moyses et omnes populi eius icolumes sunt reperti. Spiritualiter per pharaonem subaudi dyabolum qui humanum populum in tenebris detinebat captiuum: venit igitur verus Moyses assumptus de aquis: quia venit christus ab omni peccati labe alienus. Dum igitur incepisset tractare et predicare in mundo penitentiam: vt omnes a peccati egypto liberaret turbatus cepit quamplurimum admirari et intra se querere quisnam esset iste qui

Fig.

suam vellet deprimere potestatem. videbat enim christum signa et prodigia facere: sanare infirmos: suscitare mortuos et magos suos. satellites in conspectu eius deficere ac clamare. Jesu christe fili dei vivi cur venisti ante tempus torquere nos. sed cecus iste fact⁹ tota die insipiens in sua avida malitia conabatur que contra se videbat argumenta soluere. quod pulchre Aug. deducit in quadam omel. super illo Mat. 4. Duct⁹ est Jesus in desertum sic dicit. Cum inquit inimicus dei filium tanta mirabilia facientem videret: voluebat secum ut arbitror atque admirans dicebat. quis est iste qui me nesciente hunc ingressus est mundum? Novi quidem: quia de femina natus sed nescio unde conceptus est. Astat ecce mater: sed patrem investigare non possum. partum video: sed non agnosco nascentem. et quod stupori meo accrescit inconsueta lege pariendi etiam edito filio mater resultat ut virgo. Cum iacet in cunabulis parvulus suffundit lachrymis vultum similemque se esse mortalium vagitibus prodit. Et cum nichil ei de infantia desit nulla tamen est illi velut ifantis corruptio. quid hoc miraculum. video quod audire nequeo. Audio que sustinere non possum. ut homo natus honoretur ut de⁹. A seculis hoc michi numquam contigit: ut quisquam nasceretur homo: et quicquam humani vicium non haberet. que hec tam nova potensque generatio inter peccatores et impios nat⁹ mortali etiam matre progressus purgator etiam cunctis nascentib⁹ et ipse michi celo purior apparet. Quid plura? nichil in eo reperio quod me delectet. puto eum in regno meo velle regnare ne forte deus sit iste quem nullum potest maculare peccatum vel delictum. Sed si deus esset subdit dyabolus quomodo indignitatem sui partus feminei sustineret. quo esset vilibus paucisque content⁹? Quis credere posset ifantie vagitum esse in dno? cui non esset audienti ridiculum dnm femineo lacte nutriri? Hec Augustin⁹. Igitur iste pharao aviditate nocendi cecus factus: ut dictum est cepit ipsum persequi usque ad mare rubrum. i. usque ad effusionem sui sanguinis et mortem et dum putavit capere captus est. Et dum credidit purum hominem invenire incidit in salvatorem: quia divinitas sub humanitate latebat: quam iste inspiciens nescivit cognoscere que tamen aperte operabatur in christo: sed prostratus cognovit. Unde illi hanc cecitatem improperant cetere creature: prout sanctus Effrem monachus deducit in sermone quodam de christi transfiguratione. ubi christum deum et hominem probat di. Si non erat deus Gabriel quem dnm vocat. Et si non erat homo: Maria quem in ventre portabat? Si non erat deus Helizabeth quem salutabat? Si non erat homo in presepe quis iacebat? Si non erat deus Magi quem adorabant? Si non erat homo Joseph quem circumcidebat? Si non erat deus: Columba quem protestatur? Si non erat homo: Johannes quem baptizabat? Si non erat deus: peccata quis relaxabat? Si non erat homo: in deserto quis esuriebat? Si non erat deus: mare et venti cui obediebant? Si non erat homo: in mari quis [illegible]miebat? Si non erat deus: mortuos quis suscitabat? Si non erat homo: cibos quis sumebat? Si non erat deus: Latroni quis regnum donabat? Si non erat homo in cruce quis pendebat? Si non erat deus: Sol lucem propter quem deponebat? Si non erat homo: in sepulchro quis iacebat? Si non erat deus: tertia die quis resurgebat? Si non erat homo: Thomas quem palpabat? hec Effrem. Patet igitur quod Christus fuit

Aug

Effr

deus et homo. Deus ex substantia patris ante secula genitus. omnia implens omnia complens equalis per omnia patri et in vna ex ipso: et cum ipso sempiternus essentia. Naturam in se suscepit humanã ꝛ creator ac dominus omnium dignatus est vnus esse mortalium. electa sibi matre quam fecerat que salua integritate virginea corpore esset ministra substantie: et humani seminis cessante contagio. nouo homini et puritas esset et veritas. vnde qui verus est deus: idem verus est homo dominus noster Jesus Christus qui cum patre et spiritu sancto viuit et regnat deus per infinita seculorum secula. Amen.

¶ De accidia.

A Percussit petram et fluxerunt aque. ps. 77. Nota ꝙ aliter ostenditur virga equo pigro et aliter sollicito: nam pigro non solum ostenditur: sed per latera virga percutitur: sollicito vero solum demonstratur ꝛ super ipsum eleuata tenetur et sine percussione currit. Spiritualiter. multi sunt equo vel asino similes pigro qui nunꝗ versus dominum currunt per bona opera nisi bene semel vel bis percutientur dum enim longe est ab eis domini flagellum pigrescit et miseri semper ocio vacãt: sed dum domini flagello pulsantur seu feriuntur tam in bonis tẽporalibus tunc timentes ad fontem

Fig. misericordie currunt. Figura. Numeri. 20. capitu. ꝙ tunc cumꝗ Moyses cum teneret virgam eleuatam super lapidem lapis non dedit aquã sed bis percussa virga egresse sunt aque largissime vt biberẽt homines et iumenta. Spiritualiter. per lapidem subaudi duriciem peccatoris ꝗ frangi nequit nisi flagello domini percutiatur: scilicet aut in temporalibus aut in corporis sanitate. tunc enim deposita duritie cõuertitur petra in stagna aquaruz per lachrymarum effusionem et sic verificatur ꝗd dominus per Ezechielem. xi. di. Auferam cor lapideum et dabo vobis cor carneum. bibunt ergo homines et iumenta: quia tam virtutes anime ꝙ sensus corporales sitientes salutem latissime reficiuntur. ergo bene dominus accidiosis et pigris sua flagella infert: vt qui nolunt leuiter vocati de cathedra pestilentie surgere durioribus moueantur flagellis. vnde Isido. de summo bono. libro. 3. capi. xi. qui blando verbo castigatus nõ corrigitur acrius neces- Isid.
se est vt arguatur. Cum dolore eniz sunt abscindenda que leuiter sanari non possunt.

¶ Finis. Laus deo.

¶ Figurarum biblie opus perꝙ vtile cura peruigili Parisiis castigatum necnon in officina magistri Johannis seurre al's de pica nouissime traditum feliciter finit. Anno salutis christiane. 1506. die vero. 24. Aprilis.